

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar
Nyelvtudományi Doktori Iskola
Alkalmazott Nyelvészeti Program

Eklicsné Lepenye Katalin

*Interjúvezetési stratégiák
nők által irányított, elsősorban férfi partnerekkel
folytatott
politikai beszélgetésekben*

DOKTORI ÉRTEKEZÉS

Témavezető:
Dr. (habil.) Huszár Ágnes

Pécs, 2012.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm a Doktori Iskola tanárainak az értékes szemináriumokat, előadásokat, amelyek motiváltak témaválasztásomban. Külön köszönöm témavezetőmnek, Dr. Huszár Ágnesnek, éveken át tartó támogató hozzáállását, javító szándékú kritikai észrevételeit. Hálámat fejezem ki Deák Péternének, aki mindig készségesen válaszolt kérdéseimre, tanácsaival megkönnyítette feladataimat. Köszönettel tartozom Denis Cunninghamnek, aki akkor is hitt bennem, amikor elbizonytalanodtam, továbbá Dr. Rébék-Nagy Gábornak, aki a dolgozat szerkezetére vonatkozó megjegyzéseivel hozzájárult ahhoz, hogy színvonalasabb disszertáció szülessen, valamint családomnak, amiért átvészelték mellettem a kutatás éveinek megpróbáltatásait.

Tartalomjegyzék

1. FEJEZET: BEVEZETÉS	1.o.
1.1. Az interjúvezetési stratégiák kutatásának tudományos és társadalmi jelentősége.....	1.o.
1.2. Az értekezés célkitűzései.....	2.o.
1.3. Az értekezés felépítése	2.o.
2. FEJEZET: TUDOMÁNYTÖRTÉNETI HÁTTÉR.....	4.o.
2.1. Etnometodológia.....	4.o.
2.3. A beszédaktuselmélet	6.o.
2.4. A konverzációelemzés	11.o.
2.4.1. Beszélőváltás	12.o.
2.4.2. Szekvencialitás	14.o.
2.4.3. Javítási mechanizmus	15.o.
2.5. A konverzációelemzés módszere	15.o.
3. FEJEZET: A TELEVÍZIÓ ÉS A POLITIKAI INTERJÚK	17.o.
3.1. A televízió mint tömegkommunikációs eszköz	17.o.
3.2.1. A televíziós interjú	20.o.
3.2. 2. A politikai interjú	22.o.
3.2.3. A politikai interjú meghatározó nyelvi eleme a metainformáció	23.o.
3.3. A műsorvezetők szerepe	25.o.
3.3.1. A műsorvezetők által alkalmazott stratégiák	26.o.
3.4. A meghívott politikusok lehetőségei	26.o.
3.5. A nézők szerepe, elvárásai	27.o.
4. FEJEZET: GENDERNYELVÉSZET, KUTATÁSI MODELLEK	29.o.
4.1. A nemek tudománya.....	29.o.
4.2. Genderkutatási irányzatok.....	29.o.
4.3. Genderspecifikus nyelvhasználat	34.o.
4.3.1. Kérdésfeltevés.....	34.o.
4.3.2. Lexikális különbségek	38.o.
4.3.3. Interakciós szerepek.....	39.o.
4.4. Szexizmus.....	45.o.
5. FEJEZET: A GENDER ÉS A NYELV AZ ETNOMETODOLÓGIÁBAN ÉS A KONVERZÁCIÓNÉLEMZÉSBEN	49.o.
5.1. Gendernyelvészet és a média	53.o.
5.1.1. Hírek, gender és az újságírás.....	55.o.
5.1.2. Gender reprezentációk a politikai műsorokban	57.o.
6. FEJEZET: EMPIRIKUS KUTATÁS	60.o.
6.1. Anyag és módszer	60.o.
6.2. Az interjúvezetők és interjúalanyok bemutatása	61.o.
6.2.1. Az interjúvezetők	61.o.
6.2.2. Az interjúalanyok	62.o.
6.3. A verbális elemek vizsgálata.....	64.o.
6.3.1. Szószám	64.o.
6.3.2. Beszédlépésenkénti szószám	64.o.
6.3.3. Együtműködési együttható	65.o.
6.3.4.1. Beszédszervező beszédaktusok:	65.o.
témaajánlás-elfogadás-elhárítás/információkérés-információközlés.....	65.o.
6.3.4.2. Témaajánlások és hárítások	66.o.
6.3.5. Beszédszervező beszédaktusok: Közbevágások	66.o.
6.4. Nemverbális kommunikáció	66.o.

6.5. Kérdőíves vizsgálat	67.o.
7. FEJEZET: A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA	68.o.
7.1. Verbális elemek.....	68.o.
7.1.1. Szószám	68.o.
7.1.1.1. Szavak száma Mészáros Antónia interjúiban	69.o.
7.1.1.2. Szavak száma Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	69.o.
7.1.1.3. Szavak száma Kálmán Olga interjúiban.....	69.o.
7.1.1.4. Szavak száma Nagy Katalin beszélgetéseiben	70.o.
7.1.2. Beszédlépesenkénti szószám	70.o.
7.1.2.1. Beszédlépesenkénti szószám Mészáros Antónia interjúiban	71.o.
7.1.2.2. Beszédlépesenkénti szószám Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	72.o.
7.1.2.3. Beszédlépesenkénti szószám Kálmán Olga interjúiban	72.o.
7.1.2.4. Beszédlépesenkénti szószám Nagy Katalin interjúiban.....	73.o.
7.1.3. Együtműködési együttható	74.o.
7.1.3.1. Együtműködési együttható Mészáros Antónia interjúiban	75.o.
7.1.3.2. Együtműködési együttható Krizsó Szilvia interjúiban	76.o.
7.1.3.3. Együtműködési együttható Kálmán Olga interjúiban	77.o.
7.1.3.4. Együtműködési együttható Nagy Katalin interjúiban	78.o.
7.1.4. Témaajánlások, elfogadások, elhárítások/információkérés, információközlés.....	79.o.
7.1.4.1. Információkérés, információközlés	81.o.
7.1.4.1.1. Információkérés Mészáros Antónia beszélgetéseiben	82.o.
7.1.4.1.2. Információkérés Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	85.o.
7.1.4.1.3. Információkérés Kálmán Olga beszélgetéseiben	88.o.
7.1.4.1.4. Információkérés Nagy Katalin beszélgetéseiben	91.o.
7.1.4.2. Témaajánlások és hárítások Partington-féle csoportosítása	95.o.
7.1.4.3. A témaajánlásra adott pozitív válasz - a téma elfogadása	97.o.
7.1.4.4. A témaajánlásra adott negatív válasz - a téma elhárítása	97.o.
7.1.5. Beszédszervező beszédaktusok: Közbevágások.....	112.o.
7.1.5.1. Közbevágások Mészáros Antónia interjúiban	117.o.
7.1.5.2. Közbevágások Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	119.o.
7.1.5.3. Közbevágások Kálmán Olga beszélgetéseiben	121.o.
7.1.5.4. Közbevágások Nagy Katalin beszélgetéseiben	122.o.
7.1.6. Metainformációs nyelvi elemek vizsgálata	125.o.
7.1.6.1. Metainformációs elemek Mészáros Antónia interjúiban (M1, Az Este)	125.o.
7.1.6.2. Metainformációs elemek Krizsó Szilvia interjúiban (M1, Az Este)	132.o.
7.1.6.3. Metainformációs elemek Kálmán Olga interjúiban (ATV, Egyenes beszéd)	140.o.
7.1.6.4. Metainformációs elemek Nagy Katalin interjúiban (Hír TV, Rájátszás)	149.o.
7.2. Nem-verbális elemek vizsgálata	156.o.
7.2.1. Határozott szemkontaktus	156.o.
7.2.1.1. Szemkontaktus Mészáros Antónia beszélgetéseiben	157.o.
7.2.1.2. Szemkontaktus Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	158.o.
7.2.1.3. Szemkontaktus Kálmán Olga interjúiban	159.o.
7.2.1.4. Szemkontaktus Nagy Katalin beszélgetéseiben.....	159.o.
7.2.2. Előredőlés	160.o.
7.2.2.1. Előredőlés Mészáros Antónia interjúiban	161.o.
7.2.2.2. Előredőlés Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	162.o.
7.2.2.3. Előredőlés Kálmán Olga beszélgetéseiben	162.o.
7.2.2.4. Előredőlés Nagy Katalin beszélgetéseiben.....	163.o.
7.2.3. Bólintás	163.o.

7.2.3.1. Bólintás Mészáros Antónia beszélgetéseiben	163.o.
7.2.3.2. Bólintás Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	164.o.
7.2.3.3. Bólintás Kálmán Olga beszélgetéseiben	165.o.
7.2.3.4. Bólintás Nagy Katalin beszélgetéseiben.....	165.o.
7.2.4. Mosoly	166.o.
7.2.4.1. Mosoly Mészáros Antónia beszélgetéseiben.....	168.o.
7.2.4.2. Mosoly Krizsó Szilvia interjúiban.....	169.o.
7.2.4.3. Mosoly Kálmán Olga interjúiban.....	169.o.
7.2.4.4. Mosoly Nagy Katalin interjúiban	170.o.
7.2.5. A fej oldalra billentése.....	171.o.
7.2.5.1. A fej oldalra billentése Mészáros Antónia beszélgetéseiben	171.o.
7.2.5.2. A fej oldalra billentése Krizsó Szilvia beszélgetéseiben	172.o.
7.2.5.3. A fej oldalra billentése Kálmán Olga beszélgetéseiben.....	172.o.
7.2.5.4. A fej oldalra billentése Nagy Katalin beszélgetéseiben	172.o.
7.2.6. A szemöldök megemelése	173.o.
7.2.6.1. A szemöldök megemelése Mészáros Antónia interjúiban	173.o.
7.2.6.2. A szemöldök megemelése Krizsó Szilvia interjúiban.....	173.o.
7.2.6.3. A szemöldök megemelése Kálmán Olga interjúiban.....	173.o.
7.2.6.4. A szemöldök megemelése Nagy Katalin beszélgetéseiben	173.o.
7.2.7. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata.....	173.o.
7.2.7.1. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Mészáros Antóniánál.....	174.o.
7.2.7.2. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Krizsó Szilviánál.....	174.o.
7.2.7.3. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Kálmán Olgánál.....	174.o.
7.2.7.4. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Nagy Katalinnál.....	174.o.
7. 3. KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT	174.o.
8. FEJEZET: A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE, ÉRTÉKELÉSE ...	182.o.
8.1. Az eredmények összegzése	182.o.
8.2. Az eredmények értékelése.....	184.o.
8.3. A hipotézisek értékelése.....	186.o.
8.4. Kitekintés	187.o.
9. FEJEZET: SUMMARY	189.o.
BIBLIOGRÁFIA, FORRÁSOK.....	198.o.
MELLÉKLETEK.....	207.o.
Átírási jelek.....	207.o.
Kálmán Olga interjúi	208.o.
Nagy Katalin interjúi	285.o.
Krizsó Szilvia interjúi	325.o.
Mészáros Antónia interjúi	365.o.
Interjúvezetési stratégiák kérdőív	417.o.

Táblázatok és diagramok jegyzéke

1. táblázat: Percenként kimondott szószám	68.o.
2. táblázat: Beszédlépcsénkénti szószám	71.o.
3. táblázat: Együtműködési együttható	74.o.
4. táblázat: Az interjúvezető témaajánlásainak száma	80.o.
5. táblázat: Az interjúvezető témaelfogadásainak száma	80.o.
6. táblázat: Az interjúvezető témaelhárításainak száma	80.o.
7. táblázat: Az interjúvezető információkérése és az interjúalany témaajánlásai	81.o.
8. táblázat: Az interjúvezető által kezdeményezett közbevágások száma	112.o.
9. táblázat: Az interjúvezető szóátvételi szándékkal kezdeményezett közbevágásainak száma	113.o.
10. táblázat: Az interjúvezető és az interjúalany közbevágásainak száma	116.o.
11. táblázat: Az interjúalany metainformatív kijelentéseinek száma az interjúvezető által kezdeményezett közbevágások tükrében	125.o.
12. táblázat: Az interjúvezető mosolygásainak száma	167.o.
1. diagram: Közbevágások (Mészáros Antónia- férfi politikusok).....	119.o.
2. diagram: Közbevágások (Krizsó Szilvia-férfi politikusok)	120.o.
3. diagram: Közbevágások (Kálmán Olga-férfi politikusok)	121.o.
4. diagram : Közbevágások (Nagy Katalin–férfi politikusok).....	123.o.

1.FEJEZET: BEVEZETÉS

1.1. Az interjúvezetési stratégiák kutatásának tudományos és társadalmi jelentősége

A 21. század első évtizede a magyar médiában az európai normákhoz való felzárkózási törekvéssel jellemezhető. Ez részint a televízió- és rádióműsorok szerkezeti és stílusbeli változását, másrészt - a közéleti műsorokban- a női műsorvezetők gyakoribb megjelenését eredményezte. Megváltozott a közönség, a műsor és a műsorvezető szerepe is. A közönséget fogyasztónak, a műsorokat pedig ennek megfelelően fogyasztási cikkeknek tekintő médiaipar a műsorvezető feladatát a tájékoztatás mellett, a szórakoztatásban jelöli meg. A fogyasztók megnyerése érdekében a műsorok a könnyű befogadás célját szem előtt tartva elbulvárosodnak (Bourdieu 2001; Gill 2007). Ez a jelenség a politikai vitaműsorokban is megfigyelhető. A magyar média másik fontos változása a műsorvezetők nemével kapcsolatos. Korábban a politikai interjú a tradicionálisan maszkulin társadalmakban a férfi riporterek területe volt, azonban a kutatás éveiben (2006-2009) a nemek egyensúlyát biztosítandó, közel azonos számú férfi és női műsorvezető tűnt fel a hazai televíziók belpolitikai műsoraiban.

Az elmúlt húsz év interjúvezetést elemző gendernyelvész kutatói közül a brit Mullany (1999) és Walsh (2006) megfigyelték, hogy az interjúalanyt támogató, ún. szupportív stratégia alkalmazása elsősorban a nőket jellemzi, míg a férfikérdezők a kompetitív beszélgetésirányítást részesítik előnyben. A hazai politikai interjúkat vizsgáló nyelvészeti tanulmányok elsősorban a hatalmi viszonyokat világítják meg a konverzációelemzés módszerével (Hámori 2002, Huszár 2007). Nem foglalkoznak az interjúvezető nemével, inkább a nyilatkozó politikusok kommunikációs eszközeinek a gender által való meghatározottságával (Eklics 2009).

A disszertáció négy női politikai interjúvezető által alkalmazott beszélgetésirányítási stratégiákat elemzi elsősorban férfi interlokutorokkal folytatott beszélgetésekben. A konverzációban lévő felek kiválasztásának jelentőségét gendernyelvészeti szempontból a szituáció specifikussága adja, ugyanis a párbeszéd a valóságos hatalommal rendelkező politikus férfi valamint a szimbolikus hatalom – interjúvezetési jog – birtokában lévő beszélgetésvezető nő között jön létre. A dolgozat arra kíván rámutatni, hogy milyen hatással van a műsorvezető és beszélgetőpartnere neme az interjúvezetési stratégia kiválasztására, továbbá, hogy melyek a szakmai keret által meghatározott kommunikációs stílusok jellemző vonásai. A kutatás az interjúvezetési stratégiák szociolingvisztikai, azon belül gendernyelvészeti szempontú vizsgálatát foglalja magába.

1.2. Az értekezés célkitűzései

Magyar politikai interjúk gendernyelvészeti vizsgálatával meglehetősen kevesen foglalkoztak (Huszár-Batár 2006), ebből adódóan indokolt a területen végzett kutatás. Tudományos kérdésként merült fel, hogy a női interjúvezetésben fellelhetők-e közös vonások, s ha igen, melyek azok. Gendernyelvészeti érdeklődés vezetett annak a problémának feltárására, hogy egy hagyományosan férfi-orientált társadalomban, a nők számára nem régóta betölthető politikai műsorvezető pozícióban milyen eszközökkel rendelkeznek a nők, hogy a meghívott – többnyire férfi – politikusoktól információhoz jussanak, a velük folytatott kommunikációs eseményt irányítsák. Ezzel párhuzamosan figyelmet érdemel az adott helyzetben korlátozottabb hatalommal rendelkező férfi beszélgetőpartnerek reakcióinak elemzése, a női irányítás elfogadása vagy elutasítása egyaránt. A fentiek további kérdéseket vetnek fel, pl. női szereprepertoárjukból adódó eszközeiket vagy szakmai kompetenciájukat, esetleg mindkettőt felhasználva válhatnak eredményes műsorvezetőkké a férfiakat kérdező nők.

Az értekezés fő célkitűzéseit az alábbiakban fogalmaztam meg:

- 1, Meghatározni, milyen interjúvezetési stratégia alkalmazása jellemzi leginkább a férfi interjúalanyokkal beszélgető női műsorvezetőket.
2. Feltárni, milyen nyelvi és metanyelvi eszközökkel valósítják meg beszélgetésirányító stratégiájukat.
- 3, Rámutatni a női szereprepertoárból adódó eszközök alkalmazására a műsorvezetők viselkedésében.

Hipotéziseim a következők:

- 1) A női interjúvezetők a szupportív vagy neutrális stratégiát részesítik előnyben, amely a közbevágások alacsony számával, átlagos vagy magas együttműködési együttthatóval és átlagos vagy magas beszédlépésenkénti szószámmal, valamint a barátságosság nemverbális jeleivel jár együtt.
- 2) A köztelevízió műsorvezetőnői kevesebb metainformatív megjegyzést tesznek, mint a politikailag elkötelezett csatornák kérdezői.
- 3) A férfi meghívottak többször vágnak a női interjúvezető szavába, mint fordítva.
- 4) A négy női műsorvezető által használt nemverbális jeleket (szemkontaktus, mosoly, előredőlés, bólintás) nagyobb mértékben határozza meg a szakmai szerep, mint a gender.
- 5) Az azonos nemű partnerrel beszélgetve udvariasabb a kérdező, mint az ellentétes neművel, s ez alacsonyabb számú metainformációval, kevesebb közbevágással, valamint magasabb együttműködési együttthatóval jellemezhető, mint az a férfi politikusnál tapasztalható.

1.3. Az értekezés felépítése

Az 1. fejezet (Bevezetés) bemutatja a politikai interjúk felépítésének nyelvtudományi módszerekkel folytatott kutatásainak kiemelkedő tudományos eredményeit. Ismerteti a disszertáció célkitűzéseit, valamint felépítését.

A 2. fejezet a kutatás tudománytörténeti előzményeit tárja fel, elméleti háttérét és módszereit foglalja össze. Mivel az interjú társas interakció, s vizsgálata a konverzációelemzés módszerével történik, bemutatásra kerülnek a diskurzus- és konverzációelemzés fontosabb történelmi állomásai, a társas interakció jellegzetességei, így a beszélgetés szerkezeti felépítése és a beszélőváltások. Külön alfejezet taglalja a beszédaktus-elméletet, a beszédaktusok csoportosítását, sikerülési feltételeiket. A kutatás jelentős része a verbális elemek vizsgálatával foglalkozik, amely szükségessé teszi Grice társalgási maximáinak és Goffman homlokzat-elméletének részletesebb ismertetését, ezért a következő alfejezetet ezek alkotják.

A 3. fejezet a televízió és a politikai műsorok témakörét tárgyalja.

A 4. fejezet a gendernyelvészet jelentősebb kutatásait szemlélteti, majd röviden bemutatja a disszertáció vizsgálataiban alkalmazott kutatási modellt.

Az 5. fejezet a dolgozat célkitűzéseinek valamint eredményeinek megértése érdekében a média területén végzett gendernyelvészeti konverzáció elemzéssel foglalkozik.

A 6. fejezet az empirikus kutatások bemutatását adja. Négy női műsorvezető interjúvezetési stratégiáit elemzem azonos szempontrendszer alapján. A dolgozat a verbális és a nemverbális elemek vizsgálatával egyaránt foglalkozik. Az adatgyűjtés módszereinek leírása és a statisztikai feldolgozás ismertetése olvasható itt.

A 7. fejezet ismerteti az empirikus kutatás részletes eredményeit.

A 8. fejezet tartalmazza az eredmények összegzését, értékelését, a hipotézisek és a kutatási célok megvalósulását, a kutatás gyakorlati alkalmazhatóságát, majd további kutatási célokat fogalmaz meg.

A 9. fejezet az angol nyelvű összefoglaló.

Ezután a felhasznált szakirodalmak és források listája következik.

A disszertáció a mellékletekkel zárul, bennük az alkalmazott átírási jelek táblázatával, az interjúk átírataival, valamint a kérdőívvel.

2. FEJEZET: TUDOMÁNYTÖRTÉNETI HÁTTÉR

A párbeszéd mint kutatási téma a múlt század második felében az amerikai szociológiai irányzat képviselői, az etnometodológusok által kifejlesztett módszertanon alapszik. Az irányzat főbb képviselőinek (Sacks-Schegloff-Jefferson 1974) beszélgetéselemzése a nyelvészeti pragmatika számára is fontosak, mivel a nyelvhasználatra vonatkozó törvényszerűségek leírását adják. Az etnometodológiai elemzés a beszélők szempontjából vizsgálja a diskurzust, vagyis azt, hogy a beszélők szerint mik a hatékony eszközök. Tehát nem kívülállóként igyekeznek leírni, csak rögzítik a beszélők szerint fontos mozzanatokot.

A konverzációelemzést az 1960-as években létrejött beszédaktuselmélet és az etnometodológusok által kidolgozott módszertan ötvözésével hozták létre. A beszédaktuselmélet segítségével az 1980-as évek modalitáskutatásainak eredményei jól összefoglalhatók, az ellentmondásos jelenségek pedig magyarázhatók. A konverzációelemzés ma is nélkülözhetetlen a hétköznapi kötetlen és hivatalos beszélgetések szabályszerűségeinek megfigyelésében, a normatív szabályok kimunkálásában. Ezért tudománytörténeti áttekintésünket a konverzációelemzés eredetének bemutatásával kezdjük.

2.1. Etnometodológia

Az etnometodológia mint kutatási irány megnevezés Harold Garfinkel nevéhez fűződik. Az *etno-* előtag a nép jelentésből származik. A szóösszetételben a *metodológia* a társadalom tagjainak azt az eszköz- és tapasztalatkészletét jelenti, amelynek segítségével különböző helyzetekben adekvát módon tudnak viselkedni. Az *etnometodológia* szó Garfinkel értelmezésében nem a kutatás eszközét, hanem a tárgyát jelöli. A kutatás feladata számukra az egyének szocializációs folyamatokban elsajátított és a társadalmi gyakorlatban spontán módon alkalmazott módszereinek feltárása.

Garfinkel a társadalmi kontextusból vezeti le a tudást és a tapasztalatot. Elsődlegesen gyakorlati szakember, ennek megfelelően az etnometodológia kutatási területeit így határozza meg:

"A közös kultúra kifejezése szociológiai értelmezésben a cselekvésnek, s a következtetésnek társadalmilag elfogadott alapelveit értjük - azokat az alapelveket, amelyekre az emberek mindennapi ügyekben támaszkodnak, és amelyekről feltételezik, hogy más csoporttagok is mindennapi akcióikban hasonló módon érvényesítik őket. A társadalmi élet társadalmilag elfogadott tényei, amelyeket a társadalom minden elkötelezett és jóhiszemű tagja (bona-fide member of the society) ismer, alkotják a mindennapi élet egész területét. Ez a terület olyan

eltérő jelenségeket foglal magába, mint a különféle piacok megszerzése, mint a tekintély, kompetencia, felelősség, szívességek, bevétel és motívumok elosztása a személyek között, mint a kellemetlenségek gyakorisága, okai és az ellenük való védekezés: a dolgok látszólagossága mögött megbúvó jó és rossz szándékok. A társadalmi életnek ilyen társadalmilag elfogadott tényei a megfelelő társadalmi közösség tagjának leírásából ismeretesek, ahogyan ő gyakori ügyeinek intézése során megfogalmazza őket" (Garfinkel 1973: 189).

Az etnometodológiai megközelítés tárgya a társadalmi struktúrák mindennapi ismerete (*common sense knowledge of social structures*). A társadalomban az egyének bizonyos módszereket követnek mindennapi cselekvéseik során, és másokról is azok ismeretét és alkalmazását feltételezik. A társadalmi élet egyszerű aktusai (üdvözlés, bókolás, részvétnyilvánítás) verbális és nemverbális elemekből álló, kötött sorrendű rituálék, amelyeket felismer és adekvátan alkalmaz az adott kultúrkörhöz tartozó egyén, még ha bizonyos elemeket nem is képes azonosítani. Eszerint az etnometodológusok azon cselekvések iránt érdeklődtek, amelyeknek célja létre hozni a mindennapi élet rendezettségét, ésszerűségét, ábrázolhatóságát, továbbá azt, hogy felismerhetővé tegyék azokat. Elemzésük középpontjában a cselekvés folyamata áll (pl. telefonbeszélgetések, bemutatkozások). Szerintük az egyén nyelvi cselekvések által konstruálja társadalmi helyét, s határozza meg magát mint különböző társadalmi szerepeket játszó személyt (pl. mint középosztálybeli amerikai fehér nőt). Feladatuknak tekintették feltárni és megérteni azokat a folyamatokat, ismétlődő cselekvéseket, amelyek révén a társadalom tagjai saját társadalmi valóságukat konstituálják, szemlélik és magyarázzák. A megfigyelés és kísérlet módszerével felfedik a mindennapi cselekvéseknek, viselkedésformáknak a közösség tagjai által ösztönösen követett metodológiáját.

Az etnometodológia legfontosabb feladata egyfajta cselekvésgrammatika feltárása, mivel a társadalom tagjai ennek segítségével gördülékenyen lépnek egymással kapcsolatba. A mindennapi szituációk leírása által válnak azok megismételhető aktusokká, s minden egyén számára ugyanúgy címkézhető. Az etnometodológusok módszerei az etnográfusokéhoz hasonlítanak, kutatásuk tárgyai azonban különböznek. Az etnográfusok gyakran földrajzilag is távoli közösségeket vizsgálnak, míg az 1960-as évek etnometodológusai elsősorban az amerikai társadalom csoportjait jelölik meg kutatásuk tárgyának.

Az etnometodológusok közül elsősorban Harvey Sacks és Emanuel A. Schegloff vizsgálta a verbális interakciókat. Ez alapvetően nem nyelvészeti érdeklődésből adódott, pusztán gyakorlati szempontból. A beszélgetést az emberi interakciók jól megfigyelhető és rögzíthető válfájának tartották. Így írnak kutatásukról: "anyagunk társalgási jellege irányította figyelmünket a társalgás mint sajátos tevékenység tanulmányozására, és azokra a módokra, melyek szerint bármely tevékenység társalgás által végbemegy, megkívántatik a társalgás szerveződésének és sajátosságainak feltárása megértésükhöz és elemzésükhöz, mind a résztvevők, mind pedig a hivatásos kutató részéről" (Sacks és Schegloff 1974: 233-34).

A mindennapi társalgás mikroelemzésével a szociológia, etnometodológia, a nyelvészeti pragmatika és a szociolingvisztika számára is jelentős eredményeket mutattak fel. Az etnometodológia jelentősége a nyelvészet számára a következőkben áll:

- a mindennapi cselekvések szabályszerű jellegének leírása a nyelvészet mint modelltudomány segítségével
- a cselekvéseknek és kijelentéseknek nyelvi és társadalmi kontextuson belüli vizsgálata
- a beszédben megvalósuló interakciók vizsgálata (Sacks és Schegloff munkásságában) a szituatív nyelvhasználatra vonatkozó ismereteket bővítette különös tekintettel a társadalmi beszédkonvenciókra (amelyek a szociolingvisztika és pragmatika tárgyai is)

2.3. A beszédaktuselmélet

John L. Austin, az angol filozófus 1962-ben posztumusz megjelent tanulmánya *How to Do Things with Words* (magyarul Tetteként szavak 1990) fogalmazza meg a beszédaktuselmélet alapjait. Austin azt a nyelvről alkotott filozófiai tételt kívánta megcáfolni, amely szerint a nyelv a világ tárgyainak leírására szolgál. Leszögezi, hogy nem minden mondat tartalmaz logikai állítást vagy ténymegállapítást, amelyekről el kell döntenet, hogy igaz vagy hamis. Léteznek kérések, kérdések, utasítások stb., amelyek nyilvánvalóan nem lehetnek logikai szempontból igazak vagy hamisak. Érvelése szerint:

"Egyes megnyilatkozások olyanok, hogy (A) semmit sem"írnak le" vagy "állapítanak meg", az égvilágon nem számolnak be semmiről, nem "igazak vagy hamisak"; és (B) a mondat kimondása önmagában egy cselekvés elvégzése vagy annak egy része, és ezt a cselekvést rendszerint nem úgy íránk le, mint valaminek a kimondását" (Austin 1990: 31).

Azok a mondatok tehát, amelyek megnevezést, fogadalmat, ígérest jelentő igéket (PERFORMATÍVUMOKAT) tartalmaznak, nem leírják a nyelven kívüli cselekvést, hanem végrehajtják magát a cselekedetet.: " a mondat kimondása (természetesen a megfelelő körülmények között) maga a csinálás" (Austin 1990: 31). Azokat az igéket, amelyeknek kimondása maga a cselekvés Austin performatív igéknek, és az ilyen igéket tartalmazó mondatokat performatív mondatoknak nevezi. ezen igék kimondása nem minden esetben, csak bizonyos sikerülési feltételek mellett valósítanak meg cselekvést. (Azt is megállapítja, hogy a performatív beszédaktusok egy része szóbeli megnyilatkozás nélkül is kivitelezhető (pl. némán üdvözölhetünk valakit).

Beszédaktuselméletében Austin megkülönböztet lokúciós, illokúciós és perlokúciós aktusokat. Lokúció - "valaminek a mondása", illokúció - "a valami mondásakor elvégzett aktus" (Austin 1990: 36-37), a perlokúció pedig az illokúciós aktus következményeként jön létre. "Van egy további értelem (C), melyben egy lokúciós aktus végzése egy másik rendűrangú aktus elvégzése is lehet. Valaminek az elmondása gyakran, sőt majdnem mindig bizonyos következményekkel járó hatásokat vált ki a hallgatóság, a beszélő és más személyek érzéseiben, gondolataiban vagy cselekedeteiben, s ezek a hatások lehetnek előre eltervezettek, szándékosak és célzatosak is. Ebből kiindulva mondhatjuk azt, hogy a beszélő olyan aktust hajtott végre, amelynek nómenklatúrájában csak mellékesen (Ca) vagy egyáltalán nem (Cb) történik utalás a lokúciós vagy illokúciós aktus elvégzésére. Az efféle aktusok végrehajtását egy *perlokúciós*¹ aktus elvégzésének vagy *perlokúciónak* fogjuk nevezni" (Austin 1990: 38).

John R. Searle Austin rendszeréből kiindulva továbbgondolta és kibővítette a beszédaktuselméletet, mely szerint minden mondat jelentésében egy vagy több potenciális illokúciós aktus rejlik, amelyek közül valamelyik majd a beszédben megvalósul. Searle kidolgozta az illokúciós aktusok elemzésének egy lehetséges módszertanát; felállított egy rendszert, szükséges és lehetséges feltételek rendszerét, amelyek által egy mondat beszédaktusként funkcionál. Öt alapszabályt állított fel a beszédaktusokkal folytatott kommunikációra.

1. A nyelvet spontán beszélők nem tudatosan követik a viselkedésüket irányító szabályokat, ezért a kutató feladata e szabályok megállapítása és leírása a beszédviselkedésük alapján.

¹ Kiemelés a szerzőtől

2. A felismert beszélői szándék az elhangzó nyelvi egységeket kommunikációs egységgé, vagyis illokúciós aktussá tevő feltétel.
3. Feltételezhető, hogy a beszélő mindig képes adekvát illokúciós aktus létrehozására, s ezt azzal a szándékkal teszi, hogy a hallgató ez alapján biztonsággal következtethessen a beszélő szándékára.
4. A minden kifejezhetőség elve szerint minden beszédaktustípusnak megfelel az adott nyelvben egy mondathalmaz, s azt kimondva bizonyos feltételek mellett megvalósul a beszélő szándéka szerinti beszédaktus.
- "5. A szemantikai szabályok rendszerint konstitutívák és nem regulatívák" (Searle 1990: 262).

A beszédaktusokat létrehozó szabályok meghatározzák, hogy mely szósorok milyen feltételek mellett milyen beszédaktusnak felelnek meg. A beszédaktuselmélet megalkotói rámutattak a konstitutív és regulatív szabályok okozta problémákra, s a korábbi nyelvi modalitás kutatók is felfedezték, hogy a mondatok gyakran nem hagyományos modális értéküknek megfelelő szerepet játszanak (pl. kérdések udvarias kérést is kifejezhetnek: Ki tudnád nyitni az ablakot?)

Searle az illokúciós aktusok végrehajtási feltételeit elemezve úgy látta, hogy azok nem kötődnek minden esetben a performatív igék kiejtéséhez.

"Aktust anélkül is végrehajthatunk, hogy illokúciós erőt jelölő szerkezetet vennénk igénybe azokban az esetekben, ahol a kontextus és a megnyilatkozás egyértelműsíti, hogy teljesül a lényegi feltétel. Elég, ha annyit mondok: "Ezt meg fogom Önnek tenni", a megnyilatkozás egyenértékű lesz egy ígérettel, és azt ígéretként is értik majd minden olyan kontextusban, ahol nyilvánvaló, hogy kimondása révén kötelezettséget ismerek el, illetve vállalom magamra" (Searle 1979: 84). Searle nem adja meg a beszédaktusok teljes tipológiáját, s az alapvető illokúciós aktusokat sem határozza meg.

A beszédaktusok funkciójuk szerint szintén rendszerezhetők. Az interakcióban játszott szerepük alapján kiemelhetők az ún. fatikus (kapcsolattartó) aktusok, amelyek megindítják, befejezik vagy tagolják a beszélgetést. Ezek határozott konvencionális formát öltenek, s köthetők a társadalmi szerepváltozáshoz (pl. egyetemi tanulmányok megkezdésekor gólya avatás), a kapcsolatok átalakulásához (házasságkötés, válás), a fizikai állapot átmeneteihez (születés, halál). A fatikus aktusok egy része a formális helyzeteknek megfelelően erősen formalizált (pl. konferenciák megnyitásakor, befejezésekor elmondott szavak). Ezekkel ellentétben a mindennapi életben használt konvencionális formák kevésbé formalizáltak.

A fentiek alapján elmondható, hogy repertoárokkal rendelkezünk bizonyos szituációkra, s az adott helyzetnek megfelelően választunk közülük. Az interakciók során a beszélgetés kezdéséhez és befejezéséhez kötődik a legtöbb nyelvi rítus, pl. a fatikus funkciójú nyelvi elemek mint a köszönések és megszólítások, amelyek számos szociolingvisztikai kutatás tárgyát képezik (pl. Brown - Gilman).

A beszélgetések kezdő szekvenciái jelzik az interakció résztvevőinek egymáshoz való viszonyát, interakciós készségét. A kezdő és záró szekvenciák egy adott társadalomban határozott szerkezeti hasonlóságot mutatnak. Goffman azt állítja, hogy a beszélgetést kezdő üdvözlés jelzi, hogy viszonyunk ugyanolyan, mint legutóbbi interakciónk végén. Szerinte az üdvözlések fatikus szerepe saját és mások image-ének védelme (a magyar szakirodalom 'homlokzatóvó' szerepként is említi, Huszár 2008). Ez az image-védelem olyan üdvözlési formákat motivál, amelyek a valódinál jóval bensőségesebb és közelebb kapcsolatot implicálnak (Goffman 1971: 48-49).

Sacks és Schegloff a befejezést a társalgás szervezési problémájának megoldásaként szemléli. Az interakció szerveződésében kulcsfontosságú elem a beszélőváltás (turn-taking). Ez arra a szabályra épül, hogy az egyik beszélő (turn-jére) beszédlépésére, (a magyar szakirodalom fordulóként is említi, Hámori) az interakciós partner is (turn-nel) beszédlépéssel reagál. Ha nem teszi, megsérti a szabályt, és udvariatlan. Csak a párbeszéd befejezésekor nem követi az előző beszélő beszédlépését a partneré, s ez mégsem tekinthető udvariatlannak. A befejezés (closing section) határait a befejező szekvencia helyes bevezetése (proper initiating) és a beszélgetés lezárása (terminating exchange) teszik ki.

A beszélgetés során a két fél szándékában áll egymással beszélgetni. Ha valamelyikük úgy érzi, lejárt a rendelkezésre álló idő, vagy mindketten így érzik, akkor veszik kezdetüket a befejezést jelző szignálok, amelyeket a másik fél elfogad, nyugtáz. A befejezésnek paralingvisztikai jelei is vannak, pl. szemkontaktus kerülése, órára pillantás stb. Előfordulhat, hogy a partner nem érzékeli a verbális és nemverbális jelzéseket, akkor szükséges azok megismétlése.

A társalgás rendszerszerű szemlélete figyelhető meg Herbert Clark és Thomas B. Carlson 1982-es tanulmányában. A *Beszédaktusok és hallgatók* (Síklaki István fordításában 1997) című írás az illokúciós beszédaktusokat a résztvevők viszonylatában vizsgálja, s

megkülönbözteti a címzetre irányuló és a résztvevőkre irányuló típusait. A címzetre irányulókat valamennyi ismert illokúciós aktust megukba foglalják (pl. kérések, ígérek stb.), míg a résztvevőkre irányulókat elsősorban az informálók típusát teszik ki: "*amely által a beszélő együttesen és teljes mértékben informálja az összes résztvevőt arról az illokúciós aktusról, amit egyidejűleg a címzett vagy címzettek irányában végrehajt*" (Clark -Carlson 1982 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 124)

A beszélgetések vizsgálatokor más kutatókhoz hasonlóan (vö. Stalnaker 1978) megállapítják, hogy a felek információszerzése rendezett módon történik. Ez úgy valósulhat meg, hogy a beszélgetés résztvevői legtöbbször alkalmazzák a felelősség elvét: "mindegyikük mindvégig felelős nyomon követeni az elhangzókat, s lehetővé tenni, hogy mindenki más nyomon követhesse az elhangzókat..... Az aktuális beszélő, amikor hozzájárul valamivel a beszélgetéshez, előfeltételezi, hogy a közös platform már kialakult; s minden fél, a beszélőt is beleértve, hozzáadja a közös platformjához azt, ami a hozzájárulásban új." (Clark -Carlson 1982 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 125).

A felelősség elvének betartása még nem feltétlenül garantálja az interakció sikerességét, figyelembe kell vennünk a társalgás egy másik alapvető sajátosságát, a hallgatóság elrendezését: "amikor a beszélők megtervezik megnyilatkozásaikat, a különböző hallgatók számára más-más szerepeket jelölnek; hogy azután hogyan mondják azt, amit mondanak, azt arra alapozzák, amit tudnak, vélnek, feltételeznek arról, hogy ezek a hallgatók, a hozzájuk rendelt szerepeikben, mit tudnak, vélnek és feltételeznek" (Clark -Carlson 1982 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 133).

A hallgató szerepek csoportosításakor elkülönítik a beszélőt (aki végrehajtja az illokúciós aktust), a résztvevőket (az interakció résztvevőit), - akik további alcsoportra oszthatók: címzettek (akiket megszólítanak, vagy kijelölnek a megnyilatkozásban) és mellékszereplőkre (pl. a TV nézők ún. nyilvános mellékszereplők, a beszélő hozzájuk igazítja megnyilatkozásait), - valamint a kihallgatókat (akik meghallják az illokúciós aktust, de eredetileg ez nem áll a beszélő szándékában). H. Clark és T.B. Carlson a tanulmány elején szereplő mellékszereplőknek a későbbiekben a kihallgató szerepet adják, így a hallgatóság elrendezése során a négy szerep a következő: beszélő, címzett, résztvevő, kihallgató. Az elrendezés két főbb típusát említik:

1. alapelrendezés (amelyet a felelősség elve jellemez) vagy KANONIKUS BESZÉLGETÉS, melyben: "A beszélő minden egyes hozzájárulásával a résztvevő szerepét osztja minden más partnerre a beszélgetésben. ...ennélfogva....a növekvő közös platformot mindenki könnyen nyomon tudja követni" (Clark -Carlson 1982 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 134)

2. kihallgatói elrendezés (a beszélők a megnyilatkozás megtervezésekor figyelembe veszik a kihallgatókat) "Noha nem áll szándékukban, hogy a kihallgatókat "bevonják" abba, amit mondanak, , felismerik, hogy a kihallgatók mindazonáltal feltevéseket alakíthatnak ki arról, hogy a beszélők mit akarnak mondani. A kihallgatók figyelembevételének a beszéd megtervezésében az a célja, hogy ellenőrzés alatt tartsa ezeket a hipotéziseket" (Clark - Carlson 1982 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 135).

A szerzők különbséget tesznek ismert és ismeretlen kihallgatók között, akikre vonatkozóan eltérő szándékokkal tervezheti meg mondandóját a beszélő. Mint később az interjúk elemzésekor látni fogjuk, a politikai televíziós beszélgetésekben a kihallgatói elrendezés dominál.

2.4. A konverzációelemzés

H. Paul Grice a *Logic and conversation* (1975, magyarul: A társalgás logikája 1997) című írása a megnyilatkozások kimondott valamint implikált (jelentéstöbbletet hordozó) jelentésével foglalkozik. Megállapítja, hogy a társalgási implikatúra a társalgás általános jegyeivel van kapcsolatban, s ezek Clark és Carlson felelősség-elvével mutatnak rokon vonásokat. A szerző megnyilatkozásainkat kölcsönös erőfeszítés eredményeinek tekinti, s azt állítja, hogy eközben a résztvevők bizonyos fokig elfogadott közös céllal, vagy közös iránnyal rendelkeznek. Grice megfogalmazza az együttműködési alapelvet, s négy fő maximát tekint megvalósulási feltételeinek (Mennyiség, Minőség, Relevancia és Modor), amelyeket röviden ismertetünk.

1. A mennyiség maximája kimondja, hogy a megnyilatkozás információtartalma a társalgás pillanatnyi céljai szempontjából se több, se kevesebb ne legyen, mint szükséges..

2. A minőség maximája olyan információ közlésére bátorít, amiről tudjuk, hogy igaz.

3. A relevancia egy tömören megfogalmazott maximát érint, a beszélgetés témájához való kötődésre utal.

4. A modor maximája a világos, érthető fogalmazás szükségességét hangsúlyozza.

Grice úgy véli, hogy az együttműködési alapelv és a maximák betartása által létrejöhet az információkérést és -közlést központi szereppel ellátó társalgási csere. Vannak azonban olyan interakciók, amikor a felek szándékosan elkerülik vagy megsértik a maximákat. A fentiek figyelembe vételével a mindennapi beszédhelyzetekben a társalgási implikátúra működését hangsúlyozza a szerző, amelyben "a hallgatónak a következő adatokra kell támaszkodnia: (1) a használt szavak hagyományos jelentésére, az esetleg hivatkozott referenciák mibenlétével együtt; (2) az együttműködési alapelvre s a neki megfelelő maximákra; (3) a megnyilatkozás nyelvi vagy egyéb kontextusára; (4) a háttérismeretek más elemeire; és (5) arra tényre (vagy feltételezett tényre), hogy az ...összes releváns elem mindkét résztvevő számára hozzáférhető, s hogy mindkét résztvevő tudja, vagy feltételezi, hogy ez a helyzet" (Grice 1975 in: Pléh-Síklaki-Terestyéni 1997: 220).

Amint azt az empirikus kutatást bemutató fejezetben látni fogjuk, a politikai interjú műfaji sajátosságai között szerepel a grice-i maximák gyakori és szándékos megsértése, különösen a témaelhárítás területén.

A konverzációanalízis mint módszer gyökerei részint az etnometodológiában, másrészt a beszédaktuselméletekben kereshetők. A mindennapi beszélgetések jellegzetességeinek elemzése conversation analysis néven vált ismertté, s fő kérdését az etnometodológiából merítette.

A fentiek alapján elmondható tehát, hogy a konverzációelemzés vizsgálati tárgya: "az intézményspecifikus formális jellemzőktől és korlátoktól mentes, szóbeli, hétköznapi beszélgetés" (Iványi 2001: 77). Ennek főbb jellemvonásai: a beszélőváltás (turn-taking) mechanizmusa, a szekvencialitás (sequence organization), valamint a javítási mechanizmus (repair work) szabályai.

2.4.1. Beszélőváltás

A dialógusstratégiák elemzését a beszédlépés (turn) mint monologikus egység, valamint a beszélőváltás (turn-taking) mint interakciós egység közeli vizsgálata teszi lehetővé. Az alapegység a beszédlépés, egy megnyilatkozás, ami beszédaktusként értelmezhető. A beszélgetésben résztvevők beszédlépései általában úgy váltják egymást, hogy egyszerre csak egy beszélő beszéljen (one speaker at a time), s a váltáskor ne jöjjenek létre túl hosszú szünetek vagy átfedések. "A beszélőváltás rendje..., mint annak a problémának a megoldása,

hogyan kövessék egymást a beszélők, meghatározza a lehetséges váltás helyét. Ez az a hely, ahol az aktuális beszélő nyilatkozata lezártnak minősül, tehát beszédhez való jogát elveszti, illetve ahol a következő beszélőnek el szabad, sőt el kell kezdenie a lépését... Az átadásra, azaz váltásra alkalmas helyet a beszélők a nyilatkozatok végén jelzik" (Iványi 2001:79).

A leggyakoribb beszélőváltások határai a kérdések, amelyek intonációja a beszélgetőpartner számára egyértelműsíti a szóátvétel helyét. Hasonló határjelölők a szünetek, vagy a kitöltött szünetek (ööö) (Boronkai 2009: 85-86). Több fős társalgások esetén figyelmet érdemel, hogy melyik résztvevő kezdeményezi a beszélőváltást. A beszélőváltás klasszikus szemléletében a beszélő ún. külválasztással választja ki a következő beszélőt, például a nevére szólítja, vagy felé fordul és neki teszi fel kérdését. Ha ez elmarad, a beszélgetőpartnerek közül valaki önkiválasztással magához ragadja a szót, s formál jogot a következő beszédlépés megtételére. Amennyiben sem külső, sem önkiválasztás nem történik, nem jön létre beszélőváltás, az első beszélő továbbra is magánál tarthatja a szót (Sacks-Schegloff-Jefferson 1978: 12-33).

Cecilia E. Ford (2008) munkahelyi értekezletek beszélőváltásait elemző írása megerősíti a fentieket, hiszen vizsgálatában az aktuális beszélő kijelöli a következő beszélőt, vagy önjelölés történik. Beszélő szándékukat a résztvevők gyakran nem-vokális aktusokkal jelzik, s várnak, amíg az üléselnök észreveszi azt, s megadja a szót. A hallható belégzések, mivel nem normatívák, szintén jelzik a beszélő szándékot. Ford felhívja a figyelmet arra, hogy a szünet nélküli beszédlépésváltást elősegíti a projekció, amikor a megszólított személy előrevetíti, mit mond az aktuális beszélő, s rögtön az ő megnyilvánulása befejeztekor – szünet nélkül – reagál az elhangzottakra. A munkahelyi beszélgetésekben az ellentétes véleményt kifejező beszédlépést viszont általában szünet előzi meg, majd hezitációs markerek (*uhm, uh*) hallhatók, amelyek lehetőséget adnak a korábbi beszélőnek, hogy egyetértést kiváltó közlést szúrjon közbe. A késedelmek, hezitációk, újratekintések gyakran a nem-preferált aktusokat jelzik (Schegloff 2007). Az együttbeszélések interpretációja Ford szerint mindig a kibontakozó beszédlépés speciális aktusától függ; jelenthet bátorítást és együttműködést, vagy félbeszakítást és határozott véleménykülönbséget. Ez a két határozott értelmezés érhető tetten a dolgozat korpuszát képező hazai politikai interjúkban is.

Boronkai (2009) a beszédjog megszerzésére irányuló törekvés nyelvi jeleit vizsgálva megkülönböztet közös mondatalkotást, a szó erőszakos megragadását valamint egymást átfedő megnyilatkozásokat, amelyek az angol overlaps és interruptions fogalmakkal mutatnak

azonosságot. Boronkai közös mondatalkotás fogalma arra utal, amikor a beszélő hezitációs szünetét kihasználva a hallgató befejezi a megkezdett beszédlépést, majd szinte észrevétlenül magánál tartja a szót. Ez a szóátvétel egyik udvarias formája. Ezzel ellentétben, a szó erőszakos megragadása nem tekinthető udvarias megoldásnak. A szerző úgy véli, hogy a beszédjog megszerzésének ezen módja a spontán társalgásoknak gyakori eleme, ott ugyanis az interakciós felek nem sértődnek meg, ha egymás szavába váganak. Ez a forma a belpolitikai interjúk szituációiban is számos esetben előfordul, ugyan nem állíthatjuk, hogy következmények nélkül. Az egymást átfedő megnyilatkozások szintén általánosnak tekinthetők a beszédjog megszerzésére irányuló törekvések sorában, különösen a hosszabb pl. tagmondatnyi változatok járnak sikerrel. Jelen kutatásban nem különítjük el a közös mondatalkotást és az egymást átfedő megnyilatkozásokat, azokat együttbeszélésként tételezzük, s a közbevágások alcsoportjaként értelmezzük. Különbségtételt a beszédjog megszerzésével kapcsolatosan fogalmaztunk meg, így szupportív együttbeszélés valamint szóátvételi szándékkal történő közbevágás – amely azonosítható a szó erőszakos megragadásával - képezik a közbevágások altípusait.

2.4.2. Szekvencialitás

A szekvencia a konverzációelemzés elméletében a "beszélgetés alapmodellje..., a beszédcselekvések bizonyos szériaegysége, mely két egymást követő s egymással összefüggő megnyilatkozásból áll" (Iványi 2001: 81). A két megnyilatkozás tartalmi összefüggést is mutat. A szekvenciát nyitó elemek segítségével jöhet létre egy kapcsolat, amely aztán a záró elemekkel le is zárulhat, közben mindvégig választási és láncolási lehetőséget biztosítva a beszélő számára (Boronkai 2009: 91). Amennyiben egy megnyilatkozás meghatározza, hogy ki, milyen aktussal hozza létre a következő beszédlépést, vagyis az első beszédlépés az azt követő feltételének minősül, úgy szomszédsági párokról vagy párszekvenciáról beszélhetünk (adjacency pairs). Ezek kezdeményező és reagáló megnyilatkozások, mint pl. az üdvözlések és azok viszonzása, kérdés valamint válasz, bók és a bókra adott válasz stb.. A szekvenciaváltás a szomszédsági párokkal történik, amelyek a fentebb említett meghatározott sorrendben, eltérő beszélőtől származnak (Schegloff és Sacks 1973: 312-324).

A szekvencialitásról a beszédaktuselméletek ismertetésekor már szóltunk, most csupán a funkcióját ismertetjük. A szomszédsági párok segítségével ellenőrizhető a megértés, hiszen a második rész az első felismerését, megértését implikálja. A mindennapi társalgás során a párszekvenciák vagy szomszédsági párok kiegészíthetők elő- vagy utószekvenciákkal,

amelyek alkalmazásával az interakcióban lévő felek sikeresen elkerülhetik a homlokzatfenyegető beszédaktusokat, vagy a nemkívánatos válaszokat. Az előszekvenciák olyan előkérdések, amelyeket a fő kérdést megelőzően fogalmaz meg a beszélő, s arra szolgálnak, hogy kiderítsék, a beszélgetőpartner rendelkezik-e ismeretekkel a fő kérdésre vonatkozó körülményeket illetően. Figyelemfelkeltő funkciót is betölthetnek, s ezzel készítik elő a valódi kérdést (vö. Iványi 2001: 82).

Az interjúszituációban az alapvető szekvenciapárokon túl gyakori elem a mellékszekvencia, amely általában egy előző megnyilatkozás értelmezése, magyarázata. Entman (1993) keret-technikájához hasonló funkciója van, így mint azt a későbbiekben látni fogjuk elsősorban az interjúvezető konverzációs eszköze, aki a meghívott politikus által mondottakat helyezi új megvilágításba, vagy fogalmazza át. A mellékszekvencia lezárása után folytatódhat a beszélgetés. Előfordulhat, hogy a mellékszekvencia vagy akár az alapvető szekvenciák zavart okozó beszédaktusként (ld. homlokzatfenyegető beszédaktusok) értelmeződnek, ekkor a konverzáció fenntartása céljából kezdetét veszi a javítási mechanizmus.

2.4.3. Javítási mechanizmus

A konverzációelemzés fontos tárgya az interakcióban résztvevők kölcsönös megértését biztosító verbális és nemverbális jegyek vizsgálata. A korábbiakban említett elő- illetve utószekvenciák a megértés lehetőségét biztosítják vagy tartják ellenőrzés alatt. Amennyiben félreértés vagy egyéb megértési problémák jelentkeznek (pl. együttes beszéd esetén, amikor a beszélőváltásra félbeszakítással kerül sor, s bizonyos megnyilatkozásokat nem ért meg a partner), beindul a hibajavítási mechanizmus. Egy interaktív tevékenységről van szó, mely kezdődhet önjavítással vagy a partnertől eredő küljavítással, s jelentős szintaktikai változásokat eredményez. A javítási mechanizmusra szintén tekinthetünk mellékszekvenciaként, amely megszakítja a társalgás menetét, vagy a szekvenciális szerkezet integrális részeként, hiszen az pontosan meghatározott módon történik, s a beszélőváltás menetét nem akadályozza (vö: Iványi 2001:84).

A dolgozat nem foglalkozik a javítási mechanizmussal, azonban a közbevágásokat tárgyaló fejezetben explicit példáját láthatjuk az interjúvezetőt megsértő, majd elnézést kérő politikus javítási mechanizmusának.

2.5. A konverzációelemzés módszere

Az 1970-es években a kutatók még magnetofonszalagra vagy diktafonnal kazettára rögzítették az élőnyelvi anyagot. Később videofelvételek készültek a hétköznapi interakciós

folyamatokról. A számítástechnika fejlődésével ma már számos televíziós beszélgetés, élő adás elérhető az interneten; a letölthető interjúk pedig egyszerre nyújtanak lehetőséget a verbális és a vizuális csatornán közvetített jelek rögzítésére.

A felvételek átírása (transzkripciója) által válik alkalmassá az anyag a tudományos elemzésre, ugyanis a kutatók az interakció minden mozzanatát igyekeznek írásban rögzíteni. Különleges jelek utalnak a prozódiai eszközök használatára (hangerő, beszédtempó, intonáció, hangsúly stb.), a szekvencialításra (átfedésekre, szünetekre), valamint a beszélgetést kísérő kommunikatív célú gesztusokra, mimikai jelzésekre, paralingvisztikai jelekre és a nem kommunikatív fiziológiai cselekvésekre (tüsszentés, köhögés). Az elemző követheti más kutatók transzkripció jeleit vagy saját jeltárat hozhat létre. A konverzációelemzés módszere sem jelrendszerét tekintve, sem a kommunikatív jelenségek fontosságának megítélésében nem egységes. A konverzációelemzés időigényes munka, ezért a kutatók vagy egy kommunikatív esemény részletes leírására vagy több társalgás bizonyos részletének elemzésére vállalkoznak. A szempontok szűkítésével nagyobb mennyiségű anyag dolgozható fel. A dolgozatban vizsgált negyven politikai interjú az utóbbi mintát követi, vagyis szűkebb szempontrendszerrel interjúvezetőnként tíz beszélgetés vált elemezhetővé.

A beszédaktustípusok szerinti elemzéssel (ki kihez milyen beszédaktusokat használ) adatok nyerhetők a beszélgetőpartnerek közötti viszonyról. Szintén a kapcsolati szálak, vagy a szituáció hatalmi viszonyainak jellemzését segíti elő a félbeszakítások vizsgálata; ki kit szakít félbe, kitől viseli el a félbeszakítást. Tehát, a beszélőváltás az interakcióban lévő felek kapcsolatára mutat rá. "A beszédben részt vevők különböznek egymástól a tekintetben, hogy milyen mértékben kezdeményezhetnek vagy kapcsolódhatnak be megfelelő módon ilyen váltásba, ez pedig egymáshoz mért szerep-viszonyuktól függ" (Fishman 1972: 36).

Számos szociolingvisztikai kutatáshoz hasonlóan jelen kutatás szintén a konverzációelemzést választotta módszerül, mivel az interjúvezetési stratégiák jól megragadhatók az interakcióban lévő felek beszédaktusai, valamint az őket kísérő nemverbális jelek lejegyzése alapján. A dolgozat hangsúlyos kérdéseit - pl. hogy a női interjúvezető milyen gyakran szakítja félbe vendégét, a meghívott férfi politikus engedi-e közlését félbeszakítani, továbbá a műsorvezető milyen hosszú ideig tartja magánál a szót, milyen mértékben minősíti az interjúalany megnyilatkozásait és elfogadja-e a beszélgetőpartner témaajánlásait - mind a konverzációelemzés módszerét alkalmazva válaszolhatjuk meg.

3. FEJEZET: A TELEVÍZIÓ ÉS A POLITIKAI INTERJÚK

3.1. A televízió mint tömegkommunikációs eszköz

E fejezet a televízió 20. század végén és a 21. század első évtizedében betöltött szerepét, sajátosságait ismerteti, továbbá a tömegkommunikációs modellek közül azokat emeli ki, amelyek működését a kutatás szemléltetni képes. Mivel az értekezés témája a politikai interjúk beszélgetésvezetése, ezért itt a műsorvezető, a politikus és röviden a néző szempontjából vizsgáljuk a televíziós politikai interjú műfaját.

Denis McQuail megközelítésében a tömegkommunikáció formális médiaszervezetek alkalmazásában álló professzionális kommunikátorok (a feladók) üzeneteinek eljuttatása a tömeghez (a vevőhöz), amely "nagy és látszólag differenciálatlan közönség"(2009: 105). A feladó és vevő között üzleti kapcsolat jön létre, ahol a tömegkommunikáció üzenete az árucikk. A két fél kapcsolata aszimmetrikus, hiszen a feladó pozíciója általában magasabb presztízsű a vevőénél, akinek az a szerep jut, hogy a feladó manipulációjának tárgyává váljon.

McQuail (2003) a tömegkommunikáció sajátosságait bemutató írásából kiemelendő a publicitás- és a befogadásmodell, mivel azok együttes érvényessége érhető tetten az elemzésre került belpolitikai műsorokban. Az előbbi a néző vizuális és akusztikai figyelmének megragadását tűzi ki célul, hogy a bevételt a fogyasztással biztosítsa. McQuail hangsúlyozza, hogy a tömegmédiában álló érdekek a figyelemfelkeltésen, valamint a nyilvánosság megszerzésén túl bizonyos mértékű hatás elérését is remélhetik, de a siker mértéke elsődlegesen a figyelem megragadása. A szórakoztató programok mellett a közéleti műsorokra is vonatkoztatható a publicitásmodell. "A médiának tulajdonított befolyás a politikai és egyéb kérdések *tematizálásában*² [agenda setting] ugyancsak a figyelemmegnyerési folyamatot példázza. A médiatermelés nagy energiát fektet azoknak az eszközöknek a kimunkálásába, amelyek megragadják és megtartják a figyelmet azzal, hogy vonzzák a szemet, felkorbácsolják az érzelmeket, izgalmat keltenek" (McQuail 2003: 119).

A fenti példától eltér a befogadásmodell, melynek középpontjában az aktív vevő áll, aki kulturális háttérének, valamint kontextusának megfelelően tulajdonít jelentést a médiából származó üzenetnek, illetve konstruálja azt. A modell a médiatartalmak sokféle

² Kiemelés a szerzőtől

értelmezésének lehetőségét emeli ki, teret adva az intellektuális megközelítéseknek, így fordulhat elő a szándékolttal akár ellentétes üzenet dekódolása is. A megközelítés párhuzamba állítható a kritikai diskurzuselemzésekkel.

A McQuail által bemutatott késő-modern médiaelméletek a média hatalmát, annak konformizáló, tudatformáló szerepét, terjedési folyamatait közelítik meg. A médiatermékek értékelésekor figyelembe kell vennünk, hogy a média a politikai és gazdasági hatalommal rendelkezők érdekét képviseli, amely tartalmi és formai követelményeket állít a médiát képviselő kommunikátorokkal szemben. Az interjúvezetők társalgási stratégia választását, ezen idokok értelmében, a csatorna mögött álló erők befolyásolhatják.

Borókai Gábor (2008) megközelítése a fentiekkel mutat rokon vonásokat, abban a tekintetben, hogy a kereskedelmi médiumok mögött álló profitérdekelt igazgatótanácsokat Gerbner fogalmát kölcsönözve 'láthatatlan magánkormányok'-nak tételezi, s hangsúlyozza, hogy az ő szándékaik fejeződnek ki a műsorokban, vagyis a média a tulajdonost reprezentálja. "Az újságírók, a műsorvezetők és a médiaszemélyiségek csupán közvetítők. Termékek és eladók egyszemélyben" (Borókai 2008). A struktúra következtében a tulajdonosi érdekekkel nem száll szembe a riporter, a felette álló erők pozitív képét kell megmutatnia. Így egyre kevésbé vállalkozik oknyomozói munkára, a jelen helyett a kevésbé kockázatos múltat kutatja.

A média tulajdonosai befolyást gyakorolnak a mősorkészítés menetére, a programok szereplőire, olykor az alkalmazott kommunikációs stílusokra is. Bourdieu kritikával illeti a televíziós beszélgetéseket, amelyek témája legtöbbször előre meghatározott, a kommunikáció bizonyos feltételekhez kötött, s a résztvevőknek időkorlátozással valamint (sok esetben) politikai ellenőrzéssel kell számolniuk. Ez a határozott kontroll "a szimbolikus rend fenntartásának fantasztikus eszközévé teszi a televíziót" (Bourdieu, 2011:17).

A televízió - az új tömegkommunikációs eszközök megjelenése ellenére - még mindig a mindennapi élet meghatározó információ forrása, és elsődleges szerepet játszik a társadalom nagy részének tudatformálásában. S mint ilyen, érthetőnek kell lennie a képzetlenebb nézők számára is. Ennek jegyében, valamint a fentebb már említett nézettségi index növelésének érdekében, a múlt század utolsó évtizedében markáns bulvárosodási folyamat indult meg. Borókai szintén a hírérték háttérbe szorítását látja a hír érdekességéhez képest a 21. századi

média jellemző vonásának, ahol 'a cél a közönség állandó foglalkoztatása, a televízió esetében a képernyő előtt tartása. Reklámblokktól reklámblokkig." (Borókai 2008).

Jenei Ágnes (2008: 50) a televízió új korszakát, a neotelevíziót úgy definiálja, mint "az általános kínálatot nyújtó kereskedelmi tévé hatására megváltozott új típusú európai televíziót és a hozzáfűződő szokásokat". Eszerint, a közszolgálati televíziót, műsorkészítőit és nézőit szintén érinti a változás, amely új - a szenzációtematikát alapul tételező - műsorok és a hétköznapi nyelvhasználathoz közelítő norma megjelenését eredményezte. Györffy Miklós a változást részint abban látja, hogy: "A neotelevízióknak nem kell feltétlenül objektívnek, kiegyensúlyozottnak lennie, nem kell arra ügyelnie, hogy csak két ellentétes forrásból megerősített tényeket közöljön, nyugodtan lehet szubjektív, hangot adhat bármilyen nézőpontnak (amit a törvény nem tilt), megengedi, sőt el is várja, hogy a közöltekkel bárki bármikor vitába szálljon." (Györffy 2010: 12).

Császi Lajos fogalmazásában a: "késő-modernitás médiaképére a közéleti tudás és a populáris kultúra összeolvadása jellemző"(2008), s az új "hibrid média" kutatásakor szembevetendő a közszolgálati csatornák korábbi túlnyomórészt információközlő műsorainak szórakoztatóbbá válása.

Fairclough már a múlt század végén úgy látta, hogy a kortárs médiát áthatja a feszültség, ami az információs szolgáltatás és a szórakoztatás egyidejű megvalósításából fakad. A növekvő gazdasági nyomás és a verseny következtében a médiát a szórakoztató iparon belül piac-alapú működés jellemzi, ezért nagyobb hangsúlyt helyez a szórakoztatásra még a közügyek területén is (Fairclough 1995:11). Elméletében a publicitásmodell érvényességét láthatjuk megerősítve.

Császi a késő-modern médiakultúrát a mindennapi élet kultúrájának tételézi a "maga ellentmondásosságában és spontaneitásában, vagy ha úgy tetszik "közönségességében". Felhívja a figyelmet arra a változásra, amely a kereskedelmi médiából indult a közszolgálati médiába, új műfajok, új beszédmódok megjelenésével, s hangsúlyozza, hogy a változás több nézőpontból közelíthető meg. " Kérdés, hogy a nyilvánosság és a közélet változását, amelyet a közvélemény általában a "bulvárosodás" címmel szokott jelölni, nosztalgikusan valóban a régi társadalmi nyilvánosság beszűkülésének tekintjük-e, vagy valamilyen olyan új, kulturális

nyilvánosság megszületésének, amely a közélet mellett a privátszféra tematizálását is lehetővé tette"(2008).

Megközelítése az értékkeresés lehetőségét kínálja. A nézőpont felvételével elfogadhatóvá válik a politikai interjúban szereplők nyelvi viselkedése, amikor magánéletükből vett példákkal értelmezik a felmerülő kérdéseket. Megjegyzendő, hogy a disszertációban elemzésre került interjúkban a magánszféra tematizálása ritkábban fordult elő a közszolgálati televízió műsorában, mint a független csatornákon.

3.2.1. A televíziós interjú

A televíziós politikai interjú fogalmának tisztázásához az 'interjú' szó definiálása biztosít alapot. Az Oxford Dictionary meghatározása Györffy megközelítésében: "Személyes találkozás alkalmával lefolytatott, kötött formájú beszélgetés a sajtó képviselője és azon személy között, akitől az nyilvános közlésre szánt kijelentéseket vár" (Györffy 2010: 27).

Az interjú beszélgetőpartnerei speciális - függőségi - kapcsolatba lépnek egymással, hiszen amikor a megkérdezettek vállalják a részvételt, elismerik az interjúvezető beszélgetés irányítási jogát, aminek része lehet, hogy a kérdező többszörös próbálkozásokat tesz bizonyos kérdések megválaszoltatására. "A dialógus, noha egyenrangú felek között folyik, mégis asszimetrikus" (Györffy 2010:30).

Az interjúszituáció jellegzetes hatalmi viszonyairól hasonlóan vélekedik Huszár Ágnes: "Minden intézményhez kötött interjúra érvényes az, hogy a két résztvevő között a szimbolikus hatalom egyenlőtlenül oszlik meg. A kérdező kezében van a nagyobb hatalom, hiszen ő kezdeményezi a beszélgetést, határozza meg időtartamát, és tematikus lefolyását azzal, hogy ő fogalmazza meg a kérdéseket....Az interjúkban, így a médiainterjúkban is a megkérdezettnek kevesebb lehetősége van a tematikus irányításra, általában csak a kérdések megértésére irányuló tisztázó kérdéseket tehet fel (visszakérdezhet)" (Huszár 2007:109).

A televíziós interjú a vizualitás eszközeivel hozzájárul a pontosabb nézői értelmezések kialakulásához. Mivel a résztvevők non-verbális kommunikációja is interaktív, az a verbálissal együttműködve alakítja a beszélgetés végeredményét, amelyet a közönség továbbgondolhat. "Az interjú-helyzetben a résztvevők ... testhelyzete, testtartása; a térközök változása, a közeledés és távolodás; az arckifejezésben megmutatkozó érzelmi állapotok: az

öröm, a meglepetés, a félelem, a szomorúság, a harag, az undor, az érdekődés....; a szemkontaktus vagy annak hiánya, a palástoló vagy megerősítő mozdulatok a verbális információval együtt teszik ki azt a jelentést, ami azután a befogadóra van bízva" (Györffy 2010:34).

Az interjú egyik alapvető beszéd szervező beszédaktusa az információkérés. A posztmodern 'infotainment' jellegű beszélgetős műsorok létrejötte előtt, mint már említésre került, az interjú célja a közönség tájékoztatása volt, s ennek elengedhetetlen eszköze az információkérés. Míg a szakértői interjúk ma is többnyire ilyen irányelvek mentén szerveződnek, a politikai interjúvezetés célja csak részben információszerzés, ehelyett számonkérés, szembesítés vagy meggyőzés.

Az információkérés elsősorban az interjúvezető beszédaktusa, aki legtöbbször így teszi meg témaajánlását. Direkt és indirekt módon egyaránt történhet. Direktnek tekinthető az információkérés, amikor az interjúvezető eldöntendő vagy kiegészítendő kérdést tesz fel az interjúalanynak, illetve felszólító mondatban kéri, hogy beszéljen egy konkrét témáról. Indirekt információkérésnek pedig az információkéresként implikálható információközlés nevezhető.

A kérdésfeltevésről szóló szakirodalom (ld. 34-38 o.) alapján úgy vélhetjük, hogy az udvarias információkérés módja a kiegészítendő kérdések alkalmazása. A kérdőszavak (ki, hol, mi, miért, hogyan stb.) segítségével az interjúvezető rákérdez a számára fontos eseményekre, összefüggésekre. Az ilyen típusú információkérés megkönnyíti a kevésbé rutinos interjúalany megnyilatkozását, hiszen a kérdőszó aktiválja a lényeges információt.

Mindazonáltal nem állíthatjuk, hogy az eldöntendő kérdések udvariatlanok volnának. Az eldöntendő kérdések csoportjába tartoznak az ugye-kérdések is, amelyekről a 70-es évek gendernyelvészeti kutatásai megállapították, hogy azok sztereotip női kérdezési formák, s a női bizonytalanságot jelzik. A 80-as 90-es évek vizsgálatai nem igazolták maradéktalanul a korábbi kutatások eredményeit, s bizonyítást nyert, hogy az ugye-kérdések nemcsak bizonytalanságot, hanem udvariasságot is kifejeznek, s azokat a férfi beszélők is használják. Jelen kutatás példáiban a támogató stratégia udvarias információkérését láthatjuk Nagy Katalin beszélgetéseiben: (pl. *Ezzel az intézkedéssel a dolgozókat kívánják támogatni, ugye?*).

Az eldöntendő kérdések az interjúalanyt választás elé helyezik. A nyilvános beszéd területén tapasztalt politikusoknak nem okoz gondot e kérdések megválaszolása, sem elhárítása, ha úgy döntenek, nem adnak pontos információt. A tapasztalatlan beszélő viszont csapdában érezheti magát, ha eldöntendő kérdést kap. A meghívott politikusok között nem találtunk kezdő interjúalanyt, a politikus kommunikációs tréningek hatékonyságát mutatják a vendégek válaszai, valamint témaelhárításai.

3.2. 2. A politikai interjú

"A politikai interjúk abban különböznek a többi interjútól, hogy mindkét résztvevő sajátos hatalom birtokában van: műsorvezetőnek szimbolikus hatalma (Bourdieu) van, a politikusnak viszont valóságos. A műsorvezető természetesen csak a naiv néző-hallgató számára jelenik meg e hatalom birtokosaként. Valójában a csatorna, az a mögött álló erők, a műsor koncepciójának kialakításában részt vevő szakemberek, szerkesztők ennek a hatalomnak az igazi birtokosai. Ők döntenek arról is, hogy kit, milyen típusú embert választanak arra, hogy ezt a hatalmat műsorvezetőként mindenki számára látható-hallható módon gyakorolja. A műsor irányítását, a beszélgetés vezetését közvetlenül is befolyásolhatják, mivel – a néző számára láthatatlanul – egy fülhallgatón keresztül állandó kapcsolatban állnak a műsorvezetővel" (Huszár 2007:109).

Fairclough a politikai interjú műfaját eszközként említi a professzionális politikus és a TV-riporter hangjának közös hallatására (1995, 189). Az interjú szerinte nem tekinthető magánbeszélgetésnek, hanem a közönséggel való interakciónak, amit a diskurzus tükröz. A politikusokat sokszor kellemetlen helyzetbe hozó, nyersen megfogalmazott kérdéstechnikák alkalmazásának igazolásául a műsorvezetők azzal érvelnek, hogy az egyszerű embereket képviselik. Nyelvhasználatukban köznyelvi, közhelyszerű szavak figyelhetők meg. Érdekes, hogy a politikusok is ugyanezt teszik, ezáltal számos politikai interjú a professzionális politika és a mindennapi élet egybeolvadásának színtere. Császi szintén ezt az egybeolvadó jelenséget ragadja meg, amikor azt mondja, hogy "a híreket és a politikai műsorokat nem lehet mesterségesen elválasztani a szórakoztató programokban felmerülő társadalmi kérdésektől" (2008).

Hasonlóan vélekednek más hazai kutatók (pl. Simig-Simigné 2009), akik a politikai interjúban megjelenő közhelyekkel való érvelést látják a manipuláció eszközeként, s kiemelik, hogy a politikusok a közönségre így kívánnak érzelmi hatást gyakorolni. Nem meglepő ez,

hiszen az így megjelenített fogalmakkal a közönség és a beszélő közös realitást teremthet (Aczél 2009). A Metainformációs elemek című alfejezetben bemutatásra kerülő interjúrészletek híven szemléltetik a fentieket.

Bourdieu azt figyelte meg, hogy a vitaműsorok szembetűnő változása 'álvitákat' (Bourdieu 2001:33.) hozott létre, ahol az állandó meghívottak zárt világa és az interjúvezető biztosítja a nézők számára a szórakoztató információszerzést. A politikai műsorok a könnyed, show-jellegű műsorokhoz hasonlóan gyakran depolitizált témával töltődnek, anekdoták és pletykák képezik a viták kiindulópontját. Az unalmassá válástól való félelem valamint a mindenáron történő szórakoztatás vezérelve irányítja a politikai műsorokat is. Mivel a politika nem túlságosan hálás téma, a beszélgetéseket érdekessé kell tennie az interjúvezetőnek. Ez leginkább úgy történik, hogy "*az oknyomozó riportert felváltja a jópofáskodó műsorvezető*" (Bourdieu 2001: 92), aki álvitákat folytat az interjúalannyal. Ez a vélekedés hasonlóságot mutat a "modernista közszolgálati alapon alapuló moralizáló értelmezés"-sel (Császi, 2008), s a változásokat többnyire elutasítja.

3.2.3. A politikai interjú meghatározó nyelvi eleme a metainformáció

Mivel jelen kutatás az interjúvezető és az interjúalany metainformatív kijelentéseit elemzi, elengedhetetlen a metainformáció meghatározása. A fogalom a metanyelven keresztül közelíthető meg.

„Metanyelvnek nevezzük azt a kommunikációs kódot (nyelvet), amelyet egy megfigyelő arra használ, hogy egy másik, tárgynyelvnek nevezett kommunikációs kódról (nyelvről) beszéljen. A metanyelv a tárgynyelv szabályainak, törvényszerűségeinek, elméleteinek vagy kapcsolódásainak a leírására szolgálhat – ilyen esetben a tárgynyelvet szövegnek, a metanyelvet pedig a rá vonatkozó kommentárnak tekintjük.” (Gyenge, 2009) A metainformáció az elhangzott információra reflektál. Ahogy Simigné fenyő Sarolta írja:

„Minden nyelvi közlés *alapinformációból* és *metainformációból* áll. Alapinformáción a környező valóságra vonatkozó, és az adó által továbbított információt értjük (*pl. Holnaptól csökken a gyógyszerek állami támogatása.*). Metainformációnak az alapinformációról szóló információt nevezzük, amely az adó (és a vevő) információhoz való viszonyát fejezi ki (*Hallottam, hogy..., Tudom, hogy..., Láttam, hogy..., Biztos vagyok benne, hogy ..., Nem érdekel, hogy... stb.*). Ezen utóbbi nyelvi elemek soha nem a valóság elemeire vonatkoznak, hanem mindig a virtuális valóságra, az üzenetküldő tudatában létező gondolatokra.” (Simigné, 2009)

A politikai interjú mindkét résztvevője közöl információt és metainformációt is. A beszélő kiegészítő, módosító, értékelő, értelmező megjegyzései a partner közlésére vagy saját szempontjainak hangsúlyozására utalhatnak. Eszközei verbális és nem-verbális jelek (mosoly, szemöldök felemelése, homlokráncolás, bólintás, kitárt kezek, testhelyzet stb.) egyaránt lehetnek. Használatuk ösztönös, de bizonyos mértékig tudatosítható (Lévai 2007: 40-41).

A magyar nyelvben az értékelést összetett kifejezések tartalmazzák, legtöbbször a *beszél* és a *mond* igék, valamint a hozzájuk rendelt minősítést kifejező főnevek. Általuk számos esetben az információ negatív értékelése történik (pl. butaságokat beszél, hazugságokat mond) (Ba'nczerowski 2004:122). Ez különösen fontos szerepet játszik a politikai interjúkban, ahol mind az interjúvezető, mind az interjúalany úgy ítélheti meg, hogy az általa megfogalmazott negatív értékelés lényeges a befogadó számára. Mivel televíziós beszélgetésekről van szó, figyelembe kell vennünk a közönség mint információ vevő funkcióját is. Ez azt jelenti, hogy a nézők meggyőzésének szükséges eszközévé válik a metainformáció.

Másként fogalmazva, bizonyos metainformációs nyelvi elemek vagy operátorok szerepet játszhatnak a szöveg megértésének szabályozásában.

"Egyes operátorok közvetlenül mutatnak rá a szemantikai tér jellegére, amelyben dekódolásra kerül az adott szövegrész (pl. *szó szerint, átvitt értelemben* stb.), mások pedig közvetett módon relativizálják az adott szövegfragmentumot egy bizonyos viszonyítási ponthoz. Ez lehet például az idő, a hely, a norma és a minősítési rendszer, a szaktudás, az egyén stb.... A metanyelvi operátorok nem redundáns kiegészítői a szövegnek.....Az adó ...az operátor segítségével igyekszik rávezetni, ráirányítani a vevőt arra, hogy helyesen, pontosan dekódolja a neki szánt közlést, és ezzel elkerülje a szándékától eltérő értelmezést."

(Ba'nczerowski 2004:323-324)

A Robert M. Entman nevéhez köthető framing (körülhatárolás) fogalma az előbbi, a szöveg megértését szabályozó operátorokkal mutat azonos vonásokat, így módon a beszélő kiemeli a partner közlésének egy részletét, s azt új értelmezési keretbe helyezi.

„A körülhatárolás folyamata megegyezik azzal, amikor kiválasztjuk az érzékelt valóság bizonyos aspektusait, és egy adott kommunikációs szövegben nagyobb jelentőséget tulajdonítunk annak, pusztán azért, hogy az éppen szóban forgó probléma értelmezésére, eseti magyarázatára, erkölcsi megítélésére és/vagy annak megoldási javaslatára irányítsuk a figyelmet”(Entman,1993:52).

Ez a technika burkolt lehetőséget nyújt a kritikai észrevételek kinyilvánítására, bár az adott interjúszituációtól, s részben a partner kommunikációs stílusától függ, milyen sikerrel alkalmazza a beszélgetésvezető.

3.3. A műsorvezetők szerepe

Fairclough szerint " a riporter a hatalom alakja, aki tudja, és birtokolja a tényeket. Ezen túlmenően ő rendelkezik azzal a joggal, hogy elmondhassa azokat. Nyelvi és képi hitelessége egymást erősíti, a kamerán keresztül ő szólítja meg a közönséget, fej- és kézmozdulatokkal hangsúlyozza vokális közlését" (Fairclough 1995: 4 fordítás tőlem).

Az interjúvezető szerepe a fentiek alapján kulcsfontosságú, hiszen a nézőkhöz ő juttatja el azt az információt, amit szerkesztője jóváhagyásával ő maga, továbbá a csatorna tulajdonosai, valamint tematikus csatornák esetében az illetékes pártok fontosnak tartanak. Személyisége, verbális és nemverbális kommunikációs készségei a műsorvezetőt autentikus médiummá teszik, tehetik. A politikai interjúkban – különösen a kutatás tárgyát képező élő adásokban – a közönség megszólítása látszólag másodlagossá válik, hiszen az interjúvezető figyelme – a nézők köszöntését és a búcsút kivéve – az interjúalanyra irányul. Az ő tulajdonságai és képességei befolyásolhatják a beszélgetés menetét, az információáramlás sikerét. Ennek ellenére a kérdezői szerepkörben a műsorvezetőnek élnie kell az interjúszituáció által biztosított hatalmával, hogy a közönség igényeit (valamint a felettesei elvárásait) szem előtt tartva megszerezze az információt, amellyel növelheti hitelességét.

A fentieknek megfelelően Györffy az adott médiainstítúción képviselő interjúkészítő felelősségét hangsúlyozza a beszélgetés egész folyamatáért és a következményekért. Rámutat azokra a képességekre, amelyekkel rendelkeznie kell az interjúvezetőnek, a legfontosabbak között említi a koncentrált és megosztott figyelmet, az azonnali reagáló képességet, a kérdéstípusok válogatott alkalmazását és a viselkedési módok ismeretét. Felhívja a figyelmet az indok nélküli normaszegés veszélyeire, amelyek közül a kudarc lehetőségét emeli ki (Györffy 2010:36). A kutatás korpuszában csekély számban megfigyelhető kudarc valószínűleg a műsorvezető és az interjúalany egymás szerepére vonatkozó eltérő elvárásaiból adódik, így normaszegésnek minősülhet.

A "műsorvezető ad szót, ő adja meg a hangot: lehet tiszteletteljes vagy gögös, figyelmes vagy figyelmetlen...alig észlelhető jelekkel manipulál...leggyakrabban inkább tudattalanul, mintsem tudatosan" (Bourdieu 2001: 35-36). Stratégiájának fontos eleme "a sürgető idővel való

manipulálás; az időre, annak szorítására, az órára való hivatkozással fojtja bele a szót az emberekbe, sürgeti, félbeszakítja őket." (Bourdieu 2001:36). Az empirikus kutatás során konkrét példákat látunk majd erre.

Györffy két markánsan eltérő kérdezői szerepet mutat be: a megerősítő és a magyarázó vagy kifejtést váró szerepeket. Az előbbiben a kérdező elismeri interlokutora teljesítményét, kérdéseivel motiválja őt. "A kérdések távolságtartóak, ugyanakkor empátikusak, nem kritikusak, a jellegük inkább fürkésző, puhatolózó (exploratív)" (Györffy 2010: 40). Ebben az esetben az interjúkészítő célja, hogy a nézőkkel felimertesse szerepét.

A magyarázatot vagy kifejtést váró kérdezői szerepben az interjúvezető az interjúalany vitapartnerévé válhat, érvelhet is "de csak akkor, ha vannak a vitapartnerre érveinek ellentmondó tapasztalatai vagy információi." Eltérő terminológiával, de a homlokzatfenyegető, kompetitív interjúvezetési stratégiára utal, amikor óva int a túlzott kérdezői érveléstől: "Az interjú nem fajulhat makacs állóháborúvá....mert akkor a bumeráng-effektus lép életbe, és a közönség, amely általában kedveli a "rámenős" riporter magatartást, így a kérdező ellen fordulhat" (Györffy 2010:40). A dolgozat mindkét kérdezői szerepre hoz példát.

3.3.1. A műsorvezetők által alkalmazott stratégiák

Két fő társalgási stratégiát különíthetünk el: a versengő (kompetitív) vagy az együttműködésen alapuló (kooperatív) stratégiát. Az együttműködésen alapuló kommunikációs stílus lényege „a nyereség maximalizálásában és a költségek minimalizálásában való törekvésben ragadható meg” (Horányi 2001:76-82). Az interakciós felek közös erőfeszítésének eredménye a kommunikációs nyereség és annak maximalizálása. Ezzel ellentétben a kompetitív stratégia alapvető kelléke a versengés, és az elérhető nyereség megosztása oly módon, hogy az egyik fél nyertesként, a másik vesztesként kerül ki a beszélgetésből. „Az egyik fél nyereségének növekedésével a másik fél vesztesége is növekszik” (Horányi 2001:111). Ugyan az említett társalgási stratégiák általános érvényűek, jelen kutatás során a politikai interjú műfajában szintén megfigyelhetők.

3.4. A meghívott politikusok lehetőségei

A politikusokkal folytatott interjú a fentiekén kívül akkor válik versengő jellegűvé, ha a megkérdezett politikus – saját valóságos hatalma mellett – a műsorvezető szimbolikus

hatalmának megszerzésére is kísérletet tesz. Más szóval: ő kívánja meghatározni, miről beszél és miről nem: például (részben vagy egészben) figyelmen kívül hagyva a műsorvezető témáit olyan elemeket emel a társalgásba, amelyek előnyösek saját és az általa képviselt csoport számára. A politikusok kommunikációs tréningje - mint az Bruck Gábortól hallhattuk a *Friderikusz most* egyik 2007-es áprilisi adásában- tartalmaz olyan információt, miszerint az interjút egy lehetőségként kell kezelni a párt alapelveinek széleskörű terjesztésére, s az adott kérdést, témaajánlást úgy célszerű értelmezni, módosítani, hogy a meghívott politikus udvariasan átvegye a tematikai irányítást. Ha ezt úgy teszi, hogy reagál a kérdésre, akkor elfogadja a témát, s az interjúvezető szimbolikus, irányítási hatalmát tiszteletben tartja. Ebben az esetben nem kerül sor ismételt ajánlásokra, a témafejlődés lineárisabb. A téma elfogadásával az interjúalany együttműködési készségét jelzi. Ez a beszédszervező beszédaktus jellemzően a partner kommunikációjának eleme, de előfordul az interjúvezetőnél is.

Annak a politikusnak, aki nem válaszol az újságíró által feltett kérdésre, kétféle – kedvező és kedvezőtlen – következménnyel kell számolnia. „Kedvezőnek gondolhatja azt, hogy nem kell a média nyilvánossága előtt kimondania bizonyos, számára vagy érdekcsoportja számára kellemetlen tényeket. Kedvezőtlen viszont az, hogy ezáltal hiteltelennek, sőt: hazugnak vagy arrogánsnak tűnhet a hallgatók vagy a nézők számára. Ugyanis éppen ő helyettük, az ő nevében tette fel az újságíró azokat a bizonyos – közérdeklődésre számot tartó – kérdéseket. Nagyon kifinomult stratégiát kell tehát követnie annak a politikusnak, aki mindkét kellemetlen következményt el kívánja kerülni” (Eklics-Huszár 2010: 390)

3.5. A nézők szerepe, elvárásai

A politikai műsorok nézői a fogyasztók, akik több célból követik figyelemmel a műsorokat. Részint tájékozódni kívánnak a belpolitikai ügyekben, másrészt (csatornától és műsorválasztástól függően) a műsorvezető által közvetített módon találkozhatnak népszerű politikusokkal, 'szólhatnak be nekik' (Batár 2009).

A nézői elvárások legtöbbször a kérdezővel szemben fogalmazódnak meg. Geréb úgy véli, hogy: "A riporter NEM BESZÉL! BESZÉLTET! Feladata az információszerzés, a tényfeltárás, a tisztázás, a logikai ellentmondások feloldása." (Geréb 2006).

Interjúvezetési stratégiáját úgy kell kialakítania, hogy a beszélgetőpartnernek elsősorban nyitott kérdéseket feltéve, határozottan irányítva, de válaszában ívét nem félbeszakítva beszéltesse. A disszertáció empirikus kutatásának információkérés módjait ismertető

alfejezete csak részben erősíti meg a fentieket. Geréb a testbeszédre vonatkozó elvárásokat is megfogalmaz, ezek alapján a műsorvezető mozdulatai, testtartása, mimikája érdeklődő, nyitott és befogadó kérdező hatását keltik.

Horányi Özséb a késő-modern médiakörnyezet legfontosabb jellemzőit és az érvényes befogadói magatartást a következőkben látja: "a nagyközönség tagjai szabadon választhatják ki, hogy a platformfüggetlen tartalmakból, mit és milyen mértékben fogyasztanak, sőt gyakran egyidejűleg különféle médiumok tartalmait használják (így különösen a rádiót, a televíziót, a mobiltelefont, a számítógépet, az egyidejű többes médiahasználat, a média-multitasking tipikus formáit). A médiakutatók elfogadott álláspontja, hogy a befogadók értelmezéseit nem csupán a látottak, olvasottak befolyásolják, hanem saját társadalmi helyzetük, életkoruk, valamint egyéb szubjektív tényezők, egyedi igényeik, a tartalommal kapcsolatos elvárásaik, attitűdjeik is meghatározzák azokat." (Horányi 2010).

A dolgozat korpuszát képező politikai interjúk a köztelevízió, valamint kettő tematikus csatorna programjaiból kerültek ki, így valószínűsíthető, hogy a nézők politikai szimpátiája mind a műsorvezetővel, mind a meghívott politikussal szemben meghatározza elvárásaikat, és befolyásolja értelmezéseiket.

4. FEJEZET: GENDERNYELVÉSZET, KUTATÁSI MODELLEK

4.1. A nemek tudománya

A nemek tudománya elsősorban a biológiai (sexus) és a társadalmi nem (gender) kérdéseivel, meghatározottságával foglalkozik. Bár a diszciplína sem módszertanát sem diskurzusát illetően nem egységes, "a társadalmi nemek kutatását - az egymással szembehelyezkedő álláspontok ellenére is - áthatja egy állandó és változatlan formában jelenlévő aspektus: a különbségek keresése és a különbségeket magyarázni képes elméletek felállításának szándéka" (Kegyessné 2004:12).

Önálló kutatási területként a gendernyelvészet az 1960-as években jött létre, ekkor tárgya elsősorban a női nyelvhasználat. Ez az időszak egybeesik az egyenjogúsági küzdelmekkel, a feminizmus második hullámával. Huszár Ágnes Linda Gordon feminizmus definícióját veszi át: „*A feminizmus a férfiuralom kritikája, amely annak megváltoztatása céljából alakult ki, és azt a hitet feltételezi, hogy ez a változás lehetséges*”(idézi Huszár 2009: 17, Gordon 1993:140). Számos gendernyelvészeti kutatás kiindulópontját adja az a megközelítés, miszerint „*a feminizmus elfogadja a nemi szerepek különbözőségét, de a hierarchiáját nem*”(Huszár 2009:17).

4.2. Genderkutatási irányzatok

A genderkülönbségek magyarázatának két markánsan eltérő megközelítési módja a dominancia-alapú és a kulturális megközelítés. Mindkét irányzat követői a nők és férfiak, mint jól meghatározható homogén csoportok nyelvi különbségeit vizsgálják. Feltételezik, hogy ezeket az eltéréseket a társadalmi, s nem a biológiai nem határozza meg. Mindegyik csoport saját elmélettel magyarázza a különbségek okát. Elemzéseik középpontjában azonban legtöbbször fehér, középosztálybeli, heteroszexuális, egynyelvű férfiak vagy nők állnak.

A dominancia-alapú szemlélet a gendernyelvészet meghatározó személyiségétől, Lakoff-tól (1973,1975) ered. Megközelítését innovatívnak és ellentmondásosnak tartják, mivel egzotikus nyelvek helyett férfiak és nők amerikai angol nyelvére fókuszál, s a köztük lévő különbséget társadalmi státuszuk által meghatározottnak tekinti, s nem természetük elkerülhetetlen következményének. Tehát, a nyelvi gender különbségeket olyan patriarchális társadalmi struktúrák keretein belül magyarázza, mint pl. férfi dominancia és a női nyelv. Robin Lakoff 'női nyelv' fogalma a női nem jelölt regiszterére utal, s az alárendelt státuszt hivatott

megmutatni, amire a nők eleve kárhóztatva vannak. Főbb jellemzői a hatalom nélkülség, bizonytalanság, egyértelműség.

A női beszédstílust bizonytalan, hízelgő és gyenge jelzőkkel illeti, s úgy magyarázza, hogy a nőket arra szocializálják, hogy árnyaltan fogalmazzanak, hogy ne sértsék meg a férfiakat. A megfigyelt politikai beszélgetésirányításokban szintén fellelhetők az árnyalt fogalmazás elemei, azonban ezek a látszólag pusztán udvariassági kellékek számos esetben a hatékonyabb információszerezés eszközeivé válnak. Lakoff a nemi differencia kutatás mintáját teremti meg, s a különbségeket a nők hiányosságaként interpretálja. Provokatív állítása szerint a női nyelv az angol minden szintjén megnyilvánul. Szintaktikai szinten bizonytalanságuk jelzéseként gyakrabban alkalmazzák az ugye-kérdést. Az indirekt kérdések többségét és a pontos nyelvtani alakok használatát is a nőknek tulajdonítja, amelyek udvariasabbá teszik beszédüket. A nemi egyenlőtlenségek hatása hangsúlyozódik abban az állításában, hogy a férfi dominancia és a női alárendeltség nemcsak kimutatható a nemileg megkülönböztetett nyelvi viselkedés során, de reprodukálódik is.

Ann Weatherall (2002) Lakoff legfőbb érdemének a női nyelv kutatása iránti érdeklődés felkeltését tekinti, amely a 'Language and Woman's Place' megjelenése után indul. Számos tanulmány Lakoff állításainak tesztelését tűzi ki célul, mások a női nyelvhasználat vizsgálata során kiegészítik a potenciális gender-jelleget öltő elemek listáját.

A társadalmi egyenlőtlenség, természetesen nemcsak különböző szerepeket jelent. A hatalom és a nem konstruálása számos kutató feladatává vált a múlt század utolsó évtizedeiben. A társadalom különböző 'helyszínei', mint pl. a munkamegosztás (fizetett munka, házimunka), a hatalommal rendelkező társadalmi intézmények (politikai, katonai), valamint az oktatás azok a területek, ahol a gender viszonyokat megvitatják, értelmezik. A nemet érintő rend uralkodik a munkahelyen, a családban és az utcán is. Intézményes szinten a gender viszonyok tükröződnek a nyelvben, pl. azáltal, hogy ki beszél és kit hallgatnak meg. A parlamentekben és a gazdasági intézményekben, ahova többnyire férfiak juthatnak be, ők beszélnek, őket hallgatják, nyelvük így, a hatalom nyelve. Családi körben azonban, gyakran hallgatnak, érdekesmód, ez nem a hatalomnélkülséget jelzi. Tehát, bizonyos szituációban a beszéd, míg máskor a hallgatás a hatalom eszköze a férfi számára.

Oktatási kontextust vizsgálva Spender (1980) úgy találja, hogy a tanárok több időt szánnak a fiúkkal való társalgásra, mint a lányokkal. Fishman (1977) mindennapi családi interakciókat figyel meg, amelyekben a nők végzik az aktív társalgásfenntartó és támogató munkát. Ők kezdeményezik a beszélgetéseket, kérdéseket tesznek fel és minimális válaszokat (nyugtázás) adnak. A férfiak pedig, meghatározzák, hogy miről beszéljenek, anélkül, hogy a feleségek által felvetett témák iránt érdeklődést mutatnának. Meglehetősen provokatívan konverzációs 'piszkosmunka'-ként jellemzi Fishman a nők otthoni társalgásban betöltött szerepét.

A Zimmerman és West kutatópáros (1975) félbeszakításokat és hallgatásokat figyel meg nyilvános helyeken, kávézókban, szupermarkerekben elhangzó beszélgetésekben. Adataikban többször szakítják félbe a nők beszédét férfiak, mint fordítva, s ezt a téma kontrollálása illetve a nők elhallgattatása céljából teszik. Ez az eredmény, azonban nem jelenti azt, hogy a félbeszakítás kizárólag a hatalomszerzés eszköze. West (1995) rámutat arra, hogy dominancia alapú megközelítés rosszul szemlélteti a nők konverzációs képességeit.

A beszédstílusok genderkülönbségeinek kulturális megközelítése Gumperz (1982) etnikumok közötti kommunikációs problémák megértésére létrehozott szociolingvisztikai keretrendszerén alapul. Amikor különböző kultúrák tagjai kommunikálnak egymással saját társalgási szabályaikat és feltételezéseiket hozzák magukkal, hogy az interakciót megértsék. Ezek gyakran félreértésekhez vezetnek. Ehhez hasonlóan, a nők és férfiak beszédét különböző kultúrák kommunikációjának tekinti Deborah Tannen *'You just don't understand'* című besztszellerében (1990). Azt írja, hogy a nyelvi genderkülönbségeket nem a női alárendeltség hozza létre, hanem azok a társadalmi szerveződések, amelyek szétválasztják a nemeket a gyermek- és a serdülőkor fogékony éveiben. A fiúk és a lányok más nyelvet sajátítanak el egynemű csoportjaikban, különböző szubkultúrákhoz tartoznak, s a köztük megvalósuló kommunikáció hasonló nehézségeket mutat, mint amelyek az interkulturális kommunikáció sajátjai.

Maltz és Borker (1982) minimális válaszokat hasonlít össze férfiak és nők beszélgetésében. Szerintük a nők arra használják a minimális válaszokat (hm, mm, yes), hogy jelezzék a partnernek, hogy figyelnek, és szeretnék, ha a beszélő folytatná beszédét. Ezzel ellentétben, a férfiakra úgy vélik, hogy ők a minimális válaszokat egyetértésnek tekintik. Tehát, amikor egy nő minimális válaszával pusztán figyelméről szeretné biztosítani a férfit, a férfi azt gondolja,

hogy a nő egyetért azzal, amit a férfi mond. Ugyanígy, ha a férfi nem ad minimális választ, a nő azt hiszi, hogy a férfi egyáltalán nem figyel rá.

A mindennapi nyelvhasználat a leggyakoribb színtere a gender létrehozásának. Wolfson és Manes (1981) tanulmánya nők és férfiak megszólítását vizsgálja, amelyekre közszolgáltatásokat igénybe vevő interakciókban kerül sor az Egyesült Államok észak-keleti és déli részein. Arról számolnak be, hogy míg a férfiakat a tiszteletteljes 'uram', addig a nőket 'aranyoskám', 'kedves', 'drága' alakokkal szólítják meg. Megjegyzik, hogy a nők ezeket a családi megszólítási formákat zavarónak találhatják, mert ezáltal a beszélőnek alárendelt pozícióba kerülnek.

A genderkülönbségek a beszédstílusokban a korai kommunikációs minták eredményeként jönnek létre. A kulturális szemlélet szerint a nők szubkultúrája az egyenlő és a közeli kapcsolatok fenntartásáért felelős, s együttműködő kommunikációs stílust alakít ki. Ellenben a férfiak a játszótér kultúrából származva azt tanulják meg, hogy domináns pozícióra tegyenek szert, vonják magukra és tartás fenn a hallgatóság figyelmét, ahol csak a többiek félbeszakítása árán érvényesülhetnek. Ezáltal jobbra kompetitív beszédstílus jellemző rájuk. A kulturális szemlélet alapú kutatás veszélye a genderpolarizáció számára az, hogy eltúlozza az eltéréseket és kisebbit a hasonlóságokat. Ezen túlmenően, a különbségfókuszú kutatások fenntartják a nemi sztereotípiákon alapuló gondolkodást.

A gendert tanulmányozó szociolingvisztikai kutatások jelentős változást mutatnak az elmúlt 15 évben, míg korábban a bináris különbség fogalom állt a vizsgálatok középpontjában, mára a hangsúly a nemileg meghatározott identitások és gyakorlatok sokféleségére helyeződik. Az új megközelítés 'posztmodern fordulat'-nak nevezhető. A modern és a posztmodern feminizmus közötti különbségeket a következőkben ragadhatók meg.

A feminista elméletek Beauvoir *A második nem* (1949) című szociológiai műve alapján kiindulópontként tekintettek a gender társadalmi meghatározottságára. Deborah Cameron (2005) ezt a 'modern' feminista megközelítés fontos alaptételének nevezi. Beauvoir megkülönbözteti a (a társadalmilag konstruált) gendert (a biológiailag megalapozott) nemtől, de kiemeli, hogy a biológiai nem magában hordozza a gender konstruálásának alapját. A szocializációs folyamatok eredményeként a gender identitások és a nemre jellemző nyelvi viselkedések az élet korai szakaszában kialakulnak. A gender valami olyasmi, amivel

rendelkezőnk. Az 1970-es évek modern feminista kutatásai két homogén csoport, a férfiak és nők, meglétét feltételezik, s a köztük lévő különbségeket és egyenlőtlenségeket keresik. Két fő irányzata a már részletesen bemutatott a dominancia- alapú megközelítés és a kulturális különbség elmélet.

Cameron úgy véli, idejétmúlt ez a megközelítés, hiszen „nem szembesülünk már a múlt kegyetlenül nyílt és merev gender hierarchiájával.”(2005:490) Nem állítja ugyan, hogy megszűnt, de máshogy jelentkezik, mint az 1970-es években, ezért új szempontú megközelítésre van szükség. Cameron kijelentése megkérdőjelezhető, különösen a poszt-szovjet államok társadalmi felépítésére vonatkozóan, ezen belül Magyarországot illetően, ahol a merev gender hierarchia ma is működő ideológia (Szabó, 2008).

Az új megközelítés a 'poszt-modern feminista fordulat', amelyet szintén Beauvoir (1949) már említett művének egyik kérdése inspirált „Valóban léteznek nők?”, megkérdőjelezi a modern feminizmus fundamentumait. Természetesen nem azt vonja kétségbe, hogy vannak-e olyan emberek, akik nőként tekintenek magukra, s akiket nőként azonosítanak, hanem azt, hogy az azonosulásnak/azonosításnak van-e ontológiai alapja. A posztmodernista válasz Judith Butler (1990) filozófus nyomán az, hogy a biológiai tényező (szexus) csak a társadalmi nemről kialakult diskurzus ideológiai szűrőjén keresztül ismerhető meg. Egyikünk sem természetesebb a másiknál, mindannyian kulturális konstruktumok (elgondolások) vagyunk. Butler szerint a gender akkor jön létre, amikor eljártsszák, tehát nem korai életkorban egyszer s mindenkorra elsajátított valami, hanem ismétlődő cselekvéseink által létrehozott folyamatos konstrukció.

Diskurzusfordulatnak nevezi Weatherall (2002) a fentebb említett 'poszt-modern feminista fordulatot', amely szerint a nemi és szexista jelentések konstrukciója nem magában a nyelvben, hanem diskurzusszinten történik, ezért arra helyezi a hangsúlyt. A nőkről (és a férfiokról) szóló nyelv, valamint a beszélő nők (és férfiak) ugyanannak a folyamatnak, a gender társadalmi konstrukciójának aspektusai. A diskurzus fogalma nyelvészeti értelemben a szavakon túli nyelvre vonatkozik. Posztstrukturalista értelmezésben a jelentés széleskörű rendszereire utal. A diskurzus különböző használatai a gender mint társadalmi konstrukció két értelmezését fogják át. Az egyik szerint a gender úgy konstruálódik, ahogy a beszédben és a szövegekben leírják. A másik elmélet szerint a gender mint fogalom maga konstruálódik, egy társadalmi jelentésrendszer, amely azt a módot strukturálja, ahogy látjuk és értjük a világot.

Tehát, a kutatás diskurzusszint felé történő elmozdulása azt tartja fontosnak, hogy a nyelvhasználat hogyan tükrözi és tartja fenn a gendersztereotípiákat.

A gender nyelvészeti konstrukciói a domináns társadalmi rendet kísérlik meg visszaállítani. Így, a diskurzus, a nyelvben megmutatkozó hatalom, amely formálja a gondolkodást és irányítja a viselkedést. A társadalmi konstrukcionista nézőpont alapján, főként Foucault követőinél, a hatalom nem egy entitásként jelenik meg, amelyet egy egyén vagy egy társadalmi csoport birtokolhat, hanem a diskurzus hatásaként. Eszerint a férfi beszédétől különböző női beszédre úgy tekinthetünk, mint a genderkülönbségek és a férfidominancia köré szerveződött kulturális rend hatására. A hatalom diskurzuson át gyakorolt erőviszony. A genderdiskurzusokra a férfiak és nők közötti hatalmi viszonyok létrehozóiként is gondolhatunk.

A társadalmi konstrukcionista megközelítés a gendert a nyelv és a beszéd ideológiai-szimbolikus aspektusának tekinti, amely potencióális identitáslétrehozó. Tehát, pl. a női vagy férfi beszédstílus nem azok társadalmi identitásából származik, akik használják, hanem egy mindenki számára elérhető diskurzus, ideológiai-szimbolikus fogalom, amellyel az egyén férfiként vagy nőként hozza létre magát. A társadalmi interakciók során jön létre, így nőnek vagy férfinak lenni azt is jelenti, hogy nőként vagy férfiként beszél az egyén. Weatherall (2002) a diskurzuskutatás fő eredményének tartja, hogy az a nyelvhasználatot elemzi, s dokumentálja pl. a genderkülönbség fogalmának mobilizálását, ahogy az a nőekkel szembeni diszkriminációt racionalizálja.

4.3. Genderspecifikus nyelvhasználat

4.3.1. Kérdésfeltevés

Cecilia E. Ford (2008) alapos ismertetést nyújt a kérdés és kérdésfeltevés tanulmányozásáról a diskurzus és genderkutatásban. Visszaviszi az olvasót a fentebb már említett Robin Lakoff *Language and Woman's Place* (1975) című könyvéig, amelyben a szerző a kérdésfeltevést, különösen az 'ugye-kérdést'/visszakérdezést és az emelkedő hanglejtésű kijelentő mondatokat női gyakorlatnak tekinti, amelyekkel bizonytalanságukat, valamint a megerősítés és elfogadás utáni vágyukat fejezik ki. Míg Pamela Fishman (1977, 1978, 1980) empirikus kutatások során megerősíti Lakoff eredményeit, miszerint a nők valóban többet kérdeznek, interpretációjában azonban eltér Lakoff-étól, a kérdésfeltevést nem a női bizonytalanság kinyilatkoztatásának tekinti. Kontextustól függően a kérdés különböző funkcióval bírhat. Fishman Sacks 1972-es 'szomszédsági párokról' (kérdés-válasz) szülő írása alapján megállapítja, hogy a nők a

speciális kérdéseket olyan beszéd szekvenciában használják, amelyekben a férfiak általában nem reagálnak vagy csak minimális válaszokat adnak a nők által felvetett témákra. Tapasztalata szerint, amikor a nők ezeket a kérdő alakokat használják, gyakrabban járnak sikerrel egy téma felvetését illetően, mint amikor nem teszik ezt. Fishman a reakció kiváltásának eszközeként interpretálja a kérdésfeltevés ilyen módját.

Janet Holmes (1984) kutatásának eredményei azt emelik ki, hogy a visszakérdezést/ugye-kérdést számos kommunikációs célból használják mind a nők, mind a férfiak, s Lakoff vélekedését kiegészíti saját, empirikus kutatásainak eredményeivel. Holmes az ugye-kérdés két típusát különbözteti meg: a 'modális' ugye-kérdést, amelyben a beszélő megerősítést kér a partnertől, mert bizonytalan a kérdésben hallható információt illetően, s az 'affektív' ugye-kérdést, amely nem bizonytalanságot, hanem a partner iránti figyelmet jelöli. Adataiban a nők gyakrabban alkalmazzák az affektív, míg a férfiak a modális ugye-kérdést. Holmes arra a következtetésre jut, hogy a nők ugye-kérdés használata egyáltalán nem bizonytalanságot jelöli, hanem ko-operatív beszédstílusuk tipikus elemeként (a szolidaritás, és az udvariasság eszközeként) konverzációs képességeiket tükrözi. Aki gyakran alkalmazza a visszakérdezést, az meg akar győződni arról, hogy a többiek egyetértenek vele, vagy ha egy idegen kerül be a társaságba, a többiek ilyen kérdésekkel próbálják bevonni, vagy udvarias tiltás és felszólítás esetén használják.

Holmes munkássága meghatározó, hiszen nem fogadja el Lakoff azon szemléletét, mely a női nyelvet deficites beszédstílusnak tekinti. Kijelenti, hogy a beszédhelyzet felülírja a gendert, tehát nem kizárólag a társadalmi nem határozza meg a nyelvhasználatot, s a beszédstílusokban megmutatkozó genderkülönbségek kulturális eredetére mutat rá.

Cameron és társai (1989) arra hívják fel a figyelmet, hogy lehetetlen bizonyos nyelvi alakokat változatlan funkciójuként kategorizálni, s bizonyítékul venni a beszédben megmutatkozó pl. a nőkre jellemző tekintélyhiány igazolására. Szerintük a kontextus nélkül nem értelmezhető a nyelv.

Deborah Tannen (1990) *You Just Don't Understand* című művében nők és férfiak aszimmetrikus kérdésfeltevését elemzi, amikor idegeneket szólítanak meg útbaigazítás kérése céljából. A hatalom, gender és kérdezés gyakorlatának összefüggéseire mutat rá az ilyen szituációkban résztvevők attitűdje és tapasztalata. Tannen megemlíti, hogy a nők arra

panaszkodnak, hogy a férfiak nem hajlandóak idegenektől kérdezni, és útbaigazítást kérni, míg ők szívesen teszik ezt. Interakcionális szociolingvisztikai (Gumperz, 1982) nézőpontból 'kettős kultúra' (Maltz & Borker, 1982) modell alkalmazásával interpretálja a diskurzusgyakorlat genderkülönbségeit. Tannen kutatásának eredményeivel cseng össze Ford tanulmánya is, miszerint a kérdés, a gender és a hatalom összefüggést mutat. Tökéletesen érthető, miért nem kérdezik meg a vezetésre vonatkozó útírányt a férfiak, hiszen, ha figyelembe sem veszik őket, vagy felfedik kiszolgáltatottságukat, az egy alacsonyabb pozíciót jelentene számukra. Azáltal, hogy nem kérdeznak, fenntartják a mélyen rögzült szerepüket, az eggyel magasabb pozíciót. Ehhez hasonlóan jelen kutatásban is a nő játssza a kérdezői szerepet - bár ez egy szakmai szituáció -, a férfi pedig a válaszadót.

James és Drakich tanulmánya (1993) számos, a nők és férfiak közötti beszéd mennyiségbeli megoszlását vizsgáló elemzés eredményét veti össze, s rámutat a kutatók interpretációs problémáira. A szerzőpáros szerint az elemzők kulturális feltételezése és a különböző adatgyűjtési módszerek és kontextusok bonyolítják a következtetések levonását. Nem különülnek el ugyanis a hivatalos vagy mindennapi szituációk, feladat-orientált vagy nem-feladat orientált interakciók. Egy általános megfigyelés, hogy a nők többet beszélnek a kevésbé feladat-orientált és a mindennapi interakciókban, mint a férfiak. James és Drakich úgy véli, hogy a szocio-emocionális és facilitatív (elősegítő) gyakorlatot a nőkkel hozzák összefüggésbe és tőlük várják el. Szoros összefüggést mutat a brit médiában a női interjúvezetőknek tulajdonított kooperatív stratégia a fentiekkel, csakúgy, mint a hazai női beszélgetésvezetői gyakorlat vizsgálata.

A kérdésfeltevő beszédlépések és szekvenciák vizsgálatával kapcsolatban Dierdre Boden *The Business of Talk* (1994) című könyvében a szerző megkülönböztet olyan kérdéseket, amelyek minimális kiterjesztésűek, olyanoktól, amelyek 'loaded' magyarul telített kérdések, s további kiterjesztésre adnak lehetőséget egy hosszabb szekvencia keretében.

Ford a munkahelyi értekezleteket elemezve (2008) szintén a telített kérdések használatát figyeli meg a női résztvevőknél, akik ezáltal egy újabb lehetőséget kaptak a beszédre, s szakértelmükről adhatnak számot. A kérdések tehát a tudás bemutatását szolgálják. Más esetben, potenciális problémafelvetésként funkcionálnak, vagy egy adott helyzet megkérdőjelezésére, megvitatására ösztönzik a jelenlevőket, akik megvédhetik álláspontjukat, vagy megoldást javasolhatnak. A női megszólalások között előfordul olyan szekvencia, amely

provokatív kérdésként kezdődik, később azonban sikerül egy olyan kiterjesztett szekvenciát megnyitnia a beszélőnek, amelyben kifejtheti gondolatait. Az értekezleteket gyakran jellemzi hibrid kérdések használata; amikor a beszédlépés azzal kezdődik, hogy a partner gondolatainak kifejtését kéri a beszélő (pl. *Részleteznéd ezt.....?*), de a kérdő mondat második részében már a partner korábbi közlésének megkérdőjelezése hallható (*...miután végre beszéltek egymással, hova vezet ez?*). A 'hova vezet ez' kérdéssel kérdőre vonja partnerét a kérdező.

Ford azt állítja, hogy a kérdező nemcsak a kiterjesztésekben rendezi el, fedi fel és fejt ki ellenvetését, hanem magában a kérdésfeltevő beszédlépés elrendezésében rejlik a kétségbe vonó sajátosság. Természetesen, ez a partner védekező reakcióját eredményezi, aki ésszerű magyarázatot ad intézkedéseire. A meginterjúvolt résztvevők a tudást a hatalom forrásának nevezik meg, azonban Ford egy másik hatalom – a partner kijelentésének megkérdőjelezése, a szóátvétel irányítása - működését is megfigyeli az interakciókban a kérdésfeltevésen keresztül. Ebben a nők ugyanolyan sikeresek, mint a férfiak.

A résztvevők korábbi közlésének megkérdőjelezése eltávolodó aktus, amelyet rendszerint óvatosan formálnak meg, gyakran késleltetik, felvezetik és a bizonytalanság jelölőivel szövik át. Ford hangsúlyozza, hogy a megbeszélések interakcióiban, csakúgy, mint a mindennapi beszélgetésben, a szünetekre, hezitációkra, rendbehozó aktusokra, együttbeszélésekre, és egyéb beszédlépés átadásokra nem hibás artikulációként kell tekinteni, hanem bizonyos aktusok kialakításának hasznos eszközeiként, különösen az interakcionális kontextus kifejtésének eszközeiként. Az ellenvetés, megkérdőjelezés aktusát a nők is és a férfiak is – ügyesen – néhány aktussal később helyezik el a beszédlépések során, így elkerülik a közvetlen homlokzat-fenyegetést, finomítják ellentétes véleményüket.

A beszédlépés előrevetítő kifejezések pl. 'Tehetnék egy rövid megjegyzést?' lehetővé teszik a beszédlépés teljes megvalósítását (grammatikai és prozódiai értelemben), miközben előrevetítik, hogy a beszélő hosszabb ideig magánál fogja tartani a szót. Tartalmi segédletként is működnek ezek a megjegyzések, hiszen a hallgatóság figyelmét a témára irányítják. Ford Schegloff (1980) előzetes aktusokról írott cikkéhez hasonlóan úgy látja, hogy a finomított homlokzatfenyegető, vagy ellenvetést kifejező aktusokat a beszédlépések egy komplex formátumával lehet létrehozni, amely előkészítést, a következő egység elkezdését, majd késleltetett teljes megvalósítást jelent.

A beszédszervező beszédaktusok, mint pl. a témaajánlás, információkérés, információközlés szintén a kérdésfeltevés tárgyköréhez tartoznak. Különösen fontossá válnak jelen kutatás során, mivel a női interjúvezetők és többnyire férfi vendégeik politikai beszélgetésében rendhagyó, a korábbi kutatásokkal nem teljesen egyező jellegzetességeket fedhetünk fel.

Huszár Ágnes (2009) nők és férfiak mindennapi beszélgetéseit elemző tanulmányok eredményei alapján azt írja, hogy a kommunikáció szervezésében eltérő szerep jut a nőknek és a férfiaknak. Míg a beszélgetés téma-meghatározása és a kontrollt gyakorló beszédaktusok a férfiak sajátja, a kontroll elfogadását jelző beszédaktusok (egyértetés kifejezése, dicséret, bók, alávetettség jelzése) többnyire a nőkre jellemzőek. Schnyder (1997) vegyes nemű beszélgetések elemzésének összesítésekor megállapította, hogy a nők ritkábban határozzák meg a beszélgetés (rész)témáját, mint a férfiak. (in: Huszár 2009, 61)

A kontrollfunkcióval kapcsolatos Hámori Ágnes (2007b) miniszterelnöki vitákat elemző tanulmánya is. Ebben úgy vélekedik a szerző, hogy „A kezdeményezések és kihívások aránya egy beszélgetésben az interakcionális dominancia, az irányítás egyik legfontosabb... mutatója, ami gyakran a magasabb ranghoz kapcsolódik. ... emellett a lendületesség és a kompetencia benyomását is erősíti.”

A fentiekhez képest az interjú speciális szituáció, ahol – nemtől függetlenül - elsődlegesen a beszélgetésvezető kezében van a témameghatározás joga, többnyire ő ajánlja a beszédtemát. Az interjúvezető irányító szerepét a meghívott beszélgetőpartner legtöbbször elfogadja, mivel azonban a politikai interjú célja eltér a szakmai beszélgetésektől, előfordulhat, hogy a partner befolyást szeretne gyakorolni a tematikai szerveződésre, ezért bizonyos témáajánlásokat elhárít, vagy újakat ajánl. Ha a partner elsőre nem fogadja el a témát, a műsorvezető megkísérelheti többször is annak ajánlását, vagy újakkal próbálkozhat.

A három televíziós csatorna kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy összehasonlítsuk a kérdezők nyelvi viselkedését, hiszen feltételezhető, hogy a műsorvezetőknek eltérő szerkesztői és politikai elvárásoknak kell megfelelniük.

4.3.2. Lexikális különbségek

Lexikai eltérések mutatkoznak meg a két nem között pl. az obszcén szavak használatában. A férfiak gyakrabban élnek trágár kifejezésekkel, ugyanakkor ez az állítás a mai fiatal lányok és

fiúk csoportjait megfigyelve már nem igazolható, hiszen a lányok csaknem olyan szívesen használnak obszcén szavakat, mint a fiúk. (Batár, 2009) A nők és férfiak normakövetés tekintetében különböznek. A nők számára a tökéletes nyelvi alkalmazkodás a felfelé irányuló társadalmi mobilitás eszköze (Gal, Huszár, 2009).

A férfiak, és nők által használt szövegtípusok történelmi példái rávilágítanak a nők férfiak által meghatározott egyik fő erényére, a hallgatásra. Az 1990-es években végzett kutatások (lásd Pilkington, Holmes) arra mutatnak rá, hogy összejövetelekkor a férfiak inkább viccelődnek, dicsekednek, ezzel szemben a nők pletykálnak, vagy panaszkodnak. A vicc vagy történetelmondás a fiúk, férfiak számára a csoporttagság kialakításának eszköze, míg a lányoknál, nőknél a pletyka a csoport közös értékeinek kialakításában és megerősítésében játszik szerepet.

Az internetes kommunikáció is mutat különbségeket. Juhász Valéria (2008) 1000 szegedi iwiw-es bemutatkozó szöveget vizsgált meg, s ez alapján elmondható, hogy, a férfiak kevésbé szerényen több rangot, titulust tüntetnek fel, mint a nők, s nyelvtudásokról is határozottabban nyilatkoznak, bár a KSH adatai alapján több nyelvtudással rendelkező nő, mint férfi él Magyarországon. Bemutatóikban obszcén szavakat is a férfiak használnak gyakrabban.

A humoros szövegek vizsgálatából megtudhatjuk, hogy általában a férfiak a viccek mesélői, a nők pedig alanyai vagy tárgyai azoknak. A munkahelyi viccelődés szintén férfidominanciát mutat, ez összecseng a vezető pozíciókban lévő férfiak magasabb számával. A nők inkább maguk között mesélnek vicceket, általában ők élnek az önirónia eszközével. Mint látni fogjuk, a humor mindkét nem eszköze lehet a politikai interjúszituációban, s a fentiekkel ellentétben a nő által betöltött domináns szerepet is hangsúlyozhatja.

4.3.3. Interakciós szerepek

A gender fogalmának értelmezési keretét - számos kutatás (Huszár, Gill, Mills, Walsh) - a társadalmi interakcióban betöltött szerepe alapján jelöli ki. Ezek a kutatások felhívják a figyelmet arra, hogy a kommunikáció szervezésében eltérő szerep jut a nőknek és a férfiaknak. Míg a beszélgetés téma-meghatározása és a kontrollt gyakorló beszédaktusok a férfiak sajátja, a kontroll elfogadását jelző beszédaktusok (egyetértés kifejezése, dicséret, bók, alávetettség jelzése) többnyire a nőkre jellemzőek. Schnyder (1997) vegyes nemű beszélgetések elemzésének összesítésekor megállapítja, hogy:

- „1. a nők kevesebbet beszélnek, mint a férfiak,
2. a nőket gyakrabban félbeszakítják a férfiak,
3. a nők ritkábban határozzák meg a beszélgetés (rész)témáját,
4. a nők gyakrabban beszélnek egyes szám első személyben, a férfiak többet használják az általános alany valamely grammatikai formáját” (Huszár 2009:61).

Formális helyzetben változnak a beszélgetések jellemzői. Televíziós beszélgetéseket elemez Leet-Pellegrini 1980-ban. A hetven beszélgetésben női és férfi szakértők beszélgetnek női és férfi riporterekkel. A szakértők nyelvi viselkedésének elemzése azt mutatja, hogy a nők szolidárisabbak a témában nem járatos beszélgetőpartnereikkel, mint a férfiak. A műsorvezetők nemre való tekintet nélkül több szolidaritásjelzést adnak, mint a szakértők, de a női szakértőkkel beszélgetve a férfi riporterek alacsony számot produkálnak. A nők tipikus nyelvi stratégiájának tételezi Kegyesné a mások felé fordulást, mások kommunikációs szándékaival szemben tanúsított facilitatív nyelvi viselkedést, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy ez "nyelvi jelzése...a nők alárendeltségének, korlátozott nyelvi hatalmának is" (Kegyesné 2004:114).

A beszélgetések elemzésének egyik fontos része a közbevágások számának és funkciójának vizsgálata. Edelsky (1981) tanulmányában olvasható az együttbeszélés fogalma, miszerint a beszélgetőpartnerek egyszerre beszélhetnek, s így közös megértést hozhatnak létre. Ez a szemlélet szemben áll a Sacks, Schegloff és Jefferson-féle (1974) 'one speaker at a time' (egyszerre egy beszélő) elképzeléssel, amely egyértelműen udvariatlan nyelvi viselkedésnek minősíti az együttbeszélést. Az együttbeszélés lehet segítő szándékú, pl. ha a beszélgetőpartner nem találja a szavakat, és kifejezhet egyetértést, de ellenvetést is. Mások úgy vélik, a beszéd bizonyos jellemzői esetében gyakrabban fordul elő közbevágás a partner részéről, mint máskor pl. ha elhalkul a beszélő hangja, vagy töredezetté válik a beszéd. Kennedy és Camden 1983-as vizsgálata rámutat arra, hogy a közbevágások 96%-a a férfiakhoz köthető, s ezekre többnyire akkor kerül sor, ha a nők mosolyognak.

Az interakcióban megragadható genderrel kapcsolatos differenciákat Kegyesné Postl szavaival világítja meg: "A nők nemcsak hogy nem szakítanak félbe másokat, hanem hagyják, hogy félbeszakítsák őket; nemcsak hogy nem tartanak ki témájuk mellett, hanem másokat segítenek hozzá témájuk kifejtéséhez, azaz nyelvi magatartásukkal maguk is

megerősítik az őket disztribucionáló sztereotípiák igazságmagját azáltal, hogy alkalmazkodnak hozzá"(idézi Kegyesné 2004:114, Postl 1993:77-78).

Szoros összefüggést mutat ezzel a nyelvhasználatban megmutatkozó agresszió és udvariasság. Hogy az agresszió vagy az udvariasság lesz meghatározó a gyermekek kommunikációjában, nagymértékben függ a családi környezettől, s az iskola és a kortárs csoportok hatásától. Batár Levente *A verbális agresszió hatásmechanizmusa* című doktori disszertációjában férfiak és nők televíziós beszélgetéseit elemezve rámutat arra, hogy a nők gyakrabban esnek a verbális agresszió áldozatául, mint a férfiak. Mivel a nők ritkán támadnak vissza, a férfi agresszoroknak kevésbé kockázatos női áldozatot választani, mint fordítva (Batár 2009).

A csoportok interakcióit vizsgálva Erving Goffman (1950) rámutat az egyén azon törekvéseire, melyek a környezetben való elfogadására irányulnak, s megfogalmazza homlokzatelméletét. Az elmélet a női és férfi szerepeket szem előtt tartva, ún. 'genderszűrőn' keresztül kerül bemutatásra. Goffman a kínai filozófiából átvett arc (face) fogalmat helyezi elmélete középpontjába. A magyar szakirodalomban, mint korábban említettük, az image, az arc (Szili 2007) és a homlokzat terminus is elterjedt, itt a homlokzat szót használjuk. A homlokzat az ember énképe, amelyet olyan tulajdonságok jellemeznek, amelyet a társadalom elfogad. Itt kiterjesztjük az eredeti énképet 'az ember mint férfi' vagy 'az ember mint nő' énképre, ugyanis saját és a környezet által történő megítélésében nem foszthatjuk meg az egyént nemi szerepétől. Goffman úgy véli, hogy az ember a saját magáról alkotott pozitív énképét igyekszik a környezetének mutatni, s arra számít, hogy a környezet ezt tükrözi vissza. Ezért viselkedik udvariassan másokkal, s tőlük is hasonlókat vár el. Az ember a különböző társalgások során eltérő szerepeket választhat, s azon dolgozik (facework), hogy összhangban maradjon az általa mutatott homlokzattal, és azt elfogadják a jelenlevők.

Brown és Levinson udvariasságelmélete (1987) a goffmani homlokzat fogalomra épül, melynek lényege, hogy a társadalom udvariassági szabályai arra használhatók, hogy az ember homlokzatra vonatkozó elvárásait megvalósítsa. Elméletükben a problémamentes interakció alapfeltétele egymás homlokzatának elfogadása. A homlokzatnak két fajtáját említik: a negatív homlokzatot (az ember arra vágyik, hogy ne zavarják), valamint a pozitív homlokzatot (az ember szeretet, dicséret és elfogadás iránti vágyait tükrözi). Az udvariasságot negatív és pozitív homlokzatóvasként határozzák meg, amely megnyilvánulhat verbálisan és nem-verbálisan is. A fentebb említett interakciós szerep, amellyel mások,

elsősorban férfiak témakifejtését segítik elő a nők saját homlokzatuk fenyegetése árán is a férfi iránt kifejezett pozitív homlokzatívó udvariasságot szemlélteti. Negatív nem-verbális udvariassági példa, ha nem érintünk meg, bámulunk meg másokat, pozitív, ha előreengedünk másokat az ajtón stb. Az udvariassági stratégiák leginkább a verbális eszközök használatával működtethetők. A negatív homlokzat óvását azzal valósíthatja meg a környezet, ha pl. ok nélkül nem szólít meg másokat, vagy ha meggyőződik róla, hogy a másoknak is van kedve, ideje beszélgetni. A pozitív homlokzat fenntartására vonatkozó elvárásoknak azokkal az udvariassági stratégiai eszközökkel tesz eleget a környezet, amelyek a felek közötti egyetértést célozzák meg, például többes szám első személyű felszólítással él, vagy dicséri a beszélő tetteit, bókkal illeti megjelenését. Ha a beszédpartner felszólítást vagy utasítást kap valaminek a megtételére, esetleg a környezetben résztvevők közül valaki ellenvetését fejezi ki az általa mondottakkal szemben, sem a negatív, sem a pozitív homlokzatra vonatkozó igénye nem teljesül, hacsak nem udvariasan teszi azt. Ekkor csekély, ellenkező esetben nagyobb mértékű, durva homlokzatfenyegetés történik, ami homlokzatvesztéshez is vezethet. Brown és Levinson pesszimista szemléletét emeli ki Szili azzal összefüggésben, hogy „minden illokúciós aktus (szándékot kifejező nyelvi cselekedet) valamilyen fokon arcfenyegető tevékenység (face threatening act = FTA), ezért a beszédpartnereknek együtt kell működni” (2007:10).

A pozitív udvariasság az ember pozitív arcának gondozását jelenti, vagyis a mindenki által elvárt elismerés és elismertség megállapítását illetve tiszteletben tartását és fokozását. A negatív udvariasság viszont az egyén integritásának hangsúlyozását jelenti és azt a módot, ahogyan ezt a kommunikációban a partnerek igyekeznek egymás részére biztosítani. Az udvariassági stratégiák alkalmazásától, bár a dolog természeténél fogva ezek kizárólag a partnerre irányulnak, mégis azt várja a stratégiákat használó fél, hogy 'visszakapja' (Rébék-Nagy 2012).

A múlt századi elméleteken túlmutatóan Szili Katalin a társadalmi interakciót jelentősen meghatározó „benyomáskeltés (énmegjelenítés)” (2007:6) és az udvariasság kapcsolatát elemezve felhívja a figyelmet a nyelvhasználat stratégiai jellegére. Ez azt jelenti, hogy egy adott helyzetben a beszélői szándéknak legmegfelelőbb megnyilatkozásokat választja a beszélő. Ezért azt javasolja a szerző, hogy különböztessük meg az általános kommunikációs célként (a pozitív énkép kialakítását vagy fenntartását célzó) és az udvariasságként megjelenő (a hallgató elvárásainak megfelelő és a kommunikáció gördülékenységét biztosító)

benyomáskeltő válfajokat. Brown és Levinson elméletével szemben valamint az 1990-es évek keleti kutatásaira utalva Szili hangsúlyozza, hogy az arc (nálunk homlokzat) elemei nem fedhetők fel az adott társadalom ismerete nélkül. Ezért az udvariasságot a társadalmi szerveződésmódoktól függő, ma már gyakori csoportosítást mutatja be és tartja követendőnek: „a társadalmilag erősen rétegelt közösségekben a normatív udvariasság a domináns (Japán, Mexico, zulu), míg az arc- és státusalapú társadalmakban (Kína, Korea) a normatív és a stratégiai udvariasság egyaránt jelen van. A kevésbé hierarchikus társadalmakban (Észak-Európa, Észak-Amerika) a státus kevésbé jelenítődik meg a verbális és nem-verbális interakciókban, így a stratégiai udvariasság a domináns”. Szili szerint „mi, magyarok a normatív és startégiai udvariasságot egyaránt alkalmazó beszélőközösségekhez állunk közel” (idézi Szili 2007:13 Szili 2004). Ez a megközelítés előrevetíti a magasabb pozíciót betöltő férfi politikai elvárásait a női interjúvezetővel szemben, akinek feltehetően témától függetlenül udvariasan illik kérdeznie, habár mint látni fogjuk, ez nem teljesül maradéktalanul. A politikusinterjú általános jellemzőjeként a női műsorvezető stratégiai udvariassággal veszi rá vendégét az információközlésre.

Az interakciós szerepek feltárásának másik hatékony módja a nem-verbális kommunikáció vizsgálata, amely további genderkülönbségek kimutatására alkalmas. Így, figyelembe kell venni, hogy a nem-verbális jelek funkciói nemenként és az azonos nem képviselőinél is elkülönülhetnek egymástól. A referenciális funkció arra vonatkozik, hogy a nem-verbális jel kiegészíti a nyelvi közlést (pl. bólogatás az egyetértés jelzésére), az expresszív funkció általában a hangulatok, érzetek kifejezésére szolgál (pl. grimasz az undor kifejezésére), a beszédhelyzet fenntartására vagy megszakítására vonatkozó funkciót megvalósíthatja a beszélő erőteljes szemkontaktussal vagy annak megszüntetésével, esetleg felállással. A nem-verbális jelek mimikával, gesztusokkal, testtartással és térben való elhelyezkedéssel is kifejezhetők.

Amerikai nem-verbális kutatás eredményeire hivatkozik Henley (1988), amelyben egyetlen nem-specifikus jegyet találnak, ez pedig a nőkre jellemző, a váll és a fej által bezárt szög a beszélgetés közben. A nők kissé előre és balra döntenek fejüket. (Ez a megállapítás a saját kutatás tapasztalataival csak részben egyeztethető össze, hiszen férfi politikusok is gyakran alkalmazzák.) A nemverbális kommunikáció elemei közül Goffman (1955) a női mosolyról elsősorban, mint az alárendelődés kifejezésének eszközéről ír. Ez mai értelmezésben konfliktuskerülő vagy a nézeteltérést elsimító nemverbális elem. Aligha vonható kétségbe a

fenti állítás, azonban meglehetősen szűk ez az értelmezési keret. Az empirikus kutatást bemutató fejezetben a női mosolynak számos funkciója olvasható.

Az arc kifejezőerejére vonatkozó megfigyelések szintén különbséget mutatnak a két nem között, a nők hosszabban néznek beszélgetőtársaik, különösen egymás szemébe, mint a férfiak. Azonban hosszasan nézni ismeretlen férfiak szemébe Magyarországon kihívó viselkedésnek minősül. A női élénk arcjáték (pl. elpirulás izgatottság esetén) fiziológiai és szocializációs okokra vezethető vissza. A nők bőre vékonyabb, mint a férfiaké, s őket az érzelmeik kimutatására tanítják (Huszár 2009).

A gesztikuláció tekintetében saját maguk érintésében a nők, mások megérintésében a férfiak vezetnek a nyugati típusú társadalmakban. Figyelemfelkeltés céljából egy férfi megérinti egy nő karját, de egy másik férfiét, főleg egy magasabb beosztásúét biztosan nem tenné. A nők is tartózkodnak a férfiak érintésétől. (Személyes és kulturális eltérések természetesen ezen a területen is megmutatkoznak).

A térben való mozgás erős kulturális befolyásoltságot mutat, általában véve északról délre haladva csökken a személyek közötti távolság. Nemi specifikum is fellelhető, beszédhelyzetben a nők közelebb húzódnak egymáshoz, mint a férfiak.

A beszélgetésben résztvevők testtartásáról így ír Huszár Ágnes: "A testtartásnak fontos szerepe van az interakcióban. Ha szívesen beszélgetünk valakivel, egész törzsünkkel feléje fordulunk, ha ülünk, egymással szemben nyújtjuk ki a lábunkat, gyakran nézünk a beszélgetőpartner szemébe, karmozdulatokkal jelöljük ki a közös interakciós teret. A nem kívánt kommunikációtól elzárkozhatunk, ha mereven állunk vagy elfordulunk attól, aki beszélgetésbe kíván bonyolódni velünk"(2009:80).

Részben már utaltunk arra, hogy az interakciót befolyásolhatják a kommunikációba lépő felek nemével kapcsolatos előfeltevések, az alábbiakban azok szélsőséges megvalósulásáról olvashatunk. Mivel a vizsgált politikai interjúk többsége nők és férfiak között jött létre, a társadalmi nemek nyelvhasználatának színtereiként tekinthetünk rájuk. Bár a dolgozat céljai között nem tűztük ki a nemek közötti diszkriminancia explicit vizsgálatát, a beszédaktusok értelmezési lehetőségeit meghatározhatja a mögöttes szexizmus.

4.4. Szexizmus

A női-férfi tulajdonságok dominancia alapú megközelítéséből eredeztethető a szexizmus, ami a nemek közötti különbségtétel. Ez tetten érhető a társadalom különböző szinterein, a zenei irányzatok nőgyűlölő szövegeitől kezdve, a médiában megjelenő 'butuska nő' sztereotípiáig. A szexizmus fajtái: a nyelvbe kódolt nyílt szexizmus, valamint a nyelvhasználatban megjelenő rejtett szexizmus (Mills 2008). Az előbbi a lexikában rögzített hatalmi viszonyrendszer, amely a társadalom világát, s a benne lévő két nem szerepét rögzíti, erősíti meg. Ez a szemlélet a férfit normaként, a nőt eltérésként határozza meg, hozzá képest definiálja. A foglalkozásnevek pl. orvos, professzor vagy a pozíciók, pl. családfő többnyire férfit megjelölő szavak kimondásakor férfira asszociálunk. A magas presztízsű szakmák nemi konnotációja eltér az alacsonyabb presztízsűekétől (míg a korábbi a férfit, későbbi a nőt jeleníti meg).

A rejtett szexizmust leggyakrabban a sztereotípiák jelzik. Szólásokban, közmondásokban, viccekben gyakran jelenik meg pl. a rossz vezető, pletykálkodó nő, vagy az ördögnél csak egy fokkal szebb férfi. A sztereotípiákat a gondolkodásra való lustaság tartja fenn, akkor is, ha azok könnyen megcáfolhatók. A férfiak és nők reprezentációi között a szexizmus számos példáját láthatjuk. A médiában a híres nőekkel kapcsolatban külsejük, családi állapotuk leírásával foglalkoznak akkor is, ha pl. politikusként szerepelnek, vagy a férfiakat felmentik szexuális kalandjaik miatt pl. Bill Clinton helyett feleségét, Hillary Clintont teszik felelőssé.

Ann Weatherall (2002) szerint a szexista nyelv nemcsak a nőkre vonatkozó szavakat jelenti, hanem azt is, hogy azokat hogyan, s milyen célból használják. Tehát, a szexista szavaktól a szexista diskurzus felé történő elmozdulást figyelhetjük meg, amelyet a pszichológia és a gendernyelvészet is figyelemmel kísér. Alaptézisként ő is a Beauvoir által megfogalmazott férfi dominanciát, s a nők negatív reprezentációját fogalmazza meg. "Az ember nem születik nőnek, hanem azzá válik. Az embernőtényt – úgy, ahogy a társadalomban megjelenik – nem határozza meg egymagában sem biológiai, sem pszichikai, sem gazdasági végzete; az emberiség egész múltja és jelene alakította azzá, aki" (Beauvoir 1949).

Innét indul még a 20. század végi szexista nyelvkutatás is (pl. Caldas-Coulthard 1995), mely megállapítja, hogy a nyelv által a nők láthatatlannak tűnnek. Amerikai újságokat vizsgálva Caldas-Coulthard azt találja, hogy a cikkek többségét férfiak írják, s azok férfiakról szólnak. Továbbá, a szövegekben gyakrabban idézik férfiak mondásait, s általában a férfiak

szerepelnek cselekvő személyként a nőkkel szemben. Így, a nők háromszorosan láthatatlanná válnak; nem ők írják, s nem róluk szólnak a hírek, valamint passzív szereplői (ha egyáltalán) a történeteknek.

Dale Spender (1980) rámutat arra, hogy a nők nyilvános térben való viszonylagos láthatatlanságának az az oka, hogy tudásuk és gondolataik nem jutnak el oda. Vagyis, az információt továbbító intézményekhez, technológiákhoz nincs olyan hozzáférhetőségük, mint a férfiaknak, tehát, a társadalmi rend marginalizálja őket.

Swann (1992) átfogó elemzése a tankönyvek szexizmusra nevelő hatásáról szól. Pl. azáltal, hogy férfiak szerepelnek a tudományos kutatásokról szóló történetekben, a lányok a területet nem tekintik saját maguk számára jövőbeli lehetőségként. A képek alapján alakítják ki vagy erősítik meg a gyerekek genderidentitásukat, a könyvek hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákok megtanulják, mi a normális a fiúk és a lányok számára a társadalmunkban.

A női lét szűk körű értelmezése abból a megfigyelésből származik, hogy a nőkről gyakrabban beszélnek megjelenésük vagy családi állapotuk, kapcsolataik alapján, a férfiakra pedig az alapján, hogy mit csinálnak. A családi állapot szerinti meghatározást a névadás kulturális hagyományai jelzik leginkább. A névadás gyakorlata betekintést nyújt egy kultúra társadalmi hierarchiájába, valamint világnézetébe. A nő és a férfi társadalmi helyzetét magyar névkutatók is leírják. Fercsik Erzsébet (2007, 2008) névhasználati kutatásainak eredményei a magyar nők attitűdjéről szólnak. Többségük számára ma is fontos, hogy nevük jelezze férjes voltukat, de egyre nő azok száma a felsőfokú végzettségűek között, akik lánykori nevüket kívánják megtartani. Az egyenjogúsági törekvések irányába mutat a 20. század végi, 21. század eleji névválasztás hazánkban, amikor férfiak is felvehetik és felveszik feleségük vezetéknévét, vagy fordítva (pl. Tóth-Takács István, Takács-Tóth Mária), úgy, hogy saját vezetéknévüket tartják meg első helyen, majd társuké lesz a második név.

A két nem eltérő megszólítási formáinak bemutatása érzékelteti a nehézségeket, amelyekkel szembesül a beszélő. A férfiak megszólítására alkalmas alak (pl. miniszter úr) régóta létezik, ám a hajdon nő szempontjából elfogadható megszólítási formát nem könnyű megtalálni (pl. miniszter asszony, Juditka).

A nők alábecsüléséről szóló vélekedések a sokszor említett Robin Lakoff (1973) kutatásaihoz nyúlnak vissza. A *nő* és *férfi* szavakat és hozzájuk társuló konnotációkat hasonlítja össze, s megállapítja, hogy pozitívabb értékelést kapnak a férfiakkal kapcsolatos kifejezések. A nőket is akkor ismerik el jobban, ha férfira hasonlítanak: pl. úgy gondolkozik, mint egy férfi. Foglalkozásnevek esetében néhány kutató (pl. Stanley, 1977) a női markerek (jelölők) leértékelő vagy legalábbis erősen megkülönböztető szerepéről ír pl. női sebész. Weatherall (2002) ezzel ellentétben azt hangsúlyozza, hogy a gender markerek (a társadalmi nem jelölői) nem feltétlenül szexisták, ha a sztereotipikusan női vagy férfi területen az ellentétes nemű egyén vállal munkát, pl. férfi ápoló.

Az 1970-es évektől napjainkig egyre több empirikus kutatás tárja fel, hogy a nők és férfiak jobban hasonlítanak, mintsem különböznek egymástól (ne felejtsük el, hogy ekkorra már az egyenlőségi törekvések is eredményeket mutatnak). Weatherall azon gender kutatók (pl. Tavris, Cameron) közé sorolja magát, akik nem fogadják el a férfi és női agy különbségéről szóló téziseket (azokat inkonzisztensnek tartja), s felhívja a figyelmet a tudomány korlátaira, miszerint az természetesnek vesz olyan, a nemre vonatkozó korábbi megállapításokat, amelyek pl. a pszichológiában a férfi viselkedésére tekintenek normaként, a nőkére pedig eltérésként. A kutatói kör által meghatározott teoretikus tétel a társadalmi konstrukcionizmus, amely intézményesíti a társadalmi és kulturális hatalmi viszonyokat. Eszerint a gender pl. úgy funkcionál, hogy természetes és elkerülhetetlen színben tünteti fel a férfi dominanciáját a nő felett. Ez a nézet magyarázza, hogy a nők visító hangjára hivatkozva kizárták őket a hírolvasó, tudósító szerepekből, valamint beszélgetéseiket nem fontos, pletykaként trivializálták.

Cameron az 1970-es évek gendernyelvészeti kutatásainak egyik legfontosabb témáját emeli ki, a nők marginalizációját, a nyilvános terekről, magas presztízsű beosztásokból való kizorítását. A társadalmi körülmények alapos okot adtak a jelenség vizsgálatára. Nagy Britanniában, a hetvenes években még vita tárgyát képezte, hogy nő felolvashatja-e a híreket. Mint már említettük, 1979-ben Margaret Thatcher-nek még a normálnál mélyebb hangon, lassabban és kevésbé változatos prozódiaival kellett beszélni, hogy hitelesebbnek tűnjön.

A 90-es években még mindig számos diskurzuselemzés érvel biológiai esszencialista nézetek alapján, állítja Bergvall (1996), így fenntartja a nemi sztereotípiák közti különbséget és hátrányos helyzetbe sorolja a nőket. A nemi különbség diskurzusai újra erotikával telítik a férfiak és a nők közötti hatalmi viszonyokat. Ezek a diskurzusok egyfelől, a különbözőséget

szexuálisan vonzó módon konstruálják, másfelől arra szolgálnak, hogy a meglévő egyenlőtlenségeket fenntartsák, azáltal, hogy azokat elkerülhetetlennek és örömteljesnek reprezentálják.

Kiemelendő, hogy nem a 'differencia' szó problematikus, hiszen természetesen, az emberek különböznek. A gond az, ha a társadalmi csoportok közötti különbségeket nagyobb mértékben vesszük figyelembe, mint a csoporton belüli különbségeket. Részint ez a vélekedés motiválta jelen kutatás kizárólag női interjúvezetők körében végzett vizsgálatait, amelyeket a későbbiek folyamán egy férfi interjúvezetők által irányított korpusz alapján volna érdemes összevetni, s a hasonlóságokat felfedni a két nem nyelvi performanciája között.

5. FEJEZET: A GENDER ÉS A NYELV AZ ETNOMETODOLÓGIÁBAN ÉS A KONVERZÁCIÓELEMZÉSBEN

A diskurzus kutatás a nyelv társadalmi valósággal kapcsolatos konstitutív szerepére helyezi a hangsúlyt. A gender mint társadalmi kategória a nyelven és a diskurzuson keresztül jön létre és válik fontossá (Stokoe & Weatherall, 2002). Ezért a gender tanulmányozásának legfontosabb színtere az interakciókban elhangzó beszéd és szöveg. Weatherall szerint nem szerencsés a konverzációelemzés során a gendert mint a priori kategóriát magyarázatul alkalmazni bizonyos nyelvhasználati mintákra. Ehelyett, a gender csak akkor válhat relevánssá az elemző számára, ha a résztvevők egyértelműen az interakció jellemző vonásaként alkalmazzák azt. Az etnometodológia és a konverzációelemzés közeli figyelmet fordít a társadalmilag szervezett inferenciális folyamatokra, általános feltételezésekre, amelyeket arra használnak az emberek, hogy mindennapi ügyeiket strukturálják.

Harold Garfinkel majd Harvey Sacks és mások a múlt század második felében a gender megvalósulási folyamatát a verbális interakció részleteiben keresik. Náluk az olyan globális konstruktumok mint gender és hatalom csak olyan mértékben lesznek relevánsak, amilyen mértékben az interakció résztvevői szóval és tettel relevánssá teszik őket. Garfinkel 1967-es etnometodológiai tanulmánya a transz-szexuális Agnesről bizonyíték arra, hogy a genderidentitás több a biológiai elmélkedésnél és az elsajátított társadalmi normáknál. Goffman (1976) továbblép Garfinkel genderfogalmán, s 'gender display' (gender megjelenítés) terminussal nevezi meg a gender kulturális jelölőjeként alkalmazott rituális és konvencionális aktusokat, amelyeket a személyközi interakciókban használnak a résztvevők. A hajviseletet, öltözetet és a hangszínt a gender 'korai, figyelmeztető' jeleiként értékeli Goffman, amelyek kiegészülnek további finomabb indirekt viselkedésbeli megnyilvánulásokkal pl. udvariassággal. Mind Garfinkel, mind Goffman úgy véli, hogy ami egy egyént nőként vagy férfiként határoz meg, az a szándék és a kompetencia a gendermegnyilvánulások fenntartására.

A konverzációelemzés mint módszer, korábban már említettük, az etnometodológiából fejlődött ki. Míg az etnometodológia az ember társadalmának általánosabb megértését vizsgálta, a konverzációelemzés fókuszában az aktusok, események, dolgok létrehozásának és értelmezésének módja áll. Garfinkel hatásaként a kutatók a mindennapi viselkedést nem véletlen, hanem szervezett folyamatok soraként értelmezik. A kommunikációra mint közös

tevékenységre tekintenek, amelyben különösen lényeges szerep jut az interakció kifejlődését elősegítő szekvenciális megnyilvánulásoknak. Minden egyes megnyilvánulás vagy gesztus a közös tevékenységhez való hozzájárulást jelenti, s jelölő funkcióval bír. A szekvenciák elemzése rámutat arra, hogy az interakcióban résztvevők hogyan interpretálják egymás közléseit. A konverzációelemzés a konverzációs aktusok párokban való előfordulására mutat rá. Az üdvözlések, kérdések (amelyeket válaszok követnek), a kérések (amelyeket azok teljesítése vagy elutasítása követ), a meghívások (s azok elfogadása vagy elutasítása) mind páros aktusok, amelyeket 'szomszédsági pároknak' hívunk. Ez nem jelenti azt, hogy minden kérdésre van válasz, mindössze a kérdés-válasz normatív jellegére utal. A válasz elmaradása így, többletinformációt nyújt, pl. inzultust feltételez. A genderrel kapcsolatos konverzációelemzés (pl. Hopper és LeBaron 1998) a múlt század végén felfedte, hogy a gender (Schegloff vélekedésével ellentétben) nemcsak akkor válik relevánssá, amikor a beszélők explicitté teszik, hanem a rutinszerű aktusokban természetessé vált, a társalgás során, a megszólításokban, üdvözlésekben, hivatkozásokban implicit módon jelenlevő megnyilvánulásként kell figyelmet fordítani rá.

A kortárs nyelv és gender kutatók közül csak kevesen foglalkoznak a gender ontológiai státuszával, a posztmodern fordulat meghatározóbb jellege a bináris gender különbségben való gondolkodás elmozdulása a gender-sokféleség irányába. Alapvető téziséük az, hogy a férfias és nőies vonásokat a társadalmi identitás – kor, etnikum, osztály, foglalkozás, stb.- rója az egyénre. A genderidentitások jobban megragadhatók, ha az ellentétes gender helyett, ugyanazon gender más szerepeit hasonlítjuk össze.

Eckert és McConnell-Ginet (1999) gyakorlatközösség (community of practice) fogalma az utóbbi évtized genderkutatásának és konverzációelemzésének fontos területét jelölte ki. A gyakorlatközösség az a társadalmi csoportosulás, amelyet valamilyen közös tevékenység hoz létre. Eckert és McConnell-Ginet úgy tekint a genderre mint a gyakorlatból felmerülő valamire, ami a cselekvésből, nem pedig az ember pusztán létéből adódik. Nyelv és gender kapcsolata a helyi gyakorlatközösségekben résztvevő férfiak és nők tevékenységében jön létre. Ha egy adott közösségben a nők és férfiak eltérő gyakorlatközösségekben vesznek részt, úgy nyelvhasználatuk is eltérést mutat, pl. a fogyókúrázó nők és a versenysportban aktív férfiak nyelvhasználatuk. Az elmélet követői hangsúlyozzák, hogy a nők és férfiak korlátai, lehetőségei helyhez kötöttek, kontextus-függőek, s mindig lokálisan kell vizsgálni őket.

Eckert és McConnell-Ginet azért vezette be a gyakorlatközösségek fogalmát a beszédközösségek helyett, hogy a társadalmi identitás ne fix, s a gender ne homogén kategóriaként jelenjen meg a tudományos gondolkodásban. A gyakorlatközösségeket az különbözteti meg a beszédközösségektől, hogy a tagságon túl közös tevékenység is jellemzi őket. A genderidentitás a közösségek tevékenységén keresztül valósulhat meg. A nemi jelleget öltő gyakorlatokat úgy írják le, hogy azok a közösség tagjait férfiként és nőként konstruálják. Weatherall felhívja a figyelmet, hogy a fogalom alkalmazása esszencialista módon határozza meg az identitást. A jövő szükséges kutatási irányának a nők és a férfiak csoportján belül eltérő beszédstílusok vizsgálatát tartja, s a két nem társalgásának hasonlóságait, semmint eltéréseit elemző írásokat sürgeti.

Cameron rámutat arra, hogy a nyugati fiatal férfiak és nők sokkal inkább hasonlítanak egymásra, mint nagyapáikra vagy nagyanyáikra mind az öltözködést, mind az oktatást illetően, akár a sporthoz vagy a szexhez való hozzáállásukra vonatkozóan. Ugyanakkor, látnunk kell, hogy a nyugati világban a férfiak és a nők kulturális termékek, ahol számos aspektusa egy személy identitásának egyéni választás és erőfeszítés kérdése. A queer-elméletek erre a választásra épülnek, hiszen egyre több olyan ember vált láthatóvá, aki születési vagy szocializációs nemével nem azonosul, s egyik kategóriából a másikba lép át élete során.

A gender sokféleség nyelvi performanciáját vizsgáló tanulmányok hangsúlyozzák, hogy a gender nemcsak különböző közösségekben vagy szubkultúrákban lehet különböző, valamilyen nemi jelleget öltő performancia minden csoport és minden egyén repertoárjában szerepel.

Judith Baxter (2003) az iskolai gyakorlatközösséget elemezve megfigyelte, hogy hogyan pozicionálják a fiúkat és a lányokat az angol órákon, amikor a beszélt nyelvi kommunikációs készségeket fejlesztik. Annak ellenére, hogy kor, etnikum és osztály szempontok szerint nem túlságosan eltérő a csoport, az egyének és a tanár nőies illetve férfias jegyeket konstruál minden diák számára. Míg a csoportos beszélgetésekben történő irányítást férfiasnak, a figyelmes hallgatást és az együttműködést nőiesnek tekintik. Bár az angol tanárok (a szimbolikusan férfias) irányító szerepet értékelik, szakmailag fontosnak tartják az (a szimbolikusan nőies) együttműködést is. Így, a legpozitívabban értékelt diákok azok, akik bizonyos mértékű személyes autoritással és interperszonális érzékenységgel bírnak. A

szélsőséges gender performanciákat nem értékelik a társak sem, így a csoportos megbeszélésekhez nem tudnak kellő mértékben hozzájárulni.

Sylvia Shaw (2000) női parlamenti képviselők szóbeli kommunikációját elemezve úgy véli, sikerük oka abban áll, hogy megszegik a női normatív nyelvhasználat szabályait, s férfi kollégáikhoz hasonlóan, rámenősebben, versengőbb stílusban beszélnek, hogy maguknál tartsák a szót. Amit viszont – a férfiktól eltérően - nem tesznek, nem akarnak illegitim előnyökre szert tenni ezáltal, nem ugratják, viccelik meg társaikat, nem tesznek fel kellemetlen kérdéseket, nem szakítják félbe férfi kollégáikat.

A 21. század sikeres vezetőit a poszt-modern gendernyelvészeti kutatók már nem a szigorú, tekintélyt parancsoló, másoknak feladatot osztó személyekként tételezik, hanem a csapat-szellemmel rendelkezőkként, akik képesek figyelmesen hallgatni, érvelni, tudnak motiválni, és együtt érezni beosztottjaikkal. Elismert nyelvi készségeik közül kiemelik a korábban nőiesnek tartott együttműködést, megértést, motivációt sugalló intonációt, hangszínt.

Weatherall (2002) úgy véli, hogy a gender teljes elemzése lehetetlen konverzációelemzés által, mivel a gender egy pervazív társadalmi kategória, s az egyén genderidentifikációja meghatározza, hogy viselkedését mások hogyan interpretálják, s azokra hogyan reagálnak az interakciók során. Figyelembe kell vennünk tehát a következő elméleteket.

A társadalmi identitás elmélet (Augoustinos és Walker, 1995) szerint az, hogy az emberek hogyan gondolkodnak és viselkednek részint azon társadalmi csoportokon is múlik, amelyekhez tartoznak. A csoportviselkedés jellemzői közé tartozik a sztereotípiák és a csoporton belüli kedvezményezés. Fontos aspektusa az elméletnek, hogy felismeri, bizonyos társadalmi csoportok eltéréseket mutatnak a társadalomban betöltött hatalom és pozíció terén. Ha a férfiakat és a nőket mint társadalmi csoportokat értelmezzük, a fenti felismerés valóban meghatározó, de számos tanulmány figyelmen kívül hagyja azt. A társadalmi identitás elmélet arra a feltételezésre épül, hogy az emberek kedvező fényben szeretik látni magukat. Ha pl. egy alacsony társadalmi státuszú csoport tagja az egyén, s ez zavarja pozitív énképét, választhat az identitásfenntartó mechanizmusok közül: vagy elhagyja a csoportot, vagy újradefiniálja a negatívumokat pozitívumokként, vagy eléri, hogy javuljon a csoport. Coates (1986) úgy véli, az asszimilációs stratégia identitásfenntartó taktikává vált a nők számára társadalmi identitásuk növelése érdekében. A férfiakhoz való hasonulás nyelvi bizonyítékai a

mélyebb hangon történő beszéd, fokozott káromkodás, tabutémák használata, az ereszkedő intonáció (természetesen az angol nyelvben), s nem-standard akcentus, a negatívumok pozitívumokként történő újradefiniálása pl. a kooperatív stratégia felértékelése a kompetitívvel szemben.

A kommunikációs illeszkedés teória a nyelvet alapvetőnek tekinti a társadalmi identitás megragadásában. Egy értelmezési keretet biztosít a társadalmi identitás és a nyelvváltozatok kapcsolatának megértésére. Tehát, egy személy beszédstílusa jelzi, hogy melyik társadalmi csoporthoz tartozik. Ehhez hasonló a *hasonlóság-vonzás elméletre* épülő *beszédilleszkedés* elmélete (Giles és Smith, 1979), amely szerint a beszédkonvergencia (beszédünk illesztése a partnerünk beszédstílusához) arra szolgál, hogy jelöljük, kedveljük a partnert, vagy szeretnénk elérni, hogy ő kedveljen minket. A beszédilleszkedés alkalmazása növeli a vonzást és az elismerést, persze hátránya is lehet, így pl. a csinos lánynak tetszeni vágyó, kevésbé káromkodó fiú elveszítheti férfias nyelvi markerét. Az elméletek hiányossága, hogy nem tisztázzák, melyek azok a nyelvi elemek a beszédstílusokban, amelyek változhatnak az identitásfenntartó folyamatokban és azok, hogyan mérhetők. Mindazonáltal, el kell ismernünk, hogy pl. a társadalmi identitás elmélettel magyarázható pl. hogy a női politikusok miért beszélnek mélyebb hangon, az üzleti életben pedig miért részesítik előnyben a kooperatív kommunikációs stílust. Az elmélet működése figyelhető meg a jelen kutatás tárgyát képező politikai interjúszituációkban is, ahol többnyire a női interjúvezető illeszkedik az interlokutor kommunikációs stílusához, különösen a beszédtempó, hangnem, hangerő valamint a nemverbális jelek alkalmazásában.

5.1. Gendernyelvészet és a média

Jelen dolgozat a gendernyelvészeti médiaelemzéseket Rosalind Gill *Gender and the Media* (2008) című írása alapján közelíti meg, aki azt vizsgálja, hogyan konstruálja a nőiességet, férfiasságot és a genderviszonyokat a média. Gill szerint törvényszerű, hogy a feminista kutatás fókusza a média lett, hiszen a hírekben, magazinokban, rádióban, TV-ben számos nő-reprezentáció jelent meg, amely a korábbiakban már részletesebben bemutatott a 'férfi mint norma'- nézőpontból ered. A feminizmus első hullámát elindító értelmiségi nők úgy találták, hogy a férfit normaként tételező struktúra problémájával állnak szemben, amelyben a nők gyakran teljesen láthatatlanok, s a férfiak képviselik az egész emberiséget.

A feminista kritika második hulláma a médián belül dolgozó nőktől indult, akik aggasztónak tartották a nők lehetőségeinek hiányát. Úgy gondolták, hogy a média magasabb pozícióiban méltatlanul kevés nő található, női hírolvasó szinte nem látható, hallható, s ez hatással van arra, hogyan látja a társadalom a nőket. Az értelmiségiek haragját eközben az váltotta ki, hogy milyen lekezelő és patronizáló sztereotípiák alapján reprezentálják a nőket. Egyre több – eleinte tartalomra fókuszáló – kritika jelent meg, majd a 80-as évektől a médiakutatás egyre komplexebb szövegértelmezéseket kísérelt meg (Modleski 1982), elkezdődött a reklámok szemiotikai elemzése, amely utat nyitott az identifikáció/diszidentifikációról való gondolkodásnak (Walkerdine 1997, Barát 2008).

Az elmúlt húsz év gendernyelvészeti média kutatásai jórészt még mindig a gender esszencialista szemléletére épülnek, s számos szinten feltételezések alapján használnak olyan fogalmakat, mint női műfajok, női kultúra, női nyelv, nőies diskurzus, anélkül, hogy a nők közötti különbséget figyelembe vennék. Ezt a csapdát elkerülendő jelen kutatás négy beszélgetésirányító nő gyakorlatában megfigyelhető interjúvezetési stratégiákat vizsgál, s hasonlítja össze őket. Nem jelenti ki, hogy egyértelműen a gender határozza meg a stratégia választását, s az kizárólag nőkre érvényes, hanem arra kíván rámutatni, hogy mely stratégiák, milyen szituációkban és milyen módon valósulnak meg a nők gyakorlatában, továbbá, hogy milyen mértékben hat a beszélgető partnerek genderszerepe azokra.

Az 1990-es évek gender és médiakutatásának új iránya a férfikutatás, vagy a férfiaság kutatása. S amitől ez az érdeklődés eltér a korábbi –férfidominancia- megállapításoktól, az, hogy a férfiakat mint nemi jelleggel bíró csoportot teszi láthatóvá. A férfiaság színtereinek vizsgálata kezdődik el pl. munkahely, egészségügy, erőszak, valamint a férfi médiareprezentációi, apaság, a férfi és az oktatás kapcsolatainak feltérképezése. Gill különösen fontosnak tartja az utóbbi terület folyamatainak vizsgálatát, hiszen ez nyújthat betekintést abba, hogy hogyan válnak a fiúk férfias alanyokká.

Mindeközben a média jelentős változáson ment át. A korai feminista törekvések a felszínen sikerrel jártak, egyre több női hírolvasó jelent meg a képernyőn, több cikk szól a nőkről, s íródik nők által, azonban ez pusztán üzleti fogás. A sajtó feminizálása figyelhető meg: hirdetésekkel, reklámokkal telített, életmódtanácsokkal foglalkozó oldalak bombázzák a női a célközönséget. Gill felhívja a figyelmet a 20. század végi 21. század eleji, a médiaiparban különösen nyilvánvalóvá váló, a nemi különbség újra természetessé tételét ún. retro-

szexizmust propagáló, reklámhadjárattól vezérelt diskurzusra, hiszen az a szegregáció alapuló férfi és női univerzumból szól, amelyben erősen elkülönülnek a 'lányos' (életmód, otthon, főzés és szabadidő) és a 'fiús' dolgok (sport, politika, üzlet). A médiaproducereket (vagy akár újságírók, szerkesztők, forgatókönyvírók, rendezők) neme és a médiában megjelenő genderreprezentációk természetének komplex kapcsolatát hangsúlyozza Gill, s úgy véli, nincs egyenes arányosság a médiában dolgozó több nő és a pozitívabb reprezentációk között.

Diskurzus-elemző módszerrel végzi 1993-as kutatását Gill, amelyben rádiós férfi hírolvasókat interjúvol meg, s próbálja kideríteni miért olyan alacsony a női bemondók és DJ-k száma. (Abban az időben alig tíz az egyhez volt a férfiak és a nők aránya a brit rádióban ezen a területen.) Két független pop rádiós csatorna alkalmazottait kérdezi szerepükről, felelősségükről, a hallgatóság szemléletéről, valamint a női DJ-k számáról. A válaszok között elhangzik, hogy a nők hangja nem vonzó a rádióban, nem akarja a hallgatóság, hogy női bemondók legyenek, s különben is, akik hírolvasók szeretnének lenni, inkább az újságírást választják. A férfiak magyarázatai tudományos kifejezésekkel tűzdelt, a szexizmus látszatát elkerülni vágyó megjegyzéseket tartalmaznak, s igyekeznek természetessé és magától értetődővé tenni a női bemondók hiányát. Az elemzés rámutat a szexizmus gyakorlatának árnyaltságára, egy új szexizmus kialakulására, amely a felszínen hangsúlyozza szexizmusmentességét, érvelésében viszont igazolja annak létjogosultságát.

Nagy hatást gyakorol a médiakutatókra – köztük Gillre is - Foucault ideológia kritikája és a hatalom-tudás kapcsolatának elemzése. Foucault a társadalomtudományok és az új ember hatalmi viszonyokban való központi szerepét hangsúlyozza. Szerinte a modern hatalom közeli kapcsolatban van az új tudás előállításával, amely szabályozó funkcióval bír pl. az emberi élet és tapasztalat területeinek kategorizálásával, amelyek ismerhetővé és manipulálhatóvá tehetők. Foucault a jelen történelmét próbálja megírni, úgy, hogy elutasítja a mono-kauzalitási magyarázatokat, a nyilvánvalóság érzetét, s a dolgok komplexitására mutat rá. Hasonló gondolatmenet ragadható meg a tömegkommunikáció szerepéről szóló fejezetben, ahol a ma is érvényes média tulajdonosi viszonyok és a szabályozó funkció összefüggéseiről olvashattunk.

5.1.1. Hírek, gender és az újságírás

A hírek kritikai vizsgálata már több évtizede tart, azonban a genderközpontú médiaelemzések csak az utóbbi évekre jellemzőek. A hírérték kutatások a hírek erőteljes eseményorientáltságára mutatnak rá, főként a társadalmi, politikai és kulturális elit nemzetek

életéből, akik nézőpontja alakítja a híreket. A 3. fejezetben olvasottak megerősítését fedezhetjük fel itt, a különbség mindössze a műsorokat meghatározó érdekcsoportok genderidentitásában mérhető. A tanulmányok a hírek határozottan szerkesztett természetét fedik fel, s rávilágítanak arra, hogy nem tükrözik jobban a valóságot, mint a szappanoperák, vagy a női magazinok. Ehelyett, „a hír kulturális termék, amely tükrözi a domináns kulturális feltételezéseket arról, hogy a faj, a gender, az osztály, a gazdagság, a hatalom és a nemzetiség alapján ki és mi fontos, továbbá arról, hogy mely társadalmi kapcsolatokat és intézkedéseket tekintünk helyesnek, természetesnek és elkerülhetetlennek. Nem meglepő, akkor, hogy a hírek többsége a férfiaknak, férfiakra szól és férfiak írják őket” (Gill 2007:114, fordítás tőlem).

1995-ben kerül sor az első átfogó nemzetközi médiakutatásra (Media Watch), amely a nők megjelenését vizsgálja 71 országban, újságban, rádióban és a TV-ben. Ekkor a hírkészítők és interjúalanyok mindössze 17%-a nő. A nők legritkábban szerepelnek politikai, gazdasági, üzleti és a kormánnyal kapcsolatos történetekben, viszont gyakran jelennek meg a tradicionálisan női területekről (az egészség, a társadalmi ügyek és a művészet) szóló beszélgetésekben. A kutatást a 2000-es években utótanulmányok követik, s 2005-ben még mindig csak 21% a nők előfordulási aránya a médiában.

A Global Media Monitoring Project 2006-os eredménye felfedi, hogy a férfiak 86%-ban szóvivők, interjúvezetők, műsorvezetők, ebből 83%-ban szakértők, míg a nők a férfiaknál kétszer gyakrabban tűnnek fel az áldozat szerepében. Gill szerint, a magyarázat a valóság-hű ábrázolásban található, amelyben a nők nagyon ritkán töltenek be hatalmi pozíciókat és felelősségteljes állásokat. Azonban, még Svédországban is, ahol 43%-ban nők alkotják a parlamentet, a nők alulreprezentáltak a médiában. Gill úgy véli, a hírek nem a valóságot tükrözik vissza, hanem egy a valódinál sokkal inkább férfidomináns társadalomszemléletet. Tehát, nemcsak a médiában megjelenő nők alacsony száma ad aggodalomra okot, hanem az a mód is, ahogy hírértékké válik megjelenésük (elsősorban vonzó/ vagy kevésbé vonzó külsejük értékelése). Gill a 20. század végi médiakutatókat tanulmányozva állítja, hogy "nem ártatlan a nők szexualizált reprezentációja; az a hatalom operációs része, amely trivializálja a nők nézőpontját és a helyükön tartja őket."(Gill 2007:117) A dolgozatban bemutatásra kerülő interjúkban is megfigyelhető olyan interjúvezető, aki több interakcióban a 'helyén tartott nő' szerepét játssza, vagy kényszerül játszani.

Barát Erzsébet (2008) a feminista kritikusok csapdjára hívja fel a figyelmet, akik a nőt 'helyén tartó' televíziós programokat, szappanoperákat nézve felmentést kapnak a 'bűnre', mert azt elemezhetik. A kutató számára adott a lehetőség az alacsony és a magas kultúra közötti szabad átjárásra, a programok nézőiként azonban azokat "minőségi televíziózásként" (Barát 2008:136) dicsőíti. Ezáltal a "*közérdekű televíziózást*" (többnyire a BBC-re hivatkozva) végső célként tételező hivatalos politikai diskurzus és médiakutatás beszédmódját (Barát 2008: 136) veszi át a kutató is, erősítve a nők szexualizált reprezentációját.

5.1.2. Genderreprezentációk a politikai műsorokban

Az utóbbi évek kutatásának fókuszában a közhivatalokban magas pozíciókba került nők és férfi kollégáik média reprezentációi állnak. A női politikusok nem meglepő módon jóval kevesebb sajtófigyelmet kapnak, mint a férfiak. Ezt az állítást jelen kutatás is megerősíti, hiszen a véletlenszerű választás útján elemzésre került negyven interjúból mindössze négy esetben nő a meghívott politikus. Amennyiben szerepelnek, koruk, családi állapotuk biztosan említést érdemel, gyakran hivatkoznak rájuk keresztnévüket említve, s parlamenti háttér helyett családi környezetben fényképezik őket. Az újságírók fizikai megjelenésüket kritizálják. A képviselőnők meginterjúvolásában másik fontos és gyakran visszatérő téma a genderszerepek, a házi és gyermeknevelési feladatok. Karen Ross (2002) összehasonlító tanulmányában angol, afrikai és ausztrál női képviselők külsejére vonatkozó sajtómegjegyzéseit tár fel, s rámutat arra, hogy a politikában a szexizmus a női politikusok tekintélyének, hitelességének aláaknázására szolgál.

Számos tudományos írás jelent meg a 'genderen kívüli' Hillary Clinton sajtószereléseiről a Lewinsky-ügy előtt és után. Amikor politikai hivatalt töltött be New York-ban a sajtó hataloméhesnek titulálta. Miután azonban a megcsalt feleség szerepébe került, férje Monica Lewinsky-val folytatott viszonyának kirobbanásakor, az újságokban együttérző írások jelentek meg Hillary Clintonnal kapcsolatban. A következtetés kétségbeejtő, Gill idézi Parry-Gilest (2000:221) "félnünk kell a hatalommal rendelkező nőktől, ugyanakkor imádjuk az áldozati szerepben lévő nőket". A dominancia-hipotézis működését vélhetjük felfedezni még a harmadik évezred elején is.

Clare Walsh *Gender and the Genre of the Broadcast Political Interview* (2006) című tanulmányában egy férfi és egy nő interjúvezetési stílusát hasonlítja össze a BBC Radio 4 Today című hírmagazin politikai interjúi alapján. Az elemzés női műsorvezetője a brit Sue

MacGregor, akinek párbeszéd irányítási stratégiái támpontot adhatnak vizsgálatunkhoz. A brit Today című hírműsor az elemző szerint egy határozott maszkulin kultúrát teremtett a BBC rádiós interjújában. Normává vált az agresszív, támadó hangnem, amelyet egy kemény, sarokbaszorító kérdéstechnika jellemez. Ebből a stílusból a férfi riporterek sportot űztek, különösen John Humphreys.

Közöttük próbált érvényesülni Sue MacGregor, aki a fenti stílustól eltérő női hangnem meghonosításán igyekezett. Az általa használt 'critical difference stance' egy olyan álláspont felvételét jelzi, amely bizonyos együttműködésre épülő kritikai megkülönböztetést tesz lehetővé. Ez a stílus mellőzi az állandó közbevágásokat, a beugratós kérdéseket valamint a morcos hangnemet. Walsh (2006) állítja, hogy MacGregor soha nem veszítette el önuralmát férfi kollégáival ellentétben. Az interjúk oldott hangneméről úgy gondoskodott, hogy pár perces beszélgetéseket folytatott a kevésbé gyakorlott interjúalanyokkal a felvétel előtt. Minden próbálkozása ellenére hátrányos megkülönböztetés érte őt, a fontosabb politikai események közvetítése csaknem kizárólagosan férfi kollégái joga volt. Ők is, főnökei is agresszivitásának, rámenősségének hiányát kezdték szakértelmének kétségbe vonásával magyarázni. Memoárjában hangsúlyozza, hogy a tények kihámozása finomabb képességekkel ugyanolyan hatékony lehet, mint a férfiak harcias információszerzése.

Sarkítva, a brit média kultúra a nőtől a korábban férfiakra jellemző interjúvezetési stratégia alkalmazását várta el. Mivel Sue MacGregor esetében ez nem teljesült, munkájára nem tartottak igényt.

A disszertáció a gender szerepét a magyar médiában, szűkebben a televíziós politikai interjúkban vizsgálja. Azt, hogy a férfi interjúvezetők milyen elvárásokkal rendelkeznek kolléganőikkel szemben, nem áll módunkban megítélni, azonban a meghívott férfi politikusok előfeltevéseit illetően megfogalmazhatunk bizonyos irányelveket:

1. Magyarország Hofstede (2004) felmérése alapján a patriarchális társadalmak közé tartozik, ami azt jelenti, hogy mind az állami mind a magánszektorban több a magasabb beosztású férfi, mint a nő. Jelentősen magasabb a férfi politikusok száma, továbbá férfiak fizetése még a hasonló pozíciók esetében is gyakorta magasabb a nőkéénél.
2. A gendernyelvészeti kutatási modellek ismertetésekor bemutatott poszt-modern irányzat elsősorban a tőlünk nyugatra és északra fekvő fejlett országokban már valamelyest működő

viszonyok leírására szolgál. Ezzel ellentétben, nálunk a gender dominancia-alapú megközelítése gyakrabban érhető tetten.

3. Az első két pontban megfogalmazottak következményeként a nőnek - még ha viszonylagos hatalmi pozícióban is van - semmiképpen nem illik a férfit fenyegető, agresszív magatartást választania, ellenkezőleg. Lehetőleg a fentebb bemutatott brit 'nőies' stratégiát célszerű alkalmaznia. Az empirikus kutatás ismertetésekor látni fogjuk, hogy a beszélgetésirányításnak több módjával élnek a női interjúvezetők, sőt ugyanazon műsorvezető több, akár egymással ellentétes kommunikációs stílust is alkalmaz.

6. FEJEZET: EMPIRIKUS KUTATÁS

6.1. Anyag és módszer

Az empirikus vizsgálatok központi alanyai három televíziós csatorna egy-egy belpolitikai műsorának összesen négy női interjúvezetője. A politikai egyensúly fenntartása érdekében kerültek kiválasztásra a következő csatornák: az M1 (közszolgálati TV), az ATV (baloldali orientációjúként ismert), valamint a Hír TV (jobboldali erők által támogatott csatorna). Mindegyik műsorvezető tíz interjúalannyal készített beszélgetése rögzítésre került, ahol a nemek aránya (9 férfi:1 nő) jól szemlélteti a férfi politikusok gyakoribb jelenlétét, valamint lehetővé teszi a női-férfi kommunikáció genderszemponturnak vizsgálatát.

Az anyaggyűjtés 2006 októberétől 2009 novemberéig véletlenszerű kiválasztás alapján történt. A kutatás első két évében videomagnós felvételek készültek, majd 2008-tól, a műsorok internetes hozzáférhetőségével, a video fájlok letöltésére, és kettő számítógépen dolgozva az interjú szövegeinek, s az interlokutorok nemverbális kommunikációjának gyorsabb átírására nyílt lehetőségem. Az anyaggyűjtés meglehetősen időigényes feladatnak bizonyult (a visszajátszások, transzkripció, paralingvisztikai jelek rögzítése), ez egy-egy interjú esetében is több napos munkát jelentett.

A beszélgetéseket a konverzációanalízis módszerével vizsgáltam. Elsősorban interjúvezetési stratégiákkal, azok választását meghatározó tényezőkkel és nemverbális elemek elemzésével foglalkoztam.

A kutatás célja annak bemutatása:

- 1) milyen műsorvezetői stratégiák jellemzik a négy női interjúvezető politikai beszélgetéseit
- 2) milyen paralingvisztikai elemek kísérik a különböző stratégiákat

Az elemzés során a következő szempontrendszert követtem:

- I. verbális elemek:
 - 1) az interjúvezető és interjúalany szószáma
 - 2) beszédlépésenkénti szószám
 - 3) együttműködési együttható
 - 4) témaajánlás, elfogadás, elhárítás
 - 5) információközlés, információkérés (eldöntendő és kiegészítendő kérdések)
 - 6) metainformációs elemek

7) közbevágások (szóátvételi szándékkal történő közbevágás vagy szupportív együttbeszélés)

II. nemverbális elemek:

- 1) szemkontaktus
- 2) mosoly
- 3) bólintás
- 4) előredőlés
- 5) fej oldalra billentése
- 6) szemöldök emelése
- 7) kéz érvelő mozdulata

A nemverbális kommunikáció lejegyzésekor 27 különböző elemet figyeltem meg, amelyek közül a statisztikai elemzésbe csak a fentiek kerültek.

Kvalitatív és kvantitatív elemzések is készültek. A kvantitatív vizsgálatot a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karán, SPSS-rendszerű statisztikai elemzés biztosította korrelációanalízis, valamint többszörös lineáris regressziós modellekkel. Az interjúvezetők teljesítésének egymáshoz viszonyított vizsgálatát csakúgy megtettük, mint azt az interjúvezetők és interjúalanyaik korrelációjában.

6.2. Az interjúvezetők és interjúalanyok bemutatása

6.2.1. Az interjúvezetők

Az M1 csatornán Az Este című műsort Mészáros Antónia és Krizsó Szilvia vezetik.

Mészáros Antónia (MA és 1. számú interjúvezető) riporter tapasztalatait a BBC- nál szerezte, ahol 2000-2006 között dokumentumfilmeket készített. Példaképe Jeremy Paxman, a rámenős riporter, aki nem engedi mellébeszélni riportalanyait. Nőként a határozott kérdező és a szimpatikus műsorvezető szerepek közötti finom egyensúlyozást tekinti feladatának. 2006 - 2010 között vezette a műsort.

Krizsó Szilvia (KSZ és 2. számú interjúvezető) korábban az IPM (Interpress Magazin) számára készített interjúkat tudósokkal. 2002 óta az MTV-nél dolgozik, a kutatás éveiben ő vezette a *Szólás Szabadsága* című műsort is. Meggyőződése, hogy kemény világban keményen kell kérdezni, de soha nem alázná meg vendégeit. Orbán Viktor-interjúja kategóriadíjat nyert a *Kamera Hungária* fesztiválon. 2007-ben a *Nők a Médiában Egyesület*

legjobb női közszereplőnek járó díját nyerte el. 2009 márciusában Pulitzer-emlékdíjjal tüntették ki.

Kálmán Olga (KO és 3. számú interjúvezető) az ATV *Egyenes beszéd* című műsorát vezeti. 2003- tól az ATV szerkesztő-műsorvezetője, 2005-től 2009 februárjáig e csatorna hírigazgatója is. Februártól a közéleti műsorok főszerkesztője. Műsorai: *Egyenes beszéd*, *Pont7*. 2008-ban Kálmán Olgának az interjú, stúdióbeszélgetés kategóriában a *Pont 7* című műsorban Orbán Viktorral, az *Egyenes beszéd*ben pedig a Gyurcsány Ferencsel készített interjúja nyerte el a rangos szakmai zsűri elismerését a Kamera Hungária fesztiválon.

Nagy Katalin (NK és 4. számú interjúvezető) 1986 óta dolgozik a televízióban. Egyetemistaként már a Magyar Rádió Ifjúsági Stúdiójában készített szociológiai, valamint kulturális témájú riportokat. 1989-től kilenc éven át a Magyar Televízió *Ablak* és *Évgyűrűk* című magazinjait készítette. 1998-ban visszatért a rádiózáshoz, a Magyar Rádió *Krónika* című műsorának szerkesztő-riportereként és műsorvezetőjeként tevékenykedett. 2006 óta a Hír TV műsorvezetője, a *Rájátszás* című műsorban láthatjuk.

6.2.2. Az interjúalanyok

A 40 interjúban 27 politikus szerepelt. Varga Mihály mindegyik interjúvezető beszélgetőpartnere volt, rajta kívül több Fidesz-es politikussal is találkozhattunk három műsorvezető vendégeként. A férfi közszereplők különböző csatornákon és műsorokban való megjelenése, valamint a női műsorvezetők kommunikációs stílusainak sokfélesége további lehetőségeket biztosít az interjúvezetési sajátosságok megfigyelésére. Az alábbiakban a politikusoknak az interjúk felvételekor betöltött pozícióit ismertetjük.

Bajnai Gordon (BG) 2007-2008 a Gyurcsány-kormány Önkormányzati és területfejlesztési minisztere, majd 2008-2009 Nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter, Gyurcsány Ferenc távozása után miniszterelnök

Barsiné Pataky Etelka (BPE) építőmérnök, a Fidesz-KDNP Európa Parlamenti képviselője

Bokros Lajos (BL) közgazdász, egyetemi tanár, politikus, korábban a Horn-kormány második pénzügyminisztere. 2009-től Európa Parlamenti képviselő, a 2010-es országgyűlési választásokon az MDF miniszterelnök-jelöltjeként indult

Dávid Ibolya (DI) 1999 óta a Magyar Demokrata Fórum elnöke, 1998-2002 között az Orbán-kormány egyetlen női tagja igazságügy-miniszterként

Draskovics Tibor (DT) a Gyurcsány-kormány Kormányzati koordinációért felelős tárca nélküli minisztere 2007-2008, majd 2008-tól Igazságügyi és rendészeti miniszter

Eörsi Máttyás (EM) SZDSZ-es országgyűlési képviselő, gyakorló ügyvéd, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének liberális frakcióvezetője

Fodor Gábor (FG) liberális politikus, 1994-95 között oktatási miniszter, 2007-2008 között környezetvédelmi és vízügyi miniszter, 2008 júniusától 2009. július 12-ig az SZDSZ elnöke

Gráf József(GJ) MSZP-s politikus, 2006-2009 Földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Gusztos Péter (GP) SZDSZ-es politikus, országgyűlési képviselő, 2006 májusától az Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil-és Vallásügyi Bizottság tagja, 2007-2010 l az SZDSZ frakcióvezető-helyettese

Gyurcsány Ferenc (GYF) 2004 szeptemberétől 2009 áprilisáig (az interjú ideje alatt) miniszterelnök, 2007-2009 az MSZP elnöke, 2009 márciusában konstruktív bizalmatlansági indítvány útján lemondott a miniszterelnöki pozícióról, utódja Bajnai Gordon

Hiller István (HI) magyar történész, politikus, oktatási és kulturális miniszter, 2004-2007 az MSZP elnöke, az ELTE Bölcsészettudományi Karán docens, 2001-ben az év oktatója

Horváth Ágnes (HÁ) 2007 áprilisától 2008 áprilisáig a Gyurcsány-kormány egészségügyi minisztereként (az interjú ideje alatt) a legfiatalabb miniszter (34-35 évesen), a 2008. márciusi népszavazás után (amikor az ország nem szavazta meg a tandíj, a kórházi és vizitdíj bevezetését) a miniszterelnök felmentette pozíciójából

Iván László (IL) a Fidesz frakcióvezető-helyettese, 2006 és 2010 között Ifjúsági, szociális és Családi bizottsági tag, a Nyugdíjpolitikai albizottság alelnöke

Korózs Lajos (Kzsl) MSZP-s országgyűlési képviselő, 2006 júniusáig az Ifjúsági Családügyi Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium politikai államtitkára, 2004-2010 az Idősügyi Tanács titkára, 2008-2010 Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkára

Kósa Lajos (KL) Debrecen polgármestere, a Fidesz egyik alapító tagja, 2006-tól országgyűlési képviselő, 2007-től a Fidesz alelnöke, mérsékeltebb kommunikációjának köszönhetően a baloldal szimpatizánsai között is népszerű

Kovács Zoltán (KZ) a Fidesz legbelső köréhez tartozó, sikeres vidéki és parlamenti politikus, Pápa polgármestere, 2003. júniusától a Fidesz-MPSZ Országos Választmányának alelnöke

Lázár János (LJ) Hódmezővásárhely polgármestere, 2006 és 2010 között a Fidesz frakcióvezető-helyettese, az országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottságának elnöke

Lendvai Ildikó (LI) országgyűlési képviselő, 2002-2009 az MSZP frakcióvezetője, 2009 tavaszától - Gyurcsány Ferenc lemondása után – pártelnökké választották

Navracsics Tibor (NT) 2006 és 2009 között a Fidesz- Magyar Polgári Szövetség frakcióvezetője, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának docenseként 2007-ben az év oktatója, erősen bírálja a baloldali politikát

Nyitrai Zsolt (NyZs) országgyűlési képviselő, 2006 decemberétől a Fidesz-MPSZ operatív igazgatója, meghatározó háttérpolitikus

Orbán Viktor (OV) a Fidesz elnöke, országgyűlési képviselő, 1998-2002 között Magyarország miniszterelnöke, határozott konzervatív politikus, opponálja a kormánypártot

Páva Zsolt (PZs) jogász, közgazdász, Fidesz-es politikus, 1994-98 között, majd 2009 májusától újra Pécs polgármestere

Sió László (SL) a Fidesz Oktatási Műhelyének vezetője

Sipos József (SJ) 2006-tól az MSZP Társadalompolitikai Tagozatának ügyvivője, abban az évben csaknem kizárták a pártból, mert behívta a választmányi zárt ülésre a rádió tudósítóját, 2007-ben az MSZP kongresszus megsemmisítette a párt etikai bizottságának döntését

Szijjártó Péter (SZP) országgyűlési képviselő, a Fidesz kommunikációs igazgatója és szóvivője, gyors beszédtempója, heves baloldali kritikája számos interjúban megfigyelhető

Tarlós István (TI) a Fidesz frakcióvezetője Budapesten, de nem párttag, hevesen opponálja a liberális főpolgármestert, maga is elindult ezért a helyért, a 2008. márciusi népszavazáson a Fidesz kampányának vezetője

Varga Mihály (VM) közgazdász, Fidesz-es politikus 2007 és 2009 között a Fidesz alelnöke, a korábbi Orbán-kormány pénzügyminisztere, frakcióvezető-helyettes, Költségvetési Bizottság elnöke, FIDESZ Magyar Polgári Szövetség

6.3. A verbális elemek vizsgálata

6.3.1. Szószám

Minden egyes interjú vezetője és vendége által mondott szavak számát excel táblázatban rögzítettük. A statisztikai elemzések külön az interjúvezetők és vendégeik, valamint az interjúvezetők egymáshoz viszonyított eredményeit vizsgálták. A percenként kimondott szavak száma utal a beszélők -interjúvezető és interjúalany- beszédtempójára, hangsúlyozására, érzelmi állapotára (izgatottan gyorsabban beszél), s az adott téma iránti érdeklődésére (kevésbé érdekes téma lassabb tempó, kisebb szószám).

6.3.2. Beszédlépesenkénti szószám

A beszédlépesenkénti szószám vizsgálatakor a fenti módszert követtük. Ez a szószám megmutatja, hogy átlagosan hány szó hangzik el egy beszédlépés közben. Mivel ez az érték az interlokutorok beszédlépését és szószámát összesítve mutatja, nem vonhatók le egyértelmű következtetések az alkalmazott interjúvezetési stratégiára. Mindazonáltal a kutatás során tapasztaltak alapján megállapítható, hogy a beszédlépesenként kimondott szavak átlagos száma felfedi, hogy mennyi lehetősége adódik a beszélgetőpartnereknek véleményük kifejtésére. Minél több szó hangzik el egy szereplőtől a beszélőváltás után, azaz minél tovább

hagyja beszélni riportalányát az interjúvezető, annál támogatóbb beszélgetésirányítási stratégia alkalmazását feltételezhetjük. Ezzel szemben az alacsony érték a dinamikus, gyakori beszéldeplésváltásokat magába foglaló interjúvezetésre utal.

6.3.3. Együttműködési együtttható

Az együttműködési együtttható vizsgálata statisztikai módszerekkel történt. A fogalom megalkotása Huszár Ánes nevéhez fűződik, és a beszélgetőpartnerek kooperációs készségét jelzi (Huszár, 1994:104). A számot úgy kapjuk meg, hogy az interjúalany szavainak számát elosztjuk a kérdező szószámával. Minél magasabb ez az érték, annál támogatóbb kommunikációs stratégia működését feltételezhetjük a műsorvezető részéről. Az interjúszituáció meghatározza a szám alakulását, különös tekintettel a politikai interjúkra, ahol általában 1,5 és 2,5 közötti értékeket figyelhetünk meg, ott ugyanis gyakoriak a félbeszakítások, az ismételt kérdések. Az együttműködési együtttható a beszéldeplésenkénti szószámmal, valamint a nem-verbális és metanyelvi jelekkel kiegészítve pontosabb képet nyújt az interjú közben működő attitűdökről, intenciókról, azonban önmagában is utal a beszélgetésben részt vevő felek kommunikációs stratégiájára.

6.3.4.1. Beszédszervező beszédaktusok:

témaajánlás-elfogadás-elhárítás/ információkérés -információközlés

A beszédszervező beszédaktusok vizsgálata korreláció analízissel történt. Mivel az interjúk időtartama eltérő, ki kellett számolnunk a percenként előforduló témaajánlások, elfogadások stb. számát, hogy megbízható eredményeket kapjunk. Ezután a már említett korreláció analízissel vetettük őket össze. Az eredmények pontos megértéséhez figyelembe kell vennünk az interjúszituáció sajátosságait, ezért azok itt kerülnek ismertetésre.

Az interjú speciális szituáció, ahol – nemtől függetlenül - elsődlegesen a beszélgetésvezető kezében van a témameghatározás joga, többnyire ő ajánlja a beszédtemát. Az interjúvezető irányító szerepét a meghívott beszélgetőpartner legtöbbször elfogadja, mivel azonban a politikai interjú célja eltér a szakmai beszélgetésektől, előfordulhat, hogy a partner befolyást szeretne gyakorolni a tematikai szerveződésre, ezért bizonyos témáajánlásokat elhárít, vagy újakat ajánl. Ha a partner elsőre nem fogadja el a témát, a műsorvezető megkísérelheti többször is annak ajánlását, vagy újakkal próbálkozhat.

A három televíziós csatorna kiváló lehetőséget biztosít arra, hogy összehasonlítsuk a kérdezők nyelvi viselkedését, hiszen feltételezhető, hogy a műsorvezetőknek eltérő szerkesztői és

politikai elvárásoknak kell megfelelniük. A beszédsszervező beszédaktusok részletes elemzésével igyekszünk rávilágítani a kommunikációs stratégiák különbségeire.

6.3.4.2. Témaajánlások és háritások

Alan Partington (2006) a Fehér Ház szóvivőjének sajtótájékoztatóin elhangzott kérdéseket és válaszkikerülési stratégiáit csoportosította tanulmányában. Úgy véltük, hogy kutatásunkban támaszkodhatunk Partington rendszerezésére, mivel ott is újságírók, műsorvezetők teszik fel kérdéseiket, s a politikai hatalmat képviselő személy ad/nem ad választ. A tanulmányból azokat a kérdéstípusokat emeljük ki, amelyek az általunk vizsgált interjúkban is előfordulnak. Azért kezeljük külön későbbiekben részletesen bemutatott kérdéseket, mert azok többnyire homlokzatfenyegető beszédaktusokként interpretálhatók, és nem egyszerűen az információszerzést célozzák meg. Megjegyzendő, hogy az információkérésekhez hasonlóan némely kérdés egyben témaajánlás is, mások pedig a meghívottak válaszkikerüléseire vonatkozó műsorvezetői elhárítások.

6.3.5. Beszédsszervező beszédaktusok: Közbevágások

A közbevágások a beszédsszervező beszédaktusok csoportjába sorolhatók, s egyben homlokzatfenyegető aktusok is. Ez nem meglepő, hiszen a beszédjog megszerzése céljából történnek, ezáltal szimbolikus hatalmi harc alakulhat ki. A vizsgálat a közbevágások két alcsoportját különítette el, ezek a szóátvételi szándékkal kezdeményezett közbevágások, valamint a szupportív együttbeszélések. Mivel az előbbiek száma minimális eltérést mutatott az összes közbevágásszámtól, a szupportív együttbeszélés nem képezi az alábbi elemzés tárgyát. Az interjúvezető közbevágásai kapnak elsődleges figyelmet, de beszélgetőpartnereik hasonló beszédaktusai is említésre kerülnek, amennyiben befolyásolják az interjúvezetőt. A számok itt is a percenként előforduló közbevágások.

6.4. Nemverbális kommunikáció

A beszélgetések elemzésekor a nemverbális jelekről külön táblázat készült, s összesen 27 eltérő jeget tudtunk rögzíteni. A disszertációba azonban csak a négy műsorvezető által leggyakrabban használt kommunikációs eszközök bemutatását vettük be, így a határozott szemkontaktust, az előredőlést, a bólintást, a mosolyt, a fej oldalra billentését, a szemöldök emelését. Fontos megemlítenünk, hogy a partner nemverbális kommunikációja meghatározhatja a kérdezőét, hiszen az együttműködés jelzéseként a beszélgetés irányítója konverzációs stílusában alkalmazkodhat vendégéhez. Mindegyik műsorvezetőnő esetében megfigyelhető ez az igazodás. Hámori Ágnes Dominancia és barátságosság a Kulcsár-kihallgatáson (2006b) című

tanulmányában a háttérsatorna-jelzések közé sorolja a partner nemverbális jeleit, amelyeknek több funkciója lehet; egy részük a hallgató biztatását fejezi ki a további beszédre vagy értékelést ad az elhangzottakkal kapcsolatban, más részük beszédátvételi szándékot jelez. A háttérsatorna jelzések közös jellemzője, hogy a másik beszélő fordulója alatt, vagyis annak beszéde közben kerülnek sorra, s általában nem a félbeszakítás céljával. A negyven interjúban megfigyelt nemverbális jelek részint háttérsatorna-funkciót töltenek be, másrészt a beszélő a saját kommunikációját erősíti meg vagy írja felül ezek alkalmazásával. Az eredmények fejezetben kerülnek részletes bemutatásra.

6.5. Kérdőíves vizsgálat

Az empirikus kutatás utolsó fázisában (2011 tavaszán) kérdőíves vizsgálatot végeztem az interjúvezetők bevonásával. Feltétlenül fontosnak tartottam a szakemberek megkeresését, s a gyakorlati tapasztalatukból nyert információ összevetését a kutatás eredményeivel, mert úgy véltem, reálisabb következtetésekre juthatok, valamint azt reméltem, hogy az így módon összegyűjtött ismeretanyag felhasználhatóvá válik a médiaképzések területén. A négy műsorvezetőnő közül hárman vállalták a kérdések megválaszolását.

A kérdőív megalkotásának célja annak kiderítése volt, hogy az interjúvezetők hogyan vélekednek saját beszélgetésirányítási stratégiáikról, az egybeesik-e a kutatás eredményeivel, illetve, hogy mi határozza meg és milyen mértékű tudatosság irányítja a műsorvezetők verbális és nemverbális kommunikációját. A kérdőív tematikai felépítése bizonyos mértékig követi az interjúk elemzésének szempontrendszerét, azonban a stratégiák választásának több meghatározó faktorát is magába foglalja. Statisztikai modellek alkalmazására nem nyílt lehetőségem az alacsony esetszám miatt, így kvalitatív megközelítést alkalmazva elemeztem a válaszokat. A kérdőív megtalálható a mellékletben.

7. FEJEZET: A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK RÉSZLETES BEMUTATÁSA

7.1. Verbális elemek

7.1.1. Szószám

Az átlagos értékeket összevetve nem mutatható ki szignifikáns eltérés az interjúvezetők között, viszont a statisztikai program által felállított sorrend alapján határozott kapcsolat fedezhető fel az interjúvezető a kutatás során megfigyelt személyes beszédtempója, valamint az interjúkban elhangzott percenkénti szószám között. Minél lassabban beszél az interjúvezető, annál alacsonyabb a beszélgető partnerrel együttesen kimondott percenkénti szószám. Természetesen, az interlokutor beszédtempója hasonló mértékben eredményezheti a szám változását, mint a kérdezőé, mégis a fentebb leírt összefüggések érvényességét emelem ki. Úgy tűnik, hogy az interjúvezető beszédtempója határozza meg nagyobb mértékben a szószám alakulását, mivel ő az első beszélő, ő vezeti be a témát, teszi fel első kérdését, és azt egy bizonyos beszédtempóban teszi, amelyet aztán az interjúalany a 'tükörhatás' elvét működtetve megpróbál felvenni. Természetesen ez nem vonatkozik kivétel nélkül minden egyes interjúalanyra, de általános érvényűnek tekinthető.

Az alábbi táblázat a műsorvezetők és interjúalanyaik percenkénti átlagos szószámát mutatja.

1. táblázat Percenként kimondott átlagos szószám

Scheffe

	N	Subset for alpha = .05
Interjúvezető száma	1	1
4	10	141,38
1	10	144,42
3	10	148,49
2	10	152,01
Sig.		,661

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 10,000.

A vizsgált interjúkban a Nagy Katalin vezette beszélgetések percenkénti szószáma a legalacsonyabb (141,38), egy kicsit magasabb Mészáros Antóniaé (144,42), majd Kálmán Olgáé (148,49), s végül Krizsó Szilviaé a legmagasabb (152,01). Az eredmények fényében fontos megemlítenünk, hogy a Rájátszás műsorvezetőjére jellemző dallamos, hangsúlyos beszéd jóval időigényesebb, mint Az Estében Krizsó Szilvia egyenletes dinamikájú beszéde, ami a neutrális stratégia kelléke. Úgy vélem, hogy a személyes beszédtempó és azon

prozódiai eszközök használata, amelyek ezt befolyásolják (pl. a hangsúly, intonáció) erősebben hat a szám alakulására, mint akár a televíziós csatorna szerkesztői elvárásai, akár az interjúalany kommunikációja. Mindezt, ugyanakkor, felülírhatja a téma, a kényes kérdések, amelyek bizonyos esetben lelassítják az interjúalanyt, máskor pedig, különösen témaelhárításkor, felgyorsítják a vendég beszédét.

7.1.1. 1. Szavak száma Mészáros Antónia interjúiban

A legalacsonyabb értékek a Bokros Lajos (114,4)-interjúban, továbbá a Kósa Lajossal folytatott beszélgetésben (116,8), valamint a Dávid Ibolya-interjúban (130,7) voltak megfigyelhetők. Mindkettő férfi politikus kimérten fogalmazta meg gondolatát, a kérdező nem sürgette az információközlést, ezért alacsonyak a számok. A legmagasabb szószám Navracsics Tiborral valósult meg. A beszédtempó felgyorsulását érzelmi tényezők is befolyásolhatják (Kassai). Ezt láthatjuk a Navracsics-interjúban, ahol a politikus támadó kommunikációja az interjúvezető markánsan kompetitív stratégiáját aktiválja, mindkettejük tempója jelentősen gyorsul, így lesz a legmagasabb beszélgetésük percenkénti szószáma.

7.1.1.2. Szavak száma Krizsó Szilvia beszélgetéseiben.

A meghívott politikusok közül a legalacsonyabb mutató a Hiller Istvánnal történő beszélgetésből származik (129,4). Majd Draskovics Tibor és Lázár János következik. Az interjúvezető személyes beszédtempója a leggyorsabb a négy műsorvezető közül, talán ezért magasabb nála a legalacsonyabb érték is. A női vendég és a kérdező percenkénti szószáma a tíz interjú negyedik helyére került (152,6). Ez az adat önmagában nem mutat az azonos nemű vendégnek kedvező attitűd-eltolódást.

7.1.1.3. Szavak száma Kálmán Olga interjúiban.

A legalacsonyabb percenkénti szószámát a női vendéggel, Lendvai Ildikóval éri el (93,4). Ez az érték nemcsak az ATV-n, de a 40 interjút összevetve is a legalacsonyabb. Az ok abban kereshető, hogy mind a műsorvezetőre, mind a vendégre jellemző a változatos dinamikájú, erősen intonáló, hangsúlyos beszéd. Ezen túlmenően a nőt támogató pozitív hozzáállás vagy a politikai szimpátia is tetten érhető, hiszen a műsorvezetőre nem jellemző alacsony számú közbevágás történik, a vendég által ajánlott témát nem hárítja el, nagyobb teret ad a politikusnő információközlésének, mint ahogy azt a férfi politikusokkal beszélgetve teszi.

A szocialista Sipos Józseffel a második legalacsonyabb a műsorvezető szószáma (117,7). Itt a téma érdekessége (az MSZP zárt ülésére hívta meg a sajtó képviselőjét a politikus), s a helyzet abszurditása, változatos prozódiajú kommunikációt váltott ki az interjúvezetőből, s a magyarázkodó politikusból egyaránt. Velük ellentétben a legmagasabb percenkénti szószámot az akkor még ellnzékben lévő politikussal, Lázás Jánossal beszélgetve érte el (179,9), ami csaknem kétszerese a női politikus-interjú mutatójának. A politikus gyors beszédtempója fontos tényező a szám alakulásában, de a később részleteiben is bemutatásra kerülő interjú egyik kiemelkedő példáját adja az interakcióban lévő felek által alkalmazott kompetitív stratégiának, amelynek sajátja a pergő tempó és a közbevágások.

7.1.1.4. Szavak száma Nagy Katalin beszélgetéseiben

A beszélgetőpartnerek közül, Kálmán Olgához hasonlóan, a női vendéggel folytatott interjú percenkénti szószáma a legalacsonyabb (123,9). Megjegyzendő, hogy a Hír TV-s műsorvezető beszélgetéseiben nincs olyan nagy különbség a legalacsonyabb és a legmagasabb (Varga Mihállyal 160,5) értékek között, mint az M1-es és az ATV-s kolléganőinél látható. Nagy Katalin kiegyensúlyozottan lassabb beszédtempója domináns jellemvonása beszélgetéseinek.

A négy interjúvezető beszélgetéseiben percenként elhangzott szavak számát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a női interlokutorral a legalacsonyabb számot érte el az Egyenes beszéd és a Rájátszás műsorvezetője, míg Az Este műsorvezetőinél erre vonatkozóan nem volt kimutatható szélsőséges érték. Úgy vélem, Kálmán Olga és Nagy Katalin részéről ez a női vendégnek kimutatott figyelem és tiszteletadás jele. Ugyanakkor, nem feledkezhetünk meg arról, hogy mindkettejük esetében a női politikus idősebb volt az interjúvezetőnél, minden bizonnyal ez a tényező is befolyásolta a kérdező kommunikációs stílusát.

7.1.2. Beszédlépésenkénti szószám

A női partnerekkel való beszélgetés elemzésekor az volt a hipotézisem, hogy a műsorvezetők kiemelkedő figyelmet szentelnek az úgyis csekély számú politikusnőknek, s a beszélgetésekre eső szószám magasan felülmúlja a többi beszélgetés hasonló elemeit. Ez a gender-attitűd nem teljesen igazolódott be, hiszen magasabbak ugyan az átlagos értékeknél a számok, de nem a legmagasabbak. Tehát, a kérdezővel azonos nemű politikus bizonyos mértékben kedvezményezett, de a neme nem írja felül a többi meghatározó jegyet.

A táblázatban bemutatott eredmények a műsorvezetők átlagos beszédlépésenkénti szószámát szemléltetik.

2. táblázat Beszédlépésenkénti szószám

Scheffe

Interjúvezető száma	N	Subset for alpha = .05	
	1	2	1
3	10	25,87	
2	10	37,71	37,71
1	10		45,75
4	10		48,12
Sig.		,259	,369

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 10,000.

Nagy Katalin interjúinak átlagos beszédlépésenkénti szószáma 48,12. Ettől minimálisan tér el Mészáros Antóniáé 45,75. Krizsó Szilvia interjúinak átlagos értéke alapján egy csoportba sorolható volna Nagy Katalinnal és Mészáros Antóniával, vagy Kálmán Olgával, ugyanis 37,71 szó hangzik el az általa vezetett beszélgetések beszédlépéseiben. Kálmán Olga interjúiban a legalacsonyabb a beszédlépésenkénti szószám 25,87. Ezek az értékek a többi szempont figyelembe vétele nélkül is utalnak az alkalmazott stratégiák különbségére. Az alábbiakban egy-egy műsorvezető tíz beszélgetéséből a szélsőséges értékűek részletesebb elemzése olvasható.

7.1.2.1. Beszédlépésenkénti szószám Mészáros Antónia interjúiban

A beszédlépésenként váltott szószámra hatással van a partner pozíciója. A kommunikációs elméleteknek megfelelően a magasabb presztízsű interjúalany számára kedvezőbb feltételeket biztosít a kérdező, vagyis tovább engedi beszélni. Az *Este* műsorában Mészáros Antónia és a miniszterelnök (Gyurcsány Ferenc) beszélgetése mutatta a legmagasabb számot (51,84). Itt részint a műsorvezető magas rangú vendégének biztosított támogató stratégiája, másfelől – feltehetően a politikai szimpátia következtében – a magát háttérbe helyező, a partner véleménynyilvánításának bőséges lehetőséget kínáló kommunikációs stílus figyelhető meg. Elképzelhető, hogy a partner személyisége is megnyerő volt a kérdező számára, ez is befolyásolhatta a szám alakulását.

A második legmagasabb érték ugyanebben a műsorban a Fidesz alelnökével, Kósa Lajossal történő beszélgetés eredménye (50). A vendég pozíciója magában indokolhatná a számot, azonban, ha ezt összehasonlítjuk a másik ellenzéki meghívottal – a Fidesz frakcióvezetőjével

– folytatott párbeszéd eredményével, akkor eltérő tényezők működését észlelhetjük. A két vendég neme, kora közel azonos. Kommunikációs stílusuk, személyiségük viszont jelentősen eltér egymástól. A Fidesz alelnöke kooperatívan kommunikált, válaszaiban kerülte a kirekesztő, propaganda-szerű megjegyzéseket. Nyilvánvalóan elnyerte a műsorvezető személyes szimpátiáját, aki számos kérdést tett fel vendégének, és meg is hallgatta őt. A vendég sem támadta meg a kérdezőt, betartotta az udvariassági szabályokat.

A frakcióvezetővel, Navracsics Tiborral beszélgetve a műsorvezető egy új szerepet öltött magára. Mivel partnere homlokzatfenyegető verbális támadásokat indított ellene, Mészáros Antónia védekezésül a kompetitív stratégiára jellemző gyors kérdéseket tette fel, s azok megválaszolására kevés időt adott. A szám alakulását (23 szó/beszédlépés) a partner kommunikációs stratégiájára adott válasz határozta meg.

Női interjúalanyának, a konzervatív Dávid Ibolyának, ezzel szemben bőséges lehetőséget biztosított az információközlésre a kérdező (48,37). Ugyan nem a legmagasabb ez az érték, azért mégis a támogató kommunikációs stílus jellemezte a beszélgetésvezetőt.

7.1.2.2. Beszédlépésenkénti szószám Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Az M1-en jelentős, a női partnernek kedvező attitűd-váltás érhető tetten. A műsorvezetővel hasonló korú politikusnő (Horváth Ágnes), aki az interjú felvételekor egészségügyi miniszter, neme és pozíciója révén is előnyre tett szert férfi társaival szemben. Több szó hangzott el beszédlépésenként (44,09), mint a többi partner esetében. Nála, akár jobboldali, akár baloldali politikus volt a meghívott, közel azonos értéket mutat a párbeszéd. Megjegyzendő ugyan, hogy a Fidesz elnökével, Orbán Viktorral, a korábbi miniszterelnökkel valamelyest alacsonyabb ez a szám (30,2), amelyet talán a politikai nézetek különbsége indokol. Nem feledkezhetünk meg arról a tényezőről sem, hogy a beszélgető partner kommunikációs stílusa meghatározhatja az interjúvezető stratégiáját, verbális és nem-verbális jeleit. KSZ nem-verbális kommunikációja árulkodik érzelmi változásairól, amely némely esetben felülírta verbális megnyilvánulásait.

7.1.2.3. Beszédlépésenkénti szószám Kálmán Olga interjúiban

Az MSZP női frakcióvezetőjével (35,8) és az SZDSZ férfi frakcióvezetőjével (35,92) történő beszélgetéseiben a nála előforduló legmagasabb szó/turn értéket érte el. A baloldali orientációjú csatorna baloldali vendégei korra és nemre való tekintet nélkül valamivel több

lehetőséget kapnak gondolataik kifejtésére, mint a jobboldali meghívottak. A szám alakulásában a kérdező és a kérdezett együttműködésre építő kommunikációja játszott meghatározó szerepet, a partnerek nem kívánták tovább maguknál tartani a szót, mint ahogy azt a műsorvezető jónak látta. Ezek szerint, a politikai egyetértés határozta meg az egy beszélésre eső szószámot. A fenti értékekkel markánsan ellentétes számokat láthatunk a jobboldali interjúalanyokkal folytatott párbeszédben.

Az idősebb partner – Tarlós István, a Fidesz kampányarca – nem élvezhette sem a korából, sem a neméből, sem a politikai hovatartozásából származható előnyöket (21,59). Majd a további verbális jelek elemzésénél mutatjuk meg, milyen hatalmi harcok dúltak a szemben álló felek között, amelyek sem a kérdező, sem a kérdezett számára nem tették lehetővé vélekedéseik maradéktalan kifejtését. Győztes-vesztes szerepeket öltöttek magukra az interjú résztvevői. A férfi paternalista viselkedése figyelhető meg, amikor nem hagyja magát félbeszakítani, s ezért látszólag udvariasan, ironikusan mosolyogva elnézést kér. A fiatal Fidesz-es kommunikációs vezető, Szijjártó Péter és KO interjúja a 3 csatorna 40 beszélgetése közül a legalacsonyabb beszéléscsúcsokénti szószámot eredményezte (14,16). A beszélgetésvezető által választott gender-szerepben a BBC maskulin interjúvezetési technikája érvényesül. A szélsőségesen alacsony szám jelzi, hogy a műsorvezető erőteljesen ragaszkodott az interjúvezetés jogához, s ugyanúgy homlokzatfenyegető stratégiát alkalmazott, ahogy partnere is. Az interjúalany minden megjegyzésére reagált, a későbbiekben metanyelvi értékeléseinek számos példája figyelhető meg.

7.1.2.4. Beszéléscsúcsokénti szószám Nagy Katalin interjúiban

Nagy Katalin a HÍR TV-n az M1-es Mészáros Antónia támogató kommunikációs stílusához hasonlóan magas beszéléscsúcsokénti szószámot produkált. A jobboldali csatorna műsorvezetője jobboldali politikus meghívottaival valószínűleg azonos politikai nézeteket vall, vagy a műsor mögött álló erők ezt az attitűdöt várják el és működtetik sikeresen. Az eredmények között mégis felfedezhető különbség, ami mélyebb összefüggések vizsgálatára ösztönzött. A jobboldal a konzervatív értékeket képviseli, így ragaszkodik a klasszikus női-férfi szerepekhez. Ennek megfelelően, úgy vélem, a beszélgetésben a nő feladata a férfi homlokzatának támogatása, tehát minden mozdulata (bólintása, mosolya, visszahúzódása), verbális közlése (vagy elhallgatása) a férfi partnert hivatott segíteni. Nemcsak a kérdezett neme, hanem hatalmi pozíciója is növeli a neki járó tiszteletet, amelyet a műsorvezető

kézségesen meg is ad. A *Rájátszás* NK személyében hűen jeleníti meg a konzervatív női személyiségjegyeket vagy illendő női viselkedést.

A Fidesz frakcióvezetőjével, Navracsics Tiborral, történő beszélgetés a 3 csatorna összesen 40 interjújának legmagasabb szó/beszédlépés számát adta (55,19). Vélhetően a politikai nézetek meghatározó szerepével magyarázható, hogy ugyanazzal a vendéggel MA az M1-en a legkisebb számot érte el. Tehát a jobboldali szimpátia a jobboldali csatornán, a baloldali pedig részint a közszolgálati TV, részint a baloldali orientációjú ATV műsoraiban volt tetten érhető 2006 és 2009 között. A kiemelkedő eredmény indokolható továbbá a partner személyiségével, hiszen az interjúalanyok között ő mutatkozott a legkevésbé ellentmondást tűrőnek. NT testtartásából, nem-verbális kommunikációs jeleiből arra következtethetünk, hogy magát magas presztízsű politikusnak, a baloldali politikus társaihoz képest igazi szaktekintélynek tartotta. Ezt a homlokzatot nem szabad lerombolnia a műsorvezetőnek, főként nem egy női beszélgetésirányítónak. NK, a konzervatív szabályokhoz alkalmazkodva, korlátlan lehetőséget biztosított a magas beosztású politikus férfinak a baloldalt határozottan bíráló üzenetei továbbítására.

Nyitrai Zsolttal és Tarlós Istvánnal kiemelkedően magas, 40 feletti szószámot láthatunk beszédlépésenként, ez szintén a műsorvezetőnő szupportív kommunikációs stílusát jelzi. A legalacsonyabb mutató a pápai polgármesterrel, Kovács Zoltánnal, történő beszélgetés során figyelhető meg (32,65), ez a szám a többi műsor mutatóihoz képest még mindig átlagosnak mondható. Az interjúvezetés mégsem tekinthető kevésbé kooperatívnak, a kérdező gyakori kérdései miatt nem olyan hosszúak átlagosan a beszédlépések.

7.1.3. Együttműködési együttható

Az alábbi táblázat a műsorvezetők átlagos együtthatóit szemlélteti.

3. táblázat Együttműködési együttható

Scheffe

Interjúvezető száma	N	Subset for alpha = .05	
	1	2	1
3	10	1,94	
2	10	2,21	
1	10	2,48	
4	10		3,59
Sig.		,361	1,000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.
a Uses Harmonic Mean Sample Size = 10,000.

Láthatjuk, hogy az együttműködési együtttható tekintetében szignifikáns eltérést mutatott a varianciaanalízis a Rájátszás műsorvezetője (4. interjúvezető) és kolléganői között. Nagy Katalin 3,59-es átlagával több, mint egy egész számmal magasabb mutatót produkált a politikai interjúkban átlagosnak tekinthető 1,3-2,5 (Batár, 2009; Huszár, 2008) értékeknél, valamint a többi műsorvezető eredményénél. Ennek a ténynek értelmezésénél figyelembe kell vennünk a Hír TV, s így az itt látható *Rájátszás* című műsor valószínűsíthető szerkesztői elvárását, miszerint a jobboldali csatornának feladata a jobboldali politikusok üzenetének továbbítása. A műsorvezetőnek csupán kérdéseket kell feltennie, s udvariasan megvárni, míg partnerei befejezik a válaszadást. A beszélgetőpartnert feltehetően nem illik sarokba szorítani. Nagy Katalin többnyire eleget tett ennek az elvárásnak, interjúalanyai megkapták támogatását, beszélgetőpartnereinek bőséges lehetőséget biztosított a megnyilatkozásokra.

Az interjúk részletes eredményeit mutató táblázat (ld. a...számú mellékletet) együttműködési együttthatóit megfigyelve kijelenthetjük, hogy Az Este című műsor műsorvezetői a politikai interjúkra jellemző átlagértékeket érik el legtöbb beszélgetésükben. Interjúvezetési stratégiáikban mégis felfedezhetünk különbségeket.

7.1.3.1. Együttműködési együtttható Mészáros Antónia interjúiban

Háromszor fordult elő 2,00 alatti eredmény, öt esetben viszont 2,5 feletti együtttható jellemezte a beszélgetéseket. A magas együttműködési együtttható – különösen, ha magasan felülmúlja az átlagosnak tekinthető 1.5-2.5 értékeket – a szupportív kommunikációs stratégia jele. Mészáros Antónia vendégei közül két interjúalanyánál 3 feletti értékek szerepelnek. A legmagasabb együttműködési együtttható a női politikussal folytatott beszélgetésből származik. Az ellenzéki női partnert, Dávid Ibolyát (3,7), valamint a miniszterelnököt, Gyurcsány Ferencet (3,69) interjúvolta meg MA határozottan támogató hozzáállással. Bár a Kósa Lajossal történő beszélgetés is kooperatív kommunikációs stílusú, az együtttható mégis alacsonyabb (2,13). Ez annak köszönhető, hogy a fiatalos, ellenzéki, debreceni polgármester megnyerő modora arra biztatta a műsorvezetőt, hogy több kérdést tegyen fel. A politikus hitvallásszerűen nyilatkozott egy polgármester feladatáról, mellyel hozzájárult a beszélgetés pozitív hangulatának kialakulásához, pl.:

„Hát, hogy is mondjam, én tudja, Debrecen polgármestere vagyok elsősorban. Egy jó polgármesternek a városa érdekében minden polgárával szót kell tudni érteni, akár jobboldali szavazó, akár nemzeti radikális, akár baloldali, akár ad absurdum, munkáspárti.”

A vendég közlései egyetértést kifejező megnyilatkozások, s nem hatalmi harc jelei. Az értéket érdemes összevetni az ATV-s és a Hír TV-s beszélgetés együttthatójával, ugyanis mindkettő jóval magasabb.

Ezzel ellentétben MA legalacsonyabb mutatója a Navracsics-interjú eredménye (1,52). A későbbiekben tárgyalt nem-verbális jegyek is alátámasztják, hogy az interlokutor homlokzatfenyegető, kompetitív stratégiája aktiválta a műsorvezető ellenstratégiáját, ezért nem együttműködésen alapuló kommunikációs stílust választott a kérdező. Az átlagos értéket így is elérte, de többi beszélgetőpartneréhez képest jelentős eltérést mutatott a műsorvezető kommunikációja. MA vendége stílusát tükrözte, homlokzatfenyegető megjegyzéseit igyekezve kivédeni. MA meghallgatta NT csípős megjegyzéseit a műsorvezető által idézett sorok pontatlanságára vonatkozóan, de figyelmen kívül hagyta a kritikát, változatlan hangon, nyugodt tekintettel tovább kérdezett, s ezáltal a néző figyelme a meghívott politikus modorára fordult, s nem a műsorvezető homlokzatfenyegető tetteire.

A fenti interjúk rövid interpretációja arra mutat rá, hogy a hasonló értékek korántsem jelentenek hasonló stratégiát, a többi mutatóval együtt célszerű lejegyezni a kommunikációs stílust, s összevetve következtetni a beszélgetést szervező elemekre.

7.1.3.2. Együttműködési együtttható Krizsó Szilvia interjúiban

Az *Este* műsorában Krizsó Szilvia (és az ATV-n Kálmán Olga) együttműködési együttthatói szintén hasonló vonásokat mutattak. Beszélgetéseiben 1,65 és 3,12 közötti együttthatókat találunk. A legalacsonyabb érték a Varga Mihály-interjú eredménye (1,65), azonban nem jelenthető ki, hogy abban a műsorvezető kompetitív stratégiát alkalmazott. Többször és hosszabban tette meg témaajánlásait, bizonyára ez befolyásolta a mutató alakulását. Feltehetően a téma iránti érdeklődés erősebben involválta az interjúvezetőt, valamint a politikus kommunikációja is hozzájárult a konkrét interjúszituációban történő egyenlő szerepek vállalásához. Az SZDSZ-es Fodor Gáborral történő beszélgetés eredménye (1,94). Ez ugyan átlagos érték, mégis a többi szempont figyelembe vételével azt mondhatjuk, hogy a műsorvezetőre egyébként jellemző neutrális stratégia itt kompetitív elemeket is tartalmazott. Őt nem engedte a műsorvezető mellébeszélni, gyakran jelezte, hogy maradjanak az interjúvezető által kijelölt témánál.

A legmagasabb együttműködési együttható (3,12) a kutatás éveiben szintén ellenzéki politikussal, Lázár Jánossal beszélgetve jött létre. A műsorvezető a beszélgetés elején több információkérésében a vendégnek nem tetsző nézőpontot fogalmazott meg, aki azokra homlokzatfenyegető megjegyzésekkel válaszolt. Erre reagálva a műsorvezető védekezési stratégiába kezdett, magyarázkodott, visszavonult, kevesebbet szólt. Nemverbális kommunikációja is megerősítette a tartózkodó viselkedését.

A női vendéggel, Horváth Ágnessel a második legmagasabb együtthatót éri el (2,6). A fent említett női partnernek kedvező attitűdváltást erősíti meg ez az adat is.

7.1..3.3. Együttműködési együttható Kálmán Olga interjúiban

Bár Kálmán Olgánál az együttműködési együtthatók a politikai interjúk átlagos mutatói (1,43-2,57), azok a négy interjúvezető összes beszélgetései közül a legalacsonyabbak. A tíz interjúból négyenél fordult elő 2,00 feletti együttható, ami azt jelzi, hogy a műsorvezető szoroson kézben tartotta a beszélgetésirányítás jogát.

Az összes interjú legalacsonyabb együtthatója a Tarlós Istvánnal (1,43) folytatott beszélgetésekor figyelhető meg. A közbevágások és a témaajánlások alfejezetekben idézett részletek rávilágítanak az interlokutorok kompetitív stratégiájára. A kutatás korpuszát képező 40 beszélgetés közül KO és TI interjúja volt az egyetlen, ahol a meghívott politikus homlokzatfenyegető beszédaktusai az interjúvezető közbevágásait sikertelenné tevő támadó kommunikációt tartalmaztak, s egy esetben a műsorvezető zavarát eredményezték. Ennek részint az volt az oka, hogy a kérdező gyakori közbevágásai lehetetlenné tették, hogy az interjúalany hosszasan kifejtse gondolatait. Mivel az interjúvezető részéről ez olyan mértékű homlokzatfenyegetés volt, amelyet a politikus nem tudott kontrollálni, sem tolerálni, a konfrontálódást választotta, s nyílt harcot indított a beszédjog megszerzéséért. Az interlokutorok kommunikációja így változtatta homlokzat körüli csatározássá az interjút. A közbevágások fejezetben bemutatott részlet tartalmazza a politikus rendbehozó aktusait is, amelyek - feltehetően szándékuk ellenére - azonban tovább fokozták a homlokzatrombolást. KO paralingvisztikai és nemverbális jelei arról tanúskodtak, hogy egy rövid időre elveszítette a beszélgetésirányítás feletti kontrollt.

TI hasonló vonásokat mutatott Mészáros Antónia interjúalanyával, Navracsics Tiborral (NT), aki meglehetősen támadó stratégiát alkalmazott. A két műsorvezető reakciójában azonban jelentős különbség figyelhető meg. KO fokozatosan emelte hangját, mindenképpen irányítani

szándékoziott a beszélgetést, figyelembe sem véve partnere megjegyzését, amely a mondandója folytatására vonatkozott. Végül az idősebb ellenzéki vendég (Tarlós István) sértődötten szakította félbe a műsorvezetőt. A képernyőn zajló konfliktus kellemetlen érzetet kelt a nézőkben is, a látványosan zavarban lévő, homlokzatvesztésen átesett műsorvezető lassan tért vissza pozitív interjúirányító szerepéhez, s a konfliktust egy új téma ajánlásával zárta le.

A második legmagasabb érték a női politikusnak kedvező kommunikációs stratégia eredménye. Kálmán Olga Lendvai Ildikóval 2,18-as együtthatót produkált. A beszélgetésvezető részéről kevesebb félbeszakítás, értékelés, érzelmi megnyilvánulás figyelhető meg. Bár önmagában átlagosnak tekinthető ez az érték, mégis Kálmán Olga interjúnak egyik legmagasabb együtthatójaként jelentőséggel bír: a partner neme feltehetően befolyásolta a szám alakulását.

Jobboldali (Sziijártó Péter) és baloldali (Eörsi Mátyás) férfi partnerével kis eltérést mutatott az együttható, így azokat külön nem tárgyaljuk. Figyelmet érdemel azonban a 2,57-es, KO-nál a legmagasabb együttműködési együttható. Ugyan ez lényegesen magasabb a MA-val való beszélgetés mutatójánál (2,13) mégsem érzékelhető a partnernek kedvezőbb, szupportív stratégia működtetése.

Az Egyenes beszéd műsorvezetője talán a modern média *infotainment* típusú programok jegyében részint a nézők szórakoztatását, másrészt tájékoztatásukat megcélozva szívesen konfrontálódott beszélgetőpartnereivel (Bourdieu, 2001). Így, a nézők figyelmét ébren tartva, tette fel azokat a kényes kérdéseket, amelyek számos esetben a meghívott politikus ellentámadásait eredményezték. Az általánosítás elkerülése céljából fontos megjegyeznünk, hogy ezt a kompetitív stratégiát nem minden partnerrel, s nem ugyanolyan mértékben működtetette KO. A rögzített beszélgetések elemzése arra mutatott rá, hogy a partner neme, politikai hovatartozása, pozíciója, kommunikációs stílusa valamint a téma nagy mértékben befolyásolta az interjúvezető stratégiaválasztását.

7.1.3.4. Együttműködési együttható Nagy Katalin interjúiban

A Hír TV műsorvezetője az interjúiban megfigyelhető együttműködési együtthatók alapján a leginkább kooperatív, sőt szupportív stratégiát választó interjúvezető. A fentebb említett 3,58-as átlagérték alapján feltételezhető a közbevágások mérsékelt száma, a rövidebb témaajánlási

beszédlepek, vagyis a Rájátszás meghívott politikusai teljes mértékű együttműködésre, támogatásra számíthattak Nagy Katalin partnereként. A szélsőséges mutatók itt is érdekesek. A 40 beszélgetés legkiemelkedőbb együttthatója 5,5 a Kósa Lajos interjúból ered. Ő az az interjúalany, akivel KO is a legmagasabb együttműködési együttthatót érte el, MA-nál pedig a középmezőnyben szerepelt. Az Este műsorvezetője, mint azt a metainformáció és témaajánlás fejezetekben látjuk, KL-lel szintén kooperatív stratégiát alkalmazott az alacsonyabb érték ellenére. Ez azt jelenti, hogy az ATV és a Hír Tv műsorvezetőire nagy hatást gyakorolt az interlokutor stílusa.

Ezután a pápai polgármesterrel, Kovács Zoltánnal, 4,24-es együttthatót ért el a műsorvezető. Ez a magas érték KZ ellenstratégiájával is magyarázható. A partner kritikai megjegyzései, aszertív viselkedése óvatossá tették a kérdezőt. A műsorvezető egyszer próbált közbeszólni, akkor vendége szinte kikérte magának ezt a viselkedést, s mivel ezen a csatornán a meghívott politikussal nem kívánatos kompetitív kommunikációs stratégiát alkalmazni, Nagy Katalin mosolyogva visszavonult. A szám módosulását ezen túlmenően a tematikai elemek is befolyásolhatták. Az önkormányzatok állami támogatásának csökkentését szorgalmazó MSZP-s törvényjavaslat benyújtása után beszélgetett a polgármesterrel NK, s a pénzühiány okozta nehézségek miatti együttérző sóhaja betöltötte a stúdiót, s hallgatta vendége panaszát. Önmagát háttérbe helyező műsorvezetői szerepet választott NK, s bőséges időt biztosított a vendég válaszára.

Tarlós Istvánnal (3,43), a legidősebb interjúalannal, NK több megjegyzés, közbeszólás, közbekérdezés nélkül beszélgetett, mint fiatalabb ellenzéki partnereivel. Vele udvariasabb, türelmesebb volt a műsorvezető, a kor tehát hatással volt a mutató alakulására. A legalacsonyabb együtttható a Nyitrai Zsolt-interjúban látható (2,2). A mutató csak a Rájátszás tíz interjúi közül a legalacsonyabb, interpretálásakor nem állíthatjuk, hogy kevésbé együttműködő vagy kompetitív stratégiára utaló elemeket tartalmazna a beszélgetés. Mivel fiatalabb, alacsonyabb pozíciójú volt a partner, s vélhetően közelebbi kapcsolatban állt a műsorvezetővel, NK bátrabban, hosszabban kérdezett, valamint több megjegyzést tett.

A női politikussal, Barsiné Pataky Etelkával magas 3,65-ös együttthatót ért el a műsorvezető. Szupportív stratégia jellemezte a beszélgetésirányítást, hiszen alacsony közbevágásszám, és magas beszélgetéscenkénti szószám volt kimutatható.

7.1.4. Témaajánlások, elfogadások, elhárítások/információkérés, információközlés

Az 1-3. táblázat a percenkénti témaajánlások, elfogadások és elhárítások számát mutatja. Az interjúvezetők témaajánlásai között nincs szignifikáns különbség, ezért célszerű azok kvalitatív, s nem kvantitatív elemzését végezni. A műsorvezetők témaelfogadás száma alapján azonban már csoportosíthatók a kérdezők, s következtethetünk az interjúvezetési stratégiára.

4. táblázat Az interjúvezető témaajánlásainak száma

Scheffe

	N	Subset for alpha = .05
Interjúvezető száma	1	1
4	10	1,01
3	10	1,05
1	10	1,10
2	10	1,16
Sig.		,863

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 10,000.

5. táblázat Az interjúvezető témaelfogadásainak száma

Scheffe

	N	Subset for alpha = .05	
Interjúvezető száma	1	2	1
1	8	,16	
4	9	,24	,24
2	7	,28	,28
3	10		,44
Sig.		,532	,109

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 8,351.

b The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

6. táblázat Az interjúvezető témaelhárításainak száma

Scheffe

	N	Subset for alpha = .05
Interjúvezető száma	1	1
4	10	,24
2	8	,25
1	10	,41
3	10	,57
Sig.		,182

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 9,412.

b The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Az interjúvezetők témaelfogadásait mutató táblázat két csoportra osztja a műsorvezetőket, 1-4-2 valamint a 4-2-3-as számúakra. A legkisebb mutató az 1-es számú Mészáros Antonia elfogadásait jelzi. Neutrális, de határozottan irányító interjúvezetőként ismerhettük meg a tíz beszélgetés alapján, s a legalacsonyabb számú témaelfogadás is ezt támasztja alá, főként, ha a második legmagasabb témaelhárításszámát figyelembe vesszük. A két középső érték mérsékelt témaelfogadást jelez, ezt Krizsó Szilviánál és Nagy Katalinnál figyelhetjük meg. Azonban mielőtt a műsorvezetők markáns beszélgetésirányító stílusára következtetnénk, fontos megemlítenünk, hogy az utóbbi műsorvezető vendégei jóval kevesebb témaajánlást tettek, mint a többi műsorvezető meghívottjai, ezért természetes, hogy kevesebb témát fogadott el. A 3-as számú Kálmán Olga mind témaelfogadás, mind témaelhárítás tekintetében a legmagasabb percenkénti eredményt érte el. Mivel a műsorvezető beszélgetései dinamikus, gyakran kompetitív jellegűek, a beszélgetőpartnerek is tevékenyen részt vesznek az interjú témameghatározásában. Több témát javasolnak, amelyeket számos esetben elfogad, viszont gyakrabban elhárít a kérdező. Ezek alapján azt mondhatjuk, hogy határozott interjúvezetését ötvözi a vendég kezdeményezésével, amelyet feltehetően a téma érdekessége, a politikus személye, kommunikációs és együttműködő készsége határoz meg.

7.1.4.1. Információkérés, információközlés

Az interjúvezető információkérésének és az interjúalany információközlésének összefüggéseit vizsgálva azt találtam, hogy az információkérés jelentősen befolyásolja az információközlést. Az információközlés számos esetben új téma ajánlásával esett egybe. Az alábbi táblázat az interjúalany témaajánlásainak és az interjúvezető információkéréseinek összefüggését ábrázolja.

7. táblázat Az interjúvezető információkérései és az interjúalany témaajánlásai

Coefficients(a)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta	B	Std. Error
1 (Constant)	,313	,119		2,624	,013
Az interjúalany témaajánlásainak száma	,665	,129	,571	5,146	,000
Az interjúvezető információkéréseinek száma	,402	,123	,364	3,280	,002

a Dependent Variable: Paz interjúalany információközléseinek száma
determinációs együttható ~ 66%

Eszerint - logikusan - minél több információkérés történik az interjúvezető részéről, annál több információközlést tesz az alany, s ezzel párhuzamosan annál több témaajánlása is. Ez nem meglepő, ezzel szemben, amikor az eldöntendő illetve a kiegészítendő kérdések korrelációjában vizsgáltam az interjúalany információközlését, azt tapasztaltam, hogy mindkettő kérdéstípus szignifikánsan meghatározza a beszélgetőpartner közlését. Az eredmény alapján kijelenthető, hogy mind az eldöntendő, mind a kiegészítendő kérdések nélkülözhetetlen információkérő eszközök, s a 40 interjúban nem állíthatók fontossági sorrendbe. Egyaránt udvarias és hatékony kérdező formának bizonyultak. Megfigyeltem azonban, hogy az interjúvezetők nem egységes módon teszik fel pl. eldöntendő kérdéseiket. Krizsó Szilvia beszélgetéseiben gyakran jelenik meg az eldöntendő kérdés tagadó alakja: "*Nem gondolja, egyébként...*" Számos esetben így finomítja számonkérő kérdéseit a műsorvezető.

Nagy Katalinnál a már említett ugye-kérdések támogatást, megerősítést fejeztek ki: "*Ezért vannak Önök, hogy ezt elmondják, ugye?*"

Az alábbi példák szemléltetik, hogyan fogalmazza meg információkérését a négy interjúvezető a vizsgált interjúkban. Az interjúrészletek kizárólag a műsorvezetők információkéréseit mutatják be.

7.1.4.1.1. Információkérés Mészáros Antónia beszélgetéseiben

Láthatjuk, hogy információközlést, valamint kérést - eldöntendő kérdés formájában - egyaránt tartalmaz a műsorvezető témaajánlása a Bajnai Gordon-interjúban.

MA: Ősszel pedig... esedékessé válik a költségvetés összeállítása <előredől, szemkontaktus>, és majd megszavazása. Ugye..., hagyományosan <hátradől, bólint> ilyenkor egy kormányzati ciklus utolsó évében választási költségvetés szokott készülni. Most is erre számíthatunk^?

Gyurcsány Ferencsel beszélgetve már nemcsak információközlést, hanem magánvéleményt is megfogalmaz az interjúvezető. Témaajánlását kiegészítendő kérdéssel teszi komplex-szé.

MA: Elfogadták a költségvetést, jönnek az ünnepek. Most nyugodtabb időszaknak kellene következnie papírforma szerint a politikában <mosoly, határozott szemkontaktus, fej billentése>. Ehhez képest... azért sztrájkok vannak^, folyamatban is, meg kilátásban is, és úgy tűnik, hogy sem a válság, sem az ünnepek nem tudnak ennek véget vetni. Mi lehet a feloldás^?

A Gráf Józseffel történő beszélgetésében az eddigiektől eltérően felszólító módú igealakot is használ az interjúvezető, amellyel egy előrejelzett direkt témaajánlást fogalmaz meg.

Ugyanebben a beszélgetésben információközlésre, metainformatív megjegyzésre és eldöntendő kérdésre szintén találunk példát.

MA: *Miniszter úr, <szemkontaktus> beszéljünk mindjárt majd arról is, hogy miről állapotodott meg a gazdákkal, de... <bólint> talán az emberek többségét <bólint, szemkontaktus> az érdeklő legjobban, ami az élelmiszerárakkal történik <szemöldök felemelése>. Ha az előrejelzéseknek hihetünk, akkor elképesztő mértékben <szemöldök felemelése> fognak egész rövid időn <bólint> belül emelkedni az árak. Ön hisz ezeknek az előrejelzéseknek^ <szemkontaktus>*

A Bokros Lajos-interjúban a témaajánlás rendhagyóbb módjára mutatunk rá. Itt öt beszélgetésemből álló szekvencia alatt valósul meg az információkérés, amelyet információközlés és magánvélemény kifejezése előz meg. A politikus a műsorvezető beszédére irányuló aktív figyelmét és támogató hozzáállását jelzi háromszoros nyugtázásával, ugyanakkor megnyilatkozásai elnyújtottá teszik a kérdést, illetve a témaajánlást.

MA.: *- Ön éppen a napokban jelentetett<szemkontaktus> meg egy elég .. nagy cikket [arról,]*

BL: *[Igen]*

MA: *amiben sok mindenről szó esik <kezek összefűzve, kamera a mosolygó BL-t mutatja>, erről nyilván <fej oldalt billentése, szemkontaktus> mindjárt beszélünk is, de talán a legalapvetőbb rákfenének a [populizmust tartotta],*

BL: *[Igen]*

MA: *ezt nevezte meg, mint rengeteg baj forrását. És az, az igazság^, hogy a magyar társadalom ma már azt nyilván felismerte... <előredől>, hogy a baj.. az van <szemkontaktus, a partner felé fordul>, de az nem látszik^, hogy ettől még, hogy ez a felismerés megszületett a populizmusra <előredől> kevésbé lenne igény vagy [fogékonyság].*

BL: *[Igen]*

MA: *Tehát..., ha egyszer mi erre vagyunk szocializálva, akkor hogyan lehetne ennek véget vetni^*

A női politikussal, Dávid Ibolyával, beszélgetve információkérését kiegészítendő és eldöntendő kérdéssel valósítja meg az interjúvezető. Hogy elhárítsa beszélgetőpartnere válaszkikerülési próbálkozását, gyorsan pontosítja a témaajánlást. Ezt jelen esetben közbevetéssel éri el.

MA: *- Ön szerint... az ország érdeke mit diktálna inkább? <előredől, bólint> Azt, hogy a konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal gyorsan létrejöjjön egy parlamenti támogatást élvező kormány^, és kormánytöbbség^, vagy... egy előrehozott választásokkal legyen egy társadalmi többséget élvező kormány? <határozott szemkontaktus, szemöldök felemelése*

DI: *- A Magyar Demokrata Fórum maga kezdeményezte tavaly szeptemberben látva <szemöldök felemelése>, hogy a kisebbségi kormány nem fog [kötségvetést]..*

MA: *- [Most], ebben a helyzetben. <határozott szemkontaktus>*

Kósa Lajosnak személyes terveivel kapcsolatos témát ajánl a műsorvezető. A témaajánlás információközlésre épül, tartalmaz hivatkozást, s végül egy eldöntendő kérdéssel direkt információkérést fogalmaz meg.

MA.: - Mindenesetre,... Őn is megfogalmazta <szemkontaktus> a 2006-os választások között, hogy olyan tévedésbe esett a FIDESZ,... például a személyek kérdésénél^, hogy olyan arcokat tolt előre <bólintás, szemkontaktus>, akik nem tudtak, pl. a baloldali beállítottságú szavazókhoz szólni. A jelenlegi felmérések szerint,... Őn lenne az, aki képes erre. Vannak miniszterelnöki ambíciói^

Navracsics Tibornak témaajánlásul számonkérő kérdést tesz fel az interjúvezető. Mészáros Antónia a beszélgetőpartner pártjára vonatkozó metainformatív megjegyzésekkel kezdi a beszédlepet, ezután fogalmazza meg kiegészítendő kérdését. A személyes nézőpont részint az igék többes szám harmadik (gondolják) és többes szám első személyű (tudunk, tennünk) alakjainak használata által, valamint az önök személyes névmással fejeződik ki.

MA: - Az, hogy Önök azt gondolják, hogy Gyurcsány Ferenc mondjon le..., és hogy mindenről a kormány tehet, azt eddig is tudtuk <határozott szemkontaktus>. Mi-ért nem voltak hajlandóak ma konkrétan arról beszélni <szemkontaktus, bólint>, hogy Önök szerint most..., ebben a helyzetben... mit kell tennünk ahhoz, hogy kilábaljunk belőle^

Szijjártó Péternek a korábbi példákhoz képest jóval részletesebb információközléssel vezet be témaajánlását a műsorvezető. Bár számonkérő eldöntendő kérdéssel folytatja a beszédlepet, azt tagadó alakban, így mérsékelt homlokzatfenyegetéssel teszi. Ez a kérdésforma gyakrabban fordul elő Az Este másik műsorvezetőjénél, Krizsó Szilviánál.

MA.: - Nem olyan régen a szlovák nyelvtörvénnyel kapcsolatban itt ült ebben <bólint, szemkontaktus> a stúdióban szinte példátlan módon <fejngatás> egymás mellett a szocialista külügyminiszter és a Külügyi Bizottság Fideszes elnöke <bólint, szemkontaktus>, Németh Zsolt <bólint>, és teljesen egy véleményen voltak <fejngatás> és egy egységfrontot képviseltek <bólint, szemkontaktus> a szlovák törvénnyel szemben <fejngatás>. Most ebben a kérdésben is azért, <kitárt kezek, szemkontaktus> ha alaposan meghallgatjuk, akkor a kormánynak és a FIDESZ-nek a véleménye m...majdnem <fejngatás, szemkontaktus>, hogy alapvetően egyezik. Nem gondolja, hogy az, ha újra elkezdenek most egymásra mutogatni <kitárt kezek, szemkontaktus> és ebből egy ilyen típusú konfliktus is lesz, az kontraproduktív? <előredől, bólint, szemkontaktus> Ami Magyarország és Szlovákia viszonyát illeti?

Tarlós István, Bokros Lajoshoz hasonlóan, egyetértést kifejező megnyilatkozásával osztja két részre a műsorvezető témaajánlását, illetve információkérését. Az eldöntendő kérdéshez információközlésen keresztül jut el az interjúvezető, amelyben azonban kétszer is explicitte teszi, hogy kérdés várható.

MA: - És az is tényé válik nagyon hamarosan <szemkontaktus, szemöldök megemelése, bólint> hogy nem lesznek már MSZP-s főpolgármester-helyettesek <közben TI kezei kitarva>, nem fogja az MSZP a városüzemeltetést működtetni <partner felé mutató kéz, szemkontaktus>. A kérdés viszont ott marad.... merthogy a közgyűlés csak kétharmados törvénymódosítással lenne felosztható,... erre [pedig] <bólint, szemöldök megemelése, szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata>

T.I.: - [Így van] <bólint>

MA: - a politikai realitás nem sok esélyt ad <szemkontaktus, bólint>. Tehát... mégiscsak ott marad önök számára a kérdés^<előredől, bólint, szemkontaktus>, hogy úgy gondolják-e..., hogy Demszky Gábor gondolja <fej átfordítása egyi, majd a másik oldalra, szemkontaktus>, hogy a Fidesznek is alapvető érdeke, hogy a város működtethető <bólint, szemkontaktus> maradjon^

Mészáros Antónia Varga Mihálynak olyan eldöntendő kérdést tesz fel, amelyben jövőbeli intézkedésekre kérdez rá. A nézőket képviselő műsorvezető szemlélete tükröződik a politikus pártja által alakított kormány és a 'nekünk' szembeállításával.

MA: - És, ha vészhelyzet van, az az is, az azt is jelentheti, <maga elé néz> hogy egy újabb kormány, esetlegesen a FIDESZ vezetésével <felemeli tekintetét, fejét oldalra fordítja, vendége szemébe néz> vagy részvételével újra tárgyalná pl. az IMF-fel, Valutaalappal való magyar kormány szerződést^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és majd jobb hiányt eszközölne nekünk? <kérdő hangnem>

Mivel Varga Mihály az egyedüli politikus, aki mindegyik interjúvezetőnél meghívottként szerepelt, fontos részletesebben elemezni az ő beszélgetéseit. Az elméletileg elfogulatlan közszolgálati televízió, az M1 két műsorvezetőnője (Mészáros Antónia és Krizsó Szilvia) csaknem azonos számú témát ajánl Varga Mihálynak. Ha nem figyelnék a partner ajánlásainak számát, azt mondhatnánk, hogy mindkét esetben a politikai interjúkra általánosan jellemző témaajánlás történik. Ám a meghívott politikus ajánlásainak száma határozott eltérést mutat a két műsorvezetőnőnél: míg a partner Mészáros Antóniának ugyanannyi témát javasol, mint a kérdező, Krizsó Szilviával beszélgetve VM hárommal kevesebb témát ajánl, mint a műsorvezetőnő. Önmagában ez a különbség még nem bizonyíték az eltérő kommunikációs stratégiák alkalmazására, de jelzésértékű. MA rizikósabb területekre vonatkozó, határozottabb kérdésfeltevése a partnert éberebb, a beszélgetést tematikai szinten irányító kommunikációra sarkallja. Ha kevesebb témaajánlással él VM, féltő, hogy a számára fontos, a politikusnak vagy pártjának kedvező gondolatok, elvek kifejtésére nem kínál a műsorvezető lehetőséget. Ezek alapján a politikus nem engedheti meg magának, hogy csak a feltett kérdésekre válaszoljon, mondanivalóját a válaszba burkoltan, új téma ajánlásával igyekszik megfogalmazni.

7.1.4.1.2. Információkérés Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Hiller Istvántól kiegészítendő kérdéssel kér információt az interjúvezető, miután hivatkozott a partner korábbi kijelentéseire. A kérdés neutrális, nem érzékelhető a kérdező álláspontja. A témaajánlás akár a szakértői interjúkban is elhangozhatott volna.

KSZ: Ön korábban úgy fogalmazott, hogy a reneszánsz év költségei egy milliárd forint alatt nem állnak meg. Hol a határ[^]

Draskovics Tibort pénzügyminiszteri jelöltségével kapcsolatban kérdezi a műsorvezető. Az eldöntendő kérdés tagadó alakja mérsékeltebbé teszi a beszélgetőpartner személyiségére vonatkozó megjegyzéseket, mégis homlokzatfenyegetőnek minősül. A nyilvános szereplésekben edzett politikus könnyen kezeli a konfliktus lehetőségét is magában rejtő információkérést, a műsorvezető jelzőit nem utasítja el.

KSZ: Már nem annyira ravasz... és szakmailag hiú, mint régen? <előredől, szemkontaktus, jobb alkarján támaszkodik>

DT:Ha ravasz és szakmailag hiú voltam, akkor vagyok is <szemkontaktus, bólint, halvány mosoly, fejingetés>. Nem változom olyan gyorsan <folyamatos fejingetés, mosoly, szemkontaktus>

Korózs Lajost a nyugdíjrendszer átalakításáról kérdezi Krizsó Szilvia telített információkéréssel. Egy kiegészítendő és kettő eldöntendő kérdés is elhangzik. Az eldöntendő kérdések intonációja a megnyilatkozás témaajánlás-jellegét erősíti, nem meggyőzést, számonkérést céloz meg, hanem a műsorvezető érdeklődését fejezi ki a vendég vélekedésével kapcsolatban.

KSZ: Nyilván ön is ismeri ennek a jelentésnek a részleteit...., <szemkontaktus, előredől> mit gondol róla...[^] Meg kellett kongatni a vészharangot, vagy nem kellett volna megkongatni a vészharangot... Ha meg kellett volna..., akkor időben kongatták-e. <semleges angolos kérdő hangnem, leviszi a hangot a mondat végén, minimális intonáció>

Fodor Gáborhoz számonkérő kérdéssel fordul a műsorvezető. Itt már feltűnik az angol nyelvben gyakran használt 'ugye-kérdés', amellyel feltehetően a partner egyetértését, a hiba elismertetését tüzi ki célul a kérdező. A homlokzatfenyegető aktus enyhítésében fontos szerepet játszik ez a kéréstechnika.

KSZ: Na, akkor ez mégiscsak a párt hibája, nem <bal kéz tenyérrel felfelé mutat a vendégre, szemkontaktus>, hogy nem tudják megszólítani azokat, akik, <fej biccentése balra, bal váll kissé megemel>, ha..... megszólítanak – mennének és ikszelnék[^]

Horváth Ágnest az egészségpénztárak átalakításáról kérdezi az interjúvezető. Összetett kérdést fogalmaz meg Krizsó Szilvia, amely formailag kiegészítendő, bár, az utolsó magyarázó tagmondat, amelyben a műsorvezető saját véleményének is hangot ad, eldöntendő kérdésként interpretálható.

KSZ: Ön szerint egyébként... <hátradől, fejét lehajtja, szemét lesüti>..a betegek..., ha úgy döntenek, hogy választanak pénztárt, majd úgy döntenek, hogy ez a pénztár mégsem annyira jó, ezt mi alapján tudják eldönteni <újra előredől, szemkontaktus, bal kéz felfelé fordított

tenyérrel előrenyúl>, hiszen nem nagyon lesznek ettől függetlenül információjuk arról, hogy...hogyan vajon az a kórház milyen?

HA: *Énszerintem pedig lesznek. Hát ezek pont elérhetőek lesznek a felügyelet honlapján <előreemelt áll, bólintás, szemkontaktus, bal kéz felfelé emelt kézzel érvel> ezek az információk, egyrészt ezek alapján.*

Iván László egyetértő megjegyzése Krizsó Szilvia témaajánlását két részre osztja a következő interjúrészletben. Ez esetben információközléssel történik a témaajánlás, s nem követi azt kiegészítendő vagy eldöntendő kérdés, mint fentebb láthattuk, azonban eldöntendő kérdést implikál az ugye szócska az összetett mondatban. A politikus megerősíti a kérdező felvetését, valószínűleg ő is kérdésként interpretálta a hallottakat.

KSZ: *[Hát most Ön]egyrészt beszél arról <zárt ajkak>, hogy van a a nyugdíjtörvényeknek egy rövidtávú hatása^<szemkontaktus>, aztán majd lesz a nyugdíjtörvényeknek egy hosszútávú hatása^, Önök most a rövidtávúra szeretnének azzal választ adni, ugye, benyújtották a Parlamentnek azt a módosítási javaslatot,*

IL: *Úgy is van<bólint>.*

KSZ: *hogy, amit ugyan 2006-ban elfogadott a parlament, magyarul,<szemkontaktus> hogy 2008 januárjától, január elsejétől változzanak a nyugdíjszámítási szabályok^, ön szerint ez ne lépjen életbe. <IL felé fordul, mindvégig rezenéstelen arc>*

A Navracsics Tibor-interjúban ugye-kérdésként kezdi témaajánlását a műsorvezető, azonban a megnyilatkozás további része információközlés. A beszédlelés zárásaként információkérését nemverbális jelekkel fejezi ki az interjúvezető.

KSZ: *Ugye, Önök többször azt mondták<szemkontaktus>, hogy nem igazából jó a közbiztonság..., és akkor most finoman fogalmaz[tam] <gyorsabb beszédtempó>,*

NT: *[Igen].*

KSZ: *[hogy Ön azt mondta egyszer]*

NT: *[Igen, finoman tetszett fogalmazni]<bólint, szemkontaktus>.*

KSZ: *Magyarországon, s ezért a kormányt hibáztatják, s hogy Ön volt az, aki azt mondta decemberben, tavaly decemberben <fejét jobb vállára hajtja, maga elé néz, majd szemkontaktus> illetve Orbán Viktor pártelnök is <gyors beszédtempó>, hogy három milliárd forint kell ahhoz, hogy a rendőrséget rendbe tegyék..., meg is találták az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium ezt a három milliárd forintot, de most már harminc milliárdról beszélnek <leejti fejét, szemkontaktus> Fidesz-es képviselők <kezét kitarja, szemkontaktus>.*

Orbán Viktorral beszélgetve egyik témaajánlását teljes mértékben információközléssel teszi az interjúvezető. Sem verbálisan, sem nemverbális eszközökkel nem sugallja a politikusnak, hogy várja véleményét a hallottakkal kapcsolatban, de a nyilvános szereplésben meglehetősen jártas, a kutatás éveiben volt miniszterelnöknek ez nem jelent nehézséget. Mivel a témaelhárításoknál látjuk majd, hogy a partner többször provokálja a kérdést vagy hivatkozást, itt megjegyezzük, hogy a vendég korábbi nyilatkozatainak pontos idézésével a kérdező nem hagy teret esetleges szakmai kifogásoknak.

KSZ: Ön erősebben is fogalmazott[^], mert ööö<jegyzeteit nézi> azt mondta korábban, mondjuk ez még 2006. októberében volt[^], hogy az emberek megmenekülnek a felesleges megszorító intézkedésektől, az ország újra cselekvőképessé válik, s miután a kormány hozzákötötte magát ezekhez az intézkedésekhez <felolvassa az idézett sorokat>, a kormánynak is és a kormányfőnek is távoznia kell

Amikor Lázár Jánost a rendőrséggel kapcsolatos ismereteiről kérdezi Krizsó Szilvia, egy egyszerű kiegészítendő kérdést tesz fel. Kíváncsiságát, meglepettségét is kifejezheti az információkéréssel, mindazonáltal prozódiai eszközei, valamint visszafogott nemverbális jelei nem erősítik a verbalizált kérdést.

KSZ: Azt honnan tudja, hogy hányan vették fel ma reggel a munkát? <egyenes tekintet, monoton hanglejtés, jobb váll leengedve, szemkontaktus>

Varga Mihályt az MDF miniszterelnök-jelöltjének elutasításáról kérdezi a műsorvezető. Információkérése információközlésből és egy rövid kérdőszóából áll, amellyel kiegészítendő kérdést fogalmaz meg. Határozott hangvétellű információkérést figyelhetünk meg.

KSZ: Korábban nagyon sokszor <fej oldalt billen> azt mondták, és szinte minden Fideszes <bólogat, szemkontaktus> politikus azt mondja, hogy ahhoz <előredől>, hogy beinduljanak a gazdasági folyamatok <gyors beszédtempó> Magyarországon, illetve, hogy a válságból ki lehessen jutni <szemkontaktus>, ahhoz kormányváltásra van szükség <tagoltan, hangsúlyozva, bólint, szemkontaktus>. Erre lett volna most mód, hiszen Dávid Ibolya felvetette azt, hogy ahhoz, hogy konstruktív bizalmatlansági indítványt terjesszenek be <gyors beszédtempó>, ő megnevezett egy miniszterelnök jelöltet, a Fidesz erre kategorikusan nemet mondott. Miért?

7.1.4.1.3. Információkérés Kálmán Olga beszélgetéseiben

Kálmán Olga témaajánlásai és információkérései, amint az alábbi részletekből kitűnik, nemcsak információközlést, kérdéseket és metainformatív megjegyzéseket tartalmaznak, hanem élénk nemverbális jelekkel teszik intenzívvé a beszélgetéseket. A Sipos József-interjú részlete a fentieket szemlélteti, itt kettő kiegészítendő s egy eldöntendő (választó) kérdés, valamint egy felszólítás és kettő mosoly is felfedezhető ugyanazon beszédlépésben.

KO <pajkos mosollyal, kezét összefűzve> Na... mi történt? Meséljen!<szemkontaktus> Fogta a Magyar Rádió riporter ööö kollégának a kezét, bevezette... vagy ő kérte meg Önt, hogy vigye már be a zárt ülésre?<szemkontaktus> Hogy volt?<mosoly>[^]

SJ: Természetesen ööö semmi ... ilyen dolog ... nem...történt

A női politikusnak szegezett kiegészítendő kérdését egyben metainformatív megnyilatkozássá teszi a műsorvezető. Számonkéri Lendvai Ildikón a Fidesz és az MSZP egymás ellen folytatott harcát. A kérdéssel, s nemverbális kommunikációjával mindkét párt viselkedésének minősítését adja Kálmán Olga.

KO: Na.. meddig tart ez a játék? Tehát ... naponta kiáll az egyik párt, aztán a másik párt < a fej jobbra-balra billen, a jobb kéz mutatóujja szintén> és azt mondja, hogy ő érintett, nem is igaz, ő érintett.

LI: Szerintem addig tart, amíg nem látjuk a papírokat.

Eörsi Mátyásnak információközlésekkel telítve ajánlja a beszélgetés következő témáját az interjúvezető. A titkosított iratokat átvizsgáló bizottság létrejöttével kapcsolatban számonkérő megjegyzést tesz, majd a köznyelvi 'Mi van vele?' kiegészítendő kérdéssel zárja beszéd lépését. A kérdés megfogalmazása fokozza a számonkérő jelleget.

KO: Azt mondta, hogy a demokrácia egy hosszú tanulási folyamat. Ebben a hosszú tanulási folyamatban van egy rendezetlen ügyünk <szemkontaktus>. Ez az ügynök-ügy. Ezt most ööö valószínű olyan pozícióba kerültek Önök <szemkontaktus, bólint>, hogy átvitték a koalíciós partneren is az Önök akarátát. Lesz egy bizottság <kamera EM felé, fanyar mosoly az arcán>. Erről a bizottságról azt hallottuk, hogy hétvégén vagy a hét elején^ -igencsak a hét elején járunk így hétfő lévén – megalakul majd a bizottság..., még nem hallottuk, hogy megalakult volna. Mi van vele?<szemöldök felemelése>

A Gusztos Péter-interjúban a témabevezetés utáni beszéd szekvenciák egyik beszéd lépése konkrét információkérés. Az ilyen rövid kérdés pergőbbé teszi a beszélgetést, s a témát pontosabban határozza meg. Neutrális kérdésként tekinthetünk rá. **KO:** ^Mit akart tudni az igazságügy minisztertől<szemkontaktus>?

A Kósa Lajos-beszélgetés idézett szekvenciája a témaajánláson túlmenően a politikus tagadó válaszát is megkérdőjelezi, majd a bizonytalan közlés hallatán homlokzatfenyegető, választó kérdést fogalmaz meg. A vendég nemverbális reakciója jelzi, hogy valóban támadó, sarokbaszorító kérdés hangzott el.

KO: Polgármesterként más esetet, tehát, nem az Ön példáját hozom fel, tehát, elhiszem <hátradől, szemkontaktus>..ö..Önnek, hogy az Ön személyére voksolnak..azok..ö.., akik a polgármesteri munkája alapján ítélik meg például <bólogat, szemkontaktus> politikusi tevékenységét. De, mégiscsak, nem az a nagy ... átlag <tagolt beszéd>, hogy ismerem én ezt az XY politikust^ <fejingetés, mesélő hangnem>..., tudom, hogy ott van az országgyűlésben^, de nem azt nézem <fejingetés, szemkontaktus>, hogy ő mit csinált itt a térségben, hányszor szólalt fel a parlamentben, hanem azt <homlokráncolás, szemkontaktus> nézem, hogy melyik párthoz tartozik, Fidesz, rá szavazok, MSZP, rá szavazok <határozott hangvétel, bólogat>.

KL: Nem...

KO: Nem így döntenek az emberek^<szemkontaktus, szemöldök felemelése>

KL: Nem, nem. De, van aki, nyilvánvalóan[lóan]

KO:[Most] akkor nem^... vagy de? <kamera a meglepett arcú KL-n>

A Sziijártó Péter- interjú a kutatás összes interjúja közül kiemelkedik mind az interjúvezető, mind az interjúalany által alkalmazott kompetitív stratégiával. Az alábbi részlet is tükrözi a vádaskodó, néhol ellenséges kérdésmegfogalmazást. Formailag kettő kiegészítendő kérdést

tesz fel a műsorvezető, amelyekben a partnerrel ellentétes nézőpont ajánlása történik. A politikus el is hárítja a témát, s visszatér a saját gondolatmenetéhez.

KO: *[Mi lenne, ha ..] /*

SZP: *[mert az ő felszólalása] provokáció lenne.*

KO: *Gyurcsány Ferenc arra kérné önöket, mondjuk a párt vezetőjét, vagy az összes képviselőjét, hogy az 56-os megemlékezéseken ne szólaljanak meg, mert neki meg pontosan ugyanez a véleménye önökről? Na, akkor hol tartanánk? <határozott hangnem, szemkontaktus, kamera SZP rezzenéstelen arcán>*

SZP: *Az ..az a helyzet, hogy ezt az országot nem mi sodortuk morális válságba, ezt az országot morális válságba Gyurcsány Ferenc sodorta.*

Tarlós István az a beszélgetőpartner, akivel Kálmán Olga más beszélgetések alkalmával is konfliktusba kerül, nemcsak a vizsgált interjúban. Kettejük párbeszédének jellegzetességeit külön esettanulmányban lenne érdemes feltárni, hiszen a kompetitív interjúvezetési stratégia fontos kellékei (a homlokzatfenyegető beszédaktusok) megtalálhatók, ráadásul az interlokutorok közötti konfrontáció verbális és nemverbális jelei (figyelmeztetés, felszólítás, homlokráncolás, fejingatás stb.) is lejegyezhetők. Az alábbi részletben az interjúvezető témaajánlását információközléssel és egy tagadó kiegészítendő kérdéssel teszi. Ezután a műsorvezetőre jellemző metainformatív megjegyzés, saját vélemény kifejezése szintén szerepel. Ezzel a technikával provokálja a vendéget a kérdező, aki visszakérdésében elutasítja a nézőpont felvételét.

KO: *Világos, ..öő már ha a listát említette, akkor mi van ezzel a listával? A Magyar Rádió Krónikája adta hírül, hogy önök a népszavazás aláírási íveken egy korábbi listát frissítettek és ez így volt állítólag már a nemzeti petícióval kapcsolatban is <kamera TI-n, csodákozó, kényszermosoly, sóhaj>. A szocialisták vetették fel[^], de abszolút jogos a felvetés ..., hogyha ez nem igaz, akkor mért nem perli be azonnal a Magyar Rádió Krónikáját vagy szerkesztőjét vagy nem tudom kijét?*

TI: *Nem tudom, Ön mennyire tartja jogosnak a szocialisták felvetését, én a következőképpen látom a dolgot*

KO: *Hát, ha nem igaz, akkor engem például, ha én lennék az érintett, mint ahogy most Ön az érintett[^] én[nagyon-nagyon]*

TI: *[Mért én?]*

KO: *nagyon felháborodnék.*

Orbán Viktorral beszélgetve egy felszólító módú mondattal ajánlja egyik témáját a műsorvezető, majd eldöntendő kérdésben kéri a konkrét információt. A politikus idézett válasza ritka példa a témaajánlás elfogadásának és a kérdés határozott megválaszolásának.

KO: *<kérdő tekintet, fej oldalra fordul, szemkontaktus> A kettő együtt jár, de akkor beszéljünk arról az egyszeri nagyarányú adócsökkentésről. Ha 2010-ben a választók jóvoltából Ön kap felhatalmazást, akkor lesz 2010-ben egyszeri nagyarányú adócsökkentés? <fej oldalt billen, éneklő hangnem, szemkontaktus>*

OV: *Lesz. <előredől, mosolyog>*

Varga Mihálynak a témát információközlés útján ajánlja a műsorvezető. Kálmán Olga magyarázatot ad az IMF vezérigazgatójának magyarországi látogatására, amit a partner nem fogad el. Metainformatív megjegyzése a vezérigazgató és a magyar kormány azonos politikai hátterére vonatkozik. Az interjúvezető vitatja a politikus felvetését, aki a konfrontációt elkerülendő, tisztázza kijelentését.

KO: Nagy valószínűséggel rá lesz kényszerítve <fej oldalt fordul, szemkontaktus>. Egyébként megkérdezték a vezérigazgatót a kollégák, hogy miért jött, tehát egyáltalán mi indokolta azt, hogy most és Magyarországra jöjjön <bólint, szemkontaktus>, és... a Tények riporterének kérdésére, ezt pont láttam a ...Tényekben^, azt válaszolta, hogy az ő közgazdász csapata, amelyik egy nagyon jó csapat, azt javasolta, hogy oda menjen először, ahol jól mennek a dolgok, és ezért Magyarország.

VM: Hát, Strauss-Kahn úr egy udvarias ember <szemöldök megemelése, szemkontaktus majd lehunyja szemét>, és ugye 2007-ig a francia szocialista párt képviselője volt a francia parlamentben, tehát nyilván érzi azt, hogy ennek azért politikai <kezek érvelő mozdulata, szemöldök megemelése> üzenete is van <bólogat>

KO: Na most meg már szocialista és azért [mond pozitívokat, tehát]

VM: [én ezt csak a tények] kedvéért mondtam, semmilyen pejoratív éllel nem mondtam ezt a mondatot <szemkontaktus, két kéz érvel>,

Az ATV a baloldali erők által támogatott csatorna, ahol mint említettem, Kálmán Olga a kutatás éveiben nemcsak az Egyenes beszéd című műsor vezetője, hanem a csatorna hírigazgatója is. Ez a pozíció feltehetően nagyobb szabadságot biztosít a beszélgetés szervezésében. A témaajánlások magas száma (1,04) az interjúvezető interakcionális dominanciájára utal, s a műsorvezető kompetenciájának benyomását erősíti. A partner magasabb számú témajavaslatait (percenként 1,14) figyelembe véve azt sejtethetjük, hogy a kérdező által ajánlott témák kedvezőtlen helyzetet teremtettek a politikus számára, amit úgy próbált megoldani, hogy több beszédtemát javasolt, mint amennyit az interjúszituáció megkívánt volna. A nem verbális háttércsatorna-jelzések, pl. a szemkontaktus kontrolláló funkciója erősíti meg ezt az értelmezést. Mind a beszélgetésvezető, mind a partner a konverzáció tematikai irányításáért szálltak harcba.

7.1.4.1.4. Információkérés Nagy Katalin beszélgetéseiben

A politikai jobboldal által támogatott Hír TV műsorvezetője, ATV-s kolléganőjéhez hasonlóan, témaajánlásában nézőpontot is közvetít, amikor Kovács Zoltánnal, Pápa polgármesterével beszélget az önkormányzati elvonásokról. Az indirekt információkérés formailag információközlés, amelyben következtetéseket is megfogalmaz Nagy Katalin.

NK: Pont tehát ez a kérdés, <bal kéz kitar KZ felé>, hogy érdemes elvenni az önkormányzatoktól pénzt, hogy minél több, még többen álljanak sorba ezért a bizonyos pénzért vagy pénzre, amit önhibájukon kívül válságba került önkormányzatok jutnak <bólogatás>

Sió Lászlóval a tandíj bevezetésének lehetséges következményeiről beszélget a műsorvezető. Információkérését eldöntendő kérdéssel teszi meg, a második tagmondat, s benne az 'egyáltalán nem biztos' szókapcsolattal, pedig sejteti a partnertől remélhető nemleges választ. A mellékletben egy hosszabb beszédlelésben olvasható, hogyan reagál a politikus a kérdésre, nem ad egyértelmű választ, viszont hangsúlyozza a kiszámíthatatlanság hátrányát.

NK: Az jelent-e biztonságot <jegyzeteit nézi>, ha egy évig tudom, hogy most megvan <mosolyog, szemkontaktus, bólint> a..tandíjmentesség^, de jövőre <fej oldalt billentése, szemkontaktus> egyáltalán nem biztos, hogy erre lehetőséget kapok.

Tarlós Istvánhoz szóló témaajánlását Nagy Katalin számonkérő információkéréssel (eldöntendő kérdéssel) kezdi. Meglepő az ilyen típusú kérdés a Rájátszás műsorában - egyetlen vizsgált interjúban sem szerepelnek sarokbaszorító kérdések -, a magyarázatot adó tagmondat azonban világossá teszi, hogy nem a meghívott politikusra vonatkozik a vád, ő az ellenőrök közül való.

NK: [Azt] mondja, nincsenek válaszok. Hát arra **van válasz**, hogy hová tűnt az 580 millió forint^, ami itt az útfelújítások során egyszerűen csak eltűnt <számonkérő intonáció, túlzott dallamosság>, merthogy az új.. az utat nem újították fel belőle, azt Önök ellenőrizték. <bólint, mosolyog>

A női vendéget, Barsiné Pataky Etelkát, az európai piac megnyitásával kapcsolatos, a vállalkozásokra vonatkozó egységes európai szabályozásról kérdezi az interjúvezető. Ugye-kérdéssel kéri az információt.

NK: [Tehát], arról van szó, ugye <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>, hogy megnyílik a piac^, és mondjuk magyar mérnökök is <fejét felemeli, szemkontaktus, bólint, mérsékelt mosoly> pályázhatnak..egy..ö..<kezek kitarva> német <előrenyújtja fejét, szemkontaktus, fokozott hangsúly> építkezésnél, ugye?

BPE: Igen.

NK: És akkor, egy beruházásnál

BPE: Hogyha megfelelő tőkeerősek <szemkontaktus, bólint, mosoly>, és teljesítik a Németországban meghatározott ..öö..<előreszegett fej, összevont szemöldök, bólogat, mosoly> szabályokat.

NK: Na, de teljesíteni tudják? <mosoly, előrenyújtott fej, fokozott artikuláció> Milyen ..lesz a [szabályozás] <elhalkuló hangon, mosoly>.

Szijjártó Péternek egy hosszabb beszédlepcsében ajánl beszédtemát Nagy Katalin. Az első kiegészítendő kérdés neutrális, azonban az azt követő információközlés metainformációja a kormánnyal ellentétes nézeteket fejezi ki.

NK: *A bejelentő védelmi csomagról mi a véleményük? Nekünk, magyaroknak, ez, hogy .. árulkodj egy kicsit, és kapsz egy szem kockacukrot, egy kicsit rosszul hangzik, mert <szemkontaktus, előredől, bólint, halvány mosoly> nekünk voltak ta –pasz -talataink <hehezetes beszéd, kezek érvelő mozdulata az asztalon, előrenyújtott fej, szemkontaktus> az ötvenes években. De, arra hivatkozik a kormány <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy Amerikában is van ilyen. Tehát, védjük azt aki bejelent <fejngatás, lehunyja szemét>, esetleg ezért őt elbocsátják, adjuk oda, mondjuk a kieső fizetésének a 75 százalékát <fej oldalt fordul, szemkontaktus>*

SZP: *Á..ö.. nagyon fontos persze <bólogat, szemkontaktus> az, hogy mi történik Amerikában^, csak..ö..hát, mi itt élünk <fanyar mosoly, fej oldalra fordul, szemkontaktus> Magyarországon.*

A Kósa Lajos-interjú részlete mindössze kettő kijelentő mondatból álló információközlés. A második mondat kritikai hangvételű, ezzel próbálja szóra bírni partnerét a kérdező.

NK: *Kettőszázkilencven forint egy euro <bólogat, mosolyog, szemkontaktus>. Megint itt tartunk. <bólogat >.*

KL: *Igen, tehát öö..miközben a költségvetést, ha jól emlékszem, akkor kettőszázhatvanvalahány forintos árfolyamon számoltuk ki.*

A Navracsics Tiborral folytatott beszélgetés idézett témaajánlása nem tartalmaz kérdést, pusztán információközlésből áll. A feltételes mondatral olyan szituációt vázol a műsorvezető, amelyre joggal várhatja a meghívott politikus információközlését.

NK: *Azért azt érdemes megfigyelni <fej oldalt billentése>, hogy közös az érvelése az MSZP-nek és az SZDSZ többségének is <bólogat, szemkontaktus>, amikor azt mondják, hogy az ország érdeke ez <bólint, szemkontaktus>, hogy legyen egy gyorsan, cselekvőképesen megalakuló új kormány. Az, hogy a haza érdeke valami <kéz érvelő mozdulata>, azt, ha ... nagyon sokszor mondják, el fogják hinni az emberek <mosoly, előredől>, és olyan színben tűnik föl majd a Fidesz, hogy nem akarja a haza érdekét.*

NT: *Hát, ezt egészen pontosan el is mondta Gyurcsány Ferenc <bólint, fej oldalt billentése> a....időnként elcsukló hangon mondott búcsúbeszédében, amikor azt mondta, hogy <maga elé néz>, ezt a kormányt nem szabad bírálni, mert <fejngatás> aki ezt a kormányt bírálja^, ...az a nemzet érdekével szemben áll <bólint>.*

Nyitrai Zsolttal a politikai kampányokra fordítandó összeg mérsékeléséről beszél Nagy Katalin. Az alábbi beszéd szekvencia telített kérdést szemléltet. A műsorvezető információközléssel, kiegészítendő és eldöntendő kérdésekkel fogalmazza meg neutrális információkérését.

NK: *[Hát, ugye] közpénzből kapják a pénzt a pártok is <szemkontaktus, bólint>. Tehát, erről van szó <fej oldalt billentése>. És hogy lehetne csökkenteni ezeket a költségeket <bólint>? Önök meghatároznának egy [keretet?] <fej oldalt billentése, szemkontaktus>*

NYZS: [*A mi javaslatunk*]

NK: [*Vagy megmondanák*], *hogyan legyen?*

Páva Zsoltot, Pécs polgármesterét, a pécsi vízmű visszafoglalásáról interjúolja meg Nagy Katalin. A témaajánlás kritikai megjegyzéssel, hivatkozással, információközléssel kezdődik, majd tagadó eldöntendő kérdéssel zárul. A két tagmondat közötti ellentétet kifejező 'de' utal a kérdező véleményére, s a politikus válasza ezt erősíti meg.

NK: *Hát, huszáros volt ez a vízmű elfoglalás <előredől, lehunyja szemét, bólint>, és bár, ugye a dolgozók azt mondják, hogy ők elvileg örülnek annak <szemkontaktus>, hogy ha teljesen önkormányzati tulajdonban lesz a vízmű..., de azért ez a megoldás nem lehet, hogy szerzett ellendrukkereket is Önöknek <előredől, szemkontaktus>?*

PZS: *Biztos szerzett ellendrukkereket, ebben nyilván kétség nincsen <szemkontaktus>, nem szokványos megoldásról van szó <előredől, szemkontaktus>.*

Varga Mihálynak telített kérdésben fogalmazza meg információkérését a műsorvezető, egy kiegészítendő és kettő eldöntendő kérdéssel.

NK: *Önök mit tudtak elmondani, vagy a bizottság tagjai mit tudtak elmondani, hogy <szemkontaktus, előredől> ők hogyan látják? Biztonságosnak látják ezt a konvergencia programot? <bólint, szemkontaktus> Látják a költségvetésben azokat a számokat, amelyeket majd a gazdaságélénkítésre fordítani kell^ <felemelt szemöldök, szemkontaktus>... vagy fordítani kellene? <mosoly, szemkontaktus, fejingetés>*

VM: *Hát, mindenképpen igyekeztünk arra fölhívni az igazgató úrnak a figyelmét <összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy..ö. Magyarországra oda kell figyelni, mert Magyarországon egyáltalán nincsenek rendben a gazdaság dolgai^,*

A Varga Mihály-interjúban Nagy Katalin, ATV-s kolléganőjénél magasabb számú témaajánlást tett (1,35). Azonban a vele beszélgető VM jóval kevesebb beszédtemát javasolt (0,37), ez pedig azt mutatja, hogy a meghívott vendég nagy mértékben elfogadta a kérdező tematikai irányítását. A csatorna, s a Rájátszás című műsorban NK, a politikusnak kedvező interjúszituációt teremtett olyan témák ajánlásával, amelyeket a politikus bátran elfogadhatott, nem volt kockázatos kevesebb kezdeményezéssel élnie. A konzervatív értékeket képviselő csatorna műsorvezetőnője a magas rangú férfi politikus homlokzatát nem fenyegeti, nem fenyegetheti. Nem meglepő, hogy a vendég mindössze három témát ajánlott.

A konkrét példák a statisztikai mutatókat szemléltették; vagyis a legtöbb témaajánlás az interjúvezető részéről információközléssel, valamint kiegészítendő és eldöntendő kérdésekkel történt. Számos esetben mindhárom elem előfordult. Ford (2008) eredményeit erősítette meg jelen kutatás is, miszerint a telített kérdés is gyakori információkérő eszköze a műsorvezetőnek. Ebben többféle kérdéssel több témaajánlásra is sor kerülhet, vagy

ugyanannak a témának különböző részleteire, okaira kérdez a műsorvezető. Ez a kérdéstechnika választási lehetőséget kínál a beszélgetőpartnernek, aki, ha már egyet elfogad, pozitívabb színben tüntetheti fel önmagát, mivel mentesül a témaelhárítással járó kellemetlenségektől.

7.1.4.2. Témaajánlások és háritások Partington-féle csoportosítása

a. Ellenségeskedés

Olyan kérdések tartoznak ebbe a kategóriába, mint 'Ez egy válasz? Meddig mennek még el? A kritikai hangvétel és az irónia jellemzi ezeket a közléseket. Kálmán Olga a vizsgált interjúban többször fogalmaz meg ellenséges közléseket, az alábbi részletek szemléltetik, hogyan. Kósa Lajossal a miniszterelnök válságkezelő parlamenti beszédét vitatták meg, s a partner már hangot adott nemtetszésének, amire a műsorvezető irónikus eldöntendő kérdést tesz fel.

KO: *[De, most] azt gondolta, hogy mond egy beszédet a parlamentben^, és másnapra volt válság <magas hangon, fej oldalra fordul, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nincs válság. Tehát, [hogyminden megoldódik?]*

Fokozottabban jelentkezik ez a kérdéstechnika a 2006-os Sziijártó Péter-interjúban, ahol a meghívott politikus Gyurcsány Ferencre vonatkozó kijelentésére kér magyarázatot a műsorvezető. Mind verbálisan, mind nemverbálisan jelzi ellentétes álláspontját a kérdező.

KO: *[Mi az, hogy] má-ni-á-ku-san ragaszkodik a hatalmához^ <szemlesütés, fejingatás>*

b. Lehetetlen kérdések

Előfordulhat olyan szituáció, amikor diplomáciai okokból egyértelmű, hogy nem adhat nyílt választ a vendég, sem megvédeni, sem cáfolni nem szabad bizonyos információkat. Varga Mihály nem is számít Nagy Katalinnál erre, aki az EP választásokkal kapcsolatban a Fidesz-lista iránt érdeklődik:

NK: *Az EP választás ebben az évben lesz. <tagolt beszéd, mosoly, szemkontaktus, előredől> A listában megegyeztek ma az elnökségi ülésen? <mosoly, emelt szemöldök, szemkontaktus>*

VM: *Igen, ..a.. csupa fontos témát tárgyaltunk ma <széles mosoly, fej oldalra fordul, szemkontaktus>, és valóban az Európai Parlamenti választásra elkészült ..a... Fidesznek is a listája^ <fejingatás, szemkontaktus>....Nagy meglepetés nincsen rajta, tehát nem akarok itt elébe futni a dolgoknak, [hiszen]*

NK: *[Hány] hellyel számolnak egyébként?<VM torokköszörülése, meglepett tekintete>*

VM: *Hát, ez nyilván függ a részvételi aránytól, és függ attól, hogy a Fidesz milyen támogatottságot kap^, én..öő..azért..öő azt ..<bólogat> tudnám..meg....célozni egy kívánatos szintnek, hogyha az Európa Parlamenti képviselői helyeknek a felét <szemkontaktus, bólogat> azért a Fidesz ..öő.. nyerné el. Tehát, az 50 százalékát <szemöldök megemelése, szemkontaktus, fej oldalt fordítása> ezeknek a mandátumoknak el tudnánk hozni^, szerintem*

erre azért van esélye <bólint, szemkontaktus> a Fidesznek^, és hát, azt is hadd tegyem hozzá, hogy ez a lista, habár elfogadásra kerül^t, de hétvégén az országos választmányi ülésen hagyja majd jóvá <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, csak az elnökség tehet pontot ennek a listának a végére.

NK: ..Konkrét neveket <mosoly, szemkontaktus, kérlelő hangnem> akkor majd hétvégén kérdezzünk^?

VM: Nem mennék elébe... <szemkontaktus, bólint>, azért annyit hadd áruljak el, hogy a lista vezetője az a személy lesz, aki..ezt a listát korábban is vezette <halvány mosoly, szemkontaktus>

NK: Schmitt.. Pál. <tagoltan, bársonyos hangon>

VM: Hát,... így van. <bólint, halvány mosoly, szemkontaktus>

Varga Mihály háttérscatorna-jelzései (torokköszörülés, meglepett tekintet) a műsorvezető nyelvi viselkedését helytelenítik, aki figyelmen kívül hagyja azokat, feltételezhetően azért, mert szerinte a televízió nézőinek hallania kell annak a politikusnak nevét, aki a lista élére kerül. Bár nem a politikus válaszol, a kérdező mégis eléri célját, ő maga mondja ki Schmitt Pál nevét, amire a vendég csak helyeselni tud..

c. Számonkérő, vádaskodó kérdések

A támadó beszéd inkább csak formailag emlékeztet a kérdésre, célja azonban a partner sarokba szorítása. 'Nem kérdezték meg a pártigazgatót, hogy miért állított ilyet?' Kálmán Olga kérdezi a politikust: „*A költségvetés elfogadása után már nincs dolgunk?*”

Vagy később, ugyanebben az interjúban, az 1956-os megemlékezésre vonatkozóan teszi fel számonkérő kérdését Kálmán Olga.

KO: [Ez a méltó] 56-hoz? Ez a különködés? <számonkérő stílus>

d. A vendég kérdés-elhárítási indokainak figyelmen kívül hagyása

A partner magyarázatát szándékos elhallgatási kísérleteire rendszerint figyelmen kívül hagyja a kérdező, s újból felteszi kérdését.

e. Ragaszkodás a kérdéshez

Bizonyos kérdéseket hosszasan ismételve tesz fel az újságíró, amíg nem kap elfogadható választ. A mindenáron való kérdésfeltevés a nem megfelelő gyakorlattal rendelkező partner esetében erős érzelmi reakciókat válthat ki. A b. pontban ismertetett lehetetlen kérdés ismétlése már ebbe a csoportba is átér.

A témaajánlás - elfogadás - elhárítás vizsgálatai változatos eredményeket hoztak. A percenkénti témaajánlások száma szintén Nagy Katalinnál volt a legalacsonyabb (1,01), ami jelzi, hogy nem sürgeti partnere közlését. A legmagasabb értéket Krizsó Szilviánál rögzítettük

(1,24), ez részint a vendég témaelhárításai miatt bekövetkező ismételt ajánlásokból eredt, másrészt az interjúvezető kisebb mértékű szupportivitását jelzi.

7.1. 4.3. A témaajánlásra adott pozitív válasz - a téma elfogadása

Az Este című műsor vezetői hasonló mértékben fogadják el a partner témaajánlásait: (MA:3, KSZ: 2). Az elfogadott témák számát érdemes összevetni az ajánlott témák számával, mivel ez a viszonyszám világossá teszi, hogy melyik beszélgetésvezető ragaszkodik határozottabban az interjú tematikai irányításához. Míg MA 3 témát fogad el a partner által javasolt 9 témából, KSZ kettőt az ötből. A számok közötti különbség MA esetében kétszerese a VM-KSZ ajánlás és elfogadás arányának, ami a műsorvezető interakcionális dominanciáját jelzi.

Az Egyenes beszédben KO a legmagasabb számú témaelfogadást produkálja. Ha nem hasonlítanánk az ajánlott témák számához, megállapíthatnánk, hogy az interjúvezető együttműködési készsége a legmagasabb a vizsgált női műsorvezetők közül. Bár, ha a partner által javasolt 12 téma korrelációjában vizsgáljuk KO témaelfogadását, akkor ugyanúgy, mint MA esetében, a tematikai meghatározás jogát a kezében tartó interjúvezetői stílusról beszélhetünk. Fontos mutató a kérdező és partnere közötti témaelfogadásszámok különbsége, amely megegyezik témaajánlásaik különbségével. Teljes mértékben egyenjogú, a partnert irányítani szándékozó konverzációs felekként ismerjük meg a műsorvezetőt és a politikust.

A Rájátszásban fogad el a legkevesebb témát a műsorvezető, mindössze egyet. Ezzel szemben a partner 8 témaelfogadást tesz. A beszélgetést irányító szerep, a szimbolikus hatalom egyértelműen a műsorvezetőé, még akkor is, ha az ajánlások számát összevetjük az elfogadások számával. NK kommunikációs stílusa, talán a program szerkesztői elvárásaitól vezérelve, a partner együttműködési készségére építő, irányító jelleget ölt. Az M1 és az ATV műsorvezetőnői szintén kontrollálják a beszélgetést, de azt úgy teszik, hogy a partnernek kevésbé kedvező témákat ajánlanak.

7.1.4. 4. A témaajánlásra adott negatív válasz - a téma elhárítása

A témaelhárítás a politikai interjúk egyik legfontosabb beszédszervező beszédaktusa, utal az interakcióban lévő felek együttműködésére, valamint a kommunikációs stratégiákra. A vizsgálat kezdetekor kíváncsiak voltunk, vajon a gender meghatározza-e milyen típusú témaelhárítással élnek a műsorvezetőnők és a férfi politikus. Az elemzés támaszkodik Alan Partington (2006) válaszkikerülési kategóriáira, azok vázlatos bemutatásával. (vö. Eklics-Huszár 2010) A szerző a Fehér Ház sajtótájékoztatóit elemző írásában a szövivők kérdéselhárító módszereit, valamint a sajtó képviselőinek kérdéstechnikáit csoportosítja. A

21. század politikai beszélgetéseit vizsgálva Partington hangsúlyozza, hogy a politikusok a lehető legjobb fényben kívánják magukat feltüntetni, s igyekeznek elkerülni a tényekről, számokról szóló információközlést. A sajtó, ezzel ellentétben, igyekszik minél több negatívumot feltárni a politikusok gyengeségéből, kétségeiből. Mivel az interakcióban lévő felek célja meglehetősen eltérő lehet, megnyilvánulásaik nem feltétlenül egyenes kérdések és egyértelmű válaszok. Elemzésünkben a következő Partington-i kérdéshárításokat figyelhetjük meg:

1. A kérdés nyílt elutasítása

A meghívott vendég nyíltan deklarálja, hogy nem kíván válaszolni a feltett kérdésre. Ez homlokzatfenyegető aktusként értelmezhető az interjúvezető számára. Szerencsésebb esetben magyarázatot ad erre, máskor egyszerűen jelzi, hogy nincs válasz, várja a következő kérdést. Az angol 'Next question' kifejezés egyértelműen jelzi az elutasítást. A konfliktus elkerülésére irányuló szándék lehet az oka annak, hogy a 40 interjú közül mindössze 3 példát találtunk nyílt elutasításra.

Mészáros Antónia és Bajnai Gordon beszélgetéséből származó részlet ötvözi a kérdés nyílt elutasítását a 4. pontban olvasható retorikai stílussal, nyilván azért, hogy udvariasabb legyen a háritás.

MA: - Mi lehet például ilyen?

BG: - Most nem akarnék tippelni <fej oldalra billentése>, jó néhány olyan dolgon <halvány mosoly> dolgozunk a kollégáimmal, amiről, ha azt látom, hogy nem bírják ki szeptemberig, mert az országnak szüksége van rá<szemkontaktus>, akkor kezdeményezni fogom a parlament összehívását. De még nem akarok előre ilyeneket bekiabálni.

A Gyurcsány Ferenc-interjúban hasonlóan komplex háritás figyelhető meg. A politikus elnézést is kér az elutasításért.

MA: - De milyen eszközök állnak rendelkezésre? <határozott szemkontaktus, nyílt tekintet> Hiszen a költségvetési tartalék... az már egyre szűkül. Pótköltségvetést pedig lehet csinálni, de az a hiánycélt veszélyeztetné... és ezt nehezen engedhetjük meg magunknak

GyF: - Nézze, a miniszterelnöknek itt óvatosan kell fogalmaznia <bólintás> . Ha nem haragszik, <mosoly> én itt ma nem mondanék olyan hírt, amit akár a Híradó <határozott szemkontaktus, fejingálás, bal kéz érvelő mozdulata>, akár az MTI könnyen kiadhat.

Kálmán Olga beszélgetőpartnerei közül Orbán Viktor él ezzel az elhárítási móddal, ő azonban határozottabban utasítja el a kérdést, mint Mészáros Antónia partnerei. A homlokzatfenyegető aktus enyhítéseként -udvariassági kefejezések helyett - mosolyog, s a kérdező nőies viselkedésére utaló megjegyzést tesz a politikus.

KO: Mondjon egy számot!

OV: <fejét rázza> *Nem fogok számot mondani <szemkontaktus, mosoly>, tehát, akármilyen kedvesen is néz rám <fejingtás, széles mosoly>*

2. Információhiányra való hivatkozás

A leggyakoribb elhárító kifejezés a 'Nem tudom.' Amikor a politikus hangsúlyozza, hogy megpróbálja megválaszolni a kérdést, akkor is ezt a módszert alkalmazza, pusztán a hallgatóságra kedvezőbb benyomást kíván tenni, szándéka hangoztatásával. Számos esetben a helyzetére, a pozíciójára hivatkozik, amelyben nem lehet információja bizonyos intézkedésekről. Összesen öt példát találtunk erre, három interjúvezetőnél. Krizsó Szilvia beszélgetőpartnerei közül senki nem választotta ezt a témaelhárítási módot.

Mészáros Antónia partnerei közül csakúgy, mint az első típusú elhárításnál, itt is Bajnai Gordon és Gyurcsány Ferenc alkalmazza ezt a válaszkikerülési technikát.

MA.: - *Nem lehet attól tartani mégis <szemkontaktus>, hogy pl. ezeknek a nehézségeknek <fej oldalt billentése> és a költségvetésnek köszönhetően a Magyar Szocialista Párt <bólint> vagy előtte vagy utána inkább előrehozott választásokba menekül? Hiszen több meghatározó politikus is tett erre utaló kijelentéseket az utóbbi időben.*

BG: - *Nem tudom, mire gondol. Előrehozott választásokról <szemkontaktus> én még nem hallottam szocialista <bólint> politikusoktól [mostanában].*

Gyurcsány Ferenc információhiányra való hivatkozását kiterjeszti a műsorvezetőre, s feltehetően az ellenzék vezető politikusára.

MA: - *Az ellenzék egyébként, vagy pontosan Orbán Viktor, 250 ezer munkanélkülit jósol. Ezt elrugaszkodottnak tartja?*

GyF: - *Nem ismerek ilyen számítást, szerintem Ön sem,<fejbillentés> nem szabad a számokkal dobálózni...*

Kálmán Olga meghívott politikusi közül Szíjjártó Péter és Tarlós István hárítja el a kérdést ily a módon. Szíjjártó Péter témaelhárításkor provokatívan vissza is kérdez a műsorvezető felvetésére.

KO: *Akkor... a köztársasági elnök beszédét sem hallgatják végig ezek szerint <szemkontaktus>.*

SZP: *De..öö bocsánat, ...Ön honnan tudja<kissé hátradőlve, hunyorító, határozott szemkontaktus>, hogy a köztársasági elnök úr és a miniszterelnök együtt fog egy rendezvényen beszélni?*

KO: *Nem sok variáció van^ <fejingtás, szemkontaktus>*

SZP: *Én nem tudok ilyenről <fejingtás>.*

KO: *Vagy beszélnek, vagy nem <fej oldalra billentése>.*

SZP: *Mi nem tudunk..., mi nem tudunk ilyen rendezvényről. A köztársasági elnök úr ahol ünnepi beszédet mond..., mi ott leszünk. A FIDESZ képviseltetni fogja magát természetesen <bólint, szemkontaktus>.*

Tarlós Istvánt egy új szervezetről kérdezi Kálmán Olga. A politikus röviden, mentegetőzés nélkül megmondja, hogy nem ismeri azt. Az interjú további részletében olvasható, hogy az interjúvezető azt nem akarja azonnal elfogadni, de többszöri elhárítás után felhagy a próbálkozással, ső ad felvilágosítást a beszélgetőpartnernek.

KO: *Még valami fontos elhangzott ezen a mai megemlékezésen^..., mégpedig az^ <szemkontaktus>, hogy adományt gyűjtöttek a Magyar Asszonyok Érdekvédelmi Szövetségének. Kik azok?*

TI: *Erről nem tudok.<szemkontaktus, fejingetés>*

Nagy Katalinnál Kósa Lajos hivatkozik egyedül információhiányra. Válaszkikerülésében kimondja, hogy nem tudja, mi lesz, azonban a rendelkezésére álló időt kihasználja saját véleménye kifejezésére, így arra helyezi a hangsúlyt.

NK: *De nem gondolja, hogy esetleg meggondolják magukat legkésőbb<fej oldalt billentése, szemkontaktus, bólint> február 16-áig, amikor szóba kerülhet <bólogat,előredől, szemkontaktus, mosoly>, hogy tárgyal a parlament, vagy vitát folytat erről a bizonyos Önök által javasolt önfeloszlatásról?*

KL: *Nem tudom, én most <fej oldalt billentése> azt látom, hogy a miniszterelnök és a szocialista frakció, most egymásnak a foglyai....*

3. A kérdés máshoz címzése

A 'kérdesse meg erről a következő vendégét', vagy a 'pártelnök biztosan tud erre válaszolni', vagy 'nézze meg a tegnapi sajtót', akár a 'hadd mondja el ő maga' jellegű megnyilatkozások tartoznak ide. Az Este műsorvezetőinél összesen kettő háritás figyelhető meg ebből a csoportból, a Rájátszásban egy sem, s az Egyenes beszédben négy.

Mészáros Antónia információközlésére reagál Gyurcsány Ferenc, komplex elhárítást alkalmazva, amelynek első mondata akár az 1. és a 4. csoportba is tartozhatna. A második mondat pedig finomított változata a kérdés máshoz címzésének, hiszen a politikus nem utasítja a műsorvezetőt, mindössze jelzi, hogy mások adnak magyarázatot felvetésére.

MA: - *Persze akkor, abban a pillanatban még mind a két kisebb párt azt mondta, hogy nem fogják megszavazni a költségvetést és az adótörvényeket, végül nagyrészt a válságra hivatkozva tették ezt meg< bólintás, határozott szemkontaktus, szemöldökemelés>*

GyF: - *Hát <mosoly>, én ezt nyilván nem kommentálhatom. Ők elmondják, hogy miért tették ezt meg <kitárt kezek>.*

Varga Mihály visszakérdéssel címzi máshoz Krizsó Szilvia témaajánlását. Mind Gyurcsány Ferenc, mind Varga Mihály háritását indirekt máshoz címzésnek tekintem, udvariasan próbálják meg kikerülni a választ.

KSZ:.... Önök mondják azt <előredől, asztalon támaszkodik, váll felemel, szemkontaktus>, hogy a válságból egyetlen kiút van, nevezetesen a kormányváltás <bólint>.
VM: De, nem egyszerűbb, ha ezt az emberekre bízunk?

Kálmán Olga interjúiban Eörsi Máttyás, Kósa Lajos, Lázár János és Varga Mihály címzi máshoz a műsorvezető kérdését. Eörsi Máttyás konkrét javaslatot tesz, s megjelöli a műsorvezető számára megfelelő beszélgetőpartnert.

KO:.... hogy elszomorító, amit ez a kormány csinál <fejngatás>, tehát inkább a tartalmáról kellene beszélni, mint arról, hogy ez népszerű vagy népszerűtlen. <kamera EM felé, ajkai, szeme összeszorítva>

EM: Hát én azt javaslom, ha velem nem is..., <szemkontaktus> de a miniszterelnök úrral üljön le <bólint> beszélgetni..., kérdezze meg..., hogy ezek a reformok hogyan mennek^., egészen biztos, hogy meg fog változni a véleménye <jobb kéz felemelése>.

A Kósa Lajos-interjú idézett részlete nem konfliktus-mentes. A vendég érzelem-kifejezése a műsorvezető következő beszélgetőpartnerével kapcsolatos, akit feltehetően nem tart kompetens személynek a kérdés megválaszolására a politikus, inkább a miniszterelnökhöz irányítja az interjúvezetőt.

KO: Mindjárt megkérdezem <szemkontaktus>

KL: Te jóisten! <két kezét összecsapja>

KO Mindjárt megkérdezem Szabó Zoltán [szocialista] <szemkontaktus, bólintás>

KL: [Eznagyon] fontos <bólogat, ajkait elhúzza>

KO: képviselőt,...hogyan ő mit tud]

KL: [Igen, de konkrétan] a miniszterelnököt kéne megkérdezni

KO: csak ő most nincs itt, de Szabó Zoltán itt van, ha engedi

Lázár János határozottan utasítja Kálmán Olgát, hogy az illetékes szakembernek tegye fel kérdését. A politikus nem foglalkozik homlokzatkíméléssel, nem mentegetőzik. Válasza nem a témát hátrítja el, hiszen magyarázatként - a konkrét számok kivételével ugyan - már beszél azokról a problémákról, amelyre a műsorvezető kérdése vonatkozott.

KO: Becsülni? <szemöldök felemelése, szemkontaktus, csodálkozó tekintet> [Én is ezt mondtam] <halkabban, szerény bólintás, mérsékelt mosoly>

LJ: [Hívja ide] a rendőrfőkapitányt <bólint, szemkontaktus>, és kérdezze meg, hogy az ő véleménye szerint a vagyoni elleni bűncselekményeknél <bólogat, előreszegett fej, szemkontaktus> hány eset van, amikor az emberek már be sem mennek a rendőrségre <mélyebbre hajol, szemkontaktus>, és nem jelentik a bűncselekményt.

Kálmán Olgával folytatott beszélgetésében Varga Mihály is él ezzel a hátrító stratégiával, amikor a kérdező feltevéseket fogalmaz meg Orbán Viktor Gyurcsány Ferenc meghívását elutasító indokaira vonatkozólag. Komplex hátrítást figyelhetünk meg, hiszen a máshoz

címzésen túl, az információhiányra való hivatkozás és az általánosítás (a retorikai stílushoz soroltuk) szintén szerepel.

KO: *Akkor meg nem azt mondta volna Orbán Viktor,... hogy a költségvetés elfogadása előtt,.. amikor még minden bizonytalan, miről egyeztessenek veled, akkor meg lehet, hogy így dobta volna vissza a labdát, nem? <változó dallam, végződések elnyújtása, szemkontaktus, fej oldalt billentése>*

VM: *Hát nézze,.. hívja meg Orbán Viktort..., és ezt kérdezze meg tőle. Én erre nem tudok válaszolni <bólint>, én csak azt tudom mondani, hogyha a miniszterelnök <szemkontaktus, mérsékelt bólintás> korábban tette volna meg ezt az ajánlatát <fej oldalt billentése szemöldök felemelése, szemkontaktus>, lehet..öö, hogy .. más válasz születik.*

Jelen kutatás válaszkikerülési technikáit vizsgálva megállapítható, hogy a magyar politikusok többsége szívesen háritja el a műsorvezető által ajánlott témát a következőkben bemutatásra kerülő **retorikai stílus** illetve a **kérdés vagy a kérdező provokálása** típusú megnyilatkozásokkal.

4. Retorikai stílus, hivatali zsargon, 'diplomata bable'

A háritás gyakori módja a homályos fogalmazás, amely úgy hangzik, mintha pontosabb választ adna a beszélő. Ez nyilvánvalóan a diplomácia egyik fontos eszköze. Szoros összefüggést mutat ez az elhárítási mód a '*biztonságos témák felvetése*' valamint az '*általánosítás*' technikáival. A téma ilyen módon történő háritása során a válaszadó nyugtázza a hallottakat, és más témát javasol. Feltehetően a politikusok kommunikációs képzése során felhívják a figyelmet a nyílt támadás kerülésére, így az udvariasabb, homlokzatkímélő elhárítás figyelhető meg az elemzett interjúkban.

Mészáros Antónia interjút vizsgálva azt találtuk, hogy a tíz partner közül heten élnek ezzel a válaszkikerülési technikával. Az alábbiakban öt részletet mutatunk be. A következő részlet a Bajnai Gordonnal folytatott beszélgetésből származik. Láthatjuk, hogy a műsorvezető témaajánlását finoman háritja a politikus, a kérdező szavai közül megismétel néhányat, ezért felületesen szemlélve úgy tűnhet, hogy megválaszolja a kérdést.

MA: *- És adózni fognak ezentúl <szemkontaktus> a borraavaló és a hálapénz is, helyesebben megszűnik <bólint> az eddig létező adókedvezmény ezekre a jövedelemformákra. Kérdésként felmerülhet ilyenkor, hogy érdemes lesz-e ezentúl bevallani és hogyan lehet ezt ellenőrizni? <kezek rakosgató mozdulata> Hiszen eddig legalább a kedvezmény miatt talán inkább bevallották az emberek.*

BG: *- Nézze, a magyar adórendszer <fejingetés, szemkontaktus> telis tele van kiskapukkal. Már olyan sok a kiskapu <fejingetés>, hogy úgy néz ki az egész, mintha egy szita lenne és nem egy kerítés <bólint, szemkontaktus>, annyi kiskapu van rajta. Csak ez a sok kiskapu azt jelenti,... hogy mindenkinek adtunk egy-egy kis kedvezményt, egy-egy kis engedményt^*

<szemkontaktus>, csak közben az egész rettenetesen drága <fejingtás, szemkontaktus> volt mindenkinek. Kevesebb, mint 2 millió ember fizet legálisan adót Magyarországon úgy, hogy a magánszektorban dolgozik. Az ő adójukból tartjuk fenn ezt az országot <homlokráncolás, szemöldök felemelése>....

A Gyurcsány Ferenc interjú idézete egyértelmű háritást mutat az interjúvezető eldöntendő kérdésére. A politikus kevésbé foglalkozik a kérdés látszólagos, formai szinten történő megválaszolásával.

MA: - *H a a FIDESZ-re nem számíthat ebben, úgy érzi,...hogya két kisebb pártra, azokra, akik most végül is a költségvetés és az adószavazás esetében segítettek, őrjújuk építhet^ <előredől, határozott szemkontaktus>?*

GyF: - *Tárgyalni, tárgyalni, tárgyalni <mosoly, bólogatás>. Tavaly, idén május 1-je óta, amikor a koalíció felbomlott a tegnapi napig úgy emlékszem egyetlenegy törvényünk nem ment át a parlamenten <szemöldök megemelése>. Éppen tegnap egy nagyon picike törvény,... a szakképzési hozzájárulásról, képzelje<előredől> el... , szakmunkás ösztöndíjat akartunk adni a fiataloknak, hogy menjenek el szakmunkásnak, ezt nem engedték meg tegnap. Szerintem.. félreértés volt. Visszavisszük majd szerintem még egyszer*

Gráf József válaszkikerülésében a hivatalai zsargon, s ezen belül az általánosítás elemei is fellelhetők. Bőséges információközléssel él a gabonahelyzettel kapcsolatban, de az áremelkedésről véletlenül sem ejt szót.

MA: *Mindenesetre, ami a közeljövőt illeti^, <előredől, szemkontaktus>ezek az élelmiszerárak, amik, ahogy a riportban is elhangzottak^, ezek Ön szerint reálisak^ <bólint, szemkontaktus>, valóban ennyivel fognak emelkedni^*

GJ: *Nézze, a mezőgazdasági piac, az mindig rendkívül hektikus <szemkontaktus>. Ha megnézzük azt, hogy két évvel ezelőtt a gabonával nem tudtunk mit kezdeni^, őö az én egyik legfontosabb feladatomból az volt <bólint, szemkontaktus>,... hogy tároló helyeket építsünk, mert nem volt hova elhelyezni a gabonát. Az Európai Unió intervenciós felvásárlásával kellett élnünk^,... volt olyan időpont Magyarországon, amikor kilenc millió tonna intervenciós gabona állt a raktárakban <érvelő kézmozdulatok, bólint, szemkontaktus>. Ma már másfél millió alatt vagyunk^, és óriási a kereslet hetente az értékesített árak vagy termékek iránt, óriási a kereslet^,*

A Bokros Lajos-beszélgetés hosszabb beszédszekvenciája jól példázza a politikus témaelhárítását, s az interjúvezető témaajánlásának ismétlését. Mészáros Antónia ragaszkodik a kérdéshez, így még egyszer, pontosabban megfogalmazza azt. A politikus másodszor is kikerüli a kérdés megválaszolását, hivatali zsargonját, általánosításokkal ötvözi.

MA: - *Ön ebben a cikkében, meg egyébként is a megszólalásaiban <szemkontaktus, kezek kitérve> rendkívül élesen elítéli <előredől> ennek az országnak a gazdasági, a mentális <kezek soroló mozdulata>, az erkölcsi állapotát. De azt nem találom <finoman hátradől>, lehet, hogy csak én, a sorok között <maga felé mutat>, hogy merre lenne, van innen a kivezető út? Tehát nem az, hogy milyen lenne <kezek rakosgató mozdulata, fejingtás> egy ideális [ország^],*

BL: [Igen.]

MA: - meg egy ideális világ, hanem a jelenlegi viszonyokból hogyan tudunk elmozdulni egy jobb, egy boldogabb világ felé.

B.L.: - Még egyszer csak azt tudom hangsúlyozni, hogy a társadalmat fel kell világosítani arról <bólint>, hogy melyek azok a problémák <bólint, szemkontaktus>, amelyek ide vezettek, [ennek a]

MA: - [Ezt értem], a célok teljesen világosak, de milyen konkrét módszereket <szemkontaktus> tud erre mondani?

BL: - Csakis a politikai propaganda, a felvilágosítás, az, hogy a politikai osztály mértékadó elemeit megpróbáljuk meggyőzni arról <szemöldök felemelése, folyamatos szemkontaktus>, hogy ők maguk is véget vessenek ennek a felelőtlen pusztító magatartásnak,

Navracsics Tibor úgy hárítja el az interjúvezető eldöntendő kérdését, hogy a korábban feltett kérdésre folytatja a választ, hivatali stílusát vegyíti metainformatív megjegyzésekkel.

MA: - Összevonnának például intézményeket, megszüntetnének?

N.T.: - Nézze, többek között van az asztalon egy budapesti önkormányzati reformjavaslatunk, amelyről nagyvonalúan el szokott mindig feledkezni a kormány <szemkontaktus, bólintás>. Van másrészt egy kisebb parlamentre vonatkozó javaslatunk, amelyről nagyvonalúan el szokott feledkezni általában a kormány. Vagyis van bent azért néhány olyan javaslatunk, vagy a nyilvánosság előtt néhány olyan javaslatunk, amely már így most jelentős megtakarítást eredményezne. <kitárt kezek>/

Krizsó Szilvia interjúi közül ötben figyelhető meg a retorikai stílussal történő témaelhárítás, ezekből hármat mutatunk be. Hiller István és Draskovics Tibor válaszkikerülése hasonlóságot mutat a hivatali zsargon alkalmazásában, mindketten távolabbi időpontba helyezik a válaszadást. A műsorvezető kérdése Hiller Istvánhoz provokáló kérdésként is értelmezhető, majd eldöntendő és kiegészítendő kérdést is megfogalmaz, így sem sikerül információt szereznie. Draskovics Tibornak pedig egy világos kiegészítendő kérdést tesz fel Krizsó Szilvia, azonban a politikus magabiztosan hárítja el a témát.

KSZ: Még mindig nem értem, hogy hogy jön ez a 2.6 milliárd <bal kéz kitárt ujjai HI felé, föl-alá>, tehát, hogy például ebbe a bizonyos alapba honnét megy pénz <gyors beszédtempó, szemkontaktus>. A CD-k eladásából? Vagy honnan?

HI: Erről olyan tárgyalások folynak <halvány mosoly, szemkontaktus>, aminek majd az eredmény végén kell tudni beszámolni^,

KSZ: Mekkora erővel készülnek március 9-ére, vagy mondjuk március 15-ére?

DT: Ö... ha majd <bólint, szemkontaktus, pislantás> hivatalban leszek, akkor részletesen tájékozódni fogok erről <mosoly, bólintás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és abban a mértékben, amilyen mértékben ez a közvélemény számára indokolt és érdekes lehet <fejngatás, szemkontaktus>, akkor erről tájékoztatást fogunk adni.

Lázár János Krizsó Szilvia témaajánlására a hivatali stílus csoportjához sorolható általánosítással reagál, s így hárítja azt.

KSZ: Tehát, akkor gyakorlatilag Önök azt mondják, hogy ez egy bűnmegelőzési programnak..

LJ: *Is. <szemkontaktus>*

KSZ: *a része kell, [hogyan legyen]*

LJ: *[Az a probléma], hogy Magyarországon oda jutottunk, hogy a magyar törvényeknek ...a..visszatartó <fej oldalt billentése, leszegett fej, szemkontaktus> erejével probléma van <bólint, fej oldalt billen, szemkontaktus>...*

Kálmán Olga beszélgetőpartnerei közül négyen élnek a bemutatott háritási technikával, melyekből három részletet idézünk. Az alábbi a műsorvezető ismételt témaajánlását szemlélteti. Az interjúvezetők kérdéstípusai sorában szerepelt a 'ragaszkodás a kérdéshez', ezt láthatjuk itt is. Gusztos Péter általánosító és hivatalos elemekkel tűzdelt megnyilatkozásában megint kitér a válasz elől.

KO: *Akkor visszatérünk az eredeti kérdésemhez... <felemelt szemöldök, csodálkozó tekintet, szemkontaktus>, mit vár <előrenyújtott fej, fej oldalra billentése> az igazságügyi és rendészeti minisztertől..., tehát..ő derítse ki... <fejingálás, bizonytalanság jelzése, kérdő tekintet, szemkontaktus>, legfőképpen utólag <arc baloldalának összehúzása, szemkontaktus>^, nos hol^, milyen löszerekkel <ujjakon sorol, szemkontaktus>, agyaggalamb lövészet volt, vagy mit csinált a magyar gárda? Tehát <magyarázatot kérő tekintet>, ezt szeretné? <szem lehunyása, mozdulatlan arc>*

GP: *Őö...., szerintem,...itt a kormánynak <bólogat, szemkontaktus> tehetetlennek lennie..biztosan nem szabad. Van...ö..Magyarországon rendőrség^, vannak mindenféle szervezetek <pislant, szemkontaktus, bólint>, amelyek arra hivatottak, hogy ..öö..nyomozzanak <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, vizsgálatokat indítsanak*

Kósa Lajos az alábbi rövid részletben mindössze egy, a retorikai stílus kategóriájába tartozó, mondattal kerüli ki a műsorvezető eldöntendő kérdését.

KO: *Ön szerint... meg fognak egyezni^? <szemkontaktus, mérsékelt homlokráncolás>*

KL: *Most nagyon távol vannak az álláspontok <szemkontaktus>.*

Az alábbi hosszabb beszédsekvenca azért került kiválasztásra, mert példát ad arra, hogy hogyan fogadja el a műsorvezető a politikus által felvetett témát, majd hogyan háritja el a vendég az interjúvezető kérdését ezen a témán belül. A további beszédlépésekben a 'ragaszkodás a kérdéshez'-típusú műsorvezetői kérdéstechnikát is megfigyelhetjük. A politikus a 'hivatali zsargonnal' él témaelhárításakor, valamint hasonlóan a 'kérdés nyílt elutasításához' jelzi, hogy nem kíván arról beszélni. A műsorvezető az interlokutor kijelentését figyelmen kívül hagyja, s háromszor teszi fel, bizonyos módosításokkal ugyanazt a kérdést. A harmadik 'Hároméves vagy nem?' kérdésre a politikus a partingtoni csoportosítás következő kategóriájába tartozó módon reagál, vitatja kérdést. A beszélgetőpartner témaelhárítása tehát, komplex módon történik. A negyedik alkalommal már a későbbiekben bemutatásra kerülő 'framing', vagyis a körülhatárolás technikájával fogalmaz a műsorvezető, s így indirekt úton kér információt.

OV: Mert szerintem a három éves költségvetés az ideális <erősen felhúzott szemöldök, szemkontaktus, elsőprő kézmozdulatok>, csak nem akarok ..h..most

KO: Hoppá! Ez érdekes. <szemöldök felemelése, szemkontaktus>

OV: Angliában így van <szemkontaktus, fej oldalra billentése>. De, most nem akarok [mást]

KO: [Ön szeretne] hároméves költségvetést^

OV: Angliában így van <bólint, maga elé néz>. tehát, én azt gondolom, hogy a költségvetés tervezése, beleértve a decemberi <kéz soroló mozdulata> fordulónapot vagy inkább a negyedéves fordulónap kérdését^ <határozott tekintet, szemöldök felemelése, fej oldalra billentése>, fölvetendő az, hogy nem kell-e keretszámokat meghatározni, amit elfogadunk^, és a következő évben csak a keretszámokon belül alkotunk már <szemöldök felemelése, szemkontaktus, magyarázó kézmozdulatok, jobb kéz a levegőben> költségvetést. Ez megint <előredől, fej előreszegezése> egy olyan kérdés, amit érdemes fölvetni nemcsak az Európai Unióban <bólint>, hanem vannak nemzetállamok is <bólogat, szemkontaktus>, ahol így terveznek hosszabb távra [pénzügyileg. <leintő kézmozdulat> Persze, most]

KO: [Ön szeretné], ha Magyarországon, mondjuk aszavazók önnek adnak bizalmat ..2010-ben, akkor meg szeretné valósítani ezt a hároméves [költségvetést?]<szemkontaktus>

OV: [Én egy..] én a kiszámítható biztonságot adó költségvetési tervezésnek vagyok a híve^ <szemkontaktus>, és ehhez keresem az eszközöket <maga elé néz>,és abban mindenki biztos lehet <bólogat, szemkontaktus>, hogyha a jobb oldal alakít kormányt^ <bizalmaskodó mosoly, bólogat, szemkontaktus> és kapunk, én személy szerint is <fej oldalt billentése> kapok elég bizalmat^, akkor előrelátható, tervezhető és [kiszámítható költségvetés lesz]

KO: [Hároméves] vagy nem?

OV: Ahhoz képest, hogy ez egy éves lesz, kettő, három <ujjaival kettőt mutat, szemkontaktus> vagy tíz <előrehajtott fej, szemöldök felemelése>, ez most másodlagos kérdés. Csak azt akarom mondani, hogy technikai kérdés <határozott szemkontaktus>, többfajta technika létezik.

KO: De, szimpatikus Önnek ezek szerint az angol [modell] <szemkontaktus>

OV: [Hát, mi] hát minden évben meg kell határozni egy...egy törvényben, hogy mire költi az állam a pénzt....<szemkontaktus>

Nagy Katalin meghívott politikusai legtöbbször retorikai stílussal háritották el a kérdező által javasolt témákat. Tízből hat beszélgetőpartner alkalmazta ezt a technikát, a válaszkikerülésekből itt kettő példát idézünk, Tarlós István és Barsiné Pataky Etelka elhárításait. Egyet az interjúvezetői lehetetlen kérdések között már olvashattunk, amelyben Varga Mihály igyekszik elhárítani a témát, ott Nagy Katalin mondja ki az általa fontosnak vélt információt. Az Este műsorvezetőinél szereplő politikusok Tarlós Istvánhoz hasonlóan a 'Nézzé' kezdetű információközléssel vezették be hivatali stílusban megfogalmazott háritásukat.

NK:[Na de ha biztosak] lennének az igazukban, akkor...akkor tárgyrendbe vennék, nem^? Vagy tárgysorozatba <kissé előredől, mosolyog, szemkontaktus> vennék és akkor tárgyalná a közgyűlés.

TI: Nézzé, ez a furcsa...<szemkontaktus>, hogy...hogy hónapok óta húzódik ez az ügy^, két képviselőtársam, két jogász képviselőtársam kezdettől fogva foglalkozik ezzel^ <bólint,

szemkontaktus>, nem mi kapartuk ki<fejngatás>, nekünk ezeket az anyagokat megküldték^, főpolgármester úr valószínűleg érzi, hogy probléma van^,

Barsiné Pataky Etelka a műsorvezető eldöntendő és kiegészítendő kérdését a személyes vélemény látszatát keltő 'én azt gondolom' bevezetéssel, majd általánosítással kerüli ki.

NK: *Na, de teljesíteni tudják? <mosoly, előrenyújtott fej, fokozott artikuláció> Milyen ..lesz a [szabályozás] <elhalkuló hangon, mosoly>.*

BPE: *[Én azt] gondolom, most azért mindenki ezzel a törvénnyel foglalkozik <bólogat, szemkontaktus>, 2010-ben ez érvénybe lép^, s megnyílik a piac az összes szolgáltatás előtt,*

5. A kérdés, a kérdező vagy a forrás vitatása, provokálása

A háritás egyik eszköze a támadás, vagyis a politikus hibát talál a kérdés megfogalmazásában, a kérdező stílusában, az információ forrását minősíti, pl. 'Ne tekintsük a Népszabadságot egy komoly forrásnak.' „Nem ez a lényeg”. A négy interjúvezető közül Nagy Katalin kérdéseit vitatják legkevésbé a partnerek. Valószínűleg körültekintően fogalmazta meg kérdéseit a műsorvezető, de az is elképzelhető, hogy a meghívott vendégek többsége nem tartja udvarias reakciónak az interjúvezető provokálását a Rájátszás című műsorban. Nála mindössze három alkalommal fordult elő ilyen témaelhárítás. Az Este valamint az Egyenes beszéd műsorvezetői közel hasonlóan 6-7 interlokutortól hallhattak provokatív válaszkikerülési megnyilvánulást, s a vendég politikai hovatarozása nem volt hatással a szám alakulására.

Gyurcsány Ferenc **Mészáros Antónia** eldöntendő kérdését vitatja. Bár azt visszafogottan, mérsékelt homlokzathfenyegetéssel teszi, a témát elhárítja.

MA: *- El tudja például képzelni <határozott szemkontaktus, fej előre billentése>, hogy közlekedési sztrájkok legyenek még az ünnepek alatt is?*

GyF: *- Hát... nem tudom, hogy így jó-e a kérdés <fejrázás, határozott szemkontaktus, homlokráncolás, kéz érvelő mozdulata>, elképzelni Magyarországon, a világban manapság annyi mindent el lehet képzelni, hogy csak na.*

Bokros Lajos tagadó válaszában nemcsak a kérdést, hanem a kérdezőt is provokálja. Udvarias, együttműködő startégiát folytat interjúalanyként, azonban amikor általa tévesnek vélt információt közöl a műsorvezető, határozottan kijavítja, sőt utal az interjúvezető mulasztására. Bokros Lajos elhárítását a későbbi Navracsics Tibor-beszélgetés részletével összevetve azt láthatjuk, hogy mindkét esetben a kérdés és a kérdező is provokáció tárgyává válik. Mindkét politikus felhívja az interjúvezető figyelmét arra, hogy nem tájékozódott megfelelően, vagy nem idéz megfelelően. A Navracsics-interjúból idézett sorok azonban határozottabb homlokzathfenyegető aktust implikálnak, mivel a politikus először verbális és

paralingvisztikai síkon is támad, leállítja az információáramlást, s rövid szünet után közli az általa helyesnek gondolt információt.

MA.: - Amit már előre megmondtak <bólint, szemkontaktus>, sőt úgymond kőbe véstek <előredől>, az pl. az, hogy 120 milliárd Ft-ot kell elvonni az önkormányzatoktól <bólint>.

B.L.: - Nem vésték kőbe <fejngatás>, mert ez a szám is mozog <bólint, szemkontaktus>, ha megfigyelte az utóbbi napok eseményeit, [a különböző frakciók]

MA.: - Ön mindenestre ma azt fogalmazta meg a parlamentben, <szemkontaktus> hogy ön Gyurcsány Ferencsel és ezzel a kormánnyal egyáltalán nem hajlandó [együtműködni, ha összefogásra van szükség.]

N.T.: - [Nem azt fogalmaztam meg.]

MA.: - Azt mondta, azt hiszem, [az összefogás szót használta, inkább a választópolgárokkal fogna össze.]

N.T.: - [Ha idézni tetszik, akkor idézzen pontosan], ha lehet... <kioktató hangnem, enyhe mosoly> Én azt mondtam, hogy jelen pillanatban nekünk ma választanuk kell, hogy Gyurcsány Ferencsel vagy a választópolgárokkal fogunk össze....

Tarlós István háritásában már a hozzá közeli párt retorikája is felfedezhető. Mindaddig türelmesen helyesel, szupportív együttbeszélések hallhatók, amíg nem hall általa hamisnak vélt információt az interjúvezetőtől. Ekkor közbevágással magához ragadja a szót, s a műsorvezető információforrását teljes mértékben elutasítja. Szóhasználatában eltávolodik a hivatalos stílustól.

MA.: - Ők arra hivatkoznak, hogy ők szerették volna például 5 évre visszamenőleg <bólint, szemkontaktus> nyilvánosságra hozni az 5 millió F feletti [szerződéseket]^ <fej enyhe billentése, szemkontaktus>.

TI: [ühüm]

MA: szerettek volna [bérplafont]

TI: [Igen]

MA: szerettek volna vizsgálóbizottságokat, és mindezt a Fidesz <bólint, szemkontaktus> nem [szavazta meg]

T.I.: - [Ez nem igaz], szemem szedett hazugság^.

A Mészáros Antónia interjúbán Varga Mihály a műsorvezető információközlésére így reagál: „Hát, ez túlzás talán, én nem így fogalmaznék.” Másutt, ugyanebben az interjúbán ezt mondja:

VM: - Igen, többet adtunk be. Többet adott be az MSZP is ..öö tavaly^ öö

MA: - Közösen, valóban <VM halványan mosolyog>.

VM: - öö de nem ez a lényeg <gyors beszédtempó>, az a lényeg, hogy mit fogadtak el. Semmit sem fogadtak el, <gyors beszéd, szemkontaktus, fejngatás> tehát, ebből a szempontból nagyon pontosan elmondta, az SZDSZ-t vásárolta meg a kormány egy 4 milliárdos informatikai pluszpénzzel, Kóka János [és]

A politikus tehát a saját szempontjainak megfelelően elhárítja a kedvezőtlen témát, nyilván nem a politikai ellenfél indítványairól kíván szólni. Ezt legegyszerűbben a műsorvezető

felvetésének kritizálásával teszi. Mindazonáltal, hangsúlyoznunk kell, hogy a saját pártját képviselő politikusok közül Varga Mihály kérdés vitatása a legkevésbé homlokzathfenyegető.

Krizsó Szilvia Hiller Istvánnal a 2010-es Pécs - Európa kulturális fővárosa programról beszélget a. Mivel az előkészületek a tervezettnél sokkal lassabban haladtak, Krizsó Szilvia megkísérli kideríteni, hogy kinek a mulasztása okozta a csúszásokat. A politikus válaszát gondolatban kiegészíthetnénk Varga Mihály szavaival 'nem ez a lényeg', ő azonban csak a saját nézőpontját hangsúlyozza, így hártja el a témát. Véleményében elutasítja a programmal kapcsolatban felmerült negatív kritikákat, s a megoldásra hívja fel a figyelmet.

KSZ: *[De ez kinek a] felelőssége, hogy <hátradől, kihúzza magát, rezzenéstelen arc, szemkontaktus, a kezek soroló mozdulat> ez így alakult? A helyieké, vagy van azért kormányzati felelősség is?*

HI: *Engem az érdekel, hogy a 2010-es program összejöjjön, és aztán maj', hogyha meglesz, akkor...majd értékeljünk. Nem kellelőre sírni, és előre temetni, szisztematikusan dolgozni kell, ez a program még megcsinálható <szemöldök felemelése, bólogatás>*

Draskovics Tibortól kiegészítendő kérdéssel próbálja megtudni a műsorvezető, hogy miért mozdították el a belügyminiszteri székből elődjét, mire a felvetést, annak helyénvalóságát vitató, bár udvarias témaelhárító megnyilvánulást olvashatunk a politikustól. A beszédsekvencia kettő témaelhárítást is tartalmaz, másodszer is udvariasan, feltételes módú közléssel kerüli ki a műsorvezető kérdését a vendég.

KSZ: *De ezt mért nem tudta megcsinálni Takács Albert <hátrahúzza bal vállát, szemkontaktus, alsó ajkak leejtve>, aki nemzetközi jogász? <kamera a szemét lehunyó, mosolygó DT-n>*

DT: *Nem hiszem, hogy öö <élénk fejingetés>, ildomos dolog lenne az elődünk öö munkáját értékelni <fej oldalt billentése, homlokráncolás, provokáló tekintet, szemöldökemelés>. Én előrenézek^ <szemkontaktus>, a feladatok jó része természetesen változatlan, más a miniszter, más a stílusa <szemkontaktus, felhúzott szemöldök> némileg változnak a hangsúlyok.*

KSZ: *A hangsúlyváltozáson mit ért? Előtérbe kerülnek a rendészeti kérdések <szemkontaktus, fej mérsékelten oldalra fordul>, vagy... inkább az igazságügyi területre teszi a hangsúlyt <kezek rakosgató mozdulata>.*

DT: *Ööö én nem így...öö nem így húzám meg a választóvonalat <fej oldalt billentése, szemkontaktus>.*

Orbán Viktor a műsorvezető információközlésére eldöntendő kérdéssel reagál, amelyben kétségbe vonja, hogy az Orvosi Kamara Elnöke valóban azt jelentette ki, amit az interjúvezető idézett. Ezt nyilvánvalóan homlokzathfenyegető beszédaktusként értelmezi a műsorvezető, s védekező stratégiába kezd. Magyarázatot ad a kijelentésre, tisztázza melyik gondolat, kitől származik. A politikus a kérdés vitatásával kapcsolatos elégedettségét fejezi ki

a részlet utolsó metainformatív megjegyzésével, vagyis fokozza Krizsó Szilvia homlokzatfenyegetettségét.

KSZ: *De mért kell egyébként ez a más párbeszéd <jobb könyök az asztalon támaszkodik, fej enyhén billen a jobb vállra, rendkívül gyors beszédtempó>, hiszen ön mondta Az Este egyik adásában <előredől, szemkontaktus>, hogy az Orvosi Kamara csatlakozott ehhez a népszavazási kezdeményezéshez, amin már túl vagyunk. Ehhez képest, Éger István ma úgy nyilatkozott, hogy vizitdíj nélkül a praxisok..., a háziorvosi praxisok fele csődbe megy. Ezek szerint a vizitdíjra... mégiscsak szükség volt<szemkontaktus>.*

OV: *Ezt mondta volna az Orvosi Kamara elnöke <csodálkozó tekintet, szemek tágra nyitva, szemöldök felemelve, határozott szemkontaktus>, hogy szüksége volt a vizitdíjra?*

KSZ: *Szó szerint nem ezt mondta, ő azt mondta, hogy <jegyzeteiből felolvassa az idézetet> a Kamara a háziorvosok finanszírozását a kétszeresére kell emelni, mert a vizitdíj-bevétel kieső része nélkül a praxisok jelentős része csődbe megy. Ezt én tettem hozzá [hogya]*

OV: *[S.] <fejngatás>*

KSZ: *enélkül csődbe [megy],*

OV: *[meg]*

KSZ: *akkor valószínűleg [szükség]*

OV: *[meglepett volna]*

KSZ: *[lett volna rá] /*

Kálmán Olga beszélgetőpartnerei közül hatan vitatták a kérdést vagy a kérdezőt, négy rövid példával szemléltetjük, hogyan tették ezt. A Gusztos Péter-interjú részlete mind az interjúalany, mind az interjúvezető 'kérdés vitatását' mutatja be. A témaajánlást tevő műsorvezető közlését kérdőjelezi meg a politikus, mire válaszként, közbevágással az interlokutor eldöntendő kérdését vitatja a műsorvezető. A vizsgált politikai interjúk közül kiemelkedik ez a játékosan provokatív 'szempont ping-pong'. Látszólag mindkét fél homlokzatfenyegető beszédaktusokban kommunikál, a mellékletben olvasható teljes szöveg alapján azonban kijelenthetjük, hogy mégisincs szükség rendbehozó aktusokra (repair work), a felek homlokzata nem sérül meg.

KO: *[De ha tényleg] agyaggalamb lövészet volt, akkor az nem tilos! <leejtett vállak, szemkontaktus>*

GP: *És tudjuk<szemkontaktus>, hogy tényleg agyaggalamb lövészet [volt, miután]..?*

KO: *[És tudjuk], hogy éleslövészet volt?<szemkontaktus, szemöldök felmelése>*

A választások előtt álló miniszterelnök-jelölttől azt kérdezi a műsorvezető, hogy szerinte milyen mértékű többséggel nyerhetik meg a választásokat. Konkrétan fogalmaz, s ezt eldöntendő kérdéssel teszi. Orbán Viktor kérdést és a kérdezőt is provokálja válaszával, így kerül ki a kérdést.

KO: *Öö...meglesz a kétharmad, mit gondol, vagy nem?*

OV: *.....Fogadnom is kell rá, vagy csak úgy [találgat?]*

A Lázás János-beszélgetésben a vendég a műsorvezető által hivatkozott információforrást vitatja. Kálmán Olga - nemverbális jelei alapján - az interlokutor metainformatív kejeletését fenyegető beszédaktusként interpretálja, s azt gyorsan, közbevágással, többszörös tagadással el is hárítja.

KO: *Hát, a BTK-t például most fogják módosítani és szigorítani^, [a]*

LJ: *[Igen], amiben meg akarják szüntetni ..a.. valós életfogytiglanig tartó szabadságvesztést.*

KO: *Nekem azt mondta Dávid Ibolya két nappal ezelőtt, hogy nem igaz, benne van a módo [sításban].*

LJ: *[Nem tudtam], hogy ő az igazságügy miniszter <kamera KO meglepett arcán>, én ezt az [Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból]*

KO: *[Nem, nem, nem.]*

A következő interjúrészlet KO és VM beszélgetéséből származik, s jól példázza a mérsékelt, neutrális stratégiát folytató politikus témaelhárítását. Feltételes módú, udvarias közléssel kezdi mondandóját, majd magyarázatot ad arra, miért lehet téves a műsorvezető információja. Mivel Kálmán Olga közbevág, s pontosít, a politikus határozottabb, hangnemben folytatja megnyilatkozását. A következő mondata már ismét neutrális, a provokatív kijelentést feltehetően lezártak tekinti.

VM: *Annyiban pontosítanám ezt a mondatot <jobb kéz előreleendő, bólint>, nyilván valamelyik újság..írói ő közleményből [olvasta^]*

KO: *[Mind]egyik így [hozta]*

VM: *[Én azt mondtam,] hogy lehet <két kéz a levegőben, mutatóujjak nyújtva, egymás felé néznek, a többi behajlítva> Tehát, ez a történet azért még nincs lezárva^ <szemkontaktus>, 2010. áprilisáig lehet igénybe venni az IMF-nek a hitelét.*

Nagy Katalin

A Hír TV műsorvezetőjének kérdéseit kevésbé vitatták a politikusok, mint azt a másik kettő csatornán megfigyelhettük. Míg a kolléganők információkérését a tíz vendégből hatan vagy heten provokálták, addig a Nagy Katalin vezette beszélgetésekben mindössze három alkalommal fordult elő ez az elhárítási mód. Ezekből kettőt idézünk. Nyitrai Zsolt a műsorvezető eldöntendő és kiegészítendő kérdését udvariasan, feltételes módú ige használatával, mérsékeltén provokálja.

NK: *.... Ugye, a költségvetésben <bólogat, szemkontaktus> nyilván szerepelnie kell annak, hogy itt Európa Par..he..parlamenti választások lesznek <bólint, mosolyog>. Pártkeretek vannak ilyenkor^, vagy milyen keretben teszik félre az összeget? <mosolyog, szemkontaktus>*

NYZS: *Hát, én kettőosztanám a témát.<jobb kéz érvelő mozdulata>*

Páva Zsolt az alábbi részletben az interjúvezető által hivatkozott, a sajtóban megjelenő vélekedést vitatja. Bár formailag udvariasan kerüli ki a kérdést, a népies 'csinján bannék' szófordulat hangsúlyozása figyelmeztetésként értelmezhető, s így honllokzathfenyegető aktus.

A mondat további részében, egyfelől rendbehozó beszédaktust valósít meg a politikus, másfelől érvel provokációja mellett. Mindkettőt a többes szám első személyű felszólító igealakkkal teszi, amellyel bevonja a műsorvezetőt a közös gondolkodásba, valamint finoman felszólítja egy másik nézőpont felvételére.

NK: [kettő tized] százalékot <fej oldalra billentése, szemkontaktus, halvány mosoly>, csak azért, mert már itt a sajtóban azért <fejingálás, kitért kezek mosoly, szemét lehunyja> néhányan viccelődtek ezen, hogy na azért ez már <fejingálás, szemkontaktus, mosoly, szemek felfelé néznek, évődő tekintet> maximum egy négy fős családnál ez egy ilyen kilencven <fejingálás> forint havonta <lehunyja szemét>, mondjuk nem egy nagy pénz <előredől, szemkontaktus, mosoly>, bár tudom én, hogy a mai világban [nem lehet ezt így kijelenteni]

PZS: [Hát,... azért.. én a viccel csinján bánnék], tehát..ő <fej oldalt billentése, szemkontaktus> azért lássuk be, hogy ő komoly gondok vannak minden család megélhetésével kapcsolatban^,

A téma figyelmen kívül hagyása, azt jelenti, hogy a beszélő nem reagál a korábban elhangzott témaajánlásra, hanem másról beszél. Ez a beszédaktus gyakorta az interjúvezető stratégiájának egyik eszköze a tematika követésére, s anélkül, hogy megsértené a vendégét egy esetleges „erről most ne beszéljünk megjegyzéssel”, folytatja kérdésfeltevését.

7.1.5. Beszédszervező beszédaktusok: Közbevigasztások

Az alábbi táblázat jól szemlélteti, hogy a 3. számú interjúvezető minimálisan kétszer több közbevigasztást kezdeményezett kolléganőinél. Az 1. és 4. számú interjúvezetők eredményeivel összehasonlítva viszont több mint háromszoros különbséget tapasztalhatunk.

8. táblázat Az interjúvezető által kezdeményezett közbevigasztások száma

Scheffe

Interjúvezető száma	N	Subset for alpha = .05	
	1	2	1
1	9	,29	
4	9	,31	
2	10	,60	
3	10		1,28
Sig.		,411	1,000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 9,474.

b The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Amennyiben a szóátvételi szándékkal kezdeményezett közbevágásokat összehasonlítjuk az összes közbevágások számával a 4. számú interjúvezetőnél találunk említésre méltó különbséget. Ez azt mutatja, hogy a Rájátszás műsorvezetője (4.iv.) több szupportív együttbeszélést alkalmazott interjúvezetési stratégiája során, amely a kooperatív stratégiára jellemző eszközhasználat.

9. táblázat Az interjúvezető szóátvételi szándékkal kezdeményezett közbevágásainak száma

Scheffe

Interjúvezető száma	N	Subset for alpha = .05	
	1	2	1
4	9	,19	
1	9	,29	
2	10	,58	
3	10		1,26
Sig.		,188	1,000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 9,474.

b The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Számtalan konverzációelemző tanulmány megállapította, hogy a nők beszédét gyakrabban szakítják félbe, mint a férfiakét. Jelen kutatás egy speciális szituációban vizsgálja a női és férfi interlokutorokat, amikor a nő kezében van a beszélgetésirányítás, így a félbeszakítás joga is. Ezen keretek között, úgy vélem, a nő genderéből adódó hátrányos helyzetet interjúvezetői pozíciója többnyire megszüntette, ezért a vizsgálat fókuszában elsősorban a közbevágások szerepe és következményei állnak. A gender mint interjúvezetési stratégiát meghatározó tényező ritkán volt tetten érhető.

A sikeres közbevágás által az interjú klasszikus kérdés-válasz szekvenciális felépítése módosítható. Ha az interjúvezető észleli, hogy az alany válaszkikerülési stratégiába kezdett, a közbevágással leállíthatja vagy lerövidítheti a vendég közlését, s visszaterelheti a kívánt beszédtemához. Ugyanakkor tudnia kell, hogy a vendég számára presztízsromboló vagy homlokzatfenyegető beszédaktusba kezdett, amelynek káros hatása lehet az interakció egy részére. A válaszadó megbántódhat, s visszavonul. Ezáltal kevesebb információhoz jut a kérdező, mint a fenyegető beszédaktus előtt.

A vizsgált interjúkban négy féle reakciót jegyeztem le a félbeszakított interjúalany részéről:

1, A vendég ironikus hangnemben megkérdezi, hogy ő is elmondhatja-e véleményét, így módon a prozódia segítségével homlokzatfenyegető aktusként implikálható a látszólag udvarias kérdés, s az alany rombolja a riporter presztízsét. (pl. Kálmán Olga és Orbán Viktor beszélgetésében)

KO: ... *Akkor ez egy jó költségvetés* <szemkontaktus, szemöldök felemel>. *Hogyha maguknak nem akarnak rosszat, akkor* <fejngatás, nyílt tekintet>, *akkor nem tettek rosszat.* /3.

információközlés, metainformáció, saját vélemény kifejtése/

OV: [Úgy] <bólint, szemöldök fel, mosolyog> /4. válaszadási szándék/

KO:[Igen] <emelkedő hangnem, megadja a szót> /5. a szándék nyugtázása/

OV: *Hozzászólhatok? Tehát* <nevet, szemkontaktus, tekintet KO-n> /6. engedélykérés válaszadásra/

KO: *Igen.* /7. engedély megadása/

OV: *Úgy látom, hogy a ...politikai* <maga elé néz> életneka....*baloldalán* <szemkontaktus>....*hogy ez most* <mosoly, jobb kéz simító mozdulata, szemöldök felemelése> *pontos leírása-e a magyar politikai életnek vagy sem* <előrehajtott fej, szemöldök felemelése, szemkontaktus, mosoly> *ezt most.....talán tegyük zárójelbe^* <mosoly>. ...

2, Az interjúalany felháborodik, kikéri magának, hogy félbeszakítják. Ez a válasz explicitebb homlokzatfenyegetést jelent az előbbinél, s eredményeként az interjúvezető kibillen a tudatos beszélgetésirányításból, valamint aktiválódik védekező mechanizmusa (magyarázkodásba vagy ellentámadásba kezd). (pl. Kálmán Olga és Tarlós István, Mészáros Antónia és Navracsics Tibor interjúrészletében)

TI: *Engem nem bosszant, mert szerintem az emberek nem hülyék. És tudják, hogy ennek [az egésznek]* /46. tagadás, érvelés, információközlés/

KO: [Nem] <magas hangon> *az viszont.* / 47. gyors közlési szándék/

TI: *Bocsánat,... [ne haragudjon]* /48. szókérés/

KO: [*ha felmerül a gyanúja*]./49. közlés folytatása, a partner kérésének figyelmen kívül hagyása/

TI: [*Ezt hadd fejezzem be.., jó?*] <erős hangon> /50. határozott szókérés/

KO: [*hogy hülyének nézik az embereket az viszont nagyon bosszantó, ha..*] /51. a válasz folytatása, a partner kérésének figyelmen kívül hagyása/

TI: *Ennek így nincs értelme, hogyha nem engedi a mondatot befejezni. <kissé sértődötten>... Akkor ne beszéljessünk.* /52. a beszélgetés megszakítása, a műsorvezető figyelmeztetése, érzelemkifejezés/

KO:... *Hallgatom.* /53. nyugtázás, visszavonulás/

N.T.: - *Látja, ezért van szükség egy olyan kormányra, amely a többség bizalmát élvezi^* <bólint>, *mert egy kisebbségi kormány, amely ráadásul meglehetősen népszerűtlen is* <fejngatás>, *hiszen láthatjuk, hogy a kormánytagok egy része azért a népszerűségi listák vége felé helyezkedik el, nem fog tudni végrehajtani ilyen lépéseket* <összefűzött kezek>. *A magyar [választópolgárok]/41. metainformáció, a műsorvezető meggyőzése az ellenzéki pártból alakult kormány támogatottságáról/*

MA.: - [*Tehát önök, ...ha kormányon lennének*] /42. információkérési szándék/

N.T.: - [*Ha megengedi,.. befejezem ezt a mondatot*] <kioktató hangnem>/43. a műsorvezető közbevágásának metainformációs értékelése/

MA: a népszerűség birtokában fájdalmat [is okoznának?] /44. információkérés/

N.T.: - [*Ha megengedi,*]. *befejezem ezt a mondatot* <monoton hangon>. *Szerintem a magyar választópolgárok pontosan tudják, <bólint> hogy ez a helyzet, amit a szocialisták okoztak, ez az 1990 óta eltelt magyar történelem legsúlyosabb helyzete a gazdaságban is, szociálpolitikában és általában a belpolitikában.*

3, A meghívott politikus többszöri sikertelen szóátvételi kezdeményezés után elhallgat, nemverbális síkon jelzi nemtetszését, majd átadja a domináns interlokutor szerepet az interjúvezetőnek. A későbbiekben megnyilatkozása visszafogottabb lesz. (pl. Kálmán Olga és Eörsi Mátyás párbeszédében)

KO: *Ne mondja azt, hogy [népszerű]* /5. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

EM: [*Az elnök*] /6. válaszadási szándék/

KO: *dolgot akart mondani. Mitől volna népszerű ..*/7. a kijelentés megkérdőjelezése/

EM.: [*Ma*] /8. ismételt válaszadási szándék/

KO: [*ha*] *valaki azt mondja^*, <szemlesütés> /9. gondolat folytatása/

EM: [*Ma..., ma....*] <**kitárt kezek**> /10. ismételt válaszadási szándék, nem jut szóhoz/

KO: *hogy elszomorító, amit ez a kormány csinál <fejngatás>, tehát inkább a tartalmáról kellene beszélni, mint arról, hogy ez népszerű vagy népszerűtlen. <kamera EM felé, szája, szeme összeszorítva>* /11. a partner véleménynyilvánításának elutasítása, a téma határozott irányítása, kijelölése/

4, A vendég látszólag teljesen nyugodtan fogadja a közbevágást, válaszreakcióként ő maga is gyakrabban szakítja félbe a kérdezőt. Tudatos, 'rámenős' kommunikátor-szerepet játszik, felkészülten várja a támadást, amire visszatámad, azonban hangsúlyozandó, hogy nem személye ellen irányuló beszédaktusként interpretálja a közbevágást. A politikai interjú -az infotainment kategóriában -látványos elemekkel tűzdelt szerepjátékká válik az ő esetében. Az interjúvezető belemegy a játékba, s a harcias, kompetitív stratégiát választja beszélgetésirányítása sajátjául. Ez a típus leginkább a Kálmán Olga-Szíjjártó Péter- interjúban figyelhető meg.

SZP:[*Arra kérjük*] <bólintással kíséri pillantását> /44. ismétlés/

KO: [*vagy mondanak*] *beszédet, vagy [nem.]* /45. információközlés/

SZP: [*Arra kérjük*] *Gyurcsány Ferencet, hogy ne tegye. Nyilvános rendezvényen legyen kedves, ne mondjon beszédet.* /46. információközlés ismétlése/

KO: [*És ha*] /47. információkérési szándék/

SZP: [*Ne mondjon*] *beszédet!* /48. ismétlés /

KO: *beszél, akkor...* /49. információkérés /

SZP: *Mi ezt kérjük tőle, várjuk meg a választát.* /50. információközlés ismétlése /

KO: *patt ^helyzet?* /51. információkérés/

Az interjúrészlet remekül szemlélteti az interlokutorok ragaszkodását a beszélgetés irányításához, hiszen egyikük sem vonul vissza, az interjúvezető mindenképpen felteszi kérdését, a politikus pedig többször ismétli elhárító válaszát. Szintén itt látható, hogy az

interjúalany beszédszervező beszédaktusai között is szerepelhet közbevágás illetve közbevágások. Jelen kutatásban a fentebb említett nemzetközi tanulmányok, bár nem feltételeztem, bizonyos esetekben igazolást nyertek (a férfiak többször szakítják félbe a nőket, mint fordítva), hiszen a nő által betöltött szimbolikus hatalmi pozíció (interjúvezető) ellenére több férfi politikus rendszeresen félbeszakította kérdezőjét. Az interjúalanyokhoz hasonlóan az interjúvezetők is válaszreakciókba kezdtek.

A korrelációs statisztikai elemzések megmutatták, hogy a vendég közbevágásai szignifikáns mértékben befolyásolták a műsorvezetők közbevágásait, vagyis, minél többször szakította félbe a meghívott politikus a kérdező megnyilatkozását, vagy fordítva, a kérdező a vendégét, ő válaszul, ellentámadásba lendülve, annál többször tette ugyanezt. Az alábbi táblázatban látható, hogy Krizsó Szilvia és Kálmán Olga közbevágásai korrelálnak legerősebben az interjúalanyával. Ez részben azt jelenti, hogy az ő vendégeik a másik kettő műsorvezető meghívottjaiként kevesebbszer kezdeményeztek/volna közbevágásokat, részben úgy értelmezhető, hogy KSZ és KO gyakrabban él a közbevágás eszközével kolleganőiknél, s interlokutoruk ezen homlokzatfenyegető aktusát ugyanazzal az aktussal reagálják le.

10. táblázat Az interjúvezető és az interjúalany közbevágásainak száma
Pearson Correlation
Sig.(2-tailed)

Interjúvezető neve		az interjúalany által kezdeményezett közbevágások
Mészáros Antónia	az	-,033 ,933
Krizsó Szilvia	interjúvezető	,797* ,010
Kálmán Olga	által	,891** ,001
Nagy Katalin	kezdeményezett közbevágások	,499 ,255

**Correlation is significant at the 0.01 level

* Correlation is significant at the 0.05 level

Az interjúvezetőket külön-külön vizsgálva megállapíthattuk, hogy Mészáros Antónia közbevágásaira volt legkisebb hatással a partner ezen homlokzatfenyegető aktusa. Nem gondolom, hogy csak a személyiségjegyek különbségével magyarázható az eredmény, hanem feltételezem, hogy a nemzetközi tapasztalatoknak köszönhetően (hat év a BBC-nél) tudatos

interjúvezetői magatartást alakított ki az M1 műsorvezetője, s felkészült a különböző stratégiát folytató partnerekkel történő interakcióra.

A közbevágás más beszédaktusok előfordulását is meghatározta. Így, az interjúvezető közbevágása az interjúalany metainformatív közléseire hatott leginkább. Fordított arányosságot fedeztem fel az interjúvezető közbevágásai és a meghívott politikus metainformációi között. Minél többször szakította félbe partnere beszédét a műsorvezető, az annál kevesebb metainformatív megnyilatkozást tett. Az interjúalany korábban említett válaszreakciói közül ez a harmadik csoportba tartozik. Más szóval, a közbevágás bizonyos mértékű törést okozott az interakcióban, a partner ezután kevésbé adott hangot saját véleményének.

A homlokzatfenyegetést kiigazító vagy rendbehozó eljárásokat (repair work) mindegyik interjúvezető az aktív figyelmet jelző szemkontaktussal, mosollyal, a partner következő közlésére vonatkozó, támogató bólintással, nyugtázással kezdte. Ritkán fordult elő, hogy az interjúvezető elnézést kért, amiért a vendég szavába vágott. Megjegyzendő, hogy ezzel az explicit bocsánatkéréssel hatékonyabb kiigazítást tudott megvalósítani, s a homlokzatfenyegetést is jelentősen csökkentette (MA). A kiigazítások a következő beszédlépcséváltáson nem nyúltak túl.

7.1.5.1. Közbevágások Mészáros Antónia interjúiban

Mészáros Antónia percenként 0,1-0,6 közbevágással élt a férfi politikusokkal történő beszélgetések alatt. Ezzel szemben az egyetlen női vendéget meginterjúvolva egyszer sem szakította félbe annak közlését. Bár a 0 és a 0,1 közbevágás között nem jelentős a különbség, mégsem gondolom, hogy véletlen a női politikussal szemben így módon tanúsított szolidaritás. A műsorvezető, ahogy az alábbi példák szemléltetik, több esetben elnézést kér interjúalanyától a közbevágás mint homlokzatfenyegető aktus megtételéért, ezáltal mérsékelve azt. Ezt láthatjuk a Gráf József- és a Kósa Lajos-interjúban is:

MA: *[Ne] haragudjon, hogy közbevágok, de akkor számítha^tunk ilyen mértékű áremelkedésekre, [ahogy] /11. a kérdés ismételt feltevése/*

GJ: *[ööö] /12. beszédátvételi szándék/*

MA: *[mondják] egy-két hónapon belül^, vagy azért talán mégsem^? /13. eldöntendő kérdés/*

GJ: *Ööö.. az áremelkedésekre a jelen pillanatban számítani kell, mert nagyon ritka az az év, hogy a fagy is és az aszály is, gyakorlatilag óriási károkat okoz....*

KL:Ezek egyébként is értelmetlen beállítások, hanem megpróbál egy kicsit árnyaltabban fogalmazni, példákra utalni, akkor úgyis úgy jár, ahogy én is jártam <mosoly>, mindenki azt olvassa ki a beszédéből <határozott szemkontaktus, kezek emelkednek>, vagy a mondandójából, ami a politikai elfogultságának [kedves]./13. háritó válasz, magyarázat, információközlés/

MA.: - [Vagy] így jár <előredől, kéz felemelve>, **ne haragudjon, hogy közbevágok**, vagy így jár, vagy ez volt az eredeti szándéka, hiszen számos politikai elemző megfogalmazta már azt, hogy ami önök között van az gyakorlatilag valóban nem ellentét, inkább szereposztás. Orbán Viktornak az a dolga, hogy a FIDESZ szavazótáborának egy inkább jobbra eső részét fogja meg <fej oldalra billent>, öné, öné pedig az, hogy a mérsékelteknek legyen szimpatikus <határozott szemkontaktus, bólint, kéz felemel>, azoknak, akik jobban középre húznak. /14. framing, újra megkísérli a kérdés megválaszoltatását/

A Tarlós István-beszélgetésben az interjúvezető részéről történő közbevágás nem mondható sikeresnek. MA a vendég közlését folytatni kívánó verbális és nemverbális jeleit figyelembe véve elhallgat, megvárja, míg az interlokutor önként lezárja beszédlépését. Ugyanakkor, fontos megemlítenünk, hogy a visszavonulással a neutrális stratégiától mérsékelten eltávolodó, a beszélgetőpartnert támogató stratégia eszközét alkalmazta a műsorvezető.

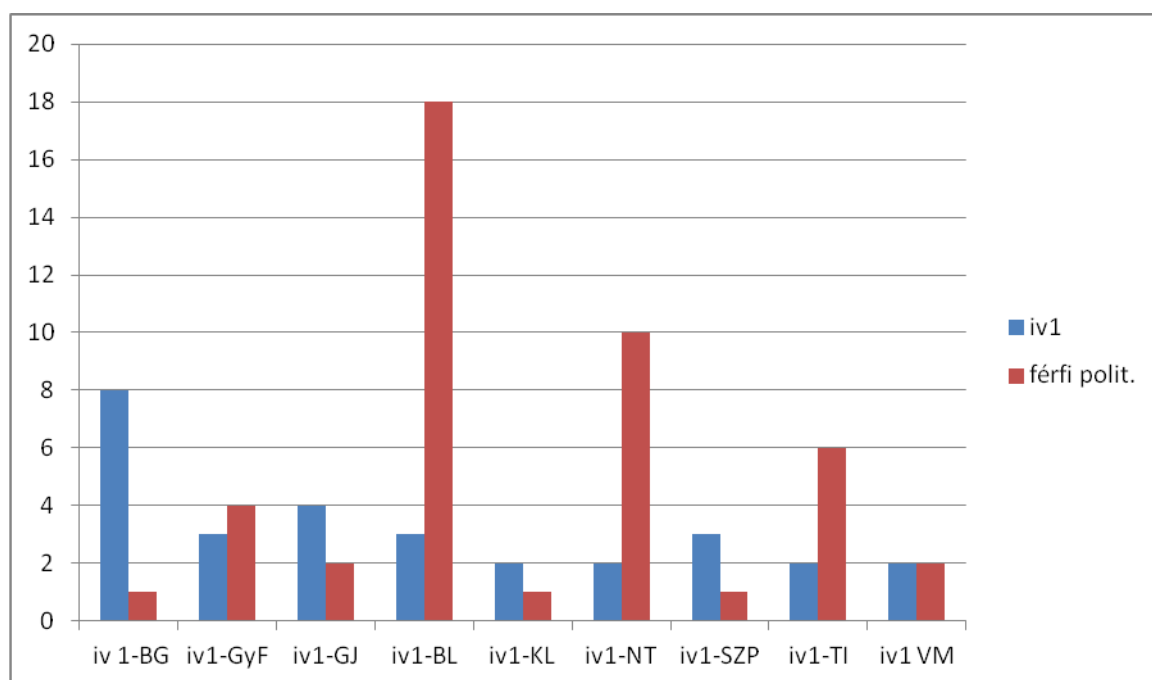
TI:Nekünk azt mondták 3 évvel ezelőtt, nektek itt semmi szavatok, befolyásotok nem lesz <szemkontaktus, enyhe bólintás, kezek rakosgató mozdulata>. Ezt többé-kevésbé be is <bólint, szemkontaktus> tartották. Most [tehát] /13. metainformáció, az MSZP politikájának minősítése/

MA.: - [Most viszont lett volna önöknek szavuk, hiszen] /14. érvelési szándék/

T.I.: - [Bocsánatot kérek] <fej határozott meghajtása, mindkét mutatóujj különválasztása, figyelemfelkeltő mozdulata>, be is tartották ezt az ígéretüket <bólint, szemkontaktus>, nem volt szavunk <bólint>, hiába kezdeményeztünk vizsgálatokat is <maga elé néz, rakosgató mozdulatok>, az MSZP most sem a vállalt feladatát nem teljesíti <szemkontaktus, rakosgató kézmozdulatok>, az általa meglékelte hajót gyáva módon elhagyja, sem pedig tabula rászát nem akar^ <bólint>...

Az alábbi diagram MA összes férfi politikus vendégével folytatott beszélgetéseinek közbevágásait szemlélteti. Az ábrán nem az arányosított, percenkénti közbevágások látszanak, ennek ellenére úgy gondoltam, az eredmények jól szemléltetik az interjúvezető és interjúalany egymáshoz viszonyított közbevágásait. Láthatjuk, hogy a kilenc férfi közül négyen szakították többször félbe az interjúvezető nő beszédét, mint fordítva. Bokros Lajossal és Navracsics Tiborral (akik kiemelekedően magas számú közbevágással éltek) történő beszélgetésekből a metainformációkat bemutató fejezetben szemléltetünk részleteket.

1. diagram Közbevágások Mészáros Antónia (iv1) férfiakkal folytatott interjújában

7.1.5.2. Közbevágások Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Krizsó Szilvia 0,2-1,3 közbevágást tett percenként a megfigyelt interjúban. A legtöbbször Fodor Gábor közlését szakította félbe, aki szintén gyakran élt ezzel a beszélgetésirányító eszközzel. A legkevesebb félbeszakítást a Draskovics Tibor-interjúban láthattuk. Női vendégével beszélgetve az érték 0,5. Ebből arra következtethetünk, hogy a homlokzatfenyegető beszédaktusok tekintetében nem mutatott a női politikusnak kedvező hozzáállást az interjúvezető. Horváth Ágnes beszédét további kérdésfeltevés céljából szakította félbe KSZ, ezzel azonban nem állította le a politikus közlését, a vendég befejezte mondatát.

HÁ: *Ő... igen <bólint>. Én azt látom, hogy hogy érdemes ebbe a rendszerbe bejönni, az egy olyan rendszer, amely nem garantál, nem hoz rövidtávú megtérülést^, ellenben egy középtávú tud hozni jó működéssel megtérülést <emelt szemöldök, bólintás> Azaz [megérheti] /10. vélemény kifejezése/*

KSZ: *[Azt ki lehet] /11. információkérési szándék/*

HÁ: *a kisebbségi befekte[tőnek] /12. információközlés/*

KSZ: *[Azt ki] lehet egyébként mondani, hogy ez a rendszer sz ..h..gar.. akadályozza a szabad orvosválasztást, hiszen végülis nem a páciens dönt arról, hogy ő ...hol szeretne meggyógyulni^ és milyen orvos által <előredől, bal kéz hüvelykujja felfelé néz>, hanem a pénztárak <fejngatás>? /13. eldöntendő kérdés/*

Az alábbi interjúrészlet (Fodor Gáborral) a korpusz egyetlen olyan példáját szemlélteti, amelyben a műsorvezető időhiányra hivatkozva közbevág, s felszólítja vendégét közlése befejezésére. A magyarázattal feltehetően mérsékelni szándékozik homlokzatfenyegető megnyilatkozását, s az interlokutor látszólag érzelemnyilvánítás nélkül el is fogadja azt.

KSZ: [Ez is messze-messze] /38. szóátvételi szándék/

FG: [Nem ez a fő kérdés] <kamera KSZ-n, aki pislant, bólint, jelzi, hogy a partner befejezheti a mondatot>, az önkormányzati képviselőknek a létszáma^, hanem magának a .. a bürokráciának, az állami apparátusnak és az önkormányzati apparátusnak például a létszáma, és <kezek rakosgató mozdulata az asztalon, szemkontaktus> annak a működési fenn..ö.költségeinek a működésének a fenntartására fordított költségek <kissé előredől, jobb váll felé, jobb kéz tenyérrel a kamera felé, magyarázó mozdulatok>. Ez az igazi lényegi kérdés <mindkét kéz a levegőben, kitért ujjak egy más felé néznek>, itt nagyon sok mindent lehet spórolni, de tovább folytathatnám a [sort, mert] <bólint> /39. magánál tartja a szót, információközlés/

KSZ: [De] /40. szóátvételi szándék/

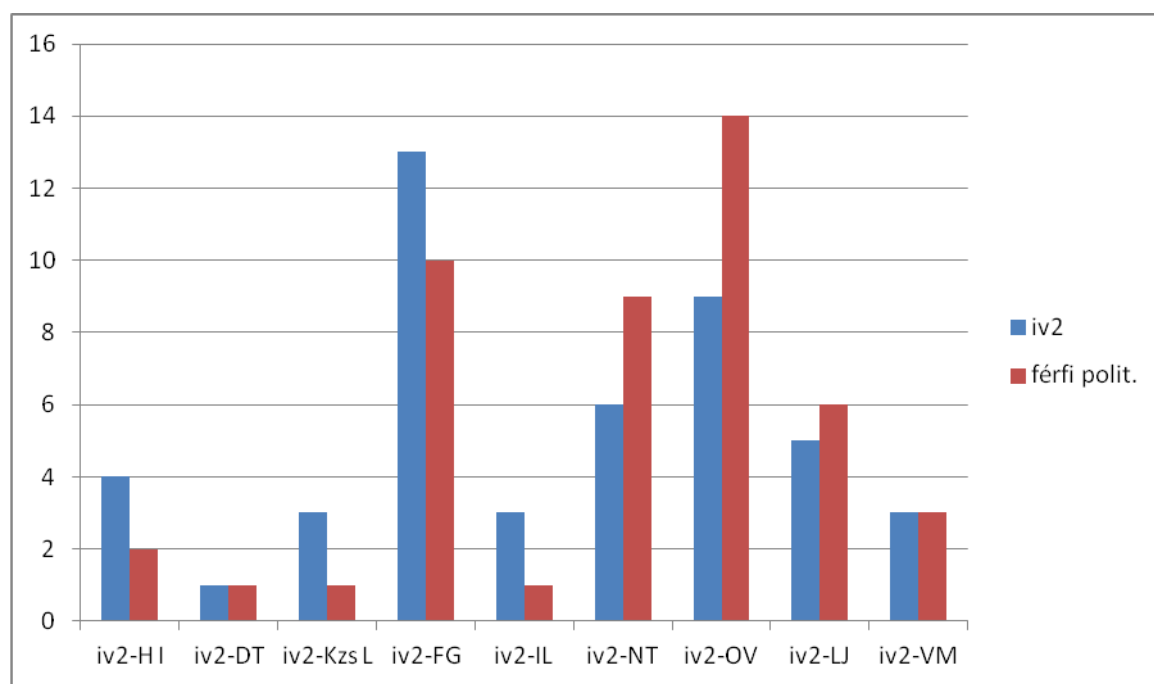
FG: [egyébként] /41. korábbi gondolatok folytatása/

KSZ: [De most ne tegye] <nevetve> mert sajnós ki..kifutottunk az [időből^] /42.sikeres szóátvétel, a partner felszólítása az információközlés befejezésére/

FG: [Igen] /43. nyugtázás/

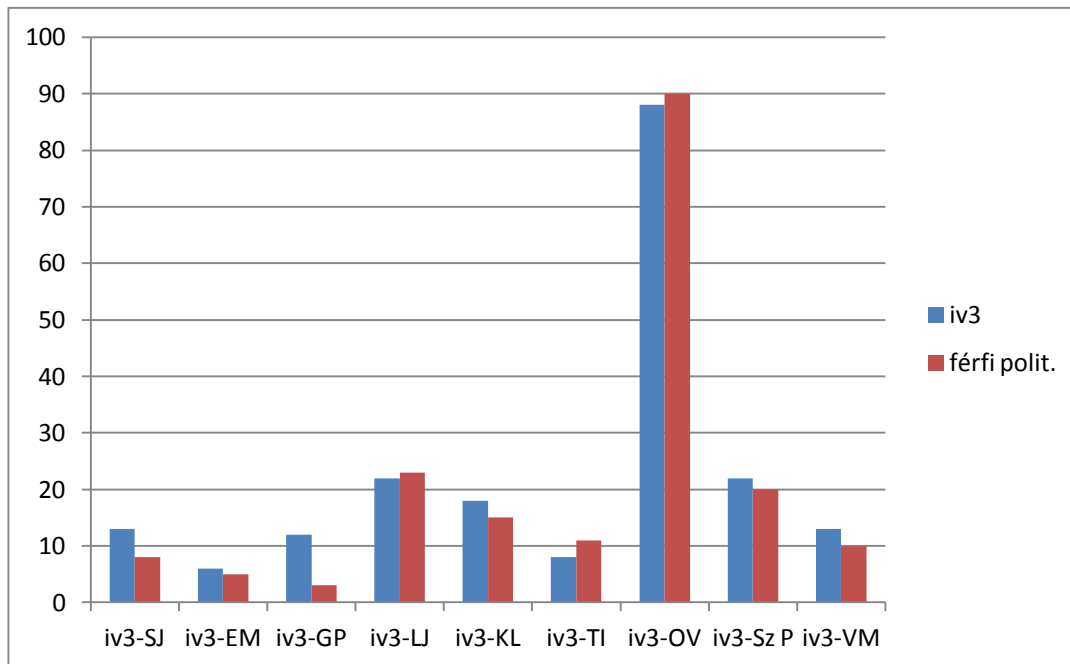
Az alábbi diagram Krizsó Szilvia (iv2) és férfi vendégei közbevágásait szemlélteti. A kilenc meghívott közül hárman szakítják többször félbe a műsorvezetőnőt, mint fordítva, ő is három férfi politikussal beszélgetve él több közbevágással, kettővel pedig ugyanannyiszor szakítják félbe egymás közlését.

2. diagram Közbevágások Krizsó Szilvia (iv2) férfiakkal folytatott interjúiban

7.1.5.3. Közbevágások Kálmán Olga beszélgetéseiben

3. diagram Közbevágások Kálmán Olga (iv3) férfiakkal folytatott interjúiban

A korábbiaktól eltérő eredményeket ábrázol a diagram. Egy-két kivétellel eltekintve szoros versenyben állnak a közbevágásokat illetően az interakciós felek. Három férfinak ugyan sikerül többször félbeszakítani a műsorvezetőnő beszédét, de hat interjúban ő él többször a kompetitív stratégiára jellemző gyakori közbevágással.

Kálmán Olga interjúi kiemelkedő eredményeket hoztak, hiszen a percenkénti félbeszakítások száma 0,3-2,2 között változik. A női interjúalannal, Lendvai Ildikóval, történő beszélgetés mutatója volt a legalacsonyabb, ott inkább a partner szakította félbe a kérdezőt válaszadási igyekezetében.

KO: [Igen, tehát] attól, hogy az OEP-et megsokszorozzi... sokszorosítjuk öö nem egy OEP lesz, hanem regionális [szinten öt hat hét] <mindkét kéz ujjai kitérve az asztal fölé/>19. nyugtázás, információközlés/

LI: [Igen, igen, tudja], hogy miért jelenti ezt ez? <bólint/>20. nyugtázás, visszakérdés/

KO: Az miért jelenti [azt] /21./ információkérés, kiegészítendő kérdés/

LI: [Igen], igen, elmondom. <gyors tempó, bólogat/>22. nyugtázás, információközlési szándék kifejezése/

KO: hogy a különbségeket felszámolják?

Mészáros Antónia kommunikációs stílusához hasonlóan KO-nál is fellelhető az azonos nemű meghívottnak kedvező attitűdváltás.

Ezzel ellentétben a legtöbb közbevigaszt az Orbán Viktor-interjúban érte el. Megjegyzendő ugyan, hogy az interjúalanyok közül szintén Orbán Viktor szakította félbe leggyakrabban a műsorvezetőt, azonban ez nem indokolja feltétlenül az interjúvezető homlokzatfenyegető verbális viselkedését. Az alábbi példa szemlélteti, hogy egyik fél sem engedi meg a másiknak, hogy akadályozza információközlését.

KO: *[Ezt Varga] Mihály már kifejtette itt. A legnagyobb tétel az ő felsorolásában, hogy mire alapozzák ők vagy Önök <fejngatás> a 7 egész akárhány százalékos költségvetési hiányt az az, hogy például a BKV <fej előrebillent, szemkontaktus, hunyorít>, meg a MÁV ..ő rendbe tételét szolgáló <fejngatás> több száz milliárdos összeg nincs benne <fejngatás, szemkontaktus> a [költségvetésben]. /24. információközlés/*

OV: *[Hát ez nem] /25. véleménynyilvánítási szándék/*

KO: *[Én ezt] /26. információközlési szándék/*

OV: *[a rend]betételét szolgáló/27. véleménynyilvánítási szándék/*

KO: *Én ezt megkérdeztem Oszkó Pétertől <előredől, szemkontaktus, bólint>, amikor a vendégem volt, és azt mondta, hogy persze <hátradől, fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy nincs benne a költségvetésben^, senki nem akarja a ..mondjuk, a hitelállományát egy összegben csökkenteni [2010-ben akár a MÁV-nak] /28. hivatkozás a szocialista pénzügyminiszter nyilatkozatára/*

OV: *[De] /29. információközlési szándék/*

KO: *akár a BKV-nek. /30. a mondat befejezése/*

OV: *De, de én, mi csak annyit állítunk, hogy 300 milliárd forint hiányzik a BKV és a MÁV kasszájából. Ez nem a rendbetételhez kell <fejngatás>, hanem a túléléshez. Ez nagy különbség....*

A második legmagasabb közbevigásszámot a Szíjjártó Péter-beszélgetés eredményezte, ahol számos esetben néhány szavas közléseket szakítottak félbe az interlokutorok (ld. a 4. pontban található interjúrészletet).

Az interjúalany és az interjúvezető által kezdeményezett közbevigásokat vizsgálva megállapítottam, hogy a négy női interjúvezető közül Kálmán Olga közbevigásai mutatták a leghatározottabb összefüggést interjúalanyainak közbevigásaival. Ez azt jelenti, hogy a műsorvezető gyakran választotta a kompetitív stratégia elemeit, akár kezdeményező, akár reagáló szerepben. Legtöbb beszélgetésében mégsem történt súlyos homlokzatrombolás, ami részben az interlokutor fejlett kommunikációs készségeinek, részben az interjúvezető nemverbális közléseinek (mosolyának) volt köszönhető. A műsorvezető több esetben kezdeményezett közbevigást, amikor ismereteivel ellentétesnek vélte a vendég állításában megfogalmazottakat. A Kósa Lajos-interjúban erre láthatunk példát.

KL: *Őő...nem..nemcsak arról van szó, hogy őő..., hogy .őő ez meglehetősen ötletszerűen vetődik fel, mert a korábbi egyeztetéseken <fej oldalt billentése, szemkontaktus, kezek összefűzve az asztalon> soha ilyet még nem hallottunk, ilyen javaslatot. /40. metainformáció, tagadás/*

KO: *Dehogya[nem]. /41. a partner kijelentésének cáfolata, metainformáció/*

KL: *[Az] egyéni körzetek[ben a szocialisták] /42. információközlés/*

KO: *[Hát, volt ez már], volt, volt már [ilyen javaslat] /43. helyesbítő információközlés/*

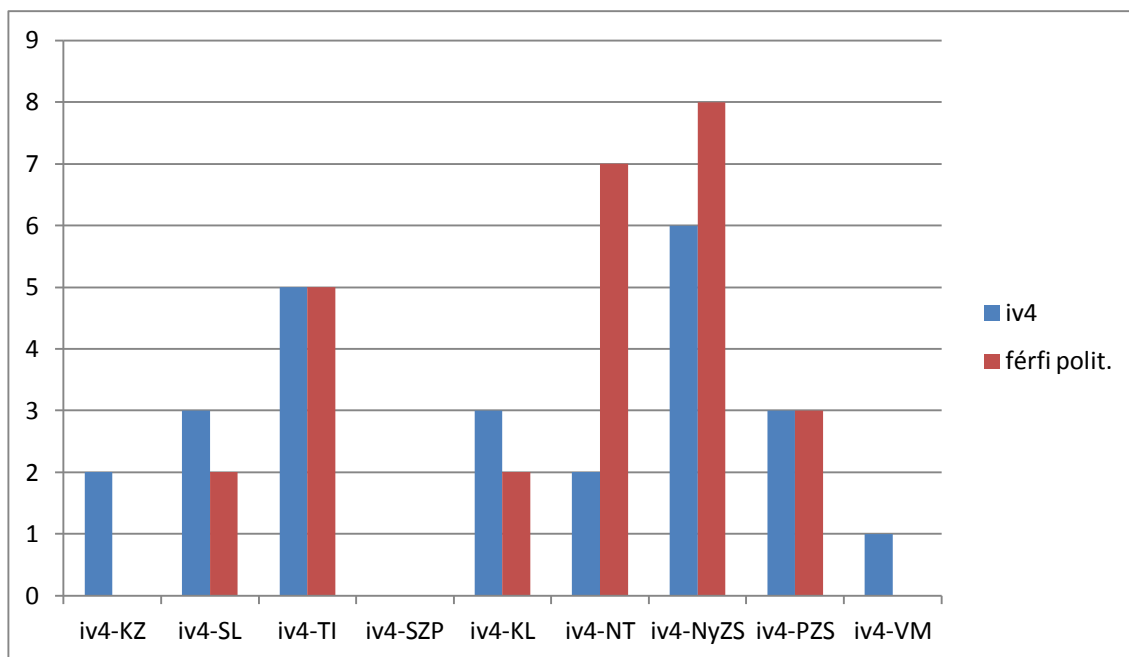
KL: *[de nem a szocialistáktól], egyéni körzeteket a szocialisták még soha nem akartak megszüntetni <bólogat, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>.*

Témától és politikai hovatartozástól függően a tudatosan konfrontálódó műsorvezető szerepét öltötte magára KO, aki a kompetitív interjúvezetési stratégiát alkalmazta az információszerzés, valamint a nézők figyelmének fenntartása céljából. Ezzel nem állítom, hogy minden interlokutornal szívesen kerül konfliktusba a kérdező, hiszen szupportív és neutrális stratégiát is választott, azonban a kutatás másik három műsorvezetőjéhez hasonlítva Kálmán Olga interjúvezetési stílusára leginkább a kompetitív stratégia volt jellemző.

7.1.5.4. Közbevágások Nagy Katalin beszélgetéseiben

Nagy Katalin Mészáros Antónia eredményeivel egyező percenkénti közbevágást tett (0-0,6). Szíjjártó Péterrel, a Fidesz korábbi kommunikációs igazgatójával, történő beszélgetésében egyáltalán nem szakította félbe interlokutort a műsorvezető, tehát a Rájátszásban nem a női interjúalany kedvezményezett elsősorban. A második legalacsonyabb mutató azonban a Barsiné Pataki Etelka-interjúból származik, tehát ha nem is elsősorban, valamelyest azonban mégis megfigyelhető a női politikussal szemben kifejezett szolidaritás.

4. diagram Közbevágások Nagy Katalin (iv4) férfiakkal folytatott interjúiban

A fenti diagram rendkívüli eredményeket szemléltet. A négy interjúvezető közül NK az, akit csak két férfi politikus szakít félbe többször, mint azt ő teszi. Három olyan esetet is láthatunk, ahol egyáltalán nem szakítják félbe a műsorvezető mondandóját a meghívott férfiak.

Az egyik legmagasabb percenkénti közbevágásszámot (0,58) a Tarlós István-interjúban érte el a műsorvezető. Az alábbi részlet megvilágítja, miként reagált a politikus a félbeszakításra a Rájátszás című műsorban, amely határozott különbséget mutat a fentebb idézett Egyenes beszédben történő beszélgetés részletével szemben. Nyilvánvalóan a csatorna politikai támogatottsága, a műsorvezető szupportív stratégiája és a meghívott vendég politikai szimpátiája befolyásolta a közbevágásra adott választ.

NK: *[Hát ezért] vannak önök, hogy elmondják, nem?* < felemelt jobb kéz TL felé mutat >
/17. a partner hitelességének hangsúlyozása/

TI: *Igen* /18. nyugtázás/

NK: *De a [metróberuházások] /19. visszatérés a korábbi kérdéshez/*

TI: *[rögtön] /20. szándék kifejezése a válaszadás folytatására/*

NK: *[szerződését nem] /21. a kérdés feltevésének folytatása/*

TI: *[rögtön] /22. szándék kifejezése a válaszadás folytatására/*

NK: *Orbán Viktor [írta alá] /23. a kérdés feltevésének befejezése/*

TI: *[rögtön] befejezem a gondolatot,.. amit kérdezett, arra válaszolni fogok^ <szemkontaktus>, csak azt szeretném mondani, hogy ez borzasztó ebben az országban, mert a túlnyomó többség nem valaminek a valóságtartalma alapján <bólogat> ala...alakítja ki az álláspontját, hanem kizárólag aszerint, hogy melyik irányból, melyik forrásból nyeri az információt...*

A közbevágások száma kapcsolatba hozható a metainformatív elemek számával. A többszörös lineáris regressziós modellel kimutattuk, hogy az interjúvezetők által kezdeményezett percenkénti közbevágások száma hatással volt az interjúalany kritikai tartalmú metainformatív közléseinek számára. Minél többször szakította félbe az interjúvezető az interjúalanyt, az annál kevesebb metainformatív megjegyzést tett, illetve az interjúalany közbevágásai egyenes arányosságot mutattak az általa megfogalmazott metainformatív megnyilatkozásokkal. Az alábbi táblázat ezt szemlélteti.

11. táblázat

Az interjúalany metainformatív kijelentéseinek száma az interjúvezető által kezdeményezett közbevágások tükrében

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta	B	Std. Error
1	(Constant)	1,776	,396		4,486	,000
	Az interjúvezető metainformatív kijelentéseinek száma	,209	,407	,081	,515	,611
	Az interjúvezető által kezdeményezett közbevágások száma	-1,385	,342	-,914	-4,045	,000
	Az interjúalany által kezdeményezett közbevágások száma	1,376	,351	,920	3,915	,000
	Az interjúvezető szemkontaktusainak száma	-,049	,162	-,049	-,306	,762

a Dependent Variable: **Az interjúalany metainformatív kijelentéseinek száma**

7.1.6. Metainformációs nyelvi elemek vizsgálata

A metanyelvi értékelés leggyakoribb eszközei a metainformációs igék (hazudik, állít stb.), továbbá a prozódia (hangnem, hangsúly, hanglejtés stb.), melynek segítségével ugyanaz a mondat számos, egymástól jelentős mértékben eltérő üzenetté válhat. Az elemzett politikai interjúkban az ironikus hangvétel, a kioktató hangnem gyakori metainformációt hordozó jelként tűnik fel. Feltételezhető, hogy a műsorok szerkesztői ezen a területen is élnek beleszólási jogukkal, hiszen a köztvévé műsorvezetői kevesebb alkalommal tesznek metainformációs megjegyzéseket, mint a másik két csatorna műsorvezetői.

A négy műsorvezető eltérő elemeket alkalmaz metakommunikációjában. Az elemzés fókuszában a beszélgetésvezetők állnak ugyan, mégis bemutatjuk a partnerek metanyelvi jeleit, remélve a kommunikációban lévő felek között működő mechanizmusok pontosabb megértését.

7.1.6.1. Metainformációs elemek Mészáros Antónia interjúiban (M1, Az Este)

Mint azt a rövid ismertetőben olvashattuk, a műsorvezetőnő a határozott beszélgetésirányító Jeremy Paxman stílusának egy finomabb, úgymond 'nőiesebb' változatát kívánja

meghonosítani Magyarországon. Beszélgetéseiben megfigyelhettük, hogy hozzáállása mindaddig támogató volt, míg a partner erős ellenstratégiája nem kényszerítette védekező pozícióba, ekkor kommunikációs stílusa változott, hangneme semlegessé vált. Az alábbiakban az interjúkat a metainformációs elemek szempontjából mutatjuk be.

Mészáros Antónia az ellenzéki Kósa Lajossal, Debrecen polgármesterével, pozitív értékelést nyújtó metanyelvi elemeket használt, ezzel szemben a politikus negatív értékelést is adott. Igaz, hogy azt kizárólag saját magára vonatkoztatva tette, s nem minősítette a kérdezőt.

MA: - *Vajon mekkora szerepe lehet ebben <előredől, kézmozdulat a partner felé>, vagyis annak, hogy az ellentábor szavazóit is el tudja érni azok is szimpatikusnak tartják, annak, hogy saját pártján belül gyakran kifejezetten ellent mond pl. a pártvezetőnek, de mindenképpen finomabban fogalmaz, mérsékeltebben fogalmaz < határozott szemkontaktus>, mondjuk pl. demokrácia tekintetében legutóbb.*

KL: *...ezeket én is elismerem<szemkontaktus>, sőt... hát egy csomószer bírálom saját rendszerünket is. Sokszor hangoztattam én is azt, hogy a legtragikusabb.. mondjuk egy demokratikus meggyőződésű politikus számára^., az pont az <bólint, szemkontaktus>, hogy az a félelem, hogy könnyen meglehet, hogy a késő Kádár-kornak a saját korában nagyobb becsülete volt az akkori Magyarországon, mint a mai demokráciának most. És azért... ez elég elkeserítő<fej oldalra billentése> .*

A műsorvezető kommunikációjában fellelhető a beszélgetőpartner iránti szimpátia metanyelvi kifejezése:

MA.: - *Sajnos az időnk lassan lejár, de egy gyors kérdés valamiről, ami tudom, hogy az ön szívének kedves <mosoly>, Debrecen meg.megpályázta 2010-re az ifjúsági olimpia megrendezését. Elég erősnek tartja a várost ehhez?*

Az interjú kölcsönös együttműködésen alapult, a műsorvezető részéről a szupportív interjúvezetői stratégia elemeit gyakran a metainformációs megnyilatkozások adták.

A miniszterelnökkel, Gyurcsány Ferencsel, folytatott beszélgetésében előfordultak a meghívott politikus által kimondott metanyelvi megjegyzések, amelyek leginkább a jobboldal minősítésére vonatkoztak, Pl. „Tudja, el kell dönteni, hogy **egy politikus riogatni akarja az országot...ebből akar politikai hasznot..**” Hasonló a Fidesz elmúlt években folytatott kommunikációjának értékelése:

„Na persze, aki hat éve azt mondja, hogy jön a farkas, annak egyszer igaza lehet.”

Mészáros Antónia nem értékelte vendége közléseit, mindössze egyszer utalt az ellenzéki vezető, Orbán Viktor beszédére: „**a kormány pénzügypolitikája az szerinte egy**

zsebtolvajával egyenlő”. Ez az idézet Gyurcsány Ferencet metanyelvi értékelés kinyilvánítására ösztönözte:

„...ha körüludvaroljuk... az országot, abból nem politika lesz, abból ügyögés lesz.”

A politikus mindössze egy esetben engedte meg magának a műsorvezető kérdésfeltevésének mérsékelt bírálatát: *„Hát, nem tudom, hogy így jó-e a kérdés”*. A műsorvezető azonban nem reagált a kiigazításra, így elkerülte a homlokzat körüli csatározásokat. Az aktív figyelő szerepét öltötte magára, s az információszerzés célját szem előtt tartva kérdezett, vagy hallgatott.

Az interjú Navracsics Tiborral, a többi beszélgetéstől eltérően, a műsorvezető kommunikációs stílusának megváltozását eredményezte. A meghívott vendég a beszélgetés elején a kormány tevékenységének metanyelvi értékelését adta, amelyet visszakérdéssel, hangnem és hangsúlybeli változtatásokkal tett. Amikor Mészáros Antónia arról beszélt, hogy a kormány nem engedheti meg magának az előrehozott választásokat, mert az meglehetősen költséges, majd 2010-ben, a politikus így reagált: *„És akkor megengedheti magá^nak? Miért?”* *„A miniszterelnök úr vegye a bátorságot és mondjon le.”*

Mivel a politikus észlelte, hogy a műsorvezető közléseiben a nehéz helyzetben lévő kormányt próbálta védelmezni, a beszélgetés további részében rá irányította metanyelvi megjegyzéseit, melyek részint a pontos válasz elkerülése céljából fogalmazódtak meg, valamint a jobboldal rátermettségét hangsúlyozták: pl. *„Bízzon meg bennünk. Szépen lassan összeszedetnének mi ezt az összeget.”*, másrészt az interjúvezető kommunikációjának negatív értékelését adták: *„Ha idézni tetszik, akkor idézzen pontosan, ha lehet”*. Hangneme kioktatóvá tette a bírálatot, de a műsorvezető úgy döntött, megőrzi nyugalmát, s az őt érő megjegyzésre nem reagált. Ehelyett határozottabban, visszakérdéssel, minősítő kifejezésekkel próbálta megtudni, hogy az ellenzék mire készül. Pl: *„ ha a kormány nem dől a kardjába”* vagy *„Tehát, önök, ha kormányon lennének, a népszerűség birtokában fájdalmat is okoznának?”* A fájdalom szó használata azért figyelemre méltó, mert a partner mindvégig a kormány által okozott fájdalom, nehézség ellen emelte fel szavát, s bizonyos döntések a jövőben is járhatnak kellemetlenséggel a választópolgárok számára. A műsorvezető nem kapott határozott választ a kérdésre. Partnere inkább interjúvezetői stílusára vonatkozó metanyelvi értékelést tett: *„Ha megengedi, befejezem ezt a mondatot.”* A tíz interjú közül kiemelkedik az utóbbi, ahol a beszélgetőpartner kommunikációs stílusa homlokzatfenyegető metainformációs

megjegyzésekben gazdag, ezáltal a műsorvezető metakommunikációját a felek között működő tükröhatás befolyásolta.

A Szíjjártó Péter-interjúban, Sólyom László köztársasági elnök sikertelen szlovákiai látogatásáról beszélve, MA mindössze egy metainformatív kérdést tett fel, az viszont meglehetősen telített:

*MA: ...nem gondolják, hogy valóban...,hát... **ha ne is fogalmazzak másképpen , de lehetett volna <bólint> szerencsésebb időpontot is választani** ehhez a látogatáshoz? **Hogy mondjuk azt, hogy a szlovák fél ismert érzékenységét <bólint, szemkontaktus> kiprovokálta a köztársasági elnök, az nem volt ebből a szempontból annyira meglepő***

A politikus ezzel szemben számos metainformációs operátorral élt, amelyekkel részint a nézők felszólítását, továbbá a szlovák fél kritikáját fogalmazta meg.

*SZP:.... **És lássuk be**, ennek a szlovák <szemkontaktus> kormánynak van egy olyan <bólint> tagja, a koalíciós <bólint> kormánynak van <bólint> **egy olyan tagpártja <bólint>**, amely **bizony vállalhatatlan szélsőséges eszméket képvisel**<homlokráncolás, szemkontaktus>, **és én egészen elképesztőnek gondolom** azt, hogy az a párt <bólint, szemkontaktus>, amely a vezető kormánypárt Szlovákiában, egyébként <fej oldalt billentése> jegy.**jegy.jegyzem meg itt a Szocialista Internacionálé tagja ugyanúgy, mint az MSZP, egészen egyszerűen ezt hagyja <ajkak felhúzza> és ezzel együtt ő így kormányoz...***

A későbbiek során SZP a műsorvezető kérdésfeltevésére vonatkozóan tett metainformációs megjegyzést, amire azonban a kérdező nem reagált.

*SZP: **Hát nézze, én ezt egy rendkívül hajánál fogva előrángatott érvnek tartom***

A felek beszélgetését nem változtatta versengő kommunikációvá az értékelő megjegyzések sorozata, a műsorvezető neutrális, ezzel egyidőben határozott beszélgetésirányítási stratégiát alkalmazott.

A Tarlós Istvánnal folytatott beszélgetésben a politikus, ellenzéki kollégáihoz hasonlóan, magas számú metainformatív kijelentéseket tett, míg a műsorvezető éppen ellenkezőleg. A következő interjúrészlet szemlélteti, hogy a műsorvezető metainformációs ige segítségével világította meg az MSZP álláspontját, amire a politikus hevesen, többféle negatív tartalmú metanyelvi operátort alkalmazva reagált:

*MA.: - **Ők arra hivatkoznak**, hogy **ők szerették volna például 5 évre visszamenőleg <bólint, szemkontaktus>nyilvánosságra hozni az 5 millió F feletti [szerződéseket]^ <fej enyhe billentése, szemkontaktus>, /16. ellentétes információ közlése/***

TI: [ühüm] /17. nyugtázás/

MA:szerettek volna [bérplafont] /18. információközlés/

TI:[Igen]/19. nyugtázás/

MA: szerettek volna vizsgálóbizottságokat, és mindezt a Fidesz<bólint, szemkontaktus> nem [szavazta meg] /20. információközlés/

*T.I.: - [Ez nem igaz], szemem szedett hazugság[^]. A Fidesz és én magam is <maga elé néz, rakosgató mozdulatok> 2007 tavasz óta ugyanezeket szorgalmazzuk <szemkontaktus>, amiket **most az MSZP megpróbálna fővezéresdi módra** <váll oldalt billentése, kezek egymás felé nézve az asztalon> **elsüttni a közvélemény előtt.***

Egy esetben fordult elő, hogy a politikus kritikája a műsorvezető kijelentésére vonatkozott, ekkor verbális közlését határozottan megtámogatta nemverbális kommunikációjával.

*T.I.: - [Ez nem vélemény], bocsánat, ezt felejtse el ezt a szót <fej a partner felé fordul, kezek csipentő mozdulata az asztalon, szemkontaktus>, ezek ellenőrizhető tények <bólint>. **Én tényeket mondok** <bólint, szemkontaktus>, **Burány úr álmodik** <fej átbillentése a másik oldara>. /7. helyesbítés, a műsorvezető kijelentésének cáfolata/*

A Varga Mihály-interjúban a műsorvezető metainformációs operátorokkal telített véleményét olvashatjuk. MA az 'ember' főnévvel kiterjesztette a szemantikai mezőt a nézőkre, így a Fideszre vonatkozó kritikát általános érvényűvé tette:

*MA: - Az önök módosító indítványait viszont <előredől, szemkontaktus> **azért is nehéz volt elfogadni,..<nyel> mert, ha megnézte az ember alaposabban, akkor gyakorlatilag <hátradől> pl. a kötelező ellentételezés elvének, vagyis, hogy megmondják, hogy honnan vennék el azt a pénzt, amit valakinek adnának, <fej oldalra billentése, szemkontaktus> gyakorlatilag csak a formalitás szintjén feleltek meg,<előredől, szemkontaktus> mert ugyanazt a pénzt osztották volna szét 15-ször, 20-szor, 30-szor... gyakran.** /11. metainformáció, véleményformálás/*

Másutt a Költségvetési Tanács véleményére utalt a műsorvezető:

*MA: Egyébként pedig a kamatfizetési kötelezettséget<jegyzeteit nézi> **látták alacsonyabbnak<szemkontaktus, előredől, bólint> a tervezettnél, ezzel sem értett egyet a Költségvetési Tanács <hátradől, szemöldökét megemeli>. Azt mondták, hogy ez irreális <előredől, szemkontaktus, fej mérsékelt balra fordítása>. Vagyis olyan pénzeket osztottak volna szét, 450 milliárdot, ami nem volt sehol <fejingatás, szemkontaktus>, még az ablakban sem.***

Mivel a kijelentést élénk nemverbális jelek kísérték, továbbá hangsúlyozás és köznyelvi magyarázat (még az ablakban sem), a műsorvezetőnél vélhetően egyetértett a vendég pártjára vonatkozó kritikával. A kiemelt operátorok a szöveg nézők számára történő értelmezésének szabályozását szolgálták. Válaszul a politikus mérsékeltlen fogadta a kritikát, s finoman utalt a relativitás szükségességére:

VM: - Hát ez túlzás talán[^] <hunyorító tekintet, merev arc, nyugodt hangnem>, én nem így fogalmaznék...,

Ahogy a következő részletek mutatják, Bajnai Gordonnal beszélgetve a műsorvezető többször alkalmazta a framing technikát. Ezekben a szövegfragmentum relativizálása történt egy viszonyítási ponthoz:

MA: *Ez a hétfői záró szavazás bizonyos <kezek érvelő mozdulata> értelemben az ön kormánya próbakövének <a partner felé fordul, szemkontaktus> is tekinthető*

MA: *...Ez azt jelentheti, hogy önök is ezért kénytelenek <szemkontaktus> tűzön-vízen át ragaszkodni a vagyoadóhoz <a bal kéz élén támaszkodik az asztalon, rakosgató mozdulat, majd a partner felé nyúl>, de másfelől az ellenzék sem fog tudni kimászni belőle, bármit is mondanak most*

A második példa metainformációs operátorai utalnak a műsorvezető politikai szimpátiájára, hiszen magyarázatában szerepel a *kénytelenek* szó, amellyel a gondokkal küzdő kormány lehetőségeit szemlélteti, valamint hangsúlyt kap az ellenzék kontrollálásának esélye. Ennek ellenére a politikus nem él a lehetőséggel, s nem kezdi explicit negatív kritikával illetni a legnagyobb ellenzéki pártot, metainformációjában a szituációk és szerepkörök különbözőségére utal. Ugyanakkor, nemverbális metanyelvi jelei utalnak a saját tettek nyomtatékosítására:

BG: *Egy új kormány majd tehet más javaslatokat az IMF-nek és akkor majd az IMF megítéli <sűrű pislantások, szemkontaktus>, hogy az is hiteles javaslat-e, az is kivezeti-e Magyarországot a gazdasági válságból, vagy nem. És akkor az IMF eldöntheti majd akkor, hogy fenn akarja tartani a hitelprogramját vagy nem. Ez az új kormány feladata lesz. Mi legjobb tudásunk <jobb kéz mutatoujja az asztalon kopog> szerinti programot raktuk össze, egy olyat, amelyik a magasabb értékű ingatlanok <rakosgató kézmozdulatok> terhelésével lehetővé teszi, hogy sokkal kevesebbet kelljen adózni <folyamatos szemkontaktus> és sokkal több pénz maradjon a munkát legálisan vállalkozók zsebében <szemöldök felemelése>.*

Egy esetben határozott hangvételű, negatív értékelést fogalmaz meg BG a magyar politikai és gazdasági életre vonatkozóan, melyet metainformációs eszközök segítségével közöl:

BG: *- Ez egy rossz hagyomány <bólint, szemkontaktus>. Magyarországon ennek véget kell vetni. Véget kell vetni <fejingetés> annak a politikai..hát, szpáhi gazdálkodásnak, vagy rablógazdálkodásnak, amikor minden négy évben elindul <fejingetés> egy licitálás, egy üres, hamis illúziókeltés <szemöldök felemelése> és ígéretés, ahol az embereket azzal bolondítják, hogy majd lám-lám - <felemeli a fejét, kihúzza magát, mosoly> olyan jól is élhetnénk, mint ahogy az utolsó év költségvetése alapján megmutatjuk nektek, aztán mindig jön a keserű rádöbbenés a következő évben. És aztán a visszafogás <bólint>. Magyarország így mindig egy picit előreszalad, aztán óriásit fékez és sokkal lassabban halad előre <jobb kéz mutatoujja kopog az asztalon>, hosszú távon, mintha kiegyensúlyozottan, a józan ész alapján gazdálkodva mennénk előre, és a parlamenti pártok nem az üres ígéretés <szemkontaktus> mentén próbálnák megszerezni a szavazatok többségét. Ennek véget kell vetni. <maga elé néz, fejingetés> /32. metainformáció, a magyar gazdálkodás minősítése, célkitűzés megfogalmazása/*

A műsorvezető későbbi metanyelvi kijelentései a különböző pártok vélekedését mutatták be, amelyekre mérsékeltén reagált a politikus. Az interakció során egy személyes kritika sem hangzott el a műsorvezető kérdéseire, sem a politikus tevékenységére vonatkozóan. Nem meglepő tehát, hogy MA interjúvezetési stratégiáját a neutrális és a szupportív elemek váltakozó használatával jellemezhetjük.

A következő interjúrészt a Gráf József-beszélgetésből származik. MA a Kárenyhítési Alap tagsági problémáira mutat rá, amikor a gazdákra hivatkozik, a politikus pedig a metainformációs elemek segítségével cáfolja műsorvezető közlését.

MA: Ezek nagyon kevesen vannak, hiszen a **gazdák éppen arról panaszkodtak**, hogy akinek ennyire nincsen pénz[^], rossz volt a termés, az nem tudott belépni. Elenyésző töredéke [lépett be a gazdáknak.] /23. információközlés, a nehézségek feltárása/

GJ: [Ez, azért] **hamis ez a megközelítés[^]**, mert október – november - decemberben lehetett belépni ebbe az alapba.

Határozott interjúvezetési stratégia működését láthatjuk, sem kompetitív, sem szupportív elemek nem találhatók a beszélgetésben.

A Bokros Lajos-interjú a vendég részéről meglehetősen intenzív metainformációs közléseket tartalmaz, amelyek egy része a műsorvezető kijelentéseinek kritikája, mások a kormány és a legnagyobb ellenzéki párt negatív értékelése.

MA.: - Amit már **előre megmondtak** <bólint, szemkontaktus>, **sőt úgymond kőbe véstek** <előredől>, az pl. az, hogy 120 milliárd Ft-ot kell elvonni az önkormányzatoktól <bólint>. /13. információközlés, indirekt kérdés/

B.L.: - **Nem vésték kőbe** <fejngatás>, mert ez a szám is mozog <bólint, szemkontaktus>, ha **megfigyelte az utóbbi napok eseményeit**, [a különböző frakciók] /14. a műsorvezető kijelentésének cáfolata/

MA: - [Akkor ez csak verbálisan]./15. helyesbítés/

B.L.: - [Ez verbális, igen], a kőbe vésvé egyetlen szám van, ez az államháztartási deficit <szemkontaktus>, de ezt szeretném is üzenni mindenkinek <bólint>, hogy ez **maradjon**<bólint> **kőbe vésvé és ez a kő ne porladjon el** <fejngatás, szemkontaktus>./16. megerősítés, politikai üzenet/

MA: - **Gondolja, hogy ezt e helyről kell [üzenni?]** <szemkontaktus>/17. metainformáció, eldöntendő kérdés/

B.L.: - [Muszáj.] /18. megerősítés/

A műsorvezető, ahogy a 15. beszédlépésben láthatjuk, módosította korábbi kijelentését, ezáltal elfogadva a vendég közlését. A politikus a hatalmi fölény birtokában metainformatív operátorok segítségével kiszólt az interjúból, s figyelmeztette a döntő pozícióban lévő, majd az abba kerülő politikai réteget, hogy az államháztartási deficit száma maradjon 'kőbe vésvé'. A nézők között felételezett politikusok direkt meg- és felszólítása érhető tetten. A politikus

üzenete reakcióra készítette a műsorvezetőt, aki meglepődésének adott hangot. Eldöntendő kérdése interpretálható volna a tett megkérdőjelezéseként, de számonkérésként is. Mivel a politikus határozottan válaszolt, s lezárta a beszéd szekvenciát, többé nem ejtettek szót BL megnyilatkozásáról. A műsorvezető személyes nézőpontjáról azonban többet tudhatunk meg a következő metainformációt tartalmazó kijelentéséből:

MA: - *Ön egyébként talán még kissé elhamarkodottan is, azt írta ebben a cikkében <szemkontaktus, előredől>, hogy idén van a populizmus csúcspontja <kamera a mosolygó BL-n>, amikor jövőre azt hiszem, hogy döngethetünk akár újabb csúcsokat is, hiszen egy választási éy lesz, és eddig ez a populista recept, ha úgy tetszik, beválni látszik <partner felé fordul, szemkontaktus>. Tehát értem, amit mond, /43. metainformáció/
BL: Igen. /44. nyugtázás/*

Mészáros Antónia nem a cikkben említett populizmus szerepét vitatta, mindössze a csúcspont időpontjának meghatározásában nem osztotta vendége véleményét. Utolsó mondata a politikus által felvetett, a populizmus sikerhez vezető funkciójával való egyetértést implikálja, amelyet Bokros Lajos nyugtázása megerősít.

A női politikussal beszélgetve hasonló módon tette kritikai észrevételét a műsorvezető, mint a a férfi vendégekkel. A framing technika itt is megfigyelhető.

MA: - *Ez most úgy hangzik, amit mond, mintha azt akarná mondani, hogy tehát a politikai praktikum az diktálja <mosoly>, hogy akkor az MDF megengedheti magának, hogy hátralépjen, kritikusabb hozzáállást vegyen fel, és mégse legyenek előrehozott választások <kezek kitérve, váll megemelése>. /5. framing/*

A nemverbális jelek arra utalnak, hogy az interjúvezető nem osztotta vendége nézőpontját. A beszélgetés további részében olyan megjegyzéseket hallhattunk, amelyek megerősítik ezt az interpretációt, s inkább a neutrális, s nem a szupportív stratégia működéséről tanúskodnak.

7.1.6.2. Metainformációs elemek Krizsó Szilvia interjúiban (M1, Az Este)

Krizsó Szilvia interjúvezetési stílusában a leggyakrabban előforduló metainformációs operátorok a körülhatárolások. Legtöbbször a saját valamint a nézők megértését segítő értelmezési tartomány kijelölésére kijelentő mondatokban, s visszakérdésekben tett kísérletet. A beszélgető partnerek nem minden esetben fogadták el közléseik módosított interpretációját, s ennek hangot is adtak. Az alábbiakban konkrét példák felvonultatásával szemléltetjük a műsorvezetőnő által használt metainformációs elemeket.

A kulturális miniszterrel, Hiller Istvánnal, folytatott interjúban Krizsó Szilvia számos alkalommal kommunikál metanyelvi eszközökkel, ezzel szemben, vendége mindössze egyszer teszi ezt. A körülhatárolás csoportjába tartozik a következő példa. „***Ez azért kvázi azt jelenti, nem, hogy ez a bizonyos beruházási költségből 1%-kal kevesebb jut az adott beruházásra? Az ugye-kérdés(nem?) használatával megerősítést vár partnerétől, másrészt finomítja az értelmezést.***„ A másik jellemző eszköz Krizsó Szilvia beszélgetésirányításában a szószemantikai magyarázat kérése. Pl. „***Az mit jelent, hogy kultúramodernizáció meg kultúrafejlesztés?***” A műsorvezető visszakérdez partnere által használt kifejezésre. Többször megfigyelhető ez az elem, melynek funkciója a közlés homályosságára való utalás, s a nézők számára kért világos, érthető kifejezések használata. Az is feltehető, hogy ezáltal jóval több információ megszerzését reméli a műsorvezető. Funkcióját tekintve ennek a kérdéstípusnak egy változata az olyan tagadó mondat, amelyben a műsorvezető közli, hogy értelmezési nehézségei akadtak. Pl. „***Még mindig nem értem, hogy hogy jön ez a 2.6 milliárd<bal kéz kitárt ujjai HI felé, föl-alá>***”. A *még mindig* határozói szerkezet felerősíti a közlés tartalmát, türelmetlenséget sugall az interjúvezető részéről, a meghívott vendég homlokzatfenyegetését is jelentheti. A nem-verbális elemek szintén felerősítik a megnyilatkozást.

A műsorvezető megállapítása a kulturális pályázatok kiírásával kapcsolatban a darab szócska, továbbá nemverbális jelek együttes működésével válik metanyelvi megjegyzéssé. Pl.

*KSZ: Felmentem az önök honlapjára, és ott az van, hogy pályázatot fognak kiírni 2008. januárjától, **egyelőre** <mindkét kéz kitárva, szemkontaktus, szemöldök mérsékelt megemlése, fejingatás> **még egy darab pályázatkirás nem szerepelt.***

A prozódiai elemek közül fontos szerepet kap a hangsúly, amelyet az aláhúzott szavak kapnak. A *darab* szó fokozó jelentésű, fiatalok által szívesen használt mennyiségre utaló főnév. A határozott szemkontaktus, a kitárt kezek, s a fejingatás, amelyek a közlés kísérő elemei azt az üzenetet sugallják, hogy ennek nem így kellene lennie, ez nem elfogadható, értetlenül állunk a helyzet előtt.

A politikus reagálásai az interjú utolsó percéig mentesek metainformációs megjegyzésektől, amikor azonban a pécsi Európa Kulturális Fővárosa program kerül szóba, nemcsak a műsorvezető által megfogalmazott kételyeket, de az ellenzékétől hallható véleményeket is minősíti, pl. „***Nem kell ...előre sírni, és előre temetni, szisztematikusan dolgozni kell, ez a program még megcsinálható.***” Határozott kijelentésének nyomatékot ad szemöldökfelemelésével, amely érzelmi töltéseket jelez.

Fodor Gáborral, a Szabad Demokraták Szövetségének elnökével beszélgetve 6 alkalommal figyelhető meg metanyelvi megjegyzés a műsorvezető részéről, amelyekre kettő hasonló választ ad a vendég. Magyarországon az SZDSZ határozott presztízsvesztést szenvedett el azután, hogy kilépett a kormánykoalícióból, s egy különleges viszonyt tart fenn az MSZP-vel, hol ellenzékként, hol támogatóként viselkedik, s a párton belül is vannak ellentétek. Kis létszámú pártról van szó, talán ezért enged meg magának a műsorvezető a párt pozíciójára és tetteire utaló megjegyzéseket. Pl. az SZDSZ két napos gyűlésével és válságkezelő hatpontos javaslatával kapcsolatban így minősít a műsorvezető:

KSZ:... ezen tulajdonképpen semmi újat nem mondtak, csak amit már hetek óta mondogatnak, most összefoglalták hat pontban. Ennyire sikerült csak jutni két nap alatt?"

A körülhatárolás leegyszerűsítő formája jelenik itt meg, amit KSZ megtold egy eldöntendő kérdéssel, amely kisebbíti a partner érdemeit. Homlokzathátrétegző megjegyzés és kérdés hangzik el, amelyre teljes nyugalommal válaszol a partner. Nem kezd vitatkozni. Érvei között azonban az SZDSZ támogatottságáról is beszél, amire újabb metanyelvi 'záporral' reagál a műsorvezető, ismételve a vendége által használt szavakat.

KSZ: ...sok-sok emberről beszél, de azért maradjunk a realitások talaján, szerintem a közvélemény kutatások, de talán az önök saját kutatása se mondja azt, hogy nagyon sokan szavaznának most az SZDSZ-re.

Helyesbíti a partner közléseit, amelyek bizonyos ismeretek hiányában valóban félreérthetőek volnának. Folytatja kiigazító megjegyzéseit Krizsó Szilvia, amikor azt mondja, hogy:

KSZ: Na, akkor ez mégiscsak a párt hibája, nem, hogy nem tudják megszólítani azokat, akik, ha megszólítanak, mennének és ikszelnének....

A hibákkal, a helyzettel való szembesítés utolsó példája az Európai Parlamenti választásokkal kapcsolatos véleménynyilvánítása:

KSZ: ...mer' lehet, hogy van annál nagyobb gondja is Magyarországon sokaknak, minthogy az SZDSZ bejut-e az Európai Parlamentbe, vagy hány képviselő jut be Magyarországról az Európai Parlamentbe, és milyen megoszlásban...

Nemcsak a beszélgetőpartner, hanem a nézők figyelmének fókuszát is igyekszik máshová terelni a műsorvezető. A politikus élénken, metanyelvi megjegyzéssel reagál a hallottakra.

FG: *„Végre Magyarországon le kéne számolni azzal az illúzióval, hogy majd jön valaki ide, leül a stúdióba önnel beszélgetni, és megmondja, hogy mit kell csinálni”.*

Fodor Gábor mondata több értelmezést nyerhet: 1, nincs olyan szakértő, aki képes felvázolni a válságból kivezető utat, 2, aki tudja, mi a teendő, nem jön a stúdióba beszélgetni, 3, egyeztetések nélkül nem ad választ fontos kérdésekre egy politikus sem. Bizonyára létezik még egyéb interpretálása is a mondottaknak, azonban a politikai interjút mint az információközlés egyik műfaját elemezve kevésbé biztató következtetésekre juthatunk. Az interjú utolsó szakasza tartalmaz még metanyelvi elemeket, amelyek közül a műsorvezető záró megjegyzését szemléltetjük. Így inti partnerét Krizsó Szilvia mondandója befejezésére: *De..most ne tegye, mert sajnós ...ki...kifutottunk az időnkéből.*

Mindezt nevetve mondja, üzenve, nem is olyan nagy kár, vagy végre az idő közbeszólt, s nem kell azt a felsorolást meghallgatni, ami a kormányzás módosítására vonatkozik, s a korábbiakban már túl általánosnak vélt a kérdező. Az interjú többnyire kritikai hangvételű megjegyzésekkel, kérdésekkel tűzdelt, az Este műsorvezetőnője kolleganőjétől, Mészáros Antóniától, eltérően gyakrabban használt a beszélgetőpartner negatív értékelését adó metainformációs nyelvi elemeket.

Orbán Viktorral a sikeres népszavazás után beszélgetve Krizsó Szilvia háromszor alkalmazta a körülhatárolás technikáját, ezzel partnere határozott véleménynyilvánítását célozta meg. Pl.

KSZ: *Akkor ez azt jelenti, hogy erről a három kérdéstről mondták ki az emberek a véleményüket, magyarul, hogy vizitdíjat nem akarnak fizetni, napidíjat és tandíjat.”*

A Fidesz elnöke nyitott választ ad: *„Nézze, ...ki.....hogyan.”*, különböző értelmezési lehetőségeket sugallva. A műsorvezető további hasonló, bár határozottabb kérdésekkel várja a jövőben várható politikai lépésekre vonatkozó választ. Pl.

KSZ: *„Tehát ez azt is jelenti, hogy a következőkben, ha olyan intézkedéseket hoz a kormány, ami mondjuk, önöknek nem tetszik,akkor majd népszavazásokat kezdeményeznek?”*

A beszélgetésvezető elvárásainak nem tesz eleget a vendég, az értelmezési keretet tovább módosítja. Ezért a kérdező többször is megkísérli partnerét kibillenteni, s újabb körülhatárolásokat fogalmaz meg. Pl: *„ Most arra utal, ahogy ön vasárnap fogalmazott, amikor, ha jól emlékszem, azt mondta, hogy ezzel a referendummal az egészségpénztárakról szóló törvényről is véleményt mondtak a választók?”*

Az ellenzéki politika felvázolása helyett a kormány tetteinek minősítését hallhatjuk a Fidesz elnökétől. A verbális elemeken túl élénk arcjátékkal, szemöldökemeléssel, gesztusokkal, hangos beléggzéssel kíséri közléseit, s a nézőt helyzetértékelési képességéről, tudásáról igyekszik meggyőzni.

OV: *Az a kormány, amelyik egy ezreléket a költségvetésben nem tud megmozdítani, hm, hát, annak az alkalmassága felől komoly kétségek vannak.... továbbá ... MÉR' kerülne népszerű intézkedésektől gazdasági válságba egy ország?...a kormányzás nem abból áll, hogy....az előnytelen döntéseket valamilyen trükkel elfogadtatják.*

A műsorvezető metanyelvi megjegyzése a helyzet racionális megítélése felé próbálja elmozdítani a politikust: „*Na , de hát a megszorító intézkedéseket se jókedvükben szokták bevezetni a kormányok*”. Kiigazításait Krizsó Szilvia a „*na, de azért, vagy a na, de hát*” szavakkal kezdi, amelyek egyszerre fejeznek ki ellentétet, érvelést és a korábbi közlésektől való elhatárolódást. Pl.: *Na, de azért, attól függetlenül, hogy pántlikázzák vagy nem pántlikázzák, a Szerencsejáték Zrt. adóbevétele eddig is benne volt a költségvetésben.*” Az idézett példákban a műsorvezető a partnere régies szóhasználatának (pántlikázzák) ismétlésével részint ironikusan visszacsatol, részint eltávolodik a beszélgetőpartner álláspontjától. Nem-verbális jelei (mosoly, váll felemelése, nyak behúzása) azonban enyhítik a megnyilvánulások erejét, az ellenzéki vezetővel szemben nem enged meg olyan kritikai hangvételt, mint azt az SZDSZ-es politikussal tette, így Orbán Viktor nem kerül kellemetlen helyzetbe. Az interjút remek lehetőségként használja ki ellenzéki üzeneteinek közlésére, értsd a kormány hazudott, előre megjósoltuk a népszavazás eredményét, s a továbbiakban ránk érdemes figyelni.

A Horváth Ágnessel történő beszélgetésben sem az interjúvezető, sem az interjúalany nem fogalmaz meg negatív értékelést beszélgetőpartnerére vonatkozóan. A fiatal egészségügyi miniszter nem tekinti a situációt propaganda-eszköznek, csupán az új rendszer működéséhez szükséges, ám vitatott, egyéni döntőképeség meglétéről beszél metainformációs elemekkel:

HÁ: *Bármilyen furcsán is hangzik ma még, el fogjuk dönteni, hogy nekünk a plusz oltás ér többet, a vizitdíj átvállalás ér többet^, vagy éppen egy szűrővizsgálat ér többet <jobbra-balra mutató kezek>.*

KSZ mindössze egyszer szűkíti az értelmezési keretet metainformációval:

KSZ: *Ha valaki valamilyen szempont szerint választott pénztárat és pechje van, mert azt éppen összevonják egy másikkal, akkor ez azt jelenti, hogy ő tulajdonképpen károsodik <összefűzött kezek, szemkontaktus..*

Az interakció során nem folyik harc a beszédjog megszerzéséért, sem pozitív, sem negatív kritikával nem illetik egymást a felek, kooperatív interjúvezetési stratégia alkalmazását figyelhetjük meg.

Draskovics Tiborral merészebb, élcelődő hangvétellű beszélgetést enged meg magának a műsorvezető. Hogy tudatos a stílusválasztás, felvezető megjegyzésében explicitté is teszi:

KSZ: *Hadd kérdezzek egy csúnyát, Ön bukott <előredől, jobb alkarra erősen rátámaszkodik, halvány mosoly, szemkontaktus> tárca nélküli miniszterből lett most pénzügyminiszter jelölt? /7. metainformációs eldöntendő kérdés/*

A politikus kedélyesen háritja el a kérdést (ld. a témaelhárítások c. fejezetben), nem mutat sértődöttséget. Egyszer ugyan előfordul, hogy DT mérsékelt negatív értékelést ad a műsorvezető kérdéseire reflektálva, ez azonban csupán érvelésének eszköze, nem változtatja ellenségessé kommunikációjukat.: **DT: *Világosan elmondtam <fejngatás, szemkontaktus>, és komolyan is gondolom.***

Bár az interjú nem mentes a kompetitív stratégiára jellemző elemektől, mégsem állíthatjuk, hogy a partnerek versengését láthatnánk. Élcelődésük fesztelen nyelvi viselkedés.

A Korózs Lajos-interjút udvarias, neutrális beszélgetésirányítás jellemzi. KSZ egyetlen metainformációs kérdésfeltevést fogalmaz meg, amiben a nézők számára értelmezi a politikus korábbi közlését. **KSZ: *[Akkor nem arra] gondol magyarul, hogy növelni kell a járulékokat?***

A politikus saját nézetét a többség véleményeként tünteti fel, metainformációs minősítő elemei az általános alanyra vonatkozó felszólítás, a 'normális' melléknév, az 'ugye' szócska, a többes szám első személyű igealak. Ekkor nem a műsorvezető, hanem az ország politikai és gazdasági helyzete áll a kritika fókuszában:

KL: *Azt ne mondja nekem senki, hogy az egy normális helyzet, amikor öö 806 ezer rokkant nyugdíjas van egy országban és fél millió ebből a korhatár alatti rokkantnyugdíjas! <szemkontaktus> Ugye, ezt nem hisszük el?<kitárt kezek, erős szemkontaktus>*

A műsorvezető nem reagál a kritikára, igyekszik minél több információt megtudni a politikustól. Szélsőséges értékektől mentes beszélgetést hallhatunk.

Iván Lászlóval beszélgetve a műsorvezetőre jellemző framing-technika alkalmazása érhető tetten:

KSZ: *[Tehát akkor magyarul] azt mondja <szemkontaktus>, hogy nálunk nem lehet az a megoldás, hogy tol – tolják ki a..a nyugdíjkorhatárt akár mondjuk 69 évig?*

Neutrális beszélgetésirányításnak lehetünk tanúi, sem a politikus érvelésére irányuló kritika, sem a műsorvezetőt illető megjegyzések nem hangoznak el.

A Navracsics-interjú metainformációban gazdag beszélgetés, viszont érdemes megfigyelni, hogy mindkét fél visszafogottabb módon teszi értékelő megnyilatkozásait, mint pl. a Mészáros Antónia-vezette interjújában láthattuk.

KSZ:*Ön volt az, aki azt mondta decemberben, tavaly decemberben <fejét jobb vállára hajtja, maga elé néz, majd szemkontaktus> illetve Orbán Viktor pártelnök is <gyors beszédtempó>, hogy három milliárd forint kell ahhoz, hogy a rendőrséget rendbe tegyék, meg is találták az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium ezt a három milliárd forintot, **de most már harminc milliárdról beszélnek <leejtí fejét, szemkontaktus> Fidesz-es képviselők <kezeit kitérte, szemkontaktus>.***

NT: [E..egy ..picit]

KSZ: [Azért..a számok között] *nagy a különbség.*

Az idézett részlet utolsó sora fejezi ki a minősítő kritikát, emellett interpretálható pontosító információkérésként is. A politikus udvariasan válaszol, s kizárólag a kormány hibáit hangsúlyozza. Egyetlen alkalommal inti a műsorvezetőt mérsékeltebb fogalmazásra, ekkor a politikus metainformációs operátorai a felszólító módú, többes szám első személyű igealak, s a nemverbális elemek, amelyekkel finomítja homlokráncolat fenyegető aktusát:

KSZ:....*hónapokkal ezelőtt az Ön pályatársa **Kövér László <gyors beszéd> rendőrállamról beszélt még Magyarországon, azt mondták, hogy a [kormány politikai eszközökre használja]***

NT: [Legyünk pontosak!] *<mosolyog, bólogat, szemkontaktus>*

KSZ: *a rendőrséget*

NT: *Hát, amikor <fej oldalra billentése, homlokráncolat, mosoly> **szétverték, ..szétverték egy békés megemlékezést <asztalra szegezett tekintet, bólogat> 2006. október 23-án <bólogat, szemkontaktus>, amelyet nemzetközi szervezetek is elítéltek <szemöldök felemelése>, akkor bizony kénytelenek vagyunk arról beszélni, hogy a rendőrséget <bólogat, szemkontaktus> időnként politikai eszközökre használják, de ez nem biztos, hogy annak a rendőrnek a bűne <fejintás, előredől, szemkontaktus, homlokráncolat>, aki az utcán posztol...***

A fentebb kiemelt '**Legyünk pontosak!**' felszólítás jóval árnyaltabb megfeddést, s kisebb homlokráncolat fenyegetést jelez, mint a '**Ha idézni tetszik, idézzen pontosan, ha lehet**' utasítás, amelyet a Mészáros-interjújában hallhattunk. Ezzel is alátámasztható, hogy KSZ és NT beszélgetését a neutrális, olykor kooperatív jelleget mutató stratégia jellemzi.

A Varga Mihály-interjújában a műsorvezető metainformatív közlései több esetben a kormány tetteit támogató, s az ellenzék reakcióját megkérdőjelező kijelentések. Az alábbi példák a határozott beszélgetésirányítás operátorai, amelyekre a politikus nyugodt hangnemben reagált, s az interakcióban álló felek nem kezdték direkt módon egymás homlokráncolatát fenyegetni.

KSZ: *De, az ..viszonylag egyszerű matematika, hogy ha valahonnan elvesznek <szemkontaktus>, akkor azt valahonnan pótolni kell. Ugye, most a kormány azt tervezi <gyors beszédtempó>, hogy a személy jövedelemadó szintjét olyan értelemben csökkenti, hogy többen fizethetnek az alacsonyabb adókulccsal, de valahonnan ezt a kieső bevételt pótolni kell <szemkontaktus, bólint>, erre találták ki azt, hogy az ÁFÁ-t megemelik 20-ról 23 százalékra.*

KSZ: *Na, mondjuk, ha a szakértőket meghallgatta volna, például a reformszövetséget <bólint, szemkontaktus, előredől>, akkor sokkal radikálisabb intézkedéseket, változásokat jelentett volna be, mint amit most [bejelentett]*

VM: *[A politikusnak nemcsak] az a dolga <fejngatás, szemkontaktus>, hogy meghallgassa a szakértőket <bólint, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hanem hogyha több <szemöldök felemelése, bólint> szakértői vélemény van, akkor tudjon választani is közülük*

A politikus kizárólag a kormánypártot illetve metainformatív megjegyzéseivel, itt is a neutrális stratégia működését figyelhettük meg.

Lázár Jánossal a büntetési és bűnmegelőzési rendeletekről beszélget a műsorvezető. Beszélgetésirányításának, ahogy a példák is szemléltetik, gyakori metainformációs eleme a framing:

KSZ: *Ez azért azt is jelenti, hogy jelentősen meg kell növelni a hazai férőhelyeket.. másutt*

KSZ: *Tehát, akkor gyakorlatilag Önök azt mondják, hogy ez egy bűnmegelőzési programnak.. /15. framing/*

LJ: *Is. <szemkontaktus> /16. részleges megerősítés/*

KSZ: *a része kell, [hogy legyen] /17. framing befejezése/*

A politikus metainformációs eszközei legtöbbször a rend védelme melletti érvelést fejezik ki, a műsorvezetővel mindössze egy esetben hozhatók összefüggésbe, amikor a képernyőn bemutatott bűnözési statisztikai adatokat tartalmazó táblázatról beszélnek. Ekkor KSZ finoman jelzi, hogy az interlokutor közlése nem helytálló, mire LJ számonkérő homlokzatfenyegetést tesz:

KSZ: *[Azért, bemutattunk a tegnapi adásunkban] egy táblázatot, ami azt mutatja, hogy a bűncselekmények száma csökkent <bólint, szemkontaktus>, tehát, azt azért nem lehet kimondani <LJ mosolyog>, hogy nő itt Magyarországon a bűncselekmények [száma] /29. kiigazító információközlés/*

LJ: *[Ööö..] és azt..bemutatták azt a táblázatot <összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy hányval vagyunk mi kevesebben itt Magyarországon az elmúlt tíz évhez vagy húsz évhez képest? Hétszáz ezerrel kevesebb követ el ugyanannyi vagy több bűncselekményt <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Mert lehetett volna azt is mutatni ...*

KSZ: *[Hát, most azért megváltozott nagyon] a bűnözési térkép <bólogat>*

A metainformációs eszközhasználat alapján az interjút neutrális beszélgetésirányítási stratégia jellemezte. Megerősíti az állítást az is, hogy a politikus markánsabb minősítő megjegyzésére visszafogottabb, módosító információközléssel reagált a műsorvezető, tehát, úgy tűnik tudatosan került a konfrontálódást.

7.1.6.3. Metainformációs elemek Kálmán Olga interjúiban (ATV, Egyenes beszéd)

Az ATV műsorvezetője, Kálmán Olga, szívesen alkalmaz metanyelvi elemeket férfi és női vendégeivel való kommunikációjában egyaránt. A politikusok által használt szavakra, kifejezésekre visszakérdezve kér szószemantikai magyarázatot, részint a saját, részint a nézők tisztánlátását segítő. Számos esetben ez a metanyelvi elem az erkölcsi megítélés eszköze, az ellentétes vélemény jelzésére szolgál.

Sipos Józseffel, a baloldali politikussal folytatott interjú a metainformációs operátorok széles skáláját szemlélteti: verbális, paralingvisztikai, nemverbális elemek egyaránt megfigyelhetők, amelyek az élcelődés, irónia és ellentmondás üzenetét továbbítják. A műsorvezető helyzetfeltáró és értékelő megjegyzései a szituáció humoros voltát nagyítják fel:

KO <*pajkos mosollyal, kezét összefűzve*> *Na mi történt? Meséljen. Fogta a Magyar Rádió riporter ööö kollégának a kezét, bevezette vagy ő kérte meg önt, hogy vigye már be a zárt ülésre?*

Kálmán Olga nemverbális jelei, valamint a felszólító módú 'meséljen' ige metainformációt hordozó elemek, hiszen a műsorvezető előfeltevéseit sugallják a beszélgetőpartner igazmondásával kapcsolatban. Nyilván pontos információ birtokában engedhette meg magának a kérdező ezt a hangvételt, ezután a nézők számára sem meglepő, hogy a politikus kevésbé hihetően, magának ellentmondóan mentegetőzik.

SJ: *Nem ööö, nem invitáltam meg,ööö. Tehát ezt egyértelműen szeretném tisztázni^ <lassú szemlesütés, bólogatás> A barátaimmal együtt találtam én fõnn, mert én már korábban [lémentem] Hát aööö*

KO: *[Ott taláta?]*

SJ: *Nem találtam, hanem ööö*

KO: *Nézze, mivel [nem lesz semmi]<csípkelődő,fejbillentgető>*

SJ: *[Nem találtam], hanem mivel meghívtuk, kötelességemnek éreztem azt, hogy újra és újra felnéztem, hogy az ismerősök közül öööö....kik vannak a rendezvényen.*

SJ:.... Máji Kovács Kriszta leült *közénk*, <szemöldök felhúzva> és a *lényegét szeretném most itt elmondani a nagy nyilvánosság előtt^ Én nem....ott ültem pedig mellette, nem mindig és nem folyamatosan, nem láttam és a kollégáim SEM látták <erős szemkontaktus, előredõl, kezét felemeli>, hogy ő felvételeket készített volna. Tehát a riporter nõ titokban készítette el a felvételt,*

A politikus kihasználva az interjú-kínálta lehetőséget kiszólt a nézők, s a lehetséges vádlók felé, így próbálta meg magát tisztázni. Kísérlete azonban kudarcot vallott, mert oly módon fogalmazta meg tagadó mondatait, amelyek egyrészt nyelvtanilag helytelenek, másrészt feltehetően a nemverbális kommunikációról tanultak merev használata kíséri őket. A politikus a 'maga ásta verembe zuhant', a műsorvezetőnek elegendő minimális kiegészítéseket tennie.

SJ: *Én egyrészt nem voltam ott<becsukja a szemét> a választmánynak az első fél órájában vagy 45 percében, tehát nem tudtam azt, ööö hogy a választmány elnöke, amennyire én utólag értesültem erről [bejelentette, hogy zárt ülés]*

KO: *[Így nincs meg]*

SJ: *[zárt]*

KO: *[Gyurcsány és Hiller beszéde]*

SJ: *zárt ülés<csaknem elneveti magát, reagálva KO szavaira>*

KO: *Mert akkor még nem volt benn a Rádió munkatársa <kamera a mosolygó KO-n>*

Az interlokutorok háttércstorna-jelzései szintén metainformációt hordoznak. Amennyiben komoly problémaként ítélte volna meg az információkiszivárogtatást a politikus, bizonyára nem nevetgél azon, s a műsorvezető sem tartotta volna szórakoztatónak, ha vendége hitelesen viselkedik. Mivel nem így történt, az interjúvezető vélhetően tudatosan, előtérbe helyezte a humor szerepét.

KO: *Há' most már mi is tudjuk <mosolyogva, élcelődve>, hogy érdekesek voltak a hozzászólások ...a zártülésem a kolléganő jóvoltából... Egyébként régóta ismerik egymást?*

SJ: *<felemeli a jobb kéz mutatóujját, jelezve, hogy még nem fejezte be> a dolgot*

KO: *<lelassít ugyan, de nem adja át a szót> Hát önök már az MSZP központi-lag meghatározott kommunikációjával, irányvonalával már többször szembe mentek, mármint a Társadalompolitikai Tagozat^, úgyhogy, ha most éppen ezen borul ki a bili, hogy ön nem tudott róla, vagy jóhiszeműleg bevitt egy újságíró hölgyet a zárt [ülésre]<fejingtva, mosolyogva>*

SJ: *<fejét ingatva, tágra nyílt szemekkel magyarázva> [Most mondom], hogy nem vittem be, sem a hátamon, sem..., nem...*

A műsorvezető szóhasználata, valamint a közlés tartalmával ellentétes jelentésű nemverbális jelei, s a politikus tagadásának módja nevetségessé teszik a szituációt. A vendég alacsony hatalmi pozíciója jelenik meg, látható, hogy nehézséget okoz számára az érvelés.

KO: *De most annyi, de ^annyi félreértést sikerült eloszlaltunk, hiszen itt volt személyesen és elmondta nekünk, hogy mi történt. <eltávolodik a témától, mesélői hangszíne, szóismétlése, arcjátéka ellentétes üzenetet közvetít>*

A fenti példák jól szemléltetik, hogy a negyven interjú leghumorosabb, legélcelődőbb beszélgetését láthattuk, melynek során a műsorvezető több kompetitív stratégiára jellemző

elemet használt. A viccelődés áthatja az interjút, ami eleinte mindkét fél számára élvezetesnek tűnik, a beszélgetés végéhez közeledve azonban csak a műsorvezető és a nézők mulathatnak jól a helyzeten, a politikus - saját kommunikációs készségeinek köszönhetően - az irónia tárgyává válik.

Az Eörsi Mátyás interjúbán az SZDSZ-es politikus Sólyom László köztársasági elnök reformprogramot értékelő beszédére tett megjegyzését pl. „olcsó népszerűség” igyekszik kiigazítani a műsorvezető. **„Ne mondja azt, hogy népszerű!”** – mondatával Kálmán Olga felszólítja partnerét kijelentése visszavonására. Érvelésében szószemantikai magyarázatot kér: **„Mitől volna népszerű, ha valaki azt mondja, hogy elszomorító, amit ez a kormány csinál?”** Fejtingatása egyértelművé teszi, hogy elítéli a partner kijelentését, azonban a négy női interjúvezető közül ő az egyetlen, aki felszólítja az interjúalanyt, hogy tegyen, vagy ne tegyen meg valamit. Határozott hangvétele meglepi a partnert, a későbbiekben finomítja megjegyzéseit. Pl. **„A köztársasági elnöknek is tanulnia kell megítélésem szerint, hogy az ő politikai kompetenciája hol ér véget.”** A partner közlését kísérő fejtingatása és szemlesütése metanyelvi értékeléssé változtatják a mondatot, mely jelen esetben helytelenítés. A későbbiekben 17 éve titkosított dokumentumok törvényes átvizsgálásáról beszélgetnek, s a műsorvezető csodálkozásának valamint megdöbbenésének ad hangot. Visszakérdései pl.: **„Áttekinthetik? Törvényileg áttekinthetik? Ennek a bizottságnak mitől lenne jogosítványa ezekbe belenézni?”** a néző számára azt sugallják, hogy az illetékes vizsgáló bizottságnak nem lenne szabad a titkos dokumentumokat áttanulmányozni, ez egy hibás döntés. Az ismétlések, a rövid visszakérdések már hangsúlyossá teszik, megkérdőjelezzik a látszólagos információkérést, a következő mondat *mitől* kérdőszava és a feltételes *lenne* létige azonban egyértelműsíti az üzenetet: a vendég kijelentése nem lehet hiteles. A politikus nem-verbális kommunikációja meglepettségéről árulkodik, az interjúvezető homlokzatfenyegető megnyilvánulásait (összesen 7-et) nem tudja kivédeni, nem folytat ellenstratégiát, de nem is tud felülemelkedni zavart állapotán. A kellemetlen helyzetből a műsorvezető mosolya segíti ki partnerét.

A Lendvai Ildikóval (MSZP) folytatott beszélgetésben hallható és látható metanyelvi jelek a kritika, a véleményalkotás eszközei. Kálmán Olga (5 alkalommal) mindkét nagy párt (az MSZP és a FIDESZ) politikai tevékenységét helyteleníti, a szocialista képviselőnek ugyanúgy kifejti elítélő nézeteit, mint azt a jobboldal politikusaival teszi. A vendég köszöntése után azonnal metanyelvi értékelését nyújtja a pártok viselkedésének: **„Na, meddig tart ez a játék?”**

Tehát, naponta kiáll az egyik párt, aztán a másik párt?' Az interjúalany erre ellenstratégiába kezd, de nem a műsorvezető minősítésébe, hanem a Fidesz és a jobboldali politika metanyelvi értékelésébe, pl: „az Orbán-kormány dógai”, „újból és újból kérődzünk a már egyszer megrágott falatokon”. Amikor a partner a vállalkozók lehetőségeiről beszél, a műsorvezető megjegyzése közvetve a kormány gazdaságpolitikájának bírálatát adja, pl.: „*nem hiszem, hogy valaha is fel tudják venni a vállalkozók a harcot a multinacionális cégekkel.*” A politikusnő érvelése a nézők, s a műsorvezető kételyeinek eloszlatását célozza meg, szóhasználata azonban olyan gazdag az ellenzéket ironizáló metanyelvi elemekben, hogy célja tévesztett megnyilvánulássá válik. Pl. Az egészségügybe befizetendő harminc milliárd forinttal kapcsolatban megjegyzi: „*Amerikából Róbert bácsi*” fogja befizetni? A népszavazás kérdéseit megfogalmazókhöz közvetve intézi kérdését: „*Ők állják a plusz harminc milliárdot?*” A műsorvezető nem inti mérsékelt fogalmazásra partnerét, a női vendéggel udvariasabb, szolidárisabb kommunikációs stílust mutat.

A Gusztos Péter-interjút a metainformációs operátorok magas száma jellemzi. KO vélekedésében a jogi érvelés tűnik fel, a politikus pedig országféltésének ad hangot. A műsorvezető határozottan próbálja elkerülni a rágalmozás látszatát, erre irányulnak aggodalmat kifejező, értékelő mondatai. A politikus meglepődik a műsorvezető pártatlannak tűnő hozzáállásán, s ennek nemverbális jeleit adja. Az idézetek a probléma eltérő megközelítéséből adódó kompetitív stratégia működését szemléltetik.

GP:..... Szerintem az semmiképpen nem járja^... <bólogat, hunyorít, fejét oldalra billenti, szemkontaktus>, és a magyar államnak a szervei amellet **nem mehetnek el szó nélkül, hogy miközben van egy egyesület, amelyet <fejét oldalra billenti, szemöldökét felemeli> alkotmányellenes működés miatt... első fokon feloszlat <hunyorít>..öő..egy magyar bíróság^, eközben ennek az egyesületnek a tagjai egyenruhában^, éles lőfegyverrel ..ő..lőgyakorlatot tartsanak^ <szemkontaktus>, szerintem,..**

A politikus közléseiben visszatérő elem a fenti érvelés, amelyet a műsorvezető megpróbál más szempontból megközelíteni.

KO: *Csak attól félek, hogy ez megint egy követhetetlen, különösen utólag követhetetlen <szemkontaktus, szemöldök megemelése> történet lesz^ <fejét oldalra billenti, oldalra néz>, a rendőrségnek majd az lesz a hivatalos <fejingetés> véleménye, hogy utólag, honlapon történő hozzászólások alapján <szemöldök emelése, tágra nyílt szemek, előredől>, saját hatáskörben hogy kezdjenek el, és milyen alapon kérdezősködni <hitetlenkedő tekintet>....*

Mivel sem a politikus, s látszólag a műsorvezető sem fogadja el a másik álláspontját, érvelésük tovább fokozódik, s kompetitív interjúvezetési stratégia működését figyelhetjük meg.

GP: *Hát, hogyha most azt az állítást fogalmazzuk meg, hogy ..öö.. egyetlenegy tagja sem volt a Magyar Gárdának <mosoly, előredől, szemkontaktus> az utcákon, amikor ezek a szélsőséges tüntetések.[ö..zajlottak Magyarországon]/34. feltevések, metainformáció/*

KO: *[Azt ugyanúgy] nem tudjuk, mint azt, [hogy nem] <merev tekintet, mérsékelten oldalra billentett fej> /35. metainformáció, információhiányra való utalás/*

GP: *[azt ugyanúgy] nem tudjuk, mint azt, hogy ott voltak^ <határozottan magánál tartja a szót, KO meglepett arcát mutatja a kamera, GP kitárt kezujjakkal magyarázó mozdulatok, szemkontaktus>,*

A partner meggyőzésének szándéka vezérelheti az interakció résztvevőit, s emiatt gyakoriak a metainformációs elemek, csakúgy mint a közbevágások. A felek egymást nem kritizálják, azonban a megynilatkozások érvényességét vitatják.

Szintén kompetitív jelleget ölt a Kósa Lajossal folytatott beszélgetés, amelyben a két fél nézetei erős ütközést mutatnak. A Gusztos-interjúhoz hasonlóan több félbeszakítás, metainformatív megjegyzés figyelhető meg. Mindkét interlokutor határozott próbálkozásokat tesz arra, hogy beszélgetőpartnere szövegértelmezését szabályozza, s ez fokozza a versengő hangulatot.

KO: *[Tehát,] azt mondjuk, nem mondja, hogy a zloty is Gyurcsány 45 <fej oldalt billentése, szemkontaktus, mosoly> [perces] /61. a partner közlésére adott metainformáció/*

KL: *[Bocsánat^]/62. engedélykérés közlésre/*

KO: *beszéde miatt [zuhant?]/63. metainformatív közlés befejezése, eldöntendő kérdés/*

KL: *[Nem], nem, de az egész régióban <fejngatás, előredől, összevont szemöldök, kezek maga felé>, de a miénk zuhant a legjobban*

A műsorvezető a gazdasági válság problémájával küszködő kormányt védelmébe véve kér magyarázatot a politikustól, aki úgy értékeli a helyzetet, hogy a kormány, s elsősorban a miniszterelnök intézkedései miatt Magyarországon súlyosabb következményekkel kell számolnunk. Metainformációja a miniszterelnök inkompetenciáját fejezi ki.

KL: *[Igen, ... igen] <bólogat>, és a..a... az azért kísérteties volt^, hogy magyarul^.. <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a válságból^, a miniszterelnök fellépése <kezek maga felé irányuló mozdulata, szemkontaktus, összevont szemöldök>, az égvilágon <lassú fejngatás, tagolt beszéd, szemkontaktus> semmit nem tudott csökkenteni. De, teljesen mindegy <vállak felemelése, szemkontaktus, gyorsabb beszédtempó, fejngatás>, ezzel az erővel akár síelhetett is [volna] <KO meglepett tekintete>*

A Fidesz retorikájában számos alkalommal feltűnt 2006-2009 között a kormányra és miniszterelnökre irányuló negatív kritika, az utolsó sorok szintén ezt tükrözik. A politikus

nemverbális kommunikációja megerősíti verbális közlését, amivel feltehetően a műsorvezető nem tud azonosulni, legalábbis háttércsatorna-jelzései erről tanúskodnak.

A Fidesz kommunikációs igazgatójával provokatív, harcias, s a többi beszélgetés közül kiemelkedően magas számú, 21 metanyelvi megjegyzést tesz a műsorvezető. Ezért is került a vizsgálati interjúk közé a Szíjjártó Péterrel az 1956-os megemlékezésről folytatott beszélgetés. Ezek az elemek visszakérdezések, szószemantikára vonatkozó magyarázat kérések, saját nézet határozott kinyilvánítása. Az ismétlések, fokozások, s a kísérő nem-verbális jelek, mint a bólintás, fejingatás, csodálkozó tekintet, szemlésítés a partner kijelentését értékelő, annak tartalmát kétségbe vonó üzenetekként értelmeződnek. Pl.:

KO: *Meredeknek látom ezt a párhuzamot 56 és a jelen között, meredek volt már az MTV ostrománál is, nagyon-nagyon meredek volt....most ..egy politikai csatáról beszélünk, amit önök vívjanak meg a parlamentben, de nem egy 50 éves évforduló...*

A vendég szintén bővelkedik bíráló megjegyzéseiben, de ezek többnyire nem a műsorvezetőre, hanem a kormányra, s a miniszterelnökre vonatkoznak, pl. amikor arról beszélnek, hogy a konstruktív bizalmatlansági indítványra próbaszavazást tartott a kormány, azt „kutyakomédia” névvel illeti a Fideszes politikus, s hozzáteszi *”ott majd eltalálják az igen gombot a koalíciós képviselők? Ugyan már!”* Kálmán Olga visszakérdez: *„Egy vakrepülés? Lesz, ami lesz? Bemegyek, aztán vagy megszavaznak, vagy nem? Hát előtte egyeztettek.”* Az interjú végigkövethető a kijelentések kritikus szemlélete, pl.: „

KO: *Ha önök sulykolják, hogy ez egy politikai provokáció, és hecceli a népet Gyurcsány Ferenc, ha felszólal, akkor az önök pártolói, választói ezt el is fogják hinni.”* A partner a műsorvezető közléseire ironikus, néhol fenyegető hangnemben reagál. *„Ez nagyon, ez nagyon, ez nagyon-nagyon messzire megy!”* – mondja Szíjjártó Péter, amikor a népakarat fogalmát próbálják tisztázni, s Kálmán Olga a választások eredményességével kíván érvelni. Az interakció mindkét résztvevője tesz homlokzatfenyegető megjegyzéseket, de azok nem helyrehozhatatlanok.

Tarlós Istvánnal, a Fidesz-közeli politikussal beszélgetve viszont a nézők számára is kellemetlen csatározás veszi kezdetét, ahol a vendég saját pozícióját védve olyan sikeres, ellenstratégiát folytat, hogy a műsorvezető kibillen határozott irányító szerepéből, s időt vesz igénybe a felépülés. A műsorvezető 14 metanyelvi megjegyzést tesz. Már a beszélgetés kezdetén a partner segítségét kéri Kálmán Olga Orbán Viktor szavainak értelmezéséhez, a vendég viszont kifigurázza őt: pl.: *„nem vagyok Orbán Viktor magyar hangja,... de ezt*

jelenti a magyar-magyar fordítóiroda segítségével". Válaszában a beszélgetésvezető a „kvázi főnök” kifejezéssel magyarázta, miért Tarlós Istvántól reméli a felvilágosítást, aki elutasítja a politikusok közti viszony ilyen meghatározását. Kálmán Olga gyorsan kiigazítja a mondottakat, majd a megemlékezésen résztvevő tömeg nagyságára utaló szekvenciában erős negatív értékelést ad:

KO: Miért kellett ebbe a számháborúba belemenni? Megint felkérték Filipet, számolja meg az embereket?”

(az interjú vizsgálatokor Filip a média területén dolgozik, a Hír TV műsorvezetője). A minősítést többszöri ismétléssel fokozza az interjúvezető: „*buta számolgatás, ilyen sokan vagyunk, olyan sokan vagyunk*”. A beszélgetés hangvétele mind a műsorvezető, mind az interjúalany részéről udvarias és támadó egyben, visszavonuló, enyhítő, majd újra kritizáló. Metanyelvi eszközként szerepel a prozódiai elemek közül a hangnem, hangerő és hangmagasság, a partner szavainak ismétlése, szószemantikai magyarázat kérése, az érzelmi megnyilvánulások, a partner kijelentésének kétségbe vonása.

Az Orbán Viktor-interjú szintén számos metainformációs elemet tartalmaz. Mint ahogy fideszes politikusoknál megfigyelhettük, úgy OV-nál is a legtöbb bírálat a kormányt éri, a műsorvezető pedig megkísérli relativizálni interjúalánya kijelentéseit, vagy szószemantikai magyarázatot kér. Egymást nem minősítik, ugyanakkor érvelésük - a korábbi ellenzéki politikusokkal folytatott beszélgetésekben leírtaknak megfelelően - markánsan eltérő nézőpontról tanúskodik. Mind a beszédjogért, mind a témameghatározás jogáért határozottan küzdenek, így az interjút kompetitív kommunikációs stílus jellemzi. A példák a fentieket szemléltetik:

OV: Ha ezt a költségvetést valaki megnézi^ <szemkontaktus>, akkor az első és a legfontosabb <bólint> állítás, szerintem, amit tehet ezzel kapcsolatban, az az, hogy ebben semmi nincs, ami... a jövőt szolgálná <bólint, szemkontaktus>

OV: Tehát, én az Ön kérdésére, ha megengedi, válaszolok <mosolyog, előredől, szemkontaktus, felemelt szemöldök>, ami úgy hangzott, hogy mér' nem hiszek./59. látszólagos engedélykérés a válaszadásra, a kérdés megismétlése, a magára vonatkozó metainformáció figyelmen kívül hagyása/

KO: Ühüm. <bólint> /60. nyugtázás/

OV: Hát, azért, mert felnőtt ember vagyok. <kamera KO csodálkozó tekintetén> /61. elhárító válasz/

KO: Ez válasz? /62. a partner közlésére vonatkozó metainformáció/

OV: Persze. <bólogat>...

A Közbevágások című fejezetben már utaltunk a politikus metanyelvi viselkedésére, amivel kellemetlen helyzetbe hozta a műsorvezetőt, hangoztatva, hogy ő is hozzászól, ha a kérdező megengedi. A fenti idézetben szintén ez a stílus jelenik meg, amit nemverbális eszközeivel fokoz OV. Majd a politikus válaszát meghallva a műsorvezető háttérsatorna-jelzése, valamint a válasz megkérdőjelezése hordoz metainformációt, sugallva nem erre számított az interjúvezető. Különös, hogy több mint húsz beszédlépet magába foglaló szekvencia ezzel a kérdéssel foglalkozik. Ennek lezárásaként már KO minősítő megjegyzést tesz.

OV: Magamnak hiszek, ..ezt akarom mondani. <KO előreahajtott fejjel, kérdő tekintettel figyel> /83. metainformáció/

KO: De,... ez elég sovány válasz. Hát, az ember legjobban magában bíz. <mosoly, fej oldalt billen, szemkontaktus> /84. a partner kijelentésének metainformatív értékelése/

Jelen fejezetben idézett utolsó interjúrészlet a metainformációs operátorok szerepét világítja meg. Itt KO az interjúszituáció szemantikai mezőjét kiterjeszti a politikus választási kampányáig, amelynek feladata volna a meggyőzés. Az ellenzéki vezető magabiztosan, mosolyogva, nevetve fogadja el az értelmezési keretet, s kijelöli az időt mint viszonyítási pontot, amire az interjúvezető meggyőzése megvalósulhat. Különös, hogy egyfelől a szemantikai mező tágulását figyelhetjük meg, másfelől viszont, az egyes szám első személyű ragok az interakcióban részt vevő felek négy szemközti párbeszédét hangsúlyozzák, ezáltal a nézők involváltsága csökken. Így, a beszélgetés dinamikáját nemcsak a gyakori beszédlépváltások, hangsúlyozások, de a metainformációs operátorok is biztosítják.

KO: [Hát], a munkahely[teremtést] <bólint, mosoly> /236. közlési szándék/

OV: [Csak az a] /237. közlési szándék/

KO: már megpróbáltuk megoldani <szemkontaktus, fej oldalt billentése> itt együtt, de még engem még mindig nem győzött [meg, hogy] <kitárt kezek> /238. saját vélemény közlése/

OV: [De a] /239. közlési szándék/

KO: mért lenne szükség <fej előrebillentése, szemkontaktus> [Magyarországon, bár lenne..., bár lenne<óhajtás>] /240. információkérési szándék, metainformáció /

OV: [még a választásokig] van még néhány hónapom, vagy hetem, hogy meggyőzzem Önt <mosolyog>, tehát, én csak azt akarom mondani Önnek <nevet, előreahajol>, hogyha, hogy először be kell azonosítani a baj gyökerét <fej oldalra billen, szemöldök felemelése, egymás felé néző kezek a levegőben, szemkontaktus>.

Lázár Jánossal szintén dinamikus párbeszédet folytat a műsorvezető. Az interlokutorok metainformációja a személyes nézőpontok hangsúlyozását segíti, máskor a fő ellenzéki párt állásfoglalását és az arra vonatkozó relativizáló megjegyzéseket adja.

KO: Hát, ma a miniszterelnök azt mondta, hogy szóba se jöhet az <szemkontaktus>, hogy bármi, ami a közbiztonság javítását szolgálja, hogy pénzkérdés legyen. Ha kell, akkor

átcsoportosítanak, öö.. *ami kell, arra meglesz a pénz* <fej oldalt billentése, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata az asztalon>

LJ: *Néhány nappal ezelőtt még nem ezt mondta a miniszterelnök úr* <összevont szemöldök, szemkontaktus>, december

KO: *De ma ezt mondta*^ <ütemesen>

LJ: *Hát, ö..<bólogat, mosolyog, szemkontaktus> szokta változtatni az álláspontját, ez vitathatatlan, csak ez [nehezen követhető] <fejingálás>*

KO: *[Önt semmivel, látom, nem lehet] meggyőzni, tehát az, [hogy]*

LJ: *[Nem engem, az embereket nem tudja meggyőzni]*

Az utóbbi részletben az interlokutorok ellenséges megnyilatkozásai olvashatók, amelyeket egymás szavába vágva tesznek. Kompetitív kommunikációs stratégiát folytatott mindkét fél, amely az interjú nagy részére jellemző. A beszélgetés lezárásakor KO a megfigyelt interjúkban feloldotta a konfliktust, LJ-vel azonban, mint lejjebb látható, csak minimalizálta azt. Ezzel szemben, a politikus, hirtelen váltással kilépett a vitából, s látszólag udvariasan elköszönt.

KO: *[Kíváncsi] vagyok, <LJ mosolyog> hogy milyen fogadtatása lesz majd... Köszönöm, hogy itt volt.*

LJ: *Én köszönöm a lehetőséget. <előredől, mosoly, szemkontaktus>*

Varga Mihállyal beszélgetve a műsorvezető a vendég megjegyzéseit vitató vagy relativizáló kijelentéseket tett, amelyek a kormány intézkedéseire vonatkoznak. Beszédükben ritkán jelenik meg egyes szám első személyű rag, így kommunikációjuk tárgyilagosabb, mérsékeltnek azonban nem mondható. A nézetek eltérőek, az ellenvetés gyakori, olykor provokatív. Megjegyzendő, hogy a négy interjúvezető közül Kálmán Olga él a legtöbb metainformációs operátorral a Varga Mihály-interjúkban (percenként 1,04) míg a politikus a második leggyakoribb esetben teszi KO-val ugyanezt (1,61).

KO: *egy ilyen helyzetben, amikor világválságról beszélünk, egy gazdasági világválságról^, a...a világ legjobb, legprecízebb költségvetése is <előredől, szemkontaktus> egy bizonyos, adott helyzetben készül el <nyomatékos szavak>, és adott időpontban készül el, de ebben a...világgazdasági válságban viszont <fej oldalt billent, szemöldök megemelése, szemkontaktus> nem tudjuk, hogy mi lesz januárban, februárban, márciusban <gyors beszédtempó>, és ezzel az összes, a világ összes kormánya így van, nemcsak a magyar.*

VM: *Hát, én azért azt nem érzem egy normális dolognak, hogy két hét után már baj van egy költségvetéssel <szemkontaktus, mérsékelt bólintás>, ami [elvileg egész évre készül?]*

KO: *[De ki mondja, hogy baj van] a költségvetéssel <előredől, szemkontaktus>*

VM: *Hát,.. a szaksajtót el kell olvasni. ...*

Bár az interjúvezetőnek ellentmondóak az interjúalany megnyilvánulásai, fontos azt látnunk, hogy azok minimális homlokzatfenyegetést jelentenek a kérdező számára. Ezzel ellentétben, a

műsorvezető számos esetben határozottabb hangvételű kritikát fogalmaz meg. Ebből adódóan, az interjúra a kompetitív kommunikáció jellemző.

7.1.6.4. Metainformációs elemek Nagy Katalin interjújában (Hír TV, Rájátszás)

Nagy Katalin, a Hír TV műsorvezetője, metainformációs elemek tárházát vonultatja fel legtöbb beszélgetésében. Az irónia eszközeiként pozitív jelentésű szavakat pl.: *”Írjuk fel ezt is a kormány sikerei közé!”* és közmondásokat pl.: *„Gyümölcséről ismerszik meg a fa.”* ellentétes értelmezésben használ. Az ironikus hangvétel mindegyik interjújában fellelhető, azonban ezt nem a beszélgető partnerrel szemben, hanem a politikai helyzet értelmezésére vonatkoztatja. Az interjú harmadik résztvevője, a néző, egy, a műsorvezető által közvetített - vélhetően a szerkesztői elvárásoknak megfelelően-, határozott szemléletmódot kap, segítő a beszélgetések témáinak megértését, a politikai tettek megítélését.

Kormány vs ellenzék-pozícióból indul Kovács Zoltánnal, a pápai polgármesterrel való beszélgetéskor a műsorvezető. Negatív értékelése indirekt módon a kormányra vonatkozik, ez azonban a kormánynak tulajdonított minősítő vélekedés a legnagyobb ellenzéki pártról, pl. : *”tehát nem a gaz ellenzék állítja”*. A *gaz* szó hangsúlya ellentétes konnotációt sugall, vagyis a *gaz* kormány véleménye ez az ellenzékéről, vagy a merész ellenzékkel küszködő tehetetlen kormány megítélése. A beszélgetés így módon épült fel, ahol a műsorvezető a kormány lehetséges negatív válaszait hangoztatta, pl. *„Már hallom az ellenvéleményt..”*, de egyszer sem tett partnerére metanyelvi megjegyzést. NK kérdésfeltevésében ugyan fellelhető a számonkérés eleme, de mihelyt észlelte, azonnal finomította azt, s inkább a politikusok lehetőségeire fókuszált. Hiába, hiszen a polgármester a műsorvezető információkérésére kioktató hangnemben válaszolt:

NK: *Nem...harcoltak ez ellen ott a költségvetési vitában? <előredől, fej biccentése>*

KZ: *ööö*

NK: *Volt erre módjuk? <szemkontaktus, bársonyos hangon>*

KZ: ***Ön, aki közéleti újságírással foglalkozik, velem is találkozott itt már, ebben a stúdióban, nyilván tudja azt, hogy mi ezeket elmondtuk.”***

A fiatal homlokzatfenyegető politikus férfi és a szimbolikus hatalmi pozícióban lévő, többnyire támogató női műsorvezető interjúszituációjából feltehetően a férfi kívánt győztesen kikerülni. A néző ambivalens érzelmeit csupán az okozta, hogy a meghívott vendég nem vette észre, hogy az információkérés hangneme támogató volt. Az interjúalany eltérő implikációja, s ennek megfelelő tettei ezért az interjúvezető szupportív stratégiát bizonyos mértékig

semlegesítették. A műsorvezető ugyan továbbra is kedvesen, de kevésbé mosolyogva kérdezte partnerét.

Meglehetősen alacsony számú metainformációs operátorral élt mind az interjúvezető, mind az interjúalany a Sió László-interjú során (percenként 0,24-0,59). Nagy Katalin a kormánnyal kapcsolatos ironikus minősítő kritikával vezette be beszélgetésüket, a továbbiakban azonban mérsékeltebb véleménynyilvánítást tett.

NK: *A szociálisan érzékeny baloldali kormány nem tud szabadulni attól a fixa ideától, hogy az oktatás színvonalát csak a tandíj bevezetésével lehet növelni <bólint>....*

NK: *[Akkor viszont] kárba [vész minden <előredől, bólint, szemkontaktus, mosoly>, nem?]*
/9. vélemény kifejezése, metainformáció/

SL: *[Akkor kárba vész minden <magas hangon>] /10. megerősítés/*

NK: *[a saját energiája is, meg az államé is] /11. vélemény további kifejezése/*

SL *[és abbahagyja tanulmányait], és mondjuk, egy orvostanhallgató esetében ez mondjuk, másfél-két-három millió forintot jelent <szemkontaktus, szemöldök felemelése>. **Mi ezt dobjuk ki az ablakon, a hallgató pedig kidobja az idejét <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Hát, én azt gondolom, hogy ez egy rossz megoldás***[^]

A politikus metainformációt hordozó kifejezései nem ironikusak, egyszerűen helytelenítő vélekedések. Valószínűleg ez a visszafogottság készítette a műsorvezetőt arra, hogy tükörhatásként finomabb értékelést fogalmazzon meg. Az interjút kölcsönös együttműködés jellemezte.

A metanyelvi megjegyzéseivel a beszélgetésvezető leginkább a kormánypártokat illeti a Tarlós Istvánnal folytatott beszélgetésben is. Amikor a politikus véleményét szerette volna megtudni az SZDSZ által liberálisnak nevezett fővárosról, így fogalmaz: „**Nem optimista-e a liberális város elnevezés Budapestre?**” A vendég torokköszörülés után hasonló szavakkal válaszolt: „Az, hogy **túl optimista, az enyhe kifejezés**”. Az irónia, tehát tovább kísérte a partner megnyilatkozásait is, prozódíája, lassú, artikulált beszéde fokozta a minősítő hangnemet. Interjúalany és interjúvezető tehát azonos érzelmi töltéssel közölte mondandóját. A város költségvetését bírálva tette fel számonkérő kérdését a műsorvezető: „**Hát, arra van válasz, hogy hova tűnt az 580 millió Ft?**”. A kérdő mondat akár a partner elszámoltatását is implikálhatná, azonban a korábbi magyarázatokból, a partner presztízsét növelő ugye-kérdésekből következik pl. „**ezért vannak önök, hogy elmondják, nem?**”, hogy a fenti kérdés valójában költői kérdés, a kormánypártok nem adnak magyarázatot.

Az egyetlen női politikussal, aki európai uniós képviselő, beszélgetve a műsorvezető a tíz interjú legmagasabb számú metainformációt hordozó kijelentéseit tette. Barsiné Pataky Etelka pedig, a férfi politikusok értékeit figyelembe véve, a középmezőnyben szerepelt. Nagy Katalin a framing-technikát alkalmazva értelmezte a vendég közlését a nézők számára, amelyben semmiféle értékelés nem hangzott el:

NK: *[Tehát], arról van szó, ugye <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>, hogy megnyílik a piac^, és mondjuk magyar mérnökök is <fejét felemeli, szemkontaktus, bólint, mérsékelt mosoly> pályázhatnak..egy..ö..<kezek kitérve> német <előrenyújtja fejét, szemkontaktus, fokozott hangsúly> építkezésnél, **ugye?***

A képviselő leggyakrabban saját reményeinek adott hangot, minimális negatív kritikával illetve a kormány politikáját.

BPE: *Én nagyon bízom benne, hogy..., hogy..ö <maga elé néz> **meg fogják hallgatni** <szemkontaktus>, és **be fogják fogadni** azokat a módosító javaslatokat, amelyeken..az én tudomásom szerint <jegyzeteibe néz, bólint> már szakmai szervezetek dolgoznak.*

A vendég határozottabb véleménynyilvánítását a műsorvezető sztereotipikus nőies nyelvi viselkedéssel érte el. Korábbi interjúalanyára hivatkozva együttérzését, közösségvállalását fejezte ki, s mindezt fokozta az áldozati szerep lehetőségének felvetésével, ezáltal új elemek kerültek a metainformációs eszközök közé.

NK: *Hát, igen, csak olyan szomorúak voltunk <mosoly, szemkontaktus>, mert itt néhány nappal ezelőtt <előredől, szemkontaktus> a szálloda szövetség..ö..egyik felelős vezetője azt mondta <fejingetés, előredől, szemkontaktus>, hogy **ők meg fognak halni** ettől az ÁFA emeléstől <bólogat>. Tehát, [ö nem hogy nem] /17. kiegészítő információközlés, metainformáció/*

BPE: *[Hát, pont]/18. hozzászólási kísérlet/*

NK: *bírják a versenyt, hanem, hanem totális [lesz ez a verseny.]/19. kiegészítő információközlés/*

BPE: *[De, hát pont erről] beszélek <bólogat, szemkontaktus>. Most gondolja meg, egy ilyen ÁFA emeléssel és egy ilyen környezetben <föl-le néz>, amiben pillanatnyilag a magyar öö.. .. turizmus iroda dolgozik <szemkontaktus>, vagy amiben <jegyzeteit nézi>, ö próbáljuk itt Magyarországon a turizmust szervezni <maga elé néz>, gyakorlatilag egyszer csak meg fog jelenni egy, egy külföldi <jobb kéz mentegetőző mozdulata, nyak behúzás, szemkontaktus>, bár már nagyon sokan itt vannak, de **most aztán tényleg itt lesznek** <fejingetés, előrhajol, homlokráncolás >*

A fenti interjúrészlet szemlélteti, hogy NK sikeresen motiválta vendégét a markánsabb kritikára, akinek ugyan nem vádaskodó, de metainformációs elemekben gazdagabb megnyilatkozásait hallhattuk

A műsorvezető bár átlagosnak tekinthető (0,54) metainformatív kijelentést fogalmazott meg percenként a Szíjjártó Péter-interjúban, azok mégis erősebb kritikai tartalmúak. Verbális és nemverbális elemek játékos használata figyelhető meg a következő részletekben:

NK: *Most arra hivatkozik a kormány, hogy <fej oldalt billentése, szemkontaktus> szakmai szervezeteket kérdezett meg <bólint, szemkontaktus>, amelyek igazán hitelesek. Itt a Transparency International, vagy az Amerikai Kereskedelmi Kamara <fanyar mosoly, előredől>. Hát,... ők biztos olyan tanácsokat adtak, amelyek valóban <előredől, szemkontaktus, fejét előreszegezi> használható ötletek a korrupció elleni <előrenyújtja fejét> harcban, nem^?*

NK: *A bejelentő védelmi csomagról mi a véleményük? Nekünk, magyaroknak, ez, hogy .. árulkodj egy kicsit, és kapsz egy szem kockacukrot,... egy kicsit rosszul hangzik, mert <szemkontaktus, előredől, bólint, halvány mosoly> nekünk voltak ta--pasz---talataink <hehezetes beszéd, kezek érvelő mozdulata az asztalon, előrenyújtott fej, szemkontaktus>*

A politikus sem Mészáros Antóniánál, sem Kálmán Olgánál nem alkalmazott olyan sok metainformációt hordozó elemet, mint Nagy Katalinnal beszélgetve (percenként 2,55). Ehhez részint az interjúvezető személyisége, másrészt a Rájátszás című műsor kettős szerepére is szüksége lehetett. Ezalatt azt értem, hogy a műsor egyértelműen a jobboldali nézeteket valló politikusokat támogató fórum, ezért a kérdezőtől határozott ellentmondásra nem kell számítani a vendégnek. Másfelől, feltehetően nézői is a jobboldal szimpatizánsai közül kerülnek ki elsősorban, akiket lehet és szükséges megerősíteni a baloldali kormánnyal szembeni nézeteikben. Nagy Katalinnak nem kell számos metainformációs megjegyzést tennie ahhoz, hogy vendége jóval többet tegyen, elegendő a minősítő kritikai felütés, ezután a politikus bőséges véleménynyilvánítását remélheti. Interakciójukat kooperatív kommunikációs stratégia jellemzi, ami a negatív értékelést adó kijelentéseikben is megjelenik.

SZP: *Hát, igen <szemkontaktus>, és azért a hamis vád intézménye, vagy büntette...az egy ..öő ..fontos kérdés, hiszen láttuk, hogy az elmúlt években a politikai hatalom <szemkontaktus, jobb kéz rakosgató mozdulata> hogyan próbált meg tönkretenni embereket hamis vádakkal, nevük bemocskolásával^, s persze utána bírósági döntések két-három-négy...öt nyolc-tíz ..he-he év múlva <nevet, szemkontaktus, kéz rakosgató mozdulata> kimondták annak az ellenkezőjét,...*

SZP: *..öő.. hogy is mondjam, felrúthatók, milliárdok, nemcsak száz milliók, milliárdok <szemkontaktus, felemelt tekintet> tűntek el és vándoroltak szocialista és szabad demokrata párthoz közeli zsebekbe <fej oldalt billentése>, a holdudvar hízott belőle <maga elé néz, bólint>, az emberek..meg <nevetés> folyamatosan nyögik a megszorításokat <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>, nehezebb az életük, nem kéne sanyargatni az embereket <maga elé néz>,...*

A Kósa Lajos-beszélgetésből egyetlen részletet emelek ki, ez jól érzékelteti az interjúban előforduló metainformációt tartalmazó kijelentések stílusát.

KL: *.... Hát, ez..ez öő ez..nek a mai napnak így <fejingetés> semmi értelme nem volt^, legfeljebb csak annyi, hogy napnál világosabban kiderülhetett mindenki számára, aki egy picit is tud <bólogat, szemkontaktus> érteni a politika nyelvén, hogy a király meztelen.*

NK: *Jaj nekünk! Köszönöm szépen.*

Nagy Katalin vendégei közül KL mondataiban szerepel a legtöbb metainformációs eszköz (percenként 2,76).

Navracsics Tiborral, a Fidesz frakcióvezetőjével folytatott beszélgetésben szintén magas számú metanyelvi elemei figyelhető meg (2,45). Ebben az interjúban Nagy Katalin is számos értékelő megjegyzést tesz, így a percenkénti metainformáció 0,92, ami az ő esetében a második legnagyobb mutató. A nézőkhöz intézett bevezetőjében a műsorvezető kijelentő mondattal indít, amelyben az új miniszterelnökre vonatkozó visszaható névmás az irónia eszköze lesz: „*Bajnai Gordon magát szakértőnek tartja. **Kár, hogy erről a károsult libatenyésztők egy kicsit másként gondolkodnak***”. (Korábban volt egy sikertelen vállalkozása az új miniszterelnöknek a libatenyésztés területén.) A sztereotip magyar élcelődő kommunikáció kiegészül a nem-verbális (fel oldalt billentése) jelekkel, s az első állítást megkérdőjelezi a második mondat. A „*nem tartja magát politikusnak*” tagadó mondat, s az azzal való egyetértés szintén metakommunikatív jellegű, hiszen Bajnai Gordon politikai szerepkört vállalt, így kompetenciájának megkérdőjelezését implikálja a műsorvezető megnyilatkozása. Partnere további minősítő megjegyzéseket tesz, hol a jelenlegi, hol a korábbi miniszterelnökre, vagy tetteikre. Pl. Gyurcsány Ferenc maga ellen benyújtott konstruktív bizalmatlansági indítványáról így vélekedik Navracsics Tibor: „*Ez....unikum. Ezt a világban szabadalmaztatni lehetne.*” A politikus szóhasználata, prozódiaja, valamint kimért mosolya az irónia eszközeit adják, pl. „*a Gyurcsány-Bajnai alkalmatlansági vita*”.

A műsorvezető a kormány kommunikációs stratégiájának veszélyeire hívja fel indirekt módon – látszólag a partnerhez címezve – a nézők figyelmét: „*az ország érdeke....ha sokszor mondják, el fogják hinni az emberek*”. Segítségére siet a politikus, aki helyzetértékelő szavaival minősíti a kormány politikáját: „*tragikomikus helyzet, örületes kapkodás kezdődik*”. Erre az interjúra is igaz, hogy egymásra nem tesznek metanyelvi megjegyzéseket a beszélgetőpartnerek, nem fenyegetik egymás homlokzatát. A műsorvezető kiemelkedik kolleganói közül vendégével szemben mutatott támogató kommunikációjával.

Nyitrai Zsolttal beszélgetve Nagy Katalin több, eltérő tartalmú metainformációs közlése hallható, szintén magas percenkénti számmal (0,91).

Megtudjuk, hogy Járóka Livia is a stúdió vendége lett volna, de sajnálatos módon nem jött el, távolmaradásának oka csak feltételezhető. A műsorvezető metanyelvi magyarázatot ad: „*nem érkezett meg, de hát kétgyermekes családayáról van szó*”. A konzervatív értékeket valló csatorna a műsorvezető interpretálásán keresztül juttatja el üzenetét a nézőkhöz, miszerint a

családanyai szerepkörből adódó teendők felülírják a politikus nők feladatait. A női szolidaritás is szerepet játszhat a véleményformálásban, továbbá az, hogy a műsorvezető maga is kétgyermekes családanya. Nagy Katalin nem-verbális jeleivel - kitárt kezekkel – erősíti meg mondandóját. Az interjú során az Európai Parlamenti választásokról fejtik ki véleményüket a partnerek, s a Fidesz álláspontja szerint ízléstelen nehéz időkben sokat költeni pártkampányra. A műsorvezető eddig megfigyelt kommunikációjához képest újabb metanyelvi értékeléssel fordul partneréhez. Közvéleménykutatásokra hivatkozik, s mondja: „*hát, önök könnyen beszélnek*”. Az önök megszólítással a partner és a műsorvezető pozíciója egy rövid időre különválik, de feltehetően csak a játék kedvéért, hiszen a további megjegyzések, s azok prozódiaja egyértelműen a kormány politikájának minősítését adják. Pl. az országgyűlési egyeztetésről a műsorvezető monoton hangon így nyilatkozik: „*majd megint elhangzik, hogy tartsunk össze, fogjunk össze, mert baj van.*” A megint ismétlő szócskával arra utal a beszélő, hogy ez már sokszor így történt, mégsem lett eredménye. Nyitrai Zsolt nem mulasztja el a kormány alkalmatlanságának megemléztetését, ezzel magyarázatot adva a válságra, annak vitatott kezelési módjaira. Az interjú résztvevői egymásra nem tesznek metanyelvi ismétléseket, a műsorvezető hangsúlyozza, milyen forrásból származik a kritika.

Páva Zsolttal beszélgetve a műsorvezető gyakran használja a framing-technikát, amellyel meglepődésének ad hangot, másutt pedig a kormánypárt bírálatát fogalmazza meg. Nagy Katalin interjúit tekintve viszonylag magas a percnkénti metainformációs elemek száma (0,8), míg a politikusé a meghívottak közül a harmadik legalacsonyabb (1,03).

NK: *Tehát, van egy nyereséges cég, amelyik hitelt vesz föl? <szemkontaktus, fej oldalt billentése, összeszorított ajkak>/17. framing, eldöntendő kérdés/*

Az interjúban NK metainformációs operátorai között számos nemverbális elem található, úgy, mint a fanyar mosoly, bólintás, fej oldalra billentése. Több értelemezést nyerhet az a minősítő megjegyzés, amelyben a műsorvezető előrevetíti, hogy a kormánypárt hogyan reagálja le a pécsi vízmű visszafoglalását. Ez részint az MSZP markáns kritikája, másrészt viszont elképzelhető, hogy indirekt módon a beszélgetőpartner tettének árnyalt helytelenítése. Így, az üzenet a következő: félő, hogy a jövőben vélhetően hatalomra kerülő Fideszről negatív véleménye alakul ki a potenciális szavazóknak, s meginog a bizalmuk a pártban, ezért nem volt helyes a 'huszáros' megoldás. A műsorvezető óvatosan jár el a meghívott politikussal kapcsolatos véleménynyilvánításban, ugyanakkor feltételezhető, hogy a magasabb szintű jobboldali vezetők érdekét tartja elsősorban szem előtt. Határozott homlokzatfenyegetésről

nem beszélhetünk, de a metainformációt hordozó kifejezések implikaturájába beilleszthető a fenti vélekedés.

NK: Azt ugye, gondolja <előrenyújtja nyakát, szemkontaktus>, hogy ...a kormánypárt, az MSZP <fanyar mosoly> rögtön felhasználna egy ilyen konfliktusos helyzetet <előredől, bólint, szemkontaktus>, és azt mondja, hogy lám, így fog majd kormányozni a Fidesz, hogyha hatalomra kerül <szemkontaktus, fej oldalt billentése>. Ilyen huszáros megoldásokat alkalmaz <halvány mosoly, szemkontaktus, előredől, fejingetés>, nem engednek be vezérigazgatót, lökdösés van a kapunál.

.....
PZS: Törekszünk a tárgyalásra <szemkontaktus, kimért beszéd, bólint>, jelzem, hogy a múlt héten írtam levelet a francia központba, tehát a francia cég párizsi központjába jeleztem, hogy szeretnénk tárgyalni a kialakult helyzetről, nyitottak vagyunk továbbra is erre <bólint, előredől, szemkontaktus>, ezt most is megismétlem itt <bólint, maga elé néz>, ezen az alkalommal,élve ezzel a lehetőséggel,...

A politikus - Kálmán Olga vendégéhez, a baloldali Sipos Józsefhez hasonlóan - kiszól a nézőkhöz, metainformációs elemei, verbális és nemverbális síkon is, a meggyőzés eszközeivé válnak. Hangsúlyozza a városvezetés hozzáállását. Amennyiben az előbbi érvelés a partnerre vonatkozó értékeléssel kapcsolatban helytálló, úgy a politikus kijelentése az ő védekező stratégiájaként értelmezhető. Elképzelhető, hogy mind a nézőket, mind a magasabb pozícióban lévő politikus társait kívánja megnyugtatni, hogy nem erőszakkal, hanem tárgyaló asztal mellett szándékoznak megoldani a konfliktust.

A Varga Mihály-beszélgetésben a műsorvezető harmadik legalacsonyabb percenkénti metainformációs elemszámát láthatjuk (0,25), a politikusnál pedig a négy műsorvezetőnő közül a második legalacsonyabbat (1,11). A témaajánlások fejezetben már bemutatásra került, hogy a műsorvezető nőies eszköztárát felhasználva fogadtatta el partnerével a többször ajánlott témát, s a vendég háttérzsoltor-jelzései utaltak arra, hogy ez a Rájátszásban nem várt fordulat volt. Az alábbi példák a korábbi interjúrészletekkel mutatnak hasonlóságot, olyan szempontból, hogy mind az interjúvezető, mind az interjúalany negatív értékelést ad a kormány tetteire vonatkozóan.

NK: Ö..egykes számítások szerint ez a bevételekiesés akár kétszáz milliárd körül is lehet <mosoly, bólint> Ezt hogyan lehet, mivel lehet pótolni? Megint, megint újabb elvonással <bólint, szemkontaktus>?

VM:.....nyugodtan tehetné azt, hogy..ö..hogy megpróbálja a gazdaságot más pályára állítani, mi erre tettünk javaslatot^, adócsökkentés,.. munkahely megtartása érdekében ki- és közép vállalkozások támogatása ügyében, ez eddig süket fülekre talált^ <szemkontaktus, fej jobbra-balra ingatása>, és amit ..mi szintén meglepve <bólogat> olvastam a mai sajtóban^, hát, adóemelésre készül ez a kormány <szemkontaktus, bólogat>

A mérsékelt ellenzéki politikus NK vendégeként ugyan átlagos mennyiségű metainformációs elemet használt, azonban kritikája határozottabb hangvételű volt, mint azt a másik műsorokban láthattuk.

Láthattuk, hogy a metanyelvi elemek a HÍR TV és az ATV műsoraiban gyakrabban fordulnak elő, ez arra enged következtetni, hogy nem a műsorvezetők, hanem a csatornák szerkesztői döntése befolyásolja bizonyos kommunikációs eszközök használatát. A közszolgálati televízió interjúiban mérsékelt számú minősítő megjegyzés hangzott el, inkább a körülhatárolás eszközével éltek az interjúvezetők. Ezek alapján nem jelenthetjük ki, hogy a női műsorvezetők azonos stratégiát folytatnak. Nemük nem írja felül a beszélgetést meghatározó egyéb tényezőket, kommunikációs stílusuk kialakításában e helyett szakmaiságuk és a csatorna kommunikációs kódexe játszik döntő szerepet.

A feltételezett gender-attitűd, a női beszélgetőpartnerrel szembeni szolidaritás, bizonyos mértékben beigazolódott. Nagy Katalinnál a stúdióban megjelenő női vendégén kívül még egy női politikusról szó esik, akit Nyitrai Zsolttal együtt várt a stúdióba. A rá vonatkozó megjegyzés megerősíti a női partnernek kedvező kommunikációs stílus alkalmazását mindegyik műsorvezetőnő esetében.

7.2. Nem-verbális elemek vizsgálata

7.2.1. Határozott szemkontaktus

A nyugati kultúrákra jellemzően a beszélgetés első és legfontosabb nemverbális kísérője a szemkontaktus (Forgács, 2002), azonban nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az interakcióban lévő felek személyisége, a beszédtema, a határozott irányítás képessége, valamint a szerkesztői utasítások illetve a politikai kommunikációs tréningek irányelvei mind meghatározzák annak mértékét. A szemkontaktusra vonatkozó kvalitatív vizsgálat nem teszi lehetővé szabályok megfogalmazását, mivel több tényezőtől függ, hogy a nemverbális eszköz melyik funkciója működik. Ugyanaz a műsorvezető eltérő módon és céllal tekinthet a meghívott politikus szemébe, tehát nem általánosíthatunk. Mindazonáltal, megfigyeléseinket az alábbiakban foglaljuk össze.

A műsorvezetők beszélgetéseiben a szemkontaktus különböző funkciókkal bír, amelyek lehetnek támogatók és fenyegetők. Ezek további alfunkciókra is oszthatók:

- támogató: az érdeklődés kifejezése,
- a mondanivaló megértetése,
- a mondanivaló fontosságának jelzése.
- fenyegető: konfrontálódásra kész, ellentétes nézőpont jelzése,
- határozott irányítás kifejezése.

Legtöbbször a partner pozíciója, népszerűsége alakította a műsorvezető határozott szemkontaktusainak számát. Minél magasabb rangú volt a vendég, a négy műsorvezető közül kettő / a közszolgálati TV- n MA, a HÍR TV-n NK/ annál többször nézett jelentősegteljesen a vendég szemébe.

A partner pozícióján túl politikai beállítódása is befolyásolta a szemkontaktusok számát. A partnerre szegezett tekintet különböző jelentésekkel bírhat; a vélhetően azonos politikai szimpátia, támogató, érdeklődést kifejező szemkontaktussal jár együtt, az ellentétes politikai nézetek pedig fenyegető, irányító és konfrontálódó pillantásokat váltanak ki a műsorvezetőből, s vendégéből egyaránt

7.2.1.1. Szemkontaktus Mészáros Antónia beszélgetéseiben

Mészáros Antónia szemkontaktusainak száma percenként 1,77 és 4,43 között változik. A legalacsonyabb érték a Gyurcsány Ferencsel történő beszélgetésben volt megfigyelhető. Ugyanebben az interjúban a verbális kommunikáció vizsgálata a műsorvezető szupportív stratégiáját emelte ki, az interjúvezető mégsem szegezte tekintetét gyakran interjúalanyára. Ezzel ellentétben a tíz interjú legmagasabb számú szemkontaktusát adta a Navracsics Tibor-beszélgetés (4,43). Ez több, mint kétszerese a Gyurcsány-interjú mutatójának. Ezek a szélsőséges számok azt sugallják, hogy Mészáros Antónia a szemkontaktust a politikai interjúkban a határozott irányítás eszközeként tartja fenn. Minél erősebben kell kontrollálnia az interjúszituációt - amely akár a partner nyelvi viselkedése, akár a téma miatt nehezebbé válhat - a műsorvezető annál többször néz az interjúalany szemébe. Azt is megfigyelhetjük, hogy a kutatás éve alatt ellenzékben lévő beszélgetőpartnerei közül Kósa Lajossal és Szíjjártó Péterrel meglehetősen alacsony tekintetszámot ért el a műsorvezető, míg Navracsics Tiborral, Tarlós Istvánnal és Varga Mihállyal a legmagasabb értékeket eredményezte a beszélgetés. Az ellenzéki politikus NT-vel beszélgetve MA és NK nem-verbális kommunikációjában hasonló számú határozott szemkontaktus figyelhető meg. Jelentésük eltérő, míg az M1

műsorvezetőjének határozott irányítását, olykor ellentmondását jelzi, addig a Hír Tv-n az interjúvezető őszinte érdeklődése kap figyelmet.

Korábban megállapítottam, hogy MA interjúvezetési stratégiáját kevésbé befolyásolja a meghívott politikus stílusa, mint kolléganőit, ezért feltételezem, hogy nemverbális síkon, pl. a partnerre szegezett tekintettel jelzi azt, amit a többi műsorvezető verbalizál. Pontosabban, míg az interlokutor közbevágásai, témaelhárításai, metainformációi hatására nem emelkednek ugyanezen szempontrendszer mutatói Mészáros Antóniánál, a nemverbális csatornán összefüggést láthatunk, legalábbis a szélsőséges esetekben.

A női vendéggel a harmadik legalacsonyabb szemkontaktusszámot érte el a műsorvezető, így a női szolidaritás így módon csupán mérsékelten fejeződött ki.

A legtöbb határozott szemkontaktus MA-nál a kormányfővel, KO-nál pedig a Fidesz kommunikációs igazgatójával folytatott beszélgetésében volt megfigyelhető. A köz TV középutas vagy baloldali szimpatizáns szemléletén túl az is oka ennek, hogy a műsorvezető nem engedte meg, hogy az interlokutor kitérjen kérdésének megválaszolása elől. A műsorvezető ragaszkodott a közvélemény számára fontos, partnere számára kényes kérdések megválaszolásához azzal is, hogy 'szigorúan' nézett interjúalanyára. Mészáros Antónia a határozott irányítás jeleként működtette szemkontaktusát. Az Egyenes beszéd interjúalanyával beszélgetve KO homlokzathfenyegető funkcióval ruházta fel pillantásait konfrontálódásra kész hozzáállását jelezve. A műsorvezető verbális és nemverbális síkon is ugyanazt az üzenetet küldte partnere felé, nyílt ellenállásba vonult.

7.2.1.2. Szemkontaktus Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Krizsó Szilvia a négy interjúvezető közül a legvisszafogottabb nemverbális eszköztárral bánt az elemzett interjúkban. Szemkontaktusszáma 1,48-2,5 közötti értékeket mutat, amely kiegyensúlyozott és kontrollált nemverbális viselkedésre utal. Mindazonáltal, a legmagasabb értékeket Fodor Gáborral, Orbán Viktorral és Navracsics Tiborral beszélgetve érte el. OV és NT esetében még ha mérsékelten is, de korrelál az érték a partnerek magasabb számú metainformációjával.

Női vendégével volt a legalacsonyabb a műsorvezető szemkontaktusszáma. Azonban csak a verbális elemeket figyelembe véve tudjuk állítani a szemkontaktusban megnyilvánuló támogató attitűd meglétét, önmagában nem.

Lázár Jánossal, aki konfrontálódó kommunikációt folytatott, KSZ alig magasabb tekintetszámot produkált, mint a női politikussal. Azonban, a fentiekkel ellentétben, nem mutatott összefüggést az interlokutor metainformatív megjegyzéseinek száma és a műsorvezető szemkontaktusszáma sem. Itt az asszertív interjúalannyal szemben a távolságtartó nemverbális viselkedést figyelhettük meg.

7.2.1.3. Szemkontaktus Kálmán Olga interjűiben

Kálmán Olga partnerre szegezett tekintetszáma Mészáros Antóniához hasonlóan 1,17-4,04 értékek között váltakozik. A legalacsonyabb mutató tekintetében a műsorvezető KSZ-szel csoportosítható, aki szintén a női politikusra nézett legkevesebbszer. Az átlagosnak tekinthető értékek nem utalnak kapcsolatra a szempontrendszer verbális elemeivel, így azokat nem tárgyaljuk részletesen. A legmagasabb számok viszont a kompetitív kommunikációt folytató partnerekhez köthetők. Tarlós Istvánnal 3,53, Gusztos Péterrel 3,93, Szíjjártó Péterrel pedig 4,04 percenkénti tekintetszámot eredményezett a beszélgetés. GP esetében a téma és az interjúvezető metainformatív közlései is indokolhatták a tekintetek számának növekedését.

A Varga Mihály-interjúkat azért mutatom be részletesebben, mert vele mind a négy interjúvezető beszélgetett. A politikus határozott szemkontaktust tartott fenn mindegyik beszélgető partnerével, valószínűleg ez is hatással volt a kérdezők hasonlóan magas számú szemkontaktusára. Hasonló eredményeik alapján az interjúvezetők két csoportra oszthatók. Mészáros Antónia és Kálmán Olga a partner szemkontaktusának felét vagy kevesebb, mint felét produkálta. Krizsó Szilvia és Nagy Katalin több, mint háromszor kevesebbszer nézett a meghívott politikus szemébe, mint Varga Mihály a kérdezőébe. MA és KO látszólag kisebb hatalmi távolságot választott a politikussal szemben. Udvariasan és együttműködően, ugyanakkor szimbolikus hatalmuk birtokában, határozott kontrollfunkciót gyakoroltak. Érdeklődők, ezzel egyidőben készen álltak konfrontálódásra is, ha szükségesnek vélték azt.

7.2.1.4. Szemkontaktus Nagy Katalin beszélgetéseiben

Külön figyelmet érdemel Nagy Katalin és Varga Mihály szemkontaktus számainak aránya (14:65). A politikus NK szemébe nézett legtöbbször a vizsgált beszélgetések során

(percenként 7,99-szer), a kérdező viszont a legalacsonyabb szemkontaktusszámot produkálta (1,72) a négy interjúvezető közül. Vajon minek köszönhető ez az aligha várt eredmény? Szerkesztői fogásoknak, a kamera beállításnak, így többször látjuk a politikust, mint a műsorvezetőt? Talán a csatornára jellemző konzervatív szemlélet határozta meg az interjúvezető verbális és nemverbális viselkedését, miszerint a magas pozícióban lévő férfi politikusra az alacsonyabb, bár szimbolikus 'irányító' hatalommal rendelkező női kérdező nem emelhette gyakran tekintetét. Elképzelhető, hogy a műsorvezető rendkívül tudatos stratégiát folytatott; megfelelt a szerkesztői elvárásoknak, 'hozta' a sztereotip női viselkedést. Ez azt jelenti, hogy a felszínen teljes mértékű homlokzattámogató, a politikust kedvező fényben feltüntető kommunikációs stílust folytatott, azonban a témaajánlásokat és elhárításokat figyelembe véve már megállapításra került, hogy az információszerzés célját szem előtt tartó, határozott riporter szakmaisága kontrollálta az interjút. A korábban olvasott interjúrészlet megerősíteni látszik ezt a vélekedést.

Nagy Katalin a többi politikussal 1,03-3,09 közötti percenkénti szemkontaktusszámot valósított meg. Legkevesebbszer TI-ra nézett, amely összhangban áll bólintás- és előredőlésszámával is a politikussal folytatott interjúban. Bizonyára az idősebb, domináns férfi politikusnak járó tisztelet jeléül mérsékelte tekintetszámát NK. A női vendégre 2,08-szor nézett percenként, ez NK esetében átlagos értéknek mondható, tehát nem állíthatjuk, hogy kiemelt figyelmet fordított azonos nemű beszélgetőpartnerére. A legtöbb percenkénti szemkontaktust Páva Zsolttal érte el a műsorvezető, itt a téma különlegessége okozhatta kiemelt érdeklődését. A szemkontaktusok számát illetően Krizsó Szilviához hasonlóan mérsékeltbb eredményt ért el, mint a másik kettő interjúvezető.

7.2.2. Előredőlés

Ahogy a *Frost/Nixon* című filmben (rendező: Ron Howard, 2008) látható, a riporter határozott szóátvételi szándékát előredőléssel jelzi, ez beszélgetésirányító stratégiájának fontos eleme. A női műsorvezetők és a többnyire férfi politikusok gyakorlatközösségében az előredőlés elsősorban az interakciót irányító eszköze. A táblázatban látható, hogy minimális eltérés tapasztalható a különböző csatornák műsorvezetőinél, bár Az M1-en MA többször dől előre kolléganőinél. Szóátvételi szándékának következetesen alkalmazott eleme e mozdulat. Talán az angolszász kultúra befolyása (a BBC-nél töltött 6 év) érvényesül kérdezői stratégiájában, a nemzetközi gyakorlatban már az 1960-as években kimutatták az előredőlés ilyen szerepét. (in Forgács 2002).

Ugyanaz az ellenzéki politikus (NT) mind az M1, mind a Hír Tv női műsorvezetőjénél azonos számú előredőlést eredményez. Valószínűsíthető, hogy a vendég kommunikációs stílusa nagyobb mértékben befolyásolja ezen szám alakulását, mint politikai hovatartozása. Asszertivitása a kérdező éberségét fokozza, az irányítást nem-verbális jegyekkel is meg kell támogatniuk a műsorvezetőknek. Szignifikáns különbség nem figyelhető meg a partner neve alapján, hiszen a három női vendég három szélsőséges számú előredőlést váltott ki a kérdezőkből. Figyelmet érdemel viszont az M1-en az ellenzéki párt vezetőjével folytatott beszélgetés, melynek során a kérdező mindössze egyszer dől előre. Nála a verbális jegyek vizsgálata is rámutatott a partnertől való tartózkodás elemeire. A vendég egy sikeres népszavazás után büszkén nyilatkozik, s a kérdező szinte összehúzza magát, félénken teszi fel kérdéseit. A fentiek alapján elmondható, hogy az interjúalany kommunikációs stílusához igazodva, többnyire a beszélgetésirányítás eszközeként tekinthetünk az előredőlésre.

Beszélgető partnerként a politikus egy esettől eltekintve nem alkalmazza ezt a nemverbális eszközt. Az részint a partner együttműködő hozzáállásában kereshető, másrészt mérsékelt viselkedésében. Magabiztossága szintén tetten érhető, az információ birtokában úgy vélheti, hogy nem neki kell a szóátvételért küzdenie, majd a riporter alkalmazkodik hozzá. Ésszerű magyarázatnak tűnik az előredőlés kihagyására a szemkontaktus több funkciójának alkalmazása. Varga Mihály nemcsak ezekben az interjúkban szegezi gyakran tekintetét a partnerre, hanem a negyven politikai interjút tartalmazó korpuszunkban (ugyanezen interjúvezetők más politikusokkal beszélgetnek) is ő emelkedik ki szemkontaktusszámával, s az előredőlést helyettesítve határozott szemkontaktussal jelzi szóátvételi szándékát. Az interakcionális dominancia megszerzéséhez vagy fenntartásához nincs szüksége erre a nyilvánvaló nemverbális elemre.

7.2.2.1. Előredőlés Mészáros Antónia interjúiban

MA előredőlésszáma percenként 0,04-0,72 között változik. A legmagasabb számot a Navracsics-interjúban érte el a műsorvezető. Ez összhangban van a magas bólintásszámmal, ami ugyan nem a legkiemelkedőbb, de a harmadik legmagasabb mutató. Ebben az interjúszituációban Mészáros Antónia megkísérli határozottabban kézben tartani az irányítást, s ennek a metainformatív kijelentéseken túl nemverbális jelei is vannak. Az előredőléssel nemcsak szóátvételi szándékát, hanem jelenlétét, valamint markáns irányító szerepét hangsúlyozta. Érdekes ugyanakkor, hogy a politikus egyszer sem dőlt előre. A verbális elemek vizsgálatakor már rámutattam arra, hogy Navracsics Tibor irónikus, kritikai megjegyzéseivel kellőképpen jelzi asszertivitását, nem szükséges azt nemverbális síkon is

megtennie. A második legtöbbször Varga Mihállyal beszélgetve dőlt előre a műsorvezető, ez az érték teljesen megegyezik MA mosolyszámával. Kettejük beszélgetésében a műsorvezető neutrális, ám határozottan irányító stratégiát folytatott.

A női politikussal középértéket ért el a műsorvezető előredőlésszáma, eszerint nem mutatható ki az azonos nemű interlokutornak kedvező nemverbális kommunikáció. Különös, hogy MA partnerei közül mindössze hárman dőlnek előre, Bajnai Gordon, Gyurcsány Ferenc és Dávid Ibolya. Azt vártuk volna, hogy az ellenzéki partnerek gyakrabban élnek ezzel az eszközzel, de ez nem így történt. Ennek oka lehet a nőnemű műsorvezetővel való testi közelség tudatos kerülése, vagy a 'tartózkodóan viselkedő férfi politikus'-szerep felvállalása. Bár bizonyítani nem áll módomban a feniteket, a rögzített interjúk alapos vizsgálata arra a következtetésre juttat, hogy a Fidesz-es politikusok a köztelevízió műsorában tudatosan mérsékeltebb, szélsőséges elemektől mentes nemverbális kommunikációs stílust választottak, mint a jobboldali politikusokat támogató Hír TV-ben.

7.2.2.2. Előredőlés Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Krizsó Szilvia mutatói valamelyest eltérnek Az Este másik műsorvezetőjének eredményeitől (0,15-0,99). Meglepő, hogy legtöbbször a női vendéggel beszélgetve dőlt előre a kérdező, míg legkevesebbszer a magas pozíciójú Orbán Viktorral. Az előredőlés gyakorisága a fentebb említett szóátvételi szándék kifejezésén túl a partnert támogató, vele szimpatizáló kommunikációra is utalhat, hiszen ha testileg közelebb kerül a beszélő a partnerhez, az egyetértését, szolidaritását, egy csapatba tartozását is kifejezheti....gender kutatásainak eredményei arról tanúskodnak, hogy a nők közelebb hajolnak egymáshoz, mint a férfiak.

Ugyanakkor, az előredőlés hiánya a visszafogottság, a tartózkodás kifejezése. Mint az KSZ interjúvezetési stratégiájára jellemző, a politikai interjúban a nőiségével kapcsolatba hozható minimális nemverbális kommunikációt enged meg magának. Itt is ez tapasztalható.

7.2.2.3. Előredőlés Kálmán Olga beszélgetéseiben

Kálmán Olga a megfigyelt interjúkban 0,13-0,56-szor dőlt előre percenként. Legkevesebbszer a női vendéggel beszélgetve figyelhető meg az előredőlés, ami valószínűsíti, hogy a műsorvezető szóátvételi szándékát jelezte ezzel a nemverbális eszközzel, hiszen KO részéről alacsony számú közbevágás történik. A legtöbb előredőlést a Szíjjártó Péter-interjúban rögzítettem, ahol szintén magas az interjúvezető közbevágásszáma. Így a szóátvételi szándék

nyomatékosításaként interpretálható az előredőlés. Mivel a politikusok teljes mértékben eltérő előredőlésszámot produkáltak, az ő mutatójuk nem hozható összefüggésbe a műsorvezetőével.

7.2.2.4. Előredőlés Nagy Katalin beszélgetéseiben

Nagy Katalin eredményei első ránézésre több előredőlést jeleztek percenként (0,23-1,49), azonban mindössze egyetlen kiemelkedő érték (1,49) tért el a többi műsorvezetőétől. Ez a mutató a Páva Zsolt-interjúból származik, amelyben a Pécsi Vízmű visszafoglalásáról beszélgetnek a partnerek. Feltehetően a téma iránti érdeklődés, valamint az emelkedett számú metainformatív közlés hatására növelte előredőlésszámát a műsorvezető. A második legtöbbször a női politikussal folytatott beszélgetésben dőlt előre NK. Itt KSZ-hez hasonlóan a női szolidaritás kifejezésének eszközét láthatjuk, hiszen a műsorvezető minimális közbevágással él, tehát nem jelezheti a szóátvételi szándékot. Ezzel ellentétben a legkevesebbszer a rangidős, tiszteletet parancsoló Tarlós Istvánnal beszélgetve dőlt előre NK, ami korrelál a műsorvezető többi nemverbális jeleivel. Tartózkodását, a női test visszafogott kommunikációját fedezhetjük fel ebben az interjúszituációban.

A vendégek előredőlésszámait megfigyelve kijelenthetjük, hogy KO és NK partnereiként jóval magasabb a szám, mint Az Este műsorvezetőinél. A nemverbális jelek, az előredüléshez hasonlóan, gyakrabban figyelhetők meg az ATV és a Hír TV adott műsoraiban, mint a köztelevízióban.

7.2.3. Bólintás

A bólintás, amely a határozott szemkontaktust illetve a mosolyt követi, több funkciót tölthet be. Tükrözheti a „potenciális partner létezésének elismerését” (Forgács, 2002:164). Ezen kívül kifejezheti a hallottakkal való egyetértést, vagy azok nyugtázását, biztatást, valamint a saját közlés nyomatékosítását. Ilyen értelemben hasonló funkciót tölt be, mint verbálisan a „minimális válaszok”. Gyakori nemverbális jele továbbá a szóátvételi szándéknak, amely társulhat előredőléssel és szemkontaktussal is. A bólintások tekintetében a statisztikai elemző módszerek nem mutattak szignifikáns eredményeket, ennek ellenére fontos róluk szólnunk, hiszen az interjúvezetés egyik meghatározó nemverbális elemei.

7.2.3.1. Bólintás Mészáros Antónia beszélgetéseiben

A négy interjúvezető közül, magas számának köszönhetően, MA és NK bólintása érdemel kiemelt figyelmet. Az Este műsorában MA 0,38 és 1,9 közötti bólintásszámot ért el

percenként, s négy esetben egynél magasabb a mutató. Különös, hogy az asszertív ellenzéki partnerekkel (Tarlós István, Szíjjártó Péter, Navracics Tibor) beszélgetve bólint legtöbbször a műsorvezető. Ezekben az interjú-szituációkban MA határozott kontroll-fenntartó eszközként bánt a bólintással, hangsúlyozza szimbolikus hatalmi pozícióját, irányító szándékát. Másutt ez a nem-verbális jel a szóátvételi szándékra utal, valamint a partner által mondottak nyugtázására. Mivel mosoly nem kíséri MA bólintásait, s szóbeli megnyilatkozásai sem cáfolják a nem-verbális üzeneteket, nem feltételezhetjük a partnerrel egyetértő attitűd jelzését.

A női konzervatív politikusra szintén sokszor bólint az interjúvezető, ám a bólintás itt is az irányítás nemverbális eleme, s nem a beszélgetőpartnert támogató interjúvezetési stratégia eszköze. Emiatt Dávid Ibolyával beszélgetve a műsorvezető részéről nem figyelhető meg a nőnek kedvező attitűd.

Érdekes, hogy a fent említett politikusok szintén sokszor bólintanak a Mészáros Antóniával folytatott beszélgetések során. Ezek alapján összefüggést sejtethetnénk az interlokutorok nemnyelvi viselkedése között. A Varga Mihály-interjú azonban rámutat arra, hogy nem tekinthetjük 'tükrözés' eredményének a magas bólintásszámokat, hiszen a hasonlóan sokat bólintó, ugyanakkor mérsékelten fogalmazó VM nem vált ki sok bólintást a műsorvezetőből. Így, azt gondolom, hogy a bólintás MA beszélgetésirányításának nemverbális eleme.

Ezzel ellentétben a tiszteletadást, a szimpátiát MA kevesebb bólintással jelzi, ezt a Gyurcsány Ferenc- és a Kósa Lajos- interjúk tárják fel. Kiemelendő, hogy a Kósa-beszélgetés 2007-ben történt Az Estében, s ekkor még jóval mérsékeltebb kommunikációt folytatott a Fideszes politikus, amely bizonyára elnyerte a műsorvezető szimpátiáját.

7.2.3.2. Bólintás Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Krizsó Szilvia interjúiban a nemverbális elemek visszafogott használata jelenik meg a bólintás szintjén is. A négy műsorvezető közül ismét ő az egyetlen, aki három beszélgetésében egyszer sem bólintott, s percenkénti mutatói a legalacsonyabbak 0-1.21. Legtöbbször a VM-interjúban bólintott, a magas számnak azonban csak csekély része fejezte ki egyetértését az interlokutorral, többször saját közlését kísérte, valamint szóátvételi szándékát jelezte. KSZ beszélgetéseiben nem fedeztem fel összefüggést a partner politikai hovatartozása és a műsorvezető bólintásszáma, sem az interlokutorok nemverbális kommunikációja között. Női vendégével beszélgetve sem bólintott, mint ahogy nem is mosolygott. A politikai interjú

műfajában a műsorvezető mérsékelni igyekszik nemverbális jeleit, ez tapasztalható a bólintás területén is.

7.2.3.3. Bólintás Kálmán Olga beszélgetéseiben

Kálmán Olga bólintásszáma percenként 0,27-1,24. A témából adódó konfrontálódó interjúkban többször bólintott a műsorvezető. A jobboldali beszélgetőpartnerekkel magasabb számot ért el, kivéve Orbán Viktorral, aki feltehetően magasabb hatalmi pozíciójának köszönhetően a műsorvezetőt mérsékeltőbb nemverbális kommunikációra készítette. A legkevesebbszer a baloldali női politikusra bólintott a műsorvezető, s a korábbi verbális és nemverbális elemek használatával korrelálva, ez a beszélgetőpartnernek nagyobb szabadságot adó, alacsonyabb fokú kontroll funkciót jelző, a női politikusnak kedvező attitűd kifejezése. A legmagasabb bólintásszám az SZP-interjúból származik. Itt fontos megjegyeznünk, hogy a 40 interjú percenkénti bólintásszámait összevetve SZP a 6,9-es mutatójával magasan kiemelkedik mind az interjúalanyokat, mind az interjúvezetőket figyelembe véve. Az interlokutorok a szóátvételi szándék és a nyomatékosítás nemverbális eszközeként tekintenek a bólintásra. Az eddigiek alapján KO és MA interjúvezetési stílusában hasonló irányító szerepet játszik a bólintás.

7.2.3.4. Bólintás Nagy Katalin beszélgetéseiben

Nagy Katalin interjúvezetésében, mosollyal ötvözve, a partner elismerése, az általa közölt információval való azonosulás, s annak támogatása volt megfigyelhető. Amennyiben szóátvételi szándékát kívánta kifejezni NK, bólintását mosolyával enyhítette. Nagy Katalin beszélgetéseiben mérsékelt bólintásokat figyeltem meg (0,11-1,49). Ennek ellenére a statisztikai korrelációs vizsgálatok kizárólag nála mutattak összefüggést saját percenkénti bólintásszáma és információközlése között. Ebből arra következtethetünk, hogy a műsorvezető bólintása a verbális kommunikációt hangsúlyozó nemverbális elem. Legmagasabb bólintásszáma (mosolyszámához hasonlóan) a fiatal NYZS-vel való interjúból származik. Partnere számos közlését kísérte bólintásával, mosolyával. Szemkontaktusa is megerősítette a partner elismerésének és mondanivalójának hangsúlyozását. A műsorvezető nemverbális csatornái segítségével nagymértékben együttműködő attitűdjét tette nyilvánvalóvá. A legalacsonyabb bólintásszám a TI-interjúban volt rögzíthető, ez összhangban áll a többi nemverbális jel visszafogott használatával. A női partnerre átlagos mértékben bólintott a kérdező, így, nem állapítható meg a nőnek kedvező attitűd aktiválása. Ugyanígy, a Varga Mihály-beszélgetés mutatója is átlagosnak tekinthető a műsorvezető

részéről. Érdekes részleteiben megfigyelni a politikus nemnyelvi kommunikációját, hiszen az sokat árul el a műsorvezető szerepéről.

Varga Mihály nemverbális kommunikációjának kettő, leggyakrabban alkalmazott eleme a szemkontaktus és a bólintás. Az interjúszituációban határozott kommunikációs stílussal rendelkező politikus vélhetően tudatosan választotta a fentebb említett eszközöket a saját közlés nyomatékosítására, valamint a partner és a nézők figyelmének megnyerésére. A Hír TV Rájátszás című műsorában bólintott legtöbbször a vendég, amely szignifikáns eltérést mutat a többi interjútól. Ez abból adódhatott, hogy NK partnereként a 'hazai pálya' előnyeivel rendelkezett a politikus, több lehetősége nyílt pártja és saját nézeteinek kifejtésére, terjesztésére, s a befogadó közönség számára nyomatékosította is mondandóját. A kérdező azonban nem bólintott sokszor, de akkor a partner közlésével való egyetértést fejezte ki. Az alacsony szám arra utal, hogy nem szükséges biztatni partnerét vagy megerősítenie kérdéseit, mivel a politikus kényelmesen viselkedik a jobboldali politikusok számára közismerten barátságos és támogató kereteket biztosító programban. Kálmán Olga bólintásszáma a legalacsonyabb, kizárólag információkérő megnyilvánulásait nyomatékosítja ezáltal. Ugyanezt a funkciót tölti be a bólintás Krizsó Szilviánál és Mészáros Antóniánál is. A politikai interjú gyakorlatközösségében tehát, a női interjúvezetők és az adott férfi politikus bólintás interpretációjában nincs jelentős különbség.

Összegezve, a bólintás a nyomatékosítás, a határozott irányítás, az egyetértés kifejezésének eszköze. A műsorvezetőknél a szám alakulását az adott funkció, s egyéb tényezők befolyásolták. Eszerint MA-nál a határozott irányítás, s bizonyos mértékben az interlokutor politikai hovatartozása, KSZ-nél feltehetően a téma, KO-nál a kontroll és a nyomatékosítás, NK-nál pedig a saját közlés hangsúlyozása, valamint a beszélgetőpartnert támogató, vele egyetértő szándék kifejezése.

7.2.4. Mosoly

A nemverbális kommunikáció eszközei közül a mosolyt elemzik legtöbbször. Szerepe a saját és a partner homlokzatának (a goffmani *face*) védelmében van: feszültséget old, egyetértést fejez ki. Jelezheti az egy csapatba tartozást, megerősítheti a meghívottat a kérdező barátságos szándékáról. A partnerrel való egyetértésen túl azonban jelezhet distanciát is. Példáinkban az üdvözlést, elköszönést kíséri mosoly, továbbá metainformatív közlések háttércsatornája, valamint a kellemetlen kérdéseket, vagy az ismételt témaajánlásokat finomítja.

A nemverbális elemek statisztikai elemzése mindössze a mosolygások számában mutatott szignifikáns eltérést. Az alábbi táblázatban a négy műsorvezető percenkénti mosolygásainak számát összevetve azt láthatjuk, hogy Nagy Katalin (4-es számú műsorvezető) kiemelkedik a vizsgált interjúvezetők közül 1.13-as átlagával. Kolléganői között már jóval kisebb a különbség. Mészáros Antónia és Kálmán Olga beszélgetései közeli értékeket mutatnak, s csak egy interjúalanyra nem mosolyognak. Ez akkor történt, amikor az ellenzék fiatal valamint középkorú politikusával beszélgettek, akik kioktató, lekezelő, sőt ellenséges hangnemben beszéltek a műsorvezetőkkel. Ma és KO viszont nem kívánta ezt a támadó stílust mosollyal legitimálni. Nem adták meg magukat, a goffmani (1955) értelmezésnek megfelelően, aki a mosolyt az alárendelődés jelének tartotta. Az interjúvezetők mosolygása feltehetően az interjúalanyok kommunikációs stratégiájának elfogadását jelentette, a mosolytalanság pedig elutasítását.

12. táblázat Az interjúvezető mosolygásainak száma

Scheffe

Interjúvezető száma	N	Subset for alpha = .05	
	1	2	1
3	9	,24	
2	6	,24	
1	9	,25	
4	10		1,13
Sig.		1,000	1,000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a Uses Harmonic Mean Sample Size = 8,182.

b The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Krizsó Szilvia nevét fontos külön említenünk, hiszen ő a legkevésbé mosolygó kérdező (2-es számú interjúvezető), bár átlagértékeiben ez nem követhető nyomon. Négy beszélgetés alkalmával egyszer sem mosolygott partnerére. Ez meglehetősen ritka; nemtől függetlenül minimálisan két alkalommal, az üdvözlések és elköszönések alkalmával mosolyogni szoktak a műsorvezetők. A mosoly hiánya távolságtartó magatartást jelez, s egyben a kontrollfunkció fenntartására is utal. Az interjúk kvalitatív vizsgálata rámutatott, hogy Mészáros Antónia, Krizsó Szilvia és Kálmán Olga az üdvözlésen kívül konfrontáció enyhítése céljából mosolyogtak, vagyis homlokzathfenyegető verbális közléseiket nemverbális síkon tompították. Velük szemben, Nagy Katalin, a szituációtól csaknem függetlenül, minden meghívott politikusra gyakran mosolygott, legtöbb esetben a támogatást jelezve.

A részletesebb tárgyalás további összefüggésekre mutat rá, ezért a szélsőséges értékek elemzése kerülnek.

7.2.4.1. Mosoly Mészáros Antónia beszélgetéseiben

Mészáros Antónia mindössze egy interjúban nem mosolygott partnerére, ez pedig a Navracsics Tiborral folytatott beszélgetés során volt megfigyelhető. Már a szemkontaktusok számát elemezve is láthattuk, hogy MA nemverbális szinten határozottabban reagálta le a partner verbális és/vagy nemverbális homlokzatfenyegető aktusait, ezt tapasztaltuk NT esetében is. A politikus asszertív, olykor agresszív viselkedésére válaszolva a műsorvezető védekező vagy támadó stratégiája markánsabban megnyilvánult nemverbális kommunikációjában, mint nyelvi viselkedésében. Egyszerűen megvonta beszélgetőpartnerétől mosolyát, sem a köztük lévő konfliktust nem enyhítette, s nem választotta az alárendelt szerepet sem. Érdekes, hogy a politikus többet mosolygott rá, mint akár Kálmán Olgára, akár Nagy Katalinra. Mészáros Antónia beszélgetőpartnereként azonban, a vendég részéről a mosoly az irónia eszközeként szolgált.

Közel azonos, alacsony értéket mutatott öt beszélgetése, amelyben leginkább üdvözléskor, vagy az interlokutor humoros megjegyzésére adott háttércsatorna jelzésként mosolyog a műsorvezető. Ezek az interjúk bal- és jobboldali politikusokkal készültek, Szíjjártó Péter, Bajnai Gordon, Gráf József, Bokros Lajos és Tarlós István voltak partnerei. Ugyanakkor, a politikusok közül SZP ugyanolyan sokszor (0,6) mosolygott, mint NT. Nála szintén felismerhető az irónia. Ezek alapján nem jelenthető ki, hogy a politikai szimpátia befolyásolta a műsorvezető mosolygását, inkább az interjúalany kommunikációs készségei vagy a személyes szimpátia határozta meg azt. Feltehetően ennek tulajdonítható a mérsékelt emelkedő mosolygásszám a Gyurcsány Ferencsel és Kósa Lajossal történő beszélgetésben. Mészáros Antónia a megértést, biztatást fejezte ki ezzel a nehéz helyzetben (gazdasági válság kezdetén) lévő akkori miniszterelnököknek. Gyakori mosolygással együttműködő hozzáállását hangsúlyozta a GYF- és a KL-interjúban is..

A női politikusra 0,34 mosoly esett percenként MA interjúalanyaként. Ez a műsorvezető esetében magasabb érték, így utalhat a szolidáris gender-attitűdre. A legmagasabb mutató viszont a Varga Mihály-interjúból származik (0,65), ami azért említésre méltó, mert mind Krizsó Szilviánál, mind Kálmán Olgánál többször mosolygott MA a kiegyensúlyozott politikusra.

7.2.4.2. Mosoly Krizsó Szilvia interjűiban

Krizsó Szilvia meglehetősen mérsékelt mosolyszáma 0-0,37 között váltakozik. A fentebb már említett eredmény (négy interjűban 0 mosoly) alapján feltételezhetjük, hogy a műsorvezetőnő a határozott interjűvezetési stratégia részeként nemverbális kommunikációját erősen kontrollálta. Figyelemre méltó, hogy három mosoly nélküli interjűt az akkori ellenzék képviselőivel készített, Navracsics Tiborral, Lázár Jánossal és Varga Mihállyal. Az interlokutor asszertivitását, MA-hoz hasonlóan, visszafogott nemverbális kommunikációval tudatosan próbálta mérsékelni. Elképzelhető, hogy a politikai szimpátia hiánya szintén hozzájárult a mosoly nélküli interjűszituációk létrejöttéhez., ezt azonban nem tudjuk igazolni.

Meglepő azonban, hogy KSZ a női politikusra sem mosolygott. Így ebből a szempontból nem teljesülhet a női interjűvezető gender által meghatározott kommunikációs stílusa, sem az azonos nemű partnerrel szemben tanúsított szolidaritás. A politikai interjű műfajához igazodó szakmai elvárások nagyobb mértékben határozzák meg a műsorvezető kommunikációját, mint más tényezők.

A három legmagasabb mosolyszám a Fodor Gábor, Draskovics Tibor és az Orbán Viktor beszélgetésből származik, azonban a mosoly jelentése eltérő a beszélgetésekben. Míg FG-vel és DT-vel élcelődő verbális kommunikációját kísérte, az Orbán-interjűban Krizsó Szilvia távolságtartását jelezte mosolyával, valamint visszatükrözte a büszkén mosolygó partner nemverbális kommunikációját. A baloldali politikusokkal egyenlő szinten pozicionálta magát a műsorvezető, mosolya a humor és az irónia eszköze volt. Ugyanakkor OV-ral beszélgetve provokatív kérdéseit testhelyzetével, a vállak közé behúzott nyakkal, valamint mérsékelt mosollyal nagyobb mértékben tompította, mint azt más partnerekkel tette. A nézők nem – az egyébként rá jellemző – határozott interjűvezetési stílust, hanem az ellenzéki vezérnek magát túlságosan alárendelő műsorvezetőt láthatták.

7.2.4.3. Mosoly Kálmán Olga interjűiban

Kálmán Olga mosolyával az üdvözléseket és a humoros közléseket kísérte, valamint a kényesebb kérdéseket finomította. Konfliktusmegoldó szerepét nemcsak nála, hanem MA-nál, valamint NK-nál láthatjuk. Az ATV-n gyakran adódhat a vendég számára kellemetlen kérdés, amelyet többször tompít a műsorvezető mosollyal, de előfordul a helyzet adta verbalizált komikum felnagyítása is mosoly által. Fentebb már említésre került az ellenzéki kommunikációs igazgatóval folytatott párbeszéd, amelyben KO egyszer sem mosolygott. Az

interjút mindkét fél részéről a kompetitív stratégia alkalmazása jellemzi, ami abban is megnyilvánult, hogy az interlokutor sem mosolygott. A negyven interjú mosolyszámai tekintetében kiemelkedik a KO-SZP beszélgetés, mivel ez az egyetlen interjúsituáció, ahol nem mosolyogtak a beszélgetőpartnerek. Ennek ellenére kapcsolatuk nem nevezhető ellenségesnek. A további alacsony mosolyszámmal jellemezhető interjúk a Gusztos Péter, Lendvai Ildikó, Kósa Lajos és Tarlós István beszélgetések, amelyekben főként a konfrontálódás mérséklésekor mosolygott a műsorvezető. A női politikus nem váltott ki gyakoribb mosolygást KO-ból, itt nem mutatható ki a gender által meghatározott attitűdváltás. Érdekes, hogy a két legmagasabb mosolyszám az MSZP-s Sipos Józseffel és a Fideszes Varga Mihállyal folytatott beszélgetésből származik. Előbbi az összes interjú legtöbb játékosságát, iróniáját foglalta magába, utóbbi az ellenzéki partnerek közül az egyik legbarátságosabb interakcióból ered. A műsorvezető legtöbbször a mulatságos szituációban mosolygott vagy az interlokutorok közötti feszültséget próbálta feloldani.

7.2.4.4. Mosoly Nagy Katalin interjúiban

A Hír TV *Rajátszás* című műsorában meglehetősen ritka, hogy a partner közlését megnehezítő kérdést tesz fel NK. Az együttműködés jeleként itt mosolyognak legtöbbször a partnerek. A csatorna korábban már említett elvárásai tökéletesen teljesülnek, a nő támogat, kedves és mosolyog a férfitra, aki a kutatás éveiben jobboldali politikus. Különbségek mégis adódnak, legtöbbször a nála jóval fiatalabb partnerre, Nyitrai Zsoltra, mosolygott, (percenként 1,74-szer) aki alacsonyabb pozíciójú, mint meghívott társai, s rendkívül elismerően, barátságosan viszonyult a műsorvezetőhöz. Itt feltehetően az interjúalany hatalmi státusza, valamint kommunikációs stílusa határozta meg a beszélgetésvezető mosolyszámát. A női politikusra NK a második leggyakrabban mosolygott (1,59), ami alapján a női vendégnek kedvező nemverbális kommunikáció működését feltételezhetjük. Beszélgetései közül a harmadik legalacsonyabb mosolyszám a Navracsics-interjúból származik. Ez bizonyos mértékű összefüggésekre utal, hiszen Mészáros Antónia és Krizsó Szilvia vendégeként NT egy mosolyt sem kapott kérdezőitől, s még a jobboldali csatornán is viszonylag keveset mosolygott a politikusra a műsorvezető. Ezzel ellentétben, a politikus a három interjúvezető közül legkevesebbszer KSZ-re, majd NK-ra, s legtöbbször MA-ra mosolygott. Különös lenne az eredmény, ha nem állapítottuk volna meg korábban, hogy az MA-NT beszélgetésben NT a hatalom és az irónia eszközeként alkalmazta a mosolyt.

Láthattuk, hogy Nagy Katalinnál is előfordul, hogy a téma nem hagyja nyugodni a műsorvezetőt, pl. a Varga Mihály-interjúban, s a vendégnek kevésbé tetsző módon újból és újból ajánlja ugyanazt a témát. A kínos másodperceket ekkor NK mosollyal oldja fel. Ekkor, a múlt század 50-es éveiben a női mosolynak tulajdonított 'alárendelő' funkciót (Goffman) működteti. A kérdező genere izgalmasan konstituálódik a párbeszéd során. A kettejük által alkotott gyakorlatközösség kérdezői szereprepertoárát látszik bővíteni a műsorvezető; a vendéget támogató, mosolygó, finom szemkontaktust fenntartó, helyeslő és magát háttérbe helyező beszélgetőpartner éppen a sztereotip nőies kelléktárat hívja segítségül szakmai célkitűzése megvalósításához. Tehát, kérdését határozottan megválaszoltatja, s a tőle szokatlan kommunikációs stílus által okozott homlokzatfenyegetést ügyesen mérsékli nemverbális eszközeivel.

A Varga Mihály-interjúk eredményeit tekintve kiemelendő a NK-VM beszélgetés, hiszen mind a műsorvezető (1,23), mind az interlokutor (0,74) a legmagasabb mosolyszámot éri el. Majd csaknem NK mosolygásának felét teszi ki MA (0,65) percenkénti mosolyszáma, amelyet a politikus is mérsékeltebben viszonyoz (0,44). Ennél is kevesebbszer mosolyog KO (0,38) VM-re, aki az ő mennyiségének felét (0,19) produkálja. KSZ az egyetlen műsorvezető, aki egyáltalán nem mosolyog VM-re, a beszélgetőpartner mégis úgy érzi, hogy a minimális számú mosoly elvárható, ezért ő percenként 0,12-t mosolyog. A Varga-interjúk alapján megállapítható, hogy az interjúvezető mosolygása befolyásolja az interjúalany mosolyszámát.

A fenitekkal ellentétben a Rájátszás műsorvezetője is mutat a kolléganőihez hasonló, de nála rendkívül alacsonynak számító, értéket (percenként 0,49 mosoly). Ez a Kovács Zoltán-interjúban figyelhető meg, ahol az interlokutor homlokzatfenyegető nyelvi viselkedése hatására a műsorvezető ösztönösen mérsékli a támogató mosolygását.

7.2.5. A fej oldalra billentése

A nemverbális eszközök közül a fej oldalra billentésének használatát még nem jegyezték le a magyar női interjúvezetésben. Bár statisztikai modellekkel nem tudtam a verbális elemekkel való összefüggéseket feltárni, valamint szignifikáns eredményeket kimutatni, gyakorisága miatt mégis figyelmet érdemel, hiszen megfigyeléseimben a fej oldalra billentése az ötödik leggyakrabban előforduló elem a műsorvezetők nemverbális kommunikációjában.

7.2.5.1. A fej oldalra billentése Mészáros Antónia beszélgetéseiben

Mészáros Antónia értékei a legmérsékeltőbb eszközhasználatra utalnak (0-0,57). Kiemelem a Navracsics-interjút, ahol egyáltalán nem billenti oldalra fejét a műsorvezető. Ez feltehetően

abból ered, hogy MA úgy érzi, a kontrollt csak oly módon tudja fenntartani, ha egyenes tartással koncentrálna a partnerre.

7.2.5.2. A fej oldalra billentése Krizsó Szilvia beszélgetéseiben

Krizsó Szilvia beszélgetéseiben jóval visszafogottabb a fej oldalirányú mozgása, percenként 0-0,81. A tíz interjú közül azonban csak kettő magas érték szerepel, (0,81 NT-vel és 0,61 VM-mel) a többi 0,35 és ez alatti. A politikus közlései iránt érdeklődő, de azt finoman kritizáló álláspontot sugallhatja ez a nemverbális elem. Kettő vendégnél egyszer sem mozdítja fejét oldalra a műsorvezető, s a női politikussal beszélgetve is meglehetősen alacsony a mutató.

7.2.5.3. A fej oldalra billentése Kálmán Olga beszélgetéseiben

A négy interjúvezető közül Kálmán Olga alkalmazta mindegyik beszélgetése során, nála 0,17-1,48 között változik a percenkénti mutató. A műsorvezető legtöbbször provokatív kérdésével kísérte a fej oldalirányú mozdításával, amely számos esetben mérsékelte a homlokzatfenyegető aktust, máskor pedig az interlokutor elbizonytalanításának eszköze volt. Az interjúvezető legtöbbször a Gusztos Péterrel és a Lázár Jánossal folytatott beszélgetésekben tett ilyen mozdulatokat. Mivel mindkét interjú több kritikai hangvétellű metainformatív kijelentést tartalmaz, feltételezhetjük, hogy a kérdező a partner nézőpontját megváltoztatni igyekvő, mérsékelten provokáló nemverbális elemként bánt a fej oldalra billentésével. A legalacsonyabb mutatók a Sipos József és a Tarlós István-beszélgetésekből erednek. Előbbi szituációban az irónia markánsabb eszközeit (mosoly, hanglejtés) alkalmazta a műsorvezető, utóbbiban pedig csak az interakcióban álló felek konfliktusa előtt fordul elő, később nem. Használata itt nem tűnt tudatosnak.

7.2.5.4. A fej oldalra billentése Nagy Katalin beszélgetéseiben

A második legmagasabb értékek Nagy Katalin interjúvezetéséből származnak. A műsorvezető többször ötvözta nemverbális eszközeit, így a fej oldalra billentése, mosolya, olykor emelt szemöldöke együttesen fejezte ki érdeklődő, az interlokutorra nyitott, s őt támogató hozzáállását. Percenkénti átlaga 0-0,92 közötti értéket mutatott. Érdekes, hogy egyszer sem mozdította fejét oldalra a női politikussal beszélgetve, ami jelezhet visszafogott érdeklődést, erős kontrollt, de a provokáció hiányát is. NK legmagasabb mutatói a NT és a NYZS-interjúkból származnak.

7.2.6. A szemöldök megemelése

Intenzív kommunikációra utal a szemöldök megemelése. A csodálkozás, rosszallás egyaránt az implikaturájában van. A beszélgetőpartner közlése, viselkedése hatására ösztönös reakcióként figyelhető meg.

7.2.6.1. A szemöldök megemelése Mészáros Antónia interjújában

Mészáros Antónia értékei közül (0,07-0,86) a GJ és a TI beszélgetés mutatója emelkedik ki. Elsősorban a GJ-interjúban tapasztalhattuk, hogy számos alkalommal kellett ugyanazt a témaajánlást megtennie a műsorvezetőnek, mire interjúalanya válaszolt. Valószínűleg ezt a rosszallást fejezte ki MA szemöldökemelésével.

7.2.6.2. A szemöldök megemelése Krizsó Szilvia interjújában

Az Este másik műsorvezetőjénél, Krizsó Szilviánál mindössze kettő interjúban fordult elő minimális számú szemöldökemelés, ezért azokat nem tárgyaljuk külön.

7.2.6.3. A szemöldök megemelése Kálmán Olga interjújában

Nem meglepő, hogy Kálmán Olga eszköztárából gyakran kerül elő ez a nemverbális elem, a vizsgált interjúkban percenként 0,09-1,69-szer. A három 1,00 feletti érték az EM, GP és a SZP-interjúkban figyelhető meg. A verbális elemek tárgyalásánál már említettük, hogy mindhárom interjú a kompetitív stratégia működését mutatja, különösképpen az utolsó kettő, amelyekben az interjúvezető és az interjúalany egyaránt versengő.

7.2.6.4. A szemöldök megemelése Nagy Katalin beszélgetéseiben

Nagy Katalinnál szintén alacsony a mutató (0-0,49), s három esetben nem is figyelhető meg ez a nemverbális eszköz. Láthatóan, rá sem jellemző a szemöldökemelés.

7.2.7. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata

A kéz érvelő mozdulata nyomatékot, hangsúlyt ad a közlésnek, ezzel egyidőben dinamikusabbá teszi a megnyilvánulást. A szemöldök megemeléséhez hasonlóan, kevésbé részletes elemzésre kerül, annak ellenére, hogy a kérdőíves vizsgálat során a műsorvezetők azt gyakori nemverbális eszközként említették.

7.2.7.1. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Mészáros Antóniánál

MA csaknem olyan gyakran érvel kézmozdulatokkal, mint ahogy fejét billenti oldalra, kivéve a GJ és a VM-interjúkat, ahol egyszer sem. A női politikussal szintén alacsony a mutató.

7.2.7.2. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Krizsó Szilviánál

KSZ tíz meghívottjából csak öttel beszélgetve érvel kézmozdulataival. A legmagasabb 0,68-os percenkénti mutatót a NT-interjúban érte el, amellyel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a főbb nemverbális elemek (mosoly, bólintás, előredőlés) tekintetében meglehetősen visszafogottnak mutatkozott a műsorvezető, nem így az utóbbiakban. Természetesen ez véletlenül is előfordulhatott, mindazonáltal utalhat a kérdező involváltságára. Úgy vélem, kettejük álláspontja bár eltérő, meggyőző kommunikációjuk mégis ellenséges elemektől mentes. Érvelésüket kéz és fejmozdulatok kísérik.

7.2.7.3. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Kálmán Olgánál

Előfordulási arányát tekintve KO-nál a legmagasabb a mutató (0,04-0,72). Szót érdemel viszont, hogy női partnerével beszélgetve a legalacsonyabb az érték. Ott a vendég nemverbális eszközei mozogtak szélesebb skálán, s nem a kérdezőé

7.2.7.4. A kéz (fől-alá) érvelő mozdulata Nagy Katalinnál

NK nemverbális eszköztárának legritkábban használt eleme a kéz érvelő mozdulata. Pusztán négy beszélgetésben fordul elő, s ott is kevésszer (0-0,27-szer percenként). Ez nem meglepő, hiszen amint azt már jeleztük, a Rájátszás műsorvezetőjének nem feltétlenül az a feladata, hogy saját álláspontja mellett érveljen, s győzze meg partnerét.

7. 3. KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT

Többnyire megegyeznek a kutatás eredményeivel az első kérdésre adott válaszok, amelyben a műsorvezetőre leginkább jellemző interjúvezetői stratégia kiválasztását kértem. Az Este műsorvezetője a határozottan irányító, de neutrális, az Egyenes beszéd interjúvezetője a kompetitív és a szupportív, a Rájátszás kérdezője a szupportív és a határozottan irányító, de neutrális beszélgetésirányítási stratégiákat választotta. Az Egyenes beszéd és a Rájátszás műsorvezetőinél a vizsgált interjúkban többször volt megfigyelhető az elsőként említett stratégia.

A stratégia kiválasztását meghatározó tényezők sorba rendezése viszont, kettő esetben meglepő eredményt mutatott. Mindhárom műsorvezető a téma elsődlegességét emelte ki (egyikük jelezte, hogy más szempont nem is létezik számára). A második helyen kettő megkérdezettnél a rendelkezésre álló idő szerepelt. A harmadik meghatározó tényező egyiküknél a TV csatorna beállítottsága, másikuknál a szerkesztői elvárások voltak, melyek működésére az elemzések során több esetben is utaltam, itt még egyezik a kutatás eredménye és a szakember vélekedése. A negyedik helyen a meghívott politikai kommunikációs készsége szerepelt kettő válaszadónál. Azonban, a többi - általam meghatározónak tartott - szempontot csak egy interjúvezető vette figyelembe, itt a meghívott vendég politikai hovatartozásáról, képzettségéről, pozíciójáról, koráról, neméről is szó esik. Mivel kettő műsorvezető úgy vélekedett, hogy a fentiek nem befolyásolják az interjúvezetési stratégiák kiválasztását, kutatásomban pedig számos esetben azok működésére utaltam, ellentmondást fedeztem fel a szakember és a kutató véleménye között, amelynek oka a következőkben kereshető:

1. vagy az eredmények véletlenszerű egybeesése készített bizonyos következtetések levonására,

2. vagy a műsorvezetők stratégia-választásának egy kevésbé tudatos területére bukkantam.

Amennyiben az első ok teljesül, úgy egy jóval nagyobb esetszámú kutatást kellene végezni a véletlen egybeesések kizárására. Ha viszont a második állítás igaz, úgy a pervazív szerepek (nem, kor) reflexszerű működését figyelhetjük meg. Eszerint, a szocializáció során elsajátított viselkedési modellek, genderszerepek, sztereotípiák aktiválása oly mértékben nem tudatos folyamat, hogy létezéséről meg is feledkezhetünk (pl. az idősebb politikussal ösztönösen udvariasabbak vagyunk). A később vállalt társadalmi szerepek mint a hatalmi pozícióval rendelkező politikusé, vagy akár a képzettségi szint, hasonlóan kevésbé tudatos viselkedési mintát aktiválhatnak (pl. a jelenlegi vagy az ex-miniszterelnök személye nagyobb tiszteletadást, ennek megfelelően a szupportív interjúvezetési stratégia választását eredményezheti a műsorvezetőnél).

Úgy gondolom, hogy a második megközelítés helytálló, mivel a verbális elemek (különösképpen az együttműködési együttható, a közbevágások, és a metainformáció), kvantitatív és kvalitatív elemzése, valamint a nemverbális elemek kvalitatív vizsgálata azt mutatta, hogy a beszélgetőpartner politikai hovatartozása, kora, pozíciója (néhány esetben a neve) bizonyos mértékű hatással van a beszélgetésirányítási stratégia kiválasztására. Nem állítom, hogy ezek fontosabb tényezők lennének a témánál és a rendelkezésre álló időnél, de

határozottan érvelek a fentebb felsorolt faktorok determináns szerepe mellett, amely megegyezik a korábban hivatkozott nemzetközi kutatások eredményeivel is (Walsh, Mullany).

A sikeres interjú definíciójaként mindhárman azt választották, hogy a vendég is alakíthatja a tematikát, de mindenképpen megválaszolja a műsorvezető kérdését. Egy esetben, a fenti mellett, az interjúvezető abszolút irányító szerepe is előfordult, érdekes módon, ez az interjúalanyt legtöbbször támogató kérdezőnél.

A témaajánlások módjára vonatkozó válaszok azt mutatták, hogy a műsorvezetők saját interjúvezetési stílusukról alkotott képe csak részben egyezik meg a kutatás során megfigyeltekkel, hiszen a kérdőíven vagy információközléssel, vagy kiegészítendő kérdéssel ajánlják témáikat, az elemzett beszélgetésekben viszont, közel azonos mértékben fordul elő eldöntendő és kiegészítendő kérdés, valamint információközlés témaajánláskor. Egyik műsorvezető utalt a variabilitásra, aszerint, hogy kinek, mikor, hol teszi témaajánlását, más eszközöket alkalmaz, így nem választott egyet sem.

Az interjúvezetési stratégiákról sokat árul el, hogyan reagál a műsorvezető a beszélgetőpartner témaelhárítására. Abban egyezők a válaszok, hogy mindannyian megpróbálják újra feltenni a kérdést. Egyikük akár explicitté is teszi a partner számára, hogy nem válaszolt a kérdésre, közbevágással újra ajánlja a témát, vagy végighallgatja a politikus mondandóját, akár átfogalmazva újra felteszi kérdését. Érdekes, hogy a két műsorvezető, aki úgy gondolja, egy vagy két lehetséges módon reagál a háritásra, úgy válaszolt, mintha felcserélték volna egymás nézőpontját. A magáról alkotott pozitív énkép szerint türelmesebbnek tartja magát az általam asszertívebbnek megismert kérdező, s határozottan irányító műsorvezetőként vélekedik az az interjúvezető, aki a kutatás során maximális mértékben támogatóként volt jellemezhető. Valóban előfordult válaszaikkal korreláló témaelhárítás is, de a vizsgált beszélgetések közül mindössze egy-két esetben.

Szintén a témaajánlás, elhárítás gyakorlatával foglalkozik a következő két kérdés. Egységesen vélekednek a műsorvezetők a beszélgetőpartner által felvetett témákra vonatkozó reakciójukkal kapcsolatban, s ez megegyezik a kutatásban megfigyeltekkel. Mindhármuknál előfordul elfogadás, elhárítás egyaránt. Amikor elhárítják a vendég témaajánlását, azt három eltérő módon teszik. Egyikük finoman átereli a beszélgetés témáját a következő pontra,

másikuk vagy így teszi, vagy időhiányra hivatkozik - s valóban a rögzített interjúkban megfigyelt részletek alátámasztják ezt -, a harmadik műsorvezető pedig nyíltan kijelenti, hogy a közönséget nem ez a téma érdekli. Annak ellenére, hogy az egyik műsorvezető úgy gondolja, hogy explicit elhárítást alkalmaz, azt a megfigyelt interjúk alapján nem tudom megerősíteni, ott árnyaltabb technikát figyeltem meg.

A közbevágás, mint korábban említettük, szintén markáns beszélgetésirányító eszköz. Kíváncsi voltam, miként vélekednek a kérdezők arról, hogy a női illetve a férfi politikusokat szakítják félbe többször. Mindegyikük azonos választ adott, miszerint a női-férfi vendégek között nem tesz különbséget. Nem áll módomban határozottan cáfolni kijelentésüket, mivel egy-egy műsorvezető tíz interjújából kilenc a férfi és egy a női partnerrel folytatott beszélgetés, mindazonáltal nem gondolom, hogy a női vendégnél véletlenül a legalacsonyabb a közbevágások száma. Több okra vezethető vissza ez az eredmény. A magyar női politikusok száma meglehetősen alacsony, médiaszereplésük, ennek megfelelően, ritka. Feltételezhető, hogy a kisebbségben lévő női politikust - még ha nem tudatosan is - kevésbé kívánja korlátozni véleménynyilvánításában a női kérdező. Egy női meghívottakat vizsgáló tanulmány megválaszolhatná a kérdést, ennek hiányában mindössze arra nyílik lehetőségem, hogy rámutassak bizonyos, kevésbé tudatos folyamatok működésére, az azonos nemű partnernek kedvező gender-szerepek aktiválására.

A nemtől független közbevágások gyakoriságáról alkotott vélemények a fentiekkel ellentétben, teljes mértékben megegyeznek a kutatás eredményeivel. Egyik műsorvezető, aki ugyan nem válaszolta meg a kérdést, tartalmilag fontos, gyakoriságot meghatározó tényezőket sorolt fel.

A szupportív együttbeszélések (overlaps) tekintetében kettő műsorvezető válasza megerősíti a kutatás eredményeit, így, a partner közlését ritkán segíti ilyen módon a kérdező. Ezzel ellentétben, az egyik műsorvezető a szupportív együttbeszélések rendszeres használatáról számolt be. Magyarázatul szolgálhat, hogy a nem vizsgált beszélgetésekben valóban így történik, vagy számos közbevágására szupportív együttbeszélésként tekint az interjúvezető. Az elemzett interjúk csekély számú támogató együttbeszéléses példája nem támasztja alá a műsorvezető vélekedését, ennek ellenére nem jelenthetem ki, hogy az állítás hamis.

A következő kérdés a hatékony információkérési módra vonatkozik. A műsorvezetők közül ketten gondolták, hogy a kiegészítendő és az eldöntendő kérdések együttes alkalmazása a legcélravezetőbb, a harmadik kérdező a kiegészítendő kérdések eredményességét vallotta. Jelen kutatás az első állítást támasztja alá.

A metainformáció interjúvezetésben betöltött szerepét próbálta feltárni a 12. kérdés. Feltehetően a műsorvezetők szakmai ismerete határozta meg a válaszokat, hiszen mindhárman azt jelezték, hogy a metainformáció fontos, mert segítségével mások állásfoglalására utalhatnak. Ez a neutrális interjúvezetési stratégia esetében így képzelhető el, ugyanakkor megjegyzendő, hogy mind a szupportív, mind a kompetitív interjúk számos esetében a műsorvezető saját nézőpontját jelezte metainformatív megnyilvánulásaival. Ekkor, úgy vélem, az egyes szám első személy a műsorvezetőre utal, azonban előfordulhat, hogy a műsorvezető mint a nézők és az interjúalany mediátora magára vállalja azt az állásfoglalást, amellyel szerinte a nézők rendelkeznek. Eszerint, a személyes megnyilvánulás az interjúvezetői szerepből adódó, a közönség hangját tolmácsoló közlés. Ezt a feltételezést sem igazolni, sem elvetni nem tudom, egy későbbi kutatás mély interjúkkal tudná feltárni, hogy az interjúvezetés során melyik szerep írja felül a másikat.

A metainformatív kijelentések nemek szerinti megoszlását is egységesen látták a műsorvezetők, úgy vélték, nincs különbség férfi és női politikus esetében. A statisztikai mutatók megerősítették véleményüket, alacsonyabb és magasabb értékek is előfordultak női partnerükkel, természetesen itt is érvényes, hogy a magasabb esetszám pontosabb választ adna.

Szerettem volna azt is megtudni, mit gondolnak a műsorvezetők saját reakcióikról, amellyel a partner a kérdésre vonatkozó metainformációira vagy arrogáns stílusára reagálnak. Akire a kompetitív stratégia jellemző elsősorban, az visszavág, s megpróbálja sarokba szorítani a politikust, ez így is történt. A többnyire neutrális stratégiát alkalmazó kérdező kettő, egymástól eltérő módon válaszol: vagy nem reagál a megjegyzésre, vagy visszavág és ő is sarokba szorítja a politikust. Ez a válasz is igazolja, hogy nem jelenthető ki mereven, hogy csak egyik, vagy másik stratégiát alkalmazza a műsorvezető, bizonyos interjúszituációkban, akár ugyanazon a beszélgetésen belül több stratégiából meríthet. A harmadik kérdező, akire elsősorban a partnert támogató stratégia alkalmazása jellemző, kevesebbet mosolyog, határozottabban irányít, ha a beszélgetőpartner arrogáns. Erre is láthattunk példát.

A következő hét kérdés a nemverbális kommunikáció területéről származik. Elsőként a tíz leggyakrabban előforduló nemverbális jelet kértem sorrendbe állítani. Mindhárman a szemkontaktus prioritását hangsúlyozták, amit a kutatás mutatói is megerősítenek. Ezután azonban teljesen eltérő sorba rendezést végeztek, amely mérsékelt egyezést mutatott a vizsgált interjúkban megfigyelt nemverbális elemek előfordulásának gyakoriságával. A legfontosabbak között szerepelt a szemöldök felemelése, a fej oldalra billentése, a mosoly, a bólintás, az előredőlés, és az érvelő kézmozdulatok.

Ezek után az egyes nemverbális jelek funkciójára kérdeztem. Az előredőlés kettő műsorvezető számára a határozott jelenlét kifejezésére szolgál, míg a harmadik interjúvezetőnél a szóátvételi szándék jelzésére. Mindkettő szerepét megfigyeltem, többször ugyanannál a műsorvezetőnél is.

A bólintás szerepéről három eltérő véleményt kaptam. A hangsúlyozás, az egyetértés eszközén túl ösztönös mozdulat is. Az első kettő gyakori megjelenését az adott műsorvezetőknél feljegyeztem, így egyezik a szakember és a kutató tapasztalata. A harmadik eset is előfordulhat, de nem tartom szerencsésnek, ha a műsorvezető figyelmen kívül hagyja annak implikaturáját, hiszen mind az interjúalany, mind a nézők (jelen esetben a kutató is) értelmezik a nemverbális jelet, s azt jelentéssel ruházzák fel. Amennyiben az - nem kontrollált és- ellentétes a műsorvezető szándékával, úgy nem a megfelelő üzenetet továbbítja a nézők felé. Egyezéskor természetesen kisebb az esélye a téves riasztásnak.

A mosoly mint interjúvezetési kommunikációs eszköz szintén több jelentéssel bírhat. Sorrendet állítottak fel a megkérdezett műsorvezetők a mosoly-értelmezések között. Volt, aki úgy vélte, egyik jelentés sem vonatkozik rá, csupán a humoros helyzeteket kíséri mosolyával. Ez több interjúszituációban így történt, de ezen kívül megfigyeltem mosolyának konfliktuskezelési szerepét, erősebb tartalmú közlések finomítását, sőt ritkán nőiessége kifejezését. Ezek az implikaturák megjelennek ugyan a másik kettő interjúvezetőnél, fontosságuk azonban eltér.

A legritkábban mosolygó interjúvezető számára a mosoly elsődlegesen a nőiesség kifejezésének eszköze, így érthető, miért kontrollálja azt a politikai interjúvezetés szituációiban. Korábban ez főleg a férfiak területe volt, s ma is a legtöbb interjúalany a férfiak

közül kerül ki. A műsorvezető valószínűleg alacsony mosolyszámával igyekszik elkerülni nőiességének hangsúlyozását, s a fontos témákról nem kívánja elvonni a férfiak figyelmét. Úgy gondolom, elsősorban a szakmai szempontok határozták meg nemverbális kommunikációját.

A többnyire szupportív stratégiát folytató interjúvezető számára a mosoly elsősorban barátságosságot fejez ki. A kutatás eredményeivel egybehangzóan, a nemverbális jel felerősíti a műsorvezető verbális közléseit. Az egyetértés mint lehetséges értelmezés második legfontosabb helyen szerepel a kérdező számára, ez szintén a támogató beszélgetésirányítás eszköze. Érdekes, hogy a fentiekén kívül, utolsó helyekre került a kérdést megválaszoló mindkettő műsorvezetőnél a mosoly egy csapatba tartozást, valamint az alárendelődést kifejező funkciója. Az 1950-es években elemzésre került, s azóta sokszorosan megcáfolt 'női mosoly mint az alárendelődés jele' nézőpont tudatos elutasítását figyelhetjük meg. Ennek ellenére a gyakorlatban felfigyeltem olyan beszélgetésekre, ahol az idősebb vagy a magasabb pozíciójú férfi politikusnak mosoly kíséretében rendeli alá magát az interjúvezető. Ez arra enged következtetni, hogy a mosolygás kevésbé tudatos mechanizmus, inkább ösztönös védekezési forma.

Az interjúalany erős mimikájára három különböző módon válaszolnak a megkérdezettek. Volt, aki azt állította, hogy tudatosan nem reagál a partner fokozott nemverbális kommunikációjára, mert az az indulat vagy a zavar jele lehet, s nem kerülhetnek egy platformra. Legtöbb esetben az elemzett interjúszituációkban is így történt. Egy másik interjúvezető a tükörhatás-mechanizmusát emelte ki, amely alapján ő is fokozza saját mimikáját, de kiegészítette válaszát azzal a megjegyzéssel, hogy a folyamat nem tudatos. Ennek megfelelően, némely beszélgetés során egyértelműen növekedett a műsorvezető nemverbális kommunikációjának az a mutatója, amely a partnernél emelkedett. A harmadik válaszadó hiányolta a verbális reakció lehetőségének választását, s felhívta a figyelmet arra, hogy bizonyos szituációkban ezt kell tenni. A kutatás interjúiban nem sikerült erre vonatkozó információt nyernem.

Az előbbihez hasonló az a kérdés, amelyben az interjúvezető reakcióját szerettem volna megtudni, amikor a partner -nemtetszést kifejező- nemverbális kommunikációjára reagál. A neutrális stratégiát alkalmazó interjúvezető válasza az volt, hogy figyelmen kívül hagyja a meghívott politikus jelzését. Ez a vizsgált interjúkban nyomon követhető. A szupportív

stratégiát előnyben részesítő kérdező mosollyal enyhíti a kellemetlenséget, ezt is megerősítik az elemzett interjúk. A kompetitív stratégiát alkalmazó műsorvezető - nem meglepő módon - verbalizálja észrevételét, olyan kérdéseket tesz fel, mint pl. Most meglepődött? Nem így látja? stb. A válaszok mindegyik esetben megegyeznek a dolgozatban leírt eredményekkel.

A nemverbális kommunikációra vonatkozó utolsó kérdés a TV-csatorna vagy a szerkesztői elvárások szerepére utal. Mindegyik műsorvezető azt állította, hogy a fentiek egyáltalán nem határozzák meg nemverbális kommunikációját. Ennek ellenére, nem gondolom, hogy maguk a műsorvezetők ne kontrollálnák - a bourdieu-i öncenzúra működése szerint- saját testbeszédüket előfeltevéseik alapján, amelyek a csatornával illetve a szerkesztői elvárásokkal kapcsolatban jönnek létre a műsorvezetőben. Amennyiben nem így van, személyiségük a fő determináns faktor.

A kérdőív lezárásaként a legfontosabb interjúvezetői irányelvre kérdeztem rá, ez kiegészítő kérdés, s nem megadott opciók kiválasztása volt. Kettő válasz az ügy, alapkérdés középpontba helyezését, majd kibontását célozta meg, figyelembe véve a nézők különbözőségét. Míg, az egyik műsorvezető megpróbálja kitalálni, hogy a nézők mire várnak választ, s ez alapján teszi fel kérdéseit, valamint értelmezi a válaszokat, a másik hangsúlyozza, hogy a konklúziót nem neki, sem a vendégnek, hanem a nézőnek kell levonnia. Itt a műsorvezetők stratégiájának választását meghatározó különböző nézői szerepek érvényesülését figyelhetjük meg. Az egyik esetben a műsorvezető nem bízta a véletlenre a politikus-válaszok értelmezését, egy bizonyos szempontú interpretációt kínál. A másik esetben, bár saját nézőpontú megközelítéseken át, a műsorvezető aktív szerepet szán a nézőnek, aki akár a műsorvezetővel egyező, akár eltérő állásfoglalású, levonhatja saját konklúzióját. A harmadik interjúvezető az ismeretalapú céltudatos, kulturált kérdezést emelte ki, figyelemmel kísérve az idő-tényezőt.

8. FEJEZET: A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

8.1. Az eredmények összegzése

A kvalitatív és kvantitatív elemzések együttes alkalmazása jelentős összefüggések feltárására biztosít lehetőséget. A továbbiakban az egységes szempontrendszer alapján megszületett eredmények olvashatók.

Az együttműködési együtttható utal az interakcióban résztvevő felek együttműködési készségére, szándékára, ezen túlmenően jellemezheti a magas rangú politikusnak adott tiszteletet, vagy a beszélgetőpartnert kevésbé figyelembe vevő önérvényesítő (asszertív) magatartást. Ebből következik, hogy egyértelműen nem mutatja meg, milyen stratégiát folytat az interjúvezető, de rávilágít a stratégia elemeire. Az együttműködési együtttható tekintetében szignifikáns eltérést mutatott a statisztikai elemzés a Rájátszás műsorvezetője és kolléganői között. Nagy Katalin 3,59-es átlagával több, mint egy egész számmal magasabb mutatót produkált a politikai interjúkban átlagosnak tekinthető 1,3-2,5 (Batár, 2009; Huszár, 2008) értékeknél, valamint a többi műsorvezető eredményénél. Ez azt jelenti, hogy Nagy Katalin beszélgető partnerei bőséges lehetőséget kaptak a megnyilatkozásokra. A női meghívottak esetében mindegyik műsorvezetőnő magas együttműködési együttthatója figyelhető meg. Mészáros Antóniánál ez a legmagasabb, Krizsó Szilviánál és Kálmán Olgánál a második legmagasabb, Nagy Katalinnál az ötödik a 3,65-ös értékkel. Ez alapján feltételeznünk kell bizonyos mértékű szolidaritást, attitűdváltást, amely a műsorvezetővel azonos nemű vendégnek kedvez. A társadalmi nem - úgy tűnik - meghatározta az együttthatót.

A beszédlépésenkénti szószám vonatkozásában kisebb különbség mutatkozott a négy műsorvezető között, azonban az Egyenes beszéd és a Rájátszás műsorvezetőinek szószámát összevetve nagyobb mértékű eltérést tapasztaltunk. Kálmán Olga és interjúalanyai átlagosan 25,87 szót mondtak ki egy beszédlépés során, míg Nagy Katalin és meghívott vendégei 48,11-os eredményt értek el. Ezek az értékek a többi szempont figyelembe vétele nélkül is utalnak a kettőjük által alkalmazott stratégiák különbségére. Ezek szerint az Egyenes beszéd műsorvezetője rövidebb beszédlépésekre ad lehetőséget, határozottan kézben tartja a beszélgetés irányítását, és ő maga is hasonló mértékben fejt ki véleményét, mint meghívott vendégei, vagy gyakrabban kérdez, mint kolléganői. A szám az egymással kommunikációban lévő felek azonos beszédjogait implikálja, legalábbis a műsorvezető által választott stílus erre enged következtetni. Vele ellentétben a Rájátszás műsorvezetője úgy tűnik, alapvetően a

magát háttérbe helyező, a beszélgetőpartnert támogató stratégiát választja, bőséges időt biztosítva a válaszadásra.

Az interjúvezetők percenkénti információközléseinek száma szerint két csoportra oszthatók a műsorvezetők: az alacsonyabb szám (0,35) a Hír TV interjúvezetőjénél volt megfigyelhető, a magasabb (0,70-0,75) a köztelevízió és az ATV interjúvezetőinél. Az információközlés a legtöbb esetben témaajánlás beszédaktusát valósította meg.

A témaajánlás, - elfogadás, - elhárítás vizsgálatai változatos eredményeket hoztak. Az elemzésre került politikai interjúk beszéd-szervező beszédaktusai alapján elmondható, hogy a női interjúvezetők gyakorlatközösségében a témaajánlás a beszélgetés alapvető beszédaktusa, amelyet indirekt és direkt információkéréssel fejeznek ki. A témaajánlások száma az ismételt témaajánlást is tartalmazta, utalva a tematikai irányításhoz való ragaszkodásra. Láthattuk, hogy a korábban leginkább támogató műsorvezetőnek tekintett Nagy Katalin esetében is tetten érhető a témához való ragaszkodás, azonban ezt eltérő módon fejezte ki a kolléganőihez képest. Együttműködését mindvégig fenntartva, mosollyal, szemkontaktussal, prozódiai eszközökkel, tagoltabb beszéddel, bársonyosabb hanggal próbálta meg elérni célját, a téma elfogadtatását.

A negyven beszélgetés közeli vizsgálata rámutatott arra, hogy a női politikai interjúvezetők és a többnyire férfi politikusok gyakorlatközösségében a kölcsönös együttműködés, valamint a versengés, illetve ellenségeskedés jellemezte az interakciót. A beszélgetés irányítását a pozícióból adódóan mindegyik műsorvezető kezében tartotta, azonban a partner viselkedése, s a személyek eltérő szerepértelmezései és kompetenciái meghatározták, hogy ezt könnyedén, vagy erős kontroll fenntartásával tudták megtenni. A percenkénti témaajánlások száma Nagy Katalinnál volt a legalacsonyabb (1,01), ami jelzi, hogy nem sürgeti partnere közlését. A legmagasabb értéket Krizsó Szilviánál rögzítettük (1,24), ez részint a vendég témaelhárításai miatt bekövetkező ismételt ajánlásokból eredt, másrészt az interjúvezető kisebb mértékű szupportivitását jelzi.

A közbevágások, együttbeszélések a konverzációanalízis fontos területei, ugyanis pontos képet adnak arról, hogy támogató vagy versengő kommunikációt folytatnak az interjú résztvevői. Kálmán Olga kétszer több közbevágással élt, mint kolléganői, ő határozott és kompetitív interjúvezetőnek bizonyult. A többszörös lineáris regressziós modellel kimutattuk, hogy az interjúvezetők által kezdeményezett közbevágások száma hatással volt az

interjúalany metainformációinak számára, minél többször szakította félbe az interjúvezető az interjúalanyt, az annál kevesebb metainformatív megjegyzést tett, illetve az interjúalany közbevágásai egyenes arányosságot mutattak az általa megfogalmazott metainformatív megnyilatkozásokkal. Láthattuk, hogy a metanyelvi elemek a HÍR TV és az ATV műsoraiban gyakrabban fordultak elő, ez arra enged következtetni, hogy nem a műsorvezetők, hanem a csatornák szerkesztői döntése befolyásolja bizonyos kommunikációs eszközök használatát. A közszolgálati televízió interjúiban mérsékelt számú minősítő megjegyzés hangzott el, inkább a körülhatárolás eszközével éltek az interjúvezetők. Ezek alapján nem jelenthetjük ki, hogy a női műsorvezetők azonos stratégiát folytatnak. Nemük nem írja felül a beszélgetést meghatározó egyéb tényezőket, kommunikációs stílusuk kialakításában e helyett szakmaiságuk és a csatorna kommunikációs kódexe játszik döntő szerepet.

A feltételezett gender-attitűd, a női beszélgetőpartnerrel szembeni szolidaritás, bizonyos mértékben beigazolódott. Nagy Katalinnál a stúdióban megjelenő női vendégén kívül még egy női politikusról szó esik, akit Nyitrai Zsolttal együtt várt a stúdióba. A rá vonatkozó megjegyzés megerősíti a női partnernek kedvező kommunikációs stílus alkalmazását mindegyik műsorvezetőnő esetében.

A nemverbális elemek statisztikai elemzése mindössze a mosolygások számában mutatott szignifikáns eltérést, a többiek egyenlőtlen eloszlását tapasztaltam az interjúvezetők és interjúalanyok esetében. Itt Az Este és az Egyenes beszéd műsorvezetői közel azonos eredményt értek el, míg a Rájátszás beszélgetésirányítója kolléganői mosolygás számának csaknem négyszeresét produkálta. Az interjúk kvalitatív vizsgálata rámutatott, hogy Mészáros Antónia, Krizsó Szilvia és Kálmán Olga üdvözléskor, valamint konfrontáció enyhítése céljából mosolyogtak, vagyis homlokzatfenyegető verbális közléseiket nemverbális síkon tompították. Velük szemben, Nagy Katalin, szituációtól függetlenül, a barátságosság jegyében gyakran kísérte kommunikációját mosollyal.

8.2. Az eredmények értékelése

A négy női műsorvezető közül hárman az interjúszituáció szakmai szempontjainak megfelelően, élve a szimbolikus hatalommal, határozott irányító szerepet töltek be. A meghívott férfi politikusoknak – témától, politikai hovatartozástól függően – a politikai

beszélgetésekre jellemző megszólalási lehetőséget biztosítottak, gyakran együttműködve, de magukat nem háttérbe helyezve. A vendégek legtöbbször elfogadták az irányítást.

Ezzel ellentétben a patriarchális társadalom markáns szerkezeti jegyei azokban a beszélgetésekben voltak tetten érhetőek, amelyekben konzervatív képviselőket szólították meg a kérdezők, vagy nekik a politikai jobboldal tulajdonában lévő csatorna műsorvezetője tette fel kérdéseit. Az ő reakcióik arra engednek következtetni, hogy a kérdezőkkel szembeni szerepelvárásaik a nő és férfi egyenlő alapon nyugvó együttműködése helyett, a férfi a nőtől – még kérdezői, irányítói pozícióban is – elsősorban a férfit támogató, magát háttérbe helyező női attitűd aktiválását várja. Ez az elvárás csaknem maradéktalanul teljesül a Rájátszás műsorvezetőjénél, aki 2006 és 2009 között beszélgetőpartnereivel a legmagasabb együttműködési együttthatót érte el (3,59), beszédlépésenként pedig átlagosan 48 szót mondott. Ezek a mutatók megbízhatóan jelzik a műsorvezető által választott – a Rájátszásban legtöbbször támogató -beszélgetésirányító stratégiát. Így, a női kérdező elfogadva vagy azonosulva a patriarchális értékrenddel, fenntartja a klasszikus női-férfi kommunikáció ismérveit.

A fenti markerek vizsgálata az Egyenes beszéd műsorvezetőjénél a legalacsonyabb értékeket eredményezte. Nála dinamikus, számos esetben vitázó, versengő beszélgetések figyelhetők meg. Az alkalmazott kommunikációs stílus arra utal, hogy a szimbolikus hatalom – interjúvezetési jog – gyakorlásához ragaszkodó női kérdező a 21. században érkezettnek tekinti az időt a határozott fellépésre, még férfi partnerekkel szemben is, amire a baloldali erők által támogatott csatorna és a köztelevízió a kutatás éveiben lehetőséget is biztosít.

A feminista törekvéseknek megfelelő és gendernyelvészeti szempontból kiemelkedő fontosságúak azok a beszélgetések, amelyekben a tematikát szem előtt tartó, nézeteket ütköztető, határozott női interjúvezetés figyelhető meg. Ezek a 20. századi genderszerepeken túllépő, egyenlőbb (bár még mindig nem egyenlő) jogokkal rendelkező nő ideáját sugallják, ugyanakkor, nem a férfiak hátrányos megkülönböztetését és a felettük aratott verbális győzedelmeskedést tűzik ki célul. Úgy tűnik, hogy az interjú műfaja képes egyenlő platformot biztosítani a konverzációs felek számára, ahol a gender kevésbé határozza meg viselkedésüket.

8.3. A hipotézisek értékelése

1) Az első hipotézis, miszerint a női interjúvezetők neutrális vagy szupportív stratégiát alkalmaznak, csak részint igazolódott be, hiszen az ATV interjúvezetőjének gyakori közbevágásai, témaelhárításai, valamint a legalacsonyabb együttműködési együttthatója és beszédlépésenkénti szószáma a kompetitív stratégiára jellemző elemek.

2) A metainformációra vonatkozó előfeltevésünk igaznak bizonyult, Az Este női műsorvezetői mérsékeltebb számú metainformatív megjegyzést tettek, mint az Egyenes beszéd és a Rájátszás női kérdezői. Az eredmény a csatornák által meghatározott szakmai irányelvekre utalhat.

3) A férfi politikusok nem vágtak többször a női interjúvezető szavába, mint fordítva, így hipotézisünk nem nyert igazolást. Nem fogalmaztunk meg előfeltevést arra vonatkozóan, hogy mit eredményez az interjúvezető közbevágása, viszont a statisztikai vizsgálatok alapján kijelenthetjük, hogy az interjúvezetők gyakori közbevágásai az interjúalanyok alacsonyabb számú metainformatív közlését eredményezi, vagyis saját véleményének, kritikai észrevételének kevésbé ad hangot a partner, ha többször félbeszakítják beszédét. A közbevágás tehát, a partner bizonyos mértékű visszahúzóását váltja ki. Ez mindegyik interjúvezetőnél így történt.

4) A nemverbális elemek használata két csoportra osztotta a női műsorvezetőket. A közszolgálati média műsorvezetői, Mészáros Antónia és Krizsó Szilvia mérsékeltebben, a független csatornáknál dolgozó Kálmán Olga és Nagy Katalin bőségesen merített a sztereotíp nőies eszköztárból (pl. információközlés bársonyos hangon, kérlelő tekintet, finom mosoly az információkérés jeléül). A közszolgálati televízió feltehetően a nemverbális kommunikációra vonatkozó szigorúbb szakmai irányelveket fogalmaz meg. Ugyanakkor nem jelenthetjük ki biztosan, hogy az Este műsorvezetőinél a gender kevésbé határozza meg a nemverbális kommunikációt, mint a szakmaiság, előfordulhat, hogy a nők személyisége is hozzájárul a visszafogottabb testbeszédhez. Velük szemben az Egyenes beszéd és a Rájátszás műsorvezetői az információszerzés céljából több beszélgetésben is szívesen ötvözik a szakmai és a genderszerepeket. Ezek alapján nem tekinthetjük igazoltnak a hipotézist.

5) A női interjúalannyal szemben tanúsított pozitívabb hozzáállás statisztikailag nem igazolható, mivel a 9 férfi interjúalany mellett mindössze 1 női interjúalany szerepel mindegyik interjúvezetőnél. Mindazonáltal a ritkább közbevágások, a kevesebb metainformáció jelzésértékű. Biztosan nem állíthatjuk tehát, hogy hipotézisünk igazolódott, ugyanakkor a kvalitatív megközelítés alapján ki kell jelentenünk, hogy az interjúvezető hangvétele és gesztusa a női beszélgetőpartnerrel szolidárisabb volt.

8.4. Kitekintés

Fontosnak tartom a nők számára kihívásnak tekinthető politikai műsorvezetés tanulmányozását, ugyanis a kutatás eredményei nemcsak a gendernyelvészet, a szociolingvisztika, hanem a média és a kommunikációtudomány területein is felhasználhatók. Az interjúvezetési stratégiák közeli vizsgálata lehetővé teszi a leendő szakemberek számára, hogy az elvárásoknak megfelelően, ezzel egy időben személyiségükkel, nemi szereprepertoárjaikkal harmóniában alakítsák ki saját kommunikációs stílusukat. A szakmai felkészültségnek – úgy vélem – nem a gender szerepek eltüntetése, háttérbe szorítása a feladata, ellenkezőleg, az azokkal kapcsolatos elvárások alapos ismerete biztosíthatja a műsorvezető által választott stratégia sikerülési feltételeit. A férfi-női képességek és lehetőségek közötti éles különbségtételen alapuló versengés helyett az együttműködés a cél, ahol mindkét fél egyenlő jogú beszélgetőpartner lehet. Amennyiben a társadalmi felépítmény ezt nem teszi lehetővé, a hátrányos helyzetben lévők szimbolikus egyenlősége a rendelkezésre álló verbális és nemverbális elemek tudatos és kongruens használatával valósulhat meg, továbbá, hatékonyabbá válhat az információszerzés.

További kutatási célok:

- 1) A jövőben nagyobb korpuszon tervezem további interjúvezetési stratégiák elemzését az alkalmazott szempontrendszer alapján.
- 2) Mullany kutatásához hasonlóan a női interjúvezetők férfi és női politikusokkal történő beszélgetésének elemzését szándékozom összevetni ugyanazon programok férfi interjúvezetőinek férfi és női politikusokkal folytatott interjúinak vizsgálatával, hogy pontosabb képet kapjak a gender-szerepekről, illetve a szakmai közösség jellegzetességeiről.

3) Az interjúvezetők nyelvi eszközeinek kutatása árnyaltabbá tehető a prozódiai jegyek bevonásával, ezért a jövőbeni vizsgálataim azokra is kiterjednek, hogy a férfi és női különbségeket finom részleteiben szemléltethessem.

4) Interdiszciplináris kutatási projekt lehetőségét is rejti jelen kutatás, a médiszakemberek (pl. interjúvezetők, szerkesztők), kommunikációkutatók, szociolingvisták, gendernyelvészek közös munkacsoportjának létrehozásával. A különböző megközelítési módok bizonyára realiztikusabb helyzetelemzést tennének lehetővé, s az interjúvezetői nyelvi viselkedéssel kapcsolatos eredmények, következtetések tudatosabb felkészülést biztosítanának a médiában dolgozók számára.

9. FEJEZET: SUMMARY

Introduction

The first decade of the 21st century has brought structural and stylistic changes in television and radio programmes throughout Europe. The new media had articulated new expectations: the audience should be entertained. Therefore, hoping to gain more viewers, emphasis from information shifted to infotainment resulting in tabloidization of most programmes (Bourdieu 2001; Gill 2007). Moreover, more and more female presenters and interviewers appeared on the scene even in political programmes which in traditionally patriarchal societies – such as Hungary - customarily were hosted by male interviewers.

Political interviews are perceived as unique situations where partners of symbolic and real power relations engage in a discourse. The parameters of talk (length, theme) are defined by the presenter, who can favour cooperative or competitive discourse patterns in governing the discussion. Gender linguistic studies analysing news interviews (Mullany 1999; Walsh 2006; Suleiman & O'Connell 2007) revealed that female interviewers primarily apply supportive conversational strategies, while male questioners prefer competitive interviewing styles. Research focusing on Hungarian political interviews (Hámori 2002, Huszár 2007) demonstrated mainly power relations. In addition to meeting the demands of post-modern gender linguistic studies by focusing on female interviewers, the significant impetus for conducting research on them is due to the noteworthy increase in the number of female media interviewers themselves (Weatherall 2002). Such gender linguists urge researchers to explore the diverse nature of the representatives of the same gender instead of overestimating and, as a result, maintaining the cultural difference approach to explain the social-role performances of females and males. However, post-modern along with classical gender linguistic perspective is provided by the particularity of the situation where conversation occurs between a male politician of real power and a female interviewer of symbolic power. Present research aims at demonstrating what impact gender displays on conversational strategy choice as well as reflecting the characteristics of interviewing styles determined by professional requirements. The reaction of male politicians in a limited power situation is also worthy of attention, whether they accept being controlled or decide to compete for the conversational floor will be clarified through verbal and non-verbal communication. I intend to reveal linguistic and metalinguistic means employed by the interviewer in moderating the

conversation, and to highlight the application of archetypal female behavioural role performances.

Structure of the thesis

Chapter 1 (Introduction) demonstrates the most significant results of previous gender linguistic research conducted on political interviews and presents objectives of the thesis.

Chapter 2 focuses on the theoretical background and method of the research through a review of literature in the field. Characteristics of social interactions, discourse, and conversation analysis are introduced. A subchapter deals with speech act theories, their classification and felicity conditions (which make them successful). Cooperative principles of Grice and facework theory of Goffman are explained in detail.

Chapter 3 discusses television and political programmes.

Chapter 4 gives a wider perspective on past gender linguistic research in order to provide a better understanding of gender issues. Chapter 5 ushers the reader into gender linguistic conversation analysis in the field of the media.

Chapter 6 is devoted to empirical studies involving the applied methods. This research was conducted on a corpus of 40 interviews of Hungarian politicians hosted by female interviewers on three nationally televised programmes between 2006 and 2009. Both verbal as well as non-verbal elements of the interviewing strategies under consideration are analysed by the application of identical criteria.

Chapter 7 reveals the results of qualitative and statistical analyses.

Chapter 8 assesses and discusses hypotheses and accomplished objectives. Advice for implementation of the research results may be found here.

Chapter 9 presents the English summary of the thesis.

The thesis ends with the Bibliography and the Appendix (transcription convention, transcripts of the interviews, and questionnaire).

Method

Empirical studies were carried out from 2006 to 2011. Four female interviewers of nationally broadcasted political television programmes were the primary subjects of the research. A combine total of 40 separate interviews, 9 males and 1 female per subject, were recorded. Data collection is based on a random choice of interviews conducted between 2006 and 2009. These programmes are live broadcasts and were watched on weekdays on Hungarian channels. This research highlights the perceived political spectrum of nationally televised

programming. Therefore, the selection reflects the conventional contemporary political positions: left –neutral- right. The respective channels and interviewers are as follows:

M1 – (Hungarian 1) public TV
Programme: **Az Este** (The Evening)
Interviewers:
Antónia Mészáros³
Szilvia Krizsó⁴

ATV – a left-wing-supported TV channel
Programme: **Egyenes beszéd** (Straight Talk)
Interviewer:
Olga Kálmán⁵

Hír TV – a right-wing-supported TV channel
Programme is: **Rájátszás** (Playoff)
Interviewer:
Katalin Nagy⁶

The invited guests are Hungarian politicians who frequently appear on the scene. The conversations exclusively address domestic affairs.

In the first two years, due to lack of internet access videotape recordings were made. Later video files could be downloaded. The conversations were transcribed subsequently; by assembling the transcribed research a thorough analysis was conducted based on the following criteria:

- I. Verbal elements:
 - 1) number of words of the interviewer and interviewee
 - 2) turns
 - 3) words/turns
 - 4) cooperative co-efficient
 - 5) theme offers, acceptance and refusal
 - 6) giving information
 - 7) requesting information (closed and open questions)

³ She worked as a correspondent for the BBC for six years.

⁴ She won the Pulitzer Prize for ten years of quality interviewing and worked as an editor of the programme and as an interviewer of *Szólás szabadsága* /Freedom of speech/ on the same channel.

⁵ She was not only the interviewer but also the news director of the programme and is now the editor-in-chief of the station's political programmes. She has won the *Camera Hungaria* award for her interviews with the then Prime Minister Ferenc Gyurcsány, and with the leader of the Opposition, ex-PM Viktor Orbán, who is the current PM

⁶ She worked for the Hungarian Radio and interviewed public figures for more than ten years.

- 8) interruptions (with intention to take the conversational floor and supporting overlaps)

II. Non-verbal elements:

- 1) eye-contact
- 2) smile
- 3) nodding
- 4) leaning forward
- 5) nodding sideways
- 6) head shaking

In the transcription phase 27 non-verbal signs were noted, out of which only the six above contributed to the thesis due to uneven distributions and ticeable personality differences among interviewers and interviewees.

Quantitative analysis was made at the Faculty of Health Sciences (previous workplace) with the SPSS programme which provided correlation analysis as well as multiple linear regression models. Both performances of the interviewers and the performances of the interviewees were compared.

Hypotheses

- 1) Female interviewers mostly apply supportive or neutral interviewing strategies characterized by low number of interruption, average or high value of cooperative coefficient, words per turns, and nonverbal signs of friendliness.
- 2) Fewer metainformative comments are made by the interviewers of the public TV channel than those by the politically biased or supported channels.
- 3) Male guests more often interrupt their female questioners than the women interviewers their male guests.
- 4) Non-verbal communication of the interviewers is predominately determined by the professional than the gender role.
- 5) Female questioners on all TV channels demonstrate a positive attitude shift in favour of female politicians as opposed to men. This is indicated by the scarcity of metainformative elements, fewer interruptions, and substantive elements of solidarity. The interviewer's gender on most channels compromises her professionalism in a same sex conversation. On other occasions the female interviewer's gender undermines her professional conduct in confrontational discourses with the opposite sex. This results in more metainformation.

Results

Qualitative and quantitative analyses based on the above criteria led to the following results.

The cooperative coefficient suggests willingness of the interactants to work together along with politeness or assertiveness during the interview. It is not able to demonstrate the chosen strategy alone but can reveal elements of it. The statistical analysis showed significant difference among the interviewers. With the average value of 3.59 the female questioner (N 4) of the programme *Playoff* achieved an index one number higher than the average coefficient (1.3-2.5) of political interviews. The two extreme results (1.94 -3.59) represent the performances of the interviewers on the politically biased channels.

In the same sex dyads all the interviewers demonstrated a characteristic increase in the values of cooperation. In the conversations led by the interviewers (1, 2, 3) this coefficient was among the first and second highest, while in the case of the interviewer 4 this was the 5th highest with a 3.65 value. Gender seemed to determine the coefficient at this point.

Words/turns imply the right to talk mostly determined by the interviewer's conversational strategy. The investigations of them resulted in scarce diversity concerning the interviewers; however, the two extreme values were shown in the interviews of questioner number 3 and 4 with 25.87 and 48.11. Without considering the other criteria of the analysis these values suggest heterogeneity of the applied strategies: in the *Straight Talk*, led by interviewer number 3, shorter turns were completed where she also took the time to express her views, and as a controlling interviewer she often asked questions. On the contrary, interviewer number 4 provided more opportunities to the invited politicians and demonstrated a preference for listening to them rather than requesting information.

Giving information per minute divided the interviewers into two groups where the lower number (0.35) was found in the conversations moderated by interviewer number 4 and the highest numbers (0.7-0.75) by the others on the public TV and the ATV. Through the speech act of giving information the interviewers offered a (new or repeated) topic for discussion in most of the cases. In the interview situation offering topics may be seen as the basic speech act accomplished through direct or indirect request for information that can be either accepted or rejected by the interlocutor. Not only the frequency of topic offer but also the accompanying nonverbal communication may explore how the interviewer controls what to talk about. We could see, that even the most supportive female questioner in the conservative

TV programme made one of her male interviewees utter the information considered important. Nevertheless, she maintained the level of politeness ensured by smiles and stereotypical encouraging female voice. She offered the fewest topics per minute (1.01). Interviewer number 2 on the channel M1 reached the highest value with 1.14. In comparison to the others less support is suggested by that.

Interruptions and overlaps are important speech acts in conversation analysis as they provide an in-depth view of the applied communication style, being it competitive, neutral or supportive. Interviewer number 3 twice to four times as often interrupted her interlocutors as her colleagues and appeared to be decisive, assertive sometimes a rather competitive questioner.

Using the multiple linear regression models it was determined that interruptions attempted by the interviewers had an impact on the number of the interlocutor's metainformation: the more the guests were interrupted, the fewer metainformative comments they made. The female questioners of ATV and News TV were enabled to apply diverse metalinguistic elements including verbal and nonverbal communication. Olga Kálmán represented (ATV) a more metainformative interviewing strategy compared to her colleagues. With her male interviewees she was more confrontational. The metainformation delivered by Katalin Nagy (News TV) aimed at criticism of the then government but not her guests, so she did not intend to confront them. Public TV interviewers spoke with moderate metacommunication and used the framing technique through which critique could be expressed in a polite manner. Therefore; we presume that the amount and the type of metalanguage in a studio is a subject of editorial decision.

Statistical analysis of nonverbal elements revealed a remarkable difference in the number of smiles. The interviewers of M1 and ATV smiled at an approximately equal frequency; however, the interviewer of the News TV accompanied her communication with four times more smiles. The qualitative investigation explored the functional use of smiling: during greetings to express friendliness, in conflicts to reduce tension, and while uttering face-threatening speech acts to relieve the harm. By contrast, interviewer number 4 smiled throughout the interviews aiming at creating a friendly atmosphere.

In relation to eye-contact, similarities were noticeable in all the questioners. This suggests that it is the basic non-verbal tool in interpersonal communication. Diversity appeared in temporary cessation of eye-contact in situations of embarrassment or fear. The qualitative

approach of nodding confirmed its conventional strategic use for agreement and encouragement. Leaning forward occurred moderately among nonverbal tools in all interviewers but its role is worthy of attention. It was mostly used as a signal of an attempt to take over the conversational floor.

Discussion

Analysis of the data has revealed that the questioners have a supportive or neutral communication strategy in most conversations. Three of them played a determined governing role meeting the interview-situation's requirements and provided opportunities to the invited politicians to answer their questions. Most politicians accepted the roles. However, depending on the channel, gender and personality of the interviewer along with the theme and political bias several conversations turned into a battlefield of communication through opposing perspectives. Interviewers number 1 (Antónia Mészáros) and 4 (Katalin Nagy) facilitated their interlocutor's information flow with a supportive attitude. Nevertheless, they did so in different ways. While Antónia Mészáros used politeness to ask for information from an equal position with her interviewees, Katalin Nagy appeared to accept the simultaneously supportive, yet at the same time self-deprecating female role in the conservative male-oriented hierarchy of the channel. She could play an equal role only with her female interlocutor.

Patriarchal society markers manifested in the interviews with conservative male politicians mainly on ATV and News TV. The male reactions may suggest that their gender role expectations regarding their women questioners would activate the supportive female attitude – instead of communicating from an equal platform - even in a political interview. Interviewer 4 as mentioned above seemed to accept and fulfil those expectations; thus worked on maintaining the classical structure of female-male communication.

As political interviews also aim at obtaining information about powers and interests beyond decision making procedures the leader of the conversation – when talking about professional requirements and not gender - has to be ready to confront and provoke the partner with hard questions. This determined interviewing style was present in the conversations of interviewer number 3 (Olga Kálmán) and 2 (Szilvia Krizsó). The applied strategies reflected the perception of the female interviewers who – equipped with symbolic power - must have seen the first decade of the 21st century as the time for equality and decisive act for both genders. The years of present research provided those opportunities for the female interviewers on public TV channels and the left-wing supported ATV. Those programmes suggested that the

genre of political interview enables equal professional chances for men and women without being undermined by their gender.

However, there were situations where the interlocutors' personality, rude behaviour and/or 'fight-back strategy' elicited competitive communication with higher amount of metainformation from the interviewers. To settle conflicts, Olga Kálmán and Szilvia Krizsó applied non-verbal signs such as smiling, closing their eyelids and leaning their head to one side, all of which are considered feminine tools. This strategic use of femininity, often used in everyday conversations, brings the conflict to a close; similarly it appeared in political interviews.

Assessment of the hypotheses

Hypothesis 1 - according to which female questioners apply a neutral or supportive strategy - has only been partially proven, since interviewers 1, 2 and 4 fulfil the presuppositions, but the interruptions, theme rejections, low cooperative coefficients and words/turns observed in the interviews of Olga Kálmán on ATV are the characteristic signs of a competitive strategy.

Hypothesis 2, concerning metainformation, has been supported by evidence, the female interviewers of *The Evening* on the public channel made moderate metainformative comments compared to the colleagues on the politically biased channels. The result may reflect professional guidelines.

Hypothesis 3 failed to be proven: men did not interrupt women more than in reverse. We did not have a presupposition about the consequences of interruptions; however, as written above, the statistical analysis revealed that the interviewee withdraws from expressing his views if interrupted several times. This results in fewer metainformative comments.

Hypothesis 4, regarding gender-determined non-verbal communication, has again been partly confirmed by evidence due to the distinctive behaviour of the interviewers on public TV and the politically biased TV channels. The former ones constrain the explicit use of feminine nonverbal tools, while the latter ones combine nonverbal elements of the professional and the female gender roles in order to obtain information. We cannot claim that the personality of the questioners does not influence their paralinguistic communication.

Hypothesis 5 statistically may not be proven (as only one female politician appeared in the studio of each interviewer), although gender attitude in favour of female interlocutors seems to exist in political interviews. Even the most conservative channel, News TV, confirms this statement. This approach is discernable by the use of the interviewer's metainformation, and lower number of interruptions. The qualitative approach of the interviewer's tone and gestures suggested more solidarity in the same-sex dyads.

The above findings prove that the female interviewing styles applied in political interviews reveal diverse features. These characteristics depend on both the interviewer's personality and interviewing skills as well as gender. Although these elements play a crucial role in the communication style of the interviewer, such contributions would be incomplete without recognising that channel requirements, the interviewee's competence, communication skills, and mentality may activate stereotypical gender roles.

Future Research Implications

Political interviewing may be considered to be a challenge for women and future media professionals. To enable them to meet the requirements and at the same time develop their own communication styles in harmony with their personality as well as their gender identity research in the field is of considerable importance. Professional preparedness - in my view - does not aim at hiding gender roles, on the contrary; with in-depth knowledge of the expectations and presuppositions regarding gender roles it may contribute to meeting felicity conditions of the chosen interviewing strategy. To replace the competition based approach of male-female ability-distinctions the purpose would be cooperation, where both interactants may take equal platform in the conversation. As long as the structure of the society seems to obstruct this change, the symbolic equality of female interviewers with male interlocutors can be realized through conscious and congruent use of verbal and non-verbal communication, moreover; obtaining information may also become more efficient.

- 1) Based on the criteria of present research I intend to investigate further interviewing strategies on a larger corpus.
- 2) Similarly to Mullany's studies I plan to conduct research on male interviewers as well and compare performances of opposite and same sex-dyads with an equal number of male and female politicians in the guest's chair. Not only gender roles but characteristics of the professional community of practice would be fully comprehended.
- 3) Including elements of prosody research of linguistic tools could reveal the interviewing strategies more substantially; therefore future investigations will be conducted on rhythm, intonation and stress of speech in order to understand male-female differences in more detail.
- 4) Present research is a potential for an interdisciplinary project involving media professionals (interviewers, editors), communication researchers, sociolinguists, and gender linguists. Different perspectives would enable to conduct a more authentic situation analysis where results and conclusion could insure awareness for people working in the media.

BIBLIOGRÁFIA, FORRÁSOK

Aczél, P. 2009. Meggyőző kommunikáció. A tervezés, az üzenet, a kód és a hatás retorikája. In: : Simigné, F. S. (szerk.) *A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci egyetemi Kiadó. 15-31.

Augoustinos, M. & Walker, I. 1995. *Social cognition: An integrated introduction*. London: Sage.

Austin, J. L. 1990 (1962). *Tettenért Szavak*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Banczerowski, J. 2004. A jelentés metainformációs mutatói a szövegben. In: *Magyar Nyelvőr*. 128/3: 323-326.

Barát, E. 2007. Nőközpontúság kontra feminizmus: a "társadalmi nemek" kifejezés tarthatatlanságáról. In: Barát, E. és Sándor, K. (szerk.) *A nő helye a magyar nyelvhasználatban*. 15-27.

Barát, E. 2008. A reklámok és a nők: a testbezárt kannibalizmus ideálja. In: Bodnár, I.-Kegyessné, Sz. E. - Simigné, F. S. (szerk.) *Sokszínű nyelvészet. "Női szóval-női szemmel" Gender-kutatás a nyelvészetben és az irodalomban*. Miskolc: Passzer 2000. 131-138.

Batár, L. 2004. A Heti Hetes című műsor elemzése nyelvi agresszió szempontjából. In: Kassai, I. (szerk.) *Étűdök alkalmazott nyelvészetre*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola. 65-68.

Bartha, Cs. 2004. A szociolingvisztikai kutatás módszerei. MTA, Nyelvtudományi Intézet, Budapest (előadás)

Batár, L. 2007. A beszólás mint beszédaktus. In: *Magyar Nyelvőr*. 131/4: 451-464.

Batár, L. 2009. Nyelvi agresszió - egy felmérés eredményeiről. In: Gecső T., Sárdi M. (szerk.) *A kommunikáció nyelvészeti aspektusai*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 22-26.

Baxter, J. 2003. *Positioning Gender in Discourse: A Feminist Methodology*. Basingstoke, England – New York: Palgrave Macmillan.

Baxter, J. (ed.) 2006. *Speaking out. The Female Voice in Public Contexts*. Basingstoke, England-New York: Palgrave Macmillan.

Beattie, G. W. 1982. Turn-taking and interruption in political interviews: Margaret Thatcher and Jim Callaghan compared and contrasted. In: *Semiotica*. 39/1-2: 93-114.

Bergvall, V. L., Bing, J. M., Freed, A. F. (eds.) 1996. *Rethinking Language and Gender Research. Theory and Practice*. Singapore: Longman.

Beauvoir, S. de 1969 (1949). *A második nem*. Budapest: Gondolat.

Bodnár, I.– Kegyesné, Sz.E.– Simigné, F. S. (szerk.) 2008. *Sokszíű nyelvészet. Női szóval-női szemmel. Genderkutatás a nyelvészetben és az irodalomban*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó.

Bogaers, I. 2006 (2000). A társadalmi nem a felvételi beszélgetésekben. In: Huszár, Á. (szerk.) *A családi nyaggatástól a munkahelyi nyelvhasználatig. Szociolingvisztikai olvasmányok magyar nyelven*. Budapest: Tinta Kiadó. 66-72.

Borókai, G. 2008. Fogyasztói média, avagy lufifújás reggeltől estig. www.mediakutato.hu/2008_04/06.

Boronkai, D. 2009. *Bevezetés a társalgáselemzésbe*. Budapest: Ad Librum Kft.

Bourdieu, P. 1978. *A beszédtevékenység gazdaságtana*. Budapest: Tankönyvkiadó.

Bourdieu, P. 1978. *A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Tanulmányok*. Budapest: Gondolat Kiadó.

Bourdieu, P. 2001 (1996-7). *Előadások a televízióról*. Budapest: Osiris Kiadó.

Brown, R. - Gilman, A. 1975. A hatalom és a szolidaritás névmásai. In: Pap M. - Szépe Gy. (szerk.) *Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások*. Budapest: Gondolat. 359-388.

Brown, P. and S. Levinson. 1987. *Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.

Buda, B. 1986. *Közvetlen emberi kommunikáció*. Budapest: Animula Kiadó.

Buzásné, S.N.V. 2008. Hatalmi stratégiák a bírósági diskurzusban. In: *Argumentum*. 4:154-185.

Caldas-Coulthard, R.C. 1995. "Man in the news: the misrepresentation of women speaking in news as narrative discourse", in S. Mills (ed.), *Language and Gender: Interdisciplinary Perspectives*, London: Longman, 226-239.

Cameron, D. 1999a. Gender, language, and discourse: a review essay. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*. 23(4): 945-967.

Cameron, D. 2005. Language, Gender, and Sexuality: Current Issues and New Directions. In: *Applied Linguistics* 26/4:482-502. Oxford University Press

Clarke, D. D. és M. Argyle, 2001 (1982). Beszélgetési szekvenciák. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.-Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 565-602.

Clark, H. & Carlson, T. B. 2001 (1982). Beszédaktusok és hallgatók. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.-Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 123-170.

Coates, J. 1986. *Women, men and language*. London: Longman.

Crystal, D. 2003 (1997). *A nyelv enciklopédiája*. Budapest. Osiris Kiadó.

Császi, L. 2002. *A média rítusai*. Budapest: Osiris Kiadó.

Császi, L. 2008. Médiakutatás a kulturális fordulat után.
www.mediakutato.hu/cikk/2008_03_osz/07_mediakutatas_forradalom/01.html

Császi, L. 2010. Műfaj- és narratívaelemzés a médiakutatásban.
www.mediakutato.hu/cikk/2010_01_tavasz/05_monika_show/01.htm

Dobos, Cs. 2009. Információszerzés vagy manipuláció? A kérdésekhez kapcsolódó előfeltevések és implikációk mint a befolyásolás eszközei. In: Simigné, F. S. (szerk.) *A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci egyetemi Kiadó. 76-83.

Dore, J. 2001 (1978). A beszédaktusok elsajátításának feltételei. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.-Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 603-626.

Entman, R. 1993. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. In: *Journal of Communication*, 43/3:52.

Eckert, P. and McConnell-Ginet, S. 1998. Communities of practice: where language, gender and power all live. In: Coates, J. (ed.) *Language and Gender: A Reader*. Oxford: Blackwell. 484-494.

Eckert, P. and McConnell-Ginet, S. 2003. *Language and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.

Edelsky, C. 1981. Who's got the floor? *Language in Society*. 10: 383-421

Eklics, K. 2008. Politikai interjú női szóval- női szemmel. In: Bodnár Ildikó et al (szerk.) *Sokszíni nyelvészet. „Női szóval- női szemmel” Gender-kutatás a nyelvészetben és az irodalomban*. Miskolc, 147-155.

Eklics, K. 2009. Udvariassági kifejezések a női és férfi műsorvezetők kommunikációjában. In: Gecső T., Sárdi M. (szerk.) *A kommunikáció nyelvészeti aspektusai*. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 90-94.

Eklics, K. 2009. A meggyőzés eszközei a politikus nők dialógusaiban. In: Simigné, F. S. (szerk.) *A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci egyetemi Kiadó. 84-89.

Eklics, K.- Huszár, Á. 2010. Válaszkikerülési stratégiák politikai interjúkban. In: *Magyar Nyelvőr* 4:390-404.

Eklics, K. 2011. Discourse Strategies in Hungarian Political Interviews. In: Bejan, P. (ed.) *Hermeneia*. 11:13-18.

Erdősi, V. 2009. "Szerkesztő Úr, Ön nem ebben az országban él?" Eltérő stratégiák csatája egy sztrájkjal kapcsolatos kommunikáció során. In: *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó. IV/1: 155-166.

Ervin-Tripp, S. 2001 (1972). A szociolingvisztikai szabályokról: változtatás és együttes előfordulás. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 507-540.

- Faiclough, N. 1995. *Media Discourse*. London/New York, E. Arnold.
- Fishman, P. 1978 The Work Women Do. *Social Problems*, 25,397-406.
- Forgács, J. 2002. *A társas érintkezés pszichológiája*. Budapest: Kairosz Kiadó.
- Ford, C. E. 2008. *Women Speaking Up. Getting and Using Turns in Workplace Meetings*. Palgrave Macmillan.
- Fraser, B. 2010. Hedging in political discourse. The Bush 2007 press conferences. www.bu.edu/sed/files/2010/10/2010/-Hedging-in-Political-Discourse-The-Bush-Press-Conferences.pdf.
- Gal, Susan. 1979. *Language Shift. Social Determinants of Linguistic Change in Bilingual Austria*. New York: Academic Press.
- Garfinkel, H. 1974. The Origin of the Term 'Ethnomethodology'. In: Turner 15-18.
- Geréb, J. 2006. Felvezetések, kérdésfeltevések. www.napkeltekritika.blog.hu 2006. 11.29.
- Giles, H. & Smith, P. 1979. "Accommodation Theory: Optimal Levels of Convergence". In Giles, H & St. Clair, R. N. *Language and Social Psychology*. Baltimore: Basil Blackwell.
- Gill, R. 1993. Justifying injustice: broadcasters' accounts of inequality in radio. In: Burman, E. and Parker, I. (eds). *Discourse analytic research: repertoires and readings of texts in action*. London: Routledge. 75- 93.
- Gill, R. 2007. *Gender and the Media*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Goffman, E. 2008 (1955). A homlokzatról. In: Síklaki István (szerk.): *Szóbeli befolyásolás II*. Typotex, Bp. 11-36.
- Goffman, E. 1955. On Face –work: An Analysis of Ritual Elements in Social Interaction. In: Wardhaugh, R. 2005. *Szociolingvisztika*. Budapest: Osiris Kiadó. 266.
- Goffman, E. 1976. Replies and responses. In: *Language in Society* 5. 257-313.
- Goodwin, C. The Interactive Construction of a Sentence in Natural Conversation. In: G. Psathas (ed). *Everyday Language: Studies in Ethnometodology*. New York: Irvington. 97-121.
- Gósy, M. 2005. *Pszicholingvisztika*. Budapest: Osiris.
- Grice, H. P. 2001 (1975). A társalgás logikája. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 213-227.
- Griffin, E. 2003. Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest: harmat Kiadó.
- Gyenge, Zs. Metakommunikáció. <http://ktnye.akti.hu/index.php/Metakommunikáció> 2009-07-08
- Györffy, M. 2010. Az interjú a neotelevízióban. DLA dolgozat <http://szfe.hu/uploads/dokumentumtar/gyorffymdolgozat.pdf> 2012.01.16.

- Hámori, Á. 2006b. "Dominancia és barátságosság a Kulcsár-kihallgatáson." *Magyar Nyelvőr* 130:129-165.
- Hámori, Á. 2007a. A társalgási műfajokról. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk). *Szöveg és típus. Szövegtipológiai tanulmányok*. Budapest. Tinta Kiadó. 157-181.
- Hámori, Á. 2007b. "Párbajokról nyelvészetileg. Miniszterelnöki viták jellegzetességei társalgáselemzési szempontból." *Századvég* 43:3-35.
- Harré, R. 2001 (1985). Meggyőzés és manipulálás. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 627-641.
- Hegedűs, I. -Szilágyi-Gál, M.-Sipos, B.-Navracsics, T. *Politikai kommunikáció 2004*.
/www.mediakutato.hu/cikk/2005_01_tavasz/02_politikai_kommunikacio_2004/09.html
- Henley, N. 1986. *Body Politics: Power, Sex and Nonverbal Communication*. London: Macmillan.
- Hernádi, M. (szerk.) 1984. *A fenomenológia a társadalomtudományban*. Válogatás. Budapest: Gondolat.
- Hepburn, A. and Potter, J. 2011. Recipients designed: Tag questions and gender. Speer, S. A. and Stokoe, E. (eds.). *Conversation and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press. 135-152.
- Hofstede, G. J. & Hofstede, G. 2004. *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. McGraw-Hill.
- Holmes, J. 1984. Hedging your bets and sitting on the fence: some evidence for hedges as support structures. *Te Reo*. 27: 47-62.
- Hopper, R. & LeBaron, C. 1998. How gender creeps into talk. *Research on Language and Social Interaction*, 31, 59-74.
- Horányi, Ö. (szerk.) 1977. *Kommunikáció I*. Válogatott tanulmányok. Budapest: Gondolat.
- Horányi, Ö. (szerk.) 2003. *Kommunikáció I-II*. 2. kiadás (javított, bővített). Budapest: General Press Kiadó.
- Horányi, Ö. (2010) A Magyar Kommunikációtudományi Társaság észrevételei a média működését érintő törvényhozási folyamattal kapcsolatban.
http://www.communicatio.hu/mktt/dokumentumok/mediatorveny/20100823/mktt_eszrevetele_i_mediatorvenyrol_20100823.htm 2012-01-21
- Huszár, Á. 1985. *Magyar pályaválasztási és terápiás beszélgetések beszédstartégliai elemzése*. Budapest: Kandidátusi értekezés, Kézirat.
- Huszár Á. 1994. Az együttérzés beszédaktusai. In: *Studia Nova*, I. 99-109.
- Huszár Á. 2007. Egy politikai interjú anatómiája. In: *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények. A Miskolci Egyetem Közleményei*. 2/1:109-118.

- Huszár Á. 2009. *Bevezetés a gendernyelvészetbe*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Huszár, Á. 2009. Az információkérés grammatikai megvalósulásai a beszélgetésvezető stratégiájában. In: Gecső, T.-Sárdi, Cs. (szerk.) *A kommunikáció nyelvészeti aspektusai*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 116-120.
- Hymes, D. 2001. A nyelv és társadalmi élet kölcsönhatásainak vizsgálata. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 458-495.
- Illésné, K. M.-Simigné, F.S. 2009. A metainformációs nyelvi elemek szerepe egy politikus nyelvhasználatában. In: Simigné, F. S. (szerk.) *A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci egyetemi Kiadó. 96-103.
- Iványi, Zs. 2001. A nyelvészeti konverzációelemzés. In: Magyar Nyelvőr, 125: 74–93.
- James, D. and Drakich, J. 1993. Understanding gender differences in amount of talk: a critical review of research. In: Tannen, D. *Gender and Conversational Interaction*. New York: Oxford University Press. 281-313.
- Jenei, Á. 2008. *Táguló Televízió. Interaktív Műsorok és Szolgáltatások*. Budapest: Printx Budavár Zrt.-Médiakutató Alapítvány.
- Joó, M. 2007. Anyai, leszbikus fallosz avagy miről beszélnek ezek? In: Barát, E. és Sándor, K.(szerk) *A nő helye a magyar nyelvhasználatban*. 29-40.
- Juhász, V. 2007. Internet, nyelvhasználat és dzsender-kutatás. In: *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények. A Miskolci Egyetem Közleményei*. 2/1:69-76.
- Juhász, V. 2008. Egy internetes honlap, az iwiw szegedi felhasználóinak szociolingvisztikai vizsgálata, különös tekintettel a nemre és a korra. *Modern Nyelvoktatás*. XIV/1-2:61-75.
- Juhász, V. - Kegyesné, Szekeres E. (szerk.) 2011. *Társadalmi nem és nyelvhasználat*. Szeged: Szegedi Egyetemi Kiadó.
- Kassai, I. 1998. *Fonetika*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kegyesné, Sz. E. 2004. Magyar anyanyelvű férfiak és nők nyelvhasználati preferenciáinak nemileg specifikus vizsgálata. Pécs: Doktori értekezés. Kézirat.
- Kegyesné, Sz. E. 2006. A nőiség reprezentációi a sajtóban: ábrázolási technikák és hatásmechanizmusok. In: *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények*. Miskolc: Egyetemi Kiadó. 1/1: 59-70.
- Kiefer, F. 2001 (1983) Az előfeltevések elmélete. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 281-330.
- Labov, W., Fanshel, D. 2001. Beszélgetési szabályok. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 393-435.
- Lakoff, R. 1973. Language and woman's place. In: *Language in Society*. 2 /45-80.

Land, V. and Kitzinger, C. 2011. Categories in talk-in-interaction: Gendering speaker and recipient. In: Speer, S. A. and Stokoe, E. (eds.) *Conversation and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press. 48-63.

Lévai B. 2007. *Metainformáció a szövegben*. Debrecen: Debreceni Egyetem: Kossuth Egyetemi Kiadó.

Maltz, D. N., and Borker, R. A. 1982. A cultural approach to male-female miscommunication. In: Gumperz, J. (ed.) *Language and social identity*. Cambridge: Cambridge University Press. 196-216.

Mátyás, J. 2008. Szexista nyelvhasználat a magyar és a német nyelvben. In: Bodnár, I.-Kegyessné, Sz. E. - Simigné, F. S. (szerk.) *Sokszínű nyelvészet. "Női szóval-női szemmel" Gender-kutatás a nyelvészetben és az irodalomban*. Miskolc: Passzer 2000. 179-186.

Mc Quail, D. 2003. A tömegkommunikáció sajátosságairól. In: Horányi Özséb (szerk.): *Kommunikáció I-II*. 2. kiadás (javított, bővített). Budapest: General Press Kiadó. 102-169.

Mills, S. 2000. Rethinking Politeness, Impoliteness and Gender Identity. <http://www.lboro.ac.uk/departments/ea/politeness/GenderandPoliteness.htm>.

Modleski, T. 2008 (1982). *Loving with a Vengeance: Mass Produced Fantasies for Women*. London: Routledge.

Mullany, L. *Linguistic politeness and sex differences in BBC Radio 4 broadcast interviews*. www. Leads. Ac. Uk/linguistics/WPL/WP1999/mullany.pdf

Pap M.-Szépe Gy. (szerk.) 1975. *Társadalom és nyelv. Szociolingvisztikai írások*. Budapest: Gondolat.

Partington, A. 2006. The Spin-doctor and the Wolf-pack: Rhetorics in Conflict at the White House. In: Nicoletta Vasta (ed.) *Forms of Promotion: Texts, Contexts and Cultures*. Bologna: Pàtron Editore, 143–166.

Pléh, Cs., Terestyéni, T. 2001. Jelentés és használat: a kommunikáció kutatása a szemantika és pragmatika határán. In: Pléh, Cs.-Síklaki, I.- Terestyéni, T. (szerk.) *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris Kiadó. 7-22.

Rébék-Nagy, G. 2012. Részlet az udvariasságelméletről szóló magánbeszélgetésből.

Ross, K. 2002. *Women, Politics, Media: Uneasy Relations in Comparative Perspective*. Hampton Press

Sacks, H.-Schegloff, E.- Jefferson, G. 1974. A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. *Language*. 50:696-735.

Sándor, K. 2006. Az ország háziasszonyai. In: Kegyessné, Sz. E., Simigné, F. S. (szerk.) *Sokszínű nyelvészet*. Miskolc: Passzer 2000. 101-112.

Sándor, K. 2008. Keresd a nőt! Egy törvényjavaslat "bántalmazása". In: : Bodnár, I.-Kegyesné, Sz. E. - Simigné, F. S. (szerk.) *Sokszínű nyelvészet. "Női szóval-női szemmel"* Gender-kutatás a nyelvészetben és az irodalomban. Miskolc: Passzer 2000.

Schegloff, E. A. 2000. Overlapping talk and the organisation of turn-taking for conversation. In: *Language in Society*. 29/1: 1-63.

Schirm, A. 2009. A televíziós beszélgetőműsorok nyelvi szabályszerűségei. In: Gecső, T.-Sárdi, Cs. (szerk.) *A kommunikáció nyelvészeti aspektusai*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 222-226.

Sidnell, J. 2011. 'D'you understand that honey?': Gender and participation in conversation. Speer, S. A. and Stokoe, E. (eds.). *Conversation and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press. 183-209.

Simig, Á.-Simigné, F. S. 2009. Szóbeli befolyásolás - meggyőzés és manipuláció. In: Simigné, F. S. (szerk.) *A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci egyetemi Kiadó. 5-14.

Simigné, F. S. 2008. Metainformációs igék szerepe a sajtó nyelvhasználatában. In: Gecső Tamás - Sárdi Csilla, (szerk): *Nyelvelmélet-nyelvhasználat*. Budapest: Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár: Tinta Könyvkiadó. 280-288.

Simigné, F. S. (szerk.) 2009. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó.

Skutnabb-Kangas, Tove- Robert Phillipson (eds.) 1994. *Linguistic Human Rights. Overcoming Linguistic Discrimination*. Berlin-New York: Mouton de Gruyter.

Speer, S. A. and Stokoe, E. (eds.) 2011. *Conversation and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.

Spender, D. 1980. *Man-made language*. Boston and London: Routledge and Kegan Paul.

Suleiman, Camelia · O'Connell, Daniel C. 2008: Gender Differences in the Media Interviews of Bill and Hillary Clinton. In: *J Psycholinguist Res*, 37:33-48

Szamosi, B. 2007. Politikai cikkekben megjelenő diszkriminatív nyelvi elemek. In: *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények. A Miskolci Egyetem Közleményei*. 2/1:93-99.

Szili, K. 2007. Az udvariasság pragmatikája. In: *Magyar Nyelvőr*. 131/1: 1-17.

Tannen, D. 1990. *You just don't understand: women and men in conversation*. New York: Ballantine Books.

Thornborrow, J. 2002. *Power Talk: Language and Interaction in Institutional Discourse*. Harlow: Longman.

Tolcsvai Nagy, G. 2001. *A magyar nyelv szövegtana*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

Wacha, I. 2009. A nonverbális kommunikáció eszköztára. Eszköztárbemutató kísérlet. In: *A régi új retorika. A testbeszéd és a szónoklat*. Budapest: Trezor Kiadó. 49-96.

Walkerdine, V. 1997. *Daddy's Girl: Young Girls and Popular Culture*. London: Macmillan.

Walsh, C. 2006. "Gender and the Genre of the Broadcast Political Interview." In: Baxter, J. ed. *Speaking out. Researching the Female Voice in Public Contexts*, England – New York: Pallgrave Macmillan, 121-138.

Weatherall, A. 2002. *Gender, Language and Discourse*. Hove-New York: Routledge.

Wilkinson, S. 2011. Gender, routinization and recipient design. In: Speer, S. A. and Stokoe, E. (eds.) *Conversation and Gender*. Cambridge: Cambridge University Press. 112-134.

Zimányi, Á. 2009. Befolyásolási technikák hírszövegekben. In: *Simigné, F. S. (szerk.) A meggyőzéstől a manipulációig*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó. 180-186.

MELLÉKLETEK

Átírási jelek

/1./	a beszédlépés száma
/ /	a beszédaktus megnevezése
< >	paralingvisztikai jelek (a nemverbális jeleket is beleértve)
[]	együttbeszélés (közbevágás és szupportív együttbeszélés egyaránt)
.	mondat vége, ereszkedő hanglejtés
!	érzelem kifejezése
?	kérdő mondat vége, emelkedő intonáció
^	emelkedő intonáció mondaton belül
'	elhagyott szóvég (tájnyelvi szóhasználat)
...	szünet
ööö	kitöltött szünet
aaa	kitöltött szünet a névelő nyújtott kiejtésével
<u>nem</u>	hangsúly
<u>nem</u>	fokozott hangsúly
NEM	fokozott hangerő
NEM	fokozott hangerő és hangsúly
<u>NEM</u>	ellenséges hangnem, fokozott hangerő és hangsúly
má-ni-á-ku-san	túlzó artikuláció
khm	torokköszörülés

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga - Eörsi Máttyás
2007.07.16.

9 perc 37 másodperc

Főtéma: Sólyom László értékelő beszéde a kormány reformprogramjáról, titkosított
ügyiratokat átvizsgáló bizottság létrehozása

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Jó estét kívánok, üdvözlöm önöket <mosoly, szemkontaktus>. A megadott és ismertetett témákon kívül van egy friss hírünk... Igaz, hogy tegnap este adott a köztársasági elnök interjút a magyar televíziónak^, de valahogy ma ébredt fel a magyar politikai közélet és a sajtó <mosoly, szemkontaktus, szemöldök felhúzása> munkatársai.. ma ébredtek fel, hogy pontosan mit is mondott a köztársasági elnök. Megpróbálok nem...teljesen szó szerint idézni^, hanem nagyjából és hozzávetőlegesen, szóval <homlok ráncolása, szemkontaktus> Sólyom László azt mondta^, hogy elszomorító mindaz, amit a kormány által öö átalakításnak neveznek^, tehát a kormány által elindított átalakítások elszomorítóak és hát szerinte nem látszik, hogy mi épül majd a sok rombolás után. <szemöldök felhúzása, szemkontaktus> Azt is mondta még Sólyom László, hogy hozomra aláírta a Gyuresány-csomagot, hogy induljon meg valami, de ami megindult, az bizony elszomorító. Eörsi Máttyás, az SZDSZ frakcióvezetője a vendégem^, Jó estét kívánok, üdvözlöm. /1. köszönés, témabevezetés, információközlés/

Eörsi Máttyás (a későbbiekben EM): Kezét csókolom. Jó estét <szemkontaktus>./2. köszönés elfogadása, viszonzása/

KO: Mit szól ezekhez a kijelentésekhez? <szemkontaktus>/3. információkérés, téma elfogadtatása/

EM: Meglepődtem^,... <fej oldalra billentése, szemkontaktus>nem tagadom^. Sólyom László, amikor köztársasági elnök lett azt mondta, hogy nem akar népszerű dolgokat mondani^,... tegnap az volt a benyomásom, hogy egy népszerű dolgot akart mondani. Egy.. elég olcsó népszerűség. Egy reformnak az elején vagyunk^ öö ilyenkor mindig úgy tűnik persze, mintha a dolgok nem állnának össze. <kezek kocka összerakó mozdulata> A reformnak a második, harmadik szakasza az, amikor összeállnak^ én remélem, hogy a köztársasági elnök úr, ha nem is fog <halvány nevetés, szemkontaktus> elnézést kérni, de azt fogja mondani, hogy na.., belátja, hogy tévedett, de rendben volt. <kéz éle az asztalon, szemkontaktus> /4. válasz a kérdésre, saját vélemény kinyilvánítása, a köztársasági elnök tetteinek negatív kritikája/

KO: Ne mondja azt,.. hogy [népszerű] <homlokráncolás, szemkontaktus>/5. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

EM: [Az elnök] /6. válaszadási szándék/

KO: dolgot akart mondani. Mitől volna népszerű ..<szemkontaktus>/7. a kijelentés megkérdőjelezése/

EM.: [Ma] /8. ismételt válaszadási szándék/

KO: [ha] valaki azt mondja, <szemlesütés> /9. gondolat folytatása/

EM: [Ma, ma..]<kitárt kezek> /10. ismételt válaszadási szándék, nem jut szóhoz/

KO: hogy elszomorító, amit ez a kormány csinál <fejingadás>, tehát inkább a tartalmáról <szemkontaktus> kellene beszélni, mint arról, hogy ez népszerű vagy népszerűtlen. <kamera EM felé, szája, szeme összeszorítva> /11. a partner véleménynyilvánításának elutasítása, a téma határozott irányítása, kijelölése/

EM: Hát... én azt javaslom, ha velem nem is <szemöldök felemelése, szemkontaktus>... de a miniszterelnök úrral üljön le beszélgetni, kérdezze meg, hogy ezek a reformok hogyan mennek, ...egészen biztos, <bólint><fejngatás, szemkontaktus>hogyan meg fog változni a véleménye <jobb kéz felemelése>. Azt, hogy a köztársasági elnök így üzenet,... én nem tartom helyesnek, nem tudom, mit tud ezekről a reformokról. Maga is azt mondta, hogy aláírta, tehát nyilvánvalóan olyan problémát nem látott benne, ami ezt akadályozta volna^ <fejngatás, szemöldökráncolás, jobb kéz mutatóujjával nyomatékosító mozdulat>, de volt a beszédjének még egy eleme, ez pedig a.....a.. morális elemek, ami engem <szemkontaktus, bólint>külön bántott. Ugye,... a köztársasági elnök<szemöldök felemelése, szemkontaktus> egy olyan módon lett köztársasági elnök, amely alkotmányellenes volt. Emlékeznek, a FIDESZ a titkos szavazásból egy nyílt szavazást csinált, [hogya]

/12. a köztársasági elnök tettének további értelmezése, személyes sérelmek kifejezése, információközlés/

KO:[De hát erről] nem a köztársasági elnök tehet! <szemöldök felemelése, fejngatás>/13. a vád visszautasítása, helyesbítés/

EM: Nem, de ha ő akkor azt mondja....<bólint, szemkontaktus>, hogy öneki így nem kell, mert ő olyan morális alapokon<szemkontaktus> szeretne köztársasági elnök lenni, akkor szerintem ez a piedesztál megépülhetett volna^ <jobb kéz összecsipentett hüvelyk-és mutatóujjak föl-alá mozgása> . És még egy harmadik megjegyzés...<fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hogy azt mondta, hogy a miniszterelnök nem kért elnézést. Ez pedig –nekem nem tisztem,<fejngatás> hogy védjem a miniszterelnököt-,... de tényszerűen <bólint, szemkontaktus> téves. A miniszterelnök a parlamentben ... három alkalommal kért elnézést az öszödi beszéd miatt^, és azt állítani, hogy nem kért bocsánatot, legalábbis méltánytalan<fejbiccentés oldalra, szemlesütés> a köztársasági elnök részéről. Az MSZP azt mondta, hogy úgy látszik jobbra húz a szíve. Ez lehet,.. ezzel nincs is nekem<fejngatás> semmi gondom, szerintem, a köztársasági elnöknek sokkal jobban kellene megfontolnia,.. hogy a magyar politikában milyen <szemkontaktus> mélyre bocsátkozik. /14. a partner véleményének elfogadása, a köztársasági elnök kijelentésének elutasítása/

KO: De ez ..lehet? <előredől, szemkontaktus, jobb kéz felemel> Tehát, azt mondta, hogy az MSZP azt mondta, hogy a köztársasági.. elnöknek... jobbra... húz... a szíve <lassabb beszéd, bólogatás, kéz föl-alá>... Ez lehet? Tehát.. ön szerint ez lehet?<szemkontaktus> Egy köztársasági elnöknek húzhat jobbra vagy balra a szíve? <szemöldök felhúzása, fokozott dallamosság>/15. információkérés, meglepődés kifejezése, metainformáció/

EM: Szerintem a szíve húzhat^ <bólint, szemkontaktus>... amikor beszél^,.. nem húzhat se jobbra,<fejngatás> se balra, akkor neki a köztársaság egysége mellett kell ... hát...kiállnia.<kezek összefűzve az asztalon> És amúgyis a nagyon mélyen megosztott politikai vitákba egy kicsit populista,...<szemkontaktus> egy kicsit népszerűsködő módon így beleszólni....szerintem helytelen^, de nem baj^<fejngatás>. A köztársasági elnök szerint morális válság van az országban <aktív kézmozdulatok>, szerintem, amiatt, hogy ő így megszólalt^, ettől morális válság nincsen, a demokrácia egy hosszú tanulási folyamat, nemcsak a köztársasági elnöknek <mosoly, szemkontaktus>, de neki is, <bólint> a politikusoknak,... képviselőknek és az egész országnak, természetesen, hát ... tanuljuk a demokráciát. A köztársasági elnöknek is tanulnia kell megítélésem szerint, hogy az ő politikai kompetenciája hol ér véget. Ezt mondta^, <fejngatás, szemlesütés> semmi gond. A kormány-koalíció sikere nem azon fog múlni, hogy Sólyom László elnök miket mond a reformokról <kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>, hanem azon fog múlni, hogy a magyar állampolgárok hogyan fogják látni egy-két év múlva, ezek a reformok mennyire sikeresek az

ő életük szempontjából<szemkontaktus>. /16. információadás, korábbi vélekedéshez való visszatérés, kiegészítő információ/

KO: Na jó,.. de Sólyom László is a jelen helyzetről beszélt. Tehát most elszomorító, és ő a rombolást látja. <fej oldalt, erős szemkontaktus, szemöldök felemelése> Ezt köztársasági elnökként, a saját véleményét mért ne mondhatná el <szemkontaktus>. /17. a partner visszatérítése az eredeti témához, a partner nézőpontjának megkérdőjelezése/

EM: Mondta is.<szemkontaktus> /18. nyomatékösítő, téma lezáró rövid válasz/

KO: Akkor ...<előredől> ennyiben maradjunk. Azt mondta,.. hogy a demokrácia <bólint, szemkontaktus> egy hosszú tanulási folyamat. Ebben a hosszú tanulási folyamatban van egy rendezetlen ügyünk. <fej oldalra billentése> Ez az ügynök-ügy. Ezt most ööö valószínű olyan pozícióba kerültek önök, hogy átvitték a koalíciós partneren is az önök akaratát. Lesz egy bizottság <kamera EM felé, fanyar mosoly az arcán>. Erről a bizottságról azt hallottuk, ..hogy hétvégén vagy a hét elején^ - igencsak a hét elején járunk <szemkontaktus> így hétfő lévén – megalakul majd a bizottság, még nem hallottuk, hogy megalakult volna. Mi van vele? <szemöldök felemelése, szemkontaktus> /19. információközlés, információkérés, látszólag elfogadja a korábban javasolt altémát, de új témát vezet be/

EM: Valóban, ...<bólint, szemkontaktus> egy 17 éve húzódó folyamat^ <kitárt kezek>, a televízió nézői jól emlékeznek arra, hogy néha egy-egy csontváz kihullik a szekrényből és akkor mindenki mondja,<szemkontaktus>... hogy jaj, de kár, hogy nem sikerült ezt még megoldanunk^.. A Szabad Demokraták Szövetsége nagyon gyakran nekiugrott ennek a kérdésnek,<bólint, szemkontaktus> többnyire részsikereket elérve csak. Úgy érzem, hogy most sikerült valóban egy eredményt elérni^, azért nem hallott még a bizottságról <fej oldalra billentése>, mert ezen a héten kerül sor arra a kormányülésre, ahol elvárásaink szerint a bizottságot megnevezik^, a bizottságot a miniszterelnök fogja kinevezni <szemkontaktus> ..ööö. A mi szándékunk az, hogy olyan megkérdőjelezhetetlen szakemberekből álljon, akik a kérdésnek kiváló ismerői, akik annak idején nem az elnyomó oldalon, inkább az elnyomott <mosoly, szemkontaktus> oldalon álltak. És hát.. én bízom abban, hogy először is sikerül a mai törvényi helyzetnek megfelelő állapotot létrehozni. Mér' mondom ezt? <fejbiccentés> Azért, mert még mindig nagyon sok aktát, amit át kellett volna adni a levéltárnak, nem adtak át.<fejingálás, szemkontaktus> Ezt áttekinti a bizottság, hogyha [átadásra kerül]

/20. információközlés/

KO: [Áttekinthetik?] Törvényileg áttekinthetik?<szemöldök felemelése, szemkontaktus> /21. a partner kijelentésének megkérdőjelezése, információkérés/

EM: Át. /22. rövid válasz/

KO: tehát azokat az aktákat, amelyekre azt mondták, ... hogy ez bizony titkos <szemkitérés, szemöldök felemelése, csodálkozó arckifejezés>, nem adjuk át a levéltárnak, az még most is ez alatt a pecsét alatt szerepel. Ennek a bizottságnak mitől lenne jogosítványa <szemkontaktus> ezekbe belenézni? /23. a partner kijelentésének megkérdőjelezése, információkérés/

EM: Törvényes megoldást találnak arra,.. hogy milyen alapon szelektáltak^,.. korábban átadható és nem átadható, átadható akták között <összecsapott hüvelyk-és mutatóujj, fejbiccentés, határozott szemkontaktus>, de van valami másik missziója ennek a bizottságnak,<fej oldalra billentése, szemkontaktus> azt is tekintse át, hogy a jelenlegi törvényi megoldás mennyiben segíti a tisztánlátást, azt, hogy a jövőben ne kelljen ilyen váratlan, meglepő helyzetekkel szembekerülnünk, hogy megint egy csontváz kibukkan, és javaslatot fog tenni törvényt módosításra, ha szükséges a kormány-koalíció pártja, és örülünk, hogy a Szabad Demokraták Szövetségének most a szocialista párt úgy tűnik szövetségese lesz^, meg fogjuk tudni oldani ezt a kérdést./24. információközlés/

KO: Változatlanul nem értem,<fejngatás> hogy... mondjuk az a szakember <szemkontaktus>, aki most kutatóként, történészként nem nézhet bele egy aktába, mert az titkosítva van^ <csodálkozó arckifejezés, szemöldök felemelése>, ugyanaz a történész, mondjuk ennek a bizottságnak a tagjaként mér' nézhet bele./25. korábbi kérdés ismételt felvetése/

EM: Én nem azt mondtam <fejngatás>, hogy belenézhet az aktákba^, ... arról van szó, hogy számos aktát, amelybe nem nézhet bele^, azért nem nézhet bele, mert nem adták át a törvény rendelkezésével ellentétben a levéltáraknak. /26. korábbi kijelentés szerzőségének tagadása, információkiegészítés/

KO: Hát... azt mondták rá, hogy titkos[...] <szemöldök felemelése, szemkontaktus>/27. információközlés, provokatív kijelentés/

EM: [Hogyha]../28. információközlési szándék/

KO: [de.]../29. ellenkező vélemény kifejtésére irányuló szándék/

EM: Hát,... mindegyik titkos <szemkontaktus>./30. információközlés, egyszerűsítés/

KO: [De..] ../31. ellenkező vélemény kifejtésére irányuló szándék/

EM: [Hát] mindegyik titkos volt, amíg át nem adták^,... a titkosság attól változott meg, hogy ezeket nem a titkos szolgálatok őrizték, hanem immáron a levéltárak.<mosoly, szemkontaktus> És azt kell elérnünk, hogy hacsak tényleg nincs valami rendkívüli fontos szempont, akkor ezeket az aktákat^ - 17 évvel ezelőtti történetekről van szó- <bólint, szemkontaktus> adják át a levéltárosoknak, és akkor megszűnik a titkosság. /32. információközlés/

KO: Jó,.. de amire mondjuk a titkosszolgálatok azt mondták,<szemkontaktus> hogy számunkra fontos és titkos, most e bizottság hatására mér' mondanák azt, <szemöldök felemelése, szemkontaktus> hogy hát akkor most mégsem titkos.<fejngatás> /33. információkérés, visszatérítés a korábbi altémához/

EM: A bizottság nem <szemkontaktus> a titkos szolgálatok főnökének, hanem a kormánynak fog tenni javaslatot, és azért ... <nevet> bízunk abban, ...demokrácia van és jogállam, hát,... ha a kormány<bólint, szemkontaktus> kifejezi az akaratát, most jogszabály formában, vagy amire éppen joga lesz <mosoly> végre fogják hajtani, remélem. Ezzel adósak <szemkontaktus> pontosan a titkos szolgálatok az előző évekből./34. információközlés/

KO: Változatlanul tartják magukat ahhoz az elképzeléshez, <fej oldalra billentése, szemkontaktus> hogy politikusok nem lesznek ebben a bizottságban?<gyors beszédtempó>/35. információkérés, hivatkozás korábbi információközlésre/

EM: Hát, ..nem lenne helyes,..ha...öő.. inkább az a benyomásom,<bólint, szemkontaktus> hogy az, hogy eddig nem sikerült teljesen tiszta vizet önteni a pohárba, annak az egyik oka az volt, hogy politikusok ott ültek^,.. hogy viselkedik egy pártpolitikus? Úgy, hogy a másnak a..ügynökei <szemkontaktus> azok csak kerüljenek nyilvánosságra, de a mienket... a mienkre, a mi ügynökeinkre a felejtés ..[köde]

/36. információközlés, saját vélemény kinyilvánítása, pártpolitikusok alacsony moráljának lefestése/

KO:[leple]/37. a partner beszédében előforduló kifejezés kiigazítása/

EM: ereszkedjék le.<halvány mosoly> Én ezzel nem értek egyet <szemkontaktus>, ez nem lehet pártpolitikai kérdés <fejngatás>.. ez a köztársaság moráljához szükséges, hogy ebben tisztán lássunk. Ki ebből a pártpolitikusokkal, megvannak a szakemberek. Nagyon jól ismerik ennek a történetét^, <bólint, szemkontaktus> ismerik, hogy az aktákat hogyan kezelték, tudják minden csínját-bínját^, legyen ez egy igazi szakmai kérdés. Politika csak annyi legyen benne, hogy akarjuk a nyilvánosságot. <kezek kitarva>/38.információközlés, érvelés/

KO: Na, ... hát akkor várjuk majd,<szemkontaktus, bólint> hogy kik lesznek a bizottság tagjai. Köszönöm szépen, hogy itt volt./39. érdeklődés kifejezése, téma lezárása, elköszönés/

EM: Köszönöm az érdeklődést <szemkontaktus>. /40. az interjú megköszönése/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga – Gusztos Péter
2009.01.14.
11 perc 28 másodperc
főtéma: magyar gárda

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Jó estét kívánok, üdvözlöm önöket! A Magyar gárda a hivatalos közleményében azt mondta, hogy agygag galamb lövészetet <tagolt, hangsúlyos beszéd, szemkontaktus>, tartottak december közepén egy erre a célra kialakított hivatalos sport.. pályán <tagolt beszéd, emelt szemöldök>. Aztán az MTI-ben pedig megjelent egy öö..hm..egy hír <fej mérsékelt oldalt billentése, emelkedő hanglejtés>, amely arról szólt, hogy a Magyar Gárda hivatalos <fejét lehajtja, jegyzeteit nézi> honlapján^, az .. Wass Albert zászlóalj által megtartott első lövészetet <jegyzeteiből olvas> a közeljövőben magasabb mesteri szintre kívánják emelni <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése>, hogy ez jelent meg. Nos, ennyi az előzmény^ <bólint>, a mostani hír pedig ezzel kapcsolatban az, hogy az SZDSZ, nevezetesen Gusztos Péter^, az igazságügyi és rendészeti miniszternek nyújtott be egy írásbeli kérdést ezzel kapcsolatban <tekintet a kamerába néz, emelt szemöldök>. Gusztos Péter, az SZDSZ frakcióvezető helyettese a vendégem, jó estét kívánok, üdvözlöm. /1. információközlés, a vendég bemutatása, üdvözlése/

Gusztos Péter (a későbbiekben GP): <hangos belézés> Jó estét kívánok. <mosoly, szemkontaktus> /2. üdvözlés viszonzása/

KO: Mit akart tudni az igazságügy minisztertől <szemkontaktus>?/3. információkérés, kiegészítendő kérdés/

GP: <csodálkozó tekintettel, nyitott ajkakkal figyel> Egy picikét ...hátrébb lépnék ..még a..<mosoly, hunyorít, szemkontaktus> az írásbeli kérdésnél, mielőtt a részletekbe belemegyünk^ <tekintet az asztalra szegeződik, fejét kissé felemeli>. Arról a kérdésről van szó <szemkontaktus>, hogy öö..minden ...modern.., és <fejét mérsékeltlen előrebillentí, szemkontaktus, lassú, tagolt beszéd> öö demokratikus államnak.. van egy közös sajátossága. Ez pedig ..öö.. egy olyan sajátosság, ami <szemkontaktus> az államoknak, az államok kezdetétől fogva <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus, halvány mosoly>, és amikor kevésbé

voltak modernnek és demokratikusak^, ez egy jellemzője volt <bólogat, szemkontaktus>, de ez megmaradt a modern korban is. Ez pedig az^, ...hogy az állam rendelkezik <bólint, szemkontaktus> az erőszak^... és a..az legitim erőszak <pislant, szemkontaktus, fej oldalt billentése> ...a legitim módon felállított erőszak szervezetek létrehozásának és működtetésének a monopóliumával. Nem képzelhető el úgy egy állami működés^ <fejngatás, szemkontaktus>, hogy ezt a monopóliumot bárki [megtöri <tagolt beszéd>, tehát függetlenül a]. /4. információközlés, véleménykifejtés, metainformáció/

KO: [Most milyen erőszak szervezetről beszélünk?] <szemkontaktus, szemöldök felemelése>/5. információkérés, kiegészítendő kérdés/

GP: [függetlenül a], függetlenül a szélső, attól, hogy ezt most egy szélső jobb oldali szervezet csinálja^ <szemkontaktus> éppen Magyarországon^<kamera KO lebiggyesztett ajkán, szemkontaktust fenntartó tekintetén, rezzenéstelen arcán>, az alkotmányos modern demokráciában nem megengedhető <bal kézfejen fekszik a jobb kézfej, mérsékeltlen előredőlő testtartás, szemkontaktus>, hogy ..ööö..magukat <fej oldalt billentése, bólogat, szemkontaktus> civil szervezetnek álcázó emberek, vagy ezeknek a csoportjai megpróbáljanak egyenruhában felfegyverkezve <kamera KO csodálkozó tekintetén> egy kvázi erőszakszervezetet <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólintás> létrehozni.

/6. információközlés, metainformáció/

KO: ..De...kvázi...azt mondja, tehát <mindkét kéz az asztalon fekszik, szemkontaktus> mitől lenne erőszakszervezet a magyar gárda?<jobb kéz felemelése, szemöldök felemelése, fej mérsékelt billentése>/7. kiegészítendő kérdés, magyarázat kérése, a partner közlésének megkérdőjelezése/

GP: Történelmi példák azt mutatják <mérsékeltlen előredől, bal váll felé billenti fejét, szemkontaktus>, hogy...az úgy indul <szemkontaktus, pislant, bólint>, hogy kvázi <ajkak pillanatnyi összeszorítása>. ...A..célokat pedig látjuk <bólint, szemkontaktus>. Tehát, ha valaki megnézi azokat az internetes oldalakat, ahol <fej jobbra billentése, szemkontaktus> saját maguk^, ..mármint...ezek a..<jobb kéz felemel>, ezek az emberek saját maguk kommunikálnak erről a lövészetéről^, hát..ott...ö...ott öö körülbelül olyan büszkeséggel számolnak be erről <szemkontaktus,fennhangon>^,...nem is tudom elmondani, milyen büszkeséggel <fejingatás, eső hanglejtés>, nem is tudok rá példát mondani^, dicshimnuszokat zengenek arról <bólogat, szemkontaktus>, hogy végre éleslövészetet tartott a gárda, és arról, hogy <bólint, szemkontaktus> folytatják, és mennek tovább ezen az úton^ <fejét oldalra billenti, szemkontaktus>, szerintem pedig egy normálisan működő államban ilyenkor <fej oldalra billentése, szemkontaktus, előreszegett fej> ..a rendőrségnek^, és ..a.. titkos szolgálatoknak rengeteg feladata lenne ezzel kapcsolat[ban]. /8. információközlés, metainformáció a rendőrség feladatira vonatkozóan/

KO:[Na jó], de mivel lehetne megfogni? Azt mondja, hogy erőszakszervezet, állami monopólium, mármint annak létrehozása <szemkontaktus, kezek behajtott ujjakkal az asztalon>, ezekkel érzékelteti azt, hogy burkoltan, de mégiscsak létrejött egy erőszakszervezet, egy kvázi erőszakszervezet <bólogat, szemkontaktus>, de hát, ezek megfoghatatlan dolgok <hangsúlyos beszéd>. Semmilyen erőszakos cselekményt nem követtek el^<ujjakon sorolja az érveket>, nincsenek felfegyverkezve <szemkontaktus, fej balra billentése, szemöldök felemelése>, fegyverkezve masíroznak^, most pedig azt mondják, hogy <kamera GP mozdulatlan arcán> agyag galamb... lövészetet tartottak <pulzáló hangsúly, GP hátradől, hangos belégzés, meglepett arckifejezés, ajkak beszédre nyíló mozdulata>. Az viszont nem tilos./9. metainformáció, a partner korábbi kijelentéseinek megkérdőjelezése/

GP: Arra...arra <fej jobbra billen, szemkontaktus> azért, szerintem fontos emlékezni, hogy a..hm..az első fokú ítéletében <homlokráncolás, szemkontaktus> a magyar bíróság kimondta ennek a szervezetének a <bólint, szemkontaktus>...a felosztatását <bólint>. Ők persze játszanak azzal, hogy most az egyesületet oszlatja föl a bíróság <kamera KO meglepett arcán>, és attól függetlenül van egy magyar gárda [mozgalom^] /10. a műsorvezető közlésének figyelmen kívül hagyása, metainformáció, információközlés/

KO: [Ezt mások is] meglepték már!<legyintő kézmozdulat, bólintás> /11. kiegészítő metainformáció/

GP: De hát, ez...de hát ez egy játék. A korábban is mutatta, ..egyik korábbi példa is mutatta <fej oldalt billentése, szemkontaktus>.. a Vér és Becsületnek a példája is mutatta, hogy a hatályos magyar törvények alapján <bólogat, szemkontaktus>, ha lassan is, de a magyar bíróságok fel tudják, és fel is oszlatják <bólint, maga elé néz> az ilyen jellegű szélsőséges szervezeteket^, amelyek egyébként rendszerint egyenruhában jelennek meg <bólogat, szemkontaktus>,és újabban úgy látszik, hogy felfegyverkezni is elkezdnek <hunyorít>. Ki adta ki az engedélyt? Kinek a tulajdonában vannak ezek a fegyverek? Neki volt-e arra engedélye, hogy ezeket a fegyvereket [mások]/12. a szituáció minősítése, metainformáció, költői kérdések megfogalmazása/

KO: [De ha tényleg] agyaggalamb lövészet volt, akkor az nem tilos! <leejtett vállak, szemkontaktus> /13. ellentétes érvek felvetése/

GP: És tudjuk, hogy tényleg agyaggalamb lövészet [volt, miután]..?/14.a műsorvezető kijelentésének megkérdőjelezése, metainformáció/

KO: [És tudjuk], hogy éleslövészet volt?<szemöldök felemelése, szemkontaktus> /15. a partner kérdésére vonatkozó metainformáció/

GP: Mind a kettőt saját maguk állítják^...erről a dologról^<bólint, fej oldalra billentése, szemkontaktus>, én pedig azt gondolom, hogy ..öö.. hogy...nem egy...<nyel, fejingálás, asztalra szegeződő tekintet> nem egy...parlamentari képviselőnek <homlokráncolás, szemkontaktus>, és nem egy...öö politikai műsor <homlokráncolás, hunyorítás> riporterének, műsorvezetőjének a feladata ez a dolog <kamera a szemöldökét felemelő műsorvezetőn>^, hanem az igazságügyi minisztérium és a rendészeti minisztérium által vezetett és felügyelt erőszakos szervezeteknek a dolga, hogy utána járjanak^<jobb kéz nyitott ujjakkal az asztalon érvel, KO egyenes testtartása, bal kéz tenyerére támaszkodás szóátvételi szándékot jelez>, én azért adtam be ezt az írásbeli kérdést, hogyha tetszik, akkor noszogassam egy picit a <fej oldalt billentése, asztalra néz> minisztériumot^, szerintem, <fejingálás, szemkontaktus> emellett nem lehet elmenni szó nélkül^, mert ha emellett elmegyünk szó nélkül, akkor mi lesz a következő állomás. <pislant, átadja a szót, szemkontaktus>/16. nem ad választ a kérdésre, információközlés, metainformáció/

KO: Akkor... visszatérünk az eredeti kérdésemhez <felemelt szemöldök, csodálkozó tekintet, szemkontaktus>, mit vár <előreszegett fej, fej oldalra billentése> az igazságügyi és rendészeti minisztériumtól, tehát..ő derítse ki...<fejingálás, bizonytalanság jelzése, kérdő tekintet, szemkontaktus>, legfőképpen utólag <arc baloldalának összehúzása, szemkontaktus>^, nos hol^, milyen löszerekkel <ujjakon sorol, szemkontaktus>, agyaggalamb lövészet volt, vagy mit csinált a magyar gárda? Tehát <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, ... ezt szeretné? <szem lehunyása, mozdulatlan arc> /17. információkérés, eldöntendő kérdés/

GP: Öö...., szerintem,...itt a kormánynak <bólogat, szemkontaktus> tehetetlennek lennie..biztosan nem szabad. Van...ö..Magyarországon rendőrség^, vannak mindenféle szervezetek <pislant, szemkontaktus, bólint>, amelyek arra hivatottak, hogy ..öö..nyomozzanak <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, vizsgálatokat indítsanak. Engem önmagában <fej oldalra fordítása, hunyorító tekintet> ez a kérdés is érdekel, hogy..ö..hogyan történhet meg az ma, Magyarországon, hogy miközben a magyar állam egyik nagyon fontos <bólint, szemkontaktus> ...szerve,..az igazságszolgáltatás <halvány mosoly> ööö...alapvető szerve a bíróság..ő első fokú ítéletében feloszlat egy egyesületet^, a magyar államnak egy valamilyen másik szerve, egy önkormányzati hatóság, vagy bármilyen más <fejingálás, szemkontaktus, jobb kéz partner irányába mozdul> állami, önkormányzati szerv engedélyt ad ennek a szervezetnek, [bármilyen szervezetnek] /18. metainformáció, információközlés/

KO:[de..ö önkormányzat] adta ezt a...<szemkontaktus, jobb kéz az asztalon, tenyérélen> /19.kiegészítő információközlés, ellenvetés/

GP: semmit nem tudunk erről a dologról <szemkontaktus, bólint>, erről szólnak az én kér[déseim] /20. a műsorvezető közlésére vonatkozó metainformáció/

KO:[Akkor] ez mind <GP meglepett arca, nyelvével felső ajkát érinti> feltételezés, amit Ön mond <fejét bal vállára billenti, szemét lehunyja, lassabban beszél>, véletlenül sem <szemkontaktus, fejingálás> akarom a Magyar Gárdát mentesíteni <szemkontaktus, oldalra billentett fej, szemöldök felemelése>, semmilyen szinten, és semmilyen cselekedete alapján, <kamera GP arcán, szemkontaktus, kontrollált figyelem>, de, ahogy az imént is mondtam <bólint, szemkontaktus>, ez megfoghatatlan. Tehát, a jog eszközeivel <fej oldalt billentése, szemkontaktus> azt megfogni, hogy ők <tágra nyílt szemek, oldalra néz> most, tényleg agyaggalambra vagy nem agyaggalambra <fejingálás, felemelt szemöldök, szemkontaktus>, ez most felfegyverkezés, mitől lenne az, ki adott erre nekik engedélyt <fejingálás, szemkontaktus>, tehát, biztos, hogy olyan helyre mentek, ahol <vállait felhúzza, jobb kéz érvelő mozdulata> , ahol bárki más is bemehetett és engedélyt kaphatott, nem? /21. metainformáció, információközlés, vélemény kifejtése, visszakérdezés/

GP: Hát, ez ...vagy így van <fejingatás, szemkontaktus>, vagy nem így van. Ők maguk, ugye nem adják ki újságírói kérdésekre azt..azt, hogy <homlokráncolás, szemöldök felemelése, fej oldalra billentése, szemkontaktus> ez pontosan hogy történt^, és nem akar nyilat.., nem akarnak nyilatkozni arról, hogy ki...kinek a löterén ez hogyan történt^, ez önmagában érdekes <bólogat, szemkontaktus>, nyilván, hogy..ha a rendőrség kérdezi őket, akkor erre a kérdésre válaszolniuk kell. Szerintem az semmiképpen nem járja <bólogat, hunyorít, fejét oldalra billenti, szemkontaktus>, és a magyar államnak a szervei amellet nem mehetnek el szó nélkül, hogy miközben van egy egyesület, amelyet <fejét oldalra billenti, szemöldökét felemeli> alkotmányellenes működés miatt.. első fokon feloszlat <hunyorít>..yö..egy magyar bíróság^, eközben ennek az egyesületnek a tagjai egyenruhában^, éles lőfegyverrel ..ő..lőgyakorlatot tartsanak^ <szemkontaktus>, szerintem,../22. metainformáció, véleménykifejtés/

KO: [Ha így volt] <szemkontaktus>. /23. feltételezés/

GP: [ez így nem járja] /24. véleményalkotás/

KO: tehát, még egyszer, tehát azt várja akkor az igazságügy minisztertől <fejét oldalra billenti, szemkontaktus>, hogy tegyen lépéseket annak érdekében, hogy <homlokráncolás, tágra nyílt tekintet> például a rendőrség járjon utána, <fejét jobbra billenti, szemkontaktus, hunyorít> kérdezzen rá a Magyar Gárda bármelyik zászlóaljánál^, vagy nem tudom, mi van nekik^, hogy most akkor tetszettek-e éles lőszerrel löni, avagy sem <a kérdés képtelenségét sejtető tekintet, szemkontaktus>, s ha igen, akkor hol <fej oldalra fordítása>./25. eldöntendő kérdés/

GP: Szerintem, többek között ez is lehet dolga a magyar hatóságoknak <bólogat, szemkontaktus>, de ugye biztos érzi <mosoly, szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólogat>, hogy mennyire abszurd ez a helyzet, hogy azt mondjuk, hogy a Magyar Gárdának zászlóalja van <fejingatás, mosoly, hunyorítás>. Tehát,..t.. én nem is értem, hogy hogyan jutottunk ide^, néha már mi magunk is elkezdjük átvenni azokat a kifeje[zéseket, amelyeket]/26. nem ad egyértelmű választ, a helyzetre vonatkozó metainformáció/

KO: [Így hívják] őket./27. nyugtázás/

GP: ők magukat, ugye, meg a magyar sajtó <bólogat, szemöldökét emeli, hunyorít>, meg a politikusok, mi is így hívjuk őket <szemkontaktus, mérsékelt mosoly>^, de az azért abszurd <fejét megemeli, majd oldalra billenti>, amikor...a..liberálisok kisebb államról beszélnek <halvány mosoly>, nem egy tehetetlen ..és béna kacsa államról beszélnek, amely államról azt gondolják, hogy el kellene tűnnie <fej másik oldalra billentése>, egy jó érzésű ember érzi azt, hogyha ezt a folyamatot..nem próbálja meg az állam..<szemkontaktus>..a maga eszközeivel, legitim eszközeivel megállítani és kontrollálni^, akkor ebből nagyon komoly, ebből nagyon komoly baj lehet. /28. korábbi kijelentések ismétlése, véleményalkotás, metainformáció/

KO: Csak attól félek, hogy ez megint egy követhetetlen, különösen utólag követhetetlen <szemkontaktus, szemöldök megemelése> történet lesz^ <fejét oldalra billenti, oldalra néz>, a rendőrségnek majd az lesz a hivatalos <fejingatás> véleménye, hogy utólag, honlapon történő hozzászólások alapján <szemöldök emelése, tágra nyílt szemek, előredől>, saját hatáskörben hogy kezdjenek el, és milyen alapon kérdezősködni <hitetlenkedő tekintet>, hogy tetszettek-e éles lőszerrel gyakorlatot végezni<bólogat, nyílt tekintet, homlokráncolás>^,miközben a Magyar Gárdának a hivatalos közleménye arról szólt <fej oldalra billentése, szelíd arc, szemkontaktus>,hogy agyaggalamb lövészet volt./29. metainformáció, információközlés, aggodalom kifejezése/

GP: ...<hangos belégzés> Ez teljesen jogos felvetés, egyébként van egy videó az interneten, amit saját maguk tettek fel <szemkontaktus, jobb kéz rakosgató mozdulata az asztalon> erről a dolgról, nyilván nem véletlen az, hogy ezt utólag tették meg^ <bólint, szemkontaktus>, a vizsgálatnak szerintem, akkor is van..van jelentősége <bólogat, szemkontaktus>, és lehet szerepe, hogyha nem is sikerül pontosan kideríteni minden egyes részletet^, mert, hogyha

abban lehet szerepe egy ilyen vizsgálatnak, hogy ez ne váljon rendszeressé <szemkontaktus>, keményebben fogalmazva egy még egyszer ne fordulhasson elő <felső ajkát érinti nyelvével>^, ..ö..akkor már..ezt szerintem megérte. Nem nézhetjük..sem politikusok <fejngatás>, sem pedig a magyar államnak az erre a célra létrehozott szervei <szemöldök felemelése, szemkontaktus> az állami működés fenntartását és a közrendet <pislant, fej oldalra billentése> hivatottak garantálni^, nem nézhetjük tétlenül, hogy szépen, lassan <bólogat, szemkontaktus>, lépésről-lépésre kialakuljon egy magánhadsereg <jobb kéz kitért ujjai a műsorvezető felé>, egy szélső jobb oldali alternatív erőszakszervezet^ <szemkontaktus, KO előredől, hangos belégzés>, ezt a magyar állam egyszerűen nem nézheti [tétlenül] /30. korábbi kijelentések határozottabb megfogalmazása, metainformáció/

KO: [Igen, csak] a jog eszközeivel nem nézheti tétlenül <tagolt beszéd, két kéz tenyérrel egymás felé, szemkontaktus>, és attól tartok változatlanul,..hogy..ö., és most egy példa eszembe is jutott <egy pillanatra kitérte kezét, majd zárja, szemkontaktus>, hogy annak idején, amikor az ünnepek és ünnepeink kapcsán...arról érdeklődtünk a rendőrségnél, hogy hogyan van az, hogy valaki..az egyik nemzeti ünnepünkön felgyújt huszonnégy padot <szemkontaktus, félrebillentett fej, tágra nyílt szem>, negyven darab autót,..ö..és mit tudom én hány száz villanyoszlopot és kukát tesz tönkre <fejngatás, távolba meredő tekintet>^, és ezért egy valakit gyanúsítanak, vagy felelősnek tartanak^, na..az az egy valaki <bólint, szemkontaktus> adott esetben, a következő ünnepen simán bemehet és bejelenthet egy következő demonstrációt <fejngatás, rezzenéstelen arc, szemkontaktus>, nincs priusza, hogy ő már tönkretette a fél várost, akkor itten nem <előredől, szemkontaktus> fog ő már semmiféle demonstrációt szervezni <mosoly, fejngatás, szemöldök megemelése>, merthogy nincs jogi eszköz erre azt mondani a rendőrségnek <szemöldök erőteljes felemelése, tágra nyílt szemek, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hogy nem szabad. Attól tartok <fejngatás>, hogy itt is valami hasonló esetbe botlunk. <szemkontaktus, bólint> /31. aggodalom kifejezése, metainformáció, információközlés, párhuzam állítása korábbi eseményekkel/

GP: Nyilván <szemkontaktus>, olyan kérdések is felmerülhetnek, hogy a jogalkotás mit tehet <homlokráncolás, bólint, szemkontaktus> ezen a területen, de azért a jogalkalmazás környékén is érdemes szénézni <bólogat, szemkontaktus>, ugye, Angliában, ha valaki benne van egy stadionban vagy .. egy focimeccs után egy pofozkodásban <homlokráncolás>, akkor évekig nem teheti be a lábát abba a stadionba^.. Nyilvánvalóan <bólogat, szemkontaktus, fej oldalra billentése>, megvannak azok az eszközök, amelyekkel...ö..ezt..Magyarországon is meg lehet oldani^, és hát, van ennek a kérdéskörnek egy olyan része, amiről <fejngatás, szemkontaktus> én magam, személy szerint nem is tudok túl sokat^ <bólogat, szemkontaktus>, ha tudnék, akkor meg azért nem beszélhetnék róla^<előredől, szemkontaktus, bólint>, de hát, biztos vagyok benne, hogy a magyar titkos szolgálatoknak is megvan a maguk feladata egy ilyen típusú szervezkedés esetén^ <szemöldök emelése, szemkontaktus>. Hozzáteszem <előredől, szemkontaktus>, hogy éppen az utcai őrjögéseknek példája azt mutatja, hogy néhány év alatt a magyar rendőrség gyorsan képes volt megtanulni azt, hogy hogyan <bólint, szemkontaktus> lehet a .. lehető legjobban visszaszorítani, megelőzni ezeket a típusú cselekedeteket^, ugyanezt kell csinálni ezekben az esetekben is <szemkontaktus, határozott arc, majd összeszorított ajkak, asztalra szegezett tekintet>./32. információközlés, metainformáció/

KO: Az a címe a beadványának, hogy „A Magyar Gárda a szemünk előtt cseréli az utcaköveket puskára. Mit tesz a kormány?” <jegyzeteiből olvas, majd szemkontaktus, lebiggyesztett ajkak, oldalra billentett fej> A Magyar Gárda nem dobált utcaköveket?! <szemkontaktus, kérdő hangnem> Tehát, nem erről ismerjük őket. /33. a partner beadványcímére vonatkozó metainformáció/

GP: Hát, hogyha most azt az állítást fogalmazzuk meg, hogy ..öö.. egyetlenegy tagja sem volt a Magyar Gárdának <mosoly, előredől, szemkontaktus> az utcákon, amikor ezek a szélsőséges tüntetések.[..zajlottak Magyarországon]/34. feltevések, metainformáció/

KO: [Azt ugyanúgy] nem tudjuk, mint azt, [hogyan] <merev tekintet, mérsékelt oldalra billentett fej> /35. metainformáció, információhiányra való utalás/

GP: [azt ugyanúgy] nem tudjuk, mint azt, hogy ott voltak^ <határozottan magánál tartja a szót, KO meglepett arcát mutatja a kamera, GP kitárt kezujjakkal magyarázó mozdulatok, szemkontaktus>, van Magyarországon egy..ö..láthatóan..több szervezett csoportból álló szélső jobb, ezeknek az ideológiája, gondolkodása, az államhoz, sok..erőszakos cselekedethez <bólint, szemkontaktus> való viszonyukat szerintem, meg..lehetősen hasonló^<bólint, szemkontaktus, fej oldalra billen>, mondom ezt anélkül, hogy általánosítanék, tehát, szerintem ez a kérdésfelvetés jogos <bólint, szemkontaktus>. Nem szabad megvárni <fejingetés>, hogy ők felfegyverkezzenek./36. magánvélemény alkotása, metainformáció/

KO: <hangos belézés, jegyzeteit nézi> ... Kíváncsi vagyok, hogy mi lesz a válasz <komoly arc, szemkontaktus>, köszönöm szépen, [hogyan volt]./37. beszélgetés lezárása, köszönet kifejezése/

GP: [Köszönöm szépen]./38. köszönet viszonzása/

ATV

Egyenes beszéd

Kálmán Olga – Kósa Lajos

2009.02.06.

13 perc 14 másodperc

főtéma: vita a parlament létszámának csökkentéséről

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Bő egy héttel ezelőtt jelentette be a miniszterelnök egy rendkívüli kormányülés után, .. hogy közjogi javaslatai vannak^,... egyebek mellett <bólint> az szerepelt benne, hogy legyen kisebb a parlament létszáma százkilencvenkilenc fő, és csak egy <fej oldalt billentése> forduló legyen és listás választás. Ebben kellene öt párti egyetértés, aztán egy kétharmados törvénynek a változtatása <kamerába néz, bólint>. A Fidesz válasza az volt, hogy örülnek <bólint>, hogy végre a szocialisták is kisebb parlamentet szeretnének, merthogy ők már régóta <bólint> azt szeretnének^, kétszáz fő <fej oldalt billentése>, tehát az eltérés egy, valószínű, hogy nem itt van a vita, hanem a mikéntben, hogy hogyan legyen ez a bizonyos választás. Egy forduló, több listás avagy sem. Kósa Lajos, a Fidesz alelnöke a vendégem^ <vendég felé fordul, szemkontaktus>. Jó estét kívánok. /1. információközlés, a partner bemutatása, köszöntése /

Kósa Lajos (a későbbiekben KL): Jó estét kívánok.<bólint, szemkontaktus, halvány mosoly> /2. köszönés viszonzása/

KO: Ön szerint... meg fognak egyezni? <szemkontaktus, mérsékelt homlokráncolás> /3. a partner álláspontja iránt érdeklődő eldöntendő kérdés/

KL: Most nagyon távol vannak az álláspontok<szemkontaktus>. /4. információközlés/

KO: Én is úgy látom <szemkontaktus>. /5. megerősítés/

KL: Ö..ugyanis, nem elég az, hogy azt mondjuk, most már a szocialisták is, hogy kisebb parlament, de korábban is mondták, tehát, tulajdonképpen <fejngatás, szemkontaktus>, ezt időnként mindenki mondja <bólint, szemkontaktus, halvány mosoly>. Hogy [kisebb parlament] /6. információközlés/

KO: [Tizenakárhány éve] /7. kiegészítő információközlés/

KL: Igen,...de...a...ennek a megvalósítása <fej oldalt billentése, szemkontaktus halvány mosoly>, öö...nagyon sok és <fejngatás>, meglehetősen bonyolult kérdésben..való..egyszerre..történő egyetértést jelentene <bólint, szemkontaktus>. Választójogi törvény <maga elé néz, szemöldök mérsékelt összevonása>, alkotmánymódosítás, választási eljárásról szóló törvény, <szemkontaktus> és..ö.. még ennél kisebb, nyilvánvalóan alapvető ellentmondásokat magában hordozó jogi szabályozás, ami ma, jelenleg folyik^,öö.. abban sem tudtunk megegyezni. /8. metainformáció, információközlés/

KO: E..öö. tehát, ..most [Önök] /9. szóátvételi kísérlet/

KL: [Tehát, itt ilyen ért]elemben<kamera KO meglepett tekintetén> /10. információközlés folytatása/

KO: Igen^ <szemkontaktus, mérsékeltlen összevont szemöldök> /11. nyugtázás, engedély megadása a partner további információközlésére/

KL: erős a jelenlegi választójogi törvények közben, egyes paragrafusaiiban is erős ellentmondás van, amire már az alkotmánybíróság is felhívta a figyelmet <bólint, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, és mégsem tudtunk dü..dülőre vergődni <bólogat, szemkontaktus>, egy nagyon egyszerű példát mondok <szemöldök felemelése, szemkontaktus, halvány mosoly, fej oldalra billentése>.Ö..ö..a..az OVB szerint, az országos választóbizottság szerint, a választói listákat^ öö..öö.a.. választás tárgyi, január elsejei .öö..lakossági adatai szerint kell összeállítani. Ez..ezt mondja a választási eljárásról szóló törvény is nagyjából <bólogat, szemkontaktus>, ugyanakkor az önkormányzati választási törvény meg azt mondja <fejét a másik oldalra hajtja, szemkontaktus>, hogy a választók.. a

választói listákat a.....<nyel, maga elé néz> választások kitűzését megelőzően <tagolt beszéd> kell...összeállítani hatvan nappal, a kettő, miután nem márciusban van a választás^ <szemkontaktus, fejingatás>, ellentmond egymásnak, és közben ténylegesen, erősen változnak...aaa.. választók adatai <kéz az asztalon,tenyérrel felfelé>, hát egy három-negyed év alatt sokan elköltöznek, változik [az adatuk]/ 12. információközlés, metainformáció/

KO: [Elköltöznek], persze. [Ööö] /13. egyetértés, szóátvételi kísérlet/

KL:[ez] nem egy nagy ügy^, és ebben sem tudunk megegyezni <szemkontaktus> /14. információközlés, metainformáció/

KO: Ö..hát, igen <bólint, jegyzeteibe néz>, szóval, ezért vannak nekem is kétségeim <szemkontaktus>, de Önök most azzal érveltek, hogy, öö ... nem is értik <fejingatás>, hogy a szocialisták mért csak most ébredtek fel, <szemkontaktus> hiszen eddig hatvanhétszer leszavazták a parlamentben az Önök indítványát, de ez az [indítvány] /15. egyetértés kifejezése, metainformáció, információközlés/

KL: [Azokat] az indítványokat, amelyek a <szemkontaktus> [kisebb parlament]/16. kiegészítő információ közlése/

KO: [ez az alkotmánymódosítás] ról szolt /17. módosító információközlés/

KL: Ö...nem <fej oldalra billentése> különböző indítványaink voltak, kisebb parlamentről, <bólint, maga elé néz> a választójogi törvényről <szemkontaktus, mérsékelten előrszegett fej>, mert mindegyik..[ez] /18. a műsorvezető közlésének tagadása/

KO: Volt a választójogi törvényről is <előrszegett fej, szemkontaktus>? Mert [a szocialisták meg mindig azt mondják] <hátradól, oldalra néz>/19. visszakérdezés, információközlés/

KL: [Hogyne, korábban volt] <bólogat> /20. megerősítő információközlés/

KO:[hogy nem volt] /21. információközlés/

KL: [volt,..] volt. De, a helyzet az az, hogyha belegondolunk,<szemkontaktus> másfél évvel ezelőtt még maga a.g.g.. egy.. ilyen vitában, amiben napirendre tűzés kapcsán bontakozott ki, <szemkontaktus>, nyilatkozta a sajtóban azt, hogy a szocialistáknak a leghat.. a leghatározottabban az az álláspontja <fej oldalra fordul, szemkontaktus>, hogy az egyéni választókörzeteket nem szabad megszüntetni <bólint, szemkontaktus>, mert túl.még jobban elszakítja a választóktól a választott politikusokat. Na, most ahhoz...ez..ehhez..az állásponthoz képest a tisztán listás választás, amikor a választóknak már semmi közük sincsen ahhoz, hogy személyükben is szavazzanak a politikusokra, mert csak listára tudnak szavazni^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólogat>, ez ...egy nagyon-nagy fordulat <fej oldalra billentése, szemöldök felemelése, változatos hangnem> /22. megerősítő információközlés, metainformáció/

KO: Most még van, Ön hisz még ebben? <szemkontaktus, fej oldalt billentése>

/23. eldöntendő kérdés/

KL: Az egyéni választókörzeti politikusoktól <fej oldalra billentése>...elvárható <bólint, szemkontaktus>, hogy a választók megkérdezik és meg is kérdezik, hogy mit csinált a parlamentben, erre-arra-amarra hogy szavazott <szemkontaktus, tagolt beszéd, fej oldalra fordul>, nekem is bejönnek a fogadóórákra és azt mondják, de kérem szépen, nem erről volt szó <szemkontaktus, szemöldök felemelése, fejingatás>, vagy erről volt szó, vagy ez kellene, az kellene. A...listás képviselőknek.. nagyon messze van a kapcsolatrendszerük a választóktól, mert nincs is..me..nincs is definiálható választó körzetük <jobb kéz érvelő mozdulata> /24. metainformáció, információközlés/

KO: Polgármesterként más esetet, tehát, nem az Ön példáját hozom fel, tehát, elhiszem <hátradól, szemkontaktus>..ö..Önök, hogy az Ön személyére voksolnak..azok..ö.., akik a polgármesteri munkája alapján ítélik meg például <bólogat, szemkontaktus> politikusi tevékenységét. De, mégiscsak, nem az a nagy ... átlag <tagolt beszéd>, hogy ismerem én ezt az XY politikust <fejingatás, mesélő hangnem>, tudom, hogy ott van az országgyűlésben^, de nem azt nézem <fejingatás, szemkontaktus>, hogy ő mit csinált itt a térségben, hányszor

szólalt fel a parlamentben, hanem azt <homlokráncolás, szemkontaktus> nézem, hogy melyik párthoz tartozik, Fidesz, rá szavazok, MSZP, rá szavazok <határozott hangvétel, bólogat>.
/25. információkérés, eldöntendő kérdés/

KL: Nem./26. tagadó válasz/

KO: Nem így döntenek az emberek? <szemöldök felemelése, szemkontaktus>/27. ellentétes véleményt sugalló eldöntendő kérdés/

KL: Nem, nem. De, van aki, nyilvánvalóan] <fejngatás, szemkontaktus>/28. tagadó és bizonytalan válasz/

KO:[Most] akkor nem vagy de? <kamera a meglepett arcú KL-n> /29. választó kérdés/

KL: Úgy értem, hogy nyilván van olyan <fej oldalt billentése, bólogat, szemkontaktus>. Hogy, hogy döntenek az emberek, az emberek sokféleképpen döntenek <bólint, szemkontaktus>, tehát hogyha ilyen egyedi állításokat teszünk egymással szembe, az egyszerre lehet igaz <gyors beszédtempó>. Van olyan ember, aki így dönt >bólint, kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>, én nem. Az..a..z átlagos tapasztalatokat <előrszegett fej, maga felé mutat a jobb kezével> mondom <elveszi szemét a partnerről>.....A..bármilyen kiváló <lassú tempó> képességű és rengeteget dolgozó, egy egyéni körzetben magválasztott képviselő, ha a pártja teljesen lenullázódik <tagolt beszéd, szemkontaktus>, akkor nem tudja megfordítani.. a választókörzetében a..a.. szavazatokat. De, én azt tapasztalom, hogy... mondjuk a <maga elé néz>, az adott párt teljesítménye <tagolt beszéd, szemkontaktus> a választói döntésekben képvisel egy ..olyan ..hatvan százalékot^, de az egyén <tagolt beszéd>..... legalább egy húsz százalékot <szemkontaktus>. És akkor még van húsz százalék ilyen másodlagos, harmadlagos..ö.. szempontrendszer../30. saját vélemény kifejtése, metainformáció/

KO: A döntésben <szemkontaktus>. /31. kiegészítő információközlés/

KL: A döntésben. Az nagyon sokféle. [Lehet] /32. információközlés/

KO: [Ühüm] /33. nyugtázás/

KL: jó beszédű, jó svádájú . öö..valamilyen gesztusa szimpatikus, egyszer segített nekem <mosoly, szemkontaktus, ujjak soroló mozdulata, fej billentése>, tehát, az nagyon eltérő <jobb kéz íves mozdulata, szemkontaktus, halvány mosoly>, de, egyébként valóban <felemelt szemöldök, szemkontaktus, bólint> ezt is lehet látni, a..hát, nézze meg. Vesse össze <bólint, szemkontaktus, majd maga elé néz> az egyéni körzetekben dolgozó képviselők által elért szavazatokat^ azzal, hogy az ő jelölő szervezetére hányan szavaztak. Egy jó képviselő esetén, az ..gon...Fideszre szavaznak 38 %-an <összevont szemöldök, szemkontaktus>, és a jó képviselőre <előredől, egyenes tekintet> meg 48 %-an. Tehát, 10 % -ot nyer, de olyan szavazója van, aki a pártját nem választotta meg, de őt [igen] /34. információközlés/

KO: [Tehát] /35. szóátvételi kísérlet/

KL: [Ez az] MSZP-nél is így van <előredől, szemkontaktus>. Lefelé egy rossz képviselő <fejngatás>, tudok olyan körzetet mondani <előredől, szemkontaktus, halvány mosoly>, ahol..a..az adott párt megnyerte ..a ..listán a szavazást < bólogat, szemkontaktus>, és az adott párt jelöltje meg elbukta <fej oldalt billentése>. Mert rossz képviselő volt <bólint, szemkontaktus>, tehát, ez..az adatok azt mutatják, hogy igenis ez befolyásolja../36. közlés folytatása, metainformáció/

KO: Akkor most ez alapján <szemkontaktus> /37. framing kísérlet/

KL: ez lehet perdöntő is, hogyha csak 5 %.nyi a különbség <szemkontaktus>. /38. közlés befejezése/

KO: Persze. Akkor, most ezek alapján, amit elmondott, ..ö..teljes mértékben kizárt, hogy támogassanak egy olyan javaslatot <szemkontaktus, kimért hangon, mérsékelten összevont szemöldök>, amelyik egy fordulás és tisztán listás <fej oldalt billentése, szemkontaktus> választásról szól? /39. framing, eldöntendő kérdés/

KL: Ööö...nem.nemcsak arról van szó, hogy öö..., hogy .öö ez meglehetősen ötletszerűen vetődik fel, mert a korábbi egyeztetéseken <fej oldalt billentése, szemkontaktus, kezek összefűzve az asztalon> soha ilyet még nem hallottunk, ilyen javaslatot. /40. metainformáció, tagadás/

KO: Dehogyanis[nem]<szemkontaktus>. /41. a partner kijelentésének cáfolata, metainformáció/

KL: [Az] egyéni körzetek[ben a szocialisták] /42. információközlés/

KO: [Hát, volt ez már], volt, volt már [ilyen javaslat] <szemkontaktus> /43. helyesbítő információközlés/

KL: [de nem a szocialistáktól], egyéni körzeteket a szocialisták még soha nem akartak megszüntetni <bólogat, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>. De, nekem, egyébként <fej oldalra fordítása, maga elé néz> ez személyesen is, és azt gondolom, hogy a Fidesznek is <maga elé néz, homlok ráncolás>,...jogosan, az az álláspontja, hogy <szemkontaktus, fej oldalt billentése> úgyis olyan mértékben el..távolodott a döntéshozó, a politikus, a választópolgároktól <bólogat, érvelő kézmozdulat, szemkontaktus>, hogy ezt a távolságot növelni, az komoly veszélyt jelent a demokráciára <apró bólintások, szemkontaktus, halvány mosoly>, mert hogyha az emberek végképp azt érzik <tagolt beszéd>, hogy négy évente egyszer kell nekik a szavazatuk, és utána a politikusok egyáltalán nem törődnek velük, az veszély. Én <jobb kéz felemel, érvelő mozdulat, szemkontaktus>, mást mondanék^, ha Gyurcsány Ferenc valójában magyarországi demokrácia működési zavarait próbálná orvosolni, akkor azt mondta volna, hogy hozzuk közelebb a választást az emberekhez^,<szemkontaktus> ne csak négy évente legyen választás <szemkontaktus, kéz érvelő simító mozdulata>, hanem, mondjuk azt, hogy a választási ciklusok egymásba ívelnek, és..hm..2010-ben lehetne <szemkontaktus, hunyorító tekintet> parlamenti választás^, 2012-ben önkormányzati. Aztán megint parlamenti. Tehát, hogy <szemkontaktus> az emberek két évente [érezzék] /44. saját nézőpont kifejtése, metainformáció/

KO: [Tehát, hogy ne] abban az évben <tagolt beszéd, szemkontaktus> legyen /45. framing/

KL: [hogy szükség van rájuk] /46. közlés folytatása/

KO:[önkormányzati választás], amikor [átfedések legyenek?] <szemkontaktus>/47. framing folytatása/

KL: [Csak azt akarom mondani <előredől, szemkontaktus>, hogy] hogyha valójában az a szándék,[...] /48. szóátvételi és framing kísérlet/

KO: [De], ez most lehet egy komoly javaslat az <előredől, szemkontaktus> Ön részéről? <kamera KL meglepett tekintetén> /49. eldöntendő kérdés, metainformáció/

KL: Énnekem ez a meggyőződésem <kéz maga felé, szemkontaktus>, hogy ezt kellene csinálni, de mondhatok még mást is, hogyha annyira a de.. demokráciáért aggódunk <szemkontaktus, fejingetés>, csak nekem <kéz maga felé, fej oldalt billent> énnekem az a benyomásom <szemkontaktus, előredől>, hogy..hogy öö.. <oldalra néz, torkát köszörüli>, hogy..a.. miniszterelnök ezt a javaslatcsomagát, csomagját jelentős mértékben <bólint, szemkontaktus> figyelem..elterelés kap..miatt tette, mert szemmel láthatólag a válsággal <kezek rakosgató mozdulata, szemkontaktus> nem tud mit csinálni <maga elé néz>,[e..egész aggasztó] /50. a miniszterelnök intézkedéseinek minősítése, saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KO: [Na, de azt nem mondhatja], <kamera KL meglepett tekintetén> hogy a válsággal kapcsolatos, a válságmegoldással kapcsolatos lépések nem történtek <halvány mosoly, szemkontaktus, homlok mérsékelt ráncolása>? /51. a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció/

KL: Az..a..inkább az a baj, hogy, hogy...amik történtek <szemkontaktus, halvány mosoly>, azok rosszak <fejingetés>. És csak..<előredől, maga elé néz, kezek egymásnak támaszkodó ujjakkal az asztalon>, de nézzük a tényeket, nézze meg/52. a miniszterelnök intézkedéseinek minősítése, metainformáció/

KO: Mondjon egy rosszat. /53. a partner felszólítása információközlésre/

KL: <érvelő kézmozdulatok>..A jelenség, mert a..az egy dolog, hogy a miniszterelnök <szemkontaktus> mennyire ködös tekintettel tud a parlamentben beszélni <fejngatás, összeszorított ajkak, nem tetszés kifejezése>, az nem számít <szemkontaktus>. Az a kérdés, hogy a válság résztvevői <maga elé néz>, maga a piac, az üzlet mit reagál rá <tagolt beszéd>. Össze[geben] /54. a miniszter viselkedésének minősítése, metainformáció/

KO: [De]<kamera KL megdőbbsent arcán> mondjon egy rossz lépést. /55. a korábbi felszólítás megismétlése/

KL: Mondok egy..mondok <előredől, szemkontaktus, szemöldök mérsékel felemelése>, a jelenséget mondom. Összehív..a <oldalra néz>...miniszterelnök egy....rendkívüli parlamenti ülést. Ezt egyébként, egyáltalán nem szoktak <szélesre húzott ajkakkal>. A legutolsó az akkor volt, amikor a délszláv <jobb kéz a partner felé mutat, szemkontaktus> háború volt, [egyébként] /56. információközlés/

KO: [De ez] most baj? <szemkontaktus> /57. véleménykérés/

KL: tíz évvel ezelőtt. Nem, ez önmagában nem baj, hogyha az eredmény kijön belőle. De csütörtökön ..ö..<maga elé néz>..összeül ez, öö a miniszterelnök mond egy 45 perces beszédet^ <oldalra néz>, mit válaszol rá pénteken a piac, a gazdasági szereplők <szemkontaktus>, ... drámai zuhanásba kezd a [forint] <fej elsőpró mozdulata, tagolt beszéd, szemöldök felemelése> /58. vélemény kifejezése, metainformáció, információközlés/

KO: [Az egész régióban] /59. kiegészítő információközlés/

KL: Tehát [semmit nem értek el belőle,] de, de a [miénk] <szemkontaktus> /60. információközlési kísérlet/

KO: [Tehát,] azt mondjuk, nem mondja, hogy a zloty is Gyurcsány 45 <fej oldalt billentése, szemkontaktus, mosoly> [perces] /61. a partner közlésére adott metainformáció/

KL: [Bocsánat^]/62. engedélykérés közlésre/

KO: beszéde miatt [zuhant?]/63. metainformatív közlés befejezése, eldöntendő kérdés/

KL: [Nem], nem, de az egész régióban <fejngatás, előredől, összevont szemöldök, kezek maga felé>, de a miénk zuhant a legjobban. És olyan történelmi küszöböt, lé..lélektani küszöböt lépett át, amire senki nem..nem mert gondolni <szemkontaktus, két kéz behajtott ujjakkal egymásba fonódva> /64. válasz, információközlés/

KO: Nem zuhant .ro...nagyobb, mint máshol <előreszegett fej, szemkontaktus> a régióban <fej oldalra billentése, jobb kéz érvelő mozdulata, homlokráncolás, szemkontaktus>, csak [nálunk] /65. helyesbítő információközlés/

KL: [Aa.]/66. szóátvételi kísérlet/

KO: volt egy lélektani küszöbünk^,... vagy [határunk, amit átléptünk.] <szemkontaktus>/67. információközlés befejezése/

KL: [Igen, ... igen] <bólogat>, és a.a... az azért kísérteties volt^, hogy magyarul^.. <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a válságból^, a miniszterelnök fellépése <kezek maga felé irányuló mozdulata, szemkontaktus, összevont szemöldök>, az égvilágon <lassú fejngatás, tagolt beszéd, szemkontaktus> semmit nem tudott csökkenteni. De, teljesen mindegy <vállak felemelése, szemkontaktus, gyorsabb beszédtempó, fejngatás>, ezzel az erővel akár síelhetett is [volna] <KL meglepett tekintete> /68. a miniszterelnök tettének metainformatív értékelése/

KO: [De, most] azt gondolta, hogy mond egy beszédet a parlamentben^, és másnapra volt válság <magas hangon, fej oldalra fordul, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nincs válság. Tehát, [hogy minden megoldódik?]/69. framing, metainformatív információközlés, minősítés/

KL: [Nem, nem arról van szó] <fejngatás, összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy volt válság, nincs, csak valami pici jelét látjuk annak, hogy valakik esetleg elkezdtek bízni a miniszterelnökben <szemkontaktus, fokozott artikuláció>, ennek nyoma sincs. <fej oldalra

billentése, jobb váll felemelése, szemöldök felemelése>. Egyébként [öö.. a napnál világosabb] /70. a műsorvezető közlésének tagadása/

KO: [De a forint romlása], a forint romlását <előredől, szemkontaktus> nem sorolhatja ebbe a kategóriába, tehát, ez egy régiós <fokozott artikuláció>..öö.. az egész piacra, a régióban az egész piacra jellemző romlás volt. Tehát, nemcsak a forintra. /71. a partner közlésének értékelése, kijavítása, metainformáció/

KL: De, most akkor <maga elé néz, kezek kitért ujjai tenyérrel egymás felé>, de a helyzet a következő. Én <maga felé mutat, szemkontaktus, előredől> ..a hogy is mondjam, beszélgettem utána, a parlamenti ülés után az oda meghívott diplomáciai karral. S azok mind azt kérdezték tőlem <fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy mire volt ez az egész <szemöldök megemlése, szemkontaktus>. Show must go on. Nem történt semmi. Ne..nem a..show business az fontos dolog^ <fokozott artikuláció, szemkontaktus, hüvelykujj felfelé>, de a varietében <bólint, szemkontaktus> kell csinálni. Azt várták, hogy a miniszterelnök ööö, ködös, és egyébként önmagában értelmezhetetlen kijelentéseken túl <felhúzott vállak, oldalra fordított tekintet, széles ajaknyitás>, valamit elárul abból, [hogy mit kéne csinálni, és ez nem volt] /72. a saját vélemény közlése, metainformáció, hivatkozás a diplomáciai kar vélekedésére/

KO: [Na, de, hogyha nem tájékoztatta volna] Önöket <szemkontaktus>, és ha nem lett volna rendkívüli ülés <maga elé néz>, és nem mondta volna el, hogy ebben és ebben és ebben gondolkodunk <fej oldalt billentése, szemkontaktus>^, akkor, én meg azt gondolom <fej jobbra-balra billentése, hullámozó felsőtest mozdulatok>, hogy Önök lettek volna az elsők <kezek az asztalon, hüvelykujjak felfelé néznek>, akik azt mondják, hogy még csak azt sem mondja, hogy mit szeretne a kormány, vagy mi felé lép, tehát, mintha semmi köze nem lenne az országgyűlés[nek ehhez] <szemkontaktus, lebiggyesztett ajkak>. /73. feltételezett ellenzéki reakció kifejtése a miniszterelnök feltételezett lépésére, metainformáció/

KL: [De a, de a helyzet] a következő <maga elé néz, ráncolt homlok, fej oldalt billentése>, nem a Fidesz kedvéért kell csinálni ezt a műsort <fejngatás, összevont szemöldök, maga elé néz>./74. metainformáció a miniszterelnök válságjelentésére vonatkozóan/

KO: Nem, az országgyűlés /75. helyesbítő információ/

KL: hanem, hanem ..<távolba néző tekintet>, nem az országgyűlés kedvéért <fejngatás, maga elé néz>. Az emberek a szenvedői ennek <tagolt beszéd, maga elé néz, kezek összefűzve az asztalon, hüvelykujjak felfelé néznek>. Az embereknek kellene valami irányt mutatni <szemkontaktus, nyak behúzva>. És az a probléma, hogy az nem irány, hogyha valaki kiáll, azt mondja, hogy arra menjünk <jobb kézzel jobbra mutat, jobbra fordul>. Aztán másnap azt mondja, hogy erre menjünk. <balra fordul, jobb kéz határozottan összeszorított ujjjaival előre mutat>.... Aztán erre menjünk <még inkább balra fordul, jobb kézzel balra mutat>, és amarra^, és..[és három napon] /76. információközlés, metainformáció/

KO: [Ezt mondta?]<finom, sajnálkozó hangon> /77. a partner közlésének megkérdőjelezése/

KL: [belül] a szélrózsa 360 fokán körbemutat <jobb kéz ujjai bezárva, hüvelykujj nyitva, jobbra mutat, szemkontaktus>. Hát, két nappal még a <megnyalja ajkát> parlamenti beszéd előtt <hátradól, oldalra néz> élesen elítélte azokat a megnyilatkozásokat, amelyek járulékot <oldalra, lefelé néz> és adót akartak csökkenteni. Ő maga már azt mondta, hogy nem létezik ..reform ..öö.. és kilábalás járulék és adó csökkentés nélkül <maga elé néz>, aztán azt mondta, hogy bruttóítani vagy nettóítani kell a családi pótlékot <szemöldök felemelése>, ez értelmezhetetlen, mert itt a szorzószámok azért mégiscsak lényegesek <fejngatás, szemöldök megemlése>, hogy mit mivel csinál. Azt mondja, <hátrébb mozdul, asztalon rendezget> hogy valami vagyoni jellegű adó kell, de az micsoda <szemöldök megemlése, szemkontaktus>? Vállalkozói vagyon, ingatlanvagyon <ujjain sorolja, szemöldök összevonása>, hogy kell az egészet csinálni <vállak megemlése>? És akkor.. /78. a miniszterelnökre vonatkozó metainformáció, a kijelentéseire vonatkozó megjegyzések/

KO: Nem tudom, ezt egyébként a különböző gazdasági szakértők [értették] <fej jobb váll felé mozdítása, szemkontaktus, szemöldök megemelése>. /79. témaelhárítás, utalás szakértői vélekedésekre/

KL: [Mert a különböző] /80. közlési szándék/

KO: [Én] akárkivel beszéltem itt, az irányvonal [érthető volt] <szemkontaktus> /81. magyarázkodás/

KL: [Nem]. A dolog abból a szempontból volt, hogy is mondjam, ügyes, csak önleplező és haszontalan <oldalra fordul, összevont szemöldök>, hogy, hogy mindenki azt értett bele a miniszterelnök szavaiba, amit akart <szemkontaktus>. Csak az probléma, hogy ma már nem öö <maga elé néz>... jósdába járnak az emberek, hogyha valamit akarnak <szemkontaktus, hunyorító tekintet>, mert Delphoiban az biztos jó mondat volt, hogy „Ha megindítod a háborút, egy nagy birodalom fog megbukni^.” Csak azt nem é..árulták el, hogy az a birodalom bukik meg <előredől, szemkontaktus>, amit én képviselek <magára mutat, fokozott artikuláció>, vagy az, amit megtámadok. Nem, nem ..ugyanaz a dolog <hátradől>. De <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a mondatot ugye kimondták< kitért kezek a levegőben, fej oldalt billentése>, ráadásul igazuk lett. [Gyurcsány is ezt mondta.]/82. a miniszterelnök kijelentéseinek metainformatív elemzése/

KO: [Na, most azért csak nem itt] tartunk./83. saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KL: Ezzel nem lettünk okosabbak. /84. magyarázat/

KO: De február tizenhatodikán...<előredől, szemkontaktus> remélem, hogy okosabbak leszünk, állítólag konkrétumokat hallunk [már]/85. a partner megjegyzését figyelmen kívül hagyja, metainformáció/

KL: [Ööö]..na, de.ö, na itt van a baj <előredől, behúzott nyak, szemkontaktus, kezek összefűzve az asztalon>, megint..mi ho.. megint itt..itt <előredől, maga elé néz, maga felé mozuló kezek>. Itt van a válság <szemkontaktus>. Hetente változik a helyzet. Drámai, ami történik. Hát ilyen <lehunyja szemét, kezek kitérve> tízezer számra bocsátják el az embereket az állásaikból. A..a deviza hitelesek kétségbe ejtő helyzetben vannak, napról napra. És akkor, és akkor.../86. a műsorvezető megjegyzését figyelmen kívül hagyja, információközlés/

KO: Pont ezekről [a megoldási javaslatokról beszéltünk] /87. információközlés/

KL: [Várjon <előredől, szemkontaktus>, és akkor] mi most, Ön is azt mondja, hogy...majd ..talán két hét múlva <jobb kéz mutatoujja a levegőben, balra fordul, hunyorító tekintet> vagy másfél hét múlva, hallunk valami konkrétumot./88. a műsorvezető kijelentésének megkérdőjelezése, metainformáció/

KO: Mindjárt megkérdőztem /89. közlési szándék/

KL: Te jó isten!<szemkontaktus>/90. metainformáció, érzélem kifejezés/

KO Mindjárt megkérdőztem Szabó Zoltán [szocialista]/91. információközlés/

KL: [Ez nagyon] fontos <bólogat, ajkait elhúzza>/92. minősítés/

KO: képviselőt, [hogy ő mit tud]/93. megnyilatkozás vége/

KL: [Igen, ... de konkrétan] a miniszterelnököt kéne megkérdőzni <bólint, szemkontaktus> /94. a műsorvezetőt a miniszterelnök meginterjúvolására biztatja/

KO: Csak ő most nincs itt,... de Szabó Zoltán itt van, ha engedi/95. magyarázat, a beszélgetés lezárására tett kísérlet/

KL: igen csak, csak biztos tudja, hogy... jó <fejét lehajtja, ingatja> természetesen, és örülnék, hogyha valamit mondana, már csak az a baj, hogy általában két nap múlva <szemkontaktus> az ellenkezőjét mondják,... és így nehéz kiigazodni abból, .. hogy mi történik./96. a szocialistákra vonatkozó sztereotípiák megfogalmazása/

KO: Na... jól van, azért nekifutunk <szemkontaktus>. Köszönöm, hogy itt volt./97. nyugtázás, köszönet kifejezése/

KL: Köszönöm szépen <szemkontaktus>. /98. köszönet/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga- Lendvai Ildikó
2007. 06.15
22 perc 15 másodperc

Főtéma: olajügycyk, Orbán Viktor és így a FIDESZ kapcsolata az olajügycyk egyik fő vádlottjával

Kálmán Olga (a továbbiakban KO): Jó estét kívánok. Üdvözlöm önöket. <mosoly> Van-e még kapcsolata Orbán Viktornak az olajügycyk egyik fő vádlottjával? Ezt kérdezte a szocialista párt képviselőjében <jegyzeteit nézi> ööö Nyakó képviselő, Nyakó István az MSZP szövívője. Tóth Béláról van szó^, őt nevezte meg^ az MSZP szövívője, aki sajtóhírek szerint a FIDESZ egykori kampánymenedzsere volt, a MAHÍR volt elnöke^, Orbán Viktor bizalmi embere^ <fej oldalra billentése, tágra nyílt szemek>, és hát igazából a további életéről, vagy az ügy további életéről tudunk^, a..... mégpedig arról, hogy az ENERGOOL ügyben egyik vádlott Tóth Béla. Hát, arra pedig biztos emlékeznek, hogy az elmúlt napokban pont a FIDESZ állt elő azzal, hogy Gyurcsány Ferenc cége is érintett lehet, volt valamilyen kapcsolata olyan céggel, amely érintett az olajügycykben <tekintet a kamerába irányul, oldalra billenő fej, szemöldök felvonása>. Itt tartunk pillanatnyilag <mosoly>. Lendvai Ildikó az MSZP frakcióvezetője a vendégem. Jó estét kívánok. [Üdvözlöm] /1. a nézők és a vendég üdvözlése, a téma bevezetése, információközlés/

Lendvai Ildikó (a továbbiakban LI): [Jó estét] kívánok. <szemkontaktus, mosoly>/2. üdvözlés viszonzása/

KO: Na... meddig tart ez a játék?<előredől, szemkontaktus> Tehát naponta kiáll az egyik párt, aztán a másik párt < a fej jobbra-balra billen, a jobb kéz mutatóujja szintén> és azt mondja, hogy ő érintett, nem is igaz, ő érintett. /3. információkérés, kiegészítendő kérdés/

LI: Szerintem addig tart, amíg nem látjuk a papírokat <szemkontaktus>. És itt érdemes megnézni, hogy ki mit <bólint> tett a papírok titkosításáért <nyílt tekintet, mosoly>, illetve nyilvánosságáért. Én magam már nem is emlékeztem rá, Dávid Ibolya akkori igazságügy miniszter <mosoly, szemkontaktus>, tehát ő ismerte az Orbán-kormány dógait, most Dávid Ibolya egyik nyilatkozatában olvastam, hogy a 85 éves titkosítás az Orbán-kormány ideje alatt és szándékából született^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, mi most, ahol lehet, ez a kormány ahol lehet, ezt a titkosítást föloldja. Én azt mondom, lássuk a medvét <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nézzük meg, mi van a papírokban, és akkor talán választ találunk a kérdésekre. Már az egyikre, aaa miniszterelnök egyik cégére őszintén szólva már van válasz, ha bízunk az igazságszolgáltatásban <bólint, szemkontaktus>, mer' az már korábban kiderült, hogy itt ő semmiféle ilyen kapcsolat nincsen^ <szemöldök megemlése, nyílt tekintet>. A mi kérdéseinkre, Tóth Béla szerepére, a Tóth Béla-Orbán-kapcsolatra, az egész ENERGOOL-ügyre meg őszintén remélem <mosoly, szem behunyása> nagyobb fényt vetnek majd a nyilvánosságra került papírok, mint ami fény eddig rájuk esett. <mosoly, szemkontaktus>/4. válasz a kérdésre, magánvélemény kifejezése, információközlés, a korábbi ellenzéki kormány hibáztatása/

KO: Én pedig épp azon gondolkodtam, hogy hányszor és milyen formában rángatják még elő a Széchenyi-tervből részesült őö <oldalt tekint, fej oldalra billent> egyik pályázót, nevezett őö Csüllög Zsigmondot^, <szemkontaktus, bólint> ... aki ugye a kecskeméti maffia-per egyik vádlottja volt^, már ítélet is született, s ugye a mosonmagyaróvári wellness hotelről beszélünk, amely kapott a Széchenyi-pályázaton pénzt, az Orbán-kormány utolsó napjaiban a pénzt át is utalták. Szóval ezt már <szemöldök összevonása, határozott szemkontaktus> Kóka János is felvetette, hogy meg fogják vizsgálni^, vót ennek már vagy két éve <mesélő hangnem, szemkontaktus>, nem nagyon hallottunk erről a bizonyos pénzkiutalásról,... hogy

ez most jogos volt,... nem volt jogos <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. Tehát mintha el-elcsillapodott volna az ügy^, aztán <LI mosolyog> ma Nyakó István is emlegette. Szóval, néha-néha ott <jobbra-balra billenti fejét> Széchenyi-tervezünk, meg..meg meg ő <ajkait lebiggyeszti, szemöldökét megemeli, szemkontaktus> mit tudom én... wellness hotelezünk <LI torkát köszörüli> ... aztán csönd lesz./5. információközlés, a jobb- és baloldal tetteinek metanyelvi értékelése/

LI: A..annak én sem vagyok híve, ...<bólint, szemkontaktus> hogy ilyen kérődzőként újból és újból kérődzünk a már egyszer megrágott falatokon, de ezek a falatok <mindkét kéz magasban, érvelő mozdulatok> nem voltak megrágva. Ezeket se kiköpni, <szemöldök felemelése, határozott szemkontaktus, tágra nyitott szemek, túlzó artikuláció> se lenyelni nem tudta az ...ország^.... mert ahogy említette... <hunyorítás, fejingetés>, valahogy nem került pont a vizsgálatok végére, vagy egyikük sem tudja, hogy milyen pont került. Azt nem tudom <bólint, szemkontaktus>, hogy az olajügyek kapcsán mikor fogunk mindent látni,<szemkontaktus>... hiszen az a hihetetlen mennyiségű oldal....az hát nyilván lassan olvasható és lassan is oldható fel^, de ha már <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése, szemkontaktus> ez a folyamat elkezdődött,... akkor én annyiban optimista vagyok <bólint, szemkontaktus>, hogy hátha végre nemcsak szóvivői nyilatkozatoknak kell hinnünk vagy nem hinnünk, ki-ki pártállása szerint <bólint>, hanem... láthatjuk a dokumentu[mokat.] /6. saját nézetek kifejtése, információközlés/

KO: [Na,... hát] majd meglátjuk <bólint, szemkontaktus>. Szilvási György azt mondta, hogy már július-augusztusban néhány irat nyilvános lesz az olajdossziéból. Izzalom[mal...]/7. a partner kijelentésének feltételes elfogadása, hivatkozás/

LI: [Már az] a néhány irat is jó pár ezer oldal lesz! <bólint, szemkontaktus> /8. információközlés, vélemény kifejezés/

KO: Így igaz <mosoly, szemkontaktus>. A 80 ezerből./9. megerősítés/

LI: Igen./10.jóváhagyás/

KO: Izzalommal várjuk. Na,... hát beszéljünk a hétvége <előredől, szemkontaktus> egyik fontos eseményéről. Több heti öö...huza-vona után azért mégis megszületett az a bizonyos koalíciós kiegészítés,<szemkontaktus> amit a két párt, pártelnök írt alá. Nekem azért nagyon az volt az érzésem <fej oldalra billentése>, öö meg is kérdeztem már Hiller Istvántól tegnap esti adásunkban, meg Magyar Bálinttól is, de nem hagyom ki, hogy Önnek <kamera a mosolygó LI-n> ne tegyem fel ezt a [kérdést^]/11. a korábbi téma udvarias lezárása, a partner rávezetése az új témára, információközlés/

LI: Húha, ... én meg nem láttam, hogy ők mit feleltek <mosoly, szemkontaktus>, de remélem, hogy stimmelni fog./12. meglepettség kifejezése/

KO: Nem baj <lüktető dallam, fejingetés, szemkontaktus>, ez így jó. Szóval,... nagyon az volt az érzésem és változatlanul az, hogy a szabad demokraták ma sarokba szorították <bólint, szemkontaktus> önöket, és elővették a bizonyos leltárakat, azt a listát, hogy mit nem tudtunk még átvinni^ most már a harmadik koalíciós házasságba. Na, ... azokat gyorsan kérjük most <bólint, szemkontaktus, gyors beszédtempó>, és mintha most sikerült is volna. /13. a partner megnyugtatása, magánvélemény kinyilvánítása, információközlésnek tűnő információkérés/

LI: Akkor hadd beszéljek a mi leltárunkról <maga elé néz>. Tudniillik az a normális, ha nem az úgynevezett nullaösszegű játszmat játszuk egymással, a két koalíciós partner^ <bólint, szemkontaktus>, magyarán, ha az egyik pluszban van, akkor ugyanannyi mínuszt kell levonni a másik terveiről, és úgy érzem, hogy mi...mi most nem ezt játszottuk <fejingetés, szemkontaktus>. Voltak tételek, gondolatok, amelyekben valamilyen munka elindítása valóban a szabad demokratáknak volt különösen fontos <mindkét kéz a levegőben, szemkontaktus>. Nyilván nekünk is, de az ő politikai menetrendjükben ez különösen elől szerepelt. Ilyen volt az egyház finanszírozástól <szemkontaktus>,... mondjuk a titkosszolgálati papírok hozzáférhetőségéig <szemkontaktus, fej oldalra billentése> több

minden. Hadd mondjak valami olyat, ami a mi étlapunkról került a megegyezésbe <bólint> és azt hiszem, hogy ..hogya ez így jó <szemkontaktus, bólint>. Mi kértük, hogy mindenképpen szerepeljen a megegyezésben az egész <szemkontaktus> szociális reform története^, ... annak a képtelen helyzetnek a felszámolása Magyarországon, hogy olykor, ha valaki végre dolgozni megy egy..egy megalázó, segélyezett helyzetből, akkor rosszabbul jár <bólint, szemkontaktus>, mert egy csomó szociális támogatástól őo elesik. Egy teljesen új szociális intézményrendszer <tágra nyitott szemek, szemöldök felemelése>, ami a munkahelyteremtéssel, adott esetben a közmunka lehetőségével van összekapcsolva^, ez valódi reform. Nem szeretek a szóval dobálózni^, de ez tényleg az. Mi kértük, hogy ebben egyezzünk meg végre <szemöldök és homlok ráncolása>. Mi kértük azt is, hogy a nyilvánvalóan nagyon fontos biztosítási modell választás mellett, végre kerüljön az egészségügyben azokra a változásokra sor, amik az ellátás minőségét közvetlenül érintik <szemkontaktus>. Ez ... a mi étlapunkról került a megegyezésbe <bólint>, és örülünk, hogy bekerült. Mi kértük azt is, hogy a gazdaság fejlesztésének őo különböző eszközei között készüljön egy <szemkontaktus> külön program a hazai kis-és középvállalkozások fejlesztésére, nem azért, mert őo...valamilyen..elvakult szemlélettel azt hisszük, hogy a magyar vállalkozó eleve mindent jobban tud, mint a külföldi, hanem azért, mert azt hisszük és azt látjuk, hogy munkahelyteremtő <bólint, szemkontaktus> tartaléka elsősorban a hazai kis – és középvállalkozásoknak [van]./14. információközlés, a koalíción belül az MSZP szerepének hangsúlyozása/

KO: [Hát], ettől függetlenül nem hiszem <fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy valaha is fel tudják venni a vállalkozók a harcot a multinacionális cégekkel./15. magánvélemény kifejezése/

LI: Nem is biztos, [hogya..]/16. információközlési szándék/

KO: [Nem tudnak] annyi támogatást adni <fejét rázza>./17. a megkezdett véleménynyilvánítás befejezése/

LI: Nem is biztos, hogy harcolniuk kell velük <fejngatás, szemkontaktus>. Azt kell megnézni, hogy akár <szemöldök felemelése, szemkontaktus> beszállítói programokkal^, ... akár munkahelyteremtő kedvezményekkel hogy lehet a világgazdaság nagy rendszerében a mi vállalkozóinknak olyan stabil helye, hogy abból munkahely legyen <magas hangon>. Ez most..ez a program címzettje Kóka János <nevet, szemkontaktus>, mondom ezt, de nem kajánul, ... hát nyilván neki számos okból vállalnia kell ennek a programnak a kidolgozását. <bólint> Nos ... ez a program része lett a koalíciós megállapodásnak <szemkontaktus>. És ami a legkényesebbet...talán nem a legkényesebb, a lehangosabb témát, a biztosítási modell választást illeti, én nyugodtan keltem fel a tárgyaló asztal...tól <bólint, erős szemkontaktust tart>, örülök, ha a liberális kollégák is így tették^, mert számunkra mindig nagyon fontos <szem összehúzása> területi különbségek kiegyenlítése az alapját képezi az új <szemkontaktus> biztosítási modellnek] <változatos hangon>. /18. válasz, információközlés, a saját párt eszméinek hangoztatása/

KO: [Igen,... tehát] attól, hogy az OEP-et megsokszorozzi...sokszorosítjuk <szemkontaktus> őo nem egy OEP lesz, hanem regionális [szinten öt hat hét] <mindkét kéz ujjai kitarva az asztal fölött>/19. nyugtázás, információközlés/

LI: [Igen, igen, tudja], hogy miért jelenti ezt ez? <bólint, szemkontaktus>/20. nyugtázás, visszakérdés/

KO: Az miért jelenti [azt] /21./információkérés, kiegészítendő kérdés/

LI: [Igen] , igen, elmondom. <gyors tempó, bólogat, szemkontaktus>/22. nyugtázás, információközlési szándék kifejezése/

KO: hogy a különbségeket felszámolják? <szemöldök felemelése, szemkontaktus> /23. kérdésfeltevés befejezése/

LI: Eddig az OEP országosan úgy finanszírozott, hogy ahányszor bementem a kórházba, vagy végeztettem magammal valamilyen beavatkozást^, vagy orvoshoz mentem^, ugye énutánam kifizette ezt annak, aki ezt...ezt elvégezte <fejngatás, szemkontaktus, homlokráncolás>/24. információközlés/

KO: Ühüm./25. nyugtázás/

LI: Ez azt jelentette,... hogy én innen Budapestről <szemkontaktus, szemöldök felemelése, bólint>, a közös egészségügyi kalapból jóval többet vettem ki, mint amennyit egy szabolcsi ember kivett, mert ezerféle okból ő ritkábban megy el az orvoshoz és kevésbé <fejngatás> törődik magával. Ez **nonsense!** Ez **abszolút**. Tehát,... valószínűleg ott betegek, mint a Rózsadombon, mégis egy rózsadombi állampolgár többhöz jutott a közös járulékokból. Nos, ez a regionális vagy területi alapon alapuló kasszák fejkvóta szerint megkapják a pénzt. A szabolcsi ember ugyanannyit fog érni, mint a rózsadombi^ <jobb kéz érvelő mozdulata>, és ha ott megspórolnak <szemkontaktus> az ő kórházi kezeléséből vagy az orvoshoz járásából, mert kevesebbet megy oda^ <nyílt tekintet, erős szemkontaktus>, akkor az a pénz ott marad és megelőzésre, szűrővizsgálatokra fordítják./26. információközlés, magánvélemény kifejezése/

KO: Na, de [attól.]/27. információkérési szándék/

LI: [Hogy ő se jusson kevesebb eséllyel az egészséghez, tehát]/28. információközlés/

KO: [De attól, hogy a fejpénz..., a fejpénz] most is ugyanannyi volt? <előrebillentett fej, kérdő tekintet, szemkontaktus>/29. ellentétes vélemény kérdésbe bújtatott kifejezése, a partner kijelentésének megkérdőjelezése/

LI: Nem, nem.ööö/30. tagadás/

KO: [Budapesten és... mondjuk Szabolcsban]/31. információközlés/

LI: [Nem, ezt ő nem, hogyne] Nem, nem fejpénz járt^ <fejngatás, szemkontaktus>, hanem egy adott kezelés után fizettek^, még hozzá külön a kórházba, külön a szakrendelőbe. Arra se volt mód, hogy ami a kórházi ellátásban megspórolódott, ahogy az Szabolcsban <szemkontaktus> rendszeresen van^ /32. tagadás, információközlés/

KO: Ühüm./33. nyugtázás/

LI: az vissza legyen fordítható <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a háziorvosi ellátásba. Most lesz ilyen <magasra emelt szemöldök, nyílt tekintet>, most egy terület kasszájába a fejkvóta szerint jut pénz, ... és azon belül már tudnak gazdálkodni, hogy ahol kevesebb ilyen-olyan eljárásért fordulnak orvoshoz, ott maradjon több az ottani háziorvosokra vagy szűrővizsgálatokra. Ezt nem sikerült <fejngatás, szemkontaktus>, ezt a lépést megtenni a területi kiegyenlítés érdekében. Ezért volt mindig a mi búvszavunk <lefelé néz, bal kéz felemel>, hogy regionális szervezés, regionális szervezés...Nem azért, mert ez a mi mániánk <szemöldök felemelése>, hanem azért <jobb mutatóujj felemelése>, hogy ez a különbség <szemkontaktus> kiegyenlítődjön./34. információközlés/

KO: Hát,... de ezt az ötletet <szemkontaktus>, ami végül is belekerült a koalíciós szerződésbe..kiegyen..<fej oldalra billentése>/35. információközlés/

LI: Sőt, ez lesz az alapja a pénztárszerződésnek <szemkontaktus, jobb mutatóujjjal rámutat a képzeletbeli szerződésre> /36. az interjúvezető kijelentésének pontosítása/

KO: Így igaz..kiegyen...kiegészítésébe^, ...ezt azért az elmúlt napokban <szemkontaktus> hozták nyilvánosságra és azóta beszélünk erről./37. megerősítés, információközlés/

LI: Nem^ <magas hangon>/38. tagadás/

KO: Korábban folyamatosan arról beszéltek a szocialista politikusok <előredől, szemkontaktus>, hogy ahogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztárat valahogy őö...olyan helyzetbe hozni, hogy az tényleg versenyképes legyen./39. információközlés/

LI: Korábban arról beszéltünk, hogy az Egészségbiztosítási Pénztárt hozzuk, hát valódi...<jobbra-balra fejngatás, szemkontaktus> valódi biztosítási szerepkörbe, amelyik tényleg megnézheti mondjuk azt, hogy mindenki befizeti-e a biztosítási díját^, de korábban is

regionális ellátás-szervezőkről beszéltünk, ez az a bizonyos osztrák modell.<mosoly, szemkontaktus>/40. a partner információjának kiegészítése, információközlés/

KO: Ühüm./41. nyugtázás/

LI: és mindig ez volt, amit mi itt emlegettünk, ...jólrosszul <szemkontaktus> a műsorokban. Most annyi a különbség, hogy ami regionálisan működik, az nemcsak ellátást szervez, hanem pénztárként gazdálkodik a pénzzel < egymással szembe forduló kezek magyarázó mozdulata, tágra nyílt szemek, szemöldök felemelése>, de a területi kiegyenlítés terve megmaradt <bólint>. Megmaradt az az ezer,... nem megmaradt^ <fej oldalra billent, pislant>, hanem a mi kérésünkre bekerült az egyezségbe az az ezerféle garancia, ami meggátolja, hogy énram vadásszanak a biztosítók <szemkontaktus, jobb mutatóujjal magára mutat>, pontosabban a pénztárak, mert magasabb járulékot fizetek, mint egy hasonló korú rokkant nyugdíjas asszony, ugyanannyi idős és hát...esetleg ugyanannyi szüksége <szemkontaktus> lenne orvosra, mint nekem^ <fejngatás, bólint>, arra meg ne vadásszanak. Sőt. Bekerült a... a... modellbe tudniillik, hogy énutánam ugyanannyi pénzt kap a pénztár, mint egy hasonló korú másik asszonyért, és még az is bekerült, hogy nagyon pontosan szabályozva van <szemöldökráncolás, szemkontaktus>, hogy a profitját mire használhatja, hogy milyen tőkegaranciát kell letennie^, hogy mennyi pénzt visz az egészségügyi ellátásba <szemöldök felemelése>. Hátha neki is megéri egy olyan típusú gép beállítása a rendelőbe, ami előbb kiszűri a bajt^, neki is megéri, mert akkor kevesebb kórházi ellátást kell finanszírozni <jobb kéz hüvelykujja visszahajlítva oldalra mutat, bólint, szemkontaktus>, nekem meg betegnek [pláne],/42. információközlés/

KO: [Meg aztán] főleg, ha nem fogok [megbetegedni]/43. kiegészítés, magánvélemény kifejezése/

LI: [és végül] bekerült, ami nekünk fontos volt <bólint, szemkontaktus>, hogy a biztos átmenet öö garanciája ért be a gépbe, meg, hogy valaki nagyon figyeljen, hogy még indirekt módon se lehessen köztem és a másik asszony között ilyen típusú megkülönböztetés <jobb kéz mutatóujja jobbra-balra int, tiltó mozdulat, szemöldök magasra emel, óriásra nyílt szemek>, emiatt marad az állami, a köztulajdon többsége a pénztárakban./44. információközlés ismétlése/

KO: 30 milliárd forint ön szerint öö veszélyben van? <fej oldalra billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus> A rendszerből hiányozni fog? Ezzel azt szeretném megtudni,... hogy vajon mit gondol, ... hogy fognak az emberek szavazni a népszavazáson?<szemöldök felemelése, szemkontaktus> Elfogadták-e már azt a bizonyos vizitdíjat <LI nevet>, illetve a kórházi napidíjat, majd mindjárt fogunk erről beszélgetni Kovácsi Zsomborral, hogy mennyi panasz van. /45. információkérés, eldöntendő kérdés/

LI: Most még igen..öö/46. válasz a kérdésre/

KO: De vajon mi lesz? <szemkontaktus>/47. kiegészítendő kérdés/

LI: Most még biztos nem <szemöldök felemelése, tágra nyílt szemek>/48. ellentétes válasz/

KO: Vajon mi lesz a népszavazás eredménye,... illetve, ha eredményes, érvényes lesz, és ez az összeg kiesik a.az ellátó rendszerből, akkor azt honnan fogják [pótolni]? <szemkontaktus>/49. kiegészítendő kérdés/

LI: [Hadd] mondjak valami csúnyát <bólint, szemkontaktus>, ami először a második kérdésre felel. /50. engedélykérés a második kérdés megválaszolásához, saját mondandó értékelése/

KO: Ühüm./51. nyugtázás/

LI: Ez nem hiányozhat <fejngatás, szemkontaktus>. Ennél kevesebből nem jön ki az egészségügy. Gondolom, senki sem akarja azt, hogy még a mostaninál is rosszabb <szemöldök felemelése> föltételek között gyógyítsanak vagy vizsgáljanak minket. Ez tehát, ... bele kell, <bólint>hogy kerüljön a rendszerbe. Én úgy gondolom <szemöldök felemelése>, ezért a mostani variációt fogadtuk el,... hogy az a helyes, ha úgy kerül be a rendszerbe <szemkontaktus, bólint>, hogy közben jogot is ad nekem mint betegnek, hogy betekintsek a

napidíj fejében a kórházi számlába^..., hogy tényleg annyi napot könyveltek-e el<fej oldalra billentése, szemkontaktus>, meg tényleg olyan műtéteket hajtottak-e végre rajtam, mint ami a számlán van. Én úgy gondolom, ez a helyes megoldás. De ha valamiért nem sikerül erről meggyőznünk az embereket –bízom benne, hogy sikerül- <nyak a vállak közé behúzza, felemelt szemöldök, tágra nyílt szemek>, hát, azt a 30 milliárdot nem fogja Amerikából Róbert bácsi befizetni^ <fejngatás>, azt mi fogjuk befizetni. Vagy még több járulék formájában –ez nem volna jó-, <fejngatás, szemkontaktus> vagy sz adókból, még több adó formájában, ami pláne nem volna jó. Kérdezem én, akik a népszavazási kérdéseket fölítették <bólogat>, ki fogja kifizetni <szemkontaktus>? Ők állják a plusz 30 milliárdot?/52. információközlés, a népszavazás kezdeményezőinek metanyelvi értékelése/

KO: Jó, ... de hát eddig sem volt vizitdíj <egyenes háttal, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, meg kórházi napidíj, ... tehát akkor ilyen alapon mondhatjuk azt, hogy eddig nem hiányzott a rendszerből ez az összeg <ajak lebiggyesztve, szemöldök felemelése, fej oldalt és vissza billentése>/53. a partner érvelésének megkérdőjelezése/

LI: És nem hiányzott <szemöldök felemelése, tágra nyílt szemek, szemrehányó kérdő hangnem>.. /54. visszakérdés, eldöntendő kérdés/

KO: Dehogynem, <bólint, szemkontaktus> de hát ilyen alapon rengeteg összeg hiányozhat még a rendszerből./55. a partner érvelésének minősítése/

LI: Ez az a...elviselhető összeg volt, vagy elviselhetőre taksált összeg <bólint, szemkontaktus>, amit úgy bele lehetett tenni a rendszerbe, amelynek következtében például a legfontosabb feladatot ellátó háziiorvosi praxisok havonta 150-180 ezer forint pluszt kaptak. <szemek behunyása>. Ez eddig bizony nagyon hiányzott <bólint>. Valahogy oda kellett volna adni ennyit vagy más mennyiséget^ <fej oldalra billentése>, nem akartunk járulékot emelni. És szerintem <bólint, szemkontaktus>, meg fogjuk az országot győzni, hogy ő se akarjon./56. információközlés, magyarázat/

KO: Meglátjuk, hogy milyen eszközökkel <bólint, szemkontaktus>. Köszönöm szépen önnek, hogy itt volt./57. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése, köszönet/

LI: Én is köszönöm szépen <szemkontaktus>. /58. köszönet viszonzása/

ATV

Egyenes beszéd

Kálmán Olga - Lázár János

2009.02.12.

11 perc 3 másodperc

főtéma: Biztonság – és Rendvédelmi Szakmai Műhely alakuló ülése

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): A Rendészeti Bizottság Fideszes elnöke, Lázár János a vendégem[^], Jó estét kívánok. Üdvözlöm. <szemkontaktus> /1. a vendég bemutatása, üdvözlése/

Lázár János (a későbbiekben LJ): Jó estét kívánok. <mosoly> /2. üdvözlés/

KO: Biztonság – és Rendvédelmi Szakmai Műhely alakuló ülése volt <jegyzeteit nézi>, itt jelentették be azt a bizonyos három csapás törvényt is, amiről mindjárt beszélünk[^] <szemkontaktus>. Mit fog csinálni ez a Biztonsági - Rendvédelmi Szakmai Műhely? /3. információközlés és kérés/

LJ: Kezdeményezni fog a törvényhozásban olyan javaslatokat, olyan jogszabály javaslatokat <előrszegett fej, szemkontaktus, halvány mosoly>, amellyel, reményeink szerint nagy mértékben fog hozzájárulni ahhoz, hogy javuljon a közbiztonság Magyarországon <előrszegett fej, szemkontaktus>. /4. információközlés/

KO: Hát, erre vannak a szakpolitikusok. Például Ön. /5. információközlés, metainformatív konnotáció/

LJ: Há',.. de én azt gondolom, hogyha <az asztalra néz, szemöldökét összevonja> a rendészeti kérdésekkel <bólint, előrszegett fej, szemöldökét felemeli, szemkontaktus>, biztonságpolitikai kérdésekkel, nemzetbiztonsági kérdésekkel foglalkozó képviselők és természetesen <bólogat, kedvesen néz a műsorvezetőre> a büntető jogászaink összeülnek[^], akkor sokkal hatékonyabbak lehetünk. Erre azért van szükség, mert a kormány <fej jobbra-balra billentése, szemkontaktus, mosoly, előrszegett fej> sem jogalkotási értelemben <bólint>, sem pénzügyi értelemben nem tesz lépéseket, csak beszél <fejét jobbra billenti, szemöldökét felemeli, szemkontaktus, fejét felszegi, mosolyog, ajkak mosolyogva összeszorítva>. /6. információközlés, metainformáció, vélemény kifejtés/

KO: Hát, ezt most mért mondja? <szemkontaktus, egyenes tekintet> /7. a közlésre vonatkozó magyarázat kérése/

LJ: Azért, mert nem történik semmi./8. információközlés/

KO: Hát, a BTK-t például most fogják módosítani és szigorítani[^] <szemkontaktus>, [a] /9. ellentétes tartalmú információközlés/

LJ: [Igen], amiben meg akarják szüntetni ...a.. valós életfogytiglanig tartó szabadságvesztést. /10. információközlés/

KO: Nekem azt mondta Dávid Ibolya két nappal ezelőtt, hogy nem igaz, benne van a módo [sításban]. /11. metainformáció, az információ forrásának megnevezése

LJ: [Nem tudtam], hogy ő az igazságügy miniszter <kamera KO meglepett arcán>, én ezt az [Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból] /12. metainformáció, a partner közlésének kifigurázása/

KO: [Nem, nem, nem.] <fejingetés, szemkontaktus>/13. a partner negatív megjegyzésének tagadása/

LJ: hallottam <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, maga elé néz> illetve tudom, hiszen [megkaptam az előterjesztést] /14. a korábbi információ forrásának megjelölése, pontosítás/

KO: [Ő is pont, ő is pont] ugyanúgy <szemkontaktus, bólogat>, mint egy-két képviselő, úgy nyilatkozott ezzel kapcsolatban[^] <szemkontaktus>. Tehát, hogy a mostani módosításban <két határozott bólintás, tagolt beszéd>, amit benyújtanak majd az országgyűlés elé <kamera LJ

merev arcán, szemkontaktus, összevont szemöldök, mereven összeszorított ajkak>, abban benne van a tényleges életfogytig tartó büntetés, azt mondta. /15. magyarázó információközlés, metainformáció/

LJ: <vállát felemeli, ajkait széthúzza> Mi nem ezeket a koncepciókat kaptuk meg idáig <előreszegett fej, szemkontaktus>, de lássuk. A..ö. elég szomorú dolog az <bólogat, szemkontaktus, mosoly>, ha azon kell vitatkozni, hogy a tényleges életfogytiglani marad vagy nem marad <bólogat, szemkontaktus>, ezért kell egy felelős parlamenti erőnek és felelős parlamenti képviselőnek <bólint, szemkontaktus, előreszegett fej> föllépni, és olyan jogszabályokat javasolni, amely meggyőződésük szerint javítja a közbiztonságot. A kormány, nézze <maga elé néz, bólogat>, hetek óta csak beszél, egy fillért nem kapott a rendőrség effektíven az utóbbi napokban arra, hogy a rendőrök mondjuk Budapesten <fejingetés, szemkontaktus> ezekben az órákban közterületi jelenlétet tudjanak biztosítani. /16. a kormány intézkedéseinek minősítése, metainformáció/

KO: Hát, ma a miniszterelnök azt mondta, hogy szóba se jöhet az <szemkontaktus>, hogy bármi, ami a közbiztonság javítását szolgálja, hogy pénzkérdés legyen. Ha kell, akkor átcsoportosítanak, öö.. ami kell, arra meglesz a pénz <fej oldalt billentése, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata az asztalon> /17. információközlés, hivatkozás a miniszterelnök szavaira/

LJ: Néhány nappal ezelőtt még nem ezt mondta a miniszterelnök úr <összevont szemöldök, szemkontaktus>, december /18. az információ tartalmának tagadása/

KO: De ma ezt mondta^ <ütemesen> /19. ellenvetés/

LJ: Hát, ö..<bólogat, mosolyog, szemkontaktus> szokta változtatni az álláspontját, ez vitathatatlan, csak ez [nehezen követhető] <fejingetés> /20. metainformáció a miniszterelnök viselkedésére vonatkozóan/

KO: [Hát, mert] azóta történtek <lehunyja szemét, kimért hang> súlyos bűncselekmények, és [nyilván ennek hatására] /21. magyarázat/

LJ: [Decemberben 15 milliárd] forintot vett el <előreszegett fej, szemkontaktus> a kormány <bólogat> a rendőrségtől^, attól a rendőrségtől, ahonnan 6500 rendőr elment az elmúlt két esztendőben azért, mert a kormány nem tudja garantálni a rendőrség biztonságát. 6500 nagyon jó szakember, [egy negyven..öt..ezres testület] /22. információközlés/

KO: [De azért mentek el a., nem az] összevonás miatt mentek.el? <lehunyja szemét, fejingetés> /23. információkérés, eldöntendő kérdés/

LJ: Nem az összevonás miatt mentek el, azért, mert ma [Magyarországon egy húszéves] /24. tagadás, érvelési kísérlet/

KO: [De, hát többnyire határőrök mentek el] /25. ellentétes információ felvetése/

LJ: nem, Ön téved. Egy húszéves szakmai gyakorlattal rendelkező rendőr <szemkontaktus, halvány mosoly, bólintás, előreszegett fej> 130 ezer forintos fizetést kap^, ha elmegy nyugdíjba <előreszegett fej, szemkontaktus>, akkor pedig 190 ezer forintot. A magyar állam egyik kezével munka nélkül ad <bólint, szemkontaktus, előreszegett fej> 190 ezer forintot, s megengedi magának <bólint, fej oldalra billen, szemkontaktus> azt, hogy a munkáért <szemöldök felemelése> csak 130 ezer forintot [fizessen. A kormány hét éve nem tudja] /26. a műsorvezető véleményének minősítése, metainformáció, a kormány intézkedéseinek minősítése/

KO: [Ez a rendelkezés csak mostanában van?] <szemkontaktus> /27. eldöntendő kérdés/

LJ: Nem, nem a rendőrök <bólint, szemkontaktus> most mentek el, az elmúlt időszakban, mert elveszítette <előreszegett fej, szemkontaktus, bólint> a keresetük a versenyképességét, hiszen 2002 óta nem volt [fizetésemelés] /28. tagadó válasz, helyesbítő információközlés/

KO: [Jó, de ugyanígy] 2002 előtt is elmentek [nyugdíjba] <fej mérsékelt ingatása, szemkontaktus> /29. ellentétes nézőpont kifejtése/

LJ: [Nem mentek] el nyugdíjba, mert akkor több volt a [fizetésük]/30. tagadás/

KO: [De a lehető]ség megvolt <bólint, szemkontaktus> /31. ragaszkodik a saját véleményéhez, információközlés/

LJ: De mégsem mentek el, csak ezt tudom Önnek mondani, ilyen rendőrcsökkenés, ilyen öö..kilátástalan helyzete nem volt, ezért elmentek 6500-an, ma csak 41100 rendőr teljesít szolgálatot <szemkontaktus, bólogat>, a költségvetési törvény 45 ezret tenne lehetővé, és a 800 rendőr <fej oldalt billentése, szemkontaktus, bólogatás> most is vár a fölmentésre <bólogat, jobbra-balra billenti fejét, szemkontaktus>, többek között nyugdíjazásra és füves eljárásra, egészségügyi alkalmatlansági eljárásra <szemkontaktus, bólogat>. Én ezt egy nagyon szomorú dolognak tartom <összevont szemöldök, előreszegett fej, szemkontaktus, bólogat>, a kormánynak ..én..megértem <fej oldalra billentése, váll felemelése, szemkontaktus> a kommunikációs törekvéseit <egyenes tekintet>, de egy kormányzatnak az a kötelessége <előreszegett fej, szemkontaktus, halvány mosoly>, hogy..cselekedjék^, az elmúlt hét év biztonságpolitikája, rendészeti politikája <fejngatás, szemkontaktus> vezet a kudarcokhoz. Nincs a rendőrségben elég pénz <határozott fejngatás, ajkak összeszorítása, szemkontaktus>. /32. tagadás, információközlés, a kormány intézkedéseire vonatkozó metainformáció/

KO: Ö..hm..az elég pénzzel kapcsolatban <fej oldalt billentése, szemkontaktus>..Ön..Önök..öő 2008 <jobb kéz jobbra-balra mozgatása a levegőben, szemkontaktus>, tehát az elmúlt év őszén <oldalra néz>, vagy novemberében, amikor a [költségvetés vitája] /33. információközlés/

LJ: [Költségvetés vitája] <bólint, összeszorított ajkak> /34. szupportív együttbeszélés/

KO: volt, akkor azt mondták, hogy kell három milliárd <kamera a bólogató LJ-n>. Most már azt mondják, hogy 15 milliárd [öő] /35. hivatkozás a partner pártjának korábbi kijelentéseire, információközlés/

LJ: [33 pontosan] /36. helyesbítő információközlés/

KO: ...hiányzik és ...33-at. <jobb kar a partner felé mozdul, szemkontaktus> /37. információközlés befejezése/

LJ: Szívesen elmondom, hogy hogyan <gyorsabb beszédtempó>. Öő. 15 milliárd forintot elvett a.. Magyar Köztársaság kormánya a 2009. évi költségvetésben a rendőrségtől <szemkontaktus, előreszegett fej, bólogat>, dologi kiadásokra. Villanyszámlára, gázszámlára sem <bólogat, szemkontaktus> lesz már pénz, július-augusztusban^, 19 megyei rendőrkapitányságot végigjártam <fejngatás, szemöldök felemelése, halvány mosoly, bólogat>, és a megyei rendőrkapitányok is <bólogat, szemkontaktus> hasonló információk birtokába juttattak, hogy nehézségeik vannak <szemkontaktus, előreszegett fej, bólogat> a dologi kiadásokkal. Mi szeretnénk <fej oldalt billentése, szemkontaktus, előreszegett fej, homlokráncolás>, ha ezt a 15 milliárdot visszaadná a kormány <bólogat, mélyebbre hajtja fejét, szemkontaktus>, ez az első [kérésünk.] /38. információközlés, kívánság kifejezése, metainformáció/

KO: [Na, jó, de] akkor novemberben mért csak három milliárdot követeltek <jobb kéz felemel, szemkontaktus>? /39. korábbi kijelentés megkérdőjelezése, magyarázat kérése/

LJ: Mert az eredeti költségvetési tervben ez nem szerepelt<fejngatás, előreszegett fej, szemkontaktus>, a pénzügyminiszter négyes variációját terjesztette be<mélyebbre hajol, szemkontaktus, mosoly> a költségvetésnek. [A második] /40. információközlés/

KO: [De november végén], amikor Önök három milliárdot [mondtak] <fej jobbra-balra, pislantás> /41. helyesbítő információközlés/

LJ: [Igen]/42. nyugtázás/

KO: akkor már,..akkor már szerepelt benne <fej oldalt billen, szemkontaktus, bólintás> /43. információközlés/

LJ: Meg fogom, meg fogom Önt lepni <kamera a kétkedő KO-n>, nem szerepelt benne. Hagy mondjam öö.. a másik példát még azért /44. a műsorvezető információközlésének cáfolata, engedélykérés további információközlésre/

KO: Igen^ <bólint> /45. nyugtázás, engedély megadása/

LJ: Az Ön számára is..öő, azt gondolom, hogy egyértelművé tudom tenni, hogy mennyire van szükség^, a három milliárd fejlesztésre szól^, a rendőrségnek fejlesztésre hosszú idő óta nincs pénze <bólogat, szemkontaktus, mérsékelt homlokráncolás>, egy rendőrőrs építési program támogatása, hogy a.. kritikus helyzetben <bólogat, fej oldalt billentése, szemkontaktus> lévő kistérségekben lehessen minél több rendőrt állomásoztatni <szemkontaktus, előrszegezt fej>^, és a második 15 milliárd forint <bólogat, homlokráncolás, szemkontaktus>, amiről beszélünk, az egy keret lenne <bólogat, szemkontaktus> a túlórák kifizetésére. Az egy illúzió <előrszegezt fej, halvány mosoly, szemkontaktus>, hogy most hirtelen beöltöztetünk három ezer rendőrt vagy négy ezer rendőrt, és annyival több lesz az a [szám] /46. metainformáció, információközlés/

KO: [A túlóra] kifizetéséről beszélt ..a.. rendészeti miniszter is /47. a partner által közölt információ szerzőségének vitatása/

LJ: Így van^, csak ma Magyarországon az a helyzet, hogy Budapesten 2008-ban hatszáz..hatvan..öt ezer ...túlórát.. rendeltek el, ez közel 1 milliárd 300 millió forint^, és ez kevés volt <bólint, szemkontaktus>, mert ez annyira volt elég, hogy egy éjszaka Budapesten 180 rendőr teljesít szolgálatot <előrszegezt fej, szemkontaktus>, napközben pedig 300 és dupla ennyire lenne szükség <mérsékeltlen fokozódó hangerő, szemöldök felemelése>. Ezért túlórát kell fizetni a rendőröknek^ <fej oldalt billentése>, és azok mennek a közterületekre szolgálatot teljesíteni, például Budapesten <bólogat, szemkontaktus, előrszegezt fej>, ahol 800 rendőr hiányzik az utcán <bólogat, szemkontaktus> /48. nyugtázás, információközlés/

KO: Jó, tehát minden, amit Önök követelnek <fej oldalt billentése> /49. közlési kísérlet/

LJ: Igen^ /50. nyugtázás/

KO: és jogosan <jobb kéz elsöprő mozdulata>, javuljon a közbiztonság. Öö. és mindezt azt mondja a miniszterelnök <bólogat, szemkontaktus> a mai napon, hogy lesz...rá..pénz <tagolt beszéd, bólogat, szemkontaktus>, akárhonnán is, átcsoportosítanak, mert a közbiztonságot javítani kell, ez nem nyugtatja meg Önöket? /51. eldöntendő kérdés/

LJ: Nem nyugtat meg..bennünket <szemkontaktus>, mert hét év után azt mondani, hogy lesz rá pénz, és majd ez lesz. Ez egészen kevés. <bólogat, előrszegezt fej, szemkontaktus> /52. válasz, metainformáció/

KO: Hát,... és ha lesz rá pénz? /53. visszakérdez/

LJ: Lássuk, tehát, én..öh <bólint, előredől, szemkontaktus> [félreértés ne essék, én szeretném] <előredől, szemkontaktus> /54. saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KO: [Azt mondta, de hát nyilván nem arról van szó <gyors beszéd, hátradől, szemkontaktus, mosoly>, hogy holnap vagy már ma délután átutalták] <elhúzza száját, szemkontaktus> /55. framing, a partner értelmezésére vonatkozó metainformáció/

LJ: [De hétfőn beterveztünk] az országgyűlés elé, hogyha ez megoldja a helyzetet, egy költségvetési törvényjavaslat módosítást^, <bólogat, előrszegezt fej, szemkontaktus, felemelt szemöldök>, és azt közösen elfogadják a politikai pártok <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, és megnyílik a lehetőség a rendőrség finanszírozására. Ennek..ö.. meg van...a..törvényes módja <bólogat, előrszegezt fej, szemkontaktus>, a költségvetésben lehet átcsoportosítani <fejngatás, szemkontaktus>, a költségvetést módosítani <fejngatás>, ki fog derülni <szemkontaktus> az, hogy..a Fidesz kezdeményezéseit támogatja-e a kormány <szemkontaktus>. Nemcsak beszélni kell egy kormánynak <maga elé néz>, hanem cselekedjen. /56. információközlés, a kormány intézkedéseinek ismételt értékelése, metainformáció/

KO: A közbiztonsággal kapcsolatban, amikor azt mondják <jobb kéz érvelő mozdulata, fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hogy.. emelkedik a bűncselekmények száma <jobb kéz kitárt ujjakkal az asztalon támaszkodik>.., romlik a helyzet <mindkét kéz kitárt ujjakkal érvel>, rossz a közbiztonság, hát, <fejét oldalra billenti, kezek rakosgató mozdulata> a statisztikai számok meg nem ezt mutatják <szemkontaktus>. /57. információközlésbe burkolt információkérés/

LJ: Árnyaltabb a statisztika annál <előreszegett fej, szemkontaktus>, mint amit mutat <bólogat, maga elé néz>, mert mellé kell tenni azt is, hogy hányan követik el ezeket a bűncselekményeket, s hány emberből <szemkontaktus, bólogatás>. Ma Magyarországon 700 ezerrel vagyunk kevesebben, mint voltunk 1989-ben^ /58. információközlés/

KO: Jó, ...de hát, akkor is [volt] <szemkontaktus> /59. ellentétes nézőpont mellett érvelés/

LJ: [700 ezerrel csökkent a lakosság száma] /60. információközlés/

KO: [most látunk egy táblázatot], ezt Ön is látja /61. információközlés/

LJ: Igen^/62. nyugtázás/

KO: 99 és 2008 között az ismertté vált bűncselekmények számát látják [a nézők] /63. információközlés/

LJ: [És mennyi lehet a] látencia az Ön véleménye szerint? /64. információkérés/

KO: Hát, öhh...Ön a szakember <elutasító hangnem>, a látenciát azt maximum tippelni lehet. /65. információközlés elutasítása/

LJ: Nem...nem lehet, téved, nem lehet.<szemkontaktus, halvány mosoly> /66. a műsorvezető kijelentésének minősítése/

KO: A látencia attól látencia, hogy nem konkrét szám <LJ ironikusan mosolyog>./67. magyarázat/

LJ: A szakemberek meg tudják becsülni pontosan, és /68. információközlés/

KO: Becsülni? <szemöldök felemelése, szemkontaktus, csodálkozó tekintet> [Én is ezt mondtam] <halkabban, szerény bólintás, mérsékelt mosoly> /69. visszakérdezés, saját kijelentés ismétlése/

LJ: Hívja ide a rendőrfőkapitányt ... <bólint, szemkontaktus>, és kérdezze meg, hogy az ő véleménye szerint a vagyon elleni bűncselekményeknél <bólogat, előreszegett fej, szemkontaktus> hány eset van, amikor az emberek már be sem mennek a rendőrségre <mélyebbre hajol, szemkontaktus>, és nem jelentik a bűncselekményt. Tegye hozzá ehhez a táblázathoz <bólogat, fej oldalra billen, szemkontaktus>, hogy az utóbbi években 20 000 forintra módosult a szabálysértési értékhatár, és a vagyon elleni szabálysértések [háromszáz százalékkal] /70. metainformáció, a műsorvezető felszólítása információszerzésre/

KO: [Önt semmivel, látom, nem lehet] meggyőzni, tehát az, [hogya] /71. a partner viselkedésének minősítése, metainformáció/

LJ: [Nem engem, az embereket nem tudja meggyőzni] /72. a vélemény elutasítása, módosítása/

KO: [90.. tudom, ha valakinek] egyetlenegy bűneset van a környezetében^/73. információközlés/

LJ: Így van. /74. nyugtázás/

KO: vagy a saját maga [átéli] /75. információközlés/

LJ: [Így van] Így van. [Tökéletesen látja] <maga elé néz, bólint> /76. megerősítés, a partner vélekedésének kifigurázása, a szót kívánja átvenni/

KO: akkor[azt biztos, hogy nem érdekl, hogy] /77. információközlés/

LJ: [Pontosan így van]/78. egyetértés kifejezése szóátvételi célzattal/

KO: csökkent az elkövetők száma, vagy az ismertté vált bűncselekmények száma <LJ maga elé néz>, ettől függetlenül a statisztikai számokat <fej oldalt billentése, szemkontaktus, partner felé mozduló kéz> Ön mint politikus, én mint műsorvezető <fejingetés,

szemkontaktus> nem hagyhatjuk figyelmen kívül <jegyzeteibe néz> /79. metainformáció a partner és a műsorvezető viselkedésére vonatkozóan/

LJ: Nem is hagyjuk figyelmen [kívül] <maga elé néz>/80. célzás elutasítása/

KO: [99 óta], 99 és 2008 között, amit az előbb mutattunk a nézőknek <LJ mereven nézi KO-t>, 19 százalékkal csökkent az ismertté vált bűncselekmények száma <fej oldalt billentése, szemkontaktus> /81. információközlés/

LJ: Ön tudja, hogy ez az ország különböző pontjain másként és másként van <összevont szemöldök, szemkontaktus>. Mert Győrben és Szombathelyen azt gondolom, <fej oldalt fordítása, szemkontaktus> hogy a közbiztonság eléggé erős, mert bőségesen van rendőr, vagy hát, időzijelesen bőségesen, mert az emberek sok rendőrrel találkozhatnak, mert a határőrség és a rendőrség összevonásából.. ott..maradtak rendőrök, nagy hiba lenne őket onnan elvezényelni <szemkontaktus, bólintás>. Az..országban közel hatvan olyan hátrányos helyzetű kistérség van, ahol kevés rendőr van^, és ugyanezek az adatok már sokkal árnyaltabb képet mutatnak^, ezekben a halmozottan hátrányos helyzetű kistérségekben a kis értékű vagyon elleni bűncselekmények, az erőszakos bűncselekmények és a fiatalkorúak, gyerekkorúak által elkövetett bűncselekmények növekednek/82. információközlés/

KO: Lakásbetörések számát mutatjuk most a nézőknek /83. információközlés/

LJ: Igen^/84. nyugtázás/

KO: az pedig 36 százalékkal csökkent 99 óta./85. információközlés/

LJ: És tudja azt Ön, hogy..a.. lakásbetörésnek mennyi az esélye, hogy megtalálják a tettest? <fej oldalt billentése, összevont szemöldök, szemkontaktus> 100 lakásbetörőből, 100 lakásbetörésből <kamera a mereven néző KO-n>, 10-15, jobb esetben húszat találnak meg és [derítenek föl] /86. számonkérő információkérés/

KO: [Tehát, ez mind] arról szól, hogy vannak olyan bűncselekmények <szemkontaktus, fej oldalt billentése>, amelyeket nem jelentenek be, vannak, akiket [sose kapnak el] <mesélő hangnem, szemkontaktus> /87. framing, minősítő hangnem/

LJ: [Én ezt nem mondom], félreértés ne essék. [A rendőrség ennyi pénzből] <fejét oldalra fordítja> /88. tagadás/

KO: [De, hát mindenre ez a válasza] <magas hangon, szemkontaktus> /89. a partner közlésének minősítése, metainformáció/

LJ: A rendőrség ennyi pénzből, azt gondolom, nagyon jó munkát végzett <szemkontaktus>. Ennyi pénzből ... ennyire futja a rendőrök részéről, nem lehet többet tenni. /90. információközlés, metainformáció/

KO: És több pénzből? Ha, mondjuk, meglenne a plusz 33 milliárd, akkor Ön szerint hogyan alakulnának ezek a mutatók? /91. információkérés/

LJ: Úgy alakulnának a mutatók, hogy több túlórát lehetne elrendelni, ezért több rendőr lenne az utcán, mondjuk, ma éjszaka Budapesten. Ez ilyen egyszerű összefüggés. Ez nem egy bonyolult [feladat] <szemkontaktus, fejingetés> /92. információközlés/

KO: [Jó, csak most] a számokról [beszélünk] /93. magyarázat/

LJ: [Óránként kétezer forintot kap egy rendőr] /94. információközlés/

KO: [Tehát, hogyha valami 36 százalékkal csökkent] <egyenes tekintet> /95. érvelés/

LJ: [khm] /96. rosszallás kifejezése/

KO: hogyha most lenne még <kamera LJ-n, előreszegett fej, szemkontaktus> plusz 33 milliárd a rendőrségre, akkor lehet, hogy lenne még magasabb százalékos csökkenés? <előredől, fej oldalt billentése, szemkontaktus> /97. eldöntendő kérdés/

LJ: Az én véleményem szerint, igen. Tehát, azokban a térségekben, ahol romlottak az adatok^ <előreszegett fej, szemkontaktus, bólint> az elmúlt időszakban, egyetlenegy megoldás van <bólint, szemkontaktus>, és nem az adatok romlanak igazából <fej oldalra fordul, összevont szemöldök, szemkontaktus>, hanem az emberek biztonságérzete változik <bólint>. Erre Ön is <jobb kéz a műsorvezető felé mozdul, bólint, előreszegett fej, szemkontaktus> pontosan utalt,

és azt hiszem, hogy ezt a miniszterelnök vagy a rendészeti miniszter is érzékeltette a mai nap folyamán kiadott tájékoztatásaiban, vagy az általa elmondottakban, ott...csak egy megoldás van <jobb kéz felemel, a műsorvezető levegőt vesz, de nem szól közbe, mert a partner felgyorsul, s befejezi a mondatot>, hogyha...több...rendőr van az utcán <tagolt beszéd>, és az emberek érzik azt, hogy a rendőrök odafigyelnek[^]/98. válasz, információközlés, vélemény kifejtés, metainformáció/

KO: Erre tett ígéretet [a miniszter is] /99. a korábban elhangzottak ismétlése, érvelésként/

LJ: [a jelenlévő rendőrség] /100. információközlés folytatására tett kísérlet/

KO: meg a miniszterelnök is. Úgyhogy /101. információközlés befejezése/

LJ: Hogy így lesz-e, ...ezt várjuk hosszú évek óta. /102. metainformáció/

KO: Reméljük, hogy így lesz <előredől, jobb kéz érvel, szemkontaktus>, egyetlenegy mondat...öő/103. metainformáció, engedélykérés további felvetésekhez/

LJ: Parancsoljon./104. engedély megadása/

KO: Ne hagyjuk szó nélkül a mai javaslatokat,... ez a bizonyos három csapás törvény[^], amit szeretnének meghonosítani <jegyzeteit nézi> /105. új témaajánlás, felszólítás/

LJ: Így van. /106. nyugtázás/

KO: Amerikában ez már volt, vagy talán [van is?] /107. információközlés, kérdés/

LJ: [Így van] <előrszegett fej, szemkontaktus> /108. nyugtázás/

KO: Hogyha valaki bűncselekményt követ el, öö..és háromszor visszaesőnek minősítik <fej oldalt billentése, szemkontaktus> /109. információközlés/

LJ: Súlyos bűncselekmények esetében <gyors beszéd, összeszorított ajkak, szemkontaktus> /110. kiegészítő információközlés/

KO: és akkor tényleg életfogytig tartó büntetést szabnak ki rá[^], öö /111. információközlés/

LJ: Ez a javaslatunk, hogy illesszük be ezt a jogrendszerbe Magyarországon is./112. információközlés/

KO: Miért? ... Hogy a tényleges életfogytig tartó büntetés <fokozott artikuláció, szemkontaktus> nagyon súlyos büntetés, és nagyon súlyos bűncselekményekre..jár. Tehát, többszörös gyilkosok kapják. Ez a három visz..három [visszaesés, Önök],/113. információkérés/

LJ: [háromszoros visszaesés] /114. segítő információközlés/

KO: az Önök elképzelése szerint, ezek is nagyon súlyos bűncselekmények kellene, hogy legyenek <bólogat, szemkontaktus>? /115. eldöntendő kérdés/

LJ: Igen, a mi megítélésünk szerint <fej oldalt billentése, szemkontaktus, előrszegett fej>, nagyon súlyos bűncselekményekről van szó, de mondjuk egy, öö <maga elé néz> /116. válasz, információközlés/

KO: De ettől [nem biztos] /117. szóátvételi kísérlet/

LJ: [rablássorozat] <fej oldalra fordul, erős szemkontaktus, szemöldök felemelése, magánál kívánja tartani a szót> ebbe a sorba beleilleszkedik <bólogat, szemkontaktus> /118. információközlés folytatása/

KO: Egy rablássorozat is? /119. visszakérdez/

LJ: Igen <bólint>, mert az Amerikai Egyesült Államokban a példa úgy szól egyébként, például Kaliforniában <szemkontaktus> szigorúbb ..a..ilyen irányú törvénykezés <szemkontaktus, bólogat>, hogy a rablás, a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények <bólogat, szemkontaktus>, az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények, vagy adott esetben a súlyos <előrszegett fej, szemkontaktus, bólint> testi sértések[^], ha ezek sorozatba illeszkednek, visszatérő jelleggel megisméltődnek, akkor ezek automatikusan <fej elsőprő mozdulata, előrszegett fej, homlokráncolás, szemkontaktus> letöltendő tényleges életfogytiglant fognak eredményezni <bólint, szemkontaktus>. Mi azt javasoljuk a Fidesz vezetésének <KO megszeppent arca, szemkontaktusa látható> és a parlamenti frakció vezetésének[^], hogy terjesszen be egy olyan törvényjavaslatot, amely egy

ilyen szigorú szabályozást, a büntető törvénykönyv szigorítását a közbiztonság javítása érdekében [beilleszti]. /120. információközlés/

KO: [Kíváncsi] vagyok, <LJ mosolyog> hogy milyen fogadtatása lesz majd. Köszönöm, hogy itt volt./121. metainformáció, köszönet kifejezése/

LJ: Én köszönöm a lehetőséget. <előredől, mosoly, szemkontaktus>/122. köszönet kifejezése/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga – Orbán Viktor
2009.11.10.
40 perc 47 másodperc

Főtéma: 2010-es költségvetés

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Vendégünk Orbán Viktor[^] <bólint> a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöke. Jó estét kívánok. <bólint, szemkontaktus, mosoly> Üdvözlöm. /1. a partner bemutatása, köszöntése/

Orbán Viktor (a későbbiekben OV): Kezít csókolom, jó estét kívánok. <szemkontaktus> /2. köszönés viszonzása/

KO: A minap azt mondta <jegyzetibe néz>, hogy a 2010-es költségvetés <szemkontaktus, szemöldök felemelése> az nem az ország, nem a jövő érdekét szolgálja <OV határozott szemkontaktusa, rezenéstelen arc>, hanem a szocialisták érdekét szolgálja <OV jegyzeteit nézi>. Az első gondolatom az volt, hogy az ember magának nem akar rosszat <fej oldalt billentése, szemkontaktus, bólint>, még ha párt[^], akkor se[^] <előredől, bólint, szemöldök felemelése, jobb kéz partner felé mutat>. Akkor ez egy jó költségvetés <szemkontaktus, szemöldök felemel>. Hogyha maguknak nem akarnak rosszat, akkor <fejngatás, nyílt tekintet>, akkor nem tettek rosszat. /3. információközlés, metainformáció, saját vélemény kifejtése/

OV: [Úgy] <bólint, szemöldök fel, mosolyog> /4. válaszadási szándék/

KO: [Igen][^] < megadja a szót> /5. a szándék nyugtázása/

OV: Hozzászólhatok? Tehát <nevet, szemkontaktus, barátságos tekintet KO-n> /6. engedélykérés válaszadásra/

KO: Igen. /7. engedély megadása/

OV: Úgy látom, hogy a ...politikai <maga elé néz> életneka....baloldalán <szemkontaktus>....hogy ez most <mosoly, jobb kéz simító mozdulata, szemöldök felemelése> pontos leírása-e a magyar politikai életnek vagy sem <előrehajtott fej, szemöldök felemelése, szemkontaktus, mosoly> ezt most.....talán tegyük zárójelbe[^] <mosoly>. Ottmá' csak túlélési ösztönök munkálnak. <fejngatás, szemkontaktus> Eldöntötték[^], hogy... ha török, ha szakad <fej oldalt fordítása, szemkontaktus> ők mindenképpen megpróbálják elvinni a parlamenti többséget[^], ...illetve <fej oldalt billentése> a szocialista pártot a választásokig. Időközben azt se tudjuk <előredől, fejngatás, szemöldök fel>, hogy van-e ott többség mögöttük[^], hogy...az .. szétporladt[^], hogy az SZDSZ bent van <mosoly, szemöldök felemelése>nincs benn[^], a frakció van benn[^] <hunyorít, homlokráncolás>, hát az egész egy [nagyon zűrös <fejngatás>..khm] /8. metainformáció, a politikai ellenfél minősítése/

KO: [Hát a költségvetés] sarokszámait megszavazták[^] <kérdő hangnem, előredől, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> /9. információközlés, ellentétes attitűd jelzése/

OV: Hát, így van <bólint, előredől>. Tehát azt mondom, hogy az egész egy nagyon zűrös dolog[^], és úgy látom, hogy jószerivel ott már nem a jövőről való <folyamatos szemkontaktus> közös gondolkodás jelenti a habarcsot[^]...khm.. <jobb kéz összeszorított ujjaival maga felé mutat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy mondjuk, amikor ön a kollégáival eldönti, hogy valamit támogat vagy nem[^] <fejngatás> ez a parlamentben sincs másképpen[^] <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, akkor mindig a..zt..gondolja meg <apró bólintások>, hogy a jövőre nézvést...ez ad-e lehetőséget <szemöldök felemelése>, ad-e esélyt, mit hoz <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése, szemkontaktus>..khm. Szerintem, a másik oldal már nem ebben az idő<fejngatás, előrehajtott fej, szemöldök felemelése, szemkontaktus> jövő dimenzióban gondolkodik

<kihúzza magát >, csak azon <előredől, kéz elsöprő mozdulata, szemkontaktus>, hogy legyen meg a költségvetés, akármi is van benne^ és valahogy menjünk el a választásokig /10. korábbi minősítő gondolatok folytatása, metainformáció/

KO: [Szóval] /11. szóátvételi szándék/

OV: [Ezt tartom] problémának <bólint, szemkontaktus, mindkét kéz a partner felé, átadja a szót> /12. információközlés, szóátadási szándék jelzése nem-verbális jelekkel/

KO: Igazából ez egy költői kérdés volt, mert nyilván nem gondoltam egy percre se komolyan, hogy Ön arra utalt, hogy ez egy jó költségvetés^, hiszen <bal kéz a partner felé, szemkontaktus> az eddigi kommunikáció nem erről szólt. Ööö, de aztán <fejngatás>, tovább is gondoltam akkor ezt az állítást, ha a szocialisták maguknak akarnak jót <játékos fejngatás, minősítő metainformáció> ezzel a költségvetéssel^, ez a költségvetés <szemöldök felemelése, szemkontaktus, előredől, fejét előreszegi> politikai szempontból egy öngyilkosság, hiszen aki jót akar magának <fej felemelése, bólint, fejngatás>, politikai támogatottságot akar^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, akkor az nem kiadást csökkent <fejngatás>, nem adóztatja meg a cafeteriát, nem von el az önkormányzatoktól, a közösségi közlekedéstől...öö..szóval, nem vezeti be a vagyonszétosztást <fejngatás, előredől, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Tehát, hogy ezek nem populáris intézkedések <hátradől, leszegett fej, szemkontaktus>. Ezért nem értem azt a kijelentést, hogy ezzel a szocialisták maguknak akarnának jót <kérdő tekintet>. Tehát, ez egy válságkezelő.. kormány válságkezelő <szemöldök felemelése> költségvetése, ami mondjuk, a hitelminősítő intézetek szerint <fejngatás> a lehető legjobb út Magyarország számára. /13. információközlés, korábbi kijelentés magyarázata, metainformáció, a partner véleményével ellentétes állítások közlése/

OV: Egyszerre három kérdés is van az Ön...<KO bólint> /14. a hallottak összegzése/

KO: [felvetésemben] /15. a partner mondatát befejezni segítő információközlés, együttbeszélés/

OV: [mondatai] mögött^, ha megengedi, ..öö.. megpróbálom őket sorba venni. Az első dolog^, mégegyszer mondom, öö az a kérdés, hogy mi a célfüggvény. Szerintem, a másik oldalon a célfüggvény <kezek érvelő mozdulata> öö...hogy...függetlenül, hogy mi az ország valóságos gazdasági helyzete, mi volna Magyarország érdeke^, ..ők semmiképpen nem akarnak előrehozott választást^, ha úgy tetszik, a változás útjába akarnak állni egész addig, ameddig lehet <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok, előredől>. Ez az ő érdekük, nem pedig az, hogy mi lesz [utánna, ezért mondom, hogy] /16. nem fogadja el a felkínált kifejezést, metainformáció, a szocialista kormány tetteinek minősítése/

KO: [S nem lehet, hogy a válság]kezelés az érdekük? /17. ellentéte érveken alapuló eldöntendő kérdés/

OV: Majd mindjárt erre kitérek, hogy ez miért nem válságkezelés. Ez nem válságkezelő kormány^, nem is válságkezelő csomag, ez egy válságmélyítő kormány <szemkontaktus, bólint>, és egy válságmélyítő költségvetés. De, mégegyszer mondom <szemkontaktus, kéz elsöprő mozdulata, fejngatás>, nem nagyon szeretnék még egy műsor erejéig se <előrehajtja fejét, szemöldök felemelése, szemkontaktus> beleköltözni a szocialisták fejébe vagy szívébe^ <még inkább előrehajol, szemöldök magasabbra emelése, mosoly>, hogy elmeséljem itt ... <mosoly, fejngatás> nézőknek, hogy mit látok ott <nevet, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hanem inkább ... maradnék a saját házam táján <fej oldalt billentése>. Ha ezt a költségvetést valaki megnézi^ <szemkontaktus>, akkor az első és a legfontosabb <bólint> állítás, szerintem, amit tehet ezzel kapcsolatban, az az, hogy ebben semmi nincs, ami... a jövőt szolgálná <bólint, szemkontaktus>. A második állítás... tehát, amitől a gazdasági növekedés beindulna <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Beszéljünk ilyen technokrata nyelven. A másik, amit rögtön megállapíthat a költségvetésről^, hogy ez egy blöff <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, ez egy hazug[ság]./18. minősítő megjegyzések a kormány válságkezelő csomagjára vonatkozóan, metainformáció/

KO: [De] miért? /19. magyarázat kérése, kiegészítendő kérdés/

OV: Azért, mert a ...egy költségvetés <kihúzza magát, szemkontaktus> számokból áll. /19. válasz a kérdésre/

KO: Hmm. /20. nyugtázás/

OV: Ha a számok pontosak és korrektek^ <folyamatos szemkontaktus>, akkor a költségvetés áll a lábán <bólogat, szemkontaktus>. Ha a számok hamisak^ <fej oldalt billentése>, meghamisítottak^ <fejngatás, szemöldök felemelése>, szándékosan vagy szakmai hozzá nem értés okán ^ <két kéz érvelő mozdulata>, akkor [az a költségvetés blöff]. /21. információközlés/

KO: [Ezek mért hamisak] ezek a számok? /22. magyarázat kérése, kiegészítendő kérdés/

OV: Hát, azért, mert mintegy 1300 milliárd forinttal több a hiány, mint amennyit a költségvetés bevall^, ha százalékban számolunk <szemkontaktus>, akkor, a költségvetés azt állítja, hogy a 2010-es év végén, ami hiányzik majd a kasszából, az a teljes magyar nemzeti össztermék 3,8 %-a lesz, a valóság ezzel szemben az^, hogy csak az alapján, amit tudunk, tehát a csontvázak, amelyek esetleg a szekrényekben lapulnak, azok ismerete nélkül, remélem, ebből minél kevesebb lesz^, ezek nélkül is azt lehet mondani^, meg is lehet védeni azt az állítást, hogy a költségvetési hiány 7,3-7,5 % [között lesz]. /23. információközlés, metainformáció/

KO: [Ezt Varga] Mihály már kifejtette itt. A legnagyobb tétel az ő felsorolásában, hogy mire alapozzák ők vagy Önök <fejngatás> a 7 egész akárhány százalékos költségvetési hiányt az az, hogy például a BKV <fej előrebillent, szemkontaktus, hunyorít>, meg a MÁV ..őö rendbe tételét szolgáló <fejngatás> több száz milliárdos összeg nincs benne <fejngatás, szemkontaktus> a [költségvetésben]. /24. információközlés/

OV: [Hát ez nem] /25. véleménynyilvánítási szándék/

KO: [Én ezt] /26. információközlési szándék/

OV: [a rend]betételét szolgáló/27. véleménynyilvánítási szándék/

KO: Én ezt megkérdeztem Oszkó Pétertől <előredől, szemkontaktus, bólint>, amikor a vendégem volt, és azt mondta, hogy persze <hátradől, fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy nincs benne a költségvetésben^, senki nem akarja a ..mondjuk, a hitelállományát egy összegben csökkenteni [2010-ben akár a MÁV-nak] /28. hivatkozás a szocialista pénzügyminiszter nyilatkozatára/

OV: [De] /29. információközlési szándék/

KO: akár a BKV-nek. /30. a mondat befejezése/

OV: De, de én, mi csak annyit állítunk, hogy 300 milliárd forint hiányzik a BKV és a MÁV kasszájából. Ez nem a rendbetételhez kell <fejngatás>, hanem a túléléshez. Ez nagy különbség. Tehát, nem ahhoz kell 300 milliárd forint, hogy rendbe tegyünk a MÁV-ot, hanem ahhoz, hogy a választások utáni hónapokban is elinduljanak a gépek. Ahhoz kell. Márpedig azoknak el kell indulniuk. Öö..de, ez nemcsak Varga Mihály véleménye <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus>, én ma olvastam az Európai Bizottságnak <előrehajtott fej> a véleményét, amely ugyan számokat nem mond <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, vagy legfeljebb csak <fej oldalt billentése> nagy összevont számokban beszél^ <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, de az irány, az ugyanaz <fejngatás>, mint a mienk <szemkontaktus>, mármint a Fideszé. Azt mondja, hogy úgy nem lehet megtakarítást elérni egy költségvetésben, hogy átmeneti intézkedésként <kéz érvelő mozdulata> elvonok pénzeket <kéz rakogató mozdulata, szemöldök felemelése, szemkontaktus> , mert a következő évben, ez esetben 2010-ben^ <fej oldalt billentése szemöldök felemelése>, azokat, vagy azoknak a nagy részét <nyel, fejngatás> vissza kell majd adni <folyamatos szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Ezt mondja az Európai Bizottság <bólint, szemöldök felemelése>. Én ezzel mélyen egyetértek <fejngatás>. /31. hivatkozás az Európai Bizottság állásfoglalására, információközlés, metainformáció/

KO: Na jó, [de, hát]/32. ellentétes vélemény kifejtésének szándéka/
OV: [Úgy lehet csak, tehát] /33.korábbi információközlés folytatására mutatott szándék/
KO: [akkor mondjunk] példát is, mi az, amiből most elveszünk^, és mi az, amit vissza [kell majd adni] /34. információkérés/
OV: Hát, például az önkormányzatoktól lehet elvenni pénzt. /35. információközlés/
KO: De feladatokat is vettek el. /36. a partner kijelentésére vonatkozó ellenvetés, információközlés/
OV: De nem vettek el <előredől, fejingatás>. Ez nem igaz <szemkontaktus, két kéz a levegőben> /37. a partner kijelentésének cáfolata, metainformáció/
KO: Ők azt mondják, hogy elvettek. /38. a korábbi hivatkozás megismétlése/
OV: De nem, nem... <két kéz kitérve, mosolyog, jobbra-balra dől>. Nincsenek itt, ezért óvatosan fogalmazok^, nem mondanak igazat <előredől, szemöldök felemelése>, ezért a polgármesterekszámos alkalommal mondták el Magyarországon <előredől, bólogat, szemkontaktus, KO merev arccal néz> erről a költségvetésről a véleményüket, és mutatták ki <bólint, szemöldök felemelése>, hogy feladatokat nem vesznek el tőlük <bólint>, viszont pénzt igen <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Tehát, mi úgy számolunk, hogy lehet ugyan elvenni pénzt a kórházaktól^ <fejingatás>, lehet elvenni az iskoláktól, meg a MÁV-tól is <bólogat>, de az embereket meg kell gyógyítani a választás után is, a gyerekeknek iskolába kell járni a választás után is, és a gépeknek is [meg kell indulni a vasúton] <bólint>/39. a szocialistákra vonatkozó metainformáció, saját vélemény kifejtése/
KO: [De, hát arról szó nincs, hogy] /40. a partner kijelentésének cáfolata/
OV: [Tehát, azokat működtetni kell] <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus> /41. magyarázat/
KO: onnan vennének el pénzt, hogy a gyerekek a pénzelvonás miatt nem tudnak majd iskolába járni <kérdő, mesélő hangnem, szemkontaktus> /42.a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció/
OV: Dehogynem, erről van szó. <felemelt szemöldök> /43. a műsorvezető kijelentésének tagadása/
KO: Hát, már mér' lenne erről szó? <kétkedő, elutasító hangnem>. Tehát, mondjuk, egy osztályfőnök..a...a többletmunkáért vagy a külön foglalkozásokért nem kap plusz pénzt^, az egy nagyon-nagyon sajnálatos [dolog] /44. a partner kijelentésének kétségbe vonása, metainformáció/
OV: [De,] nem erről van szó! /45. a műsorvezető közlésére vonatkozó metainformáció/
KO: Hát, akkor mi, mit vesznek el a gyerekektől <kitárt kezek kézélen támaszkodnak az asztalon>? /46. kiegészítendő kérdés/
OV: Arról.. /47. válaszadási szándék/
KO: A cipőre, táskára való pénzt? [Vagy mitől nem tudna iskolába járni?] /48. a megkezdett kérdésfeltevés folytatása, eldöntendő és kiegészítendő kérdés/
OV: [Arról van szó, hogy Magyarországon], akkor elmondom^, <előredől, határozottabb szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy hogyan működik az országnak ez a szelete <felemelt kezek, mosoly>. Az iskolarendszer úgy működik Magyarországon^, a közoktatásról beszélünk <bólint, szemöldök felemelése>, hogy a működéshez szükséges források egy részét a kormány <szemkontaktus, rakosgató kézmozdulat> adja, a másik részét pedig az önkormányzatok. A kormány a saját maga részét egyfolytában csökkenti. /49. információközlés, a tudás birtoklásának nem-verbális jelzése/
KO: Mert csökken a gyereklétszám. /50. kiegészítő, magyarázó információközlés/
OV: De nem <fejingatás, maga elé néz> abban az arányban csökkenti egyfelől^ <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése>. Kettő, lehet, hogy a gyereklétszám csökken^, de attól még <homlokráncolás, szemkontaktus> az épületeket fenn kell tartani, és így tovább, és így tovább

<előrehajtott fej, felemelt szemöldök, határozott szemkontaktus>. [Tehát, legfeljebb] /51. a műsorvezető magyarázatának elutasítása, saját vélemény megfogalmazása/

KO: [De ez] <halvány mosoly, szemkontaktus, fej oldalt billentése> /52. ellenvetési szándék/

OV: úgy lehetne csökkenteni, hogy az önkormányzatokkal kötnek egy megállapodást arról, hogy a következő néhány évben a gyerekszám alakulásának függvényében hogyan alakul majd egyébként az oktatás finanszírozása <előredől, bólogat, szemkontaktus>. De most nem ez történik <két kézzel a műsorvezető felé történő tiltakozó mozdulat>. Tehát, eljön az a pillanat^, hogy annyi pénz hiányzik az iskolák működtetéséből <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy az önkormányzat nem tudja kifizetni vagy a bért, vagy a fűtést, vagy a világítást. /53. saját vélemény kifejtése, információközlés/

KO: És 2010-ben már ilyen pillanat [lesz?] /54. eldöntendő kérdés/

OV: [Igen] <bólint>. Már ennek az állapotához fogunk eljutni 2010-ben. Ezt nevezem én gazdasági vészhelyzetnek <bólint, szemkontaktus> /55. válaszol a kérdésre, a felvázolt helyzetre vonatkozó metainformáció/

KO: Nem hisz a szocialistáknak <fejngatás>, nem hisz a Bajnai-kormánynak. Mért nem hisz a hitelminősítő intézeteknek <előreemelt áll, szemkontaktus>, akik azt mondják folyamatosan, és különösen így ősz tájékán, tehát szeptember környékén, több hitelminősítő intézet is öö visszatorolt minket jobb kategóriába, és egyértelműen m. mindannyian azon az állásponton voltak, hogy <fejngatás, szemkontaktus, szemöldök felemelése> ez a konszolidációs csomag, ez a költségvetés és ez az irány az, <fej oldalt billentése> ami Magyarországot nemcsak hogy kihúzhatja a csávából, hanem a válság után <kéz érvelő mozdulatai, szemkontaktus> nagyon kedvező pozícióba, a térségből <fej oldalt fordítása, szemöldök felemelése> talán egyedüli kedvező pozícióba kerül[hetünk így]/ 56. hivatkozás a hitelminősítő intézetekre, információközlés, információkérés/

OV: [Hogy a..] /57. közlési szándék/

KO: [Bocs..] bocsánat <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, de Önt is említik itt, Önt is megemlítik a különböző hitelminősítő intézetek, és azt mondják, hogy ..öö idézem mondjuk a Mudist, hogy az ön populista ígéretei pedig kimondottan kockázatot jelentenek az ország számára. /58. a vendégre vonatkozó metainformatív kijelentések idézése/

OV: Tehát, én az Ön kérdésére, ha megengedi, válaszolok <mosolyog, előredől, szemkontaktus, felemelt szemöldök>, ami úgy hangzott, hogy mér' nem hiszek./59. látszólagos engedélykérés a válaszára, a kérdés megismétlése, a magára vonatkozó metainformáció figyelmen kívül hagyása/

KO: Ühüm. <bólint> /60. nyugtázás/

OV: Hát, ... azért, mert felnőtt ember vagyok. <kamera KO csodálkozó tekintetén> /61. elhárító válasz/

KO: Ez válasz? /62. a partner közlésére vonatkozó metainformáció/

OV: Persze.<bólogat> Hát, ha ki akarom alakítani a költségvetésről a véleményemet, akkor <szemöldök felemelése, szemkontaktus> nem hinnem kell valakinek <fej oldalra fordul, szemöldök felemelése>, a szocialistáknak vagy a....hitelminősítőknak <határozott szemkontaktus, szemöldök felemelése, mindkét kéz maga felé>, én saját magamban bízok. Elolvasom, látomm.és 20. költségvetést fogom, a 20. költségvetés megalkotásában fogok részt venni <mosoly, majdnem nevet, előredől>, megvan a józan ... eszem is^ <szemkontaktus>, költségvetésként ..öö...miniszterelnökként négy költségvetés <szemöldök felemelése, homlokráncolás, szemkontaktus> megalkotásában ... is .. részt vettem^....Sőt, irányítottam azt^ /63. saját vélemény kinyilvánítása, információközlés/

KO: Hát, eggyel kevesebben, volt kétéves.<határozott hangon> /64. információközlés, helyesbítés/

OV: <meglepett tekintet> De, a kétéves költségvetés nem azt jelenti, hogy nem kell éves költségvetést csinálni^ <határozott szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Majd erre visszatérhetünk, /65. reflektál a helyesbítésre, javaslattétel későbbi kifejtésre/

KO: Igen^/66. nyugtázás, érdeklődés/

OV: Mert szerintem a három éves költségvetés az ideális <erősen felhúzott szemöldök, szemkontaktus, elsőprő kézmozdulatok>, csak nem akarok ..h..most /67. információközlés, saját vélemény kinyilvánítása/

KO: Hoppá! ... Ez érdekes. /68. a műsorvezető meglepettségének ad hangot/

OV: Angliában így van <szemkontaktus, fej oldalt billentése>. De, most nem akarok [mást] /69. információközlés, saját cél megfogalmazása/

KO: [Ön szeretne] hároméves költségvetést? /70. a partner kijelentésének megismétlése/

OV: Angliában így van <bólint, maga elé néz>. tehát, én azt gondolom, hogy a költségvetés tervezése, beleértve a decemberi <kéz soroló mozdulata> fordulónapot vagy inkább a negyedéves fordulónap kérdését^ <határozott tekintet, szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>, fölvetendő az, hogy nem kell-e keretszámokat meghatározni, amit elfogadunk^, és a következő évben csak a keretszámokon belül alkotunk már <szemöldök felemelése, szemkontaktus, magyarázó kézmozdulatok, jobb kéz a levegőben> költségvetést. Ez megint <előredől, fej előreszegezése> egy olyan kérdés, amit érdemes fölvetni nemcsak az Európai Unióban <bólint>, hanem vannak nemzetállamok is <bólogat, szemkontaktus>, ahol így terveznek hosszabb távra [pénzügyileg. <leintő kézmozdulat> Persze, most] /71. ismétlődő információközlés/

KO: [Ön szeretné], ha Magyarországon,... mondjuk a ...szavazók önnek adnak bizalmat ..2010-ben, akkor meg szeretné valósítani ezt a hároméves [költségvetést?]<szemkontaktus> /72. a korábbi felvetés ismétlése, eldöntendő kérdés/

OV: [Én egy..] én a kiszámítható biztonságot adó költségvetési tervezésnek vagyok a híve^ <szemkontaktus>, és ehhez keresem az eszközöket <maga elé néz>,és abban mindenki biztos lehet <bólogat, szemkontaktus>, hogyha a jobb oldal alakít kormányt^ <bizalmaskodó mosoly, bólogat, szemkontaktus> és kapunk, én személy szerint is <fej oldalt billentése> kapok elég bizalmat^, akkor előrelátható, tervezhető és [kiszámítható költségvetés lesz] /73. kampányjellegű információközlés/

KO: [Hároméves] vagy nem? /74. a korábbi kérdés megismétlése/

OV: Ahhoz képest, hogy ez egy éves lesz, kettő, három <ujjaival kettőt mutat, szemkontaktus> vagy tíz <előrehajtott fej, szemöldök felemelése>, ez most másodlagos kérdés. Csak azt akarom mondani, hogy technikai kérdés <határozott szemkontaktus>, többfajta technika létezik. /75. a kérdés elhárítása, metainformáció/

KO: De, szimpatikus Önnek ezek szerint az angol [modell] /76. framing/

OV: [Hát, mi] hát minden évben meg kell határozni egy...egy törvényben, hogy mire költi az állam a pénzt. Tehát, <fej oldalt billentése> azt nem lehet megtenni, hogy kivonja a kormányzat a parlamenti vita alól az ország rendelkezésére álló erőforrások fölötti rendelkezést. Mer' arról <fej erősen oldalt billen, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, az ország megválasztott képviselőinek kell dönteni. Az a kérdés, hogy milyen rendben döntenek <szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Hoznak-e egy olyan döntést, hogy előre egy, két, három, négy vagy öt évre rögzítenek bizonyos [számokat] /77. hárító válasz, információközlés/

KO: [Na, de most] például nem is ezt az időszakot éljük <szemkontaktus, fej mérsékelt oldalt billentése>, amikor a gazdasági válság még nem csengett le^ . Van olyan ember^, aki mer <nyílt tekintet, szemöldök felemelése, szemkontaktus, előredől> egy, két vagy három évre biztosan előre tervezni?/78. a vendég véleményével kapcsolatos kétely megfogalmazása, eldöntendő kérdés/

OV: Hát, hogyne. Hát, nézzen rám! Hogyne merne <határozott hangnem>! Mindenkinek ilyenkor hosszabb távon kell tervezni^, a tervezésnél legfeljebb a tól-ig határokat kell .. öö <kezek egymással szemben a levegőben> szellősebben meghatározni. De ettől még hosszú és középtávú tervezés kell, sőt. Ilyenkor kell igazán, igazán <szemkontaktus, erős érvelő kézmozdulatok> De, most azt gondolom, ez egy olyan pénzügyi, technikai <kihúzza magát, hátradől, kézzel eltávolítja a témát>, pénzügyminisztereket foglalkoztató kérdés^, amit én szívesen az ...rájuk hagyok^ <érvelő kézmozdulatok, előredől, szemkontaktus>. A lényeg az az, mondjuk úgy, hogy az elvárás a következő kormányral, és majd a következő kormánytól az évben az^, hogy kiszámítható, stabil, az üzleti életnek, a munkavállalóknak, a fogyasztóknak ..öő általában a közpénzekkel kapcsolatban lévő embereknek márpedig az ad...az adót fizetők ilyenek <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, a nyugdíjasok ilyenek^, valami kiszámíthatóságot és stabilitást adjon <előredől, szemöldök felemelése>, mert ez veszett el az elmúlt években. De, visszatérve <felemeli fejét, jobb kéz kitárt ujjával lefelé int> /79. saját nagyszerűség hangoztatása, metainformáció, a kormány feladatainak meghatározása/

KO: [A hitelminősítőkre, hogy mért nem bízuk] /80. a partner közlését kiegészítő információ, framing, a téma irányítása céljából tett megjegyzés/

OV: [az Ön kiinduló kérdésére] <fejngatás> /81. további információközlési szándék, a műsorvezető ajánlatának figyelmen kívül hagyása/

KO: ...azért, mert felnőtt ember <határozott szemkontaktus> /82. korábbi közlés ismétlése/

OV: Magamnak hiszek, ... ezt akarom mondani. <KO előrehajtott fejjel, kérdő tekintettel figyel> /83. metainformáció/

KO: De,... ez elég sovány válasz. Hát, ...az ember legjobban magában bízuk. <mosoly, fej oldalt billen, szemkontaktus> /84. a partner kijelentésének metainformatív értékelése/

OV: [Bocsánat] /85. közlési szándék jelzése, engedélykérés/

KO: [Mondhatjuk ezt], de hát <mosoly, kérdő tekintet> /86. nem adja meg a szót, metainformáció/

OV: Bocsánat, de nem vagyunk már gyerekek <maga elé néz, mosoly>. Mégegyszer mondom. Az a kérdés, hogy mondjuk a...a magyar vasutak működéséhez mennyi pénzre lesz szükség a következő esztendőben^ <szemkontaktus>, ahhoz nekem nem kell hitelminősítőket meghallgatnom <szemkontaktus, enyhe bólintás>. Az a kérdés, hogy ööö mondjuk, az iskolák <bólint, szemkontaktus, szemöldök felemelése> a mostani pénzből tudnak-e működni vagy sem^, ahhoz sem kell <fejngatás, előredől, szemöldök felemelése> sem a szocialistákat, sem a ...a.. hitelminősítőket meghallgatnom^, ellenben jól teszem <határozottan bólint>, ha beszélek a polgármesterekkel, az iskolaigazgatókkal^, azokkal, [akik] /87.egyes szám első személyben fogalmazott példa a kormányzás lényegéről, metainformatív kijelentés/

KO: [Ez] két különböző dolog. [Tehát] /88. a partner véleményének elutasítása, helyesbítés/

OV: [De] nem..., de nem. /89. a műsorvezető közlésének tagadása/

KO: A hitelminősítők nyilván nem azt mondják <két kéz a tenyér élen támaszkodik, érvelő mozdulatok>, hogy...[hogy..mi] /90. bizonytalan közlési szándék/

OV: [De, nem] /91. a műsorvezető közlésének ismételt tagadása/

KO: hogy [Érden] /92. információközlési kísérlet/

OV: [De nem] /93. a műsorvezető közlésének ismételt tagadása/

KO: hogy működik az [iskola]. /94. információközlés/

OV: [De, nem] /95. a műsorvezető közlésének tagadása/

KO: Van-e vonat Esztergom és [nem tudom mi között]. /96. információközlés/

OV: [De nem, de nem,] de nem. Nem két különböző dolog^, ugyanis a költségvetés nem más, mint az ország összes kórházának, iskolájának, összes nyugdíjasának, összes ösztöndíjjal rendelkező diákjának a közös [költségvetése] <kezek a levegőben, magyaráz> /97. ismételt tagadás, információközlés/

KO: [Hát, azért] mi tendenciákról beszélünk, ha egy hitelminősítő azt mondja, hogy igen <szemkontaktus, bólint>, ennek az országnak, hogy megtartsa a 3,8%-os költségvetési hiánycélt, elemi érdeke. /98. a partner közlésére vonatkozó kiigazítás/

OV: <eltávolító kézmozdulat, határozott szemkontaktus> De én nem ezzel vitatkozom. Tehát, én azzal nem vitatkozom, hogy Magyarországnak elemi érdeke az, hogy minél kevésbé költsön többet annál, mint amit megtermel <szemkontaktus>. Oda kell eljutni, hogy lehetőleg ne hitelből kelljen az országot fenntartani. E tekintetben én egy malomban öröklök mindenkivel^, aki ...mondjuk hitelintézettel is, vagy hitelminősítővel < a műsorvezető felé irányuló kézmozdulat, szemkontaktus>, aki azt mondja, hogy egy ország úgy hosszabb távon nem létezhet, hogy termel x mennyiséget és elfogyaszt x plusz hármat. Előbb-utóbb ezt a kettőt összhangba kell hozni, és erre kell lennie^ - ezt hívják kormányzásnak – egy tervnek, hogy ebben az országban működjenek az iskolák, az óvodák, a bölcsődék, sőt, épüljenek is azok^, ki tudjuk fizetni, sőt emelni tudjuk a nyugdíjakat, ösztöndíjakat, [családi támogatást,] /99. saját nézőpont kifejtése, a kormányzásra vonatkozó metainformatív megjegyzés/

KO: [Ezek nem járnak] plusz költségekkel? /100. eldöntendő kérdés/

OV: és közben, s ezt közben az ország meg tudja [termelni] /101. információközlés/

KO: [Hát,] ezt nem tudja megtermelni pillanatnyilag, /102. információközlés/

OV: Hát, most nem tudja [megtermelni] /103. egyetértés a műsorvezető közlésével, annak ismétlése/

KO: [és] miből tudná? /104. költői kérdés/

OV: Ezért a következő kormánynak az a dolga, hogy olyan gazdaságot építsen föl, amely képes ezt megtermelni /105. célkitűzés/

KO: Miből? /106. kiegészítendő kérdés/

OV: Hát, az a kérdés, hogy most mér' nem termeli meg <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> /107. visszakérdés, a kormányra vonatkozó metainformáció/

KO: Mondjuk, hogy az a kérdés <magas hangon, szemkontaktus>, ez is egy fontos kérdés, [nyilván erre is megvan a válasz] /108. részleges nyugtázás/

OV: [Ha erre megkapjuk a választ], akkor tudjuk az irányt <szemkontaktus>. /109. információközlés, vélemény kinyilvánítás/

KO: Akkor, mondja meg! <szemkontaktus> /110. a partner felszólítása a válaszára/

OV: Azért nem termeljük meg <mesélő hangnem>, mert Magyarországon hiányzik egy millió munkahely. 1988-90 környékén <jobb kéz a levegőben> nevezzük úgy,... hogy a rendszerváltás időszakában, inkább 92-ig megszűnt másfél millió munkahely Magyarországon, és az elmúlt húsz évben ebből csak ötszáz ezret tudtunk visszaépíteni. Tehát, ha összeveti Ön Közép-Európa bármelyik országával Magyarországot, akkor azt fogja látni^, hogy mintegy egy millió <fej oldalra billen, szemkontaktus, szemöldök felemelése> munkahely hiányzik Magyarországról. Ha egy millió munkahelyünkkel több lenne, egy millióval többen tudnának dolgozni^, akkor a magyar költségvetés összes gondját [meg tudnánk oldani] /111. érvelés, magyarázat, információközlés/

KO: [Hát, ez attól függ], hogy milyen minőségben. Ha mondjuk <szemkontaktus> egy millióból kilencszáz ezer minimálbéres lesz, akkor az olyan nagyot nem lök a [a gazdaságon valószínűleg] /112. a partner magyarázatára vonatkozó metainformáció/

OV: [Még mindig] jobb, mintha segélyből élne <szemkontaktus, bólint>. /113. saját vélemény hangoztatása, a műsorvezetővel ellentétes tartalmú közlés/

KO: Abban igaza van. Ez az egy millió új munkahely, engem abszolút érdekel <szemkontaktus>. Hogyan? Tehát, maga az ötlet <felemelt szemöldök, szemkontaktus>, hogy munkahely hiányzik, az ténykérdés <fejngatás>. Az, hogy valaki tíz év alatt egy millió új munkahelyet szeretne létrehozni <bólint, kezek kitérve, szemkontaktus>, tehát, mondjuk évente száz ezer új munkahelyet^, hát ez pillanatnyilag olyan ötlet <pislant, oldalra néz>,

amire Obama elnök vagy Merkel kancellár is megnyálná mind a tíz ujját. /114. a partner javaslatára vonatkozó metainformáció/

OV: Mi mást tudna csinálni? <szemkontaktus, szemöldök felemelése> Én már csináltam ilyet. /115. visszakérdés, információközlés/

KO: Hogyan? /116. kiegészítendő kérdés/

OV: Tehát, azt akarom mondani Önnek <hátradől, nevet, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy ez, ez nem az a csodálatos dolog, amit még ne láttunk volna <fej oldalra fordul, szemöldök kérdőn felemel> a magyar gazdaságtörténetben, én....személy szerint már vezettem egy olyan kormányt, amelyik ezt létrehozta <szemöldök felemelése, váll megemelése, határozott szemkontaktus>. Tehát, mi hoztunk létre sok tízezer, talán kétszáz összességében kettőszáz ezer új [munkahelyet] /117.információközlés/

KO: [Ez von..] a regisztrált álláskeresők száma növekedett ez időközben. /118. ellentétes tartalmú információközlés/

OV: A mi időnkben a munkanélküliség a legalacsonyabb volt Magyarország újkori történetében. Sőt, [a..ö...ö.. én] /119. kiigazítás/

KO: [De az álláskeresők száma] akkor is növekedett. /120.a partner kijelentésének tagadása/

OV: Én mint miniszterelnök csökkentettem a munkanélküliek számát <határozott szemkontaktus>. Tehát, ha a számokat nagyjából föl tudom idézni, akkor ..a.. [amikor lettem a lantot, akkor 5% alatt voltam] /121. a korábbi állítás ismétlése/

KO: [Meg is mutatjuk, van nekünk ilyen táblázatunk] /122. információközlés/

OV: Magyarország 5% alatt volt munkanélküliség teljesítésében vagy teljes kormányzati teljesítésben, most pedig elhagytuk a 10%-ot. /123. információközlés/

KO: Csak közben gazdasági [válság van] <hullámozó dallam> /124. kiigazító megjegyzés/

OV: [Bocsánat], de, csak azt akarom mondani, ha már a tényekről beszélünk, hogy én a csökkenés miniszterelnöke voltam^ <bólogat, bal kéz felemelése, szemkontaktus>, mármint a munkanélküliek számának a munkanélküliek számát csökkentő miniszterelnök voltam^, hiszen, ha jól emlékszem, 35-40 %-kal ment le akkor a munkanélküliek száma <hátradől, kihúzza magát, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>. Én nem azt akarom mondani, hogy földicsérjük itt utólag a saját lovunkat, ez nem különösebben szimpatikus viselkedés <fej előrehajtva, szemkontaktus, szemöldök felemelése, kéz érvelő mozdulata>, én csak azt akarom Önnek állítani <bólint>, hogy az a...tudás <szemkontaktus, kezek föl-alá>, miszerint munkahelyeket kell létrehozni <halvány mosoly> az nem egy varázsszer, amit egyébként ne [emberi agy] /125. információközlés, érvelés/

KO:[Na, ja] /126.metainformatív nyugtázás/

OV: gondolna ki, ne gazdaságpolitikusok írának le, és ne az ország életéért felelősséggel [tartozó] /127. információközlés folytatása/

KO: [Na, de azért] /128. ellenvetési szándék/

OV: politikusok hajtánának [végre] /129. információközlés befejezése/

KO: [Na, de azt] Ön is tudja, hogy ez nem arról szól, hogy valaki ...ö..ezt elhatározza <kéz rakogató mozdulata, fej oldalt billen, szemkontaktus>, egy gazdaságpolitikus megmondja neki, hogy <bólint> így és így kell csinálni, ez az ország, sőt a világ gazdaságának adott állapotától is függ. <OV kihúzza magát> Hogyan tudna Ön /130. információközlés, a partner figyelmének felhívása egyéb szempontokra/

OV: Az is-en van a hangsúly. <határozott szemkontaktus> Nagyon fontos, amit mondott, szerintem, de az is-en van a hangsúly. De, szerintem, ugyan /131. framing/

KO: Azt értettem, hogy az Istenen van a hangsúly <előredől, szemkontaktus, mosoly> /132.félreértett mondatát tisztázza a műsorvezető/

OV: Nem, az is-en. /133. magyarázat/

KO: Tehát, az is-en van a [hangsúly]. /134. a partner kijelentésének ismétlése, nyugtázás/

OV: [Azon] is van a hangsúly, de az [is-en is]. /135. ismétlés/

KO:[Tehát, ha a Jóisten megsegít minket] /136. a partner kijelentésének metainformatív értelmezése, framing/

OV: [Nem^]/ 137. tagadás/

KO: [akkor lesz száz ezer új munkahely évente] <fej oldalt billentése, mosoly> /138. framing befejezése/

OV: [Azon van igazából a hangsúly], de szerintem az egy másik beszélgetés <nevet, felemeli fejét és jobb kezét>, most azt akartam mondani, hogy <tagolt beszéd, előredől, mosoly, szemkontaktus> az is-en van a hangsúly, ami <hátradől> azt jelenti, hogy persze, van egy világgazdaság, na de a világgazdaság nem fog bennünket kihúzni a bajból <fejngatás, szemkontaktus>, a világgazdasági folyamatok nem segítik ki Magyarországot a .. /139.információközlés, metainformáció/

KO:[De függünk] /140. helyesbítés/

OV: [bajból] /141. közlés folytatása/

KO: De, függ tőle. <szemkontaktus> /142. helyesbítés ismétlése/

OV: Nem függ,... nem igaz, <fejngatás, a kamera KO meglepett arckifejezését mutatja>, ...ezt is cáfolom. /143. a műsorvezető kijelentésének tagadása, metainformáció/

KO: A magyar gazdaság [nem függ] /144. a partner vélekedésének megkérdőjelezése/

OV: [Nem függünk]/145. tagadás ismétlése/

KO: [a...világ...gazdaságától?] <előredől, lassabb beszédtempó, szemkontaktus> /146. visszakérdezés/

OV: [tőle, befolyásolja], befolyást gyakorol rá, Magyarországra, de legalább annyira függ a jövőnk, sőt inkább a saját elképzelésünktől, mint a világtól. De, én úgy képelem, mint Ön mondta <előredől, szemkontaktus, kezek egymással szemben a levegőben> az országot irányítani, hogy meghatározzuk az irányokat, ha erre a választópolgárok <kezek a levegőben> felhatalmazást adnak, utána a gazdaságpolitikusok ezekből terveket készítenek, s aztán azt végrehajtuk. Kétségkívül volt orosz válság, meg távol-keleti válság, mindenfajta pénzügyi nehézségek adódtak, de mindig kellett valamit módosítani a konkrét terveken, de az irányt mindig tudtuk tartani. Hogy hova megyünk <erős kézmozdulatok, szemkontaktus>, hol van a mi helyünk, milyen terveket valósítunk meg <fejngatás, szemkontaktus>, azt mi döntjük el, és nem pedig a külvilág <fejngatás>. /147. információközlés, véleménykifejtés/

KO: Eldönteni el lehet <szemkontaktus>. De ő <behunyja a szemét, fejngatás> azt, hogy mi nem függünk a külgazdaságtól, ..azt...ezt a tézist én nem <szemöldök felemelése, fejngatás, szemkontaktus>...nem tudom elfogadni. /148. a partner állásfoglalásával szembeni ellenvetés/

OV: Hát, nem függhetünk jobban, mint mások! <maga elé néz, szemöldök felemelése>/149. érvelés/

KO: Ez így igaz.< OV arcán halvány mosoly> Mások is ugyanúgy függenek. /150. látszólagos nyugtázás, ragaszkodik a saját nézőpontjához/

OV: De akkor, mire vannak a [politikusok?] /151. új érvet vezet be, költői kérdés/

KO:[Obama elnök] és Merkel kancellár is [megnyalná] /152. visszatér korábbi metainformatív véleménynyilvánításához/

OV: [De akkor] /153. érvelési szándék/

KO: [a tíz ujját, ha] /154. folytatja a mondatot/

OV: [De akkor] /155. érvelési szándék/

KO: tudna száz ezer, [évente száz ezer] /156. mondat folytatása/

OV: [Bocsánat, de] /157. szót kér/

KO: új munkahelyet [teremteni] /158. mondat folytatása/

OV:[Bocsánat,de] akkor miért is választunk mi politikusokat? <előredől, komor arc, szemkontaktus> /159. végül mégiscsak megismétli a költői kérdést, metainformáció/

KO: Nincsen piac. Hát,[hova teremtene] /160. nem reagál a partner felvetésére, saját nézőpontját hangsúlyozza, metainformáció/

OV: [De mért választunk] politikusokat? <fejngatás> Ha valóban igaz lenne <kezek csitító mozdulata, maga elé néz> az állítás, hogy Magyarország legfontosabb kérdései, sorsa, az a külföldtől függnék <szemkontaktus>, akkor minek választunk magyar politikusokat? /161. ragaszkodik a korábbi felvetéshez/

KO: hogy majd megmondja nekünk Németország vagy Amerika <bal kéz soroló mozdulata, fejngatás, szemkontaktus>, vagy bármelyik európai ország, hogy mit csináljunk, vagy mit kell csinálnunk, nem erről beszélek, hanem szép dolog az <kihúzza magát>, ha egy politikus azt mondja, hogy: 'Emberék, évente száz ezer új munkahelyet szeretnénk [megvalósítani]'. /162. kiigazítás, a partner kijelentésének kétségbe vonása/

OV: [Fogunk] <bólint, szemöldök felemelése, mosoly> a helyes szó, a fogunk <mosoly> /163. a műsorvezető közlésének kiigazítása/

KO: és a fogunk, az ugye már jobban számon kérhető <lehunyja szemét, halvány mosoly>, hogy aztán teljesült-e vagy sem. Ne, de ha egyszer nincsen piac <előredől, szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata>, hova, tehát hova vennének fel [a vállalatok, azok a cégek] /164. korábbi kérdés ismétlése/

OV: [Hol, de hol nincsen?] /165. visszakérdezés/

KO: Hova termelnek a cégek? Hát, ez a bajuk a cégeknek, hogy nincsen piac <szemkontaktus>. /166. kérdés ismétlése, információközlés/

OV: Ó, dehogynincs. /167. a műsorvezető információközlésének cáfolata/

KO: Ez az..[ez az egyik baja a magyar gazdaságnak] <váll felemelve> /168. információközlés/

OV: Ó, dehogynincs. Nem ez a bajuk, dehogynincs. /169. a műsorvezető információközlésének cáfolata, metainformáció/

KO: Hát, mi? <előredől, szemkontaktus> /170. információkérés/

OV: Nem az a bajuk. A ...az első ilyen probléma az, hogy azzal küszködik a magyar kis és középvállalkozói világ, hogy a meglévő piaci lehetőségeiket sem tudják kihasználni, mert ebben a pillanatban <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> nem jutnak friss forrásokhoz. A második probléma, amivel küzdenek, az az, hogy <kihúzza magát, kezek egymás felé a levegőben, szemkontaktus> olyan adórendszer sújtja őket, olyan elvonásokat szenvednek el^, hogyha az elvonás mértéke azonos lenne <szemkontaktus> a velük versenyző Nyugat-európai társakéval, akkor ők megállnák a helyüket <előredől, érvelő kézmozdulat> és lennének piacaik. Tehát, nem igaz <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy a külvilág nem veszi el a piacainkat és mi semmit sem tehetnénk annak érdekében, hogy legyenek termékeink és legyenek piacaink. /171. információközlés, metainformáció/

KO: Jó, ...de <maga elé néz> ..ö..hát, például a fogyasztás ösztönzésével is az a baj, hogyha száz forintot elköltünk ma pillanatnyilag Magyarországon egy boltban bármely termékre, öö...akkor abból a száz forintból hetven forinttal nem egy magyar céget <bólogat, előredől, szemkontaktus> öö fogunk majd megsegíteni^, hanem valószínű egy külföldi [céget] /172. információközlés, saját vélemény kifejezése/

OV: [Hát, nézze], ez annak a problémája, amiről Ön beszél, hogy .. hogy bizonyos területeken az import^, tehát a külföldről érkező termékek <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>, azok fölülják, kiszorítják öö.. /173. információközlés/

KO: A hazai termékeket. /174. a partner közlését befejező kifejezés felkínálása/

OV: a hazait. Hát, ezen lehet változtatni. Ez nem egy bonyolult dolog <kihúzza magát, mosolyog> /175. metainformáció, saját vélemény kifejezése/

KO: Hát, minden elhatározás kérdése? < megkérdőjelező hangnem, OV mosolyog> [ennyire függetlenek vagyunk?] /176. a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció, eldöntendő kérdés/

OV: [Nem, nem, nem] <bal kéz a levegőben>. Minden elhatározással kez[dődik] <mosoly> /177. helyesbítés, saját nézet kinyilvánítása/

KO: Hát, roppant [optimista Ön]! /178. a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció/

OV: [Bocsánat, bocsánat] <bal kéz a levegőben, szemkontaktus, mosoly>, én csak annyit mondok, hogy minden elhatározással kezdődik <nyílt, mosolygó tekintet>. Én nem azt állítom <kihúzza magát, bal kéz föl-alá mozdul, mosoly, szemkontaktus>, ...hogyan az elhatározás önmagában elegendő <fejingetés, bal kéz a magasban>, de, hogy minden változás <előredől, fejét előreahajtja, határozott szemkontaktus, halvány mosoly> elhatározással kezdődik, azt állítom. Tehát, el kell határoznunk, ...hogyan mi bizonyos termékek esetében versenyképes magyar árukat akarunk előállítani <fejét előreahajtja, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Ez egy elhatározás <bólint>. Ha ezt elhatároztuk, akkor megtaláljuk a módját <előreahajtott fej, emelt szemöldök, mosoly, szemkontaktus>, hogy ezt hogyan érjük el. /179. saját mondanivaló megvilágítása, információközlés/

KO: [De még egyszer] /180. szóátvételi kísérlet/

OV: [Ennek nemzet]közileg bevett tudása van <előredől, szemkontaktus>. Ezek nem azok, ezek nem olyan kérdések, [amelyek más államok] /181. korábbi mondanivaló folytatása/

KO: [Ez inkább] politikai ígéretésnek [tűnik, mint] /182. a partner kijelentésének minősítése, metainformáció/

OV: [Nem, nem] <fejingetés> /183. tagadás/

KO: [mint nemzetközi tudásállománynak] /184. közlés befejezése/

OV: [Nem, nem, ezeket] a kérdéseket^ más országok, máshol különböző eszközökkel már megoldották <változatos intonáció, szemkontaktus> /185. a partner kijelentésének tagadása/

KO: [Jó] /186. nyugtázás/

OV: [Nekünk] az a feladatunk, hogy megértsük, ha valami működött egy adott országban <szemkontaktus, jobb kéz összecsapva érvel>, azt hogyan kell megváltoztatnunk, alakítanunk, hogy Magyarországon is működjön <felemelt szemöldök, erős szemkontaktus>. De...de még egyszer mondom <kezek kitérve, majd összezárva>, minden jelentős gazdaságpolitikai változás az egy elhatározással és döntéssel kezdődik <előredől, szemkontaktus, mosoly> /187. a párt, leendő kormány feladatainak kijelölése, információközlés/

KO: Ööö igen <mosoly, pislantás>, aztán utána a tettek a terep. Hogy <maga elé néz, kezek kitérve az asztalon> ha már az adót, a vállalkozásokat sújtó adókat említette <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, ami valóban <fej oldalt billentése> talán az egyik legnagyobb bajunk, öö minden gazdasági problémánk egyik gyökere^ <pislant>. Szóval, eddig <fej oldalt fordul, szemkontaktus> nagyarányú egyszeri adócsökkentést emlegetett ön is, és politikus társai is <OV bólogat, szemkontaktus, előreahajtott fej>. Ma már mást mondott^, illetve nem mást, csak ennek egy másik részletét, az adó egyszerűsítést <szemkontaktus, jobb kéz a partner felé mutat> ööö /188. információközlés, hivatkozás a partner korábbi kijelentésére/

OV: Együtt jár a két dolog <nyugodt hangnem, bólogat> /189. információközlés, helyesbítés/

KO: <kérdő tekintet, fej oldalra fordul, szemkontaktus> A kettő együtt jár, de akkor beszéljünk arról az egyszeri nagyarányú adócsökkentésről. Ha 2010-ben a választók jóvoltából Ön kap felhatalmazást, akkor lesz 2010-ben egyszeri nagyarányú adócsökkentés? <fej oldalt billen, éneklő hangnem, szemkontaktus> /190. információkérés, eldöntendő kérdés/

OV: Lesz. <előredől, mosolyog> /191. határozott választ ad a kérdésre/

KO: Hány százalékos? /192. kiegészítendő kérdés/

OV: Hát, ez attól függ, hogy ..hány öö csontvázat találunk a szekrényben és az itt elmondott 1300 milliárd forintból <szemkontaktus, vidám, mosolygó tekintet> mennyi hiányzik a kasszából. Tehát, hogyha ezek a számok igazak-e, amit mi most [mondunk] <megvakarja a nyakát, kihúzza magát, szemkontaktus> /193. elhárítja a kérdést/

KO: [Hát], decemberre kész a programjuk, azt mondta. Abban mi szerepel? <szemkontaktus, egyenes tekintet> /194. a korábbi kérdés módosított feltevése, framing/
OV: Hát, az irányok szerepelnek a programban. /195. részleges választ ad/
KO: Há' még mindig csak az irányok^... <előrehajtja a fejét, összevonja szemöldökét, megfeddő tekintet, heccelő hangnem> és akkor a számokat nem tudjuk meg? <halvány mosoly> /196. a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció/
OV: Hát, számokat akkor tudunk <egymás felé néző kezek érvelő mozdulata a levegőben, szemkontaktus>, amikor tudjuk a magyar gazdaság választás utáni pontos állapotát. Azt [tudjuk] /197. információközlés/
KO: [Hogy nincsenek] csontvázak^ /198. feltételezés szűkítése, framing/
OV: Azt [tudjuk, hogy] /199. közlési szándék/
KO: [mit szeretne?] /200. információkérés/
OV: Azt tudjuk, hogy legalább 7,3-7,5%-nyi pénz hiányzik majd a költségvetésből. /201. információközlés/
KO: Mondják Önök^ <OV felemelt szemöldökkel, előrehajtott fejjel nézi KO-t>, a többiek nem ezt mondják. /202. a partner kijelentésének cáfolata, metainformáció/
OV: Én nem tudok a többiek nevében beszélni, /203. védekezés, érvelés a korábbi kijelentés mellett/
KO: Igen^, jó, rendben van. /204. nyugtázás/
OV: ha egyszer engem tetszik kérdezni, akkor a saját véleményemet tudom elmondani <szemkontaktus> /205. magyarázat, metainformáció/
KO: Szóval, hogyha nincsenek csontvázak <szemkontaktus>, akkor nézzük, most maradjunk ennél a legfontosabb szakasznál, az akarathoz, a tervezés fázisánál. Akkor, Ön most mit akar megvalósítani, mit tervez megvalósítani, mekkora lenne az ideális, egyszeri, nagyarányú adócsökkentésének a száma? /206. információkérés/
OV: Tehát, minél nagyobb a csökkentés^, az annál jótékonyabb <nyílt szemkontaktus, emelt szemöldök> hatású. A.../207. részleges válasz, információközlés/
KO: Mondjon egy számot! /208. a partner felszólítása pontos adatközlésre/
OV: <fejét rázza> Nem fogok számot mondani <szemkontaktus, mosoly>, tehát, akármilyen kedvesen is néz rám <fejingetés, széles mosoly> /209. a kérdés határozott visszautasítása, a visszautasítás metainformatív enyhítése/
KO: Ez volt a kedves nézése? <szemkontaktus, széles mosoly>. Szóval,../210. a verbális üzenetre vonatkozó visszakerdezés/
OV: Felelőtlen dolgot nem teszek. Tehát,... még egyszer szeretném mondani, ...egész addig <kihúzza magát>, amíg az átadás- átvételkor a magyar nemzetgazdaság legfontosabb <szemkontaktus, szemöldök felemelése, bólogat> és akkor már véglegesnek tűnő számaint nem látom^, addig nem fogok <egy pillanatra a kamerába néz, fejingetés> százalékkulcsokról, meg egyebekről beszélni, mert ez felelőtlen volt a szakmámmal szemben is <fejingetés, előrehajol>, ez a kisebbik baj, de a magyar választópolgárokkal szemben is <előredől, szemkontaktus>. Azt tudom megmondani, hogy lesz adócsökkentés^,<két kéz érvelő mozdulata>, ez nagyarányú lesz szándékaink szerint <bólogat, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>, meg is fogjuk csinálni, és az egyszerűsítéssel kombinálva fogjuk csökkenteni az adókat. És az adórendszernek két fő célja lesz <szemkontaktus, szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>, hogy támogassa a családokat <szemkontaktus>. /211. magyarázat, magánvélemény kifejezése/
KO: És ez mekkora, tehát meddig hagyja majd elmenni, kifutni a költségvetési hiányt <fej finoman oldalt fordul, szemkontaktus, szemöldök mérsékelt megemelés>? /212. a korábbi kérdés módosított feltevése/
OV: Hát, ez ...egy...egy örökzöld vita, a mi a magyar közgazdasági ...társadalomban ...meg..a..világ közgazdasági társadalmában is újra és újra előkerül, hogy az adócsökkentés ,

az mennyi időn belül hozza be...a.[az adótöbblet] bevétele.<kéz rakosgató mozdulata, szemkontaktus> /213. elhárító válasz, információközlés/

KO: Ön mit mond? /214. pontosító kérdés/

OV: Hát, nézze, azt tudom mondani, Horn Gyula megcsinálta egy év alatt <határozott szemkontaktus> /215. részleges válasz, információközlés/

KO: Ő a minta? /216. eldöntendő kérdés/

OV: Hát, ebben a tekintetben öö...<hátradől, szemkontaktus>, ezt vállalom. Tehát, Horn Gyula megtette azt, hogy egyszer egy mozdulattal a társasági nyereségi adót <bal kéz határozott mozdulata> felére csökkentette, és a fele akkora kulccsal egy éven belül sokkal több pénzt gyűjtött be [a költségvetés számára] /217. válaszol a kérdésre, információközlés/

KO: [Igen^, csak most egy más] /218. ellenvetési kísérlet/

OV: [De, hogy] továbbbrontsam .../219. információközlés/

KO: Igen^ /220. nyugtázás/

OV: a helyzetemet <halvány mosoly> Horn Gyula [után] /221. információközlési szándék/

KO: [Bokros] Lajos? /222. a műsorvezető találgatása, eldöntendő kérdés/

OV: ezt még a szlovákok is megcsinálták <fejet hajt, nevet>, ezt..ezt .../223. információközlés/

KO: Azt hittem Bokros Lajosig megyünk. /224. a partner közlésének metainformatív értékelése/

OV: Bokros Lajos nem csinált semmi ilyet <nevet, fejingetés>, az egy másik, másik hagymázás és rémálom-szerű története a magyar gazdaságtörténetnek^ <nevet>, én most itt, én most itt /225. minősítő, metainformatív megjegyzés/

KO: És abból nem Önök profitáltak <szemkontaktus>? /226. eldöntendő kérdés, ellentétes vélemény felvetése/

OV: Dehogy <mosolyogva, kedves hangon>. És én, a szegény magyar választópolgárok szenvedtek tőle, de azt akarom mondani <előredől, fej oldalra billent, szemöldök felemelése, szemkontaktus, jobb kéz mutató és hüvelykujjával kis egység mutatása>, hogy amikor a szlovákok bevezettek egyszeri nagyarányú adócsökkentést^, akkor ott hét hónapon belül az alacsonyabb kulccsal annyi bevételük volt, mint korábban <szemkontaktus> a magas kulccsal. Én azt nem állítom <fejingetés, kéz elhárító mozdulata, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hogy ez a ...szám, vagy aránypár, ez érvényes Magyarországon is automatikusan, de azt állítom, hogy vannak nemzetközileg ismert példák, amelyek lehetőséget adnak arra, hogy kiszámítsuk <szemöldök felemelése, szemkontaktus, előredől, jobb kéz érvelő mozdulata>, hogy egy adócsökkentés mennyi időn belül hozza be a költségvetés számára az [átmeneti veszteséget]. /227. rövid nemleges válasz, információközlés/

KO: [A mikor sem] ööö...másodlagos kérdés. Tehát, akkor, amikor gazdasági válságról beszélünk, ha minden jól megy <szemkontaktus>, akkor talán a lecsengéséről [beszélhetünk 2010-ben] /228. framing, saját vélemény megfogalmazása/

OV:[Én ezt nem] így gondolom <szemkontaktus>, egyáltalán nem így gondolom. / 229. a műsorvezető kijelentésére adott metainformatív értékelés/

KO:Na, hátha meg nem így gondolja, akkor meg főleg^, hogyha még nem cseng le a gazdasági válság^ <szemkontaktus, méréskelten előredől>, még mindig bajban vagyunk, akkor is <szemöldök felemelése, fej oldalra billen> meg merjük azt kockáztatni, hogy egyszeri nagyarányú <bólogat, szemöldök felemelése, megkérdőjelező hangnem> adócsökkentés, [aminek, hát] /230. a partner közlésére adott metainformatív válasz, véleménynyilvánítás/

OV:[Sőt] <szemöldök felemelése>/231. megerősítés/

KO: [ha, ha ügyesek] /232. információközlési szándék/

OV: [sőt, sőt, fordított] /233. információközlési szándék/

KO: vagyunk, abban az évben meg lesz a hozadéka/234. közlés befejezése/

OV: Sőt, fordított összefüggés van. Minél nagyobb bajban vagyunk, annál jobban adót kell csökkentenünk <szemkontaktus, szemöldök felemelése, fejingatás>. Hiszen a válság, mi a válság következménye <jobb kéz felemelése>. A válság következménye az <kihúzza magát, kezek rakosgató mozdulata, szemkontaktus>, hogy az emberek elveszítik a munkájukat. Ha nem tudunk munkahelyet adni az embereknek <váll felemelése, kitárt kezek, szemkontaktus>, akkor hogy akarunk kijönni ebből a gazdasági [bajból?] <szemkontaktus> /235. információközlés/

KO: [Hát], a munkahely[teremtést] <bólint, mosoly> /236. közlési szándék/

OV: [Csak az a] /237. közlési szándék/

KO: már megpróbáltuk megoldani <szemkontaktus, fej oldalt billentése> itt együtt, de még engem még mindig nem győzött [meg, hogy] <kitárt kezek> /238. saját vélemény közlése/

OV: [De a] /239. közlési szándék/

KO: mért lenne szükség <fej előrebillentése, szemkontaktus> [Magyarországon, bár lenne, bár lenne] /240. információkérési szándék/

OV: [még a választásokig] van még néhány hónapom, vagy hetem, hogy meggyőzzem Önt <mosolyog>, tehát, én csak azt akarom mondani Önnek <nevet, előrehajol>, hogyha, hogy először be kell azonosítani a baj gyökerét <fej oldalt billen, szemöldök felemelése, egymás felé néző kezek a levegőben, szemkontaktus>. A baj gyökerét azonosítottuk <halvány mosoly>, akkor már csak egy lépés onnan, hogy tudjuk a megoldást <bólint, szemkontaktus>. A gazdasági válság azért sújtja a magyarokat különösen, mert 11% magasságába szökött a munkanélküliség^, s azért mondtam, hogy nem vagyunk túl még a válságon <maga elé néz, szemöldök felemelése>, mert ha ez a politika van, folytatódik, ami most van^, akkor a következő hónapokban ez a növekedés, mármint a munkanélküliség számának növekedése <előrehajtott fej, emelt szemöldök, szemkontaktus> [sajnos folytatódni fog] /241. a műsorvezető meggyőzésére tett kísérlet, metainformáció, saját vélemény kifejezése/

KO: [De pont ezzel] /242. ellentétes vélemény kifejezésére tett kísérlet/

OV: Na, most^ /243. közlés folytatására tett kísérlet/

KO: küszködnek a más országok is <fej oldalt billen, szemkontaktus> /244.információközlés/

OV: [De]/ 245. közlési szándék/

KO: ezt pontosan tudja! <szemkontaktus, fej oldalt billentése /246. partner figyelmeztetése, metainformáció/

OV: Rendben van, csak ezzel azt akarom Önnek, hogy azzal nem tudnak adót sem befizetni a költségvetésbe. Ezért nő a hiány <hangosabb, magyarázó hangnem, szemöldök felemelése>. Ezért a hiány növekedésének megállítása csak úgy lehetséges <határozott szemkontaktus, bólogat, szemöldök felemelése>, az eladósodottsággal egyetemben csak úgy lehetséges <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hogyha munkahelyeket tudunk létrehozni. Ezért minél nagyobb a baj, annál inkább adót kell csökkenteni az én [logikámban] <előrehajol, jobb kéz mutatóujjával tekerő mozdulat a fej mellett, szemkontaktus> /247. információközlés, metainformáció/

KO: [Én ezt mind értem,] /248. szóátvételi szándék/

OV: [mert így épül ez] /249. információközlés folytatása/

KO: [csak még] /250. szóátvételi kísérlet/

OV: [mármint] ez a két kérdés így épül egymásra. /251. közlés befejezése/

KO: csak még mindig abban kételkedem, vagy arról nem tudott meggyőzni <az asztalra néz, fej oldalt billent>, hogy Magyarországon van-e jelenleg olyan helyzet <fej másik oldalra billen, pislog, szemkontaktus, jobb kéz rakosgató mozdulata>, vagy lesz-e olyan helyzet 2010-ben, vagy akár 2010 után minden évben, hogy igény van, lehetőség van évi száz ezer munkahelyet [teremteni] <szemkontaktus, két kéz távolító mozdulata> /252. saját kétely megfogalmazása, metainformáció/

OV: [De] /253. ellenvetési kísérlet/

KO: [elég] <szemkontaktus, összezárt ajkakkal jelzi a szó átadását> /254. közbeszólási szándék/

OV: [Na, de] ki fog munkahelyet teremteni? Álljunk meg egy [kicsit] /255. költői kérdés/

KO: [Igen^] /256. nyugtázás/

OV: csak azért, hogy növeljük az... Ön bizalmát. Tehát, a ..<szemkontaktus, kezek a partner felé mozdulnak> v...vagy optimizmusát. Tehát, ugye a gazdasági élet szereplői fognak munkahelyet teremteni. Amikor megkérdezem őket – ezt rendszeresen megteszem - <előredől, szemkontaktus, jobb kéz érvel>, hogy most mi a helyzet a gazdaságban, szerintük mi az értelmes gazdaságpolitika <szemkontaktus, előredől>, milyen lépésekre van szükség^, ők mit tennének azért, hogy munkahelyeket tudjanak teremteni <fej oldalra fordul, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, akkor ezt világosan megmondják <fejngatás>. Hát, az [ezt kell]/257. információközlés, metainformáció/

KO: [És azt] is mondják, hogy nekünk most [eszméletlen szükségünk lenne új] /258. információkérés/

OV: [adót kell csökkenteni] /259. feladat kijelölése/

KO: új munka...[erőre]? <előrehajtott fej, szemkontaktus> /260. információkérés/

OV: [Hát, hogyne, hát hogyne!]/261. gyors válasz/

KO: és új munkahelyeket kell [teremteni?]/262. információkérés, metainformáció/

OV: [Minden] vállalkozó azt [mondja] <kihúzza magát, szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata> /263. hivatkozás mások véleményére, metainformáció/

KO: [adót] szeretnének csökkenteni, ...nem azt, hogy új [munkaerőt] /264. a partner közlésének metainformatív értékelése/

OV: [egyszerűsíteni] a bürokráciát^ <ujjain számol, szemkontaktus>, csökkenteni az adókat és ...őö segíteni a vállalkozóknak abban^, hogy az átmeneti nehézségeket finanszírozni tudják, hitelekhez jussanak. Ha ez a három dolog együtt <előredől, szemkontaktus, szemöldök felemelése, kezek kitárva, hüvelykujj felfelé mutat> van, akkor ez működik. <kezek föl-alá mozdulata, bólogat> A magyar gazdaság szereplői megmondják, mire van szükség. Nekünk az az érdekünk és a dolgunk <bólint, szemkontaktus, halvány mosoly>, hogy ezt meghallgassuk, megértsük és egy egész <átölelő mozdulat maga előtt> nemzet jövőképebe összefoglaljuk, mert a gazdaság nem az egyetlen szempont, ami alapján egy kormányprogramot és egy kormány működését meg kell alkotni, illetve [irányítani kell] /265.információközlés/

KO: [Nézzük más szemmel is] /266. felszólítás/

OV: [De a tudás] rendelkezésre áll Magyarországon <fejngatás> és a vállalkozók fognak létrehozni munkahelyeket. /267. információközlés/

KO: Na, nézzünk más szempontot is. ÖÖ..az elmúlt napokban, amikor megszólalt, szinte minden megszólalása után azt olvastam különböző politikai elemzőktől, hogy <szemkontaktus> azt a találgatást, vagy költői kérdésfeltevést, vajon Önnek, vajon a Fidesznek ki az igazi ellenfele. A Jobbik vagy az MSZP a 2010-es választásokon? <fej oldalt, szemkontaktus> /268. információkérés/

OV: Hát, egyik se. Hát, nekünk nincsenek ilyen nevű ellenfeleink. A mi ellenfeleinket úgy hívják, hogy szegénység <hátradől, szemkontaktus>, úgy hívják, hogy munkanélküliség, úgy hívják, hogy eladósodottság, úgy hívják, hogy a közrend fölbomlása <kéz soroló mozdulata, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, anarchia, erőszak, hivatallal való visszaélés. Hogy a szavakból ön, a hallgatók vagy a nézők ráismernek egyes pártra <halvány mosoly, szemöldök felemelése, szemkontaktus, kezek maga felé>, arról nem én tehetek. /269. háritó válasz, információközlés/

KO: Öö...meglesz a kétharmad, mit gondol, vagy nem? /270. eldöntendő kérdés/

OV:Fogadnom is kell rá, vagy csak úgy [találgat?]/271. a műsorvezető kérdésének metainformatív értékelése, visszakérdés/

KO: [Nem, most nem kötünk] fogadásokat. /272. gyors tagadó válasz/
OV: Mert akkor [eltanácsolnám Önt ettől] /273. magánvélemény kifejezése, metainformáció/
KO: [Érdekes volt az a] /274. közlési kísérlet/
OV: tehát, ne [tegyen] /275. a műsorvezető felszólítása/
KO: [Engem?] <szemkontaktus> /276. visszakerdezés/
OV: Igen, ne tegyen erre nagy tétet, hogy kétharmadunk lesz! /277. válasz, korábbi közlés ismétlése/
KO: Öö. Igen, mert hallgattam Kecskét...Kecskeméten mit mondott <jegyzeteit nézi, majd szemkontaktus>, tehát ez a csodát emlegetett ezzel kapcsolatban <fej oldalra billen, szemkontaktus>, tehát ez mit jelent, hogy buzdítja a szavazókat abban, hogy márpedig segítsenek, hogy meglegyen ez a [kétharmad, öö...] /278. metainformatív információközlés, információkérés/
OV: [Azt, igen, ezt teszem] <előrehajol, szemkontaktus, szemöldök felemelése, távolító kézmozdulat> /279. határozott válasz/
KO: [És ha nem lesz meg, annak érdekében, hogy] /280. információkerési kísérlet/
OV: [buzdítom az embereket, hogy menjenek el szavazni] /281. információközlés/
KO: meglegyen, öö koalíciókötésre képes-e illetve hajlandó-[e?] /282. információkérés, eldöntendő kérdés/
OV: [Nem,] én megmondtam, hogy semmilyen <szemkontaktus, kéz eltávolító mozdulata> ... tehát, hogy egészen pontosan fogalmazzak^, ez egy demokratikus párt <hátradől, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nyilván a Fidesz testületei is kialakítják az álláspontjukat ebben az ügyben <előredől, szemöldök felemelése>, ha szükséges lesz <bólint, szemkontaktus>, én világossá teszem, hogy én olyan kormányban nem vállalok szerepet^, és olyat nem irányítok <bólint, szemkontaktus>, amelyben akár MSZP-s, akár Jobbik-os van <kéz rakogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Semmilyen koalíciót nem kívánok kötni a KDNP-vel főnálló koalíciós együttműködésen túl. /283. metainformatív közlés, saját álláspont kifejezése/
KO: ..Ha már említette, hogy a Fidesz egy demokratikus párt <maga elé néz>, ez már az elmúlt hónapokban többször eszembe jutott <fejngatás, az asztalra néz>, hogyhaha a Fidesz el akarja kerülni annak, még csak a gyanúnak az árnyékát is <ráncolt homlok, fejngatás, szemkontaktus>, hogy a Fideszre bárki azt mondja, hogy nem demokratikus, bárki azt mondja, hogy rasszista, bárki azt mondja, hogy antiszemita, tehát, hogy a gyanú árnyéka önökre vetüljön, akkor sokkal több határozott kiállást vártak <váll felemelése, fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus> volna Öntől <fej oldalra fordul>, például Molnár Oszkár [esetében]. /284. a partner korábbi viselkedésének metainformatív értékelése/
OV: [Én nagyon] határozottan kiálltam. Mit tetszett kifogásolni? <kamera KO kétkedő tekintetén, bal kéz kitárt ujjakkal, tenyérrel felfelé néz, fej oldalra fordul, ráncolt homlok, szemkontaktus>. /285. ellentétes vélemény közlése, visszakerdezés/
KO: Azt kifogásoltam, hogy Molnár Oszkárnál volt egy olyan fajta lebegtetés az Ön válaszában, hogy hát igen <magas monoton hangon> m.....meggondolandó meg [magyarázza meg, hogy mi volt] /286. válasz, minősítő megjegyzés, metainformáció/
OV: [Én nem ezt mondtam] <fejngatás> /287. a kijelentés szerzőségének visszautasítása/
KO: meg kizárható^, [az alap...illetve] /288. hivatkozás folytatása/
OV: [De én nem ezt mondtam] <hátradől, fejngatás> /289. a kijelentés szerzőségének ismételt visszautasítása/
KO: az alapszabály rendelkezik, hogy hogyan lehet kizárni^ /290. a partner közlésének figyelmen kívül hagyása, közlés folytatása/
OV: Így van, de én nem [ezt mondtam] /292. nyugtázás, ismételt visszautasítás/
KO: [majd] a helyiek döntenek el, hogy indul vagy [nem indul] /293. közlés befejezése/

OV: [Így van] <bólint, szemkontaktus>. Ez mind így van, ez egy demokratikus párt <szemöldök felemelése, szemkontaktus, előreszegett fej>. De én nem ezeket mondtam, amiket Ön most itt [fölidézett] <emelt szemöldök, szemkontaktus> /294. nyugtázás, információközlés, a kijelentés szerzőségének ismételt visszautasítása/

KO: [Na, de] egy párt elnöke mért nem mondta azt, hogy emberek, ezek a kijelentések, amelyeket mondjuk, Molnár Oszkár tett <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, azok az én értékrendemtől nagyon[-nagyon távol állnak] <előredől, fejingatás, szemkontaktus> /295. számonkérő megjegyzés, metainformáció/

OV: [Ezt mondtam^] /296. információközlés/

KO: És a Fidesztől is? /297. eldöntendő kérdés/

OV: Sőt, elfogadhatatlanok <áll a mellkasra szegeződik, váll megemelése, szemöldök felemelése> tehát, [öööö] /298. metainformáció/

KO: [És mi lesz vele?] /299. kiegészítendő kérdés/

OV: [Ez egy olyan] beszédmód <előredől, szemkontaktus, bal kéz ujjai behajtvva, felemelve>, amit nem lehet elfogadni. Ilyen állításokat tenni szerintem káros....veszélyes...ezért...ráadásul az emberben kelthet bizonytalanságot <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, most nem visszatetszésről beszélek <fej oldalt fordítása, bal kéz érvelő mozdulata>, hanem annál súlyosabb dolgokról^, tehát félelemről is,...tehát...ezek elfogadhatatlanok <kezek soroló mozdulata, kamera KO nyílt tekintetén>, rossz dolog. /300. saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KO: És akkor mi lesz vele? <váll felemelése, szemkontaktus> Mer' a helyiek meg azt mondták <fej oldalt billentése>, hogy ők szeretnék. /301. információkérés, információközlés/

OV: <bólogat> Hát, így néz ki egy demokratikus párt élete <szemkontaktus, halvány mosoly> /302. kitérő válasz/

KO: És akkor marad? /303. eldöntendő kérdés/

OV: Hát, egyen...Hol? <felemelt szemöldök, szemkontaktus, mosoly> /304. hárítás, visszakérdezés/

KO: Jelölt lesz? /305. eldöntendő kérdés/

OV: Hát,várjuk, hogy az edelényi Fideszesek <mosoly, felemelt szemöldök, szemkontaktus>, szövetségeseink összegyűljenek és javaslatot [tegyenek] /306. kitérő válasz/

KO: [Ők meg] azt mondták, hogy szeretnék. /307.korábbi közlés ismétlése/

OV: Hát, majd ..öö.. meglátjuk. Eljut hozzám a javaslatuk, meg fogjuk ezt beszélni velük, mégegyszer mondom, ez nem az a párt, ...ahol..a...a központból [eldönthetik, hogy ki lesz]./308. kitérő válasz, metainformáció, más pártokra vonatkoztatható minősítő megjegyzés/

KO: [Én azt értem] /309. a partner irányítására tett kísérlet/

OV: [hogya ki lesz a jelölt és ki nem] /310. közlés folytatása/

KO: [de ha Ön azt mondja, hogy] nem ért egyet a gondolataival, meg azokkal a kijelentésekkel, amelyeket ő már megtett, akkor még ilyen esetben sem mondhatja egy pártelnök, hogy <kamera OV-n, hátradől, szemöldök felemelése, szemkontaktus, mozdulatlan arc> fiúk, rendben van, hogy ti ott helyben bíztok benne^, biztos jó polgármester is, de ez a párt számára < szemkontaktus, emelt szemöldök, fej jobbra-balra billen, ujjak soroló mozdulata> vállalhatatlan, mert ez a párt nem antiszemita, nem rasszista és még a gyanú árnyékát se akarja, [hogya rávetüljön] /311. információkérés, érvelés/

OV: [Először is], ez a párt, először is egy demokratikus párt <szemkontaktus, emelt szemöldök, merev arc> /312. információközlés/

KO: Ühüm. /313. nyugtázás/

OV: Ez egy rendszerváltó párt <fej előrebillen, szemkontaktus>. Mi a ...az...összes diktatúra ellen harcoltunk mindig is^, Magyarországon ennek a vörös válfaját ismertük meg^, tehát <szemkontaktus> harcoltunk a kommunizmus ellen, a szólásszabadságért, az emberi

méltóságért <szemöldök felemelése, szemkontaktus, ujjak soroló mozdulata>, a gondolatszabadságért <fejngatás>, a ...politikai jogokért...öö, tehát, mi csupa olyan dologért harcoltunk, ami nem teszi szükségessé, hogy én bizonygassam, hogy a Fidesz <szemkontaktus, fejngatás> egy demokratikus párt. Mi mindig [az emberi] /314. a párt múltbéli szerepének hangsúlyozása, metainformáció/

KO: [én ezt] értem^ /315. a partner irányítására tett kísérlet/

OV: Mi mindig <fejngatás> az emberi méltóság oldalán álltunk^ <szemkontaktus>, amikor kormányon voltunk^, az emberi méltóságot mindig meg is védtük^, és ha Magyarországon újra <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése> a mi kormányunk kap bizalmat az emberektől, akkor meg is fogjuk védeni mindenkinek származásra való tekintet nélkül az emberi méltóságát^, a biztonságát, a biztonságos létezéshez való jogát <két kéz átölelő mozdulata az asztal felett, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Erre mindenki számíthat <hátradól>. /316. a párt hozzáállásának kifejtése, információközlés, ígéret, propaganda/

KO: Én ezt értem^, azért mondtam, hogy egy ilyen gyanú árnyékának a...az azonnali elhessegetésére vártam én valami határozottabb kiállást, de akkor ezek szerint <OV jobb kézzel érvel> a választás, ha megtörténik, utána dönt. /317. magyarázat, framing/

OV: Elmondtam, hogy mi a...mi [alapállásunk] <fej oldalra billen, szemöldök felemelése, szemkontaktus, magyarázó tekintet> /318. magyarázat/

KO: [Értem] /319. nyugtázás/

OV: Elmondtam, hogy mi fog történni, azt is elmondtam, hogy miben hiszek, hiszünk <bólint, szemkontaktus> a rendszerváltás kezdete óta <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése>, ezen nem fogunk változtatni <bólint> senkinek a kedvéért sem. Hogy egyébként a párton belül ki mit gondol, milyen viták <szemöldök felemelése, szemkontaktus> vannak, <oldalra fordul> egyes csoportok mit tartanak helyesnek, az egy másik kérdés. Az irányunk <maga elé néz, kezek kijelölik az utat, szemöldök felemelése>, meg az, amit várhat tőlünk Magyarország, az világos mindenki számára és ismert, és azt gondolom <fejngatás, szemkontaktus>, hogy nyugodt is lehet. Én <jobb kéz ujjai behajtvva, maga felé mutat> azt gondolom, hogy nem egyszerűen elhatárolódásra van szükség <jobb kéz tenyérrel felfelé válltól az asztal felé mozdul>, az itt már kevés. Magyarországon nem azt várják a politikai vezetőktől, hogy határolódjanak el <maga elé néz>, hanem azt várják, hogy tegyenek végre rendet <szemkontaktus, majd oldalra néz>. Biztosítsák, hogy a szabadsággal lehessen élni, hogy védjék meg az emberek méltóságát, garantálják <fej oldalt fordul, szemöldök felemelése, szemkontaktus> a védelemhez való jogot <bólint>. És én <maga felé mutat, szemöldök felemelése> erre készen állok <szemkontaktus, bólint> /320.információközlés, a párt álláspontjának kinyilvánítása, metainformáció, 'kampánybeszéd'-jelleg/

KO: Hú...rövid kérdések...mert most már a gazdasággal sok időt elbeszélünk <fej oldalt billentése>. Lesz miniszterelnök-helyettes jelöltjük? <szemkontaktus> /321. eldöntendő kérdés/

OV:Hát....kicsit korán tetszett ezt kérdezni. <szemkontaktus> /322. a kérdésre vonatkozó megjegyzés, metainformáció/

KO: Korán? <fejét előreszegi> Hát mér', decemberben kész a program^ <halvány mosoly, szemkontaktus> [lista is lesz] /323.visszakérdezés, érvelés/

OV: [Ez lényeges] kérdés? /324. a kérdésre vonatkozó minősítő kérdés, metainformáció/

KO: Aha. <fej oldalt billen, szemkontaktus> Mikola István lesz vagy nem? /325. eldöntendő kérdés/

OV: Hogy? /326. visszakérdezés/

KO: Mikola István lesz vagy nem? Ő volt korábban, csak azért. /327. kérdés megismétlése, magyarázat/

OV: Hát, igen legutóbbi alkalommal volt, előtte nem volt, hát, ez csak egy kampánykérdés <szemkontaktus, váll felemelése> /328. kitérő válasz/

KO: Ez még nem [dőlt el] /329. framing/

OV: [Hát, nem tartom] /330. magyarázat/

KO: [ezek szerint] /331. közlés vége/

OV: Nem tartom lényeges kérdésnek. Tehát, a...hogyan mondjam, semmi...ilyen újszerű, váratlan megoldásra nincsen szükség a mai magyar közéletben <szemkontaktus>. Nekünk, mármint a mai magyar közéletnek arra van szüksége <maga elé néz, kezek föl-alá mozognak>, hogy mind a hivatallal való visszaélést, tehát a törvények fölé helyezést <bal kéz magasba mutat, szemkontaktus, fej oldalt billen> mind pedig a politikai erőszakot, a törvényen kívül való megoldáskeresést világosan elutasítsuk, megnyugtassuk az embereket, hogy meglesz a jövőjük, meglesz a biztonságuk <szemkontaktus, kezek föl-alá mozdulata>, adjunk egy programot, amelyet érdemes támogatni, mert azzal kijutunk a mostani nehéz [helyzetből] <emelt szemöldök, szemkontaktus> /332. saját vélemény közlése/

KO: [mindenki] ezt mondja, amikor [kampány közeleg] /333. a partner közlésének minősítése, metainformáció/

OV: [És lesz mindenkinek] munkája <bólint>, és mi ezt meg is fogjuk majd csinálni <fej oldalt billen, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és aztán a választások után majd néhány évvel, ha ismét találkozunk <mosoly, szemkontaktus>, akkor be fogom, reményeim szerint könnyen bizonyítani <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a...kitűzött célokat <nevet>...azokat sikerült...ő...elérni <hátradől>. Az összes kérdésre akkor, ki mit mond, milyen nyakkendőt köt vagy nem, van-e neki egyetértése vagy nem <mosoly>, /334. politikai beszéd-szerű információközlés, metainformáció/

KO: Azt én értem. /335. nyugtázás, irányításra tett kísérlet/

OV: olyan taktikai kérdéseknek tartom, amelyekkel <fej oldalt billentése, szemkontaktus, szemöldök felemelése> sem időm, sem szándékom nincs foglalkozni. És a lényegét illetően <fej előreszegve, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nem is érzem fontosnak <lassú, tagolt beszéd>. A fontos az, hogy jól el tudjam mondani az Ön segítségével <fej oldalt, előreszegve, szemkontaktus, szemöldök felemelése, a műsorvezető felé irányuló kézmozdulat> azt, amit gondolok egyébként <szemöldök felemelése, előredől, nevet, szemkontaktus> Magyarország jövőjéről. /336. a korábbi kérdés minősítése, metainformáció/

KO: Két fontos kérdésről viszont még muszáj beszélünk, egy-egy percben, a fontos kérdésekre most már csak ennyi jut. Szóval, ő...roma program <szemkontaktus>, amivel kapcsolatban még mindenképpen kíváncsi vagyok a véleményére és a futballhuliganizmus, amivel még...kapcsolatban ő...mindenképpen kíváncsi vagyok a véleményére <kéz rakosgató mozdulata, szemkontaktus>. Roma programja volt a Fidesz-kormánynak^, az, hogy mennyi pénzt költöttek rá, az csak egy mutató, az csak egy számadat. De, hogy mennyire volt hatékony, mennyire sikerült azt a problémát <fej jobbra-balra, szemkontaktus> megoldani, aminek az igazi célja ez lenne, abban már azért vannak [kétségeim] /337. a további kérdések bevezetése, saját kétség megfogalmazása a párt korábbi tetteivel kapcsolatban, metainformáció/

OV: [Hát, jó] irány, afelől már nincsenek kétségek, hogy jó irányokat jelöltünk ki <szemkontaktus>, hogy az első [ilyen dolog] /338. framing/

KO: [Azt szeretnék] folytatni? /339. eldöntendő kérdés/

OV: Erre büszke is vagyok <bólogat, szemkontaktus> egyébként. Igen. Erre büszke is vagyok egyébként <fejingatás>. Tehát, a...néha az ember tán ezt megengedheti magának <mosoly, lehunyja szemét, szemöldök felemelése> a kellő szerénység mellett, én arra büszke is vagyok, hogy emlékeim szerint néhány <hátradől, oldalra néz> száz lehetett azoknak a roma diákoknak a száma^, akik [ösztöndíjjal tanultak Magyarországon^,] /340. saját érzelmek, vélemény megfogalmazása, információközlés, metainformáció/

KO:[Ösztöndíjat kaptak] /341. együttműködő kiegészítés/

OV: és amikor én befejeztem a négy éves működésemet, s a kormányom is letette a lantot, akkor tizenkét ezer ilyen roma diák volt Magyarországon <szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Ez a jó irány <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, s a gyerekeknek tanulási, iskolázási...iskolázottsági esélyt kell adni <maga elé néz, tagolt beszéd>.....Szerintem, jó irány volt az is <előredől, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy a családi pótlékot akkor kapták meg az iskoláskorú gyermekek szülei^ <szemkontaktus, bólint, szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>, hogyha egyébként a gyereket elküldték iskolába. Én ezt továbbra is vállalom^,... ezt tartom helyesnek^ <bólint, szemkontaktus>, ha valaki segítséget kér... <fej oldalt fordul, szemkontaktus, szemöldök felemelése> és joggal <bólint>, ...azt meg is fogja kapni a következő kormánytól, senkit sem akarunk az út szélén hagyni <szemkontaktus>, de vannak kötelességek, elsősorban a fiatal nemzedékek felé, amiknek eleget kell tenni, ha az ember vállalta, hogy szülője, édesanyja vagy édesapja lesz egy gyermeknek <bólint, szemkontaktus>, például iskolába kell, hogy járassa. A másik irány pedig a munka <kihúzza magát, szemkontaktus>, ...én azt gondolom, hogy ott is sokkal jobb állapotok uralkodtak, mint manapság. Lesz munka <bólint> a roma emberek számára <szemkontaktus>,... tehát nemcsak a legképzettebb emberek számára fogunk munkahelyet létesíteni, hanem a képzetlenebb vagy képzettséggel egyáltalán nem rendelkező, ... de dolgozni képes <szemöldök felemelés, szemkontaktus, kezek egymás felé mozdulnak> magyar állampolgároknak, köztük a romáknak is <fej oldalt billen, szemkontaktus, szemöldök felemelése, fej előreahajtása> lesz munkalehe[tőségük]. /342.információközlés/

KO: Hol? Kinél? Egy ..oh...ez megint elhatározás [kérdése]? /343. kiegészítendő kérdés/

OV: [Nézze] /344. szóátvételi kísérlet/

KO: Tehát, hogy akarom, akkor meg is csinálom./345. információ kérés folytatása/

OV: Most akkor egy <hátradől, szemkontaktus> bukfencsel visszamegyünk a beszélgetésünk ele[jére] /346. információközlés kereteinek jelzése/

KO: [De] nem egy újabb harminc perc erejéig! /347. időkorlát jelzése/

OV: Tehát,... munkát két szereplő tud adni <kéz érvelő mozdulata, előredől, szemkontaktus>,... a piac, akit hozzá kell segíteniük a vállalkozóknak, itt jön az adócsökkentés kérdése <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, illetve ott, ahol a piac nem tudja megoldani, átmeneti jelleggel, nem tartósan, átmeneti jelleggel <szemkontaktus, szemöldök felemelése, jobb kéz érvelő mozdulata> közmunkát kell szervezni <bólint>. Ez állami feladat. /348. információközlés/

KO: Futball. /349. új téma kijelölése/

OV: Mind a két hangszeren játszani kell <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus> /350. a műsorvezető témairányítására tett kísérletének figyelmen kívül hagyása, információközlés/

KO: Futball huliganizmus. Öö...az, hogy mit tett <fej oldalt fordítása, maga elé néz> a Fidesz...hm...kormány a négy éves kormányzása alatt...a sportér', az megint számok kérdése <szemkontaktus, fejingetés, jobb kéz a partner felé>. Bár a focival kapcsolatban, vagy a, vagy egyáltalán a stadionokkal kapcsolatban húsz milliárd forint volt ugye, amit [rekonstrukcióra] /351. információközlés/

OV: [Nem a számok] /352. kitérő válasz/

O: [kötöttek] /353. közlés folytatása/

OV: [Nem a számok], de biztos a számok is [érdekesek] /354. kitérő válasz/

KO: [kérdésem az] /355. kérdésfeltevési kísérlet/

OV: [az a lényeg], hogy tetszett valami, s hogy valahonnan mentünk [valahova] /356. információközlés/

KO: [Kérdésem] pont ez, csak pénz kérdése, vagy itt aztán nagyon fontos <homlokráncolás, fejingatás, szemkontaktus> a hozzáállás, az elhatározás, az akarat kérdése? /357. eldöntendő kérdés/

OV: Nézze, ha huliganizmusról beszélünk, akkor az erőszakról beszélünk <szemkontaktus> /358. framing/

KO: Ühüm. /359. megerősítés/

OV: Én öt gyereket nevelek. Én nem akarok egy olyan országban élni^, ahol akár egy faluról, akár a fővárosról van szó, ne lehessen a gyereket bármely napszakban a város <szemkontaktus, szemöldök felemelése> vagy a falu bármely részére, bármilyen rendezvényre biztonsággal elengedni. /360. saját vélemény kifejtése, metainformáció/

KO: Értem, itten ennek érdekében /361. nyugtázás/

OV: Hát, törvényesség <fej előrebillent, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, rend és annak szigorú betartása. Rend lesz Magyarországon <szemkontaktus, bólint, szemöldök felemelése>, törvényes [rend lesz.] /362. politikai beszéd, határozott jövőkép lefestése, metainformáció/

KO: [Most is] törvényesség van, most is [megpróbálják] /363. ellentétes vélemény közlése/

OV: [De rend] nincsen <fejingatás> /364. a műsorvezető kijelentésének cáfolata/

KO: [a törvényt] és a rendet betartani /365. közlés folytatása/

OV: [Bocsánat], rend nincsen^, kupleráj van, zűrzavar van^ <kéz soroló mozdulata>, tehetetlenkedés van, az állam nem egy működőképes cselekvő benyomását kelti, minden szétcsúszik, börtönben ülő <szemkontaktus, kezek föl-alá mozdulata> politikusok még fizetést kapnak, a BKV-ból [talicskával tolják ki a pénzt] /366. információközlés, saját vélemény megfogalmazása/

KO: [S ettől, s ettől vannak futballhuligánok?] /367. eldöntendő kérdés/

OV: A huliganizmust elnézően és tétlenül figyeli a megoldás esélye nélkül az, akinek pedig a kormányzat dolga lenne, az egész államot a szétcsúszás állapotában lévő közösségnek látom, <fej oldalt billen ,erősen felemelt szemöldök>. Ennek az egyik nagyon látványos <bólint, szemkontaktus> és brutális megjelenési formája a futballhuliganizmus, de ebben az országban nem lesz erőszak <fejingatás, szemkontaktus, két kéz föl-alá mozdulata>, nem lesz törvénytelenység, hanem kiszámítható, törvényes rend [lesz], /368. a fennálló kormányzás kritikája, metainformáció/

KO: [De hogyan?] /369. információkérés/

OV: ha a választópolgárok megbíznak bennünket <bólogat, szemkontaktus> /370. közlés befejezése/

KO: De hogyan? Mi kell ehhez? /371. információkérés/

OV: Kellenek [jó törvények]. /372. információközlés/

KO: [Pénz?] <szemkontaktus>/373. eldöntendő kérdés/

OV: Nem, kellenek [jó törvények^] <szemkontaktus> /374. válasz, s a korábbi állítás ismétlése/

KO: [Stadionbeléptetők?] /375. eldöntendő kérdés/

OV: Kellenek jó törvények, három ezerrel több rendőr, kellenek kirendeltségek, kellenek körzeti megbízottak ööö <szemkontaktus, ujjak soroló mozdulata>. /376. információközlés/

KO: Vannak most is. /377. ellentétes információ közlése/

OV: Hm. De nincs elég. A törvény előírja, mennyi rendőr kell <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, Magyarországon a törvényi előírás ellenére, három ezerrel kevesebb rendőr van <fejingatás>. Úgyhogy, közben a [kormány úgy tesz] /378. információközlés/

KO: [A futball]huliganizmus nem kizárólag a rendőrségnek a dolga, tehát ott azért a stadionok, s a sport[klubok] /379. információközlés, érvelés/

OV: [ott]...ott /380. szóátvételi kísérlet/

KO: is kellene, hogy tegyenek [valamit]! /381. közlés folytatása/

OV: [Ott] kezdődik. Tehát ott, a...igen. Alapvetően szerintem a tulajdonosoknak a kötelessége az, hogy a saját maguk által működtetett <fej oldalt fordul, szemkontaktus> rendezvények és stadionok biztonságán <fej és szemöldök felemelése, szemkontaktus>, meg a mi, a szurkolók biztonságát <bólogat> nekik kell garantálni <előredől, szemkontaktus>. De ők ezt egyedül nem tudják megtenni < fejingatás, előrehajtott fej, szemkontaktus>, nekik ehhez az állami erőszakszervezetekre, a törvényt kikényszerítő szervezetekre, vagyis a rendőrségre van szükségük./382. információközlés/

KO: Hát, de nem az a megoldás, hogy mindig minden meccset ötszáz vagy nem [tudom hány rendőr] <fejingatás, szemkontaktus> /383. ellenvetés/

OV: [Helyes], tehát, először [világos] /384. nyugtázás, információközlés/

KO: [vigyázza] <szemkontaktus>/385. érvelés befejezése/

OV: [világossá kell tenni, hogy új korszak kezdődött <két kéz egymás felé néz a levegőben, szemkontaktus>, a huliganizmusnak vége van <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Ez egy családi sportág, meg általában a sportrendezvények családi programot adnak, ahova gyerekekkel, gyerekeikkel meg feleségeikkel együtt mennek el a férfiak <fej oldalra billen, bólint, szemkontaktus>, együtt megy a család. És senkinek nincs joga ahhoz, hogy veszélybe sodorja azokat, vagy akár csak számukra lehetetlen helyzetet idézzon elő. És ezt <szemkontaktus, előredől, szemöldök felemelése> a tulajdonosokkal együttműködve <bólogat, kéz rakosgató mozdulat, szemkontaktus> az állam ki fogja kényszeríteni. /386.információközlés, politikai üzenet, metainformáció/

KO: És ez egy csapásra menni fog? Rövid időn [belül?] /387. eldöntendő kérdés/

OV: [Hát,] adjon néhány hónapot <mosoly, szemkontaktus> /388. részleges válasz/

KO: Néhány hónap alatt megoldható? /389. eldöntendő kérdés/

OV: Persze <pislant, bólint>. A rend, az a legkönnyebb. <hátradől, szemkontaktus, mosoly> /390. magabiztos válasz/

KO: A rend a legkönnyebb? < szemöldök felemelése, mosoly> /391. a partner válaszának ismétlése, visszakérdezési funkció/

OV: <bólint> Az a legkönnyebb <mosoly, szemkontaktus> /392. a válasz megismétlése/

KO: Lesz még miről beszélgetnünk. Köszönöm, hogy itt volt. /393. köszönet kifejezése/

OV: Én is köszönöm. /394. köszönet viszonzása/

ATV

Egyenes beszéd

Kálmán Olga – Sipos József

2006.10.16.

11 perc 35 másodperc

főtéma: Sipos József rádió riportert hívott az MSZP zárt ülésére

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Az MSZP Társadalompolitikai Tagozatának tagja, Sipos József a vendégünk. <kamera felé fordulva a jegyzeteiből olvas, majd a vendéghez szól, szemkontaktus> Jó estét kívánok. /1. információközlés, köszönés/

Sipos József (a későbbiekben SJ): Jó estét kívánok <szemkontaktus>. /2. Köszönés elfogadása/

KO <pajkos mosollyal, kezét összefűzve> Na mi történt? Meséljen. Fogta a Magyar Rádió riporter ööö kollégának a kezét, bevezette... <bólint, szemkontaktus> vagy ő kérte meg önt, hogy vigye már be a zárt ülésre? Hogy volt?<mosoly>^ /3. információ kérése, kiegészítendő kérdés információközlés alapján eldöntendő kérdés, metainformáció /

SJ: Természetesen ööö semmi ... ilyen dolog ... nem...történt ,<tagolva,enyhe fejingetés>hanem az MSZP Társadalompolitikai Tagozata a választmánnyal egyidőben tervezett <szemkontaktus> a 320-as teremben a Köztársaság téren egy szűkebb körű megbeszélést. Hmm.Ez 10 óra 30 perckor kezdődött volna, de különböző okok miatt a barátaink lefűjták ezt az..., az ügyvivők lefűjták ezt a megbeszélést. Öő Máji Kovács Krisztát, mint a dolognak a szerve..., ennek a programnak <szemkontaktus> a szervezője én hívtam a 320-asba. Máji Kovács Kriszta tehát ...a Rádió riporternője hozzánk jött a 320-asba. Hm. Miután nem érkeztek meg a barátaim és lefűjták ezt az egész rendezvényt, hogy a <szemkontaktus> többség legalábbis..., azért voltunk [néhányan] /4 eldöntendő kérdésre adott nemleges válasz, információközlés/

KO: [Tehát] <erős előrehajlással, szemkontaktussal, bólintással jelzi szóátvételi szándékát> a 320-as teremben, a Köztársaság téren elmaradt [egy esemény], /5. visszakérdezés, framing/

SJ: [Így van] /6.egyvetértés/

KO: méghozzá a Társadalompolitikai Tagozatnak egy rendezvénye<kamera SJ felé, aki élénken bólogat> Ha már ott járt a Magyar Rádió munkatársa <szemkontaktus> , akkor ön meginvitálta, hogy jöjjön már át a zárt választmányi ülésre?<erre a kérdésre már mosollyal,s enyhe fejrázással reagál SJ> / 7.visszakérdezés, eldöntendő kérdés, metainformáció /

SJ: Nem ööö, nem <fejingetés> invitáltam meg,ööö. Tehát ezt egyértelműen szeretném tisztázni^ <lassú szemlesütés, bólogatás> A barátaimmal együtt találtam én fõnn <szemkontaktus>, mert én már korábban [lémentem] Hát a ...ööö /8. eldöntendő kérdésre tagadó válasz, információközlés, metainformáció/

KO: [Ott találta?] <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>/9 eldöntendő kérdés/

SJ: Nem találtam, <fejingetés> hanem ööö /10. eldöntendő kérdésre tagadó válasz /

KO: Nézze, mivel [nem lesz semmi] <csípkelődő, fejbillentgető, szemkontaktus> /11. személyes megerősítés/

SJ: [Nem találtam], hanem mivel meghívtuk, <bólint, szemkontaktus> kötelességemnek éreztem azt,... hogy újra és újra felnéztem, hogy az ismerősök közül öööö....kik vannak a rendezvényen. /12. pontosított információ közlése, metainformáció/

KO: Igen^ /13. információ nyugtázása/

SJ: Máji Kovács Krisztát is másik három ügyvivővel, illetve öő barátommal <szemkontaktus>ott találtam és azt mondtam, hogy elmarad a rendezvény, elnézést kérek, és a választmányra nekem be kell ülni <bólint>, induljunk errefelé. És tulajdonképpen folytattuk a beszélgetést <szemkontaktus> és így ööö az erkélyre beültünk... többen. Tehát nem titokban történt a dolog, Máji Kovács Kriszta leült közénk,<szemöldök felhúzáva> és a

lényegét szeretném most itt elmondani a nagy nyilvánosság előtt^ <bólint, szemkontaktus, szemöldök felemelése> Én nem... ott ültem pedig mellette, nem mindig és nem folyamatosan, nem láttam és a kollegáim SEM látták <erős szemkontaktus, előredől, kezét felemeli>, hogy ő felvételeket készített volna. Tehát a riporternő titokban készítette el a felvételt, ha ő készítette... Amennyire én a mai nap tájékozódni tudtam, ő készítette ezt a felvételt szemkontaktus>, és ezt.. /14. információközlés, metainformáció/

KO: Az én információim is erről szóltak <bólint>, ... viszont ön <szemkontaktus> ugye öö nemcsak a Társadalompolitikai Tagozatnak a tagja, hanem ... hanem.. választmányi tag is, tehát küldött. Ön, ... ha valaki, akkor ön azt pontosan tudja, hogy szerintem 99.9%-ban a választmányi ülések zártak. Akkor MÉRT vitte be oda a riportershölgyet? <tágra nyitott szemek> /15. információközlés, ennek alapján kiegészítendő kérdés, metainformáció /

SJ: Én egyrészt nem voltam ott <becsukja a szemét> a választmánynak az első fél órájában vagy 45 percében, tehát nem tudtam azt, ööo hogy a választmány elnöke <szemkontaktus>, amennyire én utólag értesültem erről [bejelentette, hogy zárt ülés] /16. információközlés, feltételezés visszautasítása, metainformáció /

KO: [Így nincs meg] /17. információközlés/

SJ: [zárt] /18. szóismétlés/

KO: [Gyurcsány és Hiller beszéde] <szemkontaktus> /19. információközlés/

SJ: zárt ülés <csaknem elneveti magát, reagálva KO szavaira> /20. metainformáció, ismétlés/

KO: Mert akkor még nem volt benn a Rádió munkatársa <kamera a mosolygó KO-n> /21. információközlés, magyarázat/

SJ: Ezt is lehet mondani. Tehát azt, hogy zárt ülést rendeltek el <szemkontaktus>, én ezt nem tudtam, de hangsúlyozom, hogy nem is feltételeztem^ <fejingatas>. /22. mentegetőzés, információközlés/

KO: Hát... mindig zárt szokott lenni! <szemöldök a homlok közepéig felhúzva, határozott szemkontaktus> /23. feltételezés megismétlése, metainformáció /

SJ: Nem mindig [zárt] <fejingatas>. /24. feltételezés visszautasítása /

KO: [Hát én...] <szemkontaktus> /25. közbevágás /

SJ: [Most] sem <fejingatas>. /26. feltételezés visszautasítása ismétlés/

KO: [Hát az elején] /27. közbevágás /

SJ: [Most sem] /28. feltételezés visszautasítása, ismétlés /

KO: van egy rész, amikor az újságírók bemehetnek, de 99%-ban zárt szokott lenni. <szemhéj lesüt, a százalék említésekor a jobb kéz határozott mozdulata> /29. információközlés/

SJ: Ezzel én vitatkoznék, ...már ööo ne haragudjon <szemkontaktus>, de..... nem 99 maximum 50 %-ban [fordult elő..ööo] /30. feltételezés visszautasítása, ismétlés /

KO: [Hát akkor] egyezzünk ki egy 50-ben, jó. <ajak lebiggyesztve, fejingatas> végül is én <szemkontaktus> sosem vagyok hivatalos választmányi ülésre...ööo <fej szégyenlősen lehajt a vállra, szemlesütés>, a kollégák viszont így tájékoztattak. Jó. 50%-ban zárt szokott lenni. Nem kellett volna önnek ott érdeklődni, hogy ez most gyerekek, ez most zárt..._vagy nyílt ülés <szemöldök felemelése, szemkontaktus>? Bevihetem a kollégát, nem vihetem? <fürkésző tekintete SJ arcán> /31. feltételezés visszautasításának részleges elfogadása, információkérés/

SJ: Ezt a hibát elkövettem <bólint, szemkontaktus>. Tehát én ezt elismerem..ööo /32. kérdező álláspontjának elfogadása, információközlés /

KO: [De az ajtóban sem szólt] <szemkontaktus> /33. a partner közlésének pontosítása/

SJ: [ööo] /34. paralingvisztikai jelzés, bizonytalanság kifejezése/

KO: senkinek, hogy [kicsodák, hova mennek] <szemkontaktus> /35. eldöntendő kérdés/

SJ: [Nem volt az ajtóban senki] <fejét ingatja, mosolyog, szemkontaktus> amikor én bevittem 10 óra 20 perckor a Köztársaság térre, akkor aláírtam természetesen a papírokat, ott sem voltak a kollégák, akik egyébként ott szoktak lenni, a 320-asba' is, természetesen

<szemkontaktus> ott nem is kellett volna, és az erkély bejáratánál sem voltak. Ennek ellenére én elismerem <szemkontaktus, bólint>, hogy elkövettem azt a hibát, hogy nem tájékoztam. Leültem és elkezdtem hallgatni..., mertérdekesek voltak a hozzászólások. /36. feltételezés visszautasítása, metainformáció /

KO: Há' most már mi is tudjuk <mosolyogva, élcelődve, szemkontaktus>, hogy érdekesek voltak a hozzászólások ...a zártulésen a kollégánál jóvoltából... Egyébként régóta ismerik egymást <szemöldök felemelése>? Tehát.. /37.ismétlés, információkérés/

SJ: Másfél, két éve egy korrekt viszony volt <bólint, szemkontaktus>, ugyanakkor itt el kell mondanom a nagy nyilvánosság előtt ööö, hogy ezt ... a lépését ...én...rendkívül ööö elítélem, hogy az én emberi tisztességemMEL játszott... ezzel <ráncolt homlok> akarva, akaratlanul nem <szemkontaktus>. Tehát... én eddigi életem során mindig arra törekedtem, hogy a személyes és <bólint, szemkontaktus> a politikai tisztességem megőrizsem, úgy gondolom, hogy ezen az alapon lehetett a Társadalompolitikai Tagozat ügyvivőjeként is politizálni, ezen bizony csorba esett akarva, akaratlanul nem, ezt én Máji Kovács Krisztának <szemkontaktus, bólint> köszönhetem De állok [elébe természetesen] /38. információközlés, felelősség vállalása, metainformáció/

KO: [Hát csorba esett], ... ez így igaz <bólint, szemkontaktus>. Tegnap este a Pont7 című műsorunkban Hiller István azt mondta, ha valamire gyufát merne írni, inni, nem így fogalmazott, de határozottsága erről szolt <összefűzött kéz, sűrűn lehunytt szem>, akkor az bizony az,... hogy a sajátjaik, a saját embereik biztos, hogy nem adták ki a kazettát, tehát, hogy közülük nincs hozzá, itt valami súlyos lehallgatási botrány van <homlokráncolás, szemkontaktus>. És akkor egyet alszunk <mesélő hangnem>, arra ébredünk, hogy bizony egy szocialista politikus, ön az, aki <kamera SJ-t mutatja, összeszorított ajkak, felemelt szemöldök, tágra nyílt szemek>-nek a segítségével bejutott valaki a terembe, ... tehát fordult a dolog, nincs itt semmiféle lehallgatási botrány, hanem szocialista politikus révén került újságíró a terembe <szemkontaktus>. Tehát, hogy több, mint kínos a dolog <homlokráncolás, szemkontaktus, KO jobb kezével a balt dörzsöli>. Etikai vizsgálat lesz ööö, nem tudom, hogy mi lesz ennek a párton belül a következménye önre nézve.<kezével jobbra-balra int> /39.feltételezés megfogalmazása, metainformáció/

SJ: Nézze .., én ööö a öö z elkövetett hibámmal szembenéztem <szemkontaktus>, ma a Társadalompolitikai Tagozat Ügyvivői Testületével <szemkontaktus> ... összeültem a barátaimmal, és megbeszéltük a dolgot^...és tulajdonképpen az MTI-nek én kiadtam egy nyilatkozatot, én a felelősséget egyér...a hibáért vállalom, tehát tulajdonképpen lemondtam a Társadalompolitikai Tagozat ügyvivői tisztjéről és választmányba delegált, -lásról is, tehát a választmányi tagságról is. Csak azért azt szeretném [hozzáfűzni] <erősen előrehajolva, bólogatva> /40. Információközlés a felelősség elvállalása, metainformáció/

KO: [Erről le] fog mondani? <előredől, kitért szemek, szemöldök felemelése> /41. visszakérdezés /

SJ: Én leMONDTAM a parlamenti [nyilatkozatomban] <szemkontaktus> /42. kinyilatkoztatás/

KO: [Már le is mondott? <előredől, szemkontaktus> A Társadalompolitikai tagozati [ügyvivői posztjáról is] /43. visszakérdezés/

SJ: [Arról is] és a választmányi [tagságról is] <szemkontaktus, bólint>. /44. ismétlés/

KO: [és a választmányi] tagságról is. /45. a partner közlésének megismétlése /

SJ: Mert úgy gondolom, ha elkövet az ember egy hibát <szemkontaktus>... akárcsak egy apró hibát, ... vagy kihasználják az emberségét, akkor is bizonyos felelősség terheli, **ÉPPEN** a mai magyar közéletben <szemkontaktus, bólint>úgy gondolom, hogy ezt a lépést meg kellett tennem. Ugyanakkor szeretnék arról is szólni, hogy ... természetesen ez ..az itt a

kérdés, hogy az MSZP-n belül a Társadalompolitikai Tagozatnak a további működése...milyen körülmények <szemkontaktus> és viszonyok között folytatódik. /46. információközlés, metainformáció /

KO: .. Mért ... most magának a tagozatnak a működése <szemöldök felemelése szemkontaktus> is veszélyben van? /47. ismétléssel újabb információ kérése/

SJ: Igen, én úgy gondolom hm..., hogy ha véletlen is ez az eset <szemkontaktus>, tulajdonképpen itt egy ...öö egy a párton belül, nyitott öö nyílt.. öö demokratikus politizálásról van szó, mi azért küzdöttünk eddig is és személy szerint is, és úgy gondolom, hogy nyílt sisakkal küzdöttünk eddig, most <lassan, bólogatva> pedig egy ilyen szituációba, egy ilyen helyzetbe [.ööö]

/48. pontatlan válasz, információközlés, metainformáció/

KO: [Jó,] <előredől>de most mondja ezzel, a mostani helyzet <szemkontaktus, magyarázó gesztikuláció SJ felé>, amibe ön keveredett, az a tagozatra rányomja a bélyegét <szemöldök felemelése>, és ezért az egész tagozatnak a munkásságának vége lehet? /49. a partner kijelentésének megismétlése, eldöntendő kérdés/

SJ: Ezt én nagyon remélem, hogy nem <bólint, szemkontaktus>. A mai nap ért...impulzusok alapján feltételezem öö, legalábbis nagyon öö hipotetikusán öö remélem, hogy az ügyemet az Etikai Bizottság majd tisztességgel megtárgyalja <szemkontaktus>, ... s minden részletre vonatkozólag kideríti [öööö] /50. feltételezés, jövőre vonatkozó információ közlése, metainformáció/

KO: [Hát már] /51. ellentmondás előkészítése/

SJ: <felemeli a jobb kéz mutatóujját, jelezve, hogy még nem fejezte be> a dolgot

/52. információközlés lezárása/

KO: <lelassít ugyan, de nem adja át a szót> Hát önök már az MSZP központi-lag meghatározott kommunikációjával, irányvonalával már többször szembe mentek <szemkontaktus>, mármint a Társadalompolitikai Tagozat^ <fej oldalra billentése>,... úgyhogy, ha most éppen ezen borul ki a bili, hogy ön nem tudott róla, vagy jóhiszeműleg bevitt egy újságíró hölgyet a zárt [ülésre]<fejingatva, mosolyogva> /53. a partner közlésével kapcsolatban ellentétes álláspont kifejtése, információközlés, metainformáció/

SJ: <fejingatással, tágra nyílt szemekkel magyarázva> [Most mondom], <fejingatás>hogy nem vittem be, sem a hátamon, sem..., nem.../54. a partner állításának tagadása/

KO: Ez világos, értem én ..., ezt elmagyarázta ön, de hogy most ezért éri hátrány, vagy kerül hátrányba a tagozat <kérdő hangnem>, hiszen ennél már sokkal <szemkontaktus> nagyobb balhék is voltak már! <szemöldök összevonás, hamiskás mosoly> /55. személyes megerősítés, a partner közlésének nyugtázása, információkérés/

SJ: ööö Ez így igaz <bólint, szemkontaktus>. De azért az INDEX amit kiadott, délután adták a kollégáim a kezembe, hogy megtalálták a kiszivárogtatót, és a mai sajtóban mindenhol így szerepelek <szemkontaktus>, tehát az, hogy **ÉN VAGYOK A KISZIVÁROGTATÓ** <szemkontaktus>, tehát... egyébként pedig Máji Kovács Kriszta a kiszivárogtató. Ő készítette ezt a dolgot, NEKEM AHHOZ semmi közöm <fejingatás>a bban a vonatkozásban^, ha láttam volna, ha nem titokban csinálja, akkor természetesen megtettem volna a megfelelő lépéseket. Az ...a nagyon érdekes <bólint, szemkontaktus>, hogy a ...kiszivárog., hogy tulajdonképpen az INDEX 13 óra 33-kor úgy adja le, és ezzel van tele a mai magyar sajtó, hogy az MSZP elnöksége hétfőn délelőtt meghallgatta Sipos Józsefet^, <olvassa jegyzeteit> Nem hallgattak meg. <kezével 1-et mutat> Azt, hogy beismerte. Ha nem hallgattak meg, akkor nem ismerhettem be öö, és ugyanúgy lehet mondani, hogy az 'én közreműködésemmel'<idéz jegyzeteiből>, tehát ezek olyan szavak, és úgy <szemkontaktus> fogalmaznak, amely tendenciózan tulajdonképpen teljesen [rám akarja] /56. más szövegének ismertetése, ezzel ellentétes vélemény megfogalmazása, információközlés, metainformáció /

KO: [Értem én] /57. hallottak nyugtázása/

SJ: a felelősséget terhelni. /58. információközlés lezárása/

KO: De most annyi, de ^annyi félreértést sikerült eloszlatnunk, hiszen itt volt személyesen <fej ingatása, szemkontaktus> és elmondta nekünk, hogy mi történt. <eltávolodik a témától, mesélői hangszíne, szóismétlése, arcjátéka ellentétes üzenetet közvetít> Köszönöm szépen, hogy eljött./59. ismétlés megerősítés nélkül, köszönet az információközlésért, metainformáció/

SJ: Rendben. <rezzenéstelen arc> Köszönöm én is. /60. köszönet viszonzása/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga – Szijjártó Péter
2006.10.11.

8 perc 54 másodperc

Főtéma: 1956. okt. 23-nak 50. évfordulója, megemlékezés a miniszterelnök nélkül

KO: Jó estét kívánok.... Üdvözlöm <szemkontaktus>./1. KÖSZÖNÉS/

Szijjártó Péter (SZP): Kezít csókolom <szemkontaktus>./2. KÖSZÖNÉS ELFOGADÁSA/

KO: Október 23-a, 50. évforduló, megemlékezés^, miért gondolják úgy <szemkontaktus, szemöldök felemelése, előredől>, hogy ahol ennek az országnak a miniszterelnöke megszólal^, onnan az ellenzéki pártnak el kell vonulnia, vagy eleve nem megy már oda^? Ez a megemlékezésről szól <bólint, szemkontaktus> és nem a napi pártpolitikai csatározásokról. <kamera SZP-n, bal kéz az állat támasztja, erősen gondolkodó ábrázat>

/3. INFOMÁCIÓKÉRÉS SZÁNDÉKRA VONATKOZÓLAG, KIJELENTÉS /

SZP: Gyurcsány Ferenc ezt az országot <bólint, szemkontaktus>egy erkölcsi és ebből fakadó politikai válságba sodorta. Tehát../4. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: Ez az ország politikai válságban van?<szemöldök felemelése> /5. VISSZAKÉRDEZÉS KÉTSÉGBE VONJA A PARTNER KIJELENTÉSÉT/

SZP: Így van <bólint szemkontaktus>, hogy tisztán lássunk öö és mindenfajta félreértést elkerüljünk <szemkontaktus>, ... szeretném leszögezni, hogy annak a gátja, hogy mi együtt ünnepeljünk vagy együtt emlékezzünk Gyurcsány Ferencsel, az nem a múltban <fejngatás>, hanem a jelenben és részint a jövőben <bólint, szemkontaktus> keresendő. Merthogy öö Gyurcsány Ferenchez...., Gyurcsány Ferenc <bólint, szemkontaktus>, amit képvisel öö, azok a hazugságok, öö az a gátlástalanság <érvelő kézmozdulatok>, amire az az elmúlt időszakban bizony fény derült, hogy az a hatalomhoz való mániákus ragaszkodás^...ez számunkra elfogadhatatlan <szemkontaktus> és pláne elfogadhatatlan 1956 öö 50. évfordulóján vagy akárhányadik évfordulóján, hiszen pontosan ezek voltak azok a tettek és tulajdonságok, hazugságok <érvelő kézmozdulatok>, gátlástalanság, <bólint, szemkontaktus> a hatalomhoz való mániákus ragaszkodás, ami ellen 1956-ban a forradalom résztvevői küzdöttek. [Ezért]

/6. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, METAINFORMÁCIÓ/

KO: [Hát] igen..<miközben SZP határozottan pislantva bólint, KO az előbb még felemelt tollát tarkójához érinti, szemét lesüti, jelezve, hogy SZP folytathatja> /7. NYUGTÁZÁS, KÉRDÉSI SZÁNDÉK/

SZP: ezért aztán arra kérjük a miniszterelnököt <előredől, bólint, szemkontaktus>, arra kérjük Gyurcsány Ferencet, hogy öö...1956 évfordulóján, október 23-án és az ahhoz kapcsolódó megemlékezéseken ne szólaljon [fel], /8. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [Mi lenne, ha ..] <szemöldök felemelése, szemkontaktus> /9. KÉRDÉSI SZÁNDÉK/

SZP: [mert az ő felszólalása] provokáció lenne <szemkontaktus>. /10.

INFORMÁCIÓKÖZLÉS BEFEJEZÉSE/

KO: Gyurcsány Ferenc arra kérné önöket, ... <bólint, szemkontaktus> mondjuk a párt vezetőjét, vagy az összes képviselőjét, hogy az 56-os megemlékezéseken ne szólaljanak meg, mert neki meg pontosan ugyanez a véleménye önökről? <fej oldalra billentése> Na, akkor hol tartanánk? <szemöldök felemelése, határozott hangnem, szemkontaktus, kamera SZP rezzenéstelen arcán> /11. INFORMÁCIÓKÉRÉS, A PARTNERÉVEL ELLENTÉTES FELTÉTELEZÉS MEGFOGALMAZÁSA/

SZP: Az ..az a helyzet <fej oldalra billentése>, hogy ezt az országot nem mi sodortuk <fejngatás, szemkontaktus> morális válságba, ezt az országot...morális válságba Gyurcsány Ferenc sodorta <bólint, szemkontaktus>. Ebből aztán jött egy politikai válság is és emellett

van egy gazdasági válság, de most ez ebből a szempontból nem tartozik ide <fejngatás, pislantás>. Ezt az országot Gyurcsány Ferenc <bólint, szemkontaktus> erkölcsi válságba sodorta. Gyurcsány Ferenc pontosan olyan tulajdonságokat képvisel, amik 1956 hősei számára <bólint, szemkontaktus> is elfogadhatatlanok voltak^, részint ezért is tört ki öö a forradalom, ezért aztán mi arra kérjük a miniszterelnököt <fej oldalra billentése>, hogy ne szólaljon fel^ <fejngatás>, mert a felszólalásai nyílt provokációt jelentenek <bólint, szemkontaktus>. Egyrészt 1956 szellemiségével szemben^, másrészt pedig a magyar emberekkel szemben, összességében <bólint, szemkontaktus>. /12. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, ISMÉTLÉS/

KO: Hát, talán így, <fej oldalra billentése, szemkontaktus>_hogyan...még október 23-ig van jó néhány nap és sulykolják, hogy ez egy politikai provokáció és hecceli a népet Gyurcsány Ferenc, ha felszólal, akkor az önök pártolói, választói [ezt el is fogják hinni] <egyenesen SZP szemébe,tagolt, indulatmentes beszéd> /13. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, A PARTNER KIJELENTÉSÉNEK negatív METANYELVI ÉRTÉKELÉSE: *hecceli a népet./*

SZP: [Ez a véleményünk] <bólint, szemkontaktus> /14. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: hogy Gyurcsány Ferenc provokál. /15. ISMÉTLÉS/

SZP: Ez a véleményünk. [A köztársasági elnök úr..] <erőteljes bólogatás> /16. ISMÉTLÉS/

KO: [Igen. Nagyon] meredeknek látom <bólint, szemkontaktus> ezt a párhuzamot 56 és a jelen helyzet között, meredek volt már az MTV ostrománál is, .. nagyon-nagyon meredek volt!<bólintva>

/17. ÉRZELEMKIFEJEZÉS, A PARTNER KIJELENTÉSÉNEK negatív METANYELVI ÉRTÉKELÉSE: *meredek ..a párhuzam/*

SZP: Ezt nem tudom, hogy [ki mondta,] <fejngatás, szemkontaktus> /18. Mentegetőzés A KIJELENTÉS SZERZŐSÉGÉNEK VISSZAUTASÍTÁSA /

KO: [a párhuzam] /19. INFORMÁCIÓKÖZLÉS BEFEJEZÉSE/

SZP: mi nem mondtuk, az egészen biztos <fejngatás, szemkontaktus>./20. A KIJELENTÉS SZERZŐSÉGÉNEK VISSZAUTASÍTÁSA /

KO: Én csak mondom, hogy meredek <bólint, szemkontaktus> volt a párhuzam, merthogy ott egy diktatúra..ról beszélünk és annak megdöntéséről, most pedig egy politikai csatáról beszélünk <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>,... amit önök vívjanak meg a parlamentben <kissé hunyorítva szólítja fel SZP-t> [de nem egy 50 éves évforduló] /21. INFORMÁCIÓKÖZLÉS ISMÉTLÉSE, FELSZÓLÍTÁS/

SZP: [Nem egy egyszerű politikai csatáról van szó.] <fejngatás, szemkontaktus> Ha szabad, vitatkoznék egy kicsit. Merthogy ő az a helyzet, hogy Gyurcsány Ferenc hazudott^ <bólint, szemkontaktus>, Gyur.. Gyurcsány Ferenc gátlástalanul hazudott, és mániákusan ragaszkodik a hatalmához <bólint, szemkontaktus>. Mégegyszer mondom, pontosan ezen tulajdonságok és tettek ellen küzdöttek 56-ban <makacsul ismételt>. A köztársasági elnök úr világosan elmondta <fejngatás>, hogy ezt az országot Gyurcsány Ferenc vitte erkölcsi válságba, [ugyanakkor] /22. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, TÖBBSZÖRÖS ISMÉTLÉS/

KO: [Mi az, hogy] má-ni-á-ku-san ragaszkodik a hatalmához? <szemlesütés, fejngatás>

/23. METANYELVI (SZÓSZEMANTIKÁRA VONATKOZÓ) VISSZAKÉRDEZÉS: *Mi az, hogy/*

SZP: Hát az, ami .., ami most <bólint, szemkontaktus> történik. Ami most történik. /24. A REFERENCIA MEGADÁSA, INFORMÁCIÓKÖZLÉS, MAGYARÁZKODÁS/

KO: Miért? <szemöldök felemelése, szemkontaktus> Volt egy bizalmi szavazás. [Nagy többséggel] /25. VISSZAKÉRDEZÉS, INFORMÁCIÓKÖZLÉS, A KIJELENTÉS AZT IMPLIKÁLJA, HOGY A BIZALMI SZAVAZÁS KIZÁRJA SZP ÉRTELMEZÉSÉT/

SZP: [Elmehtünk erre is] <fej oldalra billentése> /26.TÉMAVÁLTÁS ELFOGADÁSA /

KO: bizalmat szavaztak neki. /27. ISMÉTLÉS/

SZP: Ön szerint az nem kutyakomédia <szemkontaktus, szemöldök felemelése, bólint>, amikor próbaszavazásokat tartanak a kormánypárti frakciók, aztán utána Gyurcsány Ferenc hihetelen bátorsággal a parlamentben is ezt meri vállalni, hogy ott majd eltalálják az igen gombot <szemkontaktus, fej oldalra billentése> a koalíciós képviselők? Ugyan már!<lekezelően> /28. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, GÚNY, HARAG ÉRZELMÉNEK KIFEJEZÉSE, METAINFORMÁCIÓ/

KO: Mért, hogy kellett volna ennek lenni? <előredől, szemkontaktus> Egy vakrepülés? Lesz, ami lesz. Bemegyek <fej oldalra billentése>, aztán vagy megszavaznak, vagy nem? [Hát előtte egyeztettek] /29. INFORMÁCIÓKÉRÉS, KIEGÉSZÍTENDŐ, MAJD ELDÖNTENDŐ KÉRDÉS/

SZP: [Nem, ha a szocialisták] a demokraták <szemkontaktus, bólint>, ...akkor a népakaratot kellett volna végrehajtani, [magyarul]/30. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [Az micsoda?] <előredől, szemkontaktus> /31. METANYELVI (SZÓSZEMANTIKÁRA VONATKOZÓ) VISSZAKÉRDEZÉS, /

SZP: konstruktív bizalmatlansági indítványt <szemkontaktus> kellett volna benyújtani [Gyurcsány Ferencsel szemben] /32. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [Mért nem nyújtottak be?] <szemkontaktus, pergő tempó> /33. REFERENS SZEMÉLYÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA: SZP A *SZOCIALISTÁKRA* VONATKOZVA FOGALMAZTA MEG A KÉRDÉST, KO A PARTNER PÁRTJÁRA VONATKOZTATVA KÉRDEZ VISSZA/

SZP: Azért, ... mert a köztársasági elnök úr világossá tette <bólint, szemkontaktus>, ... hogy a megoldás kulcsa a parlamenti többség kezében van. És nyilvánvaló, hogy ha egy konstruktív bizalmatlansági indítványt a kormányzó oldal ellenállásával vagy támogatása <szemkontaktus> hiányában benyújt az ellenzék, az csak elbukhat, hiszen ahhoz a parlamenti többség szükséges. Ezért mondta a köztársasági elnök úr, amit mondott. DE hogyha már a köztársasági elnök úrnál tartunk <rendkívül gyors beszédtempó>, engedjen meg annyit, hogy azt elmondjam <bólint, szemkontaktus>, mi azt rendkívül fontosnak tartjuk, hogy október 23-i megemlékezéseken vagy az október 23-ához kapcsolódó megemlékezéseken komoly és aktív szerepet játsszon a köztársasági elnök úr...ö[örülünk annak] /34. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [Na, akkor mit] <szemöldök felemelése> /35. KÉRDŐ SZÁNDÉK/

SZP: örülünk annak, ha ez így [fog történni.] <bólintva, kimérten> /36. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, ISMÉTLÉS/

KO: [csinálnak], ha az egyik megemlékezésen ott lesz Sólyom László <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, ... mond is beszédet, de ott lesz Gyurcsány Ferenc is, ő nem mond beszédet. Akkor önök ottmaradnak <szemkontaktus>, ... vagy el se mennek, ... vagy eljönnek onnan? <lassan, tagoltan> /37. ELDÖNTENDŐ KÉRDÉS INFORMÁCIÓKÉRÉS/

SZP: Én azt gondolom <szemkontaktus, bólint>, hogy a FIDESZ álláspontját én délután elég világosan ... elmondtam az újságíróknak öö <érvelő kézmozdulatok> és az újságírókon keresztül a nyilvánosságnak öö, ahol a köztársasági elnök úr mondja az ünnepi beszédet <szemkontaktus>, aki túl azon, hogy az alkotmányban rögzített módon, de személyében is megtestesíti a nemzeti egységet<szemkontaktus, bólint>, ott leszünk De ahol Gyurcsány Ferenc mond beszédet, nem leszünk ott <fejingadás>. És éppen ezért, [hogya] /38. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [És, hogyha] lesz olyan hely, ahol /39. INFORMÁCIÓKÉRÉS/

SZP: Ez világos? <szemkontaktus, lekezelő hangnem> /40. VISSZAKÉRDEZÉS, ÉRZELEMKIFEJEZÉS/

KO: Persze, hogy világos.<gyors, egyszerű lezárás>, csak vannak variációk. Ha a köztársasági elnök is beszédet mond és Gyurcsány Ferenc is, akkor mit csinálnak? AZ ELŐZŐ KÉRDÉS MEGISMÉTLÉSE MOST ELDÖNTENDŐ FORMÁBAN <kérdő

tekintet, kezével számszerűsíti az eseteket> /41. INFORMÁCIÓKÉRÉS ISMÉTLÉSE, RAGASZKODÁS A KÉRDÉSHEZ/

SZP: Nézze, <fej oldalra billentése, szemkontaktus> ez most egy teoretikus feltevés^ Nézzük meg, hogy lesz-e ilyen^? Még egyszer mondom, <ismét pislant, bólint>arra kérjük.../42. KITÉRŐ VÁLASZ, ISMÉTLÉS/

KO: Hát nem sok variáció van ... <fej oldalra billentése, szemkontaktus>/43. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP:[Arra kérjük] <bólintással kíséri pillantását> /44. ISMÉTLÉS/

KO: [vagy mondanak]beszédet, vagy [nem.] /45. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP: [Arra kérjük] Gyurcsány Ferencet, hogy ne tegye. <bólint, szemkontaktus> Nyilvános rendezvényen legyen kedves, ne mondjon beszédet. /46. INFORMÁCIÓKÖZLÉS ISMÉTLÉSE/

KO: [És ha] /47. INFORMÁCIÓKÉRÉSI SZÁNDÉK/

SZP: [Ne mondjon] beszédet! <fejingatus>/48. ISMÉTLÉS/

KO: beszél, akkor.../49. INFORMÁCIÓKÉRÉS ISMÉTLÉSE/

SZP: Mi ezt kérjük tőle, ... <szemkontaktus> várjuk meg a válaszát. /50. INFORMÁCIÓKÖZLÉS ISMÉTLÉSE/

KO: patt helyzet? <szemkontaktus, szemöldök felemelése>/51. INFORMÁCIÓKÉRÉS/

SZP: Ahol Gyurcsány Ferenc ünnepi beszédet mond, mi ott nem kívánunk részt <bólint, szemkontaktus>venni az előbb elmondottak miatt. /52 INFORMÁCIÓKÖZLÉS ISMÉTLÉSE/

KO: Akkor ... a köztársasági elnök beszédét <bólint, szemkontaktus> sem hallgatják végig ezek szerint. /53. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, KIJELENTŐ MONDAT, KÉRDŐ SZÁNDÉK/

SZP: De..öö bocsánat, ..ön honnan tudja <kissé hátradőlve, hunyorító, határozott szemkontaktus>, hogy a köztársasági elnök úr és a miniszterelnök együtt fog egy rendezvényen beszélni? /54. PARTNER FELTÉTELEZÉSÉNEK KÉTSÉGBE VONÁSA, INFORMÁCIÓKÉRÉS/

KO: Nem sok variáció van <fejingatus>. /55. ISMÉTLÉS/

SZP: Én nem tudok ilyenről <fejingatus, szemkontaktus>. /56. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: Vagy beszélnek^..., vagy nem <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. /57. ISMÉTLÉS/

SZP: Mi nem tudunk, mi nem tudunk ilyen rendezvényről. A köztársasági elnök úr <fejingatus, szemkontaktus, bólint> ahol ünnepi beszédet mond, ... mi ott leszünk. A FIDESZ képviseltetni fogja magát természetesen.

/58. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, ISMÉTLÉS/

KO: Köszönöm szépen <szemkontaktus>. /59. KÖSZÖNET/

SZP: És bocsánat, <előredöl> ha lehetne... ha annyit még megenged^ /60. ENGEDÉLY KÉRÉSE INFORMÁCIÓKÖZLÉSHEZ/

KO: Igen? /61. NYUGTÁZÁS, PONTOSÍTÓ KÉRDÉS/

SZP: mert erre nem került sor /62. MAGYARÁZAT/

KO: Igen? <szemöldök felemelése> /63. NYUGTÁZÁS, PONTOSÍTÓ KÉRDÉS /

SZP: hogy október 23-án öö Budapestre 14 órai kezdettel öö Budapesten a FIDESZ megemlékezést szervez 1956 50. évfordulója alkalmából <szemkontaktus>, amin mindenkit, Magyarország minden polgárát 1956 szellemiségének megfelelően párt hovatartozásra való tekintet nélkül szeretettel várjuk, hogy méltóképpen <bólint, szemkontaktus>, békésen^ /64. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, MEGHÍVÁS/

KO: Ez a méltó? <szemrehányó tekintet>[Nem az együtt] /65. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTEKELÉSE visszakérdezés, érzelmkifejezés/

SZP: [az évforduló..] /66. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: [megemlékezés lenne a..] <szemkontaktus>/67. VISSZAKÉRDEZÉS /

SZP: [az évfordulóhoz] méltóan meg tudjunk emlékezni.../68. ISMÉTLÉS/

KO: [ez a méltó?] /69. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, VISSZAKÉRDEZÉS ISMÉTLÉSE, ÉRZELEMKIFEJEZÉS/

SZP: [56-ról] /70. ISMÉTLÉS/

KO: [Ez a méltó] <szemkontaktus> 56-hoz? Ez a különködés? <szemöldök felemelése, szemkontaktus, számonkérő stílus>/71. VISSZAKÉRDEZÉS ISMÉTLÉSE, ÉRZELEMKIFEJEZÉS, PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE /

SZP: Bocsánat <bólint>, semmifajta különködésről nincsen szó <fejngatás, szemkontaktus>. Semmiféle különködésről. mi egy méltó megemlékezést, ünnepséget fogunk szervezni, s arra kérjük Gyurcsány Ferencet <bólint, szemkontaktus>, hogy mivel erkölcsi válságba sodorta ezt az országot, s az [általa képviselt] /72. MAGYARÁZKODÁS, ISMÉTLÉS/

KO: [Mondják önök] <bólint, szemkontaktus>/73. PARTNER ÁLLÁSPONTJÁNAK RELATIVIZÁLÁSA INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP: meg a köztársasági elnök úr <bólint, szemkontaktus>, ... s az általa képviselt tulajdonságok ellen küzdöttek 1956-ban, ez számunkra elfogadhatatlan, ne provokálja az embereket <fejngatás>. Erre kérjük tisztelettel.

/74. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, ISMÉTLÉS/

KO: Nagyon-nagy bajom ezzel kapcsolatban <fejngatás>... és a népakaratot ismét elismételte^ és még változatlanul nem tudom, milyen népakaratról beszélünk <szemkontaktus> és [mit kellett ahhoz] /75. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, ÉRZELEMKIFEJEZÉS, ISMÉTLÉS/

SZP: [Október elsején] volt egy országos politikai akaratnyilvánítás <bólint, szemkontaktus>.. és /76. ismétlés/

KO: Az a népakarat? <szemöldök felemelése, szemkontaktus> /77. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, VISSZAKÉRDEZÉS/

SZP: és azon világosan állást foglaltak <szemkontaktus>. /78. ismétlés/

KO: Az a népakarat? <szemkontaktus> /79. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, VISSZAKÉRDEZÉS ISMÉTLÉSE/

SZP: Így van <bólint, szemkontaktus>. /80. MEGERŐSÍTÉS/

KO: Az az egész magyar népnek a szavazó polgárainak az akarata? <szemkontaktus, előredől> /81. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, VISSZAKÉRDEZÉS/

SZP: A szavazó polgárainak.. /82. ISMÉTLÉS/

KO: Több, mint 8 milliónak? <szemöldök felemelése, szemkontaktus>/ 83. INFORMÁCIÓKÉRÉS/

SZP: A szavazó polgárok többsége,... akik elmentek választani <erősen bólogat>, mer' úgy ebből tudjuk lemérni. A szavazók többsége <szemkontaktus>, akik elmentek, világossá tették, hogy alkalmatlannak tartják ezt a kormányt arra, hogy kivezesse az országot a morális <szemkontaktus>, erkölcsi, politikai, gazdasági válságból. Ezt kellett volna megérteni a [szocialistáknak] /84. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, METAINFORMÁCIÓ/

KO: [Eleve több], mint 6 millió ember nem is ment el szavazni <előredől, bólint, szemkontaktus>. /85. PARTNER ÁLLÁSPONTJÁNAK RELATIVIZÁLÁSA, INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP: Na, [de akkor most] /86. INFORMÁCIÓKÖZLÉSI SZÁNDÉK/

KO: [Az ő nevükben] önök <bólint, szemkontaktus> /87. INFORMÁCIÓKÉRÉSI SZÁNDÉK/

SZP: De most ezt az országgyűlési választások kapcsán <nagyon gyorsan beszél> /88. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: Nem, nem. 4 millió.[4 millió nem ment el szavazni] <fejngatás> /89. PARTNER ÁLLÁSPONTJÁNAK RELATIVIZÁLÁSA, INFORMÁCIÓKÖZLÉS PONTOSÍTÁSA/

SZP: [A választópolgárok többsége] ... a választópolgárok többsége, aki választott, világos véleményt mondott. Ebből tudunk mi <szemkontaktus, bólint> [véleményt alkotni] /90. PONTOSÍTÁS, ISMÉTLÉS/

KO: [Az ott nem a népakarat] /91. PARTNER ÁLLÁSPONTJÁNAK RELATIVIZÁLÁSA INFORMÁCIÓKÖZLÉS, TAGADÁS/

SZP: De ebből tudunk, mi politikusok véleményt alkotni <szemkontaktus>, de az országgyűlés.. /92. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, MAGYARÁZAT/

KO: úgyis beszélnek az összes többi emberről <szemkontaktus>. /93. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP: De az országgyűlési választásokról akkor mért nem kérdezi meg <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy akkor mért van szocialista kormány, amikor nagyon sokan nem mentek el szavazni. /94. PARTNER ÁLLÁSPONTJÁNAK RELATIVIZÁLÁSA, VISSZAKÉRDEZÉS/

KO: De ... nem is mondják azt, hogy a [népakarat azt akarja] <fejngatás> /95. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, MAGYARÁZAT/

SZP: [Ez nagyon, ez nagyon], ez nagyon-nagyon messzire megy <szemöldök felemelése, fejngatás>. Az a helyzet, ... hogy a népakaratot abból lehet lemérni, hogy az emberek milyen szavazatot adnak le <bólint, szemkontaktus> egy választáson. És okóber elseje ebből a szempontból teljesen egyértelmű volt. /96. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, ÉRZELEMKIFEJEZÉS/

KO: Hogy, mondjuk, ki legyen a településen a polgármester <bólint, szemkontaktus>. /97. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

SZP: De az a helyzet, ... hogy normális esetben <szemkontaktus, bólint> szól az önkormányzati választás kizárólag arról, hogy rátermett vezetőket válasszanak a helyi közösségek, Magyarországon azonban erkölcsi, politikai és gazdasági válság van^ és ebben a helyzetben az emberek véleményt mondtak országos kérdésekről is, hogy mi a véleményünk jelenről és jövőről <bólint, érvelő kézmozdulatok>. /98. INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: Hát, hogy október 23-a,...<fej oldalra billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus> ez hogy jön mindehhez, az nekem még egy kicsit mindig homályos, de értem. [Köszönöm.] /99. PARTNER SZÓHASZNÁLATÁNAK METANYELVI ÉRTÉKELÉSE, INFORMÁCIÓKÖZLÉS, NYUGTÁZÁS, KÖSZÖNET/

SZP: [Hát, majd] eljövök még egyszer <szemkontaktus> és elmagyarázom. /100. GÚNYOS HANGNEM INFORMÁCIÓKÖZLÉS/

KO: Így lesz. Köszönöm. /101. INFORMÁCIÓKÖZLÉS, KÖSZÖNET/

SZP: Köszönöm. /102. KÖSZÖNET/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga-Tarlós István
2007. 10.23.

12 perc 10 másodperc

Főtéma: Orbán Viktor ünnepi beszéde, a népszavazás jelentősége

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Jó estét kívánok, üdvözlöm önöket. <mosoly> Délután volt a FIDESZ- Magyar Polgári Szövetség 56-os megemlékezése az Astoriánál. Orbán Viktor beszédéből már hallhattunk részleteket a Híradóban^, egyebek mellett az is elhangzott, hogy a népszavazás az első lépés. Hogy miben az első lépés, illetve, hogy mi a folytatás, az számomra nem derült ki^, de abban reménykedek, hogy segít a megértésben Tarlós István <kamera TI felé, ráncolt homlok, cinikus mosoly>. Jó estét kívánok, üdvözlöm. /1. köszönés, információközlés/

Tarlós István (a későbbiekben TI): Csókolom. Jó estét./2. köszönés fogadása, viszonzása/

KO: Annál is inkább, merthogy a szociális népszavazás 2008 kampányvezetője ön <szemkontaktus>. Tehát ez lesz az első lépés, a népszavazás^, miben az első lépés? <kissé előredől, határozott tekintet TI felé>/3.információkérés/

TI: Hát nézze, az előbb Orbán Viktor elnök urat idézte, én nem nnn vagyok a magyar hangja^..khm..Tarlós István vagyok.<lassú, kimért beszédtempó, szemkontaktus> Én is mondtam ott egy beszédet, ... de ha megpróbáljuk közösen megfejteni és lefordítani ezt a kijelentést^ <szemkontaktus>...én arra gondolok <bólint>, hogy abban, hogy az emberek ténylegesen levonjanak egy következtetést, mondjuk a tavalyi parlamenti választások óta eltelt idő <fej oldalra billentése, szemkontaktus> kormányzati teljesítményeiről.. legalább abban a szegmensben, amely szegmensre ezek a kérdések vonatkoznak. Én így fordítanám le a magyar-magyar fordítóiroda segítségével<mosoly, szemkontaktus> a dolgot./4. a kérdés egy részének megválaszolása, a pártelnökről magára tereli a szót, információközlés/

KO: Rendben van^ <bólint, szemkontaktus>természetesen nem azt kérem, hogy legyen Orbán Viktor magyar hangja <jegyzeteit nézi>, vagy értelmezze, elemezze a kvázi főnökének a szavait^.<mosoly>/5.a partner véleménynyilvánításának elfogadása, metainformáció/

TI: Na, na, na... <vállak felemelése, kitért kezek, szemkontaktus, nemtetszés kifejezése>/6. a partner kijelentésének visszautasítása/

KO: népszavazási, jó tudom, párton kívüli, tudom <tenyerek lefelé, szemkontaktus, csitító mozdulatok> ettől függetlenül, a FIDESZ-től nem független <bólint, szemkontaktus> politikusról beszélünk. Szerintem...talán../7. visszautasítás elfogadása, helyesbítés/

TI: Most jól nevezte, ezt egyszer helyre tettük. <mosoly, szemkontaktus>/8. nyugtázás/

KO: Így igaz <mosoly> úgyhogy ezt a vitát most nem nyitjuk újra meg, szóval, annál is inkább, hogy ön a kampányfőnöke <szemkontaktus> a népszavazásnak, gondolom, hogy a népszavazás célját, eszmeiségét átbeszélték, vagy hát van véleménye. Tehát ... nem azt kérem <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy Orbán Viktor szavait elemezze. Ön például megtisztulást <bólint, szemkontaktus> emlegetett a beszédében, ... tehát hogy 56-hoz hasonló megtisztulást hozhat a népszavazás <kamera TI felé, aki bólogat> Miféle megtisztulást? <tágra nyílt szemek>/9. nézeteltérések lezárása, információkérés/

TI: Megtisztel, hogy látta vagy <szemkontaktus> hallotta ezt a beszédet^/10.véleménynyilvánítás/

KO: Jegyzeteltem is <bólint, szemkontaktus>,... itt van végig!/11.korábbi információközlés forrásának hangsúlyozása/

TI: Akkor azt is tetszett hallani,...<bólint, szemkontaktus> hogy a népszavazás közvetett üzeneteként én olyat sejtek, amelyek nem tanúskodnak vagy utalnak semmiféle hataloméhségre, hanem azt veszem észre, hogy Magyarországon <fejingatás, szemkontaktus>

nagyon furcsa értelmezésben használnak bizonyos fogalmakat. Ezt kifejtettem egy kicsit, hogy a népszavazásnak van egy ilyen közvetett célja is <bólint, szemkontaktus>, nem az, amiről a népszavazás elemzői próbálják meggyőzni a közvéleményt, hanem pl.<fejngatás, szemkontaktus> ne jelentse az önkormányzatok vagy falvak tönkretétele,... erre lehessen azt mondani, hogy ez felzárkóztatás <homlok ráncolása, szemkontaktus> , vagy esélyegyenlőség, hogyha már konkrétan a népszavazás kérdésének tartalmánál tartunk. ^, akkor a társadalmi védettség romlása <szemkontaktus>...., esetleg megszüntetése olyan fontos <bólint, szemkontaktus> ööö szegmensében, mint az oktatás vagy avagy az egészségügy^.hmm.ne lehessen azt mondani mindezekre, hogy reform és ehhez hasonló példákat <szemkontaktus> neveztem meg^, erre mondtam azt, hogy ha ezek a fogalmak a helyükre kerülhetnének végre, mert ma ezek nincsenek ott, akkor ez bizonyos <bólint, szemkontaktus> megtisztulás kezdete lehetne./12. információközlés, magyarázat/

KO: ...ööö... Most már kezdem kapiskálni <szemkontaktus>,... mindjárt folytatjuk a részletekkel, viszont,... hogyha megengedi <szemöldök felemelése, bólint> most szólítanám telefonon a BRFK szóvivőjét, ugyanis nagyon sok TV társaság vár arra, hogy nyilatkozzon és pillanatnyi helyzet. /13. nyugtázás, új téma bevezetéséhez hozzájárulás kérése/

TI: Most viszont ön a főnök <mosoly, szemkontaktus> és... /14. a műsorvezető döntési jogának elismerése/

KO: De természetesen tiszteletben tartom, hogy vendég itt nálunk, szóval mindjárt folytatjuk a beszélgetést.<telefonbeszélgetés az 56-os megemlékezésről és a tüntetésekről> Most még folytatjuk a beszélgetést Tarlós Istvánnal. Mért kellett ebbe a számháborúba <szemkontaktus, homlokráncolás> belemenni? Megint felkérték Filipet,... <szemkontaktus>számolja meg az embereket? <metanyelvi értékelés, helytelenítő hangnem> Tehát ez, egyébként bármilyen jó színvonalú értékelés^, ..akármilyen rendezvényt rossz színben tud feltüntetni <szemöldök felemelése, szemkontaktus> <filmbejátszás a FIDESZ megemlékezéséről>, ha elkezdnek egy ilyen **buta** számolgatásba belemenni, hogy ilyen sokan vagyunk <fej oldalra billentése>, olyan sokan vagyunk<megváltoztatott, háborgó hangnem>. Nem ez a lényeg <fejngatás>. Láttuk, hogy sokan vannak <bólint, szemkontaktus>. /15. saját nézőpont kinyilvánítása, FIDESZ tettének negatív kritikája/

TI: Nem tudom, ... engem napok óta meglepnek, most például <bólint, szemkontaktus>ön lepett meg ezekkel a számokkal^, én soha nem megyek bele ilyen számháborúba <fejngatás, szemkontaktus>, ha senki nem sértődik meg, azt mondom, hogy kezdem szenilis csapongásoknak nevezni az ilyeneket^. Én ott voltam <bólint, szemkontaktus>, ha engem kérdez^,... bár most hallok először számháborúról./16. információ ismeretének tagadása, számolás metanyelvi értékelése/

KO: Hát ott a rendezvényen <szemkontaktus> a hölgy jelentette be./17.hivatkozás az információforrásra/

TI: Nem tudom, ... <fejngatás, szemkontaktus> én nem hallottam./18. információ ismeretének tagadása/

KO: Há' én meg hallottam. [Hát] /19. az információ hitelességének hangoztatása, provokatív hangnem/

TI:[Időnként]/20. információközlési szándék/

KO: ott az [a barna]/21. a korábbiak ismétlése, pontosítás/

TI: khm [időnként kell] /22. információközlési szándék/

KO: [hajú] hölgy, aki SIKÍTVÁ MONDTA <szemkontaktus>, HOGY 250 EZREN VAGYUNK./23. pontosítás/

TI: Időnként kellene látnom listákat, amiket nem látok^ <bólint, szemkontaktus>, időnként kellene tudnom számokról, amikről nem tudok^,... ha engem kérdez, bár indifferens számomra a dolog, mert 30 ezer is sok,... de ha engem kérdez <bólint, szemkontaktus>, akkor

én azt mondanám, hogy 30 ezernél biztos, hogy többen voltak, 250 ezernél biztos kevesebben <kezek támaszkodnak az asztalon>/24. információközlés, saját vélemény kifejezése/

KO: Á..á..akkor ebben is egyetértünk <bólint, szemkontaktus>, szerintem is butaság elkezdni tippelgetni, hogy hányan voltak, öö.. na mindegy, most már nem tudjuk meg úgysem, hogy hányan voltak./25. a számháború metanyelvi értékelése, az egyetértés hangsúlyozása/

TI: Tíz emberrel is szívesen beszélgetek, ha érdeklődő. <mosoly, szemkontaktus>/26. a segítőkészség, jó szándék kiemelése/

KO: Világos, ..öő már ha a listát említette, akkor mi van ezzel a listával? A Magyar Rádió Krónikája adta hírül, hogy önök <szemkontaktus> a népszavazás aláírási íveken egy korábbi listát frissítette és ez így volt állítólag már a nemzeti petícióval kapcsolatban is <kamera TI-n, csodálkozó tekintet, kényszermosoly, sóhaj>. A szocialisták vetették fel, de abszolút jogos a felvetés <bólint, szemkontaktus>, hogyha ez nem igaz, akkor mért nem perli be azonnal a Magyar Rádió Krónikáját vagy szerkesztőjét vagy nem tudom kijét./27. információközlés, információkérés a partner álláspontjának felfedésére vonatkozólag/

TI: Nem tudom, ön mennyire tartja jogosnak a szocialisták felvetését...<fejngatás, szemkontaktus>, én a következőképpen látom a dolgot./28. saját vélemény kifejtésének bevezetése/

KO: Hát, ha nem igaz, akkor engem például,... ha én lennék az érintett <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, mint ahogy most ön az érintett^ én[nagyon-nagyon]/29.a műsorvezető saját nézőpontjának kiemelése, a vendég helyzetét elemezve/

TI:[Mért én?] <szemöldök felemelése, szemkontaktus>/30. a műsorvezető helyzetértékelésének megkérdőjelezése/

KO: nagyon felháborodnék <fejngatás>./31. feltételezett saját érzelmi reakció kinyilvánítása/

TI: Elnézést kérek, ... de először nem vagyok érintett <fejngatás>. Milliószer elmondtam, <bólint, szemkontaktus>hogy a népszavazás estében én a politikai tartalom felelőse vagyok, nem pedig a technikai kérdéseké<szemkontaktus, előredől> nem gyűjtök aláírásokat^, de szeretnék valamit mondani önnek <szemkontaktus>. Mindenféle amatőr igazságérzettel is ellenkezik,... egyébként én nem láttam ilyen listát <szemkontaktus, fejngatás> egyet sem..khm..ha egyszer nem láttam,... nem láttam, nem tehetek róla, nem fogom azt mondani, hogy láttam.<hevesebb beszédtempó> Azért gyanús nekem ez a dolog, mert az MSZP szóvivője, Nyakó úr valami ...olyasmit mondott, hogy ha nem igaz, akkor tessék perelni^ , de mér' kéne perelni? Ki látott ilyen listákat? Maga elé letettek egy ilyen listát <szemöldök felemelése, szemkontaktus>?/32. az érintettség tagadása, információközlés, információkérés, érzelmkifejezés/

KO: De, önt nem érdekli <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy a hír igaz, vagy abszolút [nem igaz] /33.nem ad választ a kérdésre, információkérés a partner álláspontjának felfedésére vonatkozólag/

TI: [Éppen erről]/34. válaszadási szándék/

KO: [és akkor kikéri magának] /35. a partner reakciójának feltételezése/

TI: [éppen erről beszélek], már bocsánatot kérek <szemkontaktus, szemöldök felemelése, jobb kéz a mellkasra>, nem akarom kikérni, mert az egész hülyeségnek tartom. Kénytelen vagyok <fejngatás> ezt a kifejezést használni^,... mert az ilyesmi úgy szokott kezdődni, hogy valaki letesz egy asztalra egy ilyen listát <szemkontaktus>, akkor van miről vitatkozni. De hogy az X azt mondja, hogy ő látott egy ilyen listát, de nem tudja bemutatni^, ennek semmi értelme nincs. <előredől, szemkontaktus> Ha még lenne is ilyen lista^, én egyébként nem matematikailag..nn nem merem 100%-ig kizárni, hogy van vagy nincs^ én biztos, hogy nem láttam<szemkontaktus, fejngatás>. Én annyit mondtam, hogy én nem láttam ilyen listát <lefelé néz> és azt mondtam még, de ezt másként interpretálták, hogy a Polgári Szövetség nincs rászorulva <szemkontaktus>,... hogy ilyenek alapján gyűjtsön^ <szemkontaktus>,

...de ha valaki ilyen miatt panaszkodik, tehát megfordul a sorrend <csodálkozó tekintet, kerekesebb szemek>, be kéne mutatni egy ilyen listát^, igazolni kéne, hogy ez a [FIDESZ-től]/36. a helyzet negatív kritikája, saját tapasztalat tagadása, teendők felsorolása, információközlés/

KO: [De a Magyar] Rádió Krónikájának [birtokában] /37. ellentétes információ közlése/

TI: [származik] /38. információközlés befejezése/

KO: állítólag van egy ilyen lista <szemkontaktus>/39. információközlés befejezése/

TI: Ja, hogy állítólag! <erős szemkontaktus> Hát kár, hogy senkise [látta]/40. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

KO: [Azért] mondtam, hogy állítólag, mert én nem láttam.<előredől, jobb kéz maga felé emel, határozott szemkontaktus> De, hogyha... /41.a korábbi információközlés magyarázata/

TI: Na látja! <bólint, szemkontaktus> /42. a műsorvezető válaszában metanyelvi értékelése/

KO: én lennék a kampányigazgató, akkor valószínű venném a fáradságot és azt mondanám, hogy mutassák be <egymás felé forduló kezek határozott föl-alá mozdulata, szemkontaktus, fejingetés>

/43. a vendég helyzetét elemezve a műsorvezető saját nézőpontjának megfogalmazása /

TI: Mér' én venném a fáradságot <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hát jelentkezzen a Magyar Rádió és mutassa be ezt a listát<két kéz félig kitérve az asztalon>, de hozzáteszek még valamit^ igazolja [azt is]

/44. a műsorvezető által adott helyzetértékelés megkérdőjelezése, véleménynyilvánítás/

KO: [Engem biztos], hogy bosszantana <bólint, szemkontaktus> /45. saját feltételezett érzelmi reakciók hangsúlyozása,ismétlése/

TI: Engem nem bosszant, <fejingetés, szemkontaktus> mert szerintem az emberek nem hülyék. És tudják,... hogy ennek [az egésznek] /46. tagadás, érvelés, információközlés/

KO: [NEM] <magas hangon> az viszont./ 47. gyors válaszadási szándék/

TI: Bocsánat, <szemkontaktus, merev tekintet> [ne haragudjon] /48. szókérés/

KO: [ha felmerül a gyanúja]./49. válasz folytatása, a partner kérésének figyelmen kívül hagyása/

TI: [Ezt hadd fejezzem be, JÓ?]<erős hangon> /50. határozott szókérés/

KO: [hogy hülyének nézik az embereket <szemkontaktus> az viszont nagyon bosszantó, ha..]

/51. a válasz folytatása, a partner kérésének figyelmen kívül hagyása/

TI: Ennek így nincs értelme <fejingetés, szemkontaktus>, hogyha nem engedi a mondatot befejezni. <kissé sértődötten> Akkor ne beszéljessünk./52. a beszélgetés megszakítása, a műsorvezető figyelmeztetése, érzelmkifejezés/

KO: ... Hallgatom. <halkan> /53. nyugtázás, visszavonulás/

TI: Tehát, ... ha van ilyen lista <szemkontaktus, bólint>, akkor, és nekem van egy ilyen listám^, akkor mi az első dolog, hogy ne legyen vita? Bemutatom, igaz? De ez még kevés, <kéz magára mutat> azt is igazolni kéne,... hogy ez valóban a <bólint, szemkontaktus> FIDESZ-től származik. Mert egy listát bárki írhat. A tetejébe azt is feltételeznem kéne, ...hogy a FIDESZ olyan hülye <szemkontaktus>, hogy fogja magát^, és csak az ő birtokában levő ilyen listát eljuttatja a Magyar Rádió Krónika című műsorához, aki pedig nem tudja bemutatni és nem tudja igazolni <fejingetés, szemkontaktus>, hogy ez a FIDESZ-től származik. Hát mondja meg,... ki az az épeszű ember,<szemöldök felemelése, szemkontaktus> aki erre pereskedik? Én ezzel nem foglalkozom, ...az egésznek se füle...-se farka nincs. Ne haragudjon, <szemkontaktus, halkabban> hogy végig akartam mondani./54. visszatérés az eredeti témához, érvelés, saját nézőpont kifejtése, bocsánatkérés/

KO: Na.. há...zz..őö sz... abszolút..nem kell..most ilyen mondatokat ,mondani<jegyzeteit nézi, vállait megemeli, fejingetés, zavartság non-verbális jelei> Persze, hogy nem haragszom <fejingetés>, hogy végigmondta, csak közben nekem is eszembe jutott egy gondolat és nem

tudtam [megállni, hogy ne vágjak közbe<szemkontaktus>] /55. a bocsánatkérés elfogadása, meglepettség, zavartság, magyarázat/

TI: [Csak nem hagytam, hogy] közbevágjon <mosoly, szemkontaktus> és ezért elnézést kérek.<jobb kéz átadó mozdulata KO felé>/56.a műsorvezető magyarázatának módosítása, metainformáció, ismételt bocsánatkérés, a szó átadásának nem-verbális jelei/

KO: ne .ne.. nem <fejngatás>. Hallgattam... Még valami fontos elhangzott <szemkontaktus> ezen a mai megemlékezésen, mégpedig az, hogy adományt gyűjtöttek a Magyar Asszonyok Érdekvédelmi Szövetségének. Kik azok <előredől, szemkontaktus>?/57. bocsánatkérés elhárítása, információközlés, információkérés/

TI: Erről nem tudok <fejngatás, szemkontaktus>./58. tagadás/

KO: Ezt nem mondja komolyan.<szemkontaktus, hitetlenkedő hangnem> /59. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

TI: De komolyan mondom. <halvány mosoly, bólint, szemkontaktus>/60. megerősítés/

KO: Hát ott van egy rendezvényen<bólint, szemkontaktus>, ... felszólal ő s ezen a rendezvényen a FIDESZ Magyar Polgári Szövetség a Magyar Asszonyok érdekvédelmi Szövetségének elkezdett gyűjteni.

/61. ismétlődő információközlés/

TI: Ne....nem vonom kétségbe^ <fejngatás, szemkontaktus> /62. érintettség háritása/

KO: Ezt is elmondta a barna hajú hölgy vagy ötször^<szemkontaktus, értetlenül néz, előredől> / 63. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

TI: Nézze,... <jobb kéz föl-alá> amikor nem én beszéltem, akkor <szemkontaktus>a színpad mögött álltam. Aki ismeri a helyszínt, az tudja, hogy olyan a hangosítás^ <szemkontaktus, bólint>, hogy a színpad mögött olyan erős visszhang van, hogy akik ott állnak néhányan^, azok semmit nem értenek annak a beszédéből, aki épp fenn van a színpadon^, tehát én most nem szimulálok <szemkontaktus> és nem próbálok bolondot <fejngatás> csinálni önből^,... elnézést a kifejezésért <bólogat>, hanem valóban a színpad mögött a visszhan...gosítás miatt egyszerűen semmit [nem lehet hallani] /64. magyarázat, információközlés/

KO:[Na... akkor én most,] ...persze elfogadom <bólogat>, akkor én most mondom önnek <jegyzetből> a Magyar Asszonyok Érdekvédelmi Szövetségének gyűjtést szervezett, tartott a FIDESZ Magyar Polgári Szövetség. Két nappal ezelőtt egyébként Nyitrai Zsolt ezt is bejelentette./65. ismételt információközlés, kiegészítés/

TI: Nem baj. <mosoly, szemkontaktus>/66. az információ tartalmának értékelése/

KO: Egyáltalán nem baj <szemkontaktus>./67. jóváhagyás/

TI: Mi a probléma vele?! <merev tekintet, szemkontaktus, ingerült hangnem> /68. információkérés, érzelmkifejezés/

KO: Tehát ön erről a szervezetről nem hallott még? <szemkontaktus, erős arc és kézjáték> Nem a rendezvényen, ...hanem egyáltalán nem hallott még? <fejngatás, kitért szemek> /69. a partner korábbi kijelentésének kérdésbe burkolt metanyelvi értékelése, /

TI: Ezt a szervezetet még nem ismerem <szemkontaktus>. Nyilván meg fogom<bólint> ismerni. Nem ismerem <szemkontaktus>. Szóval,.../70. a korábbi tagadás határozott ismétlése, jövőbeni változás kijelentése/

KO: Nem lesz egyszerű dolga <fejngatás>. Én délután elég sokat vadásztam az interneten mire őo valamire is jutottam, de aztán megint <szemkontaktus> összegubancolódt [a szál]/71. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése/

TI: [Szerkesztő] asszony,...<szemkontaktus> én egy sikeres kampányt szeretnék csinálni... és egy sikeres népszavazást. Nem titok...<fejngatás, szemkontaktus> és akkor ezt tisztázzuk akkor egyszer és mindenkorra, ha bárki előtt tényleg nem volt eddig világos, hogy egyértelműen ahhoz a gondolkodói körhöz tartozom,... akkor is, ha nem vagyok párttag. De nyilván <szemkontaktus, bólint>léteznek a pártnak olyan kezdeményezései... a múltból, ... jelenből, amiket én pontosan nem ismerek. Ez is egy olyan szervezet, amelyiket én nem

ismertem idáig, nyilván meg fogom őket ismerni./72. politikai álláspont hangsúlyozása, információközlés/

KO: Na,... hát ezen leszünk <bólint, szemkontaktus>. Köszönöm szépen, hogy[itt volt],/73. nyugtázás, elköszönés/

TI: [Én is köszönöm szépen] <szemkontaktus>/74. a köszönés viszonzása/

KO: és elmondta [mindezt]./75. megköszönés befejezése/

TI: [Szép estét] magának is és a kedves nézőknek is. /76. elköszönés viszonzása/

ATV
Egyenes beszéd
Kálmán Olga- Varga Mihály
2009.01.13.

10 perc 34 másodperc

Főtéma: az IMF vezérigazgatójának, Dominique Strauss-Kahn úrnak magyarországi látogatása, ellenzéki vélemény

Kálmán Olga (a későbbiekben KO): Itt volt a vezérigazgatója az IMF-nek, tehát a Világbanknak, és azt mondta, hogy nem kell aggódni <KO a kamerába néz> a forint miatt, azt mondta, hogy a Magyarországgal történt megállapodás annak teljesítése rendben <fej oldalt billen, bólint> halad, azt jött ellenőrizni, megnézni, tudakolni, hogy hogyan haladnak és nagyon meg van elégedve <szemöldök felemelése>. A vezérigazgató találkozott az országgyűlés költségvetési bizottságának tagjaival is <fej oldalt billen, szemöldök felemelése>, a költségvetési bizottság elnöke Varga Mihály <mosoly>, a vendégem, Jó estét kívánok. /1. témabevezetés, a vendég bemutatása és köszöntése/

Varga Mihály (a későbbiekben VM): Jó estét kívánok. <bólint> /2. köszönés viszonzása/

KO: A találkozó után Ön azt mondta, hogy az IMF vezérigazgatója azért látogatott hazánkba, mert a Nemzetközi Valuta Alap kezdi felismerni <jegyzeteit olvassa fel>, hogy a Magyarországnak nyújtott hitel nem siker, hanem kudarc történet lesz, <végig olvas> amely őö egyik résztvevő, amelyből egyik résztvevő se ..jön ..ki ..jól< Varga Mihály rezzenéstelen arccal néz> , akkor most mondott valami mást Önnek a vezérigazgató <nyomatékosan>, mint amit a sajtótájékoztatón mondott mindenkinek? /3. információközlés, kiegészítendő kérdés/

VM: Annyiban pontosítanám ezt a mondatot <jobb kéz előreleendül, bólint>, nyilván valamelyik újság..írói őö közleményből [olvasta^] /4. helyesbítő információközlés, metainformáció/

KO: [Mind]egyik így [hozta] /5. metainformáció/

VM: [Én azt mondtam,] hogy lehet <két kéz a levegőben, mutatóujjak nyújtva, egymás felé néznek, a többi behajlítva> Tehát, ez a történet azért még nincs lezárva^ <szemkontaktus>, 2010. áprilisáig lehet igénybe venni az IMF-nek a hitelét. De valóban..szokatlan az, hogy az IMF vezérigazgatója személyesen látogat el egy őö országba és ott találkozik nemcsak a kormány képviselőivel, hanem egy ellenzéki párt vezetőjével <bólint>, és találkozik olyan parlamenti képviselőkkel <fej mérsékelt bólintása>, akik ugye azzal vannak megbízva <szemöldök felemelése, bólint, jobb kéz partner felé mozdul, szemkontaktus>, hogy a jogrendszer alapján próbálják ellenőrizni <kéz sodró mozdulata, szemkontaktus, bólint> a kormány költségvetési működését. Mindenképpen figyelemre méltó és elgondolkoztató <kezek kitarva, bólint, szemkontaktus>, és hát a beszélgetésből azért ki is derült, hogy...<sóhaj> bár valóban ő úgy érzi..őö, hogy nincs olyan nagy gond^, mégis azért aggódnak a magyarországi helyzet [miatt] <bólint>. /6. metainformáció/

KO: [Na] jó, de Ön meg már azt mondta, hogy ez egy kudarc <szemkontaktus, összevont szemöldök> /7. a partner állításaival ellentétes tartalmú metainformáció/

VM: khm ..khm /8. torokköszörülés/

KO: történet lesz, és biztos azért jött ide, hogy mer' már kezdi az IMF is, az IMF is ezt [felismerni] /9. metainformáció/

VM: [Azt mondtam], hogy lehet, de ha most jobban belegondol abba, hogy a..szaksajtó, a szakmai sajtó <bólint, szemkontaktus> most már napok óta arról ír, hogy a 2009-es költségvetést <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése, szemkontaktus> azt módosítani kell, vagy amiatt mert rosszul tervezték meg, rosszul [tervezték meg] <fej oldalt fordul, egyenes tekintet>. /10. a műsorvezető közlésének helyesbítése, metainformáció, információközlés/

KO: [De ez is] csak lehet /11. ellenvetés, vitázó hangnem/

VM: Hát ez most már sajnos lassan tény, jobban ..ö fog sajnos visszaesni a magyar gazdaság, nem egy százalékkal, hanem három-négy százalékkal is^ <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, az infláció mértéke pedig jóval alacsonyabb lesz annál <bólint>, mint amit a kormánytervezett és ez <két kéz egymással szemben a levegőben> összességében azt fogja jelenteni, hogy a költségvetési hiány mértéke <jobb kéz behajtott ujjával apró mozdulatokat végez föl-alá, bólint, szemkontaktus>, amit az IMF..ebben a..megállapodásban rögzített <lassú beszédtempó>, az magasabb lesz<bólint, szemkontaktus, fej oldalt billentése> a várakozásokhoz képest, ezért a kormánynak most már majd évközben is kell rendkívüli intézkedéseket lépnie <erős kézmozdulatok, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és erről is beszélgettünk az igazgató úrral, hogy ez adóemelés lesz, kiadáscsökkentés lesz, és erre mondta ő, hogy nem akarnak beleszólni ezekbe a dolgokba, <bólint, szemkontaktus>ez egy magyar ügy , de fontosnak tartják azt, hogy alapvető változások majd történjenek a gazdaságban. /12. információközlés, metainformáció/

KO: Egyébként azt mondta ezzel kapcsolatban, hogy minden költségvetés, a magyar is <jegyzeteit olvassa> hipotézisekre épül. Tehát, öö<felhéz> /13. információközlés/

VM: khm..khm..khm <mosoly> /14. metainformáció/

KO: egy ilyen helyzetben, amikor világválságról beszélünk, egy gazdasági világválságról^,a..a világ legjobb, legprecízebb költségvetése is <előredől, szemkontaktus> egy bizonyos, adott helyzetben készül el <nyomatékos szavak>, és adott időpontban készül el, de ebben a...világgazdasági válságban viszont <fej oldalt billent, szemöldök megemelése, szemkontaktus> nem tudjuk, hogy mi lesz januárban, februárban, márciusban <gyors beszédtempó>, és ezzel az összes, a világ összes kormánya így van, nemcsak a magyar. /15. indirekt információkérés/

VM: Hát, én azért azt nem érzem egy normális dolognak, hogy két hét után már baj van egy költségvetéssel <szemkontaktus, mérsékelt bólintás>, ami [elvileg egész évre készül?]/16. metainformáció/

KO: [De ki mondja, hogy baj van] a költségvetéssel <előredől, szemkontaktus> /17. visszakérdezés az állítás szerzőségére vonatkozóan/

VM: Hát,.. a szaksajtót el kell olvasni. Tehát, öö.. mindenki ezt modja, hogy módosítani kell, és nem véletlen egyébként az, hogy a mostani forint árfolyam <fejngatás> az most már azon a szinten van <bólogat, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, mint 2008. októberében^, hát a piac azért világosan látja, hogy az ország pusztán ebből a hitelfedezetből él, ha a hitel nem lenne mögöttünk <kezek érvelő mozdulata>, akkor valószínű, hogy még súlyosabb helyzetben lennénk <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Tehát, vagy a piac kényszeríti ki azt, hogy valami korrekció történjen a gazdaságban<szemkontaktus, bólint>, vagy pedig ennek elébe megy a kormány <jobb kéz nyújtó mozdulata> és ..hoz <bólint> ilyen döntéseket. Én jobbnak tartanám azt, hogyha a kormány cselekvőképesebbé válna, és döntéseket [hozna^] /18. információközlés/

KO: [De hogy] menjen a.. /19. kísérlet kérdés feltevésére/

VM: piac /20. a műsorvezető kérdését segítő közlés/

KO: a piaci folyamatok elébe a kormány? /21. kérdésfeltevés befejezése/

VM: Válaszok erre is^, mert hogyha a piac kényszeríti ki egy ilyen lépést, akkor ez nyilvánvaló, hogy ezzel az emberek tömegesen járnak rosszul^ <szemkontaktus, kezek a levegőben, jobb kéz a partner felé mozdul>, most gondoljon bele, a fölvelt deviza alapú lakáshitelek, autóhitelek megdrágítása nagyon sok embert hozhatna nagyon kellemetlen helyzetbe. A kérdésére válaszolva <fej oldalt billen, szemkontaktus>>, én úgy érzem, hogy ...a kormányzat az alapvető hibát tavaly ősszel <bólint>..vétette el^, sokszor elmondták, hogy a válság az lehetőség is <fej oldalt billen, szemkontaktus, szemöldök megemelése>, a lehetőséget mégsem használták ki <fejngatás>, semmilyen komoly intézkedés nem történt^,

ebben a költségvetésben, a 2009-esben^ <kezek felemelése, szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>, és pont az a bajunk vele, ebben az MSZP-t leszámítva <fejngatás, szemkontaktus> most már teljes nézetazonosság van a parlamentben, és az SZDSZ ugyanezt mondja, az MDF ugyanezt mondja <fejngatás, kezek érvelő mozdulata>, hogy strukturális átalakítás nem történt <hangsúlyoz, határozott szemkontaktus>. /22. információközlés, hivatkozás más parlamenti pártok állásfoglalására/

KO: Ööö... az, hogy az ellenzéki pártok azt mondják, hogy a költségvetés rossz, meg, hogy nem történnek nagy strukturális átalakítások <szemkontaktus, szemöldök megemelése>, én azt csodálnám, ha azt mondanák Önök, hogy ez a költségvetés a világon a legjobb <ironikus hangvétel>. Viszont az, hogy milyen intézkedések történtek ezzel kapcsolatban a hazai ellenzéki pártokon kívül <bólogat, jobb kéz mutatóujjával föl-le mutogat>,...eddig csak pozitív jelzőket kapott a kormány <nyomatékosítás> /23. metainformatív véleményalkotás/

VM: Mondjon néhány ilyen. <mérsékelt mosoly, szemkontaktus> /24. információkérés, a partner vélekedésének megkérdőjelezése/

KO: Például most is azt mondta Dominique Strauss-Kahn <jegyzeteibe néz>, hogy az eddigi intézkedések megfelelőek voltak. <szemkontaktus, bólint> /25. hivatkozás, információközlés/

VM: Két lépést emelt ki a Kahn úr, Strauss-Kahn úr, az egyik a bankmentő csomag volt^,..és.. örömmel nyugtázta, hogy egyetlen bank sem ment csődbe Magyarországon. Ugye ennek a bankmentő csomagnak a támogatását a Fidesz is megszavazta <fej oldalt billentése, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, tehát az ellenzéki pártok is támogatták, tehát erre valóban szükség volt, de nem hiszem, hogy ez egy sikertörténet önmagában <szemkontaktus, kezek egymással szemben a levegőben, fej oldalt billentése>, látjuk, hogy Nyugat-Európában számos ilyen mentőcsomag [készült] /26. információközlés/

KO: [Mert ez egy] nagyon fontos üzenet volt [a piacnak] <fej oldalt billentése, szemkontaktus> /27. véleménynyilvánítás/

VM: [A másik pedig], a..hát ..most az árfolyamon látszik azért, a másik <kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus> ilyen intézkedés, ez a..ügy nevezett.. fiskális felelősség szabályozásának <szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata> az elfogadása^, és itt pont..azt emelte ki a Strauss-Kahn úr is <homlok ráncolása, szemkontaktus, kezek összefűzve>, hogy a költségvetési tanács felállításától várható az, hogy majd nagyobb mértékben szűnnek meg azok a kilengései a magyar költségvetésnek, amelyek egy....eszméletlen nagy államadósság növekedést és államhiány növekedést okoztak. Hát, ezt meg pont a Fidesz javasolta <kezek maga felé, előredől, szemkontaktus>. Tehát, én már a kormánytól várnék valamilyen intézkedést^ <bólogat, szemkontaktus>, de úgy tűnik, hogy [a kormány berkeiben] <a műsorvezető közbevágására megemeli szemöldökét, oldalra fordul, határozott szemkontaktus> /28. információközlés, véleménynyilvánítás/

KO: [Hát, akkor örüljenek] annak, hogy az Önök javaslatát díjazta[mondjuk még a jelenlegi] <szemkontaktus>/29. metainformáció/

VM: [Én örülök is neki, én nem] vagyok emiatt <fejngatás> [szomorú] /30. saját hozzáállás jelzése/

KO: [Egyébként a] /31. közlési kísérlet/

VM : én annak örülnék jobban /32. metainformatív közlés folytatása/

KO: Igen? /33. átadja a szót, nyugtázás/

VM: ha a kormány lépéseket hozna annak érdekében, hogy a magyar gazdaság, az stabilabb alapokra kerüljön <bólint, szemkontaktus> /34. korábbi vélemény ismétlése/

KO: Nagy valószínűséggel rá lesz kényszerítve <fej oldalt fordul, szemkontaktus>. Egyébként.... megkérdezték a vezérigazgatót a kollégák, hogy mért jött, tehát egyáltalán mi indokolta azt, hogy most és Magyarországra jöjjön <bólint, szemkontaktus>, és... a Tények riporterének kérdésére, ezt pont láttam a ...Tényekben^, azt válaszolta, hogy az ő közgazdász

csapata, amelyik egy nagyon jó csapat, azt javasolta, hogy oda menjen először, ahol jól mennek a dolgok, és ezért Magyarország. /35. információközlés/

VM: Hát, Strauss-Kahn úr egy udvarias ember <szemöldök megemelése, szemkontaktus majd lehunyja szemét>,... és ugye 2007-ig a francia szocialista párt képviselője volt a francia parlamentben, tehát nyilván érzi azt, hogy ennek azért politikai <kezek érvelő mozdulata, szemöldök megemelése> üzenete is van <bólogat> /36. információközlés, magyarázat/

KO: Na most meg már szocialista és azért [mond pozitívokat, tehát] <szemkontaktus>/37. a partner közlésének metainformatív értékelése/

VM: [én ezt csak a tények] kedvéért mondtam, semmilyen pejoratív éllel nem mondtam ezt a mondatot <szemkontaktus, két kéz érvel>, ő nagyon is jól tudja <bólogat>, hogy milyen politikai mezőben kell ezeket a döntéseket elhelyezni <maga elé néz, bólogat>, és azt azért elmondta ő is, hogy kisebbségi kormányzás van Magyarországon[^], és hát nyilván nem segíti azt, hogy egy ilyen kormány gyorsan, azonnal tudjon reagálni <fej oldalt billent, bólint, szemkontaktus, kéz érvel> az év közben felmerülő válságszituációkra <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, ezt mindenképpen ő is problémának tartotta <bólint, összezárja ajkait>. /38. a partner támadásának visszautasítása, információközlés/

KO: Ehhez kellene például az összefogás, például az Önök segítsége <szemkontaktus, bólogatás, partner felé nyúló jobb kéz> /39. saját vélemény kinyilvánítása, metainformáció/

VM: Természetesen. Minden olyan kérdésben, mint lásd <szemkontaktus, partner felé mozduló jobb kéz>, az előbb beszéltünk a bankmentő csomagról, és fiskális felelősségről,... támogatjuk a kormány intézkedéseit <bólogat, szemkontaktus>, vagy a mi felvetéseinket, ha támogatja a kormány, ennek örülünk, de hát sajnos ezek inkább a fehér holló kategóriába tartoznak,... és nagyon sok olyan intézkedés született <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, lásd vizitdíj, egyebek, amelyek inkább csak irritálták az embereket <pislant>. /40. a párt hozzáállásának kinyilvánítása, a kormány tevékenységének metainformatív értékelése/

KO: Hát, öö..a vizitdíjról most ...még <fej oldalt billentése, szemkontaktus> egy hosszú beszélgetést is lefolytathatnánk, hogy annak lett volna előnye <fejngatás, jegyzeteibe néz, kezek az asztalon>, illetve mi volt a hátrány <kezek távolító mozdulata, szemkontaktus>, de ezt most inkább./41. a partner kijelentésére vonatkozó metainformáció/

VM: Az emberek döntöttek ebben a kérdésben <szemkontaktus, meglepett arc> [és szerintem, bölcsen döntöttek] <bólogat> /42. a partner közlésére vonatkozó kiigazítás/

KO: [Hát, nézze, ha azt] kérdezik, hogy akarnak-e fizetni tíz forintot, avagy nem akarnak <erős fejngatás> fizetni tíz forintot, akkor az emberek bizony azt mondják <bólogat, szemkontaktus>, hogy nem akarnak fizetni. [Hát. ez] /43. magyarázat/

VM: [Hát....ez, khm] /44. sikertelen közlési kísérlet/

KO: A kérdésfeltevésén nagyon sok múlik. <szemkontaktus> /45. információközlés/

VM: Természetesen, ebben igaza van[^], nem hiszem, hogy a vizitdíjat kéne megbeszelnünk /46. nyugtázás, téma elutasítása/

KO: Hát, ha már szóba hozta[azt is] <fej oldalt billen, mosoly> /47. a téma szerzőségének elutasítása/

VM: Az emberek többsége elmondta azt is, hogy nem a 300 forint bosszantotta ebben a kérdésben alapvetően, hanem, hogy egy olyan szolgáltatásért kell fizetnie, amiért egyébként <bólint, szemkontaktus> már fizetett egészségbiztosítási járulékból, vagy éppen mondjuk, borralalóban <fej oldalt billentése, kezek maga előtt a levegőben, szemkontaktus>, hálapénzben. /48. információközlés/

KO: Öö ..hm... na jó <mosoly>, még.. visszatérünk még valamikor a vizitdíjra, egészen biztos vagyok benne <jegyzeteit nézi, mosoly>. Szóval...ö akkor, amikor az összefogást mondta és az önök támogatását ..ról is beszéltünk, akkor eszembe jutott, hogy olyan, de olyan szépen fejeződött volna be az év, hogyha ..a.. Fidesz pártelnöke Orbán Viktor és a

miniszterelnök mégiscsak találkozik <hunyorító tekintet> és mégis megbeszélik, hogy hol, hogy hogyan tud a legnagyobb ellenzéki párt <fokozott dallamosság, fej oldalt billen, szemkontaktus> a kisebbségen lévő kormánypárttal együttműködni <bólint, szemkontaktus> a válság kezelése érdekében. De..hm.. Orbán Viktor elutasította ezt a megbeszélést, pedig nagyon szép gesztus értéke lett volna, nem gondolja <rábeszélő, kérlelő hangnem, szemkontaktus, fej gyakori billentése> /49. metainformáció, az ellenzéki vezető tettének minősítése/

VM: Pláne, hogyha a költségvetés elfogadása előtt kerül sor erre a meghívásra <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, mert [akkor] /50. metainformáció, kiegészítő megjegyzés/

KO: [A költségvetésről akart vele beszélgetni a miniszterelnök?] /51. visszakérdezés

VM: [lett volna értelme], ezért volt ez egy farizeus magatartás <bólint, szemkontaktus>, mert miután megszavazott mindent a parlament, minden törvényjavaslata lezárult <fejingatás>, a végszavazások megtörténtek^, Gyurcsány Ferenc utána invitálta Orbán Viktort <fej oldalt billentése, szemöldök megemlése, szemkontaktus> [és miről] /52. a miniszterelnök tettének metainformatív minősítése/

KO: [De hát a költségvetés] /53. közlési kísérlet/

VM: [kérdzem én, miről?] /54. kétségbe vonja a korábbiak értelmét, metainformáció/

KO: Miről? A költség[vetés elfogadása után már] <csodálkozó tekintet, szemkontaktus, fejingatás> /55. információkérési kísérlet/

VM: [Minden lényeges kérdésben döntések születtek] <erősödő hangnem, tagolt beszéd> /56. információközlés/

KO: [nincs dolgunk?] /57. a partner kijelentésének megkérdőjelezése, metainformáció/

VM: Döntések születtek, hát utána .. beszélni valamiről szóval, ez egy nehéz ügy <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, jobb lett volna, ha ez a meghívás korábban érkezik <bólogat, szemkontaktus>, akkor szerintem lett volna esélye <bólint, pislant> vég[kérdésekről beszélni] < a műsorvezető közbevágása zavarja a partnert, erős szemkontaktus, összehúzott szemöldök, a fej enyhe oldalt fordítása jelzi zavarát> /58. saját vélemény kifejtése, metainformáció/

KO: Akkor meg nem azt mondta volna Orbán Viktor, hogy a költségvetés elfogadása előtt, amikor még minden bizonytalan, miről egyeztessenek veled, akkor meg lehet, hogy így dobta volna vissza a labdát, nem? <változó dallam, végződés elnyújtása, szemkontaktus, fej oldalt billentése> /59. az ellenzéki pártelnökkel kapcsolatos metainformatív feltételezés/

VM: Hát... nézze,... hívja meg Orbán Viktort, és ezt kérdezze meg tőle, én erre nem tudok válaszolni <bólint>, én csak azt tudom mondani, hogyha a miniszterelnök <szemkontaktus, mérsékelt bólintás> korábban tette volna meg ezt az ajánlatát <fej oldalt billentése szemöldök felemelése, szemkontaktus>, lehet..öö, hogy .. más válasz születik. /60. feltételezés elutasítása, korábban mondtak ismétlése/

KO: Ööö..h..rendben van, hívom Orbán Viktort <előredől, fejingatás, maga elé néz> Szóval, összességében a Világbank mai vezérigazgatójának mai látogatása Önt arról győzte meg, hogy..öö.. az IMF meg van elégedve a..az..eddiggi teljesítményünkkel, vagy a pénz felhasználásával, vagy a vállalt, beígért programok teljesítésével <előredől, szemkontaktus, fej oldalt billentése>, vagy pedig nincs megelégedve? /61. választó kérdés/

VM: Hát, ezt persze Strauss-Kahn úr tudja eldönteni <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, engem arról győzött meg a mai találkozó <bólogat>, hogy az IMF..nem mondom, hogy szoros gyeplőn tartja az országot,.. de <fej oldalra fordítása, szemkontaktus>, de odafigyel arra, ami Magyarországon történik, odafigyel arra, hogy vajon az a huszonöt milliárd dolláros hitel, amit ad az országnak, az megtérül-e <szemöldök megemlése, szemkontaktus>, az visszajön-e az a pénz, és ebből a szempontból fontos volt ez a mai látogatása a..igazgató úrnak, én abban is bízok, hogy ez folytatódni fog, és valamikor

februárban vagy májusban, a következő alkalomkor megint tudunk az IMF-fel találkozni és beszélni <bólint, szemkontaktus> /62. elhárító válasz, információközlés/

KO: Mi pedig egymással,... köszönöm, hogy itt volt. /63. a beszélgetés lezárása, köszönet kifejezése/

VM: Én is köszönöm. /64. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Barsiné Pataky Etelka
2009.05.14.
8 perc 11 másodperc
főtéma: európai piacnyitási nehézségek

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Ha irányelvet fogad el az Európai Unió, azt a tagállamoknak figyelembe kell venniük a saját szabályozásuk kialakításánál. De azt nem tiltja senki a tagállamoknak, hogy országuk érdekét figyelembe véve, ha lehet, kissé előtérbe helyezve szövegezzenek <szemöldök felemelése, mosoly> jogszabályokat. /1. információközlés/

<filmbejátszás az Európai Parlament üléséről, amelyen a szolgáltatók jogairól, kötelességeiről tárgyalnak, majd Barsiné Pataky Etelka felvetéséről a magyar parlament ülésén, a magyar szolgáltatók üzleti helyzetbe hozásáról>

NK: A stúdióban a képviselő asszony <a vendég felé fordul, mosolyog, előredől, szemkontaktus>, Jó estét kívánok. /2. a vendég köszöntése/

Barsiné Pataky Etelka (a későbbiekben BPE): Jó estét! <szemkontaktus, mosoly> /3. üdvözlés/

NK: Azért az nem mindennapi, hogy egy Európa Parlamenti képviselő szót kér a magyar parlamentben. <előredől, bal kéz partner felé mozdul, mosoly, szemkontaktus> Mért tartotta ezt fontosnak? /4. metainformáció a helyzet értékelésére vonatkozóan, kiegészítendő kérdés, információkérés/

BPE: Egyrészt ..ö.. ha európai...jogszabályt..tárgyal a magyar parlament <szemkontaktus, összevont szemöldök>, akkor nekünk van lehetőségünk ott <szemöldök felemelése, szemkontaktus>..elmondani ..a véleményünket^,..és én ezzel azt reméltem, hogy..mert egy kicsit úgy látom, hogy rossz irányba billen a mérleg a szolgáltatások vonatkozásában <tagolt beszéd, szemkontaktus>. Annak idején <maga elé néz, két kéz a levegőben>, amikor 2004-ben az irányelvet letették az Európai Parlament asztalára, akkor azt a bizottság <bólint, szemkontaktus> dolgozta ki <érvelő kézmozdulatok>, akkor soha nem <összevont szemöldök, fejingetés> látott tüntetés sorozat volt Brüsszelben. Volt olyan, hogy 40 ezren tüntettek ez ellen az irányelv ellen, és <szemkontaktus> szerte Európából <összevont szemöldök, szemkontaktus>, és azért, mert féltek. És akkor mi elkezdtek, három évig <érvelő kézmozdulatok, összevont szemöldök, szemkontaktus> dolgoztunk rajta, és <maga elé néz> el tudtuk érni azt <bólogat, szemkontaktus, összevont szemöldök>, amitől a legjobban féltek a munkavállalók <fej jobbra-balra billentése>, a szolgáltatók, ..hogy..ö.. <maga elé néz>..a.. Görögországban határozzák meg azt, mondjuk egy görög szolgáltató <fanyar mosoly, előredől, szemkontaktus> Magyarországon hogyan szolgáltatathat <bólogat, szemkontaktus>, ezt sikerült kiiktatni^ <szemkontaktus>, úgy <bólint, szemkontaktus>, hogy ezt Magyarországon lehet <előreszegett fej, bólint, szemkontaktus> meghatározni. Na, most ezt <hátrahúzódik, kezek a levegőben, rakogató mozdulat, mérsékelt mosoly, szemkontaktus> az irányelvet vettük át mi, és elsősorban a kormány <vállak megemelve, fej jobbra billen, szemkontaktus, kezek a levegőben> azon az állásponton volt, hogy ennek <összevont szemöldök, szemkontaktus> minél liberálisabbnak kell lenni <maga elé néz>, hogy minél több magyar ki tudjon jutni az európai, illetve, most már közös [piacra] <fej oldalt billen, lehunyja szemét, bólint>./5. információközlés, metainformáció/

NK: [Tehát], arról van szó, ugye <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>, hogy megnyílik a piac^, és mondjuk magyar mérnökök is <fejét felemeli, szemkontaktus, bólint, mérsékelt mosoly> pályázhatnak..egy..ö..<kezek kitérve> német <előrenyújtja fejét, szemkontaktus, fokozott hangsúly> építkezésnél, ugye? /6. framing, eldöntendő kérdés/

BPE: Igen. /7. határozott válasz, információközlés/

NK: És akkor, egy beruházásnál. /7. példa megemlítése/

BPE: Hogyha megfelelő tőkeerősek <szemkontaktus, bólint, mosoly>, és teljesítik a Németországban meghatározott ..öö..<előreszegetett fej, összevont szemöldök, bólogat, mosoly> szabályokat. /8. információközlés/

NK: Na, de teljesíteni tudják? <mosoly, előrenyújtott fej, fokozott artikuláció> Milyen ..lesz a [szabályozás] <elhalkuló hangon, mosoly>. /9. eldöntendő és kiegészítendő kérdés/

BPE: [Én azt] gondolom, most azért mindenki ezzel a törvénnyel foglalkozik <bólogat, szemkontaktus>, 2010-ben ez érvénybe lép^, s megnyílik a piac az összes szolgáltatás előtt, én ennek <kezek keresztben a mellkason, szemkontaktus, bólint> egyébként örülök, mert híve vagyok annak, hogy <kezek kitérve, bólogat, szemkontaktus> minél szélesebb legyen az európai piac nekünk is, csak az a gond <előredől, szemkontaktus, összevont szemöldök>, hogy a németek is idejönnek <még jobban előredől, szemkontaktus>. Tehát, gyakorlatilag <hátralép, szemkontaktus, kéz elhúzó mozdulata>, bekövetkezik az, hogy sokkal tőkeerősebb, é..öö..<fejngatás, szemkontaktus, előredől>, mérnöki irodák, például, hogyha én most már mérnök vagyok, akkor föl tudjuk venni ezt a példát <szemkontaktus, összevont szemöldök>, és erről is tudunk beszélni^, hogy ezek a mérnöki irodák, mondjuk, idejönnek <szemkontaktus>. Mondok egy példát. Itt van előttünk a ... Duna ... teljes megtervezése, ez egy ..ö..nagyon fontos közlekedési folyosója az... Európai Uniónak <szemkontaktus, bólint>, s mi úgy mondtuk, hogy akkor a környezetvédelmet és egyebeket is meg kell vizsgálni. Nos, rendben van. <szemkontaktus, fejngatás> Négy milliót kapunk rá. Nekünk hozzá kell tenni másik négy millió eurót, az..ö.több, mint egy milliárd forint <fejngatás, szemkontaktus>, és akkor ezt, miután európai pályázat^, ki kell írni <szemkontaktus>. És mondjuk, jelentkezik a <mosoly, hátradől, szemkontaktus> Duna és a Duna környezetvédelmének a megtervezésére egy ..szlovák mérnöki iroda <halvány mosoly, szemkontaktus, hátradől>. És, miután ott <fejét baloldalra billenti, szemkontaktus> 19 százalék az adó, sokkal jobb feltételekkel tud indulni, és alá tud kínálni egy magyar mérnöki irodának <szemkontaktus>. Tehát, én azt <maga elé néz, két kéz a levegőben> gondolom, hogy ki kell használni azt, amit <szemöldök összevonása, szemkontaktus> mi kiharcoltunk az európai parlamentben. Ez azt jelenti, hogy benne van az, hogy bizonyos közérdekre való hivatkozással szigorításokat lehet tenni <szemkontaktus, bólint, tagolt beszéd>. S nekünk meg kell határozni azt, hogy mi ez a közérdek. Vagy, a minőség vonatkozásában <szemkontaktus, majd jegyzeteibe néz> is tehetünk szorításokat <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, megszorításokat. Föl kell hatalmazni a szakmákat <fokozódó hangerő, kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus, váll megemlése>, a szakmai szervezeteket. /10. információközlés, metainformáció, feladat megjelölés/

NK: Tehát, a magyar szakmai szervezeteket. <bólint, lehunyja szemét, mosolyog> /11. framing, szupportív magyarázat/

BPE: A magyar szakmai sze. Mondják meg, ..hogy mik azok a területek, ahol ők a minőséget ellenőrizni tudják <szemkontaktus, összevont szemöldök>, garantálni tudják. És össze kell állítani ezt <nyak behúzza, komor tekintet>, a..ö.. a törvényben <fej föl-le, szemkontaktus>, hogy a hazai vállalkozóink <fej oldalt billentése, bólint, szemkontaktus, együttérzést kiváltó tekintet> legalább valamennyire versenyképesek legyenek. Ugye, arról beszélünk <előredől, szemkontaktus>, hogy kevés a munkahely, hogy f.folyamatosan munkanélküliséggel szembesülünk <fejngatás, szemkontaktus>. És 2010-től megnyílik az európai piac <bólogat, kimért hangon, szemkontaktus>. Tehát, hozzánk is bejönnek <mindkét kéz a mellkasán, jegyzeteibe néz>. Ez a legegyszerűbb érdeke kell, hogy legyen most a magyar kormányának <összevont szemöldök, szemkontaktus, felhúzott váll>, hogy ezt az irányelvet, amit át kell ültetni^ <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata, föl-le néz>, ezt legalábbis egyensúlyba hozza. De ezt nem látom. /12. vélemény kifejezése, metainformáció, információközlés/

NK: Konkrét javaslatokat tesz majd az ellenzék? Módosításra? <szemkontaktus, bal kéz partner felé irányuló mozdulata> /13. eldöntendő kérdés, információkérés/

BPE: Én nagyon bízom benne, hogy..., hogy..öő <maga elé néz> meg fogják hallgatni <szemkontaktus>, és be fogják fogadni azokat a módosító javaslatokat, amelyeken..az én tudomásom szerint <jegyzeteibe néz, bólint> már szakmai szervezetek dolgoznak. Eddig nem egészen ez volt a helyzet <fejngatás>, mert nem voltak valós egyeztetések. Tehát, itt azért egy több száz oldalas saláta törvényt <szemkontaktus, szemöldök emelése> kell úgy egyeztetni, hogy fölteszem az internetre <homlokráncolás, szemkontaktus>. Ez kevés valahol <összevont szemöldök, bólint, két kéz a mellkason>. Mi is három évig dolgoztunk rajta az európai parlamentben, akkor gondolom, itthon is meg kellene adni legalább azt a lehetőséget <kéz érvelő mozdulata, maga elé néz>, hogy amit tudunk, azt..öő.. <fej föl-alá>..tegyük bele <bólint>, a saját céljaink érdekében a <két kéz a mellkason, szemöldök megemelése, szemkontaktus> a..a törvénybe. Nézze, most itt állunk, <homlokráncolás, váll megemelése, szemkontaktus> lemegyünk a szupermarketre, én egy háziasszony vagyok. S az ember azt látja, hogy ott van a dán vaj, az osztrák vaj <összevont és felemelt szemöldök, szemkontaktus, rosszalló tekintet>...és csodálkozunk, hogy a magyar vaj <előredől, kétségbeesett tekintet, szemkontaktus>, azzal mi van. Hát, nem kellene ezt még egyszer megélni <fej oldalra billentése, szemkontaktus> január elsejétől a szolgáltatásoknál. /14. metainformáció, vélemény kifejezés, információközlés/

NK: ..Öö.. nagy terület ez tulajdonképpen <előrehajtott fej, szemkontaktus, mosoly>? Nem is gondolunk mi arra, hogy ez milyen nagy üzleti lehetőség, akár? /15. információkérés, eldöntendő kérdés/

BPE: Hát, ez az összes szolgáltatásra vonatkozik <szemkontaktus, összevont szemöldök>. Tehát, minden területre, amit szolgáltatással jelölünk meg <jegyzeteibe néz>. Én most ugye, a mérnökök példáját mondtam^ <szemkontaktus, bólint>, ugyanez vonatkozik az építészetre is <előredől, összevont szemöldök, szemkontaktus>. De, ugyanez vonatkozik bármely más szolgáltatóra, aki akár turizmusban <fej jobbra-balra, szemkontaktus>, akár más területben, területen <bólint, szemkontaktus> szolgáltatást végez./16.információközlés/

NK: Hát, igen, csak olyan szomorúak voltunk <mosoly, szemkontaktus>, mert itt néhány nappal ezelőtt <előredől, szemkontaktus> a szálloda szövetség..öő..egyik felelős vezetője azt mondta <fejngatás, előredől, szemkontaktus>, hogy ők meg fognak halni ettől az ÁFA emeléstől <bólogat>. Tehát, [öő nem hogy nem] /17. kiegészítő információközlés, metainformáció/

BPE: [Hát, pont]/18. hozzászólási kísérlet/

NK: bírják a versenyt, hanem, hanem totális [lesz ez a verseny.]/19. kiegészítő információközlés/

BPE: [De, hát pont erről] beszélek <bólogat, szemkontaktus>. Most gondolja meg, egy ilyen ÁFA emeléssel és egy ilyen környezetben <föl-le néz>, amiben pillanatnyilag a magyar öő.. .. turizmus iroda dolgozik <szemkontaktus>, vagy amiben <jegyzeteit nézi>, öő próbáljuk itt Magyarországon a turizmust szervezni <maga elé néz>, gyakorlatilag egyszer csak meg fog jelenni egy, egy külföldi <jobb kéz mentegetőző mozdulata, nyak behúz, szemkontaktus>, bár már nagyon sokan itt vannak, de most aztán tényleg itt lesznek <fejngatás, előrhajol, homlokráncolás > azok a..turista szervez..vagy turizmus utazás szervező irodák <bólint, pislant>, akik el fogják vinni innen a magyarokat valahova <szemkontaktus, emelt szemöldök>, egy olcsóbb külföldi helyre, nyaralni <szemöldök felemelése>, mert hiszen itthon, az ÁFA emelés és egyéb szigorítások miatt ez szinte megfizethetlenné válik<pislant, bólint>. / 20. információközlés, vélemény kifejezése, metainformáció, szupportív együttbeszélés/

NK: El fogják vinni a magyarokat <előredől, szemkontaktus>, meg a külföldit, akit idehoznak^, majd ők fogják mindenhol gardírozni <bólint, szemkontaktus, mosoly>, minden

olyan feladatot átvesznek < bólogat, szemkontaktus>, nem[... , amit egy m..ma magyar utazási iroda szervezhet]/21. framing, ugye-kérdés/

BPE: [Átvehetnek,...így van,...átvehetnek]. Tehát, azt gondolom, hogy nagyon észnél kell lenni <szemkontaktus, bólint> ennél az irányelvnél, a bőrünkről van szó <bólint, szemkontaktus>. /22. egyetértés, információközlés, metainformáció/

NK: És a bevételt is kiviszik természetesen, hogyha elviszik a vendéget <bólogat, szemkontaktus, mosoly>. Nem? /23. framing, ugye-kérdés/

BPE: Ez az. A dolog természetével együtt jár. /24. megerősítés, magyarázat/

NK: Kár, hogy így van^, bízunk benne, hogy valami változni fog <előredől, szemkontaktus>. Köszönöm Önnek, hogy eljött <mosoly, szemkontaktus>. /25. magánvélemény kifejezése, metainformáció, köszönet kifejezése/

BPE: Köszönöm én is./26. köszönet viszonzása/

HÍR TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Kósa Lajos
2009.01.29.

11 perc 14 másodperc

főtéma: Gyurcsány Ferenc összehívta a parlamentet, beszéd a vagyonadóról

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Ötletbörzének sok, stratégiának kevés és hiányos. <bólint>. Konkrétumok nélkül folytatta a meditációt a miniszterelnök a parlamentben válságkezelés címén <bólint, a kamerába néz>. Ha igaz az <előredől, bólint, tagolt beszéd>, hogy a vagyont akarja adóztatni a kormány, akkor miért csökkentik a személyi jövedelemadót? Ha fogyasztást akarják serkenteni <bólint>, akkor miért emelik az ÁFÁ-t? És főleg miért kell félévet várni a jogszabályok bevezetésére, ha nem akarjuk megismételni Izland példáját? Arról nem is beszélve, hogy szakértők szerint évközben változtatni a forgalmi adón és a járulékon^, az nem segíti a jogbiztonságot <bólint> /1. metainformatív információközlés, a kormány kezdeményezésének minősítése, számonkérő kérdések megfogalmazása/

<filmbejátszás Gyurcsány Ferenc parlamenti beszédéről a vagyonadóról>

NK: Köszöntöm a stúdióban Kósa Lajost, a Fidesz alelnökét. Jó estét kívánok! <mosoly, szemkontaktus> /2. a vendég bemutatása, köszöntése/

Kósa Lajos (a későbbiekben KL): Jó estét kívánok. /3. köszönés/

NK: Több mindent felsorolt a miniszterelnök úr <mosoly>, mi nagyon figyeltünk <előredől, bólogat> a parlamenti közvetítés alatt, de nem igazán látjuk az összefüggést. Önök <mosoly, előredől, bólint, szemkontaktus> ott voltak helyben, Önök látnak valamifajta összefüggést? <bólogat, szemkontaktus, mosoly> /4. metainformáció, információkérés/

KL: Nem, m sőt, rosszabb a helyzet <szemkontaktus, halvány mosoly>, mert a..valami ok miatt erre a betlire, amit a miniszterelnök úr előadott, el..he <visszafogott nevetés, mosoly, maga elé néz> elhívta a komplett diplomáciai kart, a nemzetközi elemzőket^, tehát rr...rendkívül sok embert <mosoly, szemkontaktus>. Ö..ez.ö nem mindennapi^, hogy...egy ember maga szervezi azt a közösséget, ami előtt leég <szemkontaktus, bólintás, mosoly>. Tehát, ilyen értelemben <fej oldalt billentése, szemkontaktus>..öngólt lehet löni.., de az ritka, hogy előtte bejelentem <fej oldalt, szemkontaktus, mosoly>, mindenkit odahívok, és öngólt fogok utána löni <elveszi a tekintetét a partnerről>. Ugyanis, a helyzet az az, hogy <szemöldök összevonása, tekintet maga elé szegeződik>...ha belegondolunk, önmagában a miniszterelnök.. <partnerre néz> rendkívül ritkán szokta a parlament <lassú beszédtempó> rendkívüli ülését kezdeményezni. Egész egyszerűen, szinte példátlan <szemkontaktus, bólint> a.a.... rendszerváltás óta^, ezt általában az ellenzék szokta kezdeményezni <mesélő hangnem, szemkontaktus, összevont szemöldök>, vagy valamilyen frakció vitanapot indít <fejingátás jobbra-balra, halvány mosoly>, és akkor valóban van valamilyen [általános vita] /5. információközlés, metainformáció a miniszterelnök tettének, minősítése/

NK: [De most rendkívüli] helyzet van <szemkontaktus> /6. információközlés, framing/

KL: Igen^, rendkívüli helyzet van <a műsorvezető mosolyog>, na de hogyha..f.. a rendkívüli ülésen nem mondok semmit <szemkontaktus, szemöldök összevonása> az égadta egy világon <fej előrebillent, bólint, mosoly, szemkontaktus>, az tényleg rendkívüli, a szónak abban az értelmében, hogy mindenki várt valamit <mosoly, előredől>. Hát, én beszélgettem utána a diplomáciai testület nagyon...f..fontos..a világ vezető országaiból származó nagykövetekkel, akik azt mondták, hogy ez..ez..egy show volt <fejingátás, mosoly, szemkontaktus>, ez nem volt semmi <fejingátás>, ilyet nem szabad csinálni. Az ök..az ő komoly..államférfiakhoz szoktok, szoktak hozzá, akik hogyha valóban, a német kancellár..a.<összevont szemöldök, szemkontaktus> a... Bundestag rendkívüli ülését kezdeményezi, ott nem arról beszél

<bólogat, összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy Izlandon a válság nagy. ...Meg...., hogy Amerikában meg nem tudom, mi van. Mert, ha nem <bólogat, fejingetés, szemkontaktus>, akkor ... tényleg olyanokat mond, amit lehet érteni. Amit a magyar miniszterelnök mondott, az...az <maga elé néz> még csak nem is ötletbörze, hanem..ilyen <megnyalja a száját, hunyorít> találgatás <szemkontaktus, összevont szemöldök>. Hiszen, nem lehetett érteni azt, hogy a...például itt van ez az ingat..vagyoadót akar bevezetni <fej oldalt billentése, hunyorít>, vagy ingatlanadót. Vajon a vagyonnak a vállalkozói részét is adóztatni akarja, mert ha vállalkozói vagyont adóztat, akkor az hat a gazdaságra <bólogat, maga elé néz>, akkor az azt jelenti, hogy a vállalkozási nyereségadó, meg az iparüzési adó mellett meg egy még egy a vállalkozásokat terhelő adót fog bevezetni, ami ráadásul nagyságrendjében, mondjuk az SZJA kiváltására alkalma, ez a halál <kéz érvelő mozdulatai, előrszegett fej, szemkontaktus, bólint>. Tehát, ez az az eset, hogy..haldoklik a beteg, vágjunk rajta eret <elváltoztatott hangon, szemkontaktus, mosoly>, akkor biztos meghal. Na, most, ha nem <hátradól, mosoly>, akkor mit jelent ez, a magánszemélynek a vagyont akarja adóztatni <bólint>^, azt hogy kell csinálni <kinyújtja a nyelvét>. Öö..például az ingatlanadót azt lehet érteni, de amilyen a magyar nemzet <szemkontaktus, bólint>, akkor holnap mindenki Bt-t alapít, és innentől kezdve, az vállalkozói adó..vállalkozói vagyonnak számít <szemkontaktus, fejingetés>, és nn..em lesznek magántulajdonban lévő magánházak. Mint ahogy egyébként a jó példával a miniszterelnök úr <maga elé néz> járt elől, talán emlékszünk <szemkontaktus, bólint>, a medencéje az tűz-víz-tározóként van nyilvánartva^, a csillár meg a filter a btk-n.

/7. metainformáció a miniszterelnök beszédére vonatkozóan/

NK: Ja, otthon <mosolyog, szemkontaktus> /8. kiegészítő információ/

KL: Otthon, pe.., azért mondom, hogy ötletekben a miniszterelnök úr..maga jár elől jó példával <összevont szemöldök, szemkontaktus, bólogat>, a vállalkozók, meg a magyar egyszeri adózók számára. Aztán, bi..hogy, mit kell érteni <fej oldalra fordítása, számonkérő hangnem> azon, azon a tulajdonon, ami a..magyar ..vállalkozások tulajdonában van, például Luxemburgban, hogy ne menjünk a miniszterelnöktől messze <mosolyog, szemkontaktus>, mert hiszen tudjuk, hogy a miniszterelnök úr vállalkozói öö..tevékenysége kapcsán <összevont szemöldök, szemkontaktus> az..adócsökkentés kapcsán ő Luxemburgon keresztül oldott meg néhány problémát <fejingetés, előrszegett fej, szemkontaktus>, ez ma a napnál világosabb <hátradól>. Tehát, ezek a homályban maradtak, és ezért nehéz értelmezni. Vagy mondta azt <bólint, összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy ÁFÁ-t kell emelni. Igen, de mé..melyik kulcsot <fej oldalt fordítása, szemöldök összevonása, szemkontaktus>, milyen körben, milyen mértékben. ..Nem nagy, de jelentős, mondta kicsit dodonaian <fej oldalra fordul, szem hunyorít, halvány mosoly>. Hát, ez Mátyás király ..okos..sz.olgálólányának a mesében jól áll <fejingetés>, hoztam is, nem is, adtam is, nem is <fejingetés, nem tetszést kifejező, gúnyos mosoly>, de egyébként ez a miniszterelnöknek rosszul áll. /9. a miniszterelnök tetteinek és beszédének metainformatív minősítése/

NK: De, hogyha ÁFÁ-t emelnek, akkor elvileg nő a bevétel <mosoly, szemkontaktus, bólint>, csak az a kérdés <előrszegett fej, mosoly, szemkontaktus>, hogy nem csökken-e a fogyasztás. /10. információközlés és indirekt információkérés/

KL: Mindenképpen csökkenhet a fogyasztás, az a kérdés, hogy <szemkontaktus, hunyorító tekintet> milyen körben <bólint> emelik az ÁFÁ-t. Tehát, ez egy fontos kérdés <váll emelése, bólogatás, szemkontaktus>, m..mert nem ugyanaz, hogyha az ÁFÁ-t mondjuk jövedéki körben emelik <bólint> és egyfajta jövedéki adóként fogják fel, és így számolják, csak az ÁFÁ-ban jelenik ez meg, az alapvető élelmiszerek ÁFÁ-ját emelik, az energiahordozók árát, ÁFÁ-ját emelik, tehát ez nem ugyanaz <határozottabb hangnem, gyorsabb beszédtempó>. Az..gépjármű, ez.. tehát egy csomó termékkör van, ezeknek, nél, vagy mit akarnak a kulcsokkal csinálni. Bővítik, csökkentik? <váll és fej jobbra balra, szemkontaktus>/11. információközlés/

NK: Na, de hát, akkor mire volt jó ez az egész? <szemkontaktus> [És egyáltalán mennyibe kerül az nekünk] /12. látszólagos információkérés, metainformáció, számonkérő üzenet/

KL: [Ezt kérdezte] /13. közlési kísérlet/

NK: hogy húzódik [az idő] /14. közlés befejezése/

KL: [ezt kérdezte] mindenki magától, meg a társától <lassú tempó, mesélő hangnem, szemkontaktus, fejingatás>, mit csináltunk itt tulajdonképpen, azonkívül, hogy a miniszterelnök elmondta, hogy...hogy az egész világban szörnyű válság van <bólogat>, azt elfelejtette mondani, hogy például a magyar gazdaság, amióta ő miniszterelnök minden..évben ..csökkent.Vagy azt elfelejtette mondani, hogy amióta ő a miniszterelnök a magyar adósság minden évben drámai mértékben nőtt <szemkontaktus, bólínt>. Tehát, ezekre a részletekre nem tért ki, úgymond. Azt megtudtuk, hogy Írországban mi a..pontos helyzet <ball váll leengedve, fejingatás, hunyorít>. Ebben az értelemben, ez egy..aki ezt figyelte,..értő szemmel, abban az a benyomás alakulhatott ki, hogy Úristen, a..ez a baj..még annál is sokkal <bólogat, összevont szemöldök, szemkontaktus> nagyobb, mint amit eddig gondoltuk róla <bólogat>, mert nem elég az, hogy Magyarország rendkívül nehéz helyzetben van <fejingatás, előredől, szemkontaktus>, a kormány hiány..hibájából elképesztően legyengült állapotban van^, hanem a miniszterelnök tökéletesen inkompetens <fej oldalra fordul, szemöldök összehúzza, szem hunyorít>, teljes mértékben elképzelés nélkül irányítja ezt az országot <hunyorít, szemkontaktus>, egytelenegy szempontja van <bólogat, összevont szemöldök, szemkontaktus>, ő maga maradjon a miniszterelnök, és az idő perspektívája meg..értelmezhetetlen. Egy nap..kettő. Hát, tényleg igaz, ami a vita, a vitában elhangzott <megnyalja száját>, páros napokon a miniszterelnök adót csökkent, páratlanokon meg ezt reménytelennek látja <szemkontaktus>. Tehát, egymásnak ellentmondó <bólogat> mondatokat mond egymás után rákövetkező napokon, [egészen elképesztő] /15. metainformáció, a miniszterelnök irányító tevékenységének minősítése/

NK: [Igen, de akkor honnan] tudja a pénzügyminisztérium, hogy <fej oldalt billentése, széles mosoly, szemkontaktus> milyen részleteket kell kidolgozni <összeszorított ajkakkal mosolyog>, meg a szociális tárca <bólínt, szemkontaktus, mosoly>? /16. információkérés/

KL: Nem tudja, azért..azért mondta a miniszterelnök, hogy majd a programok megjelennek valamikor...valamikor öö..nem tudom, mikor <előrenyújtott nyak, szemkontaktus, fejingatás>, mert ezt ugye, nem mondta, csak az elkövetkezendő hónapokban...Hát, ez tényleg..tényleg olyan, mint <tekintetét a kamera felé fordítja, viccelődő hangnem>, mint a magyar..Magyarországon sok ilyen van, tényleg ott tartunk lassan, há..hál' Istennek <bólogat, szemkontaktus> és az egészségügyi reformnak köszönhetően, hogyha ilyen egészségügyi példát akarok <hadaró, lezser beszédstílus>:uram, ön nagyon beteg, majd, valamikor megpróbáljuk önt kezelni.<bólogat, halvány mosoly, előreszegett fej, szemkontaktus>. Mikor? Hát, azt majd a <hátradől, fejingatás, magasba emelt tekintet> a következő időszakban.<mosoly>. Tehát, kö..ennyit kaptunk <fejingatás, szemkontaktus>. Öö..hő ez ..a..ez ..a állapot, még hogyha elnézte az ember, a szemben ülő <jobb kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>..öő..szocialista képviselőket, ez azért <fej megemelve, szemkontaktus, hunyorítás> szerintem, jó néhányukat meglepte <bólogat, hunyorít, csücsörít>. Őket is. Ez azért nagyon..nagyon, ez nagyon sovány <fejingatás, szemöldök összevonás>

/17. metainformáció, a miniszterelnök irányító tevékenységének minősítése/

NK: De nem gondolja, hogy esetleg meggondolják magukat legkésőbb<fej oldalt billentése, szemkontaktus, bólínt> február 16-áig, amikor szóba kerülhet <bólogat,előredől, szemkontaktus, mosoly>, hogy tárgyal a parlament, vagy vitát folytat erről a bizonyos Önök által javasolt önfeloszlatásról? /18. információkérés/

KL: Nem tudom, én most <fej oldalt billentése> azt látom, hogy a miniszterelnök és a szocialista frakció, most egymásnak a foglyai. Tehát <mosolyog, szemkontaktus>, mind a kettő érzi, hogy ez így n.. nem megy^ <fejingatás, szemkontaktus>, a.. tulajdonképpen azt

lehet mondani a miniszterelnök olyan, mint egy zombi. Már..már...már nem élő <fejngatás, előrehajol, szemkontaktus>, de még nem halott. Jár-ke, de már nem tud csinálni semmit <fejngatás, szemkontaktus>. Ismerjük ezt a..ezt az állapotot a horrorfilmekből <szemkontaktus, mosoly>, van ilyen egyébként, ezt használják, politikai zombi <bólint, mosoly>, tehát, ijesztő^, nem tud már mit csinálni <bólint>, de még ott van <hangsúlyozva>. Nem megy el, e..z..elfoglalja a helyét <kihúzza magát>, és ő ilyen értelemben egymás foglyai. <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, de nem kizárt az sem, hogy a...igazából a szocialista párt is a... kongresszusra gyúr^, és már a Gyurcsány miniszterelnök úr is nem az országgal foglalkozik <előredől, összevont szemöldök, szemkontaktus>, hanem azt készíti elő <bal vállát leengedi, maga elé néz>, hogy a szocialista kongresszuson hogyan lesz a nem tudom micsoda <fej oldalra fordul>. De, hát, mondjuk, ez egy fontos dolog nekik, biztos <fejngatás, szemkontaktus, hunyorít>, de ez..mi szegény Magyarország <fejngatás> meg tönkremegy közben. /19. vélemény kifejezése, metainformáció/

NK: Csak az, hogy naponta jelentik azt be <bólint, szemkontaktus, mosoly>, hogy száz és száz embert küldenek el bizonyos munkahelyekről. /20. információközlés/

KL: Hát, a mókás tényleg az volt, hogy a miniszterelnök beszélt^, a miniszterelnök beszéde alatt az Audi beszállítói körülbelül négyszáz embert küldtek el <fejngatás, bólogatás, hunyorító tekintet>, az alatt az idő alatt jelentették be <bólint>, tehát, tényleg..höhö <nevet> szörnyű helyzetben vagyunk <fejngatás>, és ez..ez tragikus, ami, ami ma is történt, mert azt láthatta mindenki, hogy <bólogat, szemkontaktus> a miniszterelnök nem tudja, hogy mit kellene csinálni <bólint, hunyorog>, nincs ötlete, nincs programja és már <fej oldalt billentése, bólint, szemkontaktus> emberei sincsenek, akik ezt ki tudnák számolni. /21. információközlés, metainformáció, korábbiak ismétlése/

NK: Kettőszázkilencven forint egy euro <bólogat, mosolyog, szemkontaktus>. Megint itt tartunk. <bólogat, próbálja szóra bírni partnerét>. /22. információközlés, új téma ajánlása/

KL: Igen, tehát öö..miközben a költségvetést, ha jól emlékszem, akkor kettőszázhatvanvalahány forintos árfolyamon számoltuk ki. Tehát, ez a költségvetés ma már nem költségvetés <egyenes tekintet>. A miniszterelnök tulajdonképpen bejelentette, hogy pótköltségvetést kell csinálni <szemöldök összevonása, szemkontaktus>, maga is elismerte, miközben egyébként, azt a...beszédében <bólint, szemkontaktus>, miközben állandóan azt mondja, hogy nem. Öö..és külön érdekesség volt hallgatni <fej oldalt billentése, maga elé néz> az MDF és az SZDSZ <szemkontaktus> előadóját, hiszen egyébként, azt elfelejtették ők mondani, hogy egyébként, ezt, azt a költségvetést, ami két hét alatt bukott meg <fej oldalra fordul, szemkontaktus>, azt ők is, az ő közreműködésükkel hozták tető alá <hátradől, maga elé néz>. A..adó oldalon az MDF-fel <szemkontaktus>, költségvetési oldalon [az SZDSZ-szel.] /23. információközlés, metainformáció/

NK: [Az SZDSZ-szel] /24. szupportív együttbeszélés/

KL: Magyarul a bo..f.. ezt a költségvetést <előredől, szemkontaktus> az SZDSZ megszavazta, ilyen..kor a..én utána.. a Kóka úrtól legszívesebben azt kérdeztem volna, de te János, ha mindaz igaz, amit most mondasz <előreszegett fej, szélesre nyitott ajkak, hunyorít>, egyébként, tö.. nem volt olyan régen, három hete, hogy életbe lépett a költségvetés. Akkor mért szavaztátok meg? <szemkontaktus> Hát, azok nem tartalmazták azokat az elemeket, amiről most beszélsz? <hátradől, hunyorít, szélesre húzza ajkait>. Hát, ez..ez ő ez..nek a mai napnak így <fejngatás> semmi értelme nem volt^, legfeljebb csak annyi, hogy napnál világosabban kiderülhetett mindenki számára, aki egy picit is tud <bólogat, szemkontaktus> érteni a politika nyelvén, hogy a király meztelen. /25. információközlés, metainformáció, véleménynyilvánítás/

NK: Jaj nekünk. Köszönöm szépen. /26. metainformáció, köszönet kifejezése/

KL: Köszönöm szépen. /27. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin- Kovács Zoltán
2008.10.21.
6perc 5 másodperc
főtéma: önkormányzati pénzelvonások

<filmbejátszás az önkormányzatok csökkentett központi támogatásáról>

Nagy Katalin(NK): A stúdióban Kovács Zoltán, Pápa polgármestere. Jó estét kívánok.
/1.köszönés, bemutatás/

Kovács Zoltán (KZ) : Jó estét kívánok./2. köszönés fogadása, viszonzása/

NK: Ön kiszámolta <előredől, fejt előre billenti, szemkontaktus> ... 9 %-kal kevesebb pénz, de ez majdnem 10 már. Egy tized. Miből jön ez össze? Sok összetevős ez a nagyon sok mínusz? /3. információközlés, részletes információkérés/

KZ: Ezt nem én számoltam ki^, hanem ezt az Állami Számvevőszék számolta ki, tehát nem a gaz ellenzék állítja, hogy ez ...így történt<mosoly, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hanem öö az Állami Számvevőszék, amikor a költségvetést megvizsgálták, akkor állapította meg, hogy ö 9%-kal kevesebb mindaz a támogatás, ... amely a központtól <szemkontaktus>, az államtól érkezik az önkormányzatokhoz. Mondhatok néhány példát <fejngatás> is. Például a, például a lakáshoz jutás támogatása, az 14,2 milliárd forint volt 2007-ben. Ez 2008-ban 0 Ft. Vagy az oktatásba 26 milliárddal kevesebb jut <bólint, szemkontaktus>. A normatívák 2006 óta stagnáltak,s az inflációt nem követték, s jó néhány normatíva csökkent is^ ö különböző feltételekhez szabták ezeket^, öö ami azt gondolom öö, hogy miközben a feladatellátás színvonalát tartani kell, vagy netán javítani,...öö...s közszol...sőt a közszolgáltatások, az állam helyett látjuk el a feladatot, öö, mint polgármester, mint képviselőtestület, mint a helyi intézmények^, akkor ezek színvonala csökken vagy netán veszélybe kerül az ellátás, az akkor nálunk csapódik le a felelősség.<gyors beszédtempó>
/4.információpontositás, információközlés/

NK: Nem...harcoltak ez ellen ott a költségvetési vitában? <előredől, fej biccentése, szemkontaktus>/5.információkérés/

KZ: öö /6. válaszadási szándék/

NK: Volt erre módjuk <szemkontaktus, szemöldök felemelése>? /7. pontosított információkérés/

KZ: Ön.. aki közéleti újságírással foglalkozik<mosoly, halvány nevetés, szemkontaktus> velem is találkozott itt már, ebben a stúdióban, nyilván tudja azt, hogy mi ezeket elmondtuk. Elmondtuk <bólint, szemkontaktus>,.... hogy a lakáshoz jutás megszüntetésével pont a leg-szegényebbekben, a leg- szerencsebb., a legszerencsétlenebbekben ütnek egyet, hiszen ez a...szociális bérlakásoknál a a bér...a lakbér-támogatást lehet ebből fizetni. Vagy a fiatalok <bólint, szemkontaktus>, akik öö első lakáshoz jutását tudnánk ebből támogatni^,...ezek szűnnek meg. Vagy még<szemkontaktus> a szociális támogatási rendszerben ma egy bentlakásos szociális otthonban 90-100 ezer forint a térítési díj.<homlok ráncolása> ööö adott esetben öö aa az önkormányzatnak ár- és díjbevételek kellene növelni, hogy bevételeik legyenek <áll felszeg, fanyar mosoly>, hiszen a kormány úgy húz, úgy húz, úgy hozta egyensúlyba a költségvetést, hogy tulajdonképpen fiktív bevételeket írt be az önkormányzati <szemkontaktus>oldalra. 13 és fél százalékkal növelni kell az ár, díjbevételeket.. Elbirja ön szerint ma bármely lakos, hogy mondjuk 13%-kal növeljük meg az árakat és a díjakat helyben? <jobb kéz merőlegesen föl-alá, szemöldök megemelése, szemkontaktus> öö adott esetben öö arról is beszélhetünk, hogy mondjuk az iparüzési adónál 20 % -kal kell növekedni./8.információközlés, a partner kérdésének metanyelvi értékelése, a kormány felelősségének hangsúlyozása//

NK: Az nagyon sok. <halkan, száj összeszorítva, szemkontaktus> /9. saját vélemény kinyilvánítása/

KZ: Így... gondoljunk bele <bólint>... a legtöbb településen maximum<szemkontaktus> kisvállalkozók vannak, ... esetleg közép vállalkozók. A multik a nagyvárosokban vannak. Na most,<bólint, szemkontaktus> ezek a kis- és közép vállalkozók ööö ezek rosszul tudnak teljesíteni ma a gazdaságban, hiszen nagyon sok az elvonásuk. Most ott növekedés, nettó árbevétel. ilyen módon..<szemöldök felemelése, mosoly> /10. információközlés, saját nézőpont kifejtése, a kormányzati elvárások metanyelvi értékelése/

NK: Szavát ne feledje! <szemkontaktus>Itt van velünk a vonalban Karsai József, Battonya polgármestere.<telefonbeszélgetés az önkormányzati spórolásokról, helyi adóemelési lehetőségekről>/11. interjú megszakítása, telefonbeszélgetés/

KZ: Bocsnát, nem megemelni, hanem ennyivel több bevételt várnak el <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, nagyon sok helyen az iparüzési [adó a m..]/12. csatlakozik a telefonos beszélgetéshez, információpontositás/

NK: [Iparüzési adó] <bal kéz mutatóujja felemel, szemkontaktus> ez az! /13.nyugtázás, egyetértés/

KZ: a maximumon van, ugye <szemkontaktus> ezt abból számolja ki a központi kormányzat <bólint>, hogy bizonyos kedvezményeket meg kell szüntetni^, valami megszűnik magától, ugye az Európai Unió... belépésünket követően 2007.december 31-gyel, ööö de azt jelenti, hogy ezzel a versenyképességünket pedig elveszítjük. /14. magyarázat, következmény megvilágítása/

<telefonbeszélgetés folytatása>

NK: Pont tehát ez a kérdés,<bal kéz kitar KZ felé>, hogy érdemes elvenni az önkormányzatoktól pénzt^, hogy minél több, még többen álljanak sorba <szemkontaktus>ezért a bizonyos pénzért vagy pénzre, amit önhibájukon kívül válságba került önkormányzatok jutnak <szemkontaktus, bólogatás>/15. információkérésbe burkolt metanyelvi értékelés/

KZ: Sz...szóval a..az önkormányzat nem egy elvont fogalom <fejngatás, szemkontaktus>. Hát ott van a munkahelye sokunknak, oda járnak a gyerekeink iskolába, ott élnek a nagyszüleink^, tehát az életünket jelenti egy önkormányzat <szemöldök felemelése>. Na most, egy forráshiányos <szemkontaktus> önkormányzatnál azokat... az önkormányzati közszolgáltatások színvonala csökkenni fog <sok elharapott szó, szemkontaktus>, majd kevesebb jut a sport-támogatásra, kultúrára, ezek önként vállalt feladatok <szemöldök felemelése>. Hát a kötelező feladatellátás, a szociális ellátás, jól mondta Karsai József, az meg növekszik <szemkontaktus, bólint>. Az egyik oldalon a ...a ..bevételünk..csökken, a másik oldalon, ahogy szegényedik el az országban a lakosság, onnan pedig ugye a szociális támogatást be kell...öööö..többet kell adnunk<mosoly>/16. információközlés, saját vélemény kifejtése, magyarázat/

NK: Már hallom a...az ellenvéleményt, hogy mért sírnak az önkormányzatok <fejét oldalra billenti, szemkontaktus>, hát ezermilliárdok jönnek itt az Euróból, hát mondta az államtitkár úr is^<oldalt hajtja fejét, mosoly>

/17. feltételezett kormánypárti vélemény kifejezése, határozott metanyelvi értékelés/

KZ: öö...öö..nem a fejlesztésekkel van a probléma <fejngatás, szemkontaktus>, a napi működéssel, ... tehát az, amit el kell látni.. az állam helyett <bólint> ellátjuk az egészségügyben, az oktatásban, az óvodáztatásban... Ezeket mi látjuk el, ez kevesebb. /18. a korábbi információközlés folytatása/

NK: De lehet, hogy ezzel nincsenek tisztában az emberek, nem?<szemöldök felemelése, szemkontaktus, gyors beszéd> Hogy az csak fejlesztésre fordítható, másra nem./19. információkérésbe burkolt tájékoztatás, saját téma átfogalmazása/

KZ: Így van.<bólogat> És meghatározott fejlesztésre. <szemkontaktus, bólogat> Tehát, pályázni mondjuk, hulladéklerakóra lehet, vagy szennyvízcsatorna építésre, netán intézmény felújításra, abban az esetben, ha valami új intézményt épít valaki, akkor pedig az következik be <szemkontaktus>, hogy annak megint megjelenik a működése a költségvetésben, s az önkormányzatok kénytelenek hitelt felvenni, illetve kötvényt kibocsátani. Őö 130 kötvény kibocsátásáról tudok én,...<szemkontaktus> ami őö megtörtént ebben az évben, közel 100 kötvény kibocsátás..<szemöldök felemelése> 100 milliárdos nagyságrendben, [ugye]/20. információközlés/

NK:[Mekkora] az össz – hitelállomány a.. az önkormányzatoknál <előredől, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, van erre pontos adat?

/21. információkérés/

KZ: öö..van erre adat, itt van...én elhoztam <jegyzeteit nézi és mutatja NK-nak>. Én elhoztam ezt a táblázatot, itt jól mutatja, hogy a hosszúlejratú <szemkontaktus> öö kötelezettség az 465 milliárd, a rövidlejratú pedig 339 milliárd, ez megközelíti a 800 milliárd forintot, öö és most ezt akarják bekorlátozni, hogy az önkormányzatok ne vehessenek fel hitelt. A központi kormányzat miközben nyakló nélkül vettek fel egyébként <szemkontaktus> 15 milliárdot is meghaladó...a... költségeket.....kevesebbet juttatnak az önkormányzatok...ez hiányzik a büdzséből. Tehát, ha ez bent lenne, akkor nem vennének fel hitelt. Ezt nem kapták meg az önkormányzatok, ezt részben fejlesztésre...részben működésre fordították.<mosoly>/22. információközlés/

NK: Nem is tudom, ...jó szerencsét kívánjak-e erre az évre önöknek, ...vagy mit <sóhaj> Pénz.Ez kellene mindenféleképpen.<mosoly, erős szemkontaktus, bólintás>

/23. együttérzés kifejezése/

KZ: Köszönöm szépen, ez jó kívánság <szemkontaktus>./24. köszönet/

NK: Köszönöm önnek, hogy eljött.<mosoly, szemkontaktus>/25. köszönet/

KZ: Én is köszönöm. <mosoly>/26. köszönet/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Navracsics Tibor
2009.04.14.
13 perc 4 másodperc
főtéma : Bajnai Gordon válságkezelő politikája

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Bajnai Gordon magát szakértőnek tartja. Kár, hogy erről a károsult libatenyésztők másként gondolkoznak <fej oldalt billentése, bólint, szemkontaktus>. Bajnai Gordon ugyanakkor nem tartja magát politikusnak. Ebben azért lehet némi igazság <bólint, szemkontaktus>, hiszen demokráciában a választók <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, a választók szoktak ugye őket képviselő politikusokra szavazni <fej oldalt billentése>. Ez még eddig Bajnai Gordonnak nem adatott meg <szemkontaktus, bólint>. Vajon mi készítette a 41 éves többszörös cégvezetőt^, off-shore cég megbízottat erre a kámikáze akcióra <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy ambíciók nélkül 1 forintos fizetésért a Nemzetközi Valuta Alap közvetlen felügyelete alatt válságot kezeljen? Egyébként azt a válságot, amely részben az ő hathatós részvételével mélyült medence-méretűvé. Köszöntöm a stúdióban a Fidesz frakcióvezetőjét^, Navracsics Tibort. Jó estét kívánok! <bólint, mosolyog, szemkontaktus> /1. információközlés, a miniszterelnökre vonatkozó metainformáció, a vendég bemutatása, köszöntése/

Navracsics Tibor (a későbbiekben NT): Jó estét kívánok <bólint> /2. köszönés viszonzása/

NK: Úgy tűnt, hogy ott a parlamenti üléssteremben sikerült meglepni^ <bólint>, mi több, egy kicsit megsérteni Bajnai Gordont, amikor közvetlen közelről azt kérdezte tőle, hogy <mosoly, bólint, szemkontaktus>, hogy mit keres itt <halkan, előredől>. /3. indirekt információkérés, információközlés, metainformáció/

NT: Hát, kénytelen voltam megkérdezni <fej oldalt billentése, bólint>, miután ő azt mondta, hogy öneki nincsenek politikai ambíciói. Mondhat ilyet egy olyan ember <váll megemelve, szemöldök felemelve, fej oldalt billent>, aki egyébként az üzleti életben <szemkontaktus, fejingetés>, vagy valahol másutt boldogul^, ha mondjuk, Surányi György <bólint> vállalta volna annak idején a miniszterelnöki felkérést, és most ő lenne a miniszterelnök <bólint, szemkontaktus>, ő teljes joggal mondhatná, hogy egyébként, nincsenek politikai ambíciói <fej oldalt billentése>. De hát, Bajnai Gordon azért három éve tagja a Gyurcsány-kormánynak, három éve gazdasági miniszterként részese annak a gazdaságpolitikának, amely Magyarországot súlyos válságba taszította <bólogat, szemkontaktus>. És ma is azt hallhattuk, hogy Bajnai Gordon mint egy független szellem nyilatkozik egyébként^ <fej oldalt billentése, bólint, szemkontaktus>, a Gyurcsány-kormány tevékenységéről^, mintha ő nem, neki nem lett volna semmi köze ehhez a kudarcos kormányzati politikához <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Ezért kérdeztem, vagy bátorkodtam megkérdezni tőle, <előredől, bólogat, mosolyog>, hogyha ambíciói nincsenek, és egyébként ő maga politikus, akkor mit keres <szemkontaktus, váll megemelése> a miniszterelnöki székben, vagy miért aspirál a miniszterelnöki székre, miért akar őminiszterelnök lenni <maga elé néz>. Vannak itt bőven olyan emberek <fejingetés>, akik politikai ambícióval rendelkeznek^, amúgy pedig az nem.. túl... nagy... jövőt sejtet <fej billentése, szemkontaktus>, egy foglalkozásba úgy kóstol bele, hogy nincsen ambíciója azon a területen <előredől, szemkontaktus>. Nyilvánvaló, hogy itt egy álszent megnyilvánulásról volt szó, erre próbáltam meg rámutatni <fej oldalt billentése>. /4. információközlés, az új miniszterelnök képességeire vonatkozó metainformáció, válasz a felvetésre/

NK: Igen, de ő azt mondja, hogy ő ő mögötte parlamenti többség [áll] <fej oldalt billentése>. /5. hivatkozás a miniszterelnök érvelésére/

NT: [Hát, majd meglátjuk] /6. közlési kísérlet/

NK: [Tehát, ő] <mosoly, szemkontaktus> /7. kísérlet framingre/

NT: Majd meglátjuk, azért most is repedezni látszik egyrészt^, azt lehetett látni, hogy Gyurcsány Ferenc nem bízik egyrészt saját magában^ <határozott szemkontaktus, előredől>, mivel ő megszavazta a konstruktív bizalmatlansági indítvány keretén belül a saját maga leváltását <szemkontaktus, bólint>, ami én azt hiszen, hogy unikum. Ezt a világban szabadalmaztatni lehetne <hátradől>, hogy egy hivatalban lévő miniszterelnök a saját maga ellen benyújtott bizalmatlansági indítványt <bólogat> támogatja <szemkontaktus>. Kicsit tudathasadásos állapotnak tűnik <halkabban, maga elé néz>. Ugyanakkor, azt is látjuk, hogy vannak olyan emberek, szocialista képviselők, akik nem szavaztak. Szabad demokrata képviselők is <bólogat, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, akik nemhogy nem szavaztak, de be is jelentik <bólogat>, hogy nem értenek egyet a kormányalakítás illetően módjával^ <fej oldalt billentése>, ugye Gulyás József saját maga <bólogat, szemkontaktus> elmondta^, részben az SZDSZ fórumain, részben pedig a sajtónak nyilatkozva, hogy ő ezzel nem ért egyet <bólint>. Ezt nem tartja egyenes útnak, és meg kell mondanom, hogy <bólogat> egyet kell értenem Gulyás Józseffel. /8. információközlés, metainformáció/

NK: De, jelenleg még megvan ez a bizonyos parlamenti többség <előredől, mosolyog, szemkontaktus>, 204 szavazatot kapott ugye a miniszterelnök úr, praktikusán ez volt a legjobb megoldás^, hogy Önök bojkottáltak, hogy nem nyomtak gombot? /9. információközlés, eldöntendő kérdés/

NT: A vitában azért vettünk részt, mert alapvetően <bólogat> jelezni kívántuk, hogy hiszünk a jogállamban, a demokráciában és az alkotmányos alapintézményekben, még akkor is, hogyha meggyőződésünk szerint jelen esetben <szemkontaktus, fej oldalt billentése> ennek egyik jogintézményét, a konstruktív bizalmatlansági indítványt nem rendeltetésszerűen használják, hanem visszaéltek vele <bólogat>. Ezért nem nyomtunk gombot, hiszen bármilyen gombot nyomtunk volna, akár az igent, akár a nemet, akár a tartózkodást, azzal mi állást foglaltunk volna egy Gyurcsány – Bajnai alkalmatlansági vitában <mosolyog>, amelyik meglehetősen szoros eredményt produkálna <bólogat, szemkontaktus>, a mi megítélésünk szerint egyikőjük sem alkalmas arra, hogy ma, a mostani helyzetben, a Magyar Köztársaság miniszterelnökeként sikeres politikát folytassanak. Ezért döntöttünk úgy, hogy részt veszünk a vitában <hátradől>, felszólalunk, azonban nem nyomunk gombot a szavazásnál, nem kívánunk részt venni ebben a nü...ebben a mutyiban, semmilyen formában nem kívánunk <fejngatás> olyan szereplői lenni, akikre később azt mondhatják, hogy <előredől, szemkontaktus> mi bármilyen szempontból is szerepet vállaltunk ebben az egész.... üzletben <bólogat>, ami ma délután köttetett. /10. információközlés, metainformáció/

NK: Azért azt érdemes megfigyelni <fej oldalt billentése>, hogy közös az érvelése az MSZP-nek és az SZDSZ többségének is <bólogat, szemkontaktus>, amikor azt mondják, hogy az ország érdeke ez <bólint, szemkontaktus>, hogy legyen egy gyorsan, cselekvőképesen megalakuló új kormány. Az, hogy a haza érdeke valami <kéz érvelő mozdulata>, azt, ha ... nagyon sokszor mondják, el fogják hinni az emberek <mosoly, előredől>, és olyan színben tűnik föl majd a Fidesz, hogy nem akarja a haza érdekét. /11. információközlés, indirekt információkérés, metainformáció/

NT: Hát,... ezt egészen pontosan el is mondta Gyurcsány Ferenc <bólint, fej oldalt billentése> a...időnként elcsukló hangon mondott búcsúbeszédében,... amikor azt mondta, hogy <maga elé néz>, ezt a kormányt nem szabad bírálni, mert <fejngatás> aki ezt a kormányt bírálja^, ...az a nemzet érdekével szemben áll <bólint>. De hát, azért ... sz. .. z...engedtessek meg <fejngatás, maga elé néz> nekünk a demokráciában, hogy bírálhassunk <bólogat>, az emberek úgyis majd a hétköznapi életből vonják le következtetéseiket. Ha ez a nemzet érdeke <bólogat>, ami az elmúlt hét évben történt Magyarországgal, akkor meglehetősen sajátos fogalmaik vannak a nemzeti érdekről a szocialista politikusoknak

<szemkontaktus>. /12. metainformáció a miniszterelnök beszédére vonatkozóan, információközlés/

NK: Önök azt mondják, hogy különbség van két idegen szó között <szemkontaktus, mosoly>, a legitim és a legális szó között. Adott esetben erre a konstruktív bizalmatlansági indítványra gondolnak és az új miniszterelnökre <fej oldalt billentése>, [illetve] /13. framing, információközlés, utalás a Fidesz kijelentéseire/

NT: [Így van] /14. megerősítés/

NK: most már miniszterelnökre. /15. közlés befejezése/

NT: Így van. Ezt a baloldal mindig felháborodva vissza...vissza szokta utasítani, és azt mondta, hogy miért mondjuk azt <hátradől, szemkontaktus>, hogy illegitim a kormány^, hiszen a jogszabályok betartásával alkotmányos keretek között jött létre <bólint>. Valóban, így van, de ez nem a legitim-illegitim kérdéskör, hanem a legális <bólint>, illetve illegális kérdéskör, a..az jogszerű, valóban a pozitív jognak megfelelően, azaz a jogszabályoknak megfelelően, volt egy ilyen <bólint> lehetőség a kormányalakításra. Mégis azt mondjuk, hogy illegitim <bólint, szemkontaktus>, merthogy demokráciában legitimációt a választópolgárok adhatnak^, és ahogy Ön is említette itt a bevezetőben <fej oldalt billentése, maga elé néz, bólint>,.... Bajnai Gordont soha senki semmire nem választotta meg^ <bólogat> és a jelenlegi kormány semmilyen formában nem kérte ki a választópolgárok bizalmát <hátradől, jobb kéz felemel>, sőt,.... ha tovább bonyolítjuk a dolgot, még azt is mondhatjuk, hogy <fej oldalt billentése> a 2006-os választás, amely így vagy úgy, azért <fejngatás> legitimációs forrás <előredől, szemkontaktus> mint kiderült, ez a 2006-os választás hazugságra épült <fej oldalt billentése, bólint>. Maga Gyurcsány Ferenc vallotta be az őszi beszédben^,vagyis ebből a szempontból is <bólogat> illegitimnek tekinthető a mai helyzet politikailag <bólogat, szemkontaktus>. Ez nem jelenti azt, hogy jogszerűtlen lenne, ez sajnos jogszerű <bólogat>, de illegitim. /16. információközlés, véleménykifejtés, metainformáció/

NK: <előredől, szemkontaktus, mosolyog> Erről majd még nemsokára egy alkotmányjogi szakértővel is szót váltunk^, de lássuk, Önök hogyan értékelik <szemkontaktus, mosoly>, mi lesz a sorsa <fej oldalt billentése> ennek a kormánynak, valóban lesz egy éve?Mire készül [az ellenzék?]/17. a partner felszólítása információközlésre/

NT: [Hát, ez] egy nehéz kérdés,mert ugye, ha rajtunk múlt volna, akkor június hetedikén az Európa parlamenti választásokkal egy időben új választásokat tarthatnánk <fej oldalt billentése>,... ma ismét beterjesztettük az országgyűlés feloszlításáról szóló határozati indítványunkat, <bólogat, szemkontaktus> nem engedték társorozatba se venni^, de mi ezen nem csüggedünk <előredől, bólogat, szemkontaktus>, egy rövid időn belül mi ezt be fogjuk terjeszteni. Én egyre több helyről hallok azokat <bólogat> a pletykákat és híreket, miszerint egy októberi új választásban gondolkoznak a szocialisták <bólint, szemkontaktus>^, azt mondják, hogy nem akarnak ők már új költségvetést csinálni, a 2010-es költségvetéssel majd bajlódjon az új kormány^, és Bajnai Gordon is <bólogat> a...hogy nekem tűnt <fejngatás> a mai vitában azért nem...nem túlságosan ambiciózus ebben a tekintetben sem <előredől>, vagyis nem vagyok benne biztos, hogy komolyan gondolja, hogy ezt az egy évet ő ki akarja tölteni <szemkontaktus>. /18. véleménykifejtés, metainformáció a Bajnai-kormány elképzeléseire vonatkozóan/

NK: <előredől, mosolyog, szemkontaktus> Vajon az, hogy a programról oly keveset tudunk, elsősorban arról hallottunk, hogy [milyen megszorítás] /19. információközlési és kérés kísérlet/

NT: [Viszonylag semmit] /20. kiegészítő információközlés/

NK: [-sok várhatók], /21. közlési kísérlet/

NT: [Igen] /22. megerősítés, támogató együttbeszélés/

NK: és ugye, erre azért föl is zúdult a...egyrészt az érdekképviseltek jó része <bólogat, szemkontaktus>, [másrészt] /23. közlés folytatása/

NT: [Így van.] /24. megerősítés/

NK: a lakosság, mert ez azért, valahogy nem hiányzik. De... nem lehet elhagyni azt <szemkontaktus, fejingatus>, hogy van-e gazdaságélénkítő program, hiszen másképp nem lehet ebből a válságból kijutni, hiszen ezt bárki <fejingatus> teljesen függetlenül attól, hogy <bólint, mosolyog> a parlament melyik részén ül, hogy akár <kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus> más szakértők, akik nem a politikában dolgoznak, elfogadja, és ezt mondja. /25. információközlés, hivatkozás mások véleményére, metainformáció/

NT: Így van^, egy ...megint csak egy nagyon, hogy mondjam, tragikomikus helyzet állt elő <maga elé néz>, de már a jelző is kezd egy kicsit elkopni, annyiszor használtuk az elmúlt három évben <előredől, mosolyog>, hogy tragikomikus szituációk követik egymást <előredől, bólogat>. A 2006-os kormányprogram van életben. Miután nincsen új kormányprogram <fejingatus>. Most már van egy új miniszterelnök, de a miniszterelnök ma a kétszeri megszólalásában egyszer sem említette <fejingatus> a program elemeit. Nem beszélt programról^, program szó helyett ő inkább a válságkezelés szót használja, mert lehet, hogy abban bízunk, hogy a válságkezelés az egy ilyen mindent lefedő kategória, és hogy majd senki sem próbálja megtudni <bólogat, szemkontaktus>, hogy ez milyen részletekből áll^, de a helyzet az <szemkontaktus, fej oldalt billentése>, hogy Bajnai Gordonnak és kormányának^, ha lesz kormánya <fejingatus>, márpedig most föl fog állni, jelen pillanatban nincsen programja. <fej oldalt billentése, szemkontaktus> Vagy, ha van <bólint>, az a 2006-os Gyurcsány-féle program, amelyre emlékszünk <kéz érvelő mozdulata>, és bizonyára a TV-nézők is emlékeznek <fejingatus>, júniusban felrúgta maga Gyurcsány Ferenc, hogy az 1. Gyurcsány-csomagot életbe léptesse. Vagyis ma, amikor éppen a legnagyobb szükség két dologra lenne^ <bólint, szemkontaktus>, hiteles politikusokra és egy komoly válságkezelő programra <homlokráncolás>, a kormány egyiket sem tudja <fejingatus> jelen pillanatban nyújtani: sem hiteles politikusokat, hiszen az, hogy Bajnai Gordon és Gyurcsány Ferenc helyet cserélt, az sok mindennek, de hitelesítési folyamatnak nem nevezhető <bólogat>, és hát, program sincsen^, láthatjuk <szemkontaktus>, hogy van egy sor olyan kérdés, amivel nem tudnak mit kezdeni^, sőt, én abban <fej oldalt billentése, maga elé néz>, ... annak a deklarációját is látom, hogy nem is akarnak, mit kezdeni, hogy valójában a legtöbb miniszterei pozíció...ban <bólint> nem történt...váltás <fejingatus>, vagy személyben sem^, vagy éppen cserélődtek a személyek, de ugyanaz a személyi kör maradt a kormányban <kéz érvelő mozdulat>. /26. a kormányprogramra és a miniszterelnök személyére vonatkozó metainformáció/

NK: Nyolc név maradt ugyanaz <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, ugye, kicsi személyi változással, ahogy Ön is említette <fej oldalt billentése>, de hát, azért van néhány új név. Van ugye gazdasági szakember, volt cégvezető, lehet, hogy neki vannak életképes ötletei. /27. információközlés, vélemény kifejezés, metainformáció/

NT: Lehet, meglátjuk <homlokráncolás, maga elé néz>, azért a...azért kell óvatosan bánni a cégvezetőkkel <maga elé néz>, mert Gyurcsány Ferenc is és Bajnai Gordon is cégvezető volt^ <mosoly, fejingatus, szemkontaktus>, váltakozó sikerrel vezették a cégeiket, egyébként. Egy biztos, ami feltűnő volt már az előző <maga elé néz> kormány esetében is, hogy miközben előéletükben a magánjavak <fejingatus> gyarapításában meglehetősen ügyesek voltak^, valahogy a közjavak gyarapításában nem voltak ilyen szerencsések <előredől, bólogat> és ügyesek. Önmagában <fejingatus> a cégvezetői rutin nem jelent automata jogosítványt a sikeres <szemkontaktus> államvezetésre <fej oldalt billentése>. És azért azt is látnunk kell, hogy akár Gál Tamásról, akár Oszkó Péterről van szó, nemhogy ő hogy mondjam, <fejingatus> nemhogy az üzleti életben érvényesültek csak eddig, de a politikához jobbra közük sem volt <szemkontaktus, fejingatus>. Hallottuk, hogy közügyekben a hangjukat hallatták volna, Oszkó Péter a reformszövetségnek a tagja volt, és az úgynevezett adókonceptiót <fej oldalt billentése> ő.ő írta le <bólogat>, amelynek a lényege, ha jól

emlékszem, a tíz százalékos járulékcsoökkentés <fej oldalt billentése, szemkontaktus> a Fidesz-szavazók számára ez ismerős lehet, hiszen 2006 tavaszán mi ezt javasoltuk^, illetve az ingatlanadó bevezetése <bólint>, amely eltekintve most a katasztrofális társadalmi hatásaitól, az alapjai nincsenek meg^, a közhitelű ingatlan nyilvántartás, annak definiálása, hogy mit tekintünk ingatlan vagyonnak^, vagyis számos olyan kérdés, ami ciklus elején érdekes szakpolitikai kérdés is lenne <fej oldalt billentése, maga elé néz>, de kevesebb, mint egy év van mindenképpen a választásokig <bólogat>. /28. a régi és az új miniszterelnök intézkedéseire vonatkozó metainformáció/

NK: Ezt egy adószakértőtől hallottam <előredől, szemkontaktus> még jóval korábban, hogy minimum egy év előkészítő munka kell ahhoz <bólogat>, hogy egy...egy ingatlanadót be lehessen vezetni <bólogat>. Tényleg, Önök hogy látják, hogy ténylegesen bármi fajta munka <bólogat, szemkontaktus>, aminek olyan következménye van, amit mondjuk, megéreznek <fejngatás, szemkontaktus> akár a vállalkozók^, akár a lakosság <fej oldalt billentése>, az ...mikor várható? Mert mindig ugye, erre hivatkoznak a [szocialisták] <fej oldalt billentése, szemkontaktus> /29. információközlés, információkérés, metainformáció/

NT: [Igen]. /30. megerősítés/

NK: és az SZDSZ is, állandóan, kétpercenként <fej oldalt billentése>, hogy azért jobb ez még mindig, mint az előrehozott választás, mert majd itt tüstént történik valami <partner felé nyúló kézmozdulat> /31. hivatkozás az SZDSZ véleményére/

NT: Igen, ilyenkor érdemes az idősíkon összevetni azzal, hogyha szeptemberben a Magyar Demokrata Fórum országgyűlés feloszlatai indítványát megszavazták volna^ <bólogat>, akkor már régen lenne kormányunk, vagy ha máskor nem, január 29-én, amikor a rendkívüli parlamenti ülésen beterjesztettük <bólogat, szemkontaktus>, hogy február 16-án szavazhassunk a mi parlament feloszlatai indítványunkról, akkor már rég lehetne kormánya az országnak, legitim <érvelő kézmozdulat>, vagyis a többség támogatását élvező kormánya az országnak. Vagyis egy évet, közel egy évet <bólogat> elfecséreltünk már, és én ahogy látom, <fej oldalt billentése, maga elé néz> legalábbis konkrét tervek ismertetésére próbáltuk rászorítani ma a miniszteri meghallgatáson a minisztereket^, nem túl sokat árultak el <szemkontaktus, fejngatás>, vagyis én azt hiszem, hogy még csak most kezdődik a munka, örületes kapkodás kezdődik majd <fejngatás>, de hát, ezeknek a törvényjavaslatoknak át kell menni a parlamenten <előredől, szemkontaktus>, és biztosítani kell hozzá <bólogat, fej oldalt billentése> a többséget valahogyan az MSZP és az SZDSZ részéről. /32. információközlés, metainformáció/

NK: Állítólag, a bal szárnya az MSZP-nek szeretné felpuhítani <szemkontaktus, előredől>, az SZDSZ prominensei pedig <maga elé néz> azt mondják, hogy csak akkor és csak addig, amennyiben a reformprogram megmarad <monoton hangon, szemkontaktus, mosoly>. /33. metainformatív közlés/

NT: Hát, Kóka János a mai felszólalásában elég élesen támadta az MSZP baloldalát <bólogat>, és mi tudjuk, hogy ők .. ilyen sajátosan fogják fel a barátságot és az együttműködést <fejngatás>, hogy időnként megtámadják egymást^ <váll felemelése, fej oldalt billentése>, megint egy izgalmas időszak elé fogunk nézni <mosoly, szemkontaktus>, hiszen az MSZP és az SZDSZ meglehetősen zaklatott viszonyában egy új fejezet kezdődik <bólogat, szemkontaktus, mosoly>. /34. az SZDSZ vezetőjére vonatkozó metainformáció/

NK: Köszönöm, és jó munkát a parlamentben <maga elé néz>. /35. köszönet és jókívánság kifejezése/

NT: Én is köszönöm. <bólint> /36. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Nyitrai Zsolt
2009.01.15.

12 perc 6 másodperc

főtéma: Európa Parlamenti választások, a Fidesz kormánystopot javasol

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Ha választás,... akkor kampány. E két dolog összekapcsolódik, amióta világ a világ <bólint, szemkontaktus>. Engem válassz <bólint, mosolyog>,... fogalmazódik meg a kérés a legkülönbébb formában <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. A stílus és a hang-vétel <mosoly>, ami változhat^, de hogy pénzbe kerül^ <bólint>, azt mindenki tudja. De mégis mennyibe? /1. információközlés, témabevezetés/ <filmbejátszás az öt párti egyeztetésről, amelyre az Európa parlamenti (EP) választások miatt van szükség, kormánystopot javasol a Fidesz>

NK: A stúdióban köszöntöm Nyitrai Zsoltot <fej oldalra billentése>, a Fidesz öö <NYZS mosolyog> operatív igazgatóját. Jó estét kívánok! /2. a vendég bemutatása, köszöntése/

Nyitrai Zsolt (a későbbiekben NYZS): Jó estét kívánok^ <bólint>. Köszöntöm a Hír TV nézőit. <szemkontaktus> /3. köszönés viszonzása, a nézők köszöntése/

NK: Vártuk még maga mellé Járóka Livia Európa parlamenti képviselőt is, de sajnos ő nem érkezett meg <kitárt kezek, szemkontaktus>, de hát, kétgyermekes családanjáról van [szó] <mosolyog>. /4. információközlés, metainformáció/

NYZS: [Hátha] még befut a beszélgetés [alatt]. /5. metainformáció/

NK: [Így van]. Hátha még befut. De, kezdjük akkor ezzel a javaslattal. Ugye, a költségvetésben <bólogat, szemkontaktus> nyilván szerepelnie kell annak, hogy itt Európa Par..he..parlamenti választások lesznek <bólint, mosolyog>. Pártkeretek vannak ilyenkor^, vagy milyen keretben teszik félre az összeget? <mosolyog, szemkontaktus> /6. metainformáció, információkérés, kiegészítendő kérdés/

NYZS: Hát,... én kettéosztanám a témát.<jobb kéz érvelő mozdulata> Egyrészt, mindig létezik egy országos választásnak a..állami költsége <szemkontaktus>, itt az állami technikai lebonyolításra gondolok, különböző helységek, szavazólapok nyomtatása <bólint>, urnák <soroló kézmozdulatok>, és az egész gépezetnek a működtetése^, amiről a mai öt párti kezdeményezésünkön szó volt <szemöldök felemelése, szemkontaktus, kéz felemelése>, az igazából pedig a pártok kampányköltségvetése <előredől, szemkontaktus>. Mi azt mondjuk, öö..., hogy olyan időszakban öö..<szemkontaktus, bólint>, amikor egymást érik a megszorítások, a kormány elveszi a tizenharmadik havi bért és nyugdíjt az emberektől^, amikor gazdasági válság van <fej oldalt billentése>, akkor nagyon-nagyon visszás dolog az, hogyha a pártok Magyarországon július hetedikéig az Európai parlamenti választások időpontjáig egy <hunyorítás, érvelő kézmozdulat> hosszú... <szemkontaktus> és csillogó-villogó nagyon drága kampányt folytatnának. Úgyhogy <bólint, szemkontaktus>, mi azért kezdeményeztük január harmincadikára ezt az öt párti egyeztetést, hogy a pártok üljenek tárgyalóasztalhoz <bólint, kéz felemel> és lehetőség szerint állapotodjanak meg abban, gyakoroljanak önmérsékletet <szemöldök felemelése>, hogy egy rövid és olcsó kampányt folytatnak <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>. Én azt gondolom, hogy ez egy olyan megállapodás lehet, amelynek mindenki a nyertese <fej oldalt billentése, kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>. Nyertese az ország^, nyertesei a polgárok, és hát nyertesei a pártok is <bólogat> egyébként, mert kevesebbet kell költeniük majd a [választásokra]

/7. metainformáció a kormány intézkedéseire vonatkozóan, információközlés/

NK: [Hát, ugye]... közpénzből kapják a pénzt a pártok is <szemkontaktus, bólint>. Tehát, erről van szó <fej oldalt billentése>. És hogy lehetne csökkenteni ezeket a költségeket

<bólint>? Önök meghatároznának egy [keretet?] <fej oldalt billentése, szemkontaktus>/8. framing, információkérés, kiegészítendő és eldöntendő kérdés/

NYZS: [A mi javaslatunk] /9. információközlési kísérlet/

NK: [Vagy megmondanák], hogy milyen legyen? /10. eldöntendő kérdés/

NYZS: A mi javaslatunk arra vonatkozik[^], megnéztük egyébként a nemzetközi példákat is[^] <fej oldalt billentése, kéz rakosgató mozdulata>, például, javasoljuk azt, hogy öö..kevesebb hirdetés legyen <szemkontaktus>, limitáljuk a különböző politikai reklámokat a televízióban, rádióban, interneten <fejngatás, szemöldök emelése, kéz érvelő mozdulata>. Egyébként, erre...ez ugyanúgy történt Franciaországban is[^] <szemöldök felemelése>, amikor a választást megelőző <kéz a partner felé, szemkontaktus> ..öö.. megállapított napban, vagy intervallumban már nem lehet politikai típusú hirdetéseket feladni[^], és mivel mindegyik kampány költségvetésnek <bólint> azért ezt a kampányszakértők nagyon jól tudják[^], a legnagyobb eleme <kéz érvelő mozdulata, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, a legnagyobb összege, a legnagyobb sora a különböző politikai hirdetések. Ezért, jelentősen lehetne ezáltal, egy ilyen szabály közös elfogadásával a kampány költségvetését csökkenteni. A másik, hogy itt a felvezetőben <kéz a partner felé mozdul, szemkontaktus> is láttuk, és hallottuk <szemöldök felemelése>, az a kormánystop intézményének a bevezetése. Ez azt jeltené[^] egyrészt, amit itt a narrátor hölgy is említett, hogy öö..., hogy öö, ugye, a választási időszakban különböző kormánytagok, miniszterek, államtitkárok az infrastruktúrájukat, irodájukat, telefonjukat, gépjárművüket <kéz rakosgató mozdulata, szemkontaktus>, amelyeket közpénzből finanszíroznak a választópolgárok[^], azokat ne használhassák <előredől, bólint, szemkontaktus> kampánycélra[^], ez az egyik része a javaslatnak[^] <fej oldalt billentése, kéz soroló mozdulata>, a másik pedig az, hogy a kormány <fejngatás>, a minisztérium, annak valamilyen öö szerve, állami részvétellel működő gazdasági társaság választási időszakban <kezek kitérve a levegőben> ne adhasson föl önmagát népszerűsítő <mosoly, bólogat, érvelő kézmozdulat>, idézőjelbe tett tájékoztató kiadványt, tehát, állítsuk le a közpénzből folytatott <bólogat, szemkontaktus> pártkampányt. /11. információközlés/

NK: Százalékosan hogyha nézzük, mennyit lehet <bólint, mosolyog, szemkontaktus> megspórolni egy ilyen visszafogott kampánnyal? Önök kiszámolták-e, hogy ez 30-40 <szemkontaktus, mosoly, bólintás> 50 százalék, nem tudom, mennyi? /12. információkérés, eldöntendő kérdés/

NYZS: Hát, mindenképpen az ördög majd a részletekben rejlik[^] <szemöldök megemelése, szemkontaktus>. Mi konkrét törvényjavaslattal érkezünk <bólogat, szemkontaktus> január 30-án <bólint> a.... Reméljük, hogy addigra a többi pártok is elgondolkodnak ezen a kérdésen[^], ésbízom benne <bólogat>, hogy február elejére, tehát, még a tavaszi ülésszak elején, első részében <oldalt fordul> sikerül parlamenti szinten is ..megállapodni[^]. Mégegyszer mondom, ez egy olyan kompromisszum lehet <fej oldalt billentése, határozott szemkontaktus, kéz a partner felé mozdul>, amelynek mindenki a nyertesévé tud válni[^], a Fidesz szerint, valóban öö..ízléstelen <szemöldök felemelése, bólintás> az Magyarországon, ha tényleg ilyen nehéz időkben a pártok <fej oldalt billentése> nagyon sok pénzt költenének választási kampányra. Én azt gondolom, hogy ezt minden ...felelős pártnak be kell látni <szemöldök felemelése, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>, hogy van ilyen típusú társadalmi elvárás az emberek részéről[^],...öö és azt gondolom, hogy ezért lehet ildomos a megállapodás. /13. nem ad pontos választ, metainformáció, információközlés/

NK: Érkezett-e valamifajta reagálás <előredől, szemkontaktus, mosoly> a többi párttól a [megkeresésre]? /14. információkérés, eldöntendő kérdés/

NYZS: [Én azt ... láttam], a különböző hírügynökségi jelentésekből, hogy nyitottak a többi pártok erre az egyeztetésre[^] <szemöldök felemelése, szemkontaktus>,bízom benne, hogy nem az lesz, mint az elmúlt időszakban, mikor a Fidesz szintén konkrét törvényjavaslatokkal

.ö..ment el <fej oldalt billentése, szemkontaktus> az ilyen típusú egyeztetésekre^, és hát, kampány jelleggel az MSZP és az SZDSZ is hangsúlyozta, hogy nagyon jó lenne <bólogat, szemkontaktus> megállapodni ezekben a kérdésekben, de amikor tényleges megállapodásról lett volna szó <mosoly, jobb kéz felemel, szemöldök felemel, szemkontaktus>, akkor ..mindig.. valamilyen okkal kihátráltak a dolog elől. Az MSZP és az SZDSZ a legutolsó verzióban egyébként azt támogatta, hogy emelkedjen a pártok állami támogatása <fej oldalt billentése, kéz érvelő mozdulata>, közpénzből finanszírozott támogatása <bólogat, szemkontaktus>. Mi ezt elfogadhatatlannak tartjuk^, tehát, mi azt mondjuk, hogy ne emelkedjen <mosoly, kezek egymás felé emelve, szemkontaktus> a pártoknak az állami támogatása^, és egyben csökkentsük a kampánykiadásokat^, kampányköltségeket <bólint, szemkontaktus>. /15. információközlés, metainformáció/

NK: Igen, hát, Önök könnyen beszélnek^, mert ugye a közvélemény-kutatások szerint <szemkontaktus, mosoly, bólogat> Önök kétszer annyi hellyel számolhatnak <fej felemel, széles mosoly, szemkontaktus>, mint az MSZP. /16. metainformáció, indirekt információkérés/

NYZS: Nézze, én azt gondolom, hogy majd a szabályzás <bólogat, szemkontaktus>, amit mi kezdeményezünk^, az nemcsak a...a...mostani időszaknak szól <mosoly, bólogat, szemkontaktus>, hanem, hogyha ebben sikerül megállapodni, akkor az elkövetkező több választáson <homlokráncolás, fejingetés> nemcsak az Európa parlamentin, akár az önkormányzatban, országgyűlésben és az esteleges népszavazáson is ezek a szabályok életbe tudnak lépni. /17. információközlés, vélemény, metainformáció/

NK: Beszéljünk [arról] /18. irányítási kísérlet/

NYZS: [Ezek a politikától függetlenek] <bólogat, mosolyog> /19. információközlés/

NK: [Igen] <mosolyog, szemkontaktus> a költségvetés is szóba jött, szóba jött a válság <maga elé néz>. Most hallottunk arról, hogy módosítani kell ezt, az alig két hetet élt <mosoly, szemkontaktus> költségvetést^, amit, tudjuk, hogy már az ikszedik változat <legyint> volt eredeti formájában is. Ugye, a frakcióvezetőjük is tájékoztatót tartott ma. Önök hogyan látják <előredől>, lehet-e úgy módosítani ezt a költségvetést, hogy az még valahogy a valósághoz közelálló maradjon <bólint, szemkontaktus>? /20. metainformáció, információkérés/

NYZS: Én azt gondolom, hogy nem az új költségvetés, hanem egy új kormány lenne a megoldás^, ez a mostani Gyurcsány Ferenc vezette kormány már többször bebizonyította, hogy alkalmatlan bármilyen problémamegoldásra <szemkontaktus, bólintás>, vagy válság kezelésére^, sőt inkább ő maga <mosoly, szemkontaktus, két kéz felemelve, egymás felé néz> a válság és a problémának az oka^, amiről most beszélünk öö..az is eléggé egyszerű...ugye, mindjárt írjuk január közepét és gyakorlatilag két hét után <szemöldök felemelése, előredől> megbukik a költségvetés^, amit tavaly év végén fogadtunk el. Fölteszem a kérdést, hogy milyen stratégiai tervezés, vagy milyen előregondolkodás, vagy milyen szakértelem <kezek érvelő mozdulata> jellemezte azt a pénzügyminisztert, azt a kormányfőt^, aki ilyen költségvetést terjesztett elő a parlamentnek^ <fejingetés, szemkontaktus>, és hát a... ugye, a...segítőkkkel létrejövő többségük pedig...ezt el is fogadta. Én azt gondolom, hogyazért....körülöttünk is vannak országok^, és ott sem omlott össze a költségvetés <mosoly, szemkontaktus>. Itt egyértelműen ez ...a....ez a kormányfő, illetve ez a mostani politikai vezetésnek <fej oldalt billentése, szemöldök megemlése> az újbóli kudarc <bólint, szemöldök megemlése, szemkontaktus>. /21. a kormányfő és kormánypárt döntéseinek minősítése, metainformáció/

NK: Hogyha mondjuk, adócsökkentés szóba jönne <bólint, szemkontaktus> ebben a módosításban^, hogyan állnának hozzá? /22. információkérés, kiegészítendő kérdés/

NYZS: Hát, mi adóemelést egyáltalán nem támogatunk <bólint, szemkontaktus>, azt mondjuk, hogy az adócsökkentésnek az okos és higgadt szakszerű formája az bizony-bizony nagyon sok dologra megoldást jelenthetne^. Nem a megszorítás politikáját támogatja a Fidesz

Magyar Polgári szövetség, hanem az adócsökkentés politikáját <mosoly, bólint, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, tehát, ilyesmit mi mindenképpen támogatunk, ha ez szóba kerül, de hát, az elmúlt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy Gyurcsány Ferenc és az MSZP, valamint az SZDSZ mindig nemet mondott a parlamentben <szemkontaktus, bólint>, bármikor is mi kezdeményeztünk adócsökkentést, inkább ők adót emeltek <kéz érvelő mozdulata, fej oldalt billentése> az elmúlt időszakokban. /23. információközlés, a miniszterelnökre és az MSZP-re vonatkozó metainformáció/

NK: Ugye, hallottunk arról, hogy a kormányfő most január 29-ére egy rendkívüli <mosoly, bólogat, szemkontaktus> [országgyűlési] /24. információközlés/

NYZS: [Így van]. /25. megerősítés/

NK: ülést hirdetett meg <maga elé néz>, hogy egyeztessünk, majd megint elhangzik az, hogy tartsunk össze, fogjunk össze <mesélő hangnem>, mert baj van. Elutasítják ezt? <mosoly, bólint, szemkontaktus> /26. metainformáció a miniszterelnök feltételezett kijelentéseire vonatkozóan, információkérés, eldöntendő kérdés/

NYZS: El fogunk menni, természetesen, erre a rendkívüli ülésre, és kíváncsian várjuk, hogy a miniszterelnök milyen újabb előterjesztéssel áll elő^ <szemkontaktus, bólint>. Én a magam részéről egész szkeptikus vagyok abban, hogy ő egyáltalán törekszik-e megoldásra, és nemcsak egy színjáték az egész, még egyszer mondom <bólint, szemkontaktus>, a mi megítélésünk szerint a megoldás az előrehozott választás <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, és egy új kormány lenne. /27. vélemény kifejtése, metainformáció/

NK: Beszéljünk <mosolyog, szemkontaktus> az Európa parlamenti választásról, ugye, említettem, hogy Járóka Líviát vártuk nagyon ide, hát, egyrészt azért, mert <mosolyog, előredől> arról hallottunk, ami még nem volt, az Európai Néppártnak <mosoly, szemkontaktus> egy magyar képviselő, Járóka Lívia lesz a kampányarca <fej oldalt billentése>. Hogyan került rá a választás? Mit tud erről? /28. információközlés, információkérés, kiegészítendő kérdés/

NYZS: Én azt gondolom, hogy egy... nagyon... sikeres.. fiatal hölgy képviselőt, Járóka Líviát választott ugye az Európa Parlament Néppárti frakciója az arcának az elkövetkezendő választási időszakban^, a frakció hölgy tagjai rendkívül sikeresen teljesítenek <előredől, mosolyog, szemkontaktus>, mert ugye, a tavalyi esztendőben Gál Kinga <mosoly, fej oldalt billentése, szemkontaktus> Európa parlamenti képviselő lett az év képviselője <szemöldök felemelése>, úgyhogy a frakció férfitagjai is emellett nagyon jól dolgoznak ugyan <mosolyog, szemkontaktus, bólint>. Azt gondolom, hogy büszkék lehetünk a magyar néppárti frakcióra, vagy a néppárti frakció magyar tagjaira^, nyilvánvaló, az elkövetkezendő időben megkapják a lehetőséget, hogy az országot járva beszámoljanak arról az öt esztendő munkáról, ami a hátuk mögött van, és amelyre készülnek <szemkontaktus>, hogy az elmúlt vagy az elkövetkezendő öt évben is majd. /29. véleménykifejtés, információközlés, metainformáció/

NK: Ugye, azok a hívó szavak, amelyeket <fej oldalt billentése, szemkontaktus, mosoly> választott az Európai Néppárt, ugye, az a család...a..a bizalom <maga elé néz>, és a [szolidaritás] /30. információközlés/

NYZS: [A siker] /31. kiegészítő információközlés/

NK: [a siker] <bólint>, a szolidaritás is szerepel itt a fogalmak között^, és hát, ugye, tudjuk, hogy Járóka Lívia az első <kéz érvel, szemkontaktus> roma..nő politikus az Európa Parlamentben^, ugye 2004 óta, /32. információközlés/

NYZS: [Igen így van]. /33. megerősítés/

NK: [mióta] beléptünk^, nyilván azért is gondoltak rá <fej oldalt billentése>, mert ő..ő..hát, egészen testközelből ismeri ennek a kisebbségnek a problémáját, és hát, azt is tudni kell <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hogy amióta ő kiment Európa parlamenti képviselőnek, sajnos csak romlott a cigányság helyzete Magyarországon. Milyen az az integráció, amit

képviselnie kell <mosoly, szemkontaktus>, és amit nyilván ő képvisel az Európai Unióban?
/34. információközlés, információkérés, kiegészítendő kérdés/

NYZS: Hát, nézze, én azt gondolom, hogy Ön szinte mindent elmondott helyettem <mosoly, fej oldalt billentése, szemkontaktus, nevetés>, mert gyakorlatilag pont ezen érvek miatt lett Járóka Livia képviselőasszony az Európai Néppártnak az arca, azt gondolom, hogy neki itt az elkövetkezendő időkbén nagyon sok dolga lesz majd itt Magyarországon is <mosoly, szemkontaktus>, meg az Európai Unió többi országában is <fej oldalt billentése>, hiszen nyilván máshol is számítanak rá majd a választási kampányban^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Azt gondolom, hogy egy közös ...közös siker az ő sikere számunkra <kitárt kezek, fej oldalt billentése>, és hát, mindannyian büszkék lehetünk Járóka Líviára <mosoly, szemkontaktus> /35. véleménykifejtés, metainformáció/

NK: Az biztos <maga elé néz>, de most eszembe jutott, hogy ha az Európa parlament legnagyobb frakciója, a [Néppárt], /36. metainformáció/

NYZS: [Így van]. /37. megerősítés/

NK: megválaszt egy magyar képviselőt^, és ő lesz ... a kampányarc <bólogat, szemkontaktus> . Csinálnak 25 millió példányban egy DVD-t <mosoly, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, egy kampányfilmet. Hát, állítólag az ABBA együttes nem adott el ennyi lemezt <bólogat, mosolyog, szemkontaktus> teljes pályafutása során^, szóval, akkor, akkor majd azt mondják, hogy hát persze, hogy olcsítani, vagy hát, szeretné csökkenteni a költségeket a Fidesz a kampányban, hát, hiszen neki már meg van oldva! <szemkontaktus> Tulajdonképpen, Járóka Livia megkapja az Európai Néppárttól [a segítséget] /38. indirekt információkérés, metainformáció, utalás a kormánypárt feltételezett véleményére/

NYZS: [Nézze, ez] az Európai néppártnak lesz az egyik kampányeszköze <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogyha készül ilyen típusú DVD^, amiből nyilván a Fidesz is kap a választási kampányban^, de azt gondolom, hogy a választási kampány nemcsak erről szól^, az szól mindenképpen a programról^, szól arról, hogy képviselőjelöltek <fej oldalt billentése, bólint> találkoznak a választópolgárokkal^, és hát, szól természetesen egy pártnak, egy jelölő szervezetnek a nagyon komoly <szemkontaktus, bólogat, szemöldök felemelése> önkénteseinek végzett munkájáról. /39. a kérdés elhárítása, információközlés, vélemény kifejezés, metainformáció/

NK: Az bizony, tényleg nagyon fontos <mosolyog, szemkontaktus>. Köszönöm Önnek, hogy eljött. /40. a partner közlésének megerősítése, metainformáció, köszönet kifejezése/

NYZS: Én is köszönöm. /41. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Páva Zsolt
2009.10. 13.

8 perc 45 másodperc

főtéma: a Pécsi Vízmű elfoglalása, a francia partnerrel való megállapodás felmondása

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Üdvözlöm a stúdióban Páva Zsoltot, Jó estét kívánok! <előredől, szemkontaktus, mosolyog> /1. a vendég bemutatása, köszöntése/

Páva Zsolt (a későbbiekben PZS): Jó estét kívánok <maga elé néz>! /2. köszönés viszonzása/

NK: Hát,... huszáros volt ez a vízmű elfoglalás <előredől, lehunyja szemét, bólint>, és bár, ugye a dolgozók azt mondják, hogy ők elvileg örülnek annak, hogy ha teljesen önkormányzati tulajdonban lesz a vízmű, de azért ez a megoldás nem lehet, hogy szerzett ellendrukkereket is Önöknek <előredől, szemkontaktus>? /3. vélemény kifejezése, metainformáció, eldöntendő kérdés/

PZS: Biztos szerzett ellendrukkereket, ebben nyilván kétség nincsen <szemkontaktus>, nem szokványos megoldásról van szó <előredől, szemkontaktus>, tehát, azt hiszem, ezt nyugodtan mondhatjuk így^ <maga elé néz>,...ö..egész..ö..egyszerűen, azt a jogellenes helyzetet kívántuk főszámolni <szemkontaktus>, hogy a.. Pécsi Vízmű.. az október elsejétől kezdve nem volt legitim szolgáltatója a városnak^, a közgyűlés döntött úgy <előredől, bólint, szemkontaktus>, elsöprő többséggel, hogy a szolgáltatást október egytől az új cégünk <bólint, szemkontaktus>, csak a mi tulajdonunkban lévő Tettye Forrás Ház Zrt. végezze^, ...és miután ez az új cég nem kapott lehetőséget többszöri felelőt..felszólítás után sem arra, hogy a szolgáltatást legitim módon végezze <szemkontaktus>, ezért történt a birtokba lépés október..ö.. október <szemét lehunyja> negyedikén, talán, vagy .. ötö[dikén hajnalban] <szemkontaktus>. /4. információközlés/

NK: [Ötödikén, én is] úgy emlékszem <fejét oldalra fordítja, jegyzeteit nézi>. Azért, azt is mondják, hogy... hogy lehet,... hogy Páva Zsoltnak 95-ben jó volt ez a francia befektető <szemkontaktus, mosoly, fej oldalra billentése>,... most meg, 2009-ben már nem kell <fejingatás, mosoly, szemkontaktus> /5. kiegészítő információ, szupportív közbevágás, hivatkozás mások véleményére, metainformáció/

PZS: Ö..azóta <szemöldök felemelése> nagyon sok év eltelt <távolba meredő tekintet>. 2002-ben, majd azt követően még egy alkalommal módosult <szemkontaktus, bólint> a szerződés a kisebbségi tulajdonos társunkkal^, tehát, az a szerződés, amit megkötöttem én <fej oldalt billentése, szemkontaktus> mint..az akkori polgármester a városi közgyűlés jóváhagyásával <szemöldök emelése, szemkontaktus, bólint>,... akkor is egyhangú volt a döntés, szeretném még egyszer ezt mondani <bólint, szemkontaktus>, ...nos, azóta a helyzet lényegesen megváltozott <szemkontaktus>..öö. Kétszer módosult a szerződés^, módosultak a..tarifa elszámolási <előredől, szemkontaktus> elképzelések <szemkontaktus>, ennek a kiszámolása változott <mérsékelt bólintás> nem túl kedvező módon <lehunyja szemét>, és egész egyszerűen, azt láttuk, öö, hogy ennek a..kapcsolatnak <szemkontaktus>, ez a fenntartása ebben a formában nem célszerű, nem [jó a város számára] <előredől, szemkontaktus> /6. információközlés, metainformáció/

NK: [Ez akkor volt, amikor] MSZP-s vezetés volt Pécsett,.. ugye? /7. ugye-kérdés formájában elhangzó kiegészítő információ/

PZS: Igen, 2002-ben <mérsékelt bólintás, szemkontaktus>, akkor már az MSZP-nek volt a polgármestere Toller, aztán később Tasnádi úr személyében. /8. információközlés/

NK: Nos, ... tehát, Önök azt mondták,... illetve a közgyűlés úgy döntött <előredől, szemkontaktus>, hogy új üzemeltetőt szeretnének. Mit szoltak mindehhez a franciák? <szemkontaktus, előredől, összeszorított ajkak> /9. metainformáció, kiegészítendő kérdés/

PZS: Mint jeleztem, öö...minderről., minden döntésünkről írásban a kisebbségi partnerünket tájékoztattuk^ <fej mérsékelt oldalra billentése, szemkontaktus> az első döntésünk egyébként, szeptember 10-én történt <bólint, szemkontaktus>, tehát..öö. jóval korábban, amikor is felmondtuk az üzemeltetési szerződést a francia tulajdonos társunkkal szemben^, 30..öö...szeptember 30-val <előredől, szemkontaktus, fej oldalra billen> történt ez a felmondás, tehát, három hét állt rendelkezésre, hogy ez a kialakult vita vagy feszültség megoldásra kerüljön, tárgyalásos módon <bólint>. Mi készen voltunk erre folyamatosan, ezt jeleztük hivatalosan is, levélben, telefonon, hogy készen állunk a tárgyalásokra <előredől, szemkontaktus>, ezzel a kisebbségi partnerünk nem élt ezzel a lehetőséggel, én úgy gondolom, <fej oldalra billentése, szemkontaktus> és most is úgy látom, hogy itt igazából arról volt szó, hogy ők ezt egy blöffnek tekintették, hogy most <előredől, szemkontaktus> izomból próbálunk meg, erőlködünk itt különböző kedvező megoldások érdekében, mi pedig nagyon komolyan gondoltuk ezt <bólint, előredől, szemkontaktus>, és komolyak voltak a szándékaink. /10. információközlés, metainformáció/

NK: Volt-e még más... indokuk is azon kívül, amit Ön elmondott, hogy a ..tarifa.. meg....változott, bár ugye, ezzel meg, vagy erre meg azzal érvel a másik fél, hogy az..hát..a közgyűlés jóváhagyta ezeket a tarifaváltoztatásokat <előreszegett fej, szemkontaktus> /11. metainformáció/

PZS: Így van. /12. megerősítés/

NK: de Önöknek most, ebben a pillanatban, milyen indokuk volt még arra <fej oldalt billentése, komoly tekintet, szemkontaktus>, hogy fölbontsák ezt a szerződést? /13. információkérés/

PZS: A valós indok, egyébként valóban nem ez volt <fej oldalt billentése, bólintás, szemkontaktus>, ha csak kisebb problémák lettek volna, csak ez lett volna a gond, akkor nem került volna szakításra ilyen durván sor <bólint, szemkontaktus>. Annyi történt, hogy volt egy elég alapos átvilágítás a nyáron <szemkontaktus, fej oldalra fordul, bólint>, a céget alaposan átvilágította egy szakértő cég <lehunyja szemét, bólint>, a megállapítása az volt, hogy a Pécsi Vízmű ..gazdálkodása..sajnos..nagyon hátrányos Pécs számára <lassabb beszéd, szemkontaktus>. 17 külső településen tőlünk teljesen független szolgáltatónál szereztek tulajdonrészeket különböző méretekben <fej oldalt billentése, hunyorít>, magyarán, a terjeszkedési politikát, ami...egyébként...nekem nem zavaró, nincs kiforgásom ellene, ezt a terjeszkedési politikát a pécsi fogyasztók pénzéből finanszírozták. Ez viszont, már eléggé bántó dolog volt^<bólint, szemkontaktus>, amikor ezt jeleztük, akkor nem is tetszett a francia tulajdonosnak ez a megállapításunk <mérsékelt fejingetés, szemkontaktus>. /14. információközlés, metainformáció/

NK: Erről nem nagyon beszéltek <mérsékelt mosoly, szemkontaktus>, azt viszont, mondták, hogy nem értik <előreszegett fej, szemkontaktus> az Önök döntését, hiszen ők nyereséges cég voltak <előredől, bólint, szemkontaktus> az elmúlt években. /15. információközlés, indirekt információkérés, metainformáció/

PZS: A nyereségből nagyon kevés folyt vissza Pécs városához, az önkormányzathoz <szemkontaktus, fej oldalra fordul, rezzentelen arc>, öö..a nyereség öö..egy része ford..ráfördítődött vagy ..arra a célra került ráfordításra... <összeszorított ajkakkal beszél>, hogy terjeszkedjen <előredől, szemkontaktus> a francia tulajdonostársunk^, illetőleg..öö..aa..helyzet még annyival rosszabb is ennél <előredől>, hogy nagyon sok esetben még hitelt is fölvettek<előredől, szemkontaktus>, olyan szempontból, hogy ezt a...a.. finanszírozását megoldják a terjeszkedésüknek^ /16. információközlés/

NK: Tehát, van egy nyereséges cég, amelyik hitelt vesz föl? <szemkontaktus, fej oldalt billentése, összeszorított ajkak>/17. framing, eldöntendő kérdés/

PZS: Hát, közel két milliárd forint a hitelállománya a cégnek <fej mérsékelt oldalra fordítása, rezzenéstelen arc, szemkontaktus> a nagyvállalatokkal együtt, amiket megalapított és részt vett bennük[^], öö... és ami még rosszabb, hogy erre...a..maga a vízmű kezességet vállalt, tehát olyan bankgaranciákat, olyan banki kezességet vállalt a vízmű a tartozásuk fejében <mérsékeltlen előredől, szemkontaktus>, ami viszont..öö már tényleg azt jelzi, hogy nem volt itt minden tiszta ebben az ügyben[^]. Ezekről a döntésekről a tulajdonos..ok részéről[^], a pécsi önkormányzat mint fő tulajdonos nem kapott visszajelzést <előredől, szemkontaktus>, nem kapott semmilyen fajta hivatalos tájékoztatást erről[^]..ez jelzi azt <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, hogy szerintem nem volt teljesen jóhiszemű a francia kisebbségi tulajdonostársunk ebben a kérdésben. /18. információközlés, mérsékelt minősítés, metainformáció/

NK: Egyébként, külföldön milyen kapcsolatai, milyen üzletrészei vannak ennek a francia tulajdonosnak? <előredől, szemkontaktus, fej mérsékelt oldalt billentése> Van-e referencia arról, hogy ők [ott] /19. információkérés, kiegészítendő és eldöntendő kérdés is/

PZS: [Ez egy] hatalmas világcég, tehát tudni kell róla <előredől, szemkontaktus>, hogy nagyon sok ország..sok kontinensen, tehát,nemcsak Európában, több kontinensen is szolgáltat vizet[^] <kihúzza magát, távolba meredő tekintet, hangos belégzés> ...és öö..hát, a megítélésük eléggé vegyes. Most ebbe hadd ne <fejét oldalra billenti, szemkontaktus> menjek bele, mert nem vagyok mm..inden információ birtokában, de azt tudom, öööö....., hogy sok helyen vannak problémák a szolgáltatással. /20. részleges információközlés, metainformáció a közlésre vonatkozóan/

NK: Azt ugye, gondolja <előrenyújtja nyakát, szemkontaktus>, hogy ...a kormánypárt, az MSZP <fanyar mosoly> rögtön felhasználna egy ilyen konfliktusos helyzetet <előredől, bólint, szemkontaktus>, és azt mondja, hogy lám, így fog majd kormányozni a Fidesz, hogyha hatalomra kerül <szemkontaktus, fej oldalt billentése>. Ilyen huszáros megoldásokat alkalmaz <halvány mosoly, szemkontaktus, előredől, fejingatás>, nem engednek be vezérigazgatót, lökdösés van a kapunál. Öö.. bár, mondjuk, talán attól nem kell félni <fej oldalra fordul, szemkontaktus, halvány mosoly>, hogy..hogy..a francia államfő, mondjuk <mosoly, szemkontaktus, előredől>, ez ügyben kívánná beszélni a miniszterelnökünkkel <maga elé néz>, de hogyan lehet mindezt kivédeni <szemkontaktus, fokozott artikuláció>, hogy ne Önök ellen használják föl <fejingatás, szemkontaktus>? /21. metainformáció a kormánypárt reakciójára vonatkozóan, információkérés, kiegészítendő kérdés/

PZS: Bevallom őszintén <szemkontaktus, fej oldalt billentése>, én sem tartok öö..jelentős... diplomáciai problémáktól <mérsékelt fejingatás, szemkontaktus> ebben az ügyben[^], tényleg, itt azt kell mondjam, és hangsúlyozzuk minden alkalommal, hogy egy helyi ügyről van szó <előredől, bólint, szemkontaktus>, egy helyi problémáról van szó, ez a pécsiek ügye, a pécsi polgárok szeretnék, hiszen 93 százalékban támogatták ezt az ötletet <előredől, szemkontaktus, rezzenéstelen arc>, tehát, amikor az volt a kérdés feltéve, olyan módon, hogy szeretnék-e, ha kizárólag a pécsi önkormányzat tulajdonában lenne a Pécsi Vízmű. /22. metainformáció, saját vélemény kijelentése/

NK: S jól [fognak járni a pécsiek?] <előredől, mosolyog, szemkontaktus> /23. információkérés, eldöntendő kérdés/

PZS: [Erre 93 százalékban igent] mondtak, ö..szerintem, igen <szemkontaktus>. Annyiban is nyugodtan mondhatom ezt <maga elé néz>, hogy a...öö..a következő közgyűlésen döntünk arról <szemkontaktus>, remélem, támogatást fog kapni az ötlet, hogy..vagy javaslat inkább <enyhe szemöldökemelés>, ez nem is ötlet, de annál több, hogy öö..<lehunyja szemét> öö csökkenjen a vízdíj Pécs városában <szemkontaktus, fej oldalra fordul>, ez 13 forint per köbmétert jelent ivóvíz szolgáltatás tekintetében <szemkontaktus>, ez...3,2 százaléknak felel

meg^, és hogyha hozzávesszük még azt, hogy jövőre nem kívánunk emelni <előredől, szemkontaktus>, tehát, nem követjük az inflációt, illetőleg benne van még az is <bólint, szemkontaktus>, hogy az ÁFA emelésnek a hatását nem érvényesítjük, az egy igen komoly öö.. gesztus <szemkontaktus>, vagy több, mint gesztus, ha a pécsi polgárok felé jelezzük, hogy jelen esetben a víz..víz..vizes cégben a pécsi <fej oldalt billentése> Tettye Forrásház Zrt-nek, tanulom még ezt a kifejezést <mosoly, előredől, szemkontaktus, majd maga elé néz>, igenis van tartalék, tudunk úgy működni <szemkontaktus, bólint>, hogy..hogy legyen lehetőség a tarifák csökkentésére, és ezt november egytől szeretnénk már alkalmazni <előredől, szemkontaktus>. /24. metainformáció, véleménykifejtés, információközlés/

NK: Ezt csak első lépésnek szánják, ezt a 3 egész valahány tized /25. információkérés/

PZS: Kettő[tized százalékot] /26. kiegészítő információ/

NK: [kettő tized] százalékot <fej oldalra billentése, szemkontaktus, halvány mosoly>, csak azért, mert már itt a sajtóban azért <fejngatás, kitárt kezek mosoly, szemét lehunyja> néhányan viccelődtek ezen, hogy na azért ez már <fejngatás, szemkontaktus, mosoly, szemek felfelé néznek, évődő tekintet> maximum egy négy fős családnál ez egy ilyen kilencven <fejngatás> forint havonta <lehunyja szemét>, mondjuk nem egy nagy pénz <előredől, szemkontaktus, mosoly>, bár tudom én, hogy a mai világban [nem lehet ezt így kijelenteni] /27. metainformáció, hivatkozás a sajtóban megjelent vélekedésre/

PZS: [Hát, azért én a viccel csínján bálnék], tehát..öő <fej oldalt billentése, szemkontaktus> azért lássuk be, hogy öő komoly gondok vannak minden család megélhetésével kapcsolatban^, ez családonként ezer forintot jelent havonta, ez a megtakarítás egyébként éves szinten 65 millió forintot jelent ez a megtakarítás, amit a pécsiek kapnak vissza, tehát nem az önkormányzat teszi zsebre ezt <előredől, szemkontaktus>, és tudom, hogy a BKV-s végkielégítések időszakában 65 millió forint nem egy nagy összegnek számít <előredől, szemkontaktus>, de igenis Pécsen ennek van értéke <szemkontaktus, bólint>. /28. a vélekedések elutasítása, metainformáció, információközlés/

NK: Kell-e majd a városnak kártérítést fizetni <szemkontaktus, fej mérsékelt előreszegése>, ha ..nem sikerül <bólint, szemkontaktus, előredől> tárgyalásos úton megegyezni a franciákkal <egyre halkuló hangerő>? /29. eldöntendő kérdés/

PZS: Törekszünk a tárgyalásra <szemkontaktus, kimért beszéd, bólint>, jelzem, hogy a múlt héten írtam levelet a francia központba, tehát a francia cég párizsi központjába jeleztem, hogy szeretnénk tárgyalni a kialakult helyzetről, nyitottak vagyunk továbbra is erre <bólint, előredől, szemkontaktus>, ezt most is megismétlem itt <bólint, maga elé néz> ezen az alkalommal élve ezzel a lehetőséggel, természetesen..hogyha.. nincsen megállapodás, nem tudunk konszenzust kialakítani <szemkontaktus>, akkor a bírói út az továbbra is nyitva áll, a bíróság fogja akkor kimondani, hogy mennyi a kártérítés mértéke <mérsékelt bólintás, szemkontaktus>, és miután korábban már egy más cég esetében Pécs tudott javaslattal élni, hogy hogyan vásároljon ki egy kisebbségi tulajdonos társat <előredől, bólint, lehunyja szemét>, szerintem most sem lesz ennek akadálya <szemkontaktus, összeszorított ajkak>. /30. információközlés, vélemény kifejezése, metainformáció/

NK: Köszönöm Önnek, hogy eljött. /31. köszönet kifejezése/

PZS: Én is nagyon szépen köszönöm. /32. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Sió László
2008.04.23.
8 perc 28 másodperc
főtéma: tandíj

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): A szociálisan érzékeny baloldali kormány nem tud szabadulni attól a fixa ideától, hogy az oktatás színvonalát csak a tandíj bevezetésével lehet növelni <bólint>. Népszavazás ide vagy oda <fej billentése jobbra-balra> a szaktárca a rektori konferenciával karöltve azon dolgozik, milyen módon szedhetne mégis <szemöldök felemelése, tekintet a kamerába> hallgatói hozzájárulást. Köszöntöm a stúdióban Sió Lászlót, a Fidesz szakpolitikusát. Jó estét kívánok! /1. témabevezetés, metainformáció, a vendég bemutatása, köszöntése/

Sió László (a későbbiekben SL): Jó estét kívánok.<mérsékelt bólintás> /2. köszöntés viszonzása/

NK: Mielőtt még a véleményét <előredől, mosolyog, szemkontaktus> kérném, hadd kérdezzem a telefonvonalban Miskolczi Norbertet, a HÖÖK elnökét, Jó estét kívánok. <telefonbeszélgetés a gyöngyösi zárt ülésre való bejutásról, tandíjról>

Sió Lászlóhoz fordulok. Önök hogyan véleményezik ezt a megállapodást? <fej oldalt billentése, mosoly, szemkontaktus> /3. információkérés/

SL: Én azt gondolom, hogy a népszavazás elég egyértelműen kijelölte azt az utat, amelyen járnia kéne <szemkontaktus>. A népszavazás nem arról szólt <fejingatás, maga elé néz>, hogy felhatalmazza a rektorokat, vagy a minisztériumot, vagy a kormányt, hogy újabb és újabb tandíjötletekkel álljanak elő <szemét lehunyja>, hanem arról szólt, hogy Magyarországon az emberek nem kérnek <szemöldök felemelése, szemkontaktus> az általános tandíj kötelezettségéből^, azt szere..azt szeretnék <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogyha az a rendszer élne tovább <bólint, szemöldök továbbra is felemelve, szemkontaktus>, ahol a tehetséges fiatalok, ez az egy évben jelentkezőknek körülbelül a fele, ingyen tanulhatna, nem kellene <szemöldök felemelése, hunyorítás> tandíjat fizetni, a többiek pedig eldönthetik <fej mérsékelt ingatása jobbra-balra, szemkontaktus, szemöldök emelése>, hogy költségtérítéses képzésben részt tudnak-e venni, van-e pénzüik erre vagy nincs. /4. információközlés, metainformáció/

NK: Önök is úgy látják, ...mint a HÖÖK, hogy ez a mostani változat <szemöldök felemelése, szemkontaktus, előrenyújtott fej> majdnem, hogy rosszabb helyzetet teremt, mint az eredeti tandíj bevezetés? <mosoly, szemkontaktus> /5. eldöntendő kérdés/

SL: Hát, igazából két módon lehet tandíjat bevezetni <maga elé néz>, az egyik az, amit megpróbáltak <mosolyog, szemkontaktus, bólint>, hogy mindenki számára kötelező a tandíj, a másik pedig az, hogy egyre szűkíteni azok számát, akik ingyenesen tanulhatnak <szemkontaktus, szemöldök mérsékelt megemelése>. Ez a mostani..öö..lépés, javaslat, ez a második kategóriába tartozik, hiszen azt mondja <szemkontaktus, szemöldök megemelése, bólintás>, hogy a költségtérítéses képzésben résztvevőknek a...által fizetett díjat <fej megemelése, szemöldök felemelése, szemkontaktus> terítsük szét, többen fizessék, ne annyian, mint most <bólint, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. És akkor majd ők kevesebbet fizetnek. Ez igaz^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, ők kevesebbet fognak fizetni, viszont sokkal többen lesznek olyanok, akiknek kell fizetniük <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, miközben most ingyen <bólint> tanulhatnak. /6. információközlés/

NK: Az jelent-e biztonságot <jegyzeteit nézi>, ha egy évig tudom, hogy most megvan <mosolyog, szemkontaktus, bólint> a..tandíjmentesség^, de jövőre <fej oldalt billentése, szemkontaktus> egyáltalán nem biztos, hogy erre lehetőséget kapok. /7. eldöntendő kérdés/

SL: hát, ennek a javaslatnak egy alternatív eleme, hogy lehet egy olyan megoldás is, hogy az első évben mindenki ingyen tanul <bólint, szemkontaktus, pislant>, kvázi <hunyorít> államilag finanszírozott hallgató. Ezzel az a probléma <maga elé néz>, hogy majd felvételi után, hogyha a gyereket fölveszik <felemelt szemöldök, szemkontaktus> az államilag finanszírozott képzésre^, akkor elkezd a tanulmányait <felemelt szemöldök, szemkontaktus, bólint>, ha nem^, akkor eldönti, hogy ő <fej oldalt billentése> megengedheti-e magának azt, hogy a költségtérítéses képzésben vegyen részt <fej oldalra fordítása, szemöldök felemelése>. Ha nem, akkor nem tanul <szemét lehunyja>. Most ez a döntés az első év végére kerül^, akkor, amikor már valaki egy évnyi energiát beletett <vállát megemeli, szemöldökét felemeli, mosoly, szemkontaktus>, akkor, amikor az állam egy évnyi forrást, támogatást beletett <fej oldalra fordítása, szemkontaktus> ebbe a tanulásba, és akkor kiderül, hogy valaki nem tudja vállalni a költségtérítéses képzésben [való részvételt]<bólint, pislog> /8. információközlés/

NK: [Akkor viszont] kárba [vész minden <előredől, bólint, szemkontaktus, mosoly>, nem?] /9. vélemény kifejezése, metainformáció/

SL: [Akkor kárba vész minden <magas hangon>] /10. megerősítés/

NK: [a saját energiája is, meg az államé is] /11. vélemény további kifejezése/

SL [és abbahagyja tanulmányait], és mondjuk, egy orvostanhallgató esetében ez mondjuk, másfél-két-három millió forintot jelent <szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Mi ezt dobjuk ki az ablakon, a hallgató pedig kidobja az idejét <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Hát, ...én azt gondolom, hogy ez egy rossz megoldás^ ...<bólint, maga elé néz>, én nem hiszem, hogy a rektoroknak és a kormánynak azon kéne gondolkodni, hogy <fejngatás, szemkontaktus> hogyan ..kéne az asztal alól előcsempészni újra a tandíjat^ <szemkontaktus>, amikor a tandíj eltörléséről szóló <szemöldök felemelése, bólogatás, szemkontaktus> törvényt aláírta a köztársasági elnök úr <fejngatás, szemkontaktus>, akkor egyértelműen jelezte, hogy <bólint, szemöldök felemelése> kompenzáció dologáról viszont gondoskodnia kellene a kormánynak. Ha már így összegyűltek a rektor urak <bólint, előredől, szemkontaktus, szemöldök emelése>, és összegyűlt a miniszter és oda elment hozzájuk^, azt gondolom, hogy talán ezt a kérdést kellett volna napirendre venni <bólint, szemkontaktus>, mert itt van dolguk <fejngatás, szemkontaktus>. A tandíj dologában jelen pillanatban <fejngatás, szemkontaktus>, nincsen semmi teendőjük. /12. információközlés, saját vélemény kifejezése, metainformáció/

NK: Milyen lépés vár Önökre, hogyha ..az .. MSZP ugye, azt mondta <fejét előrehajtja, szemkontaktus, mosoly>, hogy megtárgyalja majd ezt a javaslatot, értékeli^, a parlamentben milyen lehetőségük van Önöknek <a partner felé irányuló jobb kéz mozdulat, előredől, szemkontaktus, szemöldök felemelése, mosoly> az ellenkezésre? /13. információközlés, információkérés/

SL: Hát, én azt gondolom, hogy.....<fejngatás, összeszorított ajkak> ugye, azért, egy népszavazásnak az eredményét azért, tiszteletben kell tartani, tehát, ami most történik, azért az igazából, egy előregondolkodás^, ha úgy tetszik <fejngatás, szemkontaktus>, a miniszter úr úgy fogalmazott, hogy gondolkodási tilalmat nem rendelt el a népszavazás. Egy.. ismerősöm, amikor ezt meghallotta <mosoly, fejngatás, szemöldök felemelése>, azzal hívott fel, hogy ő úgy érzi, hogy az utóbbi időben mintha ilyen gondolkodási tilalom lenne a kormány közelében tapasztalható. Hát, én azt gondolom, hogy megvannak az eszközök <bólint, szemkontaktus>, amivel a..a parlamenten ezt át lehet erőszakolni <lehunyja szemét, fejngatás>, hiszen még kisebbségben kormányoznak is <fejngatás>, de azért ilyen kérdésekben valahogy össze szokott tartani ez a két párt^ <oldalra fordul, maga el néz>. De, én azt gondolom, ö..hogy talán nem merik ezt megkockáztatni^ <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, öö..és azt hiszem, hogy <távolba néz> ebből a javaslatból <szemkontaktus>, vagy legalábbis <szemöldök felemelése, lehunyja szemét> azt remélem, hogy ebből a javaslatból nem lesz semmi^<szemöldök felemelése>. Mindenesetre az, hogy a rektoroknak, a

jelenlévő rektoroknak is <bólint, szemöldökét emeli, hunyorít> közel egy harmada nem támogatta ezt a javaslatot, [azért] /14. vélemény kifejtése, metainformáció/

NK: [Ez biztató, ugye?] <szemkontaktus, előredől, mosoly> /15. egyetértést megcélzó eldöntendő kérdés/

SL: azért, azért ez azt jelzi, hogy maga a szakma is megosztott <bólint, szemkontaktus>, és amit a HÖÖK elnöke is mondott <bólint, távolba néz>, a minőséghez ..ennek ..a tandíj...kölségtérítéses dolognak az égvilágon semmi köze nincs <fejngatás>. Magyarországon egy évtizede van tandíj^, s azt látjuk, hogy a problémás <bólogat, szemkontaktus>, minőségileg gondot jelentő képzések <szemét lehunyja, bólogat> éppen a költségtérítéses képzések között vannak, és nem pedig az államilag finanszírozott képzésnél^, ahol egyébként is a legtehetségesebb diákok vannak ott <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólogat>, tehát, természetes is, hogy ott jobb teljesítmények is vannak <előredől, bólogat, szemkontaktus>. /16. nem-verbális megerősítés, információközlés/

NK: Az, hogy az oktatás színvonala talán <előrenyújtja fejét, szemkontaktus, fej oldalt billentése> nem teljesen megfelelő <előrehajtja fejét, szemkontaktus, bólogat>, azt elfogadják^, ezt az állítást^ <hullámozó hanglejtés, szemkontaktus>? /17. információkérés/

SL: Én azt gondolom, hogy ezt <gyors beszédtempó>.....mindig össze szoktuk vetni azzal, amikor egy társadalomnak a 10-15 százaléka, egy korosztály 10-15 százaléka <bólint, szemkontaktus> jutott be a felsőoktatásba, és kvázi elit <felemelt tekintet, szemöldök megemlése, szemkontaktus> oktatás zajlott. Öö...most..egy tömegoktatás zajlik <fej oldalt billentése, szem lehunyása>. Az a kérdés, hogy a mostani tömegoktatás...son belül <váll felemelése, szemöldök felemelése, szemkontaktus> ez az elit képzés arányait tekintve, minőségét tekintve megmaradt-e. Rendszerben van-e az orvosképzés és..tovább lehetne sorolni <fejngatás, szemét lehunyja>. Én azt gondolom, hogy rendszerben van <szemkontaktus, bólint>. Tehát, ma az elitképzés, a felsőoktatáson belül ugyanúgy...rendszerben van, mint volt ezelőtt 8-10 évvel <szemöldök felemelése, szemét lehunyja>, amikor kevesebb volt a hallgató. És innentől kezdve a másik kérdés az <bólogat, szemöldökét felemeli>, hogy a korábban csak érettségit tett diákok tudása, munkaerő piacon való lehetősége <fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>..é...nagyobb vagy kisebb <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, mint azoké, akik most valamilyen diplomát szereznek. Mindegy, hogy milyen diplomát szereznek. Én azt gondolom, hogy elég egyértelmű, hogy... most jobb a teljesítményük <bólogat, szemöldökét felemeli, szemkontaktus>, és ezt a gazdaság is elismeri <fejngatás>. Lényegében, öö..minimális a diplomás munkanélküliség <hunyorít, szemöldökét felemeli>, sokkal kisebb, mint az alacsonyabb végzettségűek esetében. A bér tekintetében az OECD országok között Magyarország az első helyen van <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, akkora a bérelőnye a diplomával rendelkezőknek^, tehát, a gazdaság, a társadalom elismeri <szemkontaktus, bólint> a tanuláshoz a fontosságát, az egyén számára ez hasznos <lehunyja szemét>. Azt gondolom, hogy ebben a helyzetben keresztbe feküdni és megakadályozni a fiatalokat abban, hogy tanuljanak^, ez több mint felelőtlenesség <fejngatás, szemkontaktus>. /18. információközlés, metainformáció/

NK: Min kellene akkor változtatni <előredől, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, ...ha az a kiindulási alap <bólogat, szemkontaktus>, hogy nem kell a tandíj,... de próbáljuk meg növelni <szemkontaktus, bólogat> az oktatás színvonalát. Már, amennyire szükséges <fejngatás, szemkontaktus>. /19. információkérés, kiegészítendő kérdés/

SL: Én azt mondom, hogy ennek megvannak a maga módszerei <gyors beszédtempó, maga elé néz>, az akkreditációs eljárásokat lehet szigorítani <szemkontaktus, szemöldök emelése, fej oldalt billentése>, magukat az oktatási folyamatokat lehet mérni <szemét lehunyja>, pályakövetési rendszerrel lehet <fejngatás> követni a fiatalok mozgását a munkaerő piacon, és így megítélhető <bólint, szemkontaktus, szemöldök emelése>, hogy egy-egy intézményben végzett munka az milyen eredménnyel járt, hogyan hasznosul^, tehát, megvannak ennek az

eszközei <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. A tandíj ezen azt gondolom, hogy nem segít^ <távolba néz>, öö..és hát, furcsa módon vannak országok sokan, ahol egyáltalán nincsen tandíj, mégis magas színvonalú felsőoktatás működik <bólogat, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, ez is azt jelzi <szemét lehunyja, fejingatás>, hogy a kettő között nincsen szoros összefüggés, mint ahogy azt a tandíj-pártiak próbálják beállítani <szemkontaktus>. /20. információközlés, metainformáció/

NK: Úgy tűnik, ez sokak számára egyértelmű <szemkontaktus, előredől, halvány mosoly>, de vannak olyanok, akik ezt nem értik. Köszönöm, hogy eljött <bólint, szemkontaktus>. /21. a téma lezárása, köszönet kifejezése/

SL: Én is köszönöm. /22. köszönet viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Szijjártó Péter
2009.10.26.

7 perc 27 másodperc

főtéma: a szocialista kormány törvényjavaslata a korrupció visszaszorítására

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): A Rájátszás vendége Szijjártó Péter, Jó estét képviselő úr! <mosoly, szemkontaktus> /1. a vendég bemutatása, köszöntése/

Szijjártó Péter (a későbbiekben SZP): Kezeit csókolom. Jó estét kívánok. /2. köszönés viszonzása/

NK: Mi a baj ezzel a törvényjavaslattal,... hiszen Bajnai Gordon<szemkontaktus, fej oldalt billentése> elmondta, hogy ez pontosan beilleszkedik a baloldali kormányok eddigi korrupcióellenes tevékenységébe <szemét lehunyja, előreszegett fej, mosoly>, hiszen ott volt az üvegseb törvény, ha emlékszik rá, <kezek érvelő mozdulata> vagy mondjuk az új közbeszerzési törvény <szemkontaktus> ? /3. információkérés/

SZP: Hát, ő a baloldali kormányok..ő <szemkontaktus, bólint, szemöldök felemelése> nem korrupcióellenes, hanem korrump tevékenységet folytattak^ <fej oldalra fordul>, az elmúlt esztendőben folyamatosan csúsztuk vissza azon..a..világranglistán, ami ugye, arról szól <szemöldök felemelése, bólintás, szemkontaktus>, hogy ki mennyire küzd jól, <szemöldök felemelése, fej jobbra-balra fordítása, szemkontaktus> vagy eredményesen a korrupció ellen és hol próbálják a kormányzati politikai szintről leginkább kiirtani a korrupciót <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, Magyarországon ez nem sikerült, hiszen a Gyurcsány – Bajnai korszak egyik <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint> legfontosabb jellemzője az, hogy a kormányzati szintre emelte <pislant, bólint> a korrupciót^, ezért is vesztette <bólint, szemkontaktus> el a hitelét külföldön és belföldön <jobbra-balra fordul, szemkontaktus > egyaránt ez a kormány^, ezért is van az, hogy..ő, hogy..aa nemzetközi szervezetek <jobb kéz partner felé mozdul az asztalon> folyamatosan arról tudósítanak <bólint, szemkontaktus>, hogy Magyarországon nem a valós teljesítmény, hanem a kormányzati kapcsolatok és jó helyre befizetett 15-20 százalékok <jobb kéz érvelő mozdulata, szemöldök emelése>, ahogy hangzott ez a felvezetésben, döntenek arról, hogy ki juthat előrébb vagy ki kaphat meg egy ilyen megbízást. 7 és fél éve kormányoznak <szemkontaktus, fej oldalra fordul> szocialista, szabad demokrata kormányok ő.. Magyarországon <maga elé néz>, Magyarországon ..gyakorlatilag hét és fél éve tart <bólogat, a kamerába néz> a Gyurcsány – Bajnai korszak^, és ebben az időszakban <fej oldalt billen, szemöldök felemelése> semmilyen érdemi lépés nem történt <fejingetés> a korrupció ellen^, emlékezzünk rá <fej oldalra fordul> nagyjából hasonló bejelentést tett Gyurcsány Ferenc néhány hónappal <fejingetés, tekintet a kamerába néz> vagy talán egy évvel, vagy ki tudja <fejingetés, szemkontaktus>, ezelőtt^, mert foganatja nem sok lett <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>. Állandóan egymást érték a <fejingetés> közélet kifehérítését, megtisztítását célul kitűző javaslatok, amiknek aztán volt egy közös pontjuk <szemkontaktus, merev arc, fejingetés>, hogy semmit, de az ég egy adta világon semmit <előredől, fejingetés, szemkontaktus> nem adtak [elő]. /4. információközlés, minősítés, a kormány intézkedéseire vonatkozó metainformáció/

NK: Most arra hivatkozik a kormány, hogy <fej oldalt billentése, szemkontaktus> szakmai szervezeteket kérdezett meg <bólint, szemkontaktus>, amelyek igazán hitelesek. Itt a Transparency International, vagy az Amerikai Kereskedelmi Kamara <fanyar mosoly, előredől>. Hát, ők biztos olyan tanácsokat adtak, amelyek valóban <előredől, szemkontaktus, fejét előreszegezi> használható ötletek a korrupció elleni <előrenyújtja fejét> harcban, nem? /5. információközlés, ugye-kérdés/

SZP: A helyzet az, ...hogya olyan emberek akarják használni ezeket a tanácsokat, akikkel maguk is a korrupció, ..hát mondjuk így melegágyát biztosítják <gúnyos mosoly, előredől, szemkontaktus> azok számára, akiknek erre van fogékonyságuk <fanyar mosoly, maga elé néz>, vagy erre van kompetenciájuk^, akkor én azt gondolom, hogy lehet bármilyen jó <fejngatás> szándékú vagy jó is maga a tanács <bólogat, szemkontaktus>, lehet az bármilyen hozzáértő helyről érkező <fejét jobbra-balra fordítja, szemöldökét emeli, maga elé néz>, annak a végeredménye semmi <fejngatás, szemkontaktus> nem lesz. Abban egyetértünk, hogy Magyarországon <bólogat, maga elé néz> a közbizalmat helyre kell állítani <szemkontaktus>. A közbizalom helyre állítása nélkül stabil kormányzás, és a válságból való kilábalás, az ország megújítása <szemkontaktus, előrenyújtja fejét, jobbra-balra dől> elképzelhetetlen. De, akkor fog helyre állni Magyarországon a közbizalom ... <hátradől, szemöldökét felemeli>, főleg a vezetők, a politikai vezetők iránti közbizalom^,... hogya mindazok <szemkontaktus, bólogat>, akik ide juttatták az országot, hivatali visszaéléseket követtek el <maga elé néz, fejngatás>, akik döntéseikkel <szemkontaktus> lerontották Magyarország pozícióját, az embereket mély <szemkontaktus, fejngatás> szociális válságba sodorták^, ...azok az emberek majd <bólogat, a kamerába néz> a megfelelő eljárások során a megfelelő ítéletekért, ítéleteket <bólogat, szemöldökét felemeli, szemkontaktus, gúnyos mosoly> elfogadva vállalják a felelősségét mindannak, amit tettek <bólogat, szemkontaktus majd maga elé néz>. Majd akkor helyre fog állni a közbizalom <gyorsabb beszédtempó, tekintet a kamerába néz>, nem hangzatos hétvégi bejelentéseken múlik mindez <szemkontaktus, fejngatás>. /6. metainformáció, véleménykifejtés/

NK: Nem lehet a jó szándékot látni abban, hogy ők azt mondják <előrenyújtott áll, felemelt szemöldök, szemkontaktus>, hogy nem kell egy új hivatal, hanem egy régit átalakítunk. Hát, most ez az átalakítás olyan <körbe forgó szemek, fejngatás> 50 millió forint <lehunnya szemét, oldalra billenti fejét, halvány mosoly>, aztán egy éves működtetés meg kétszázötven millió <fejngatás, szemkontaktus>. /7. információkérés, eldöntendő kérdés/

SZP: Hát,... ugye szokták azt mondani, hogy ha van valami probléma, amit nem akarsz, vagy nem tudsz megoldani, akkor hozzád ..rá ..létre egy bizottságot <mosoly, szemkontaktus, bólintás>, hogya meg úgy tűnik, hogy ezt a mondást meg lehet most továbbfejleszteni <mosoly, tekintet a kamerába> át Bajnai-módra, ha valami problémát meg végképp el akarsz tussolni <szemkontaktus, fej oldalra fordítása>, akkor mindenfajta szervezeti és intézeti átszervezésekbe bújtasd és csomagold bele az egészet^ <szemöldök felemelése, maga elé néz>, hát, én azt gondolom, hogy teljesen mindegy <fejngatás, szemkontaktus>, hogy ez a kormány mit mond a korrupcióról <fejngatás, szemkontaktus>, mit mond a korrupcióellenes harcról, hiszen az emberek nem bejelentések alapján, hanem a valós érzékelés, meg a valós tapasztalás <bólogat, fejét oldalra fordítja> alapján hozzák majd meg a döntéseiket, és minden ember láthatja <bólogat, szemöldökét felemeli> Magyarországon, hogy az elmúlt hét és fél esztendő <maga elé néz>, az a korrupció kormányzati szintre való emelésének az időszaka volt <bólogat, egyenes tekintet a kamera felé>. És ezt, még egyszer mondom, egy-egy ilyen bejelentéssel <fejngatás, szemkontaktus> nem lehet ..ö..meggátolni, vagy visszafordítani vagy visszacsinálni <fejngatás, kamerába néz>, s hát, még egy dolog <fej oldalt billentése, maga elé néz, fejngatás>, bejelentésekkel tele a padlás <szemkontaktus, bólintás>. Tehát, konkrét törvényjavaslat <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, parlament által elfogadott új jogszabály még se..soha..nem született <hehezetes nevetés>, ami ebbe az irányba mutatott volna <összeszorított ajkak, szemkontaktus>. /8. véleménykifejtés, a kormány intézkedéseire vonatkozó metainformáció/

NK: A bejelentő védelmi csomagról mi a véleményük? Nekünk, magyaroknak, ez, hogy .. árulkodj egy kicsit, és kapsz egy szem kockacukrot, egy kicsit rosszul hangzik, mert <szemkontaktus, előredől, bólint, halvány mosoly> nekünk voltak ta -pasz -talataink <hehezetes beszéd, kezek érvelő mozdulata az asztalon, előrenyújtott fej, szemkontaktus> az

ötvenes években. De, arra hivatkozik a kormány <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy Amerikában is van ilyen. Tehát, védjük azt aki bejelent <fejngatás, lehunyja szemét>, esetleg ezért őt elbocsátják, adjuk oda, mondjuk a kieső fizetésének a 75 százalékát <fej oldalt fordul, szemkontaktus> /9. információkérés, véleménykifejtés, metainformáció/

SZP: Á..ö.. nagyon fontos persze <bólogat, szemkontaktus> az, hogy mi történik Amerikában^, csak..ö..hát, mi itt élünk <fanyar mosoly, fej oldalra fordul, szemkontaktus> Magyarországon. Tehát, a attól mindig is óvtunk mindenkit <fejngatás, fejét előreszege, szemkontaktus> minden szempontból, minden ügyben <fejngatás, tekintet a kamera felé> általánosságban is, hogy mondjuk külföldön, <száját félrehúzza, jobbra-balra billenti fejét> adott esetben <fejngatás> jól működő rendszereket is egy-az egyben <maga elé néz, fanyar mosoly> átültessünk ide, mert ez nem Amerika^, hanem Magyarország^... <fejngatás, szemkontaktus> , itt ugye, más...fajta <nevet, mosolyog, szemkontaktus> történelmi tapasztalások vannak <maga elé néz, mosolyog>, az ország elmúlt évtizedei .. azok nem pontosan <fej oldalra fordul, bólint, szemkontaktus, mosoly> úgy alakultak, mint az Egyesült Államokban, hanem egy kicsivel szomorúbban <szemöldökét megemeli, bólint, maga elé néz>^, ..ö..tehát, én ...az összes ilyen <felfelé néz> öö..összehasonlítást, nagyozolásnak <fej oldalra fordul, szemkontaktus>, meg nem is tudom, ilyen rossz példa keresésnek, meg rossz iránymutatásnak tartom <fejngatás, szemkontaktus>. Szóval, ...igen rossz az <bólogat, szemkontaktus>, ha egy javaslatot egy kormány úgy akar megvédeni, hogy arra hivatkozik, hogy Amerikában is így van <bólint, szemkontaktus>. Ez egy fontos dolog, csak azt gondolom <bólogat, mosolyog, szemkontaktus, fejngatás>, hogy önmagában még egy magyarországi jogszabály szempontjából <nevet, fej oldalra billen, szemét lehunyja>, még nem sokat jelent. /10. információközlés, metainformáció/

NK: A másik dolog, pedig az a jogvédőket izgathatná egy kicsit <jegyzeteibe néz>, hogy a bejelentőket védjük, akkor a feljelentetteket vajon védjük-e. Mert fordított eset is elképzelhető <szemkontaktus>, hogy megvádolnak valakit alaptalanul, nem? /11. metainformáció, eldöntendő kérdés/

SZP: Hát, igen <szemkontaktus>, és azért a hamis vád intézménye, vagy büntette...az egy ..öö ..fontos kérdés, hiszen láttuk, hogy az elmúlt években a politikai hatalom <szemkontaktus, jobb kéz rakosgató mozdulata> hogyan próbált meg tönkretenni embereket hamis vádakkal, nevük bemocskolásával^, s persze utána bírósági döntések két-három-négy...öt nyolc-tíz ..he-he év múlva <nevet, szemkontaktus, kéz rakosgató mozdulata> kimondták annak az ellenkezőjét, de akkor már az ember mégsem tudja teljes egészében <fejét oldalra billenti, szemét lehunyja> lemosni a szégyenfoltot magáról <maga elé néz>. Nem tudja a kiesett jövedelmet <bólogat, maga elé néz>, amiről az előbb <szemkontaktus> beszéltünk, vagy a kiesett lehetőségeket meg az elvesztegetett esztendőket pótolni^, tehát, azért ezt meg kell vizsgálni <bólogat, szemkontaktus>, fontosak a részletkérdések <kamerába néz>, de azért szépen még egyszer én azt gondolom <bólogat, maga elé néz>, hogy akkor fog helyreállni Magyarországon majd a közbizalom <bólogatás, fej oldalt billentése, szemkontaktus, majd maga elé néz>, meg a vezetés iránti bizalom, hogyha mindenki <szemkontaktus, bólogatás> vállalja majd azért a felelősséget, amit tett <bólint, szemkontaktus>. És az elmúlt hét és fél év kormányai, kormányzati szereplői, vezető tisztségviselői <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólintás> vállalják a felelősséget <szemöldök felemelése, maga elé néz>, és mondjuk, a felelősségre vonás megtörténik. /12. információközlés, a kormányra vonatkozó korábbi metainformáció ismétlése/

NK: Lehet, hogy ahogy közeledünk az új választáshoz, nincs igazán akkora jelentősége, de már hallom előre, amikor <szemkontaktus, mosoly, bólintás>, Önök nem szavazzák meg ezt a javaslatot <bólogat>, akkor azt lehet mondani, hogy kérem szépen, a Fidesz <oldalra billenti fejét, halvány mosoly> mint ellenzéki párt <szemkontaktus>, és ugye, kormányzó erővé

szeretne válni <szemöldök felemelése>, nem támogatja a korrupció ellenes harcot. /13. véleménykifejtés, provokatív kérdés/

SZP: Hát, szerintem, egy olyan párt részéről adott esetben egy ilyen kommunikációs <jobbra-balra pillant, maga elé néz> irány az nehezen lesz védhető, akinek mondjuk <előrehajol, maga elé néz>, öö..hetedik kerületi ügyek <kamerába néz>, komplett sukorói balhé <szemkontaktus>, Bábolna, a kormányzati negyed <előredől, szemöldökét felhúzza, szemkontaktus>...és így tovább, és így tovább..<maga elé néz>, mindezek..öö.. hogy is mondjam, felrőhatók, milliárdok, nemcsak száz milliók, milliárdok <szemkontaktus, felemelt tekintet> tűntek el és vándoroltak szocialista és szabad demokrata párthoz közeli zsebekbe <fej oldalt billentése>, a holdudvar hízott belőle <maga elé néz, bólint>, az emberek..meg <nevetés> folyamatosan nyögik a megszorításokat <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése>, nehezebb az életük, nem kéne sanyargatni az embereket <maga elé néz>, ha a kormányzati negyed soha meg nem épült épületegyüttesére nem költöttek volna 13 és fél milliárd forintot <szemöldök felemelése, homlokráncolás, bólint, maga elé néz>, ...egyébként nem kéne most pénzt elvenni a mentőktől, a tűzoltóktól, a gyerekétkeztetéstől, meg még a rák betegek szervezetétől <fejingálás, előreszegett fej, szemkontaktus>. Ennyire egyszerű volna az egész. <ajkak összeszorítva, rosszalló tekintet> /14. a kormánypártra vonatkozó metainformáció/

NK: Köszönöm, hogy eljött. /15. köszönet kifejezése/

SZP: Igen, én is köszönöm. /16. köszönet viszonzása/

Hír Tv
Rájátszás
Nagy Katalin- Tarlós István
2008.01.03.

8 perc 45 másodperc

főtéma: az SZDSZ új kiadványa, amelyben Budapestet liberális városnak nevezi

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): Jó estét kívánok. Szoknunk kell még ezt az új dátumot, hiszen 2008-at írunk már[^], január harmadika, csütörtök van. Régi tapasztalat[^], 'gyümölcséről ismerszik meg a fa'. Az évek óta folytatott szociál-liberális gazdaságpolitika meghozta a várt eredményt. <kimért mosoly>

Míg a multinacionális cégek 10-12%-kal bővültek tavaly[^], a hazai vállalkozások 15%-kal vannak mínuszban. Írjuk fel ezt is a kormány sikerei közé. De lássuk, miről lesz még szó a mai Rájátszásban. <filmbejátszás: Hülyék vagytok, úgysem lehet minket leváltani- ez a kormánykoalíció üzenete, legalábbis Tarlós István szerint>/1.köszönés, a kormány metanyelvi értékelése/

NK: Az SZDSZ nemcsak óriásplakátokon és napilapokban hirdeti az általa reformnak nevezett egészségbiztosítás átalakítását[^], hanem megjelentetett egy négy oldalas kiadványt is[^], amelynek címe *Liberális város*. Stúdiónk vendége Tarlós István, a fővárosi önkormányzat FIDESZ-KDNP frakciósövetség vezetője.< Tarlós felé fordul, mosoly, szemkontaktus> Jó estét kívánok.

/2. kiegészítő információadás, vendég üdvözlése/

Tarlós István (a későbbiekben TI):Csókolom, Jó estét kívánok.<mosoly, szemkontaktus>

/3. köszönés fogadása, viszonzása/

NK: Nem tartja ön egy kicsit optimistának <szemkontaktus>, ezt a bizonyos címet, hogy liberális város?/4. információkérés, saját szempont megfogalmazása/

TI:<torokköszörülés> /5. paralingvisztikai jel, nemtetszés kifejezése/

NK: Hát azért Budapest, ha nem is az országos átlagot vesszük, mert ugye <szemkontaktus>, országosan 1% az SZDSZ támogatottsága, de 10-11 %-nál nincs több támogatója a fővárosban sem. /6. érvelés a saját nézőpont mellett, információközlés/

TI: Mindenekelőtt boldog új évet kívánok minden kedves nézőnek <jóvialis mosoly, szemkontaktus>. Nem furcsa, 2008-at írunk már[^], 2006-ban volt a választás[^], sokáig úgy érezte mindenki, mintha tegnap lett volna[^] <torokköszörülés> és dátum szerint már.....félidőbenfogunk járni ebben az évben.<lassú, kimért beszéd, mély sóhajlás> Nehéz volt nem megszólalni erre a kiadványra, ..khm.. a szabaddemokraták legújabb ...kampányújságjára[^] <szemkontaktus>..különösen azért....akkor, hogyha kérdezik róla az embert. Nézze, az hogy túl optimista, az enyhe kifejezés[^],..khm... a magam részéről én ízléstelennek tartok egy ilyen kiadványt[^] a..város és az ...ország jelenlegi helyzetében. Senkinek nem kell ...különösebb erkölcsi magasságokból politizálnia[^], az soha nem szimpatikus <fejngatás>, és nincs ebben és nincs politikai gondolkodói kör hiba nélkül, de azért mindennek van határa.<szemkontaktus, lassú, artikulált beszéd> Sorra derülnek ki azok a problémák[^],... és tulajdonképpen azt kell mondjam, hogy a főpolgármester úr még az utóbbi időben viszonylag korrekten nyilatkozik a ... pártja elfogultabb politikusaihoz képest, hiszen a költségvetési koncepciójában a fővárosnak is elismeri,... hogy mindazok a problémák, amiket több, mint egy év óta sorolunk, ...ezek valós és létező problémák, akár a metróépítés nehézségeiről, akár a BKV gondjairól, akár általában a fejlesztések visszafogásáról vagy működési szigorításának ilyen ütemű képtelenségeiről beszélünk[^]. /7. nézők köszöntése, információadás, saját álláspont kifejtése, a városvezetés negatív értékelése, 'elítélendő' minősítés, propaganda/

NK: Na, de mért nincs következménye, [hogyha] <szemkontaktus, mosoly> /8. információkérés/

TI:[hát] /9. szándék a válaszadásra/

NK: elismeri? /9. információkérés befejezése/

TI: Ez furcsa, hogy ebben az országban a kommunikációval szörnyű nagy problémák vannak^... Kénytelen vagyok megint a szabad demokraták...legutóbbi időben tanúsított viselkedésformájára utalni^, ...emlékezzék vissza <szemkontaktus> és nyilván a kedves nézők is emlékeznek rá, hogy milyen felháborodva fogadták, amikor elkezdtek a népszavazási kampányt^ arra hivatkozva, hogy a köztársasági elnök még ki sem tűzte az időpontot és lám-lám, a népszavazás támogatói, Orbán,..hm, Kubatov, Tarlós és a többiek kampányolnak...khm...., most azzal találjuk szembe magunkat, hogy most sem tűzte még ki a köztársasági elnök úr a népszavazás időpontját, de az SZDSZ ugyanúgy elkezdett kampányolni, azzal a különbséggel, hogy láthatólag mérhetetlen összegeket fektet ebbe a kampányba. Tehát ő két vonulaton jelenik meg most a probléma, egyrészt a város működtetése és fejlesztési problémái kapcsán, másrészt a népszavazás kapcsán. Itt a felvezetőben hallottam fél füllel, hogy idézték a..khm..megjegyzésemet az SZDSZ népszavazás körüli kampányára vonatkozólag^. Igen, ezt nem lehet másként értelmezni ^ ..<szemkontaktus>és ideje megint egyszerűen fogalmaznunk <mérsékelt bólintás> hiszen hetek óta nem hallunk mást, mint azt, hogy mit erőlködtek öö, eleve kudarcra van ítélve a népszavazás szertünk –mondják ők^, nincs is tétje, hiszen úgyse lehet minket leváltani. Ezt nem lehet másképp értelmezni. Ne kínlódjatok! Mit hülyéskedtek, Úgyse tudnak, tudtok minket leváltani <kitárt kezek, mindkét hüvelykujj felfelé, kezek merőlegesen az asztalra, fel-alá mozdulat>... Nincsenek válaszok a népszavazás tartalmi kérdéseire^ és a valós közvetett üzeneteire^ csak ez a több, mint cinikus reakció^<szemkontaktus>... és ennek a súlykolása az emberekbe, ami biztos vissza fog ütni, hogy úgyse lehet minket leváltani, akármit is csinál[tok] /10. információközlés, az SZDSZ kiadványának metanyelvi értékelése/

NK: [Azt] mondja, nincsenek válaszok <szemkontaktus>. Hát arra **van válasz**, hogy hová tűnt az 580 millió forint^, ami itt az útfelújítások során egyszerűen csak eltűnt <számonkérő intonáció, túlzott dallamosság>, merthogy az új.. az utat nem újították fel belőle, azt önk ellenőrizték. <bólint, mosolyog> /11. információkérés formájába bújtatott metanyelvi értékelés, vád/

TI: Nézze, ..khm. <szemkontaktus> nem én foglalkozom ezzel az ügyel közvetlenül, de...hm.. bánjunk ezzel..hm..óvatosan. Én inkább.. olyat sejtek, ami..hm..nem sokkal kisebb baj, de azért kisebb, nem gondolom azt, és annak nincs is jele, hogy a főpolgármester úr vagy a környezete ezt a pénzt hazavitte volna, nehogy bárki félreértse^,... itt inkább annak az alapos gyanúja merül fel és sok minden ezt támasztja alá, hogy valótlan adatokkal pályáztak <mérsékelt bólogatás> az útfelújítások esetében a.. Közép-Magyarországi Regio Regionális Fejlesztési Tanácsnál, részben uniós, részben hazai pénzeket öö lehet itt említeni^ és nem ott használták fel a pénzeket öö, ahol elnyerték, hanem másutt, ..te..tehát, hm.. ha ön elnyer a Baross tér <szemkontaktus> felújítására egy pénzt, azt nem használhatja fel a Kálvin téren^, a Kálvin térít a .. az Örs vezér téren és így tovább. Az, hogy egy egy km-s útból^ a számok most nem pontosak csak a példa kedvéér' említem^- 400 m-t megépítenek ott, ahol pályáztak rá, majd a maradék pénzeket másutt használják fel^, ez a rendszert ellenőrizhetetlenné teszi <fejngatás>, az elszámolási rendszerek ilyen megoldást nem ismernek^ [és tulajdonképpen] /12. a műsorvezető kijelentésének relativizálása, információ kiegészítés, magyarázat

NK:[Na de ha biztosak] lennének az igazukban, akkor...akkor tárgyrendbe vennék, nem? Vagy tárgysorozatba <kissé előredől, mosolyog, szemkontaktus> vennék és akkor tárgyalná a közgyűlés. /13. visszatérés a felelősség, következmény kérdéséhez, információkérés/

TI: Nézze, ez a furcsa, hogy...hogy hónapok óta húzódik ez az ügy^, két képviselőtársam, két jogász képviselőtársam kezdettől fogva foglalkozik ezzel^, nem mi kapartuk ki, nekünk

ezeket az anyagokat megküldték^ , főpolgármester úr valószínűleg érzi, hogy probléma van^, a főpolgármester elismerte, hogy valószínűleg ezeket a pénzeket vagy ezeknek jelentős részét vissza kell majd fizetni^ . Itt .kfm..személyes <szemkontaktus> véleményt mondok^, nem arról van szó, hogy Demszky Gábor jogi felelősségét látnám^, azt nem látom, hiszen nem állhat<fejngatás> ott minden utcasarkon^ és még egyszer mondom, nem vitte haza ezt a pénzt^ . Ellenben, mivel nagyon sok utcáról van szó, ismétlődik a probléma, a hiba, a szabálytalanság, ezért a városvezetés politikai felelősségét látom, de azt vastagon. /14. a kérdés részleges hátrítása, információközlés, saját vélemény kifejtése/

NK: Abban van politikai felelőssége a városvezetésnek^ <előredől, szemkontaktus, szemöldökét felhúzza, fejngatás, mosoly>, hogy 16 év után,... amikor végre elindul...tudják, ez a Bocskor- Boros fűrópajzs páros, aztán hirtelen megálltak? S azóta sem tudjuk, hogy lesz-e <nevet> 4-es metró és mikor lesz egyáltalán. /15. a partner határozott értékelésének kinyilvánítása céljából információkérés/

TI: Nézze, ez is egy olyan dolog, hogy .kfm..<szemkontaktus> ma az egyiknépszerű rádióba kaptam egy SMS-t, amikor szerepeltem, hogy : Tarlós úr, nem szégyelli magát,... nem tudja, hogy a jobb oldali kormány állította le 98-ban a metróépítést? <fejngatás> Már tulajdonképpen, ha valamit szégyellek,... szégyellek erre válaszolni. Azt tapasztalom^,.....és ezt bárki tapasztalhatja szinte, hogy az emberek túlnyomó többsége nincs abban a helyzetben ebben az országban, hogy a valóságtartalmát bárminek is ellenőrizni [tudja] <kéz felemelése> /16. a kérdés elhárítása, a korábbi üzenetek ismétlése/

NK:[Hát ezért] vannak önök, hogy elmondják, nem?< szemkontaktus, felemelt jobb kéz TI felé mutat> /17. a partner hitelességének hangsúlyozása/

TI: Igen^ <szemkontaktus> /18. nyugtázás/

NK: De a [metróberuházások] /19. visszatérés a korábbi kérdéshez/

TI: [rögtön] /20. szándék kifejezése a válaszadás folytatására/

NK[szerződését nem] /21. a kérdés feltevésének folytatása/

TI: [rögtön] /22. szándék kifejezése a válaszadás folytatására/

NK: Orbán Viktor [írta alá] /23. a kérdés feltevésének befejezése/

TI: [rögtön] befejezem a gondolatot, amit kérdezett, arra válaszolni fogok <szemkontaktus>, csak azt szeretném mondani, hogy ez borzasztó ebben az országban, mert a túlnyomó többség nem valaminek a valóságtartalma alapján <bólogat> ala...alakítja ki az álláspontját, hanem kizárólag aszerint, hogy melyik irányból, melyik forrásból nyeri az információt. <erős gesztikuláció, szemkontaktus> Hát először is, 1998-ban a költségvetést még a Horn-kormány készítette, s egy fillér nem volt benne a 4-es metróra. Másodszor is, hat éve nem Orbán-kormány van^, kiderül, hogy rossz a műszaki előkészítés, rossz a pénzügyi-jogi előkészítés, rossz szerződéseket kötöttek, állandóan csúszik a metróépítés és bizonytalan a pénzügyi fedezete is. Sokkal szívesebben beszélek az általunk elkészített városterről, a városkonceptióról, de amíg ilyen kiadványok születnek és ilyen kiadványokkal vezetik félre az embereket, amit az SZDSZ most bedobál a postaládákba és semmi köze a valósághoz^, addig kénytelen az ember a tényszerűsége.. reagálni, pontosabban a valótlanságokra bemutatni a tényszerű igazságot. /24. a kérdés megválaszolása, információadás, a városvezetés hibáinak ismételt hangsúlyozása/

NK: Legközelebb majd ezekről a tervekről beszélgetünk. <mosoly, szemkontaktus> Köszönöm [önnek, hogy eljött]. /25. beszélgetés lezárása, elköszönés/

TI: [Köszönöm én is]. Szép estét kívánok. <mosoly, szemkontaktus> /26. köszönés viszonzása/

Hír TV
Rájátszás
Nagy Katalin – Varga Mihály
2009.01.13.

8 perc 8 másodperc

főtéma: a költségvetés kritikája, IMF vezérigazgató látogatása

Nagy Katalin (a későbbiekben NK): A harmadik költségvetési változatot elfogadták az országgyűlés kormánypárti és alkalmi liberális támogatói <a kamerába néz>. De azóta sok jég zajlott le a Dunán <bólint, fej oldalt billen>. Például, a kormány megijedve a hétszáz ezres közalkalmazotti sztrájktól^, beígért némi ellentételezést <mesélő hangnem, fej oldalra billen, a kamerába néz>, a tizenharmadik havi bér helyett mintegy százhusz milliárdért. Erre a hírre egy kicsit felháborodtak a Nemzetközi Valuta Alapnál <szemöldök felemelése>, úgyhogy várhatjuk <bólogat, sóhajtv> a következő elvonást, jövedéki adó vagy ÁFA emelés formájában. A Fidesz elnökségi ülésén több minden szóba került^ köszöntöm a stúdióban Varga Mihályt <partner felé fordul, bólint, szemkontaktus>, a költségvetési bizottság ellenzéki elnökét^ <VM mérsékelt mosoly>, Fidesz alelnököt. Jó estét kívánok.

/1. témabevezetés, metainformatív információközlés a kormány költségvetési tetteivel kapcsolatban/

Varga Mihály (a későbbiekben VM): Jó estét kívánok. <bólint, mosoly, ajkak lebiggyesztve> /2. üdvözlés viszonzása/

NK: Kezdjük a költségvetéssel <sóhajtozva, fejingatással>! Ön nagyon súlyos szavakat jelentett ki a költségvetéssel kapcsolatban. <ajkak összeszorítása, szemkontaktus, visszafojtott mosoly> /3. indirekt információkérés, a partner korábbi kijelentésére utaló metainformáció/

VM: Hát, kénytelen voltam^, most már azért napok óta a szakmai sajtókban egy vita zajlik <bólint, szemkontaktus, emelt fő>, hogy mennyit is ér ez a <fej oldalra fordul, lefelé néz> költségvetés, hiszen, olyan sarokszámokra épült, amelyek időközben jelentősen eltértek attól <bólint, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, amit a való élet produkált <fej oldalt billentése>. Jobb lett volna, ha a való élethez igazodnak ezek a számok, /4. magyarázat, információközlés/

NK: De hiszen láttunk már erre példát, sajnos <bólogat, mosolyog, előredől> /5. kiegészítő információközlés/

VM: Láttunk már erre példát, és azt is hozzá tudom tenni, hogy <szemkontaktus> azért a Fidesz megint időben szólt <tagoltan, bólogatva>. Amikor a novemberi-decemberi vitája volt ennek az anyagnak <bólogat, szemkontaktus>, akkor elmondtuk, hogy messze van ez az anyag <szemöldök megemelése, fej jobbra-balra> a valóságtól^, még a negyedik változatban is <szemöldök megemelése>, s ennek ellenére az SZDSZ és az MSZP ezt mégis megszavazta. Na, most, eltelt két hét ebből az évből^, <fej oldalra fordul, kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>, és kiderül máris, hogy az infláció jelentősen eltér attól, amit ebben <bólint, szemkontaktus> az anyagban ..a parlament..többsége jóváhagyott^, hiszen az infláció mértéke kisebb lesz annál, amit <bólogat> a kormány várt <szemkontaktus>, 4.3 százalék környékén vártak és helyette kettő, kettő és fél környékén lesz^, a gazdasági növekedés mutatója szintén jelentősen eltér <bólint, szemkontaktus>, hiszen 21 százalékot terveztek, és most a tervek vagy a prognózisok szerint mínusz három, mínusz négy százalék is lehet ez a visszaesés. Tehát, ez a két szám <hangsúlyozva> eltér attól, amit a parlament elfogadott, ebből az következik, hogy a költségvetési <bólint, szemkontaktus> hiánynak a mértéke <bólint, szemkontaktus>, amit az IMF ugye, árgusszemekkel figyel, hiszen ez volt az a sarokszám, amire a huszonöt milliárd dolláros hitelt kaptuk^, tehát, hogyha a költségvetési hiány mértéke eltér, márpedig ebből a két számból az következik <bólint, szemkontaktus>, hogy el fog térni ettől a 2.6 százalékos szinttől <szemöldök összevonása, maga elé néz>, akkor sajnos a

kormánynak előbb vagy utóbb <bólint, fej oldalra billen, szemkontaktus> módosítani kell ezt a költségvetést <bólint, fej oldalra fordul, szemkontaktus>, tehát rendkívüli intézkedéseket kell életbe léptetni. Na, ezért mondtam <szemöldök felemelése, szemkontaktus, fej oldalt billentése> én azt, hogy két hét sem telt el és már nincs igazából költségvetésünk <fejngatás, szemkontaktus>, csak papírunk <halvány mosoly, szemkontaktus>. /6. információközlés, metainformáció/

NK: Ö..egykes számítások szerint ez a bevételekiesés akár kétszáz milliárd körül is lehet <mosoly, bólint> Ezt hogyan lehet, mivel lehet pótolni? Megint, megint újabb elvonással <bólint, szemkontaktus> /7. metainformatív kiegészítendő kérdés, információközlés/

VM: Tehát, úgy lehet számolni, hogy egy százalékos gazdasági növekedés öö..öő az körülbelül <fej mérsékelt ingadozása, maga elé néz> olyan kétszáz milliárd forint körüli kiesést jelenthet az államházt. kasszából <szemkontaktus, bólint>, na, most mivel kisebb lesz ez a növekedés, az infláció mértéke is kisebb lesz <bólogat>, emiatt a bevételek elmaradnak majd várhatóan <bólint>. Tehát, ebből áll össze az a kép <bólint>, hogy a hiány mértéke pedig nagyobb lesz <szemkontaktus, bólint>. A kormánynak többféle megoldása van^ <fejngatás, szemöldök megemelése, fej oldalt billentése>, öö csökkenthetné a kiadásokat, öö a felesleges öö, ebben a helyzetben elhalasztható állami kiadásokat - bútorbeszerzés, kommunikációs kiadások, új gépjárművek beszerzése -, ezeket nyugodtan el lehetne halasztani^ <homlokráncolás, szemkontaktus, előreszegett fej>,...nyugodtan tehetné azt, hogy..ö..hogy megpróbálja a gazdaságot más pályára állítani, mi erre tettünk javaslatot^, adócsökkentés,.. munkahely megtartása érdekében ki- és közép vállalkozások támogatása ügyében, ez eddig süket fülekre talált^ <szemkontaktus, fej jobbra-balra ingatása>, és amit ..mi szintén meglepve <bólogat> olvastam a mai sajtóban^, hát, adóemelésre készül ez a kormány <szemkontaktus, bólogat>, azt tervezik, hogy az ÁFA mértékét két százalékponttal emelni kívánják <maga elé néz, bólogat>. /8.válasz a kérdésre, információközlés, metainformatív megjegyzés a kormányra vonatkozóan/

NK: Az EP választás ebben az évben lesz. <tagolt beszéd, mosoly, szemkontaktus, előredő> A listában megegyeztek ma az elnökségi ülésen? <mosoly, emelt szemöldök, szemkontaktus> /9. információközlés, eldöntendő kérdés/

VM: Igen, ..a.. csupa fontos témát tárgyaltunk ma <széles mosoly, fej oldalra fordul, szemkontaktus>, és valóban az Európai Parlamenti választásra elkészült ..a... Fidesznek is a listája^ <fejngatás, szemkontaktus>....Nagy meglepetés nincsen rajta, tehát nem akarok itt elébe futni a dolgoknak, [hiszen] /10. információközlés, metainformáció/

NK: [Hány] hellyel számolnak egyébként?<VM torokköszörülése, meglepett tekintete> /11. kiegészítendő kérdés/

VM: Hát, ez nyilván függ a részvételi aránytól, és függ attól, hogy a Fidesz milyen támogatottságot kap^, én..öő..azért..öő azt ..<bólogat> tudnám..meg....célozni egy kívánatos szintnek, hogyha az Európa Parlamenti képviselői helyeknek a felét <szemkontaktus, bólogat> azért a Fidesz ..öő.. nyerné el. Tehát, az 50 százalékát <szemöldök megemelése, szemkontaktus, fej oldalt fordítása> ezeknek a mandátumoknak el tudnánk hozni^, szerintem erre azért van esélye <bólint, szemkontaktus> a Fidesznek^, és hát, azt is hadd tegyem hozzá, hogy ez a lista, habár elfogadásra került, de hétvégén az országos választmányi ülésen hagyja majd jóvá <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, csak az elnökség tehet pontot ennek a listának a végére. /12. információközlés, metainformáció/

NK: ..Konkrét neveket <mosoly, szemkontaktus, kérlelő hangnem> akkor majd hétvégén kérdezzünk? /13. a korábbi kérdés finom ismétlése/

VM: Nem mennék elébe <szemkontaktus, bólint>, azért annyit hadd áruljak el, hogy a lista vezetője az a személy lesz, aki..ezt a listát korábban is vezette <halvány mosoly, szemkontaktus>/14. finoman hártó válasz, részleges információ, metainformáció/

NK: Schmitt Pál. <tagoltan, bársonyos hangon> /15. információközlés/

VM: Hát, ... így van. <bólint, halvány mosoly, szemkontaktus> /16. megerősítés/

NK: Beszéljünk egy kicsit arról, hogy ugye <bólint, mosoly, szemkontaktus, előreszegett fej> ma itt járt a Nemzetközi Valuta Alap vezérigazgatója, elnöke <jegyzeteibe néz>. Mi annyit tudunk a hírekből, hogy tárgyalt a miniszterelnökkel, és..öö.. természetesen a Jegybank elnökével, de szerepelt a sajtóban, hogy feltehetően tárgyal Orbán Viktorral is <felemelt tekintet>, és talán még a Költségvetési Bizottság tagjaival is <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Ez megtörtént? /17. információközlés, eldöntendő kérdés/

VM: Így van^, <bólint, szemkontaktus> ..elég szokatlan egyébként, hogy az IMF vezetője <bólint, szemkontaktus> személyesen tesz látogatást egy országban, de hát.. Magyarország..exkluzívnak <fejngatás, szemöldök emelése, szemkontaktus> vagy kivételnek számít, hiszen az uniós tagországok közül egyedül szorult rá <bólogat, szemkontaktus> IMF hitelre, külső segítségre, másrészt pedig, ha belegondolunk, hogy Pakisztán, Ukrajna, Belorussziával vagyunk egy kalapban^ <szemkontaktus, összevont szemöldök>, akkor azért oda is kell ránk figyelni <bólogat, szemkontaktus>, hiszen nincs itt még..nem múlt még el a veszély Magyarország feje fölül. Na, ezért jött el <szemöldök megemelése, bólint, szemkontaktus> a..az igazgató úr^, és hát..valóban <emelt szemöldök, szemkontaktus>, nemcsak a kormány tagjaival, hanem az ellenzék vezetőivel is tárgyalt <bólogat, szemkontaktus>, és külön kérése volt az, hogy a Költségvetési <bólogat, szemkontaktus, fej oldalt billentése> Bizottság néhány tagjával tudjon találkozni^, erre a délután folyamán sor is került <bólogat>. /18. információközlés, válasz a kérdésre/

NK: Önök mit tudtak elmondani, vagy a bizottság tagjai mit tudtak elmondani, hogy <szemkontaktus, előrehajol> ők hogyan látják? Biztonságosnak látják ezt a konvergencia programot?<bólint, szemkontaktus> Látják a költségvetésben azokat a számokat, amelyeket majd a gazdaságélénkítésre fordítani kell? <felemelt szemöldök, szemkontaktus> Vagy fordítani kellene? <mosoly, szemkontaktus, fejngatás> /19. információkérés, kiegészítendő és eldöntendő kérdések/

VM: Hát, mindenképpen igyekeztünk arra fölhívni az igazgató úrnak a figyelmét <összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy..öö. Magyarországra oda kell figyelni, mert Magyarországon egyáltalán nincsenek rendben a gazdaság dolgai^, ugye, erről beszéltünk <bólogat, szemkontaktus>, a költségvetésnek az állapotáról, amely lényegében most már kezd elporladni, elenyészni <bólogat, fejngatás, szemkontaktus>, de hát ha belegondolok, hogy az árfolyam az elmúlt napokban mit csinált, ugyanazon a szinten van ma a forint árfolyama, mint 2008 októberében, a válság kellős közepén^ <fej jobbra-balra fordítása, szemkontaktus>, és ez nagyon sok embert aggaszt <bólogat, szemkontaktus, fej oldalra fordul>, hiszen a deviza alapú hiteleken keresztül, autó-, lakásvásárlás hitelei keresztül nagyon sok ember egzisztenciája, vagy jövedelme vagy megélhetése is függ. És elmondtuk azt is az igazgató úrnak, hogy <összevont szemöldök, szemkontaktus> legyen óvatos Magyarországgal szemben <szemkontaktus, bólint>, hiszen korábban, 2005-2006-ban, amikor ugyanebben a helyzetben volt <bólogat, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hasonló helyzetben az ország^, akkor azért az Európai Unió illetékeseit a kormány illetékesei félretájékoztatták, félrevezették^, <bólogat, fejngatás, szemkontaktus> tehát, nem árt utána nézni azoknak a számoknak, adatoknak, amelyeket ő Magyarországról kap. /20. információközlés, metainformáció/

NK: A jegybanki alapkamatról mondott véleményt? <mosoly, szemkontaktus> /21. eldöntendő kérdés/

VM: Nem, ez nem került szóba^ <fejngatás, NK bólint>, elsősorban arról beszéltünk, hogy..a mostani helyzetben kell-e a kormánynak intézkedéseket tennie^, és ..öö. hát, ugye itt az volt igazából <fejngatás, maga elé néz> a vitának a lényege, hogy az IMF az elmúlt években <szemkontaktus> konkrét programot javasolt egy országnak <egyenes tekintet>, most hátraarcot csinált, és most úgy fog adni pénzt Magyarországnak, hogy azt mondta, hogy

majd a kormány megoldja egyébként a problémát <bólint, szemkontaktus>. Nos, mi ettől félünk, hogy ez a kormány, nem hogy megoldja a problémákat <bólogat, szemöldök emelése, szemkontaktus>, hanem további problémákat fog gerjeszteni ebben az országban <bólogat, szemkontaktus>, ezért volna jó, hogyha az IMF..taján..talán jobban odafigyelne arra <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, ami az országban történik. /22. korábbi információ ismétlése, információközlés, metainformáció/

NK: Meddig tart a türelme a nemzetközi pénzügyi szervezetnek, havonta ellenőriznek, kéthavonta ellenőriznek <fej oldalt billentése, mosoly, szemkontaktus>, most úgy tűnik, minden hónapban jártak itt? /23. információkérés, kiegészítendő kérdés/

VM: Igen, elhangzott, hogy február 15-én, és május közepén is lesz egy <bólint, szemkontaktus> öö...riport <fej oldalt billentése, szemkontaktus>, ami nekünk rapport igazából, tehát, be kell számolnunk <szemöldök megemlése, szemkontaktus> arról, hogy mit végzett eddig az ország, és hát a nagy kérdés <összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy mi történik 2010 tavaszán, amikor azt a 25 milliárdos hitelt igénybe vesszük, várhatóan és ennek a végére érünk... <fejingatás, szemkontaktus>, hiszen akkor kiderülhet, hogyha nem történik semmilyen komoly intézkedés ebben az országban, akkor Magyarország 2010 tavaszán még rosszabb helyzetbe is kerülhet, mint amilyenben most van <bólogat, szemöldök megemlése, szemkontaktus>, ugye,... gondoljunk csak bele, hogy ebben az esztendőben a magasabb infláció miatt, várhatóan az emberek jövedelme, reáljövedelme 4-5 százalékkal fog ismét csökkenni^ <bólogat, szemöldök megemlése, szemkontaktus>,.....életszínvonalban mi nem közelítünk az Európai Unióhoz, hanem sajnos <bólogat, szemkontaktus, szemöldök megemlése>, távolodunk ettől^,... s 2010-ben ezt újabb problémákkal megfejteni <bólogat, szemkontaktus> az egy katasztrofális helyzetet is jelenthet az országnak <fejingatás, szemkontaktus>. /24. információközlés, metainformáció/

NK: Köszönöm, hogy eljött, és elmondta. <szemkontaktus> /25. köszönet kifejezése/

VM: Én is köszönöm. <bólint, szemkontaktus> /26. köszönet viszonzása/

M1
Az Este
Krizsó Szilvia – Draskovics Tibor
2008.02.15.
5 perc 39 másodperc
főtéma: Draskovics Tibor pénzügyminiszter jelöltsége

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Az Este vendége Draskovics Tibor. Jó estét kívánok.

/1. a vendég bemutatása, köszöntése/

Draskovics Tibor (a későbbiekben DT): Jó estét kívánok. /2. köszönés viszonzása/

KSZ: Már nem annyira ravasz és szakmailag hiú, mint régen? <előredől, szemkontaktus, jobb alkarján támaszkodik> /3. eldöntendő kérdés, személyeskedés/

DT:Ha ravasz és szakmailag hiú voltam, akkor vagyok is <szemkontaktus, bólint, halvány mosoly, fejingatás>. Nem változom olyan gyorsan <folyamatos fejingatás, mosoly, szemkontaktus> /4. visszautal a műsorvezető megjegyzésére, információközlés/

KSZ: Gyurcsány Ferenc nyilatkozta ezt Önnel kapcsolatban Debreceni József könyvében >hunyorító tekintet>, amikor arról kérdezték, hogy mért kellett Önnek elhagynia a pénzügyminisztériumot. Akkor úgy tűnt, hogy megrendült Önben a kormányfő bizalma <mosoly, szemkontaktus>. Ez a bizalom akkor most ezek szerint visszatért? /5.információközlés, utalás más forrásra, eldöntendő kérdés/

DT: A bizalom nem tért vissza <kimért beszédtempó, felemelt szemöldök, szemkontaktus>bocsánat, <mosoly, szemét lehunyja>, nem most tért vissza, természetesen. Ö..hozzáteszem<fejingatás>, az egy adott helyzetben hozott miniszterelnöki döntés volt^<szemkontaktus>, én természetesen <fej oldalra fordul, szemkontaktus, mosoly>, máshogy láttam azt a helyzetet <lehunyja szemét, oldalra néz>, de, hát, ilyen az élet rendje. 2006 óta <oldalra fordul, szemöldökemelés, szemkontaktus> nem viták nélkül természetesen^<szemöldökemelés, szemzugból szemkontaktus>,... de bizalommal dolgozunk együtt <bólogatás> a miniszterelnökkel. /6. metainformációs válasz, tagadó majd azt kijavító válasz/

KSZ: Hadd kérdezzek egy csúnyát, Ön bukott <előredől, jobb alkarra erősen rátámaszkodik, halvány mosoly, szemkontaktus> tárca nélküli miniszterből lett most pénzügyminiszter jelölt? /7. metainformációs eldöntendő kérdés/

DT: A legkevésbé sem <szemkontaktus, bólint>, legalábbis nem így gondolom <szemöldök felemelése, ajkak összehúzása>, és nem hallottam olyan mértékadó értékelést, amelyik ezt mondta volna. Ellenkezőleg <fej mérsékelt oldalra fordítása, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, ...én úgy gondolom, az a fajta munkamódszer, ahogyan nekiálltunk jó néhány kérdés megoldásának <bólint, szemkontaktus>, nekiálltunk a kormányzati munkán belül egy <bólogat, szemkontaktus>, egy összeszedettebb <kezek az asztal fölött kitért ujjakkal>, határozottabb, fegyelmezettebb, hozzáteszem gyorsabb munkához <bólogat, szemkontaktus>, annak látszanak az eredményei^ /8. elhárító válasz, saját vélemény kifejezése, hivatali beszéd, információközlés/

KSZ: De, látszanak az eredmények? ... Mert nagyon sokszor bírálják Önöket azzal, hogy nincsenek előkészítve a törvények <ujjakon soroló mozdulatok, lefelé néz>, hiányoznak hatástanulmányok <kamera DT rezenéstelen arcán>, amik elkészülnek, azok nem mindig azt támasztják alá, amik aztán döntés formájában megjelennek a közvélemény előtt, akkor ez azért mégse annyira teljesen százszázalékos. /9. eldöntendő kérdés, minősítő kritikára való utalás/

DT: Én nem állítottam, hogy tökéletes lenne a kormány működése^, de úgy gondolom, ...hogy <hunyorító tekintet, rezenéstelen arc>, bár, persze <bólint, fej oldalra billen, szemkontaktus, szemöldök felemelése>, ezekben a kritikákban mind van igazság <bólint>. Az

összkép ennél lényegesen jobb <fejngatás, szemöldök megemelése>, egy sor területen van komoly fejlődés, hozzáteszem, .. a <maga elé néz> kormány munkája jelentős részben törvényalkotásban <szemkontaktus, bólint>, más döntések meghozatalában látszódik először. Ott szerintem, már látszik a fejlődés <bólint, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, de még kevésbé látszik a fejlődés, el kell ismerni. Hogy ezt elvigyük az emberekig <jobb kéz hüvelykujjal felfelé az asztalon>, az állami intézmények mindennapos működésében érződjék az <bólint, szemkontaktus>, hogy mást és másként kíván a kormány tenni <fejngatás, szemöldök emelése, szemkontaktus>. Hozzáteszem, igazságügyi és rendészeti miniszterként <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> egyik legfontosabb dolgom az, hogy az állam <szemkontaktus>, azokat a feladatokat, amiket el kell látnia, s amiket persze intézményein, megbízottain keresztül láthat el <bólint, szemöldök felemelése, KSZ jobb kezén támaszkodik az asztalon, szemkontaktus, oldalra dőlt fejjel méricskéli vendégét>, azokat határozottan, színvonalasan, az emberek számára szolgáltatásszerűen <szemöldök felemelése, szemkontaktus> lássa el <bólogat>, bízhasanak az emberek abban, hogy amiért - idézőjelben mondom - <kézmozdulatok is idézőjelet rajzolnak> az államot tartják, azt az állam, akkor és úgy <fejngatás, előreszegett fej, szemkontaktus> megteszi és számíthatnak rá./10.információközlés, metainformáció, saját vélemény kifejezése/

KSZ: De ezt mért nem tudta megcsinálni Takács Albert <hátrahúzza bal vállát, szemkontaktus, alsó ajkak leejtve>,... aki nemzetközi jogász? <kamera a szemét lehunyó, mosolygó DT-n>/11. információkérés, kiegészítendő kérdés/

DT: Nem hiszem, hogy ő <élénk fejngatás>, ildomos dolog lenne az elődünk ő munkáját értékelni <fej oldalt billentése, homlokráncolás, provokáló tekintet, szemöldökemelés>. Én előrenézek^ <szemkontaktus>,... a feladatok jó része természetesen változatlan, más a miniszter,... más a stílusa <szemkontaktus, felhúzott szemöldök> némileg változnak a hangsúlyok./12.metainformáció, információközlés/

KSZ: A hangsúlyváltozáson mit ért? Előterbe kerülnek a rendészeti kérdések <szemkontaktus, fej mérsékelten oldalra fordul>, vagy... inkább az igazságügyi területre teszi a hangsúlyt <kezek rakosgató mozdulata>./13. kiegészítendő kérdés/

DT: Ööö én nem így...öö nem így húznám meg a választóvonalat <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Én úgy húznám meg a választóvonalat, hogy mit is várnak az emberek <felcsücsörödő ajkak, felemelt szemöldök, szemkontaktus>.... És visszatérnék oda,... amiről az előbb beszéltem <jobb kéz a levegőben, összecsípett ujjakkal, szemkontaktus>. Szerintem azt várják <jobb kéz egyenes tenyérrel föl-alá, behunyt szemek, emelt szemöldök>, ...mondjuk a jogvitákat, azokat zárják le^, és ne csak folytassák. Hogyha valahol szabálytalanság van^, annak legyen világos következménye <hunyorít, fejét oldalra billenti>. Hogyha bünt követnek el, azt kövesse egyértelmű, világos [büntetés.]/14. információközlés, metainformáció, feltételezés megfogalmazása a közönség elvárásával kapcsolatban/

KSZ: [Na, de Ön szerint]/15. szóátvételi szándék kifejezése/

DT: [Az állam működjön] kiszámíthatóan <halvány mosoly, szemkontaktus, nyílt ajkak>, ezeket kell jogszabályban <jobb kéz föl-alá mozdulata, fejét felszegei, szemöldökét felemeli> meg ott, ahol erre az államnak eszköze van, jogszabályon kívüli eszközökkel elérni./16. információközlés/

KSZ: Azt..nyilatkozta, hogy a minisztériumban nem tervez személycseréket <jobb alkaron támaszkodik, bal kéz felfelé mutat, maga elé néz>, de, mondjuk, tervez-e személycseréket a rendőrség élén <előredől, szemkontaktus>./17. információközlés, eldöntendő kérdés/

DT: Világosan elmondtam <fejngatás, szemkontaktus>, ...és komolyan is gondolom. A rendőrség maga, de egyébként az egész minisztérium egy jelentős átalakulási folyamat végén van <fejngatás, szemkontaktus, fej oldalt billentése, szemöldök felemelése>. Én pedig kívülről jövök. Nincs se ok^ <szemöldök felemelése>, ...se ő indok arra, hogy érdemi átalakításban gondolkozzak most <szemkontaktus>, szerintem a rendőrségnél mindenképpen

a stabilitás a döntő kérdés <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, lehetőséget kell adni azoknak a vezetőknek, akik néhány hónapja vették át az irányítást, hogy bizonyítsanak <fej oldalt fordítása, szemkontaktus, felemelt szemöldök>. Az én dolgom, nem az, hogy most fölforgassam,... hanem hogy világos követelményeket támasszak és számon kérjem ezek teljesítését <szemkontaktus>./18.információközlés, metainformáció/

KSZ: Mekkora erővel készülnek március 9-ére, ... <szemkontaktus>vagy mondjuk március 15-ére?/19. kiegészítendő kérdés/

DT: Ö... ha majd <bólint, szemkontaktus, pislantás> hivatalban leszek, akkor részletesen tájékozódni fogok erről <mosoly, bólintás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és abban a mértékben, amilyen mértékben ez a közvélemény számára indokolt és érdekes lehet <fejingálás, szemkontaktus>, akkor erről tájékoztatást fogunk adni. Egy biztos <fej oldalt billentése, szemöldök megemelése, homlokráncolás>, ebben biztos vagyok. A rendőrségtől azt várom el, de nem én, az ország^ <fejingálás, felemelt szemöldök, szemkontaktus>, hogy biztosítsa mindazok jogait, akik <bólogat, jobb kéz föl-alá> tüntetni, ünnepelni, demonstrálni akarnak^ <előreszegett fej, szemkontaktus, jobb kéz a levegőben>, mindenkiről beszélek, meg azokat is, akik csak sétálgatni szeretnének <fej oldalt billentése> egy március közepi öö délelőttön <fej magasra emelése, pislantás>. Mindenkinek a jogait védeni és biztosítani kell, ez a követelmény a rendőrökkel szemben <felemelt szemöldök, oldalra fordított fej, szemkontaktus>, remélem, hogy teljesíteni is fogják./20.metainformáció, hivatali zsargon/

KSZ: Előbb azzal kezdtem ..az Ön bemutatását <jobb alkarján támaszkodik, szemkontaktus>, hogy ugyan a kormányzóvivő azt mondja, hogy nincs szó kormányátalakításról, de azért mégis folyamatosan vannak személycserék <előredől, szemkontaktus, majd lehunyja szemét>. ...Várhatóak-e további személycserék, Önnek van-e erről tudomása, Lamperth Mónika illetve Hiller István neve lebeg a köztudatban mint akiknek távozniuk kell./21.eldöntendő kérdés/

DT: Ha esetleg <ironikus mosoly, szemkontaktus> lenne is tudomásom,... ahogy nincs <bólint, mosolyog, szemkontaktus>, természetesen akkor sem az én tisztem ezt elmondani <bólogat, szemkontaktus>./22. metainformáció/

KSZ: Köszönöm, hogy itt volt nálunk./23. köszönet kifejezése/

DT: Köszönöm szépen. /24. köszönet/

MTV AZ ESTE

2009.02.06.

Krizsó Szilvia – Fodor Gábor

10 perc

főtéma: az SZDSZ hatpontos válságkezelő csomagja

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Jó estét kívánok. Az SZDSZ hatpontos válságkezelő csomagot javasol a kormánynak, amelyben szerkezeti reformot sürgetnek a közszféra szinte minden szintjén <a kamerába néz, előredől, jobb karján támaszkodik>. A párt emellett <szemöldök megemelése> versenybarát szabályozást szeretne[^], illetve azt, hogy a kormány szinte azonnal kezdje meg a cselekvést. <a fej felemelése, hátradől, vendég felé fordul> Az Este vendége Fodor Gábor, a Szabad Demokraták Szövetségének elnöke.<kamera Fodor Gáboron, mosolyog> Jó estét kívánok. /1. köszönés, információközlés, a vendég bemutatása/

Fodor Gábor (a későbbiekben FG): Jó estét kívá[nok]. /2. köszönés viszonzása/

KSZ: [Elnök] úr[^], az önök frakcióvezetője, Kóka János ma tartott egy sajtótájékoztatót, és én igazán nem akarom önöket megsérteni[^], de <gyors beszédtempó, kezek elemelve az asztaltól, szemkontaktus> ezen, tulajdonképpen semmi újat nem mondtak, csak amit már hetek óta mondogatnak, most összefoglalták hat pontban. <jobb váll leenged, karok támasztva az asztalon> <kamera FG-n, mosolyog> Ennyire sikerült csak jutni két nap alatt?[^]<halvány mosoly, szemkontaktus> /3. információközlés, minősítő megjegyzések a meghívott pártjának tevékenységeiről, metainformáció, eldöntendő kérdés/

FG: Nem, hö..[^]<ujjak összefűzve>. Két nap alatt sok mindenre sikerült jutni[^] <szemkontaktus, összehúzott szemöldök> ... megjegyzem, <bólogat> egy fontos része volt ennek a frakcióülésnek, hogy elkezdtük a felkészülést az Európa parlamenti kampányra. És egy nagyon jó beszélgetést folytatott a frakció erről. Mi szeretnénk <szemkontaktus> a kampány központjába állítani olyan értékeket <fej oldalra billentése>, olyan eszméket, amelyek nagyon fontosak számunkra <bólint, szemkontaktus>, liberálisok számára, s ez a...sz.a többes szám[^], mármint az, hogy számunkra, nemcsak egyszerűen minket jelent[^], a pártot[^], hanem a szavazóinkat, azt a sok-sok embert, aki szeretne nyugatias gondolkodású, toleráns országban élni. /4. válasz a kérdésre, vélemény kifejtés, információközlés/

KSZ: Sok-sok emberről beszél[^] <összeszorított ajkak, gyors beszédtempó, szemkontaktus>, de azért,...azért maradjunk a realitások talaján, szerintem a közvélemény kutatások, de talán az önök saját kutatása se mondja azt, hogy nagyon sokan szavaznának most az SZDSZ-re <szemkontaktus> /5. a partner kijelentésének értékelése, metainformáció/

FG: Nem[^], a közvélemény kutatásaink azt mutatják,... hogy <szemkontaktus, fejingatás> az SZDSZ-nek a helyzete olyan, mint volt az elmúlt néhány évben[^], nem változott semmit se[^], [tehát] /6. információközlés/

KSZ: [Tehát] simán bejutnának, azt gondolja, most a Parlamentbe <szemkontaktus>,[ha] /7. információkérés/

FG: [Igen] <bólint, szemkontaktus> /8. megerősítés, szupportív együttlbeszélés /

KSZ: most [lennének] /9. információkérés /

FG: [Igen] /10. megerősítés/

KSZ: a választások? /11. információkérés befejezése, eldöntendő kérdés//

FG: Igen, ... azt gondolom. Egy probléma van[^] <jobb kéz tenyérrel lefelé az asztalra mutató föl- alá mozdulata, szemkontaktus>, ez egyébként minden pártot sújt[^], az SZDSZ-t különösen sújtja[^], hogy általában a szavazók nem akarnak elmenni szavazni <fejingatás, szemkontaktus>. Tehát, kevés a motivációjuk <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, ahogy ezt szokták öö.. szakszóval mondani. [hö] /12. megerősítés, információközlés/

KSZ: Na, akkor ez mégiscsak a párt hibája, nem <szemkontaktus, bal kéz tenyérrel felfelé mutat a vendégre>, hogy nem tudják megszólítani azokat, akik, < fej biccentése balra, bal váll

kissé megemel>, ha..... megszólítanak – mennének és ikszelnék /13. a párt mulasztásának számonkérése, eldöntendő kérdés, metainformáció/

FG: Persze, én nem akarok kibújni <fejngatás, szemkontaktus> egyáltalán ez alól a felelősség alól, mint a párt elnöke^, természetesen. Ezért fogunk kampányt csinálni. <jobb kéz kitért ujjai a kéz élén támaszkodva a kérdező felé nyúl>. Mi a szavazókat el akarjuk érni, ...meg akarjuk szólítani,... s meg fogjuk. <bólint, kéz határozott mozdulata föl-alá>. Ez a kampány olyan lesz^ <szemkontaktus>,... amely mindenkit szembesít azzal^ <előredől, szemkontaktus kitért ujjakkal közelednek a kezek egymáshoz>, hogy milyen fontos értékek vannak számunkra az életben^, és ezeket az értékeket <bólogat> csak a Szabad Demokraták Szövetsége tudja a Parlamentben képviselni. Ha liberálisok vagyunk, ha azt a hagyományt, amit Eötvös József, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Jászy Oszkár, Bibó István jelentett a 19.-20. században Magyarországon , <jobb kéz föl-alá, előredől, szemkontaktus> folytatni akarjuk, akkor .. a politikai liberalizmusnak képviselője kell legyen az Európa Parlamentben és a magyar Parlamentben [is] <érvelő mozdulatok, határozott szemkontaktus>./14. felelősség vállalása, véleménykifejtés, információközlés/

KSZ: [De ön] azt mondja tehát, hogy <gyors beszédtempó, szemkontaktus> teljes gőzerővel kampányolnak^, de...nem gondolja, hogy ez adott esetben visszatetszést kelthet az emberekben^ <bal alkar egyenesen a vendég felé, hüvelykujj felfelé, a kéz élén támaszkodik, szemkontaktus> mer' lehet, hogy van annál nagyobb gondja is most Magyarországon sokaknak, minthogy az SZDSZ bejut-e az Európai Parlamentbe^, vagy hány képviselő jut be Magyarországról az Európai Parlamentbe és milyen megoszlásban? Hiszen éppen itt van a válság <jobb kéz tenyérrel felfelé a könyökön támaszkodva a vendég felé nyúl, szemkontaktus>, amiről önök egy hatpontos javaslattal elő is áll[tak]. /15. a vendég véleménynyilvánításának metanyelvi értékelése, érvelés/

FG: [Hih] Nem ez a főkérdés^,...<fejngatás, szemkontaktus> hogy hányan jutnak be és kik jutnak be^,.. hanem, hogy milyen lesz Magyarország az elkövetkező években^, és ebben <fejnyelhe megemelése, áll előrebillentése, jobb kéz összecsípett ujjjaival magyarázó mozdulat, szemkontaktus> kulcsfontosságú az,... hogy a liberális, toleráns, nyugatias gondolkodásmódnak milyen tábora van ma Magyarországon <szemkontaktus>. Ez az egyik igazi kérdés, és többek között a válság kezelése <jobb kéz felemel, kitért ujjakkal a kérdező felé nyúl>, amire rákérdezett, ez is erről szól,... persze <bólint>. Mert sok mindent el lehet mondani a válságról, ...azzal kezdte, a...kérdését <szemkontaktus>, hogy hát ..igazából olyan sok újdonságot nem hallottunk.... Lesznek azért ugyan újdonságok, mindjárt erre szeretnék kitérni^, de valóban úgy van <bólint, szemkontaktus>, hogy szerintem az első dolog, amivel szembe kell nézni^ <kezek elemelése az asztaltól, kitért ujjakkal egymás felé irányuló mozdulatok>, hogy senkinek nincs a zsebében a bölcsék köve. Végre.. Magyarországon <fejngatás, szemkontaktus> le kéne számolni azzal az illúzióval, hogy majd jön valaki ide, leül a stúdióba önnel beszélgetni és megmondja, hogy mit kell csinálni.... [És akkor rácsodálkozunk] /16. saját vélemény kifejtése, a műsorvezetői hozzáállás értékelése/

KSZ: [Hát.. pedig jó lenne, ha már valaki megmondaná] <szemkontaktus, bal kéz a vendég felé, mindkét fél bal keze egymás felé fordul, tenyér felfelé, KSZ kissé hátradől>, sőt meg is tenné, hiszen önök is folyamatosan arra szólítják föl a miniszterelnököt, hogy ne beszéljen, hanem inkább cselekedjen^ <előredől, bólogat, szemkontaktus>, de van olyan program, amit az SZDSZ tudna támogatni szavazatokkal a Parlamentben. /17. ellentétes vélemény kifejtése, információközlés – információkérés/

FG: A cselekvés^, akkor is, ha rossz^, ...jobb, mint a nem-cselekvés <szemkontaktus>. Ebből szeretnék kiindulni. És a kormánynak is ezt javasol[nám]. <jobb kéz élén támaszkodva pihen> /18. álláspont deklarálása, metainformáció/

KSZ: [De most] egyébként azt gondolja,<szemkontaktus> hogy nem cselekszik a kormány? /19. körülírás, eldöntendő kérdés/

FG: <vállát felhúzza> Én azt gondolom, hogy a kormány nem cselekszik[^],... illetve, ha cselekszik,... nagyon keveset, tehát, nem elegendőt.<jobb kéz felemelve, szemkontaktus> Az én értékrendem szerint ez kevés <bólint, szemkontaktus>. A kisebbségi kormánynak nagyon kevés a cselekvés a részéről, amit fel tud mutatni. Én ezért is fordultam levélben <jobb kéz kitárt ujjakkal föl-alá>, egyébként Gyurcsány Ferenchez és Orbán Viktorhoz <bólogat, szemkontaktus>. /20. válasz az eldöntendő kérdésre, saját vélemény kifejtése, metainformáció, információközlés/

KSZ: Hát, ...Orbán Viktortól meg is kapta a választ[^], nevezetesen, hogy inkább az ellenzékkel álljon össze[^], és abban tevékenykedjenek együtt[^] <szemkontaktus, bólogat>, hogy legyen előrehozott választás Magyarországon, merthogy ez lenne az ország érdeke. /21. információközlés/

FG: Így van. Köszönöm is, <bólint, szemkontaktus> hogy ilyen gyorsan válaszolt Orbán Elnök úr, és valóban a válaszában udvariasan ugyan,... de elutasította az én felvetésemet[^], ...nevezetesen azt, hogy a FIDESZ tegye világossá, hogy nem akar előrehozott választásokat Magyarországon, mert felesleges jelen pillanatban. Ma tűzoltás van Magyarországon..., ezt látni kell <mindkét kéz kitárt ujjai az asztal fölött föl-alá, bólint, szemkontaktus>. Néhány hónappal ezelőtt lehetett értelmesen beszélni erről a kérdéstről[^], ma nem. Ma az ország érdeke kívánja azt, hogy cselekedjünk, és cselekedni meg úgy lehet[^], ha van bizonyos kérdésekben összefogás. Tehát, hogy meg lehet hirdetni bizonyos programokat <fejngatás, jobb kéz összeszorított ujjai a levegőben, szemkontaktus> fantasztikusan jól hangzó programokat, lehet vagyondóról beszélni például, lehet a parlament létszámcsökkentéséről beszélni. Ezek fontos kérdések, megjegyzem <fejngatás, jobb kéz lefelé néző tenyérrel megemel, szemkontaktus>, számunkra meg, az SZDSZ számára különösen fontos. Mi évek óta ezekről beszélünk. De mindannyian tudjuk[^], hogy semmi nem lesz belőle[^], ha nincs körülötte egy politikai egyetértés. Tehát, először képesnek kell lenni megteremteni ezt a politikai konszenzust, az meg nem megy másként, csak úgy, ahogy én ezt ezekben a levelekben <maga elé néz, mindkét kéz nyitott ujjakkal föl-alá> le[írtam].

/22. nyugtázás, információközlés, saját vélemény kifejezése/

KSZ:[De azt mondja], hogy <gyors beszéd> /23. szóátvételi szándék, közbevágás/

FG:[Mindenkinek] kell tenni egy lépést <kamera KSZ-n, aki egyenes háttal ülve, elhallgat, mindkettőjük keze a levegőben egymás felé mozdul, szemkontaktus> a másik felé.

/24. vélemény-nyilvánítás befejezése/

KSZ: Olyan értelemben önök is tehetnének egy lépést, és ön azt mondja, hogy <szemkontaktus, FG felé tolja a jobb kéz visszahajtott ujjait, fej a bal vállra biccent> politikai konszenzusra van szükség[^]..., a kormánynak azt is elmondta, hogy úgy képzeli el az adómódosítást, hogy a munkát terhelő adókat, járulékokat csökkenten[^] <FG bólogat>, de cserébe valahova kell tenni pluszt <bal kéz visszahajtott ujjai is előrenyúl, előredől, szemkontaktus>, vagyis emelnék az ÁFÁ-t. Erre önök azt mondják, hogy ezt nem tudják támogatni. De miért nem, <bólint, szemkontaktus> ha ez a ...szükséges ahhoz, hogy kevesebben veszítsék el az állásukat? /25. ellentétes nézőpont kifejtése, információközlés, információkérés/

FG: Nagyon egyszerű a magyarázat arra,... hogy miért gondoljuk azt <szemkontaktus>, hogy nem adóemelést kell a középpontba állítani, hanem mást. <kezek behúzott ujjakkal az asztalon, bal váll kissé leengedve> A más[^], egyébként az a költségeknek és a kiadásoknak a [csökkentése] <jobb kéz lefelé néző tenyér, nyújtott ujjak> /26. válasz a kérdésre, információközlés/

KSZ: [Ön egyébként lát] lehetőséget <előredől, szemkontaktus> arra, hogy csökkentsék, mert azt egyébként el lehet mondani, hogy a bürokráciát lehet csökkenteni <kitárt kezek asztaltól felemelve, tenyérrel felfelé>, ez annyira általános, hogy azzal senki nem tud semmit kezdeni. /27. a partner kijelentésének értékelése, információkérés/

FG: Mindjárt ezt is elmondom <jobb kéz vízszintes mozdulata, bólint, szemkontaktus>, csak hadd tegyek még az előző kérdéséhez egy magyarázó mondatot. Ha ..azt mondanánk, ...hogyan van az, hogy az általános forgalmi adót, vagyis az ÁFA-t megemeljük^, akkor a kormány megint...a könnyebbik ellenállás felé menne el. Akkor megtakarítana <szemkontaktus>, megspórolna olyan fontos lépéseket, amelyek valójában a reformokat jelentik Magyarországon, amelyeket évek óta sokan sürgetnek^, és amelyekben nekünk közös a felelősségünk. Nekünk Szabad Demokratáknak és a Szocialista Pártnak nagyobb, mint másoknak <fejbillentés>. De a politikai élet összes pártjának van ebben felelőssége, hogy végre változások legyenek Magyarországon. És ezt nem tudjuk másként megtenni <fejingálás, kezek nyújtott ujjai egymásnak támaszkodnak>, csak ezen az úton <bólogat, szemkontaktus>. Nos, emel^, mert ezzel ..ö.. egyszerűen megtakarítja magának azt a ..ha úgy tetszik fáradságot, hogy világossá tegye azt, hogy először a költségvetés kiadási oldalát kell [csökkenteni] ugye az ÁFA- emelésnek <szemkontaktus> tehát, ez az indoka, amiért azt mondjuk, hogy nem, ...ez nem jó út^, hogy a kormány adót <kezek egymás felé>. /28. vélemény kifejtés/

KSZ: [Igen, amiről ön beszél], a kiadási oldalról....és .<rendkívül erősen összeszorított ajkak, gyors beszéd, szemkontaktus> s ami..s én ... tényleg kérem, hogy mondja, hogy hol [gondolja] <bólogat>./29. információkérési szándék, kiegészítendő kérdés/

FG: [Jó] /30. nyugtázás, szupportív együttbeszélés/

KSZ: Az azért egy hosszabb távú dolog <bal kéz tenyérrel felfelé a vendég felé nyúl>, most pedig minden elemző azt mondja^ <gyors beszéd, maga elé néz>, hogy..és az előbb ön is azt mondta, hogy sürgősen kell cselekedni^,... hogy rövid távon kell valahogy megoldást találni^, az meg rövid távon egy megoldás lehet, hogy itt egy kicsit emelni <jobb kéz átemelése a bal fölé, asztal felett átcsoportosító mozdulatok, szemkontaktus>, hogy jönnek a bevételek, de csökkenteni a munkát terhelő adókat, hogy ne <két kéz tenyérrel felfelé, kitarva, szemkontaktus> küldjék el az embereket az utcára. /31. a partner véleményével ellentétes nézetek kifejtése, információközlés/

FG: Így van <bólint, szemkontaktus>. Ezek helyes törekvések a kormány részéről^,... mármint az <jobb kéz mutatóujja megemel>, hogy járulékot akar csökkenteni^ <fej oldalirányú mozdulatai>,én helyes törekvésnek tartom azt is, hogy a személyjövdelem adónak a sávhatárát a kormány följebb akarja tolni^ <jobb mutatóujj oldalirányú mozdulata, fej oldalra billentése, szemkontaktus>, ezek mind az SZDSZ-nek a törekvésével, az évek óta hangoztatott programunkkal összecsengenek. De mi soha nem azt mondtuk <szemkontaktus, jobb kéz összecsípett ujjai kissé felemelnek>, hogy az adóemelésből kell finanszí[rozni] <bólogat>. /32. megerősítés, a kormány céljainak értékelése, ellentétes álláspont megfogalmazása, információközlés/

KSZ: [Kiadás]csökkentést mond és [most már] /33.közbevágás, információpontosság kérése/

FG: [Így van] <bólint, szemkontaktus>/34. megerősítés/

KSZ: ezt itt is elmonda, mondjon olyan konkrét példát <előredől, szemkontaktus, kezek az asztalon támaszkodnak, vállak leengednek>, ahol ön szerint reális az, hogy jelentősen lehessen csökkenteni az állami kiadást. /35. információkérés/

FG: Ö..az egész államapparátusnak a működése, <szemkontaktus>az egész államszervezetnek a működése olyan, amelyen rendkívül sokat lehet megtakarítani apró tételekben <jobb kéz nyitott ujjakkal a kérdező felé mutat, nyugodt beszédtempó>. Itt van a szociálpolitika kérdése <fel oldalt fordítása>, mi hosszú ideje hangsúlyozzuk <szemkontaktus>, hogy a rászorultsági elvet kell bevezetni^..., amivel a magyar szociálpolitika sokkal hatékonyabb tud lenni^... és lehet megtakarítani fölösleges kiadásokat. Számptalan olyan terület van <jobb mutatóujj a levegőben, szemkontaktus>, ahol egyszerűen ma <szemkontaktus>Magyarország fölöslegesen veri magát olyan költségekbe, amelyek...amelyek igen jelentősek <kissé hátrahúzódik, jobb kezét felemeli, maga elé néz>.

Beszéltünk itt például a közigazgatás reformja kapcsán az önkormányzatoknak a működéséről. <fej oldalra biccentése, kezek egymás felé néznek>. Kormányzati képviselők száma áll most ugyan a [középpontban] /36.információközlés/

KSZ: [Ez is] /37. közbevágás, szóátvételi szándék/

FG: [De nem] ez a fő [kérdés] <lebegtető hangnem, fejingtatás, szemkontaktus> /38. magánál tartja a szót, tagadás/

KSZ: [Ez is messze-messze] /38. szóátvételi szándék/

FG: [Nem ez a fő kérdés] <kamera KSZ-n, aki pislant, bólint, jelzi, hogy a partner befejezheti a mondatot>, az önkormányzati képviselőknek a létszáma^, hanem magának a .. a bürokráciának, az állami apparátusnak és az önkormányzati apparátusnak például a létszáma, és <kezek rakosgató mozdulata az asztalon, szemkontaktus> annak a működési fenn.ö.költségeinek a működésének a fenntartására fordított költségek < jobb váll felé előredől, szemkontaktus, jobb kéz tenyérrel a kamera felé, magyarázó mozdulatok>. Ez az igazi lényegi kérdés <mindkét kéz a levegőben, kitért ujjak egy más felé néznek>, itt nagyon sok mindent lehet spórolni, de tovább folytathatnám a [sort, mert] <bólint> /39. magánál tartja a szót, információközlés/

KSZ: [De] /40. szóátvételi szándék/

FG: [egyébként] /41. korábbi gondolatok folytatása/

KSZ: [De most ne tegye] <nevetve, szemkontaktus> mert sajnos ki..kifutottunk az [időből^] /42.sikeres szóátvétel, a partner felszólítása az információközlés befejezésére/

FG: [Igen] /43. nyugtázás/

KSZ: Egyetlenegy számot mondjon <előredől, szemkontaktus>. Ezekkel az intézkedésekkel mennyit lehetne spórolni ön szerint? /44. pontos információkérés, kiegészítendő kérdés/

FG: A kormány körülbelül ezer milliárdot szeretne megspórolni^..., <bólint, szemkontaktus> szerintem ez egy helyes törekvés^, pusztán a költségvetés kiadási oldalának a fāragásával a mi öö kalkulációnk szerint 800-1000-1200 milliárdot, attól függ, hogy milyen súlyúak ezek a lépések, meg lehet spórolni. Tehát lehet válságot kezelni <lebegtet, jobb kezével érvel>, ez kétségtelenül így van^, de ennek az alap..eleme, a kiindulópontja az, hogy először politikai egyetértést kell teremtenünk néhány fontos kérdésben, mint például az Euro bevezetése, megjegyzem <fej oldalra fordul, bólogat, szemkontaktus, jobb kéz partner felé irányuló mozdulata>. /45. válaszol a kérdésre, saját véleményévek kiegészíti az információközlést/

KSZ: Meglátjuk. Köszönöm, hogy itt volt <mosoly, felemelkedő testtartás, szemkontaktus>./46. nyugtázás, köszönet kifejezése/

FG: Én is köszönöm./47. köszönet viszonzása/

M1

Az Este

2008.02.11.

Krizsó Szilvia-Horváth Ágnes

6perc 4 másodperc

Főtéma: Újra megszavazott törvény

/filmbejátszás: egységes TB, feltétel nélküli szerződések a pénztárak és a tagok közt, egészségbiztosítási központ létrehozása, hamarosan 22 pénztár alakul, 2009. feb.1. pénztárak felállítása/

Krizsó Szilvia (a továbbiakban KSZ): Az Este vendége Horváth Ágnes Egészségügyi miniszter. Jó estét kívánok. /1. a vendég bemutatása, üdvözlése/

Horváth Ágnes (a továbbiakban HÁ): Jó estét kívánok. <pislog, bólint>/2. üdvözlés viszonzása/

KSZ: Hogyan tudja biztosítani, garantálni a rendszer <szemkontaktus> azt^, hogy egységesen mindenki mindenhol ugyanazt a szolgáltatást kapja?/3. információkérés, kiegészítendő kérdés/

HÁ: Ööö több módja van ennek, illetve több garancia van ebben a rendszerben, ami azt szolgálja <bólint>. Egyrészt, hogy egységes, hogy kinek miye, hát..ezt jogszabályok határozzák meg ma is és a jövőben is <szemkontaktus fenntartva, enyhe bólintások>. Egységes elvek szerint kell gyógyítani^, erről szólnak az orvos szakmai irányelvek, eszerint ezt kell <jobb kéz soroló mozdulata> mindenkinek alkalmazni, ezeknek a megtestesülése a finanszírozási irányelv, / felirat a képernyőn: Súlyom tavaly visszaküldte a parlamentnek a biztosítási törvényt megfontolásra / és nem utolsó sorban a felügyelet ellenőrzi azt, hogy mindenki ugyanazt az ellátást kapja-e meg <bólint>. /4. információközlés/

KSZ: Ugye van 22 pénztár, legalábbis kezdetben 22 pénztár alakul majd <bal kéz soroló, szemkontaktus, pislantás>, hogyha a 22 pénztár mindenhol ... ugyanazt..... nyújtja <lassan>, merthogy ugyanazt kell nyújtania, hogy mindenki egyforma szolgáltatásban részesülhessen <gyors beszédtempó>, akkor mi alapján kell, hogy válasszunk közöttük <határozott szemkontaktus> /5. információkérés, kiegészítendő kérdés, információközlés/

HÁ: Lesznek olyan pénztárak, akik többlet-szolgáltatást fognak kínálni <szemöldök megemelése, szemkontaktus, enyhe fejingetés, kitárt kezek>, például azt mondják, hogy ők vállalnak még pluszba szűrővizsgálatot <előredől, nyílt tekintet, a kezek magyarázó mozdulata> vagy akár a gyermeknek olyan oltás beadását, amit más nem ad, vagy akár nekünk felnőtteknek valamilyen plusz hozzájárulást, hogy átvállalják a vizitdíjunkt, ez mind mind olyan, ami szerint választhatunk <fejingetés>. Ami szerint ...szintén fogunk tudni választani <a lefelé fordított kezek mérlegelő mozdulata>, hogy ki milyen orvosokkal vagyunk szerződésben, ki a, ki az, aki befogadja a magán orvosi számlákat < a kamera mindkettőjüket mutatja, KSZ előredől, bal kéz felfelé fordított tenyérrel előrenyúl>, ki az, aki részben, ki az, aki teljes egészben, kinek van külön kiemelt orvosa, akivel szerződik <lefelé fordított kezek jobbra-balra rakosgató mozdulata>. Az alapszint...az mindenkinek egyenlő és ugyanaz <bal kéz emeltebb mozdulata, szem nyílt tekintete, szemöldök felemelése> és ugyanaz várjuk, hogy a jelenlegi nagyon nagy minőségi különbségek, azok szépen elkezdenek csökkenni, tehát egy minőségjavulás fog bekövetkezni <bólint, jobb váll felé hajtja fejét> [a rendszerben]

/6. információközlés/

KSZ: [De attól nem] tartanak <előredől, kezeit összekulcsolja, szemkontaktus, gyakori szempillantás>, hogy mégiscsak, vagy valamilyen oknál fogva ki tudják kerülni törvényt a pénztárak és tudnak szelektálni <kamera a meglepett HÁ-n, lefele néző, elrédő tekintet> a páciensek vagy a leendő betegek között^... van egy ő <jegyzeteit nézi, kezek összefűzve az

asztalon> példa, valakitől hallottam, hogy Hollandiában egy biztosító azt mondta, hogy azoknak, akik belépnek hozzá száz gumióvszert ad ingyen. Ez nyilván meghatározza, hogy kik azok, akik érdekeltek, mondjuk a fiatalok, nem éppen beteg páciensek <HÁ halvány mosoly, KSZ előredől, szemkontaktus>. /7. eldöntendő kérdés, a partner álláspontjának kérése, információközlés/

HÁ: Ne felejtse el, hogy Magyarországon fejkvótával vagyunk finanszírozva, azaz nem a járulékunkat visszük <halvány mosoly, szemkontaktus, szemöldök emelése, bólintás>, tehát innentől kezdve a gazdag és a szegény közötti különbség az értelmetlen <szemöldök összevonása, fejrázás>. Aminek lehetne értelme az a beteg <bólint, szemkontaktus> /felirat a képernyőn: Egészségbiztosítás újratöltve, marad a kockázatközösség, az egy biztosító, csupán pénztárból lesz több/, és nem beteg közti különbségtétel, azonban itt egyrészt a betegek, az emberek választanak pénztárat, mi döntjük el, hogy át akarunk-e lépni, nem vagyunk átrakhatók <szemkontaktus, nyílt tekintet>. Tehát ...ha nem akarunk elmenni, akkor ott maradunk a pénztárba', ha akarunk váltunk. A felügyeletnek van joga ellenőrizni az átlépéseket és ezzel természetesen élni is fog. A mi rendszerünkben nincsen senki földje <hunyorítás>. Mindenki kötelezően részese valamelyik pénztárnak <bal kéz a jobb kéz ujjain soroló mozdulatot végez>, s az optimális működésnél mindegyik pénztárnak –ban van magántulajdon^ <mosoly, asztalon soroló mozdulat>, tehát nem lesz érdek egyik magántulajdonosból egy kvázi <idézőjel formálása az ujjakból> ilyen üres pénztárat csinálni, ahol a betegek gyűlnek. /8. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése, információközlés, vélemény kifejezése, érvelés/

KSZ: Ön egyébként abban biztos^, hogy a biztosítóknak van értelme csatlakozni a rendszerhez? <bal kéz elemelkedik az asztaltól, a bal váll hátra húzódik, a szemkontaktust szünetelteti> /9. a partner álláspontjának kérése, eldöntendő kérdés/

HÁ: Ö... igen <bólint>. Én azt látom, hogy hogy érdemes ebbe a rendszerbe bejönni, az egy olyan rendszer, amely nem garantál, nem hoz rövidtávú megtérülést^, ellenben egy középtávú tud hozni jó működéssel megtérülést <emelt szemöldök, bólintás> Azaz [megérheti] /10. vélemény kifejezése, információközlés/

KSZ: [Azt ki lehet] /11. információkérési szándék/

HÁ: a kisebbségi befekete[tőnek] /12. információközlés/

KSZ: [Azt ki] lehet egyébként mondani, hogy ez a rendszer sz ..h..gar.. akadályozza a szabad orvosválasztást, hiszen végülis nem a páciens dönt arról, hogy ő ...hol szeretne meggyógyulni^ és milyen orvos által <előredől, szemkontaktus, bal kéz hüvelykujja felfelé néz>, hanem a pénztárak <fejngatás>? /13. információközlés, eldöntendő kérdés/

HÁ: <szemlesütés, halvány mosoly> Szabad orvosválasztás Magyarországon tulajdonképpen egyedül a házi orvos szintjén létezett. Ebben a rendszerben, amit tud garantálni a rendszer <bólint>, hogy a szerződött szolgáltatók között van szabad választás /felirat: A pénztárak nem válogathatnak az ügyfelek között. A jelentkezőket fel kell venniük/, sőt, végre <szemhunyorítás> magánorvosok bekerülnek a választásba <szemöldök megemelése>, akik eddig egyáltalán nem voltak bent <fejngatás, erős szemkontaktus>. A magánorvost azt ön kifizette^, és fizetett, amennyit fizetett, tehát ebben azt gondolom^, hogy tudja növelni a választást. Amibe' tudja javítani a választást^, szerintem nincs akkor szabad orvosválasztás, ha nincs információnk arról, hogy hogyan gyógyítanak <kezek kitérve, határozott szemkontaktus> /felirat: A befizetett járulékért mindenki legalább ugyanazt az ellátást kapja, amit most/ Hogy választok jobb és rosszabb között <fejngatás, hunyorítás, szájlebiggyesztés>, ha fogalmam sincs, hogy milyen hallomásokra tudok támaszkodni <fej oldalra billentése>. Ezen szintén javít ez a rendszer. /14. információközlés, véleménynyilvánítás/

KSZ: Ön szerint egyébként...<hátradől, fejét lehajtja, szemét lesüti>..a betegek..., ha úgy döntenek, hogy választanak pénztárt, majd úgy döntenek, hogy ez a pénztár mégsem annyira

jó, ezt mi alapján tudják eldönteni <újra előredől, szemkontaktus, bal kéz felfelé fordított tenyérrel előrenyúl>, hiszen nem nagyon lesznek ettől függetlenül információjuk arról, hogy...hogyan vajon az a kórház milyen? /15. kiegészítendő kérdés, információkérés/

HÁ: Énszerintem pedig lesznek.... Hát ezek pont elérhetőek lesznek a felügyelet honlapján <előreemelt áll, bólintás, bal kéz felfelé emelt kézzel érvel, szemkontaktus> ezek az információk, egyrészt ezek alapján. Másrészt el fogják dönteni, hogy az, amit a pénztár megígért, azt valóban betartotta <jobb kéz kis arasa a levegőben> és össze fogják tudni hasonlítani, hogy melyik pénztár, mit ígért <maga elé néz, kitárt kezek felfelé forduló tenyérrel>, mint ahogy...tudunk választani kenyér és kenyér között^, tudunk választani tej és tej között valamilyen elv szerint. Bármilyen furcsán is hangzik ma még, el fogjuk dönteni, hogy nekünk a plusz oltás ér többet, a vizitdíj átvállalás ér többet^, vagy éppen egy szűrővizsgálat ér többet <jobbra-balra mutató kezek, szemkontaktus>.

/16. információközlés, metainformáció, vélemény kifejtés/

KSZ: De .. 22 pénztár lesz kezdetben^, de ön is azt mondta, hogy az a reális, hogy Magyarországon hét-tíz pénztár legyen <asztalra néz, fej behúzása a két váll közé>. Ha valaki valamilyen szempont szerint választott pénztárat és pechje van, mert azt éppen összevonják egy másikkal, akkor ez azt jelenti, hogy ő tulajdonképpen károsodik <összefűzött kezek, szemkontaktus, nincs mosoly> /17. információkérés, eldöntendő kérdés, metainformáció/

HÁ: Nem,... pechje semmilyen, semmiképpen nem lehet. Az azonos tulajdonosi körbe tartozó pénztárak vonódnak össze <jobb kéz merőlegesen az asztalon>,... hiszen el kell érniük a minimális 500 ezres lakosság számot <lefelé néz>, azaz, ha egy befektető szerez két darab pénztárat <a kezek egymás fölött, építő jellegű mozdulat, szemkontaktus>,... ő fogja ezeket egyesíteni^,... azaz ugyanahhoz a pénztárhoz tartozik <érvelő mozdulatok, szemkontaktus>, ugyanaz lesz a,... ugyanazt az ígéretet kell tartani, amit vállalt. /18. információközlés/

KSZ: A törvény megszületett^. Ezt most már fo...el is fogadták a parlamentben^ <szemkontaktus, előredől>. Hány rendelet van., aminek meg ...kel születni ahhoz, hogy ennek a törvénynek legyen értelme <nehézkés beszéd>? /19. kiegészítendő kérdés/

HÁ: Hát ténylegesen új rendelet gyakorlatilag nyolc-tíz darab van^ <szemöldök megemelése, bólintás, szemkontaktus>, ebből már többet egyeztetünk koncepcionális szinten az Országos Érdekegyeztető Tanács előtt, illetve különböző szakmai szervezetekkel<féjngatás, kezek tenyérrel felfelé az asztalon> A legfontosabbak és legsürgősebbek az a pályázati kiírás, illetve a tanácsadó kiválasztása magához ehhez a komplett folyamatnak a lebonyolításához, az erről szóló rendeletek, valamint a főváros és Pest megye területi felosztása, hogy hogy alakuljon ki a négy pénztár <KSZ erősen összefűzött ujjakkal, merev arccal figyel>, de ettől függetlenül dolgozunk nagyon sok másik jogszabályon is <mosoly>. /20. információközlés/

KSZ: Akkor...ezekről még lesz a későbbiekben szó. Köszönöm, hogy itt volt nálunk. <hátradől, a kamerába beszél>/21. nyugtázás, köszönet kifejezése/

M1
Az Este
Krizsó Szilvia - Hiller István
2008. 01. 28.

10 perc 21 másodperc

Főtéma: reneszánsz év költségei, Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010 projekt

Krizsó Szilvia (KSZ): Az Este vendége Hiller István, oktatási és kulturális miniszter. Jó estét kívánok. /1. a vendég bemutatása, üdvözlése/

Hiller István(HI): Jó estét. /2.köszönés/

KSZ: Ön korábban úgy fogalmazott <szemkontaktus>, „... hogy a reneszánsz év költségei egy milliárd forint alatt nem állnak meg. Hol a határ?/3. információközlés, információkérés/

HI: Azt gondolom, hogy igazam lett,.... merthogy végülis a költségvetési tárgyalás során 4 milliárdos költségvetést sikerült elérni^ <szemkontaktus>. Egy milliárd alatt nem vágtam volna bele, ez a 4 milliárd forintos költségvetés a hagyományos évadoktól megkülönböztetheti a reneszánsz évet^, magyarul^ <szemkontaktus>, nemcsak a nagy rendezvények^, nemcsak kiállítások, nemcsak konferenciák, hanem a szó szoros értelmében az ország legtöbb településén megjelenhetünk^. A közművelődés az elsődleges cél^, hogy valóban azok a formák és támogatási programok, amelyek beváltak^, gondoljunk a múzeumok, <szemkontaktus>művelődési házak vagy más közművelődési intézmények programjaira^nagyobb támogatást kaphassanak <mérsékelt mosoly>./4. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció/

KSZ: Hogy fog kinézni a 4 milliárd elosztása <szemkontaktus>? /5. pontos információ kérése/

HI: 1.4 milliárd forintot öö fordítunk valóban ...a világ.bármelyik múzeumában elmenő kiállításokra, rendezvényekre. A reneszánsz legjobb szakértőit hívjuk öö Magyarországra^ <szemkontaktus>, ...no ez az esemény együttes 1.4 milliárd^ <kitárt kezek>. 2.6 milliárd forintot pedig a magyar vidék kultúrafejlesztésére, kultúramodernizációra és mindenekelőtt közművelődésre./6. válasz a kérdésre, információközlés/

KSZ: Az mit jelent, hogy kultúramodernizáció.... meg kultúrafejlesztés? <erős szemkontaktus>/7. információkérés, magyarázat kérése/

HI: Hát,... mondok öö egy konkrét példát^,<szemkontaktus>... a Nemzeti Kulturális Alap ...járulékok együttesébőlszerzi ..a pénzét. Tíz évvel ezelőtt megállapították <szemkontaktus>, hogy milyen járulékok tartoznak oda^,... akkor még nagyban ment, hogy audio kazettákat vettünk az üzletben, betettük a magnóba^, aztán meghallgattuk. Abból....jött bevétel. Ma semmilyen bevétel nem származik <fejngatás> ebből, egész egyszerűen azért^ <szemkontaktus>,..... mert nem veszünk már ilyen termékeket. Megváltozott a magyar társadalom kultúrafogyasztási szokásrendszere. Aktualizálni kell a jelenre^,.... hiszen megjelentek olyan formák, amelyek tíz évvel ezelőtt nem voltak. Azt szeretnénk,... hogyha ezt minél több helyen tudnánk alkalmazni^, és a kultúrának a forrásbázisát, magyarul öö, hogy több pénz legyen a magyar kultúrára, el szeretnénk érni./8. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció/

KSZ: Még mindig nem értem <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hogy... hogy jön ez a 2.6 milliárd <bal kéz kitárt ujjai HI felé, föl-alá>, ...tehát, hogy például ebbe a bizonyos alapba honnét megy pénz <gyors beszédtempó>. A CD-k eladásából? Vagy honnan? /9.válasz pontatlanságára utaló megjegyzés, pontos információ kérése, metainformáció/

HI: Erről olyan tárgyalások folynak <halvány mosoly, szemkontaktus>,.... aminek majd az eredmény végén kell tudni beszámolni^,... vannak olyan formák, hogyha például a mobiltelefonját előveszi, ahol kulturális szolgáltatás folyik, vagy az internet világára, de más formákba, a design, a tervezés világába. Ezek tíz évvel ezelőtt nem képezték a nemzeti

kulturális alap forrásbázisát^, ... most meg azt szeretnénk, <bólint, szemkontaktus> hogy igen./10. részleges válasz, metainformáció/

KSZ: Egyébként, öö a reneszánsz évre azt mondja, hogy van 4 milliárd forint, és hogy különböző programokat fognak támogatni <fej kissé oldalt billen, szemkontaktus>,de mikor derül ki, hogy melyek ezek a programok? <kijelentő hangnem>. Felmentem az önök honlapjára és ott az van, hogy pályázatokat fognak kiírni 2008 januárjától <mindkét kéz kitérve, szemkontaktus, szem mérsékelt megemlése, fejingetés>, egyelőre még egy darab pályázatkirás nem szerepelt^, intézményi vezetők nehezményezik is ezt, mondván, hogy hamarabb kiírhatták volna a pályázatokat, akkor föl tudtak volna készülni <kamera HI-n, ajkak erős összeszorítása>./11. információközlés, számon kérő információkérés, metainformáció /

HI: Először persze a költségvetést kellett elfogadni <bólint, szemkontaktus>, ami december közepén, december második felében történt. A programfüzet, amit itt tartok a kezemben, az első negyedév összes programját tartalmazza^ <maga elé néz>,... nemcsak Budapesten, hanem vidéken, számos városban és <lapozgatja a programfüzetet> öö településen./12. nem ad pontos választ, információközlés/

KSZ: Ez azt jelenti, <előredől, szemkontaktus, bal kéz a programfüzetre mutat> hogy ezek azok a programok, amelyekre már tulajdonképpen előirányoztak összegeket, és ezeket a programokat meg lehet valósítani ezekből a pénzekből? /13. a hallott információ értelmezése, ezzel kapcsolatos információ kérése/

HI: Ezeknek a szervezése megkezdődött, sőt megtörtént^,...<szemkontaktus, bólint> hiszen gondoljunk bele,... hogy egy nemzetközi konferencia, egy kiállítás, egy vidéki öö nagy rendezvény nem megszervezhető egy-két hét alatt^,... természetesen ezeknek megtörtént az előkészülete és a szervezése. A költségvetés ... megattól a pillanattól él^, hogy a Parlament elfogadta. Visszatérve a pályázatokra. <szemkontaktus, homlok ráncolása> Múzeumoknak, közművelődési intézményeknek, művelődési házaknak^... és mindenekelőtt itt szeretném először elmondani^,... a kortárs magyar művészetnek, képzőművészetnek kívánunk kiírni pályázatokat. A tavasz folyamán olyan törvényt szeretnénk, olyan jogszabályt alkotni, amely azt tartalmazza <fej oldalra fordítása>, hogy minden állami beruházás költségvetésének 1%-át a kortárs magyar képzőművészet támogatására kell fordítani. Az ötlet öö hogy úgy mondjam nem új..... Számos Európai Unió ország <bólint, szemkontaktus>, több német tartomány, Olaszország vagy éppen Franciaország ezt már hosszú ideje öö gyakorolja. És azt is, ...hogy ahol a beruházás történik^, ott legyen ...a.képzőművészeti alkotás kiállítva^/14. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció/

KSZ: Ez azért kvázi azt jelenti, nem, hogy ez a bizonyos beruházási költség-ből 1%-kal kevesebb jut az adott beruházásra. Vagy 1%-kal nagyobb költséget terveznek? <mosoly, szemkontaktus, bal tenyér a vendég felé>/15. a hallott információ értelmezése, pontos információ és megerősítés kérése, metainformáció/

HI: Vagy éppenséggel én azt mondom,... hogy a kortárs képzőművészet, az része ennek a beruházásnak^ <kezek széttárt ujjakkal a levegőben, hunyorgó szemek>, ...vagy ne tekintsük már külön <fejingetés>, ha épül egy épület, meg annak környezetét, a környezet szépítését^, mert az ember számára az egy.<fej oldalra fordítása>. Szeretném elérni, hogy minél többen tudják, hogy a beruházás és az a, az az esztétikum, amit nyújt a környezete^, az a modern világban szerves egységet képez <komor tekintet, kezek érvelő mozdulata>/16. részleges válasz, információközlés, hivatkozás a fejlett országokra, metainformáció/

KSZ: Előbb azt mondta, hogy konkrét példát mond, mondjuk, ebben az esetben konkrét példa, hogy épül egy autópálya,... akkor mondjuk a parkoló...hoz terveznek egy köztéri szobrot^,... vagy hogy kell ezt elgondolni <előredől, szemkontaktus, kezek kitérve>./17. a hallott információ értelmezése megerősítés céljából/

HI: Ezt úgy kell elképzelni, ... hogy ha egy adott városban például <szemkontaktus> megtörténik egy beruházás, ... épül valami állami öo támogatással illetve forrásból... <bal kéz az asztalon felállított képzeletbeli makett fölötti magyarázó mozdulatai>, akkor annak a létesítménynek közvetlen környezetében, de erről döntsenek majd a helyiek, már hogy a helyi önkormányzat, valósul meg ez a... köztéri szobor <szemkontaktus>, vagy ez a öo művészeti alkotás, ha egy autópálya, akkor pedig abban a régióban, abban a szakaszban legyen köztéri öo köztéri képzőművészeti alkotás <homlok ráncolva, szemkontaktus, magyarázó gesztusok>. Igen, <bólint, szemkontaktus>... én nagyon szeretném, hogyha látnák, ahogy néhány évvel ezelőtt elindítottuk a filmtörvényt, és a magyar filmiparnak a fejlesztését, ... azt mondhatom önnek, 2003 decemberében fogadtuk el, négy év alatt megszüreztük a magyar filmiparba beáramló öo tőkét..és azt gondolom, hogy ez egy sikertörténet./18. pontos információ nyújtása, érvelés, metainformáció/

KSZ: Hogyha már szóba hozta a filmtörvényt <rendkívül gyors beszédtempó, szinte hadarás>, de aztán majd mindjárt beszélünk helyi döntésekről és beszédének ékes példája Pécs, mint Európa Kulturális Fővárosa <szemkontaktus>, hogy hogyan zajlanak a helyi döntések, ... de ha már a filmtörvényt szóba hozta, akkor...arra kell számítani, vagy lehet számítani, hogy a 20%-os állami támogatást, mondjuk Uniós nyomásra eltörlük <előredől, szemkontaktus>?/19. bővebb információ kérése, következő téma előrevetítése/

HI: Nem, ... <fejngatás> olyan tárgyalásokat folytatunk, illetve folytattunk az Unióval, hogy minden..olyan..film, amely a Magyar Mozgóképek Közalapítvány által öo elfogadott testen, tudniillik egy kulturális szűrőn átmegey <szemkontaktus>, az továbbra is a 20%-os állami támogatást, adókedvezményt öo fogja tudni érvényesíteni./20. válasz a kérdésre, információközlés/

KSZ: Köszönöm. <szemkontaktus> Akkor nézzük Pécsset.... Különös tanulmányok és kormányzati összefoglalók kerültek Az Este szerkesztőségének birtokába, ezek szerint komoly problémák adódtak, ... adódhatnak <szemkontaktus> a pécsi Európa Kulturális Fővárosa programmal kapcsolatban. A pécsiek továbbra is bizakodóak, de a Bajnai Gordon szignójával ellátott nem a nyilvánosság számára készített dokumentum szerint <asztalon könyököl, a kamera felé beszél>, megfontolandó a kormány számára egy újabb kormányzati ko..ordinátor, például egy kormányzati biztos kinevezése a program élére. László Pál járt Pécsen./21. információközlés, problémafeltárás/

<filmbejátszás Pécs utcáiról, részlet a Tasnádi Péterrel folytatott interjúból, valamint a helyi konzervatív csoportok vélekedéseiről, akik a városvezetés tutyi-mutyiságáról beszélnek>

KSZ: Lesz kormánybiztos <szemkontaktus>?/22. direkt kérdés/

HI: Erről a miniszterelnök dönt <hunyorít, fej oldalra fordul>, ... ha engem kérdez, ezt a programot nem kell temetnünk <fejngatás, szemkontaktus>, de... szervezeti és személyi kérdésekre nem több, mint másfél hónap áll rendelkezésre, ... utána végérvényesen le kell zárni ezt a történetet, ...mert 2010, nem valósulhat meg Európa Kulturális Fővárosa program később. Itt nem lehet <előredől, gyorsabb beszédtempó, szemkontaktus> azt mondani, hogy MAJD ELKÉSZÜL, MAJD MEGLESZ <szemkontaktus, kezek a levegőben>, hát legfeljebb fél évet [csúszunk]/23. válasz részleges elhárítása, információközlés, metainformáció/

KSZ:[De ez]/24. kérdés szándéka/

HI:[Az Európai Unió]/25. további információközlési szándék/

KSZ: [De ez kinek a] felelőssége, hogy <hátradól, kihúzza magát, rezzentelen arc, szemkontaktus, a kezek soroló mozdulat> ez így alakult?... A helyieké, ... vagy van azért kormányzati felelősség is?/26. információkérés, kérdésfeltevés/

HI: Engem az érdekel, hogy a 2010-es program összejjön <szemkontaktus>, és aztán maj', hogyha meglesz, akkor...majd értékeljünk.... Nem kell ...előre sírni, és előre temetni,.... szisztematikusan dolgozni kell, ez a program még megcsinálható <szemöldök felemelése, bólogatás> /27. kérdés elhárítása, saját vélemény megfogalmazása, metainformáció/

KSZ: Ha nem lesz másfél hónap múlva végleges szakszervezeti <szemkontaktus> és személyi döntés,... akkor mi lesz?/28. következmények feltárására irányuló információkérés/

HI: Én a megállapodásra törekszem^, ...és ezt fogom javasolni a kormánynak is^ <szemkontaktus>, ezt a címet 2016-ig más magyar város nem fogja már elnyerni./29. a kérdés részleges megválaszolása/

KSZ: Megállapodásra törekszik,... de kivel <szemkontaktus>?/30. információkérés/

HI: <felemelt szemöldök, szemkontaktus> A városvezetéssel, akiket a pécsiek öö...megválasztottak,... és nem a vitákban gondolkodom és gondolkodunk^, hanem a megoldásokban. Énnekem volt és van világos tervem..., de a pécsiek helyett én nem tudok dönteni <fejngatás>./31. információközlés, saját álláspont kinyilvánítása/

KSZ: Hogyha ...nem sikerül döntéseket hozni <szemkontaktus>, akkor az elképzelhető, ...hogymég az Unió támogatás..s-tól is elesik a város?/32. információkérés/

HI: Nem^,... ez nem képzelhető el^ <szemkontaktus, magas hangon>,.. de olyan hátrányba kerülhet az EKF, amikor 2010-nek az értelme megkérdőjeleződik./33. a kérdés megválaszolása, vélemény-nyilvánítás/

KSZ: Magyarul,... hogy nem lehet idehozni világsztárokat <szemkontaktus>, merthogy egész egyszerűen, például betelt a naptárunk, és azt mondják./34. a hallottak átértelmezése, magyarázó kifejtése, metainformáció/

HI: Hát, persze <előredől>, itt nagyon prózai dolgokról van szó. Itt nem arról van szó,... hogy mi szeretnénk, meg akarjuk, hanem hogyha első osztályú produktumot, világszínvonalat akarunk idehozni, <szemkontaktus> akkor meg kell érteni, hogy nem fognak ránk várni. Ezeknek a művészeknek a naptárja másfél-két évre, nagyon sokszor még további időre is betelik <kéz magyarázó mozdulata>. Utána hiába mondjuk, hogy mi a legcsodálatosabb dolgot akarjuk, meg el is készülünk, meg milyen csodálatos hely és város^, ...ezek..az emberek profik, azt fogják mondani, hogy mért nem tetszettek jelentkezni fél évvel ezelőtt <kezek kitarva> [Mégegyszer mondom]/35. egyetértés, nyugtázás, érvelés/

KSZ: [Visszatérve az első kérdésre]/36. korábbi kérdés ismétlése/

HI:[van még más]/37. válaszadási szándék/

KSZ: [hogya lesz kormánybiztos], tud segíteni,... hogy előrelépések történjenek? <szemkontaktus, határozott beszédátvétel> /38.korábbi kérdés ismétlése/

HI: Igen. <összeszorított ajkak>/39. válasz a kérdésre/

KSZ: Köszönöm, hogy itt volt nálunk./40.köszönet/

HI: Köszönöm szépen. /41. köszönet viszonzása/

M1 Az Este
Krizsó Szilvia – Iván László
2008.01.21.

5 perc 54 másodperc

főtéma: nyugdíj-rendszerek csődje az EU-ban és itthon

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Csőd felé rohannak a nyugdíjrendszerek egész Európában- ez áll a Standard&Kurs frissen kiadott jelentésében. Az elemzők szerint a világ 32 legfejlettebb országa, benne az Unió 25 tagállama az elöregedő népesség miatt 2030-ra olyan helyzetbe kerülhet, hogy a költségvetés már nem fogja bírni az egyre növekvő nyugdíjterheket, 2050-re pedig akár államcsőd is bekövetkezhet, és mindez igaz Magyarországra is.

<filmbejátszás> Az Este vendége Iván László, a FIDESZ országgyűlési képviselője. Jó estét kívánok- <a politikus felé fordul, szemkontaktus>/1. témabevezetés, vendég bemutatása, köszönés/

Iván László (a későbbiekben IL): Jó estét kívánok <szemkontaktus>./2. köszönés viszonzása/

KSZ: Nyilván ön is ismeri ennek a jelentésnek a részleteit...., mit gondol róla... <szemkontaktus, előredől> ? Meg kellett kongatni a vészharangot, vagy nem kellett volna megkongatni a vészharangot..? Ha meg kellett volna, akkor időben kongatták-e. <semleges angolos kérdő hangnem, leviszi a hangot a mondat végén, minimális intonáció>/3. információkérés/

IL: Én azt hiszem, ...hogy vészharangot nem kell kongatni <szemkontaktus, fejjátás>, ...de rendkívül súlyos helyzet alakult ki, ...annál is inkább, mert a magyarországi népességi öö hát ala.. alakulás,.. hát úgy alakult, hogy egyszerre idősödünk,... ebből <bólint, szemkontaktus> származóan öö az utánpótlással go.. gondok vannak. De más pél.., de más probléma is volt, hiszen tudjuk nagyon jól, hogy éveken, évtizedeken keresztül nem tőkésedett a befizetett járulék, járadék, járulékok nem tőkésedtek, ennek következtében nem keletkezett egy olyan fund, egy olyan alap, amiből lehetne közben fejleszteni <szemkontaktus>. A másik rendkívül súlyos probléma- és ezt tényleg súlyosnak tartjuk <bólint, szemkontaktus> -, hogy .. a.. mostani öö, jelenlegi nyugdíjmódosítások és a nyugdíjkorrekciók is, persze, hogy fontosak, fontosak, mert minden forint és fillér számít az idősödő embereknek, nyugdíjasoknak, de olyan aránytalanságok <fejjátás, szemkontaktus> alakultak ki^ és különösen a mostani rendelkezések és törvényalkotás során is látjuk, hogy a következőkben nagyon mélyen érinti a mostani nyugdíj öö törvénymódosítás a mindennapi szegény embereket <mindkét kéz a levegőben, föl-alá, határozott gesztikuláció, szemkontaktus> a nyugdíjasok egy nagy része szegény./4. információközlés, metainformáció/
KSZ: [Hát most ön] <előredől> /5. információközlési szándék/

IL: [szegény]/6. korábbi közlés lezárása/

KSZ: egyrészt beszél arról <zárt száj>, hogy van a a nyugdíjtörvényeknek <szemkontaktus> egy rövidtávú hatása^, aztán majd lesz a nyugdíjtörvényeknek egy hosszútávú hatása^, ... önök most a rövidtávúra szeretnének azzal választ adni, ugye, benyújtották a Parlamentnek azt a módosítási javaslatot, /7.információközlés/

IL: Úgy is van. <bólint, szemkontaktus> /8. nyugtázás/

KSZ: hogy, amit ugyan 2006-ban elfogadott a parlament,... magyarul <szemkontaktus>, hogy 2008 januárjától, január elsejétől változzanak a nyugdíjszámítási szabályok^, ön szerint ez ne lépjen életbe. <IL felé fordul, mindvégig rezzenéstelen arc>/9. információközlésbe bújtatott indirekt információkérés/

IL: Igen,... én azt hiszem, azért fontos ezt hangsúlyozni <bólint, szemkontaktus>,... mert a 2008. január elsejétől nyugdíjba menőknél kétségtelen a szám.. az új számítás technikával kétségtelen, hogy egy havi nyugdíj^ ... elvész abban az esztendőben. Igaz^,... hogy vannak azután másféle gondolatok is, hogy hogyan lehet ezt majd valamiképpen kompenzálni. De nemcsak erről van szó <szemkontaktus, fejingatás>. Arról is szó van, hogy amikor arról beszélünk, hogy csökkennek a jövőben a nyugdíj öö a jövőre bekerülők nyugdíjai, akkor azt is hangsúlyozni kell, hogy ez egy komoly tételt jelent. Ez 140000 embert fog érinteni <kéz föl-alá, érvelő mozdulat, összeráncolt homlok>. Ebben az esztendőben pedig, már január elsejétől ugye, a ..nagyon jól tudjuk, hogy 8 és fél %-os nyugdíjjárulékot <szemkontaktus> kell fizetni a nyugdíjasoknak, ennek következtében ez egy komoly öö ugyancsak körülbelül átlagosan egy havi nyugdíjnak a kiesését [jelenti,] /10. információközlés, magyarázat/

KSZ: [Azért van itt] valamiféle egyenlőtlenség a rendszerben <szemkontaktus>, de azért arról ne feledkezzünk el <előredől, szemkontaktus, fejingatás>, ... hogy amikor most megkongatták ezt a bizonyos vészharangot^,.. akkor azt mondták, hogy akik most dolgoznak,.. 20-30év múlva lehet, hogy egyáltalán nem fognak nyugdíjat kapni <fejingatás>, hogyha így megy minden tovább. Ez azért nemcsak Magyarországon probléma, erre térjünk majd vissza, de azért szeretnénk a nézőknek egy nemzetközi kitekintést is adni, hiszen nemcsak Magyarországon kell megoldani a nyugdíj kérdést, világszerte egyre nagyobb gondot jelentenek az öregedő társadalmak. Az Európai Unióban nincs egységes álláspont, de felvetések már vannak arra vonatkozóan, hogy miként kellene kezelni a problémát. <KSZ a nézőkhöz fordul, majd élő beszélgetés Nika Györggyel, brüsszeli tudósítóval, ezután filmbejátszás a francia példáról> /információközlés/

A franciák tettek már javaslatot arra, hogyan kellene megállítani öö a nyugdíjak öö a nyugdíjrendszer összeomlását.. Magyarországon minek kellene lenni az első lépésnek?<monoton beszéd, tényszerű, nem kérdő hangnem, szemkontaktus> /11. információközlés, a korábbi kérdésfelvetés pontosítása, információkérés/

IL: Hát,... én azt hiszem, hogy először is tudomásul kell venni <bólint, szemkontaktus>, hogy a nyugdíjrendszer összeomlása pillanatnyilag messze van még nálunk^,... <fejingatás> de nem arról van szó,... hanem arról,... hogy nálunk nullszaldósnak mondjuk ki <hamis mosoly, szemkontaktus> a nyugdíjrendsz.. a nyugdíjkasszát, ugyanakkor tudjuk jól <bólint>, hogy évtizedek óta állami költségvetésből töltjük föl, tehát jelenleg is közel 300 milliárd forinttal töltjük fel a nyugdíjkasszát /12. információközlés, a tájékoztatás metanyelvi értékelése, pontosítás/

KSZ: Sőt, 500 milliárddal ...a./13. pontosítás/

IL: Igen. <szemkontaktus, bólint> A másik pedig, ugye,... egészen más viszonyok <szemkontaktus> vannak Franciaországban és Nyugat-Európában, mint Magyarországon, az életút során bekövetkező kockázataink és betegségeink miatt. Mi 9 évvel kevesebbet öö és rövidebbet élünk az életutunk során, ami fenntartható egészségben, mint <szemkontaktus> a franciák vagy a Nyugat-európaiak. Ennek következtében egészen más a nyugdíjba vonulóknak a helyzete, és a.. fenntartható munkalehetőséget is [befolyásolja ez].

/14. nyugtázás, információközlés/

KSZ: [Tehát, akkor magyarul] azt mondja <szemkontaktus>, hogy nálunk nem lehet az a megoldás, hogy tol – tolják ki a.a nyugdíjkorhatárt akár mondjuk 69 évig? /15. metainformáció, a partner közlésének összegzése, információkérés/

IL: Ki kell majd tolni <bólint, szemkontaktus>, de ezt majd nagyon elő kell készíteni, és a helyi viszonyokhoz kell majd vi.. majd alakítanunk, ugyanis a helyi demográfiai viszonyok mögött a fenntartható egészségünk és a fenntartható életminőségünkben is óriási különbségek vannak. <előredől, kitárt kezek, magyarázó gesztikuláció, szemkontaktus> Nem beszélve arról, hogy a nyugdíj melletti munkavállalás lehetősége nálunk beszűkül, hiszen nagyon jól tudjuk <bólint, szemkontaktus>,... hogy a tizenkétszeres minimálbér elérése esetén a nyugdíj

mellett például a munkát végzők,... akik ennyit keresnek körülbelül 830-840 ezer forint majd^... öö megszüntetik azonnal a nyugdíját, ha egy forinttal túllépi ezt a keresetet öö< gyorsabb beszédtempó, előredől, szemkontaktus, erősebb kézmozdulatok>. Tudomásul kell vennünk, hogy Magyarországon nem véletlenül alakultak ki ezek a dolgok, mert arról van szó, hogy a munkavégzés és a munkaártalmak < aktív kézmozdulatok, szemkontaktus> és a legkülönbözőbb körülmények alapján ugye elszegényedési folyamat volt és a öö munkából a rokkantnyugdíjba és a .. a.. nyugdíj melletti munkára nagyon is szükség volt, hiszen 3 millió 300 ezer valamilyen nyugdíjasból <szemkontaktus>jelenleg 1 millió 100 ezer-50 ezer körüli nyugdíjban, nyugdíjból él,... kell, hogy éljen. Az öregségi nyugdíjasoknak az 1 millió 600 ezréről pedig körülbelül 800-850 ezer. Tehát,... itt nincs sok olyan lehetőségünk <fejngatás, szemkontaktus>, hogy a megfelelő feltételek között az emberek ne menjenek el korán nyugdíjba, nem beszélve arról, hogy itt van most, ebben az esztendőben rendkívül sok nyugdíjas van, éppen azért öö , mert elbocsájtások vannak. /16. információközlés, érzelmkinyilvánítás, magyarázat/

KSZ: Erre majd azért majd még vissza kell térni, hiszen nagyon sok olyan kérdés van, amiről még érdemes beszélni <szemkontaktus, bólintás>, és nyilván fogunk is, amikor például a parlament elé kerülnek a nyugdíjrendszer változásaival kapcsolatos törvények. Nagyon szépen köszönöm, hogy itt volt nálunk <mosoly, szemkontaktus>. /17. a beszélgetés lezárása, elköszönés/

IL: Köszönöm./18. köszönet/

M1 Az Este
Krizsó Szilvia - Korózs Lajos
2008.01.21.
6 perc 13 másodperc
főtéma: nyugdíjrendszer

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Csőd felé rohannak a nyugdíjrendszerek egész Európában- ez áll a Standard&Kurs frissen kiadott jelentésében. Az elemzők szerint a világ 32 legfejlettebb országa, benne az Unió 25 tagállama az elöregedő népesség miatt 2030-ra olyan helyzetbe kerülhet, hogy a költségvetés már nem fogja bírni az egyre növekvő nyugdíjterheket, 2050-re pedig akár államcsőd is bekövetkezhet, és mindez igaz Magyarországra is.

<filmbejátszás> Az Este vendége Korózs Lajos, az MSZP országgyűlési képviselője. Jó estét kívánok. < Korózs felé fordul, szemkontaktus>/1. információközléstémabevezetés, vendég bemutatása, köszönés/

Korózs Lajos (a későbbiekben KzsL): Jó estét kívánok <szemkontaktus>/2. köszönés viszonzása/

KSZ: Nyilván ön is ismeri ennek a jelentésnek a részleteit....,<szemkontaktus, előredől> mit gondol róla...? Meg kellett kongatni a vészharangot, ...vagy nem kellett volna megkongatni <szemkontaktus> a vészharangot..? Ha meg kellett volna, akkor időben kongatták-e. <semleges angolos kérdő hangnem, leviszi a hangot a mondat végén, minimális intonáció>/3. információkérés/

KzsL: Hát,... ha minden változatlanul marad, ez a ...szcenárió akkor következik be <szemkontaktus> természetesen^.... Én azt gondolom, hogy egy nyugdíjrendszernek azért vannak ilyen alapvető kritériumai, ööö, hogy öö ugye biztosítsa a fenntarthatóságot, finanszírozhatóságot <szemkontaktus> és kellő rugalmassággal rendelkezzen, hogy a újabb és újabb kihívásokra jól tudjon válaszolni. Tehát nekünk <kitárt kezek alul támaszkodva az asztalon, szemkontaktus> most öö tehát, öö hogy mondjam, <mosoly> nem fog összedőlni a nyugdíjrendszer tehát, akkor.. akkor ..<szemkontaktus> bekövetkezne öö az...., amit itt ez a jelentés tartalmaz, ha mi nem csinálnánk semmit. De én azt gondolom, ...hogy nagyon bölcsen,... ha látjuk a kihívásokat... van egy demográfiai kihívás <ujjakon soroló mozdulat> vitathatatlan..., van egy óriási probléma a rendszerváltó országokban, és ez nem magyar specialitás, mindegyikben megvan ez a probléma, hogy borzasztóan töredezetté vált az életpálya, öö a öö addig, amíg az előző rendszerben mindenki ledolgozta a 40-42 évét, levonták a járulékát és elment nyugdíjba és körülbelül tudta, hogy mire számíthat <további soroló kézmozdulat>. Két évet dolgozik, két évig munkanélküli, két évig minimálbéren van bejelentve, utána rendesen be van jelentve^, tehát ezek az életpályák borzasztó töredezetté váltak^, és nagyon sokan vannak, közel két millió ember, ahogy a itt öö a tudósításból vagy összeállításból láttuk <szemkontaktus, fejingetés>, hogy csak és kizárólag minimálbér után ööö fizetnek járulékot. Ez egy óriási kihívás, ez vitathatatlan. /4. információközlés, magyarázat, a probléma általánosítása, átminősítése, metainformáció/

KSZ: A kihívások részletezésébe akkor mindjárt belemegyünk, <szemkontaktus>... hogy hogyan kell ezekre választ adni. Van arra valamilyen öö/5. nyugtázás, információkérési szándék /

KzsL: Ha szabad egy mondatig...<szemkontaktus> /6. engedély kérése a véleménynyilvánításra/

KSZ: Hogyne./7. engedély megadása/

KzsL: ..egy mondatot, hát a.. öö.. voltam én itt Az Estében <mosoly KSZ-re> akkor, amikor a nyugdíjkorrekciós programot csináltuk^, ... hát éppen azért kellett megcsinálni, mert évről-

évre olyan differenciák alakulnak ki a régen megállapított nyugdíjak <szemkontaktus> és a később megállapított vagy a közelmúltban megállapított nyugdíjak között, hogy iszonyatos feszültség van <szemkontaktus, bólint> nyugdíjas és nyugdíjas között, csupán csak azért,... mert valamilyen évben kedvező volt, mondjuk példának okáért, hogyha magas az infláció őö és őö és magasan kerül megállapításra az ő nyugdíja,... mert az infláció függvényében, őö és a most nem nettósított nyugdíjak ügyében^, ... ugye, miről van szó^, <szemkontaktus, gesztikuláció>... arról van szó, hogy régebben csak az SZJA-t vonták le a bérből, a járulékot nem vonták le, azt beleszámították, de a járulékot soha nem kapta meg saját maga jószágaként azt ő nem tudta elkölteni, hiszen le kellett, hogy vonják, és a társadalombiztosítási alapba be kellett, hogy fizesse, most a sima nettósítással egy sima kép alakul ki arra nézvést <bólint, szemkontaktus>, hogy a 87-es nyugdíjtörvény elfogadásakor konszenzus volt a magyar Parlamentben abban^-én már akkor képviselő voltam^-, hogy a mindenkori nettó béreknek körülbelül a 60-62%-át tegye ki az induló nyugdíj. Most [ez már]/8. tapasztalat hangsúlyozása, információközlés, magyarázat/

KSZ: [Most ez már]/9.információkiegészítési szándék, szupportív együttbeszélés/

KzsL: majdnem 90%, ...tehát évről-évre ez az érték nagyobb lett, miközben az évekkel ezelőtt akik elmentek nyugdíjba,<szemkontaktus, bólogat> ... azoknak a nyugdíja a mindenkori jövedelmüknek vagy a nettó fizetésüknek a 60-[64%-át teszi ki] /10. információközlés befejezése/

KSZ: [Azért van itt] valamiféle egyenlőtlenség a rendszerben <szemkontaktus>, de azért arról ne feledkezzünk el <fejngatás>, hogy amikor most megkongatták ezt a bizonyos vészharangot^, akkor azt mondták, hogy akik most dolgoznak, 20-30év múlva lehet, hogy egyáltalán nem fognak nyugdíjat kapni, hogyha így megy minden tovább. Ez azért nemcsak Magyarországon probléma, erre térjünk majd vissza, <szemkontaktus, bólint> de azért szeretnénk a nézőknek egy nemzetközi kitekintést is adni, hiszen nemcsak Magyarországon kell megoldani a nyugdíj kér-dést, világszerte egyre nagyobb gondot jelentenek az öregedő társadalmak. Az Európai Unióban nincs egységes álláspont, de felvetések már vannak arra vonatkozóan, hogy miként kellene kezelni a problémát. <KSZ a nézőkhöz fordul, majd élő beszélgetés Nika Györggyel, brüsszeli tudósítóval, ezután filmbejátszás a francia példáról> /információközlés/

A franciák tettek már javaslatot arra, hogyan kellene megállítani őö a nyugdíjak őö a nyugdíjrendszer összeomlását.. Képviselő úr, ...Őn szerint Magyarországon minek kellene lenni az első lépésnek?<szemkontaktus, monoton beszéd, tényszerű, nem kérdő hangnem> /11. információközlés, a korábbi kérdésfelvetés pontosítása, információkérés/

KzsL: <az asztalra merőleges kézmozdulatok, halvány mosoly, szemkontaktus> Ööön azon dolgozni közösen^, hogy a korcentrumot emeljük. Hát ez a legfontosabb, a legesleges lépés <bólint, szemkontaktus>. Nekünk nem a korhatárt kell emelni, <fejngatás, szemkontaktus> én már annak is örülnék, ...hogyha 62 éves korában mennének el a magyar emberek nyugdíjba^, ...de nem akkor mennek el, hanem átlagosan 56.6 évnél, a férfiak esetében 57 valamennyi, nem tudom pontosan^,... őö tehát itt az az óriási probléma,... hogy Magyarországon borzasztó sokan vannak olyanok, <fejngatás, szemkontaktus> akik idő előtt mennek el nyugdíjba, nem szereznek elegendő szolgálati időt, mert ha elegendő szolgálati időt szereznének,... akkor azzal párosulva magasabb járulékot fizetnének <szemkontaktus>, és magasabb szolgálati idő és magasabb járulékfizetés később magasabb nyugdíjat eredményezne. Tehát, ... nekünk <jobb kéz föl-alá> a korcentrumot kell, hogy a 62 év fölé közelítsük. Azt ne mondja nekem senki <fejngatás, szemkontaktus>, hogy az egy normális helyzet,... amikor őö 806 ezer rokkant nyugdíjas van egy országban és fél millió ebből a korhatár alatti rokkantnyugdíjas! <szemkontaktus> Ugye,... ezt nem hisszük el? <kitárt kezek, erős szemkontaktus> Na, ... szóval a..az első a korcentrum emelés <ujjakon sorolás>, a másik a..az adóalap és a járulékbévételek növelése^. Borzasztóan sok a járulékelkerülő

[Magyarországon]/12. válasz a műsorvezető kérdésére, információközlés, érzelemnyilvánítás, országos adatok metanyelvi értékelése/

KSZ: [Akkor nem arra] gondol <előredől, szemkontaktus> magyarul,... hogy növelni kell a járulékokat?/13. a partner közlésének átértelmezése, információkérés/

KzsL: Nem /14. válasz a kérdése/

KSZ: hanem arra gondol, hogy szűkíteni [kell .g] <szemkontaktus>/15. a partner vélekedésének feltételezése, információkérési szándék/

KzsL: [a ..sz..a..] valóságosan, ... tehát a.. aki valóságosan munkavállaló, az legyen legális munkavállaló-,<szemkontaktus, bólint, határozott kézmozdulat> a legális munkavállaló pedig adót fizet és járulékot fizet. Mer' a mindenkori a öö nyugdíjkifizetés 62%-ban finanszírozza a járulékbévitel és 38%-ban a körülbelül, a mindenkori adóbevitel. Ezért kőkeményen az adókat és a járulékokat be kell szedni <szemkontaktus, bólint>, mert ok az okozza az irdatlan öö hiányt,... és az, hogy bizony öö bizony a magyar ember- ahogy mondtam- átlagban 56,6 évében megy el nyugdíjba és ezt hosszútávon a magyar nyugdíjrendszer nem bírja el. /16. információközlés, metainformáció/

KSZ: Erre majd azért majd még vissza kell térni,<szemkontaktus, bólint> hiszen nagyon sok olyan kérdés van, amiről még érdemes beszélni, és nyilván fogunk is, amikor például a parlament elé kerülnek -a- nyugdíjrendszer váltoásaival kapcsolatos törvények. Nagyon szépen köszönöm, hogy itt volt nálunk. <szemkontaktus, mosoly> /17. a beszélgetés lezárása, elköszönés/

KzsL: Köszönöm./18. köszönet/

M1
Az Este
Krizsó Szilvia – Lázár János
2009.02.12.
6 perc 21 másodperc
főtéma: rendvédelmi munkacsoport gyűlése

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Módosítaná a büntető törvénykönyvet a Fidesz. A rendvédelmi munkacsoport azt javasolja, ...hogy az Egyesült Államokban már létező, úgynevezett 'három csapás törvényt' alkalmazzák Magyarországon is. Ennek lényege, hogy aki súlyos vagy erőszakos bűncselekményeket követ el, és ezt visszaesőként háromszor is megteszi, automatikusan életfogytiglant kapjon. Ezt 1994-ben 27 amerikai tagállamban vezették be,... elsőként pedig Kaliforniában, ...ahol egyébként a törvényt itt alkalmazzák legszigorúbban. Elég egy végrehajtott és két felfüggesztett börtönbüntetés ahhoz, ...hogy az elkövetőt életfogytiglanra börtönbe zárják. Az ítéletet még a bíróság mérlegelheti. A három csapás bevezetése után Kaliforniában négy év alatt kilencszer annyi elkövetőt zártak börtönbe, mint amennyit a többi 26 tagállamban összesen. Ezt a törvényt eddig Európában sehol sem alkalmazták. Az Este vendége Lázár János, a Fidesz frakcióvezető helyettese. Jó estét kívánok. /1. témabevezetés, információközlés, vendég bemutatása, köszöntése/

Lázár János (a későbbiekben LJ): Jó estét kívánok. /2. köszönés viszonzása/

KSZ: Ön jelentette be ezt a javaslatot,... de ezt komolyan gondolja, hogy átvihető Magyarországon a gyakorlatba? <fokozott dallamosság, szemkontaktus> /3. eldöntendő kérdés/

LJ: Azt gondolom, ... teljes egészében <fejngatás>. Magyarországon szokás azt kérdezni minden fölvetés esetén, hogy őö hogyan nem lehet megcsinálni, illetve <szemkontaktus, halvány mosoly> mindig azt keresik Magyarországon, ami szerintem <fej oldalra billentése, szemkontaktus> a legnagyobb probléma, hogy hogyan nem lehet megoldani <bólint, szemkontaktus> a kérdést^ <fej oldalt billentése, szemöldök összevonása>, azt hiszem, hogy a törvényalkotásnak és az alkotmánynak, a törvényeknek és az alkotmánynak^ <homlokráncolás, fej jobbra-balra, szemkontaktus> a társadalmi kihívásokat kell követni <bólogat> és Magyarországon szembe kell néznünk azzal <szemkontaktus, bólogat>, hogy a közbiztonság a következő évek egyik nagy társadalmi kihívása, ha nem a legnagyobb^, ..a rendteremtés lesz az egyik legnagyobb kihívás az előttünk álló években.<szemkontaktus, fej oldalra fordul, bólint> /4. válaszol a kérdésre, információközlés, saját vélemény megfogalmazása, metainformáció/

KSZ: Na, de ez a kérdés úgyszólván feltehető <fej oldalra billentése, szemkontaktus>,... hogy volna-e ennek visszatartó ereje. /5. framing/

LJ: Egészen biztos vagyok benne <bólint, szemkontaktus>, az Önök által is jól idézett kaliforniai példa mondatja azt velünk, hogy <összevont szemöldök, előrehajtott fej> van visszatartó erő, hiszen Kaliforniában nyolc millió nyolcszáz ezer bűncselekmény vált ismertté a törvény bevezetése előtt, s azt követően ez hat és fél millió bűncselekményre csökkent le <szemkontaktus, összevont szemöldök>. Tehát, nagyon komoly <bólogat, szemkontaktus> visszatartó ereje van önmagában egy ilyen <bólogat, szemkontaktus> törvényi fenyegetésnek^, egy ilyen hármás csapásnak^, amikor a harmadik..elkövetett..súlyos ..ismétlődő, döntő többségében erőszakos bűncselekmény esetében automatikusan ..valós <hangsúlyosan, bólint, szemkontaktus> életfogytiglan jár az elkövetett cselekményért. /6. információközlés/

KSZ: Mennyire súlyos <szemkontaktus>, tehát,... mit kell ahhoz elkövetni magyarul,... mit gondol? /7. kiegészítendő kérdés/

LJ: Ezt nyilvánvaló, hogy a magyar jogalkotási rendszerbe <összevont szemöldök, szemkontaktus> be kell illeszteni a...z Amerikai Egyesült Államok gyakorlatában ez az emberölés, a súlyos testi sértés <előreszegett fej, szemkontaktus> , ...a rablások ismétlődése is ebbe a kategóriába tartozik^, ...mi nagyon fontosnak tartjuk például az idősek sérelmére <szemkontaktus> elkövetett bűncselekményeket, vagy a kiskorúak, <szemkontaktus, bólogat> gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekményeket ebbe a körbe beemelni.

/8. válasz a kérdésre, információközlés/

KSZ: Ugye, mondta, öö hogy az Egyesült Államokban hogyan csökkent a bűn[cselekmények] /9. utalás a korábban elhangzottakra/

LJ: [Igen]/10. megerősítés/

KSZ: száma, illetve ..a.bűn.elkövetők.nyilván börtönbe kerültek <szemkontaktus, változó beszédtempó>. Ez azért azt is jelenti, hogy jelentősen meg kell növelni a hazai férőhelyeket/11. framing/

LJ: Amerikában is ez volt az egyik fontos aggály <felemelt tekintet, szemkontaktus, gyorsabb beszédtempó>. ...Ez volt a tapasztalatunk, amikor áttekintettük az egész ügy vitáját <leszegett fej, szemkontaktus>, társadalmi vitáját és jogalkotási vitáját,... azonban érdekes dolog történt^, <szemkontaktus, előreszegett fej> a törvény bevezetése előtt a kaliforniai ..börtönöknek a kihasználtsága 400 százalékos volt^,... a törvény bevezetése óta pedig kettőszáz százalékra csökkent^ <szemkontaktus, összevont szemöldök> [magyarul] /12. információközlés/

KSZ: [Na, de ez minek tudható be?] <monoton hangon, szemkontaktus> /13. információkérés, eldöntendő kérdés/

LJ: Zsúfoltak a börtönök^,... de a visszatartó erőnek,... meggondolja a bűnelkövető, hogy harmadjára mit fog <szemkontaktus, előreszegett fej, összevont szemöldök> tenni, vagy mit nem fog tenni <fejngatás, szemkontaktus>. /14. információközlés/

KSZ: Tehát, akkor gyakorlatilag Önök azt mondják, hogy ez egy bűnmegelőzési programnak.. /15. framing/

LJ: Is. <szemkontaktus> /16. részleges megerősítés/

KSZ: a része kell, [hogy legyen] /17. framing befejezése/

LJ: [Az a probléma], hogy Magyarországon oda jutottunk, hogy a magyar törvényeknek ...a.visszatartó <fej oldalra billentése, leszegett fej, szemkontaktus> erejével probléma van <bólint, fej oldalt billen, szemkontaktus>, a magyar büntető törvények, a magyar eljárási törvények, például az eljárási cselekmények gyorsasága <szemkontaktus, bólogat>, az nem tartja vissza a bűnelkövetőket <összevont szemöldök>. Azért az egy egészen beszédes példa, hogy Dél-Hevesben... néhány..nappal ezelőtt járőröket csaltak törbe,... rendőröket, ...majd megtámadták őket, meg akarták ölni őket vagy meg akarták sebesíteni. Azt hiszem, itt van vége a türelemnek <összevont szemöldök, szemkontaktus>. Az állammal [szemben így fellépni az nem megengedett] /18. metainformáció, információközlés/

KSZ: [Azért oda kimentek a rendőri állomány..] tagjai és megerősítést kértek, aztán végül is elő is állították azokat, akik nekitámadtak <előredől, szemkontaktus, jobb váll leengedve> [a rendőrautónak] /19. kiegészítő információközlés/

LJ: [Előállították, csak] <KSZ bólint, átadja a szót> az a kérdés, hogy milyen büntetést fognak kapni. Szerintem, [ez] <összeszorított ajkak, fej oldalt billentése, szemkontaktus> /20. nyugtázás, vélemény kifejezési szándék/

KSZ: [Ön azt mondja, MAGYARUL] <fokozódó hangerő, átveszi a szót>, hogy a már meglévő büntetési tételeket is módosítani kellene, mert [átteszik ezeket a magyar jogrendszerbe] /21. framing formájában információkérés/

LJ: [Át kell tekinteni] /22. információközlés, metainformáció/

KSZ: azért, [az idő] /23. framing befejezése/

LJ: [Át kell tekinteni, így van] idő^, de..minden csak szándék kérdése <előreszegett fej, szemkontaktus, összevont szemöldök>. A törvényalkotó kezében van a lehetőség, hogy a társadalmi kihívásokhoz igazítsa <szemkontaktus, előreszegett fej, bólint, fej oldalt billentése> a büntető szabályokat Magyarországon, azt gondoljuk <bólint, szemkontaktus>,, hogy mind az eljárások ütemét <bólint>, időtartamát <bólint>, mind a büntetések súlyosságát erősíteni, illetve gyorsítani kell. Ez egy óriási kihívás <fejngatás>, azt gondolom, hogy nagyban fog hozzájárulni, amennyiben ezt be tudjuk vezetni <szemkontaktus, bólint>, hogy Magyarországon a közbiztonság, és az emberek közbiztonságérzete javuljon <szemkontaktus, bólint, halvány mosoly>, illetve legyen visszatartó ereje a törvényeknek <előreszegett fej, szemkontaktus>, ne.. az áldozatot védjük és ne az elkövetőt. /24. nyugtázás, metainformáció/

KSZ: Ugye, most gyakorlatilag ..aaa... rendőrfőkapitány két hetet kapott arra, hogy kidolgozzon egy javaslatot <jobb váll leengedve, szemkontaktus>, és a miniszterelnök úr megígérte <bólint, szemkontaktus>, hogy a rendőrség plusz forrást kap ahhoz^, hogy <LJ mosolyogva KSZ-re néz> mondjuk átcsoportosításokkal az..okra a területekre lehessen terelni a rendőri állományt, ahol most..több..a..bűncselekmény. /25. információközlés, ugye kérdés/

LJ: Ez a sokadik stratégia lesz <bólint, szemkontaktus>, és a sokadik ígéret <bólint, halvány mosoly> ahhoz képest, hogy az elmúlt hét évben a magyar rendőrség oda jutott, hogy ma ..a 45 ezres létszámból hiányzik <bólint, előreszegett fej, szemkontaktus> legalább 3-5 ezer fő, 41100 rendőr vette fel ma reggel a munkát^ <szemkontaktus, összevont szemöldök>, 6500 rendőr hagyta el <bólogat, szemkontaktus> /26. információközlés/

KSZ: Azt honnan tudja,... hogy hányan vették fel ma reggel a munkát? <egyenes tekintet, monoton hangnem, jobb váll leengedve, szemkontaktus> /27. információkérés, kiegészítendő kérdés/

LJ: Aktuális állománytáblázattal rendelkezem, mint a rendészeti bizottság elnöke muszáj ilyesmikkel foglalkoznom,... és azt gondolom, hogy fontos is, hogy a <szemkontaktus, összevont szemöldök> politika legyen fölkészült <bólogat, előreszegett fej, szemkontaktus>, ne csak..öő.. ideológiai..öő..vasakat üssön <halvány mosoly, szemkontaktus>, hanem ..értelmes fölkészültséggel rendelkezzen^, ... végigjártam a 19 megyei rendőrkapitányságot, egyébként <bólogat, szemkontaktus>, nagyon sok rendőrrel beszéltem,... a magyar rendőrök fölkészültek <bólint, szemkontaktus, fej oldalt billent>, ha kapnak hozzá lehetőséget, eszközt, pénzt^ <bólogat>, akkor rendet tudnak tartani az országban <szemkontaktus, bólint>. Szeretném arra fölhívni a figyelmét, hogy hét év szocialista <fej oldalt billentése, szemkontaktus> kormányzása vezetett oda <szemkontaktus, fej oldalt billentése, összevont szemöldök>, hogy..a<bólint> közbiztonság garantálásával nagyon komoly problémák vannak, [és a rendőrség elbizonytalanodott] /28. információközlés, metainformáció, saját vélemény kifejezése/

KSZ: [Azért, bemutattunk a tegnapi adásunkban] egy táblázatot, ami azt mutatja, hogy a bűncselekmények száma csökkent <bólint, szemkontaktus>, tehát, azt azért nem lehet kimondani <LJ mosolyog>, hogy nő itt Magyarországon a bűncselekmények [száma] /29. kiigazító információközlés/

LJ: [Ööö..] és azt..bemutatták azt a táblázatot <összevont szemöldök, szemkontaktus>, hogy hánnyal vagyunk mi kevesebben itt Magyarországon az elmúlt tíz évhez vagy húsz évhez képest? ...Hétszáz ezerrel kevesebb követ el ugyanannyi vagy több bűncselekményt <fej oldalt billentése, szemkontaktus>. Mert lehetett volna azt is mutatni, hogy nyilván nem ugyanannyi bűncselekményt követnek el Kőszegen, mint Salgótarjánban, vagy [Borsod egyes részein] /30. számonkérő visszakérdezés, metainformáció/

KSZ: [Hát, most azért megváltozott nagyon] a bűnözési térkép <bólogat> /31. finomító információközlés, védekezési stratégia/

LJ: Megváltozott nagyon sok minden^, ...ami azt jelenti <szemkontaktus, fej oldalt billentése, összevont szemöldök>, hogy a tendencia bármennyire is szépnek tűnik a statisztika

<előreszegett fej, szemkontaktus, összevont szemöldök>, de negatív <előreszegett fej, bólint, szemkontaktus>. De nem a számok érdekesek <bólint>, az emberek beszélnek <bólint, szemkontaktus>, és az emberek véleménye pedig az, hogy nem érzik magukat biztonságban, és ez intő jel <bólint, szemkontaktus>. Ha nem tudjuk garantálni az országban a védelemhez való jogot <előreszegett fej, homlokráncolás, szemkontaktus>, ez a legfontosabb <fejngatás>, és a legalapvetőbb küldetése az országnak^, egy államnak <szemkontaktus, fejngatás, bólintás>, akkor semmit nem tudunk garantálni <bólint, szemkontaktus>. Itt vége van akkor mindennek <szemkontaktus, előreszegett fej, bólint>. /32. metainformatív információközlés/

KSZ: Köszönjük, hogy ezt elmondta. /33. köszönet kifejezése/

M1
Az Este
Krizsó Szilvia – Navracsics Tibor
2009.02.10.
7 perc 24 másodperc
főtéma: roma bűnözés Magyarországon

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Kétnapos elnökségi ülést tartott a Fidesz Veszprémben, amelyen a következő hónapok stratégiájáról döntöttek. Hogy hogyan, azt nem tudni, mert a párt ezt nem osztotta meg a sajtóval, illetve a közvéleménnyel[^]. Kiadott viszont egy közleményt <kamerába néz>, amelyben azt írják <jegyzeteiből olvas>, ki kell mondani a cigány származású emberek által elkövetett súlyos bűncselekmények száma aggasztó módon növekszik. Az Este vendége Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője. Jó estét kívánok. /1. információközlés, témabevezetés, vendég bemutatása/

Navracsics Tibor (a későbbiekben NT): Jó estét kívánok./2. köszönés viszonzása/

KSZ: Mért kell ezt kimondani <szemkontaktus>?/3. információkérés/

NT: Hát,... azért, hogy egyenesen beszéljünk[^] <bólogat>, s lássuk, hogy van egy súlyos probléma a mai magyar társadalomban <szemkontaktus, bólogat, homlokát ráncolja>. Úgy tűnik, hogy a kormány elmúlt hét évben tett erőfeszítései, ha egyáltalán voltak ilyenek[^], a romák, a magyarországi cigányság helyzetének a javítására nemhogy nem értek el eredményt, hanem egy olyan <fej oldalra billentése, szemkontaktus, bólintás> válsághelyzetben van ma a magyarországi cigányság[^], amelynek következtében láthatjuk <bólogat>, vannak az országnak olyan területei[^], ahol, bizony a bűncselekmények jelentős részének az elkövetői a cigányság köréből kerülnek ki. /4. információközlés, metainformáció/

KSZ: [De mondjuk], /5. szóátvételi szándék, félbeszakítás/

NT: [Világosan kell] látnunk[^]/6. metainformáció/

KSZ: ha azt mondjuk,... hogy ott ők laknak[^] <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, akkor [ez igazából] /7. metainformáció, szóátvételi szándék/

NT: [Világosan] kell látnunk, mert <szemét az asztalra szegezi> úgy látjuk, hogy vannak olyan hivatalos szervek is, vannak olyan politikusok is, akik úgy gondolják, hogy faji alapon különbséget lehet tenni <bólogat> elkövető és elkövető között[^], és bizonyos faji hovatarozás, etnikai hovatarozás akár felmentő körülmény is lehet. Mi úgy gondoljuk, hogy Magyarországon a Magyar Köztársaság törvényei <szemkontaktus, bólogat> minden bűnelkövetőre egyformán érvényesek <fej mérsékelten oldalra fordul, szemkontaktus>, vagyis ha valaki bünt követ el <bólogat>, bűncselekményt követ el, akkor azt meg kell büntetni[^], hogyha [pedig ártatlan]/8. nem adja át a szót, információközlés, metainformáció/

KSZ: [Frakcióvezető úr,... konkrétan mire gondol] <jegyzeteit nézi>./9. információkérés/

NT: [akkor őt]/10. korábban megkezdett információközlés folytatása/

KSZ: [hiszen]/11. közlés folytatására tett kísérlet/

NT: megilleti a védelem joga <bólogat, maga elé néz>. Magyarországon sajnos, egyre kevesebb polgár hisz abban, ...hogy az állam képes garantálni a védelem jogát./12.nem adja át a szót, metainformáció/

KSZ: Ugye,... azt mondta, hogy..faji megkülönböztetést nem lehet tenni a bűnelkövetők ellen[^]/13. a partner információközlésének ismétlése/

NT: Így van./14.megerősítés/

KSZ: De Önök faji megkülönböztetést tesznek[^] <szemkontaktus>/15. információközlés, vád megfogalmazása/

NT: Nem <előredől, szemkontaktus>./16. tagadás/

KSZ: hiszen azt [mondják, hogy a]/17. érvelés/

NT: [teszünk faji megkülönböztetést]/18. tagadás, közbevágás/

KSZ: ...cigány származású emberek által elkövetett súlyos bűncselekmények <bólogat, szemkontaktus> száma aggasztó mértékben növekedett./19. nem adja át a szót, hivatkozik a partner korábbi közlésére/

NT: De ez nem faji megkülönböztetés <előreszegett fej, szemkontaktus>./20. tagadás/

KSZ: Hanem?/21. visszakérdezés/

NT: Ez egy etnikai csoport problémájára <bólogat, mérsékelten ráncolt homlok, szemkontaktus> hívja fel a figyelmet. ... Az álszentség lenne <bólogat, szemkontaktus>, hogyha most azt mondanám, hogy Magyarországon minden rendben van, miközben maguk a cigányok, az önkormányzatok, a romák képviselői, vagy éppen a nálunk lévő, hiszen a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség országos képviselő csoportjában is van három cigány <oldalra fordul, szemkontaktus>, származású országgyűlési képviselő <bólogat, szemöldökét mérsékelten megemeli>, ők maguk panaszkodnak arról <erőteljesebb bólogatás, szemkontaktus>, hogy a kormány cigánypolitikája kudarcot vallott./22. információközlés, metainformáció/

KSZ: Ezzel, egyébként nem tart attól, hogy amikor ezt kimondják <szemkontaktus, bal kéz ujjai az asztalon támaszkodnak, jobb kéz föl-alá mozdul>, ... akkor gyakorlatilag ettől kezdve az emberek, minden cigány származású emberre potenciális bűnözőként néznek?< jobb oldalra dől, jobb tenyér kitért ujjakkal felfelé mozdul, szemkontaktus> /23. információkérés, metainformáció/

NT: Pontosan ezt szeretnék megelőzni <bólogat, szemkontaktus>, ...hiszen nyilvánvalóan a jelenlegi helyzetben akik a legrosszabbul járhatnak^, azok pontosan azok a becsületes, rendes cigány emberek, akik szeretnének dolgozni^ <szemkontaktus, bólogat, előredől>, de nem jutnak munkához, mert azokon a területeken megszűntek a munkalehetőségek. Akik a gyerekeiket szeretnék iskolába járatni, de...bezárták azokat a falusi iskolákat, ahova járathatnák a gyerekeiket, esetleg más városokba pedig nem tudják <fej oldalt billentése, szemkontaktus> el...el...elküldeni. Nézze, ...én Veszprémből jövök <fej oldalra fordul, maga elé néz>, most is Veszprémből jövök, én veszprémi vagyok. Pontosan tudjuk, ... legalábbis minden adat arra utal^ <oldalra fordul, szemkontaktus>, ...hogy a..hogy a... vasárnap hajnali késelést, azt cigány emberek követték el <bólogat, szemkontaktus>, ... és azt is tudjuk, hogy ezek a cigány emberek nem azok a derék, becsületes cigány emberek, akik <bólogat, szemkontaktus>, munkából próbálnak megélni,[hanem ezek között vannak olyanok] /24. információközlés, saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KSZ: [De nyilván nagyon sok olyan nem cigány] származású ember van <szemkontaktus>, aki hasonló bűncselekményt követ el^,/25. félbeszakítás, ellentétes tartalmú érvelés/

NT: Nyilván <bólint, szemkontaktus>. /26. egyetértés kifejezése/

KSZ: és mondjuk, ... nem mossák [össze Önnel, ...velem, vagy akárkivel] /27. érvelés folytatása/

NT: [Így van, ... nyilván, így van, majd meg fogják] vagy legalábbis mi azt szeretnénk, hogyha ők is megkapnák ugyanúgy az elkövetett bűncselekményért a büntetésüket egyenlően <bólogat, szemkontaktus>, mint bárki más a Magyar Köztársaság polgárai közül. /28. egyetértés, metainformáció/

KSZ: Ugye, Ön azt mondta, hogy Veszprémből jön <jobbra dől, szemkontaktus>, és Veszprémben történt ez a nagyon sajnálatos és tragikus eset <jegyzeteit nézi>, de éppen Veszprém Fidesz-es polgármestere fogalmazott úgy <előredől, jegyzeteit nézi>, amivel tulajdonképpen nem ol. okozott úgymond osztatlan sikert, sőt <felnéz, fejét vállára ejti, majd újra jegyzeteit nézi>, a...gyászolók között, ő, hogy ő azt mondta, hogy <jegyzeteiből olvas> nem számít, hogy milyen kisebbséghez tartoznak a véres büntett elkövetői, mert a bűnösök is elsősorban magyarok. /29. hivatkozás a partner korábbi közlésére, információközlés/

NT: Így van <bólogat, kezeit összefűzi, szemkontaktus>. Teljes egészében igaza van a polgármester úrnak <szemkontaktus, bólogat>. Mi is ezért hívjuk fel arra a figyelmet

<bólint>, hogy van itt ma egy megoldatlan probléma <tagolt beszéd, bólogat, szemkontaktus>. Nem azzal segítünk <fejngatás> ennek a problémának a megoldásában, hogyha eltussoljuk, ha a szőnyeg alá söpörjük^, hanem azzal segítünk, ha megpróbáljuk feltárni <előrehajol, szemkontaktus, bólogat, homlokráncolás>, melyek voltak ennek a kormányzati kudarcnak az okai, hogyan lehet segíteni a magyarországi cigányságon^<fejét oldalra billenti, szemkontaktus, bólintás>, és mit lehet tenni annak reményében, hogy kitörjön a mostani reménytelen helyzetből. /30. metainformáció, információközlés/

KSZ: Ugye, Önök többször azt mondták, hogy nem igazából jó a közbiztonság, és akkor most finoman fogalmaz[tam] <gyorsabb beszédtempó>, /31. hivatkozás a partner és pártja korábbi kijelentéseire ugye-kérdés formájában/

NT: [Igen] <szemkontaktus>. /32. nyugtázás/

KSZ: [hogy Ön azt mondta egyszer]<szemkontaktus> /33. hivatkozás a partner korábbi kijelentésére/

NT: [Igen, finoman tetszett fogalmazni]. /34. metainformáció, látszólagos egyetértés/

KSZ: Magyarországon, s ezért a kormányt hibáztatják, s hogy Ön volt az, aki azt mondta decemberben, tavaly decemberben <fejét jobb vállára hajtja, maga elé néz, majd szemkontaktus> illetve Orbán Viktor pártelnök is <gyors beszédtempó>, hogy három milliárd forint kell ahhoz, hogy a rendőrséget rendbe tegyék, meg is találták az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium ezt a három milliárd forintot, de most már harminc milliárról beszélnek <leejti fejét, szemkontaktus> Fidesz-es képviselők <kezét kitarja, szemkontaktus>. /35. információközlés, hivatkozás a partner korábbi kijelentésére/

NT: [E..egy ..picit] /36. szóátvételi szándék jelzése/

KSZ: [Azért..a számok között] nagy a különbség. /37. metainformáció/

NT: Igen. Ugyanis a költségvetési vitához, amit beterjesztettünk három és fél milliárdos módosító csomagot,... az egy rendőrőrs építési program <bólogat, szemkontaktus>, vagy rendőrőrs létesítési program első lépése <fejét oldalra hajtja, szemkontaktus>. Mi távlatilag hatvan új rendőrőrsöt szeretnénk azokban a területekben, azokban a kis térségekben, ahol a bűnözési mutatók különösen rosszak <bólogat, szemkontaktus>^, ... azt szeretnénk, hogyha minden polgár számára belátható időn belül elérhető lenne a védelem, ahol lakik <bólogat, maga elé néz>. A harminc milliárd úgy jön össze, hogy a kormány közben méltóztatott <homlokráncolás, szemkontaktus, bólogatás> tizenöt milliárdot elvenni a rendőrségtől az idei költségvetésben^, a másik tizenöt milliárd pedig a rendőröknek ki nem fizetett túlóradíj <szemkontaktus, bólintás>. Nem lehet úgy a közbiztonságot javítani <bólogat>, nem lehet úgy közrendet fenntartani <bólogat, szemkontaktus>, hogy nem fizetjük meg a rendőröket, hogy a rendőrségnek nem biztosítjuk az anyagi lehetőségeit. A rendőrök hősies munkát végeznek <kezek kitarva, előredől, szemkontaktus>. Csak Veszprém megyében, ...hogy akkor ezt a példát mondjam, országosan három ezer rendőr hiányzik <fejngatás, szemkontaktus>, csak Veszprém megyében körülbelül száz rendőr hiányzik <hangsúlyosan, bólogatva>. Ebből, ... hogyha népesség arányosan és feladat arányosan nézzük,akkor körülbelül húsz <fejét oldalra billenti> rendőr hiányzik Veszprémből, vagy huszonöt <fejngatás, homlokráncolás, szemkontaktus> rendőr hiányzik Veszprémből, ahol például ma egy gyógyszerári rablást követtek el <bólogat, szemkontaktus>, vasárnap pedig, vasárnap hajnalban pedig ez a késelés történt. Országosan három ezer rendőr, ez súlyos hiány. Ezt lehet érezni az utcákon. [Ezt lehetne érezni] /38. információközlés, a kormány rendészeti intézkedéseivel kapcsolatos metainformáció/

KSZ: [De azt mondják szakértők] <balra húzódik, mindkét kéz élére állított tenyérrel rakosgat, szemkontaktus>, mondjuk... éppen Szikinger István alkotmányjogász, aki ezzel a témával foglalkozik,... hogy az, hogy hány rendőr van állományban, hány rendőr van az utcákon <jobbra dől, szemkontaktus, kezek elemelkednek az asztaltól>, ...az nincs szoros összefüggésben a bűncselekmények súlyosságával, illetve a bűncselekmények számával,

...de hadd kérdezzek [valamit]/39. ellentétes érvek kifejezése, hivatkozás szakértői véleményre/

NT: [Hát, én] bocsánat, csak hadd kockáztassak meg annyit <kérlelő hangnem, mérsékelt homlokráncolás, szemkontaktus>, hogy szerintem meg, igen <bólint, egyenes tekintet>. ...<hatásszünet>. Összefüggésben van <bólogat, homlokráncolás, szemkontaktus>. Ahol a rendőr kint van az utcán, ott sokkal kisebb az esélye annak, hogy bűncselekményt <bólint, szemkontaktus> követnek el, ez egy hétköznapi logika, de én úgy gondolom, hogy ez egy hihető logika <előredől, szemkontaktus, KSZ asztalra szegezett, elgondolkodó tekintetét mutatja a kamera>, a statisztikai adatok is ezt támasztják alá <lehunyja szemét, homlokát ráncolja>. /40. saját vélemény kifejezése, információközlés, metainformáció/

KSZ: A kommunikációval kapcsolatban azt azért nem gondolja <fejét jobb vállára ejti>,... hogy az, hogy a rendőrségbe vetett bizalom mondjuk, megrendült <szemkontaktus> az emberekben, bár, most éppen dicsérte a rendőrség áldozatos munkáját <jobb alkarján támaszkodik, jobb kéz tenyérélen az asztalon, szemkontaktus>, de hónapokkal ezelőtt az Ön pályatársa Kövér László <gyors beszéd> rendőrállamról beszélt még Magyarországon, azt mondták, hogy a [kormány politikai eszközökre használja] /41. metainformáció, indirekt eldöntendő kérdés/

NT: [Legyünk pontosak!] <mosolyog, bólogat, szemkontaktus>/42. a műsorvezető felszólítása a pontos információközlésre, közbevágás/

KSZ: a rendőrséget /43. közlés befejezése/

NT: Hát, ...amikor <fej oldalra billentése, homlokráncolás, mosoly> szétverték, ..szétverték egy békés megemlékezést <asztalra szegezett tekintet, bólogat> 2006. október 23-án <bólogat, szemkontaktus>, amelyet nemzetközi szervezetek is elítéltek <szemöldök felemelése>,... akkor bizony kénytelenek vagyunk arról beszélni, hogy a rendőrséget <bólogat, szemkontaktus> időnként politikai eszközökre használják,... de ez nem biztos, hogy annak a rendőrnek a bűne <fejngatás, előredől, szemkontaktus, homlokráncolás>, aki az utcán posztol, aki éppen megakadályozna egy bűncselekményt <szemöldök megemlése, szemkontaktus>. Ez lehet, hogy annak a politikusnak a bűne <szemkontaktus, bólintás>, aki a saját szavai szerint utasítást adott a rendőrségnek <kezek ujjai szorosan összefűzve az asztalon>, hogy ..ö.lépjen közbe <ujjak kitárva, bólogat, szemkontaktus>, és politikai cselekedetekre is felhasználják a rendőrséget. /44. információközlés, metainformáció/

KSZ: Köszönöm, hogy itt volt nálunk <szemkontaktus>. /45. köszönet kifejezése/

NT: Köszönöm szépen./46. köszönet/

M1

Az Este

Krizsó Szilvia- Orbán Viktor

2008.03.11.

13 p 30 mp

főtéma: 2008 március 9-i szociális népszavazás eredménye,
a tandíj, vizitdíj és a kórházi napidíj eltörlése

<filmbejátszás a népszavazás utáni parlamenti vitákról>

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Az Este vendége Orbán Viktor, a Fidesz elnöke. Jó estét kívánok. <összeszorított száj, gyors beszédtempó>/1. a vendég bemutatása, köszönés/

Orbán Viktor (a későbbiekben OV): Csókolom, jó estét kívánok. <a film jelenetei után csodálkozó tekintet, magasra húzott szemöldök, halvány mosoly, szemkontaktus>/2. köszönés viszonzása/

KSZ: Elnök úr, nem gondolja <szemkontaktus>, hogy azoknak van igazuk, akik azt mondják, hogy az lett volna igazán csoda, ha ebben a három kérdésben, ahol arra szavaznak az emberek, hogy fizessenek-e valamiért az emberek vagy sem,... nem az igenek kerülnek többségbe? <kezek az asztalon, olykor kitérve, majd visszahúzva, bal váll leejtve>/3. kérdés, véleménykérés/

OV: De...csoda lett volna <bólint, előredől, tekintet az asztalra szegeződik>, hát azok után, hogy ő a 2006-os választáson megígérték nekik, hogy ilyen nem lesz. <szemöldök felemelése, szemkontaktus, homlok ráncolása> Aztán a szakmát kirekesztették a kérdés megvitatásából <szemkontaktus, a kéz soroló mozdulata>. Aztán a szakszervezeteket. Aztán a beteg szervezeteket. Mindenkit, ezek után nyilvánvaló ..hm..<fejngatás, szemkontaktus, halvány mosoly>, hát nyilvánvaló volt^, ... ezt nem mondanám^, nagyon valószínű volt <bólogatás, szemkontaktus>, hogy az emberek azért akármit nem nyelnek le <bal kéz ujjai kitérve föl-alá>. /4. válasz a kérdésre, saját nézőpont kifejtése/

KSZ: Akkor ez azt jelenti <összeszorított száj, szemkontaktus>, hogy erről a három kérdéstről mondták ki az emberek a véleményüket, magyarul, hogy vizitdíjat nem akarnak fizetni, napidíjat és tandíjat./5. válasz értelmezése, metainformáció, eldöntendő kérdés/

OV: <tekintet maga elé mered, bal kéz száj elé emelése, homlok ráncolása> Hát, nézze.... KI ... HOGYAN.... <mosoly, nevetés, szemkontaktus> Hát,... nekem <nevetés, szemkontaktus>, hát, nekem nemcsak ez a három kérdés volt fontos^, ...bár a három kérdés nagyon fontos önmagában is. De nézze, ..ő én egy ilyen régi motoros vagyok, ugye <szemkontaktus, mosoly>, ott voltam a demokratikus rendszer születésénél is^ <két kezében toll, maga elé néz>, és ...ő..vannak ..ő mindenfajta ..hm.. kőbe vésett elgondolásaim a...arra, hogy mi a demokrácia, mit lehet és mit nem egy demokráciában. És ami az elmúlt egy-két-három évben történik Magyarországon^ <fejngatás, szemkontaktus>, az...az ellentétes azzal, amit én gondolok a demokráciáról. És már kezdtem én is egy kicsit ..ő...azt nem mondom, hogy hitehagyottá válni,... de úgy elbizonytalanodni, hogy hányan vagyunk még ebben az országban, akinek akármit ne nyomjanak le a torkunkon^,... hogy ne hazudhassanak a szemünkbe <mosoly, nevetés, szemkontaktus>, hogy ne fizettethessenek velünk többször^ <késerség az arcon, kéz soroló mozdulata, szemkontaktus>, hogy szóval... mennyi demokrata van még Magyarországon. És vasárnap <kihúzza magát, nyílt tekintet, mosoly> ..hm..ami nekem nagyon bátorító <halvány nevetés, szemkontaktus>, nnn..nagyon sokan vagyunk ebben az országban, akiknek a..demokrácia..meg az önbecsülés fontos <bólogat>. Tehát én <komolyan, hangos belégzés> visszakaptam <szemkontaktus, bal kéz maga felé sodró mozdulata> sok-sok év ..ő bátorítását, meg hő biztatását, amit én az embereknek adtam, ezen a vasárnapon^, hogy igen, ezen az ösvényen kell haladni^, a demokráciát meg kell védeni <bólogat, szemkontaktus>, a demokratikus elvek mellett ki kell

állni./6. az értelmezés részleges elutasítása, saját vélemény kifejtése, információközlés, érzelem kinyilvánítása/

KSZ: Mért nem követelte a kormány távozását <szemkontaktus>, vagy a kormányfő távozását a vasárnapi eredmények ismeretében? <nyak behúzza a két váll közé, asztalon támaszkodó könyök>/7. a népszavazás utáni követelések elmaradásának számonkérése, magyarázat kérése/

OV: Hát, mert mi történt volna akkor? <szemkontaktus>/8. visszakérdezés, metainformáció/

KSZ: Hát, öö <szemkontaktus, mosoly>, ...amikor elindította a népszavazást, akkor azt mondta, hogy a népszavazás a kormánybuktatásnak az egyik eszköze lehet^ <mosoly, szemkontaktus>, ...sőt vendégünk volt korábban és Az Estében^, s meg is mutatjuk a nézőknek, hogy mit mondott a népszavazással kapcsolatban./9. hivatkozás a korábbi kijelentésekre, információközlés//

<filmbejátszás: Baló György és Orbán Viktor beszélgetése, OV azt mondja: az irányt, amerre az ország halad a nép jelöli ki>

KSZ: Ön erősebben is fogalmazott^, mert ööö <jegyzeteit nézi> azt mondta korábban, mondjuk ez még 2006. októberében volt, hogy az emberek megmenekülnek a felesleges megszorító intézkedésektől, az ország újra cselekvőképessé válik, s miután a kormány hozzákötötte magát ezekhez az intézkedésekhez <felolvassa az idézett sorokat>, a kormánynak is és a kormányfőnek is távoznia kell./10. a vendég korábbi kijelentéseinek idézése, információközlés, metainformáció/

OV: <bólogat, szemkontaktus> Meglátjuk, ... így lesz-e... Amit mondtam az előbb, meg amit ön most itt idézett^ <szemkontaktus>, azt én tartom^, de hát...ugye a Parlamentben mm.. a kormánytöbbség tartja életben a kormányt <előredől>. A kérdés az, hogy a kormánypártok, akik a kormánytöbbséget adják^ <hátradól, szemkontaktus>, levonják-e ezeket a szerintem szükséges következtetéseket, de én azért nem sürgetem őket, mert mindennek eljön az ideje,... előbb-utóbb <mosoly, bal kéz föl-alá, szemöldök magasra emelése, szemkontaktus, élénk, változatos mimika> csak átgondolják a helyzetüket, és valamire jutnak <bólint>. /11. az idézetek érvényességének megerősítése, részleges magyarázat, metainformáció/

KSZ: De azt nem gondolja egyébként, ... hogy vannak emberek, akiknek csalódást okozott? Merthogy azért elemzők azt mondják, ... hogy biztos vannak az igenek között olyanok <fej jobb váll felé hajlik, szemkontaktus>, ...akik azért szavaztak igennel ebben a három kérdésben^, merthogy korábban ön buzdította őket arra, hogy ezzel kormányt tudnak buktatni. /12. az eredeti kérdés módosított ismétlése/

OV: <mindkét kéz elemelkedik az asztaltól, kitárul, szemkontaktus> Hát, ...ha bármi közelebb visz bennünket ahhoz a pillanathoz, amit az előbb itt önök visszaidéztek, vagyis a magyar emberek visszakapják a lehetőséget, hogy ők döntsenek arra, ...arról, hogy merre megy Magyarország <ráncolt homlok, erősen felemelt szemöldök, szemkontaktus, határozott kézmozdulatok>,... ők 2006-ban eldöntötték egyébként, hogy merre menjen Magyarország, ennek ma az ellenkezője történik <bólogat, szemkontaktus>, az ellenkező irányba haladunk. Tehát,... ha azt akarjuk^ - én ezzel egyetértek-, hogy adjuk vissza az embereknek minél hamarabb a lehetőséget, hogy meghatározzák, mi legyen Magyarország jövője, ahhoz a leg – inkább közelvivő^, hatékony, tulajdonképpen egyetlen rendelkezésre álló <szemkontaktus> alkotmányos eszköz az a népszavazás, amiből értenie lehet, értenie kellene a kormánypártokank,... [hogy értenek-e?] /13. magyarázat, információközlés, a kormány tetteinek értékelése, metainformáció/

KSZ: [Tehát ez azt is jelenti] <gyors beszédtempó, szemlesütés, jobb vállára ejti a fejét>, hogy a következőkben,... ha olyan intézkedéseket hoz a kormány, ami mondjuk önöknek nem tetszik <szemkontaktus>, vagy azt gondolják, hogy az embereknek nem tetszik^, akkor majd népszavazásokat kezdeményeznek?/14. a mondottak értelmezése, metainformáció, kérdésfeltevés/

OV: Hát,... nézze <szemkontaktus>, először is a népszavazás egy komoly dolog. Nem az az érdekes, hogy ki kezdeményezi, bár ez nem lényegtelen kérdés, hanem, hogy támogatják-e az emberek <bólint, fejingatás, mutatóujj felemelése, szemkontaktus>. A törvény NEM előfeltételt szab^, ...<szemkontaktus> azt mondja, hogy legalább 200 ezer érvényes aláírásnak kell lennie. Ha valaki ismeri a szigorú regulákat^, tudhatja, hogy legalább 250-300 ezer aláírást össze kell gyűjteni. Tehát, azért egy népszavazáshoz Magyarországon 300 ezer ember adja a nevét <szemkontaktus>. Aki lenézi a népszavazást^,... az őket sérti meg. 300 ezer ember akarata a mai alkotmányos föllállás szerint elegendő, hogy egy ilyen folyamat elinduljon. De a soronkövetkező népszavazást <nevet, szemkontaktus>, azt ő nem .. mi kezdeményeztük ráadásul^, hanem az egy igazi civil kezdeményezés./15. a kérdés részleges megválaszolása, a kezdeményezés felvállalásának hátrítása, információközlés, metainformáció/

KSZ: De beállnak mögé? <szemkontaktus>/16. információkérés/

OV: Hát, ...egyelőre .. én ..óvatos volnék, mert énnekem más reményeim vannak <fej föl-le, szemkontaktus>./17. a kérdés elhárítása, személyes remények megemlítése, metainformáció/

KSZ: Éspedig?/18. rákérdezés/

OV: Hát,... még nem adták le ..a.. kezdeményezők a..az aláírásokat <szemkontaktus>, tehát,..még..nem gurult el a ...kugligolyó. Hát, most még lehet értelmesen beszélni arról, hogy hogyan kerüljünk el egy ő szeptember-október-november tájékán <szemkontaktus> esedékes népszavazást. Ez a ... megint csak a kormánytöbbség kezében van .<bólogat, kitért kezek a levegőben>/19. kitérő válasz, a kormány felelősségének, lehetőségeinek megemlítése, információközlés/

KSZ: Most arra utal,... ahogy Ön vasárnap fogalmazott, amikor, <szemkontaktus> ha jól emlékszem azt mondta, hogy ezzel a referendummal az egészségpénztárakról szóló törvényről is véleményt mondtak a választók?/20. a mondottak értelmezése, kérdés megfogalmazása, információkérés, metainformáció/

OV: Hát... én..én úgy gondolom, hogy a teljes magyar egészségügyről <szemkontaktus> véleményt mondtak <hátradől, kezek kitérve az asztalon, szemöldök felemelve>, legalábbis sokan voltak a szavazók között, akik ezt tették, én magam is közéjük tartozom^, ...akik azt mondták, hogy ez egy elhibázott kísérlet, ...amit a kormány mindenfajta szakmai szervezet, beteg szervezet ellenére próbál ráerőltetni a magyar társadalomra, s mi ezt nem fogadjuk el^ <a kitért kezek hüvelykujjai határozottan felfelé néznek, szemkontaktus>, tehát, egy más megoldást szeretnénk, ... ehhez viszont értelmes párbeszéd,... konzultáció kell. /21. megerősítés, érvényességi kör kiterjesztése, a törvényjavaslat minősítése, érvelés/

KSZ: De mért kell egyébként ez a más párbeszéd <jobb könyök az asztalon támaszkodik, fej enyhén billen a jobb vállra, rendkívül gyors beszédtempó>, hiszen ön mondta Az Este egyik adásában <előredől, szemkontaktus>, hogy az Orvosi Kamara csatlakozott ehhez a népszavazási kezdeményezéshez, amin már túl vagyunk. Ehhez képest, Éger István ma úgy nyilatkozott, hogy vizitdíj nélkül a parxisok, a háziorvosi praxisok fele csődbe megy. Ezek szerint a vizitdíjra mégiscsak szükség volt./22. a kijelentések megkérdőjelezése, hivatkozás, információközlés/

OV: Ezt mondta volna az Orvosi Kamara elnöke <csodálkozó tekintet, szemek tágra nyitva, szemöldök felemelve, határozott szemkontaktus>, hogy szüksége volt a vizitdíjra?/23. a hivatkozás érvényességének kétségbevonása/

KSZ: Szó szerint nem ezt mondta <szemkontaktus>, ő azt mondta, hogy <jegyzeteiből felolvassa az idézetet> a Kamara a háziorvosok finanszírozását a kétszeresére kell emelni, mert a vizitdíj-bevétel kieső része nélkül a praxisok jelentős része csődbe megy. Ezt én tettem hozzá [hogya] /24. a kijelentés szerzőségének felvállalása, mentegetőzés/

OV: [S..] <fejingatás>/25. a hallottak elutasítása/

KSZ: enélkül csődbe [megy],/26. a korábbi információközlés folytatása/

OV: [meg]/27. szóátvételi szándék/

KSZ: akkor valószínűleg [szükség] <szemkontaktus>] /28. a korábbi információközlés folytatása/

OV: [meglepett volna] <szemkontaktus>/29. saját vélemény kifejezése, metainformáció/

KSZ: [lett volna rá] /30. a korábbi információközlés folytatása/

OV: [meglepett] volna, ... mert tudja, hogy mitől kerültek a praxisok nehéz helyzetbe? A vizitdíj az nem többletforrás volt <szemkontaktus>, hanem pótolta valamit. Azt pótolta, amit a kor. kormány korábban elvett. Elvette a... a kártyapénznek az értékét^, hiszen 2002 vagy 2003 óta nem emelkedett a kártyapénz Magyarországon^, tehát egy házi orvoshoz <szemkontaktus> forduló beteg után az összeg nem változott, holott 2003 óta, ugye nyilvánvaló, hogy mi történt ebben az országban^, változnia kellett volna. Nem tudják az or... a házi orvosok érvényesíteni az amortizációt, tehát nem tudják gazdaságilag értelmezhető módon kezelni a magántulajdonukban lévő jogot <szemkontaktus, kezek maga felé mutatnak, magyarázó mozdulatok>. Tehát, ha ezeket a forrásokat visszapótolja a kormány^, akkor semmi szükség <fejngatás> a vizitdíjra. Ez a mi javaslatunk lényege./31. információközlés, utalás az elmúlt évek kormányzási problémáira/

KSZ: De, miből pótolja vissza? <lassabban, szemkontaktus>/32. információkérés/

OV: Hát erre az évre, ugye <szemkontaktus>, tehát, most a 2008-as évről beszélünk^, annak a csomagnak az értéke, amiről ma a Parlament vitatkozott, az 16 milliárd forint. <lassan, tagoltan>. Ez kevesebb, mint egy...ezreléke a magyar költségvetésnek, ... hangsúlyozom, egy ezreléke. Az a kormány, amelyik egy ezreléket a költségvetésben <szemkontaktus> nem tud megmozdítani, hm <hangos belézés>, hát, annak az alkalmassága felől komoly kétségek vannak <szemkontaktus>. [Mi kettőt javasoltunk] /33. információközlés, saját vélemény kifejezése, a kormány kompetenciájának megkérdőjelezése/

KSZ: [Hát, ez bizonyos értelmezési kérdés] <előredől, szemkontaktus, gyors beszédtempó, összeszorított száj>, hiszen korábban arról volt szó, hogy akkor lehet kiírni népszavazást, hogyha az nem érint költségvetési tételt. Az Alkotmánybíróság úgy döntött <szemkontaktus>,... hogy nem érint költségvetési tételt a vizitdíj, a kórházi napidíj és a tandíj. Ha most azt mondják, hogy mégiscsak a költségvetésből kell pótolni az így kieső részeket, akkor az valahogy mégiscsak érintette <szemkontaktus, fej oldalra billentése> a költségvetési részt.... Rossz volt az Alkotmánybíróság értelmezése,... vagy önök most azzal nem [foglalkoznak?] <kezek balról jobbra helyező mozdulata>/34. ellentétes vélekedés megfogalmazása, ellentmondásos szituáció feltárása, információkérés/

OV: [Nem, hát] nem, a kormány <fejngatás> úgy oldotta meg ezt a problémát^, hogy a költségvetési körön kívül helyezte a vizitdíjat, ha belül lett volna a költségvetésen a vizitdíj, akkor sajnos <jobbra dől, fej is jobbra billen, kezek soroló mozdulata, szemkontaktus, tágra nyílt szemek>, alkotmányos okokból nem is lehetett volna népszavazást tartani <fejngatás>. De kívül tartotta,... nyugodtan hozza vissza <szemkontaktus>. Egyszerű parlamenti döntés kell hozzá./35. információközlés, saját álláspont kifejtése, a kormányzati eljárás felülírása/

KSZ: Azt ...maradjunk...egy.. kicsit... a.. a fizetési részénél <szemkontaktus, kezek rakosgató mozdulata>, merthogy ma többen is nyilatkoztak^, én már elmondtam az Orvosi Kamara nyilatkozatát, de a rektorok is nyilatkoztak <szemkontaktus>, akik viszont ragaszkodnak a fizetős felső oktatáshoz <kamerába>,... merthogy szerintük a jelenlegi rendszer igazságtalan. Mutatjuk./36. a beszélgetés tematikájának határozott irányítása, információközlés/

<filmbejátszás: rektorok, Pokorni Zoltán, Hiller István nyilatkozatai>

KSZ: Elnök úr, ön azzal nem ért egyet, hogy igazságtalan a rendszer? <szemkontaktus> Tehát,... hogy a hallgatók jelentős része költségtérítéses öo formában kell, hogy tanuljon, a másik része állami támogatásból és nagyon kicsi az átjárási lehetőség? <gyors beszéd, a kéz áthelyező mozdulata>/37 információkérés/

OV: <két kezében toll> Szerintem, érdemes erről beszélni, <szemkontaktus> a Fidesz tartott ma erről egy sajtótájékoztatót, amellyel éppen az átjárás lehetőségét akartuk szélesíteni^, de ennek semmi köze valóban a tandíjhoz. <hátradől, szemkontaktus, mosolyog, kezek a magasba lendülnek, szemöldök felemel>. Tehát, a tandíj <nevetve, szemkontaktus> nem segít semmilyen átjárhatóságot^, az egész egyszerűen, mint az adatok mutatják, elrekesztette eddig huszonegynéhány ezer fiatal útját a felsőoktatásban. Ennyivel <szemkontaktus> jelentkeztek kevesebben a tandíj miatt, mint korábban./38. a kérdés részleges hártása, a párt álláspontjának kinyilvánítása, információközlés/

KSZ: [De... ezt] <szemkontaktus>/39. kérdésfeltevési szándék/

OV: [Tehát, a megoldás nem a]/40. a korábbi érvelés folytatása/

KSZ: [ki lehet mondani] /41. kérdésfeltevési szándék/

OV: [Hogyne]/42. válasz a kérdésre/

KSZ: [hogy ez a tandíj miatt...jelentkeztek] <szemkontaktus> /43. eldöntendő kérdés feltevése, információkérés/

OV: [úgy van] <bólogat, szemkontaktus>/44. válasz/

KSZ: hiszen eddig nem kellett tandíjt [fizetni] /45. kérdés feltevése, ellentétes ok felvetése/

OV: [hogyne]/46. korábbi válasz ismétlése/

KSZ: 2008 szeptemberétől [kellett volna]/47. a vendég érvelésével ellentétes ok lehetőségének megemlítése/

OV: [Hát, hogyne] bejelentették, hogy tandíj LESZ^, <bólint, szemkontaktus> és semmi olyasmi nem történt a felső oktatásban azon a híren kívül, hogy sok 10 illetve 100 ezer forintba kerül majd egy diploma. Há...ezen kívül semmi, csak ennek a bejelentése <kezek kitérve föl-alá, szemkontaktus>. Mi Logikusnak tartjuk, hogy semmi másért nem esett vissza a jelentkezőknek a száma, mint a ...tandíj-ról ...szóló...tehertétel miatt <szemkontaktus>. /48. a korábbi vélemény megerősítése, érvelés/

KSZ: Mért pont a Szerencsejáték Zrt-t találták meg <szemkontaktus>, mint ahonnan lehetne...pótolni a most kieső bevéte[leket?]/49. információkérés/

OV: [Erre] van nemzetközi gyakorlat <bólint, szemkontaktus>. Ez mindig egy érdekes kérdés, hogy melyek azok a...a költségvetési bevételek^, hiszen sokfajta forrásból táplálkozik egy költségvetés^ <kezek átölelő mozdulata a levegőben>, amelyeket szabad pántlikázni^, tehát megjelölni, hogy milyen célra használják. A nemzetközi gyakorlat az <szemkontaktus>, hogy általában az egészségromboló, vagy játékszenvedélyből fakadó bevételeket, azokat más országok is ci...szívesen címkézik, pántlikázzák. Érthető okoból. Ennek van azért egy ..erkölcsi..tartalma is <szemkontaktus>. Ezért gondoltuk, hogy kövessük a ...nemzetközi példák..[egyikét is]/50. információközlés, magyarázat, válasz a konkrét kérdésre/

KSZ: [Na, de] azért attól [függetlenül] <szemkontaktus>/51. információközlési szándék/

OV:[Tegyük ezt]/52. felszólítás/

KSZ: hogy pántlikázzák, vagy nem pántlikázzák,... a Szerencsejáték Zrt adóbevétele <bólint, szemkontaktus> eddig is benne volt a költségvetésben,... erre mondja azt a kormány, hogy eddig ebből a nyugdíjat és különböző egyéb kiadásokat fedeztek^, a költségvetésben gazdasági bevétel, gazdasági társaságok bevétele címszó alatt szerepel./53. információközlés, ellenérvek felsorolása/

OV: Így van^ <előredől, szemkontaktus, fej oldalt billentése>, ehelyett javasoljuk, hogy most ne ezt tegyünk, ne tegyük bele a a...gazdasági társaságok bevétele című kalapba, hanem tegyük külön^, és pántlikázzuk oktatásra és egészségügyre 2009. január elsejétől. Erre az évre máshonnan kíván..., mer ugye, erre az évre van költségvetés <bólogat, szemkontaktus>, tehát őo nem akarunk a Zrt-vel..a..Szerencsejáték Zrt-vel foglalkozni ebben az évben^, ez egy hosszútávú megoldás./54. nyugtázás, információközlés/

KSZ: Elnök úr <jegyzeteit nézi>, egyébként attól nem tart, hogy ha a népszavazás rendszeressé válik, mert mondjuk az emberek nem értenek egyet bizonyos kormányzati

intézkedésekkel <szemkontaktus>, akkor a kormányok előbb-utóbb csupa népszerű intézkedést hoznak, amitől ... esetleg gazdasági válságba kerül az ország?/55. a partner véleményére vonatkozó információkérés/

OV: Mér' kerülne népszerű intézkedésektől gazdasági válságba egy ország? <szemkontaktus, mosoly> Hát... a kormányzás nem abból áll <kihúzza magát, hátradől>, hogy a...z emberek számára előnytelen, a napi életüket megnehezítő döntések sorozatát valamilyen trükkel elfogadtatjuk az embereken vagy áterőszakoljuk <szemkontaktus> rajtuk. [A kormányzás arról szól]/56. visszakérdezés, információközlés, magánvélemény kifejtése/

KSZ:[Na, de hát, azért a megszorító intézkedéseket se] jókedvükben szokták <szemkontaktus>bevezetni a kormányok./57. ellentétes érvek megemlítése, metainformáció/

OV:[Nem, Magyarországon..]/58. a partner kijelentésének elutasítása/

KSZ: [hanem azért, mert] szükség van rá./59. információközlés, magyarázat/

OV: Nem <fejngatás>, Magyarországon azért vezetik be, mert hazudoztak <szemkontaktus>. Megtévesztették az embereket^, eltitkolták a gazdaság állapotát^, tönkre tették a magyar gazdaságot <bólogat, szemkontaktus>, és most ezért kényszerülnek valamilyen megoldásra. Szerintem a terápia rossz, de ez egy másik kérdés. Én csak azt akarom mondani <szemkontaktus>, hogy a kormányzás az arról szól, ...hogy segítséget nyújtunk az embereknek abban, ...hogy mindennapi ügyeiket gyorsabban intézzék^,... a gazdaság nyújtson lehetőséget ahhoz <bólint, szemkontaktus, hogy a saját, személyes számításait jobban megtalálják^,... a nyugdíjasok érezzék magukat biztonságban <mindkét kéz maga felé mutat>. Általában az a fölfogás, amelyik a versenyképességet szembe akarja állítani a szociális biztonsággal^ <fejngatás, szemkontaktus>, a kormány ma ezt teszi <kijelenti>,... ez egy túlhaladott gondolkodás a mi meggyőződésünk szerint. A feladat <szemkontaktus, kezek átcsoportosító, rakosgató mozdulata>, hogy a versenyképességet és a szociális biztonságot össze kell hangolni^, és be.kell.látni, hogy a szociális biztonság <szemkontaktus> előfeltétele a versenyképességnek. /60. a műsorvezető közlésének elutasítása, felülírása, a kormány politikájának minősítése, információközlés/

KSZ : [Azért azt tegyük hozzá, hogy valamennyire összehangolta a kormány] <szemkontaktus>/61. a kormány tetteinek megemlítése a témával kapcsolatban, információkiegészítés/

OV: [Nem szabad a szociális biztonságot] <fejngatás> /62.ismétlés, információközlési szándék/

KSZ: hiszen a vizitdíjból.../63. érvelés/

OV: [veszélybe sodorni]/64. információközlési szándék/

KSZ: [illetve] a kórházi napidíjból nem kellett mindenkinek részt vállalnia <bólint, szemkontaktus>,... merthogy megvolt egy jelentős csoport, akiknek egyáltalán nem kellett fizetni./65. információkiegészítés/

OV: Hát, nézze... <szemkontaktus>/66. véleménynyilvánítási szándék/

KSZ: Sőt, beépítették a nyugdíjakba is azt a havi 200 forintot vagy 300 forintot, ami a vizitdíj fizetésének a feltételezett összege volt./67. információközlés/

OV: Az meglepne, ha beépítették volna, ... az emberek ebből semmit nem tapasztalnak <fejngatás, két kézzel a tollát fogja, az asztalra szegezi tekintetét> Én... mindig azt mondom, a Parlamentben is, meg azon kívül is, hogy a jobb módú embereknek <szemkontaktus>, különösen a milliárdosoknak meg kéne érteni azt a szót, hogy NINCS. Tehát, Magyarországon 560-570 ezer olyan nyugdíjasunk van, aki kevesebb, mint 40 ezer forintból él^, és több, mint negyedmillió olyan, aki 25 ezer forintnál kevesebből él. Neki NINCS egyszeri 300 forintja sem^ <szemkontaktus>, mert nem dramatizálom a helyzetet <fejngatás, szemkontaktus>, választania kell. Eszik vagy orvoshoz megy, gyógyszert vált ki <szemkontaktus> vagy ruhát vásárol. Magyarországon ez a helyzet. Így élnek 100 ezer szám^, egész életüket becsületesen végiggond..végigdolgozott idős emberek

<szemkontaktus>. Nem lehet őket rettegésbe' tartani <fejingatás, szemkontaktus> azzal^, hogyha majd megbetegszenek, nem tudnak orvoshoz fordulni^, mert nincs 300 forintjuk, amit le tudnak tenni az asztalra./68. a partner kijelentésének megkérdőjelezése, információközlés, érzelmkifejezés/

KSZ: Elnök úr, mi lesz március 15-én? Megemlékezést szoktak tartani <kissé felemelkedik az asztaltól, halvány mosoly, szemkontaktus>, de Igen- Magyarország szlogennel hirdették meg ezt a mostani március 15-i Fidesz-rendezvényt. Lesz valamilyen programbejelentése?/69. információkérés/

OV: Hát,.. nézze,..<szemkontaktus> a programját a Fidesz, az alapprogramját <két kezében a toll, bólogat> ráadásul, tehát a fundamentális elemeket <jobb kéz tenyérrel felfelé súlyemelő mozdulata> és a pontokat tartalmazó programját <szemkontaktus> 2007 decemberében a Fidesz elfogadta,... be is mutatta a közvéleménynek^, azt az alapprogramot képviseljük,..<szemkontaktus> nem, nincs szándékunk mást programot hirdetni, egy igazi, felszabadult, jókedvű, fehéringes <hátradől, kihúzza magát, kezek emelkednek az asztaltól, nyílt tekintet>, kokárdás, felszabadult <kamera a mosolygó KSZ-n>, önbecsüléssel teli polgárokat hívogató március 15-ét szeretnénk rendezni <fej jobbra-balra, mosoly>/70. információközlés, érzelmkifejezés/

KSZ: Köszönöm szépen, hogy itt volt nálunk. <mosoly, szemkontaktus>/71. köszönet/

OV: Köszönöm a lehetőséget. <bólintás, mosoly>/72. köszönet viszonzása/

M1
Az Este
Krizsó Szilvia – Varga Mihály
2009.03.12
8 perc 14 másodperc
Főtéma: a Fidesz adócsökkentési javaslatai

Krizsó Szilvia (a későbbiekben KSZ): Maradjunk a gazdaságnál és a pénztárcánknál < a kamerába néz>, a jövedéki adóemelés a kormány számításai szerint azt jelenti, hogy az üzemanyagok ára kettő-három százalékkal nő júniustól. Egy doboz cigaretta átlagosan 36 forinttal, egy üveg sör pedig két forinttal lesz drágább. Ez része a kabinet adójavaslatának. Az is kiderült, hogy a korábbi tervekkel ellentétben a béren kívüli juttatásoknak csak a felét adóztatnák meg. A személy jövedelemadóval kapcsolatos elképzeléseket pedig úgy módosították, hogy idén nem változik az SZJA alsó és felső kulcsa <gyors beszédtempó>, tehát marad a 18 és 36 százalék^, viszont januártól visszamenően szélesítik az alsó sávhatárt, így többen lesznek, akik az alacsonyabb kulccsal adózhatnak. A Fidesz csökkentené az <kihúzza magát, a kamerába néz> alapvető élelmiszerek ÁFÁ-ját <előredől, fej oldalt billent>, valamint a benzin jövedéki adóját. Az ellenzéki párt az általános forgalmi adó kulcsát 20-ról 5 százalékra csökkentené, hogy mi számít alapvető élelmiszernek, azt pedig a KSH kódszámai alapján határoznák meg. A benzint terhelő jövedéki adót <másik oldalra hajtja fejét> literenként 103-ról 87 forintra csökkentenék. Mindegyik párttól kérjük a javaslat támogatását. Vendégünk Varga Mihály, a Fidesz alelnöke, Jó estét kívánok.

/1. témabevezetés, információközlés, a vendég bemutatása, üdvözlése/

Varga Mihály (a későbbiekben VM): Jó estét kívánok. /2. üdvözlés viszonzása/

KSZ: Azt...sejti, hogy...nem kapják meg. Vagy nem? /3. metainformatív kérdés/

VM: A remény hal meg legutoljára <fej oldalt billentése>, és hát optimisták vagyunk, mert..., amikor a Fidesz ezt először javasolta ezt <bólint, szemkontaktus> tavaly nyáron^, akkor még valóban elutasítás volt, azóta alapvetően megváltozott a helyzet <összefűzött kezek föl-alá, bólint, szemkontaktus, fej oldalra fordul>, és világossá vált <bólint>, ha valaki európai megoldást keres <kezek göngyölítő mozdulata>, akkor az adócsökkentés a járható út <bólint, szemkontaktus, tagolt beszéd>, ezért vettük elő megint ezt a javaslatot, ami, mondom, nem új, és kérjük ..az..parlamenti pártok támogatását hozzá. /4. részleges válasz, információközlés/

KSZ: De, az ..viszonylag egyszerű matematika, hogy ha valahonnan elvesznek <szemkontaktus>, akkor azt valahonnan pótolni kell. Ugye, most a kormány azt tervezi <gyors beszédtempó>, hogy a személy jövedelemadó szintjét olyan értelemben csökkenti, hogy többen fizethetnek az alacsonyabb adókulccsal, de valahonnan ezt a kieső bevételt pótolni kell <szemkontaktus, bólint>, erre találták ki azt, hogy az ÁFÁ-t megemelik 20-ról 23 százalékra. /5. a kormány álláspontját támogató megjegyzés, metainformáció, információközlés/

VM: Hát, nemcsak az ÁFÁ-t emelik meg, hanem, ugye a kormány számításai vagy tervezései szerint az SZJA-ban nagyon sok olyan <bólogat, szemkontaktus> kedvezményt akarnak megszüntetni, ami most jár az embereknek^, üdülési csekk, étkezési utalvány adómentessége megszűnne a jövőben <homlokráncolás, szemkontaktus>, a kormány sok mindenre készül <szemöldök összevonása, bólint, szemkontaktus>, mi ezzel nem értünk egyet <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, azt gondoljuk, hogy amikor forrásokat vagy lehetőségeket keresünk arra, hogy támogassuk az embereket, a családokat, a nyugdíjasokat <bólint>, akkor az ÁFÁ-hoz hozzá lehet nyúlni <bólint, szemkontaktus>. A mai napig nem értem egyébként, hogy ..a...mondjuk, a...sertés zsírnak, a tejnek <torokköszörülés>, meg mondjuk a kenyérnek, meg a lazacnak és a helikopternek <bólint> ugyanaz az ÁFÁ-ja, ez értelmetlen^ <fejingálás, szemkontaktus>, az Európai Unió lehetőséget ad arra <bólogat, szemöldök

felemelése, szemkontaktus>, hogy alapvető élelmiszerek tekintetében legyen ilyen kedvezményes kulcs^,[de a kormány élhetne ezzel]<szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólintás> /6. kiigazító információközlés, metainformáció/

KSZ: [Ha jól emlékszem akkor a]<rendkívül gyors beszédtempó> a miniszterelnök pont itt Az Estében mondta azt, hogy nehéz azt eldönteni, hogy mi az olyan értelemben alapvető élelmiszer, hogy mondjuk, a kenyéren belül van 523 féle <szemkontaktus, előredől>, vagy a tejen belül is van egy csomó féle, és azt mondta, hogy bonyolultabb azt eldönteni, hogy akkor mi számíton bele, mi ne. /7. információközlés/

VM: Ezért vannak a szakemberek, meg kell őket kérdezni^, öö..egy politikusnak éppen az a dolga <bólint, szemkontaktus>, hogy a szakembereket meghallgatva döntéseket hozzon^+ <bólogat, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. Ha a miniszterelnök erre képtelen <fej oldalt billentése>, akkor azt gondolom, hogy neki egy dolga van^, távozni a miniszterelnöki székől^ /8. információközlés, metainformáció a miniszterelnök feladatára vonatkozóan/

KSZ: Na, mondjuk, ha a szakértőket meghallgatta volna, például a reformszövetséget <bólint, szemkontaktus, előredől>, akkor sokkal radikálisabb intézkedéseket, változásokat jelentett volna be, mint amit most [bejelentett] /9. metainformatív közlés/

VM: [A politikusnak nemcsak] az a dolga <fejngatás, szemkontaktus>, hogy meghallgassa a szakértőket <bólint, fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hanem hogyha több <szemöldök felemelése, bólint> szakértői vélemény van, akkor tudjon választani is közülük <bólint>, és jó döntést hozzon. Tehát, ezért mondjuk azt, hogy a Fidesznek is van egy javaslata^ <homlokráncolás, szemkontaktus>, ez viszonylag az élelmiszerek szűk körére korlátozza az alapvető élelmiszer kategóriát, <bólint, szemkontaktus>, de hogyha ennél valaki bővebbet akar, mondjuk, hogy szerinte a marhahús is idetartozik <jobb kéz partner felé nyúl> ebbe körbe, akkor ezt ki lehet ezzel bőví[teni.] /10. információközlés, metainformáció/

KSZ: [De] /11. kísérlet a szóátvételre/

VM: Ennek nincsen semmi akadály a <bólint, szemkontaktus>, az irány nagyon fontos, hogy ne adót emeljünk <bólint, szemkontaktus>, hanem lehetőség szerint adót csökkentünk. /12. információközlés, nem adja át a szót/

KSZ: Azokkal a szakértőkkel egyébként Ön nem ért egyet <fej oldalra fordul, homlokráncolás, szemkontaktus>, akik azt mondják, hogy az ÁFA emelés azt a célt szolgálja is, hogy azok is adózzanak <bólogat, szemkontaktus>, akik egyébként pedig nem vallják be a jövedelmeket. /13. eldöntendő kérdés/

VM: Hát, hogy erre éppen egy gazdasági válság kellős közepén van-e öö...lehetőség <fejngatás, maga elé néz>, meg ezt most kell-e megtenni, abban nekem <szemkontaktus, bólint> erős kételyeim vannak^, szerintem <fejngatás>, most nem az a cél <fejngatás>, hogy éppen a fekete gazdaság ellen küzdjünk, hanem hogy munkahelyeket próbáljunk megtartani, megerősíteni, ha lehet, még újakat teremteni <bólogat, szemkontaktus>, a másik pedig, hogy segítsünk azoknak az embereknek, akik bajba kerültek 2009-ben. Tehát, azok az emberek, akik elvesztik az állásukat, azok <bólint, szemkontaktus>, akik kevesebb pénzt visznek most haza, akik nehezebben fizetik a hiteleiket <fejngatás, szemkontaktus>, azoknak segíteni kell a kormánynak, és mi úgy érezzük <fej oldalra fordul, szemkontaktus>, hogy az elmúlt 5 hónapban a kormány komoly lépést nem tett a tekintetben, hogy a gazdasági válság következményeit kezelni tudja. /14. bírálat megfogalmazása, metainformáció a kormány válságkezelésére vonatkozóan/

KSZ: Ön az előbb úgy fogalmazott,... hogy nem adót kell emelni, hanem adót kell csökkenteni <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, miközben Orbán Viktor, a Fidesz elnöke azt nyilatkozta a minap, hogy ..ö..nem elképzelhetetlen a minimálbér .. megadóztatása. Hogyha m. a Fidesz kormányra kerülne, ez mondjuk, például egy döntés lenne az Önök részéről? <bólint, szemkontaktus> /15. eldöntendő kérdés/

VM: Nem, szó sincs erről <fejngatás, szemkontaktus>. Hát, öö..én..öö..hallgattam azt, amikor erről a kérdésről kérdezték Orbán Viktort <bólint, szemkontaktus>, Orbán Viktor világosan elmondta, hogy.öö...ma ugyan a minimálbér elvileg adómentes^ <bólint>, és mi nem támogatjuk azt, hogy a válság körülményei közepette a minimálbér adózzon a jövőben. Tehát, új helyzet van <fejngatás, szemkontaktus>, ezt még kevesen <fejngatás> fogták fel, úgy tűnik a kormányoldalról. Ma a válságban nem az a kérdés <fejngatás, szemkontaktus>, hogy milyen megoldásokkal vegyünk el több pénzt az emberektől, <fejngatás, szemkontaktus>, ...hanem milyen megoldásokkal tudjuk otthagyni <bólogat> azt a pénzt, egy kereskedelem élénkítő gazdaságpolitikára van szükség <szemkontaktus, fej oldalt billentése>, Amerikától Franciaországon át Németországig <fej jobbra-balra billentése, szemkontaktus> mindenki ezzel próbálkozik^,... a magyar kormány ezzel pedig homlokegyenest ellenkező lépéseket tesz <bólint, szemkontaktus>, nem hogy keresletet élénkítene, hanem ellenkezőleg, keresletet kíván korlátozni. Ezzel mi nem értünk egyet,... és ezért nem tudjuk most, ebben a helyzetben <kéz mérsékelt érvelő mozdulata, szemkontaktus> elfogadni azt sem, ...hogy ha a minimálbért meg akarják adóztatni <szemkontaktus, ajkak összeszorítása> /16.tagadó válasz, információközlés, metainformáció/.

KSZ: Na, de ez nem is volt a kormánynak a javaslata <szemkontaktus, gyors beszédtempó>, ezt Orbán Viktor mondta, hogy egy idő után elkerülhetetlenné <bólint, szemkontaktus> válik, a kormány ezt a javaslatot nem terjesztette be]. /17. kiigazító közlés, metainformáció/

VM: [Ha] ezek a folyamatok így maradnak, és tartósak lesznek, ... akkor valóban lehet olyan szituáció, amikor már nem lesz más lépése egy kormánynak, csak hogy ez adóköteles legyen, de, még egyszer mondom, szeretnénk ezt elkerülni <bólogat, szemkontaktus>, azért volna szükséges most például, hogy ha Fidesz <fej oldalt billentése, szemkontaktus> beterjeszti a javaslatát, akkor a kormány megfontolja és támogassa. /18. magyarázat, információközlés/

KSZ: Korábban nagyon sokszor <fej oldalt billen> azt mondták, és szinte minden Fideszes <bólogat, szemkontaktus> politikus azt mondja, hogy ahhoz <előredől>, hogy beinduljanak a gazdasági folyamatok <gyors beszédtempó> Magyarországon,... illetve, hogy a válságból ki lehessen jutni <szemkontaktus>, ahhoz...kormányváltásra...van...szükség <tagoltan, hangsúlyozva, bólint, szemkontaktus>. Erre lett volna most mód,.. hiszen Dávid Ibolya felvetette azt, hogy ahhoz, hogy konstruktív bizalmatlansági indítványt terjesszenek be <gyors beszédtempó>, ő megnevezett egy miniszterelnök jelöltet, a Fidesz erre kategorikusan nemet mondott. Miért? /19. információközlés, kiegészítendő kérdés/

VM: Hát, öö itt szerintem, nem csak az a kérdés, hogy <fejngatás, szemkontaktus> kell-e most miniszterelnököt váltani, mert az egy technikai probléma <fej oldalra billen, bólint>, én alapvetően azt tartom fontosnak, hogy a válságból <bólint, szemkontaktus> milyen kivezető út van <bólint, szemöldök felemelése>, milyen kivezető programot akar valaki megvalósítani. Ebből a szempontból <fejngatás, homlokráncolás> Bokros Lajos megoldásai nem elfogadhatók, de..a.. nézők is jól emlékeznek talán arra <szemkontaktus, komoly arc>, hogy Bokros Lajos megoldása az volt <bólint, fej oldalt fordítása, maga elé néz>, hogy öö..tandíjat vezetett be, elvonta a gyermek után járó adókedvezményt <bólint, fej oldalra fordul, szemkontaktus>, ezzel a családokat büntetve,[ezzel a családi pótlék adóköteles lett]/20. információközlés, metainformáció/

KSZ: [Ez még 95-ben volt] <fej oldalra fordítása, váll felemelése, szemkontaktus, bólint> /21. kiegészítő információközlés/

VM: Hát, öö Ön szerint mit tenne most Bokros Lajos? <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus> Hát, ha jól olvasom a programját ..<fejngatás>, akkor egyetemeket, főiskolákat zárna be^, <maga elé néz>, egy csomó kórházat szintén bezárna^, ez szerintem <fej oldalt billentése>, a mai körülmények között nem megoldás <fejngatás, jobb kéz felemel, a partner felé mozdul, szemkontaktus>, mert ezzel nem a munkanélküliek számát csökkentenénk <bólogat, kéz a levegőben érvel, szemkontaktus>, hanem éppen ellenkezőleg.

Növelnék a munkanélküliek számát. /22. információközlés, vélemény kifejtése, metainformáció/

KSZ: De mondjuk,[az nem megoldás]/23. információkerési kísérlet/

VM: [Hát ez]/24. közlési kísérlet/

KSZ: a Fidesz részéről, hogy Önök neveznek meg egy miniszterelnök jelöltet, hiszen a konstruktív bizalmatlansági indítványt Önök is beterveztették. Én csak azért <rendkívül gyors beszédtempó> kérdezem, mert ugye, Önök mondják azt <előredől, asztalon támaszkodik, váll felemel, szemkontaktus>, hogy a válságból egyetlen kiút van, nevezetesen a kormányváltás <bólint>. /25. információkerés/

VM: De, nem egyszerűbb, ha ezt az emberekre bizzuk?... Hát, most ne haragudjon <szemöldök felemelése, szemkontaktus>... egy év van hátra a hivatalos rendes választások időpontjáig,... ha korábban akarunk dönteni, akkor <bólint, szemkontaktus> ne valamilyen újabb, ..ilyen szakértői trükkel próbálkozzunk <fejingálás, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hanem bizzuk az emberekre a döntést. Hát, <fej oldalra billen, szemkontaktus> mégiscsak az a legfontosabb <fej jobbra-balra> egy demokráciában, nem <szemöldök felemelése>, hogy az emberek mit akarnak. Hogyha az emberek eldöntik, hogy melyik párt hogyan, és milyen körülmények között alakítson kormányt <fejingálás, szemkontaktus>, szerintem az a legmegnyugtatóbb, az a leghitelesebb <bólogat, jobb kéz behajlított ujjjaival érvelő mozdulatok>, és pont azt a bizalmi deficitet tudja megoldani, amiből <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> ez a kormány most rendelkezik, hiszen ez a kormány valóban 2006 óta egy súlyos <bólogat, fej oldalt billentése, szemkontaktus> hitelességi problémával küzd. /26. a kérdés elhárítása, metainformáció a jelenlegi kormány hitelességére vonatkozóan/

KSZ: Tehát, Ön azt mondja, hogy szükség lenne mégiscsak előrehozott választásokra Magyarországon <bólogat, szemkontaktus, jobb váll előrehelyezve>? /27. eldöntendő kérdés/

VM: Természetesen, minden napért kár^, mi elmondtuk azt <szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólogatás>, még most is megvan egyébként az elvi lehetősége annak, hogy az Európa parlamenti választásokkal egy időben kerüljön sor <bólogat, szemöldök felemelése, szemkontaktus> egy ilyen..rendes magyar parlamenti választásra <bólogat, szemkontaktus>, a köztársasági elnöknek kell hozzá lépnie és nyilván a mostani kormányoldalnak is <fej oldalra billentése, szemöldök felemelése, szemkontaktus>. /28. információközlés, válaszol a kérdésre/

KSZ: Köszönöm a beszélgetést. /29. köszönet kifejezése/

VM: Én is köszönöm szépen. <mérsékelt mosoly> /30. köszönet viszonzása/

M1
Az Este
Mészáros Antónia - Bajnai Gordon
2009.06.25.
22 perc 23 másodperc
fő téma: az új miniszterelnök válságkezelő csomagja

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): - Jó estét kívánok! <tekintet a kamerába> 70 napja van hivatalban a Bajnai-kormány. Április közepe óta több tucat törvénymódosítást fogadott el az országgyűlés, és a héten finisbe fordult az adóreform <szemöldök felemelése> is. A módosító indítványokról már hét elején szavazott a Ház <mérsékelt fejingetés>, a végső változatról jövő hétfőn döntenek. Az eredeti elképzelésekhez képest <kissé hátradől> a csomag több ponton változott. De most már csak apróbb változtatásokra van lehetőség. Vajon a csomag jelen formájában <mérészkelt mosoly, nyílt tekintet> és az eddig elfogadott intézkedések elegendőek-e a magyar gazdaság talpon <szemöldök felemelése> maradásához? Ez a kérdés. Az Este vendége pedig Bajnai Gordon, miniszterelnök, jó estét kívánok!

/1. a nézők és a vendég köszöntése, témabevezetés, információközlés, eldöntendő kérdés/

Bajnai Gordon (a későbbiekben BG): - Jó estét kívánok! <bólint, szemkontaktus> /2. köszöntés viszonzása/

MA: - Ez a hétfői záró szavazás bizonyos <kezek érvelő mozdulata> értelemben az ön kormánya próbakövének <a partner felé fordul, szemkontaktus> is tekinthető. Mire számít, mi az <szemöldök felemelése>, ami biztos átmegy, van-e olyan,... ami nem biztos <szemkontaktus>, hogy átmegy. /3. saját vélemény megfogalmazása, kiegészítendő kérdés/

BG.: - Az elmúlt 70 nap tele volt próbakövekkel <szemkontaktus>.... Olyan soha nem, vagy 10 éve el nem képzelte változtatásokat tudunk 70 nap alatt megtenni <szemkontaktus, mérsékelt bólintás>,... amelyektől a politika ódzkodott és halogatta őket és amiatt Magyarországot egyre lejjebb süllyesztette a válság mocsarába <maga elé néz>. Most azt gondolom, ... hogy 70 nap alatt olyan intézkedéseket tudunk tenni <szemkontaktus, mérsékelt bólintás>, amelyek sorba-sorba nagy próbát jelentettek az engem támogató parlamenti frakcióknak, ... mégis átmentek. Gondoljon bele, hogy átment egy teljes nyugdíjreform <szemkontaktus, jobb kéz csippenő mozdulata az asztalon>, ... egy olyan nyugdíj-átalakítás, amivel vagy 30 évre stabillá <homlokráncolás>, fenntarthatóvá tettük a magyar nyugdíjrendszert^.... Átment egy szociális intézkedéscsomag <fejingetés>, amivel hosszú távon biztosíthatjuk <szemöldök felemelése> Magyarországon a munkát és azt, hogy a szociális segélyek ugyanakkor megőrizzék <szemkontaktus> majd az értéküket. És harmadrészt most egy olyan adóreform van előttünk <maga elé néz, homlokráncolás>,... amivel ismét beindíthatjuk a növekedést Magyarországon jövő évtől. /4. a műsorvezető véleményének elfogadása, információközlés/

MA: - És át fog menni a vagyoadó is, feltehetően? <szemöldök felemelése, határozott szemkontaktus, erős kérdő hangnem> /5. eldöntendő kérdés/

BG: - Biztos vagyok benne, hogy átmegy, ez olyan próbaköve a kormányzásnak <határozott szemkontaktus, homlokráncolás>, amiből nem engedhetünk. /6. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció/

MA: - Mennyire elégedett azzal a változattal, <szemöldök felemelése, szemkontaktus>... ami végül most parlament elé kerül? Hiszen azért ez elég messze van attól <szemkontaktus, nyílt tekintet>, ... mint amit annak idején, még ingatlanadó címén <szemöldök felemelése> kidolgoztak./7. további információ kérése, minősítés, metainformáció/

BG: - Én azt gondolom, hogy egy olyan kompromisszum született, ami két nagyon lényeges célt szolgál <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. Az egyik, hogy Magyarországon legyen

vagyonadó <szemöldök felemelése>, ...ezen belül legyen a nagyobb értékű <méréskelt bólintás> ingatlanokra adó, hiszen sokkal jobb, ha a vagyont terheli adó, mintha a munkát fogjuk vissza <fej oldalra billentése, szemkontaktus> a túladóztatással. Most a vagyont <szemkontaktus>, ... és ezen belül a 30 millió Ft-nál drágább ingatlanokat <hunyorít>. Lényegében az összes magyar lakóingatlan 5%-át <homlokráncolás>, 100-ból az 5 legdrágább ingatlant <szemkontaktus, kéz magyarázó mozdulata> fogja ez az adó terhelni. Ilyen szempontból <bólint, szemkontaktus> szolidaritás jellege <szemöldökemelés> is van, ez a másik fontos dolog, a válság közepén, azok, akik inkább nyertesei voltak <szemkontaktus, fejingálás>, akár a vagyonuk felértékelődése révén is az elmúlt 20 évnek, azok egy kicsit többet vállalnak a közterhekből <érvelő kézmozdulatok, szemkontaktus>, ugyanakkor a munkavállalók 90%-a, 10-ből 9 ember pedig az alsó adósávba fog tartozni <mosoly, szemkontaktus> majd a jövedelemadónál, tehát nekik sokkal jobban megéri dolgozni. /8. részleges válasz, információközlés/

MA: - Hát igen, ...csak ez a 40-50 milliárd, ami be fog jönni <bólint, szemkontaktus, áll előrenyúl> az adó ezen formájából,... ez lényegesen kevesebb annál, mint amit eredetileg terveztek <fejingálás, szemkontaktus>, pedig a dolog lényege az lett volna,... hogy ennek fejében csökkenteni lehessen a munkára rakódó terheket <szemkontaktus, kezek rakosgató mozdulata>, amit nyilván nagyobb mértékben <szemöldök felemelése, partner felé fordul> tehettek volna meg akkor, mintha most ennyivel kevesebb pénz jön be ebből. Mit gondol, hány munkahelyet sikerült végül ezzel a csomaggal megmenteni <szemkontaktus, kéz tenyérrel felfelé a partner felé nyúl>. Mennyiben marad ez el attól, ... mint amit mondjuk teherkönnyítésben <BG bólogat> egyébként megtehettek volna? /9. vélemény nyilvánítás az adócsomagról, információkérés, kiegészítendő kérdés/

BG: - A vagyonadóból 40-50 milliárd jön be <fej oldalt billentése, szemkontaktus>,... ennek minden egyes fillérjét, azt, amit a nagy értékű ingatlanok után befizetnek, azt minden egyes fillérjét arra fordítjuk, ... hogy <bólint, szemkontaktus> alacsonyabb legyen a személyi jövedelemadó<mosoly> és így magasabb legyen a nettó bér Magyarországon. Ez két célt szolgál <méréskelt bólintás>. Egyrészt, hogy most a válság közepén megtartsunk munkahelyeket és a válság után pedig azok a munkahelyek, amik most megszűnnek, itt Magyarországon <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, azok itt jöjjenek <bólint> újra létre és ne Szlovákiában <szemkontaktus, fejingálás>, vagy Indiában,... mert, ha nem tennék meg ezeket a lépéseket, akkor lehet, hogy újra már nem itt hoznák létre ezeket. /10. áltéma részleges elfogadása, nem ad pontos választ, információközlés/

MA: - Csak, hát létezik egy olyan megközelítés is <szemkontaktus, szemöldök felemelése>,... hogy ennek az intézkedésnek az igazi pénzügyi hozadéka az majd csak ennek a kormánynak a mandátumának a lejártja után érkezne, ... <szemkontaktus>a politikai árat viszont most kell megfizetni, miközben a most legnagyobb népszerűségnek örvendő ellenzéki párt már kimondta, hogy azonnal eltörölnék ezt az egészet <szemkontaktus>. Mi értelme van akkor mégis <szemkontaktus> belefutni bizonyos értelemben a politikai pofonba? /11. információközlés, metainformáció a kormány intézkedésére vonatkozólag/

BG: - Nézze, ...én nem a következő heti közvélemény-kutatásra <fej oldalt billentése, egyenes tekintet> vagy a következő választásokra figyelek. Ennek a kormánynak az a küldetése, a dolga, hogy a következő 10 évre tekintve próbálja rendbe tenni <szemkontaktus> Magyarország szénáját. Az majd a mindenkori kormány felelőssége <szemöldök felemelése, szemkontaktus>,... hogy ő mit akar visszacsinálni vagy vissza nem csinálni. A múltkor a kollégáim kiszámolták, hogy azok a visszavonjuk típusú ígérek <bólint>,... amiket összességében eddig a legnagyobb ellenzéki párt bejelentett <szemkontaktus, kezek ujjakra támaszkodva az asztalon>, azok 6%-kal növelnék a költségvetés hiányát <szemkontaktus>, a mostani 4 alatti szintről. 10%-ra vinnék fel, ez nyilvánvalóan azonnali összeomlást,

államcsődöt okozna. Tehát, valószínűleg mindazt nem lehet betartani, amit <szemkontaktus> eddig visszavonásra ígértek. És ők is tudják, hogy ezt nem lehet megcsinálni <fejngatás, szemkontaktus>. Inkább azt hiszem ez a kampány hevében <homlokráncolás> elhangzott ígéretes volt. /12. információközlés, az ellenzék tétének minősítése, metainformáció/

MA: - A vagyoadóval kapcsolatban pedig <szemkontaktus> korábban a sajtóban megszólították <bólint>, hogy ez az IMF felé vállalt feltétel. Oszkó Péter pénzügyminiszter úgy fogalmazott <jegyzeteibe néz>, hogyha nem is feltétel, a megállapodás része. Ez azt jelentheti^, ... hogy önök is ezért kénytelenek <szemkontaktus> tűzön-vízen át ragaszkodni a vagyoadóhoz <a bal kéz élén támaszkodik az asztalon, rakosgató mozdulat, majd a partner felé nyúl>, de másfelől az ellenzék <szemkontaktus> sem fog tudni kimászni belőle, bármit is mondanak most? Hogyha ez egyszer része egy IMF-megállapodásnak? /13. információközlés, információkérés, eldöntendő kérdés/

BG: - A kormány javaslata <szemkontaktus> volt az a program, ...amire az IMF és az Európai Bizottság is rábólintott <méréselt bólintás> és azt mondta, ... hogy ez egy hiteles <bólint>, ööö jó program, ami Magyarországot kivezetheti a válságból <folyamatos szemkontaktus>. Ennek egy része, egy fontos része <fejngatás> a vagyoadó, [természetesen^].

/14. információközlés, nem ad pontos választ a kérdésre/

MA: - [Ez azt jelenti, hogy inentől] kezdve, hogy ezt <szemkontaktus> elfogadták, mind a két fél <bólint>, ... most már nem lehet változtatni rajta. Vagy igen? /15. framing, a korábbi kérdés módosított ismétlése/

BG: - Hát, ... nekünk nem szándékunk ezen változtatni <szemkontaktus, fejngatás>. Egy új kormány majd tehet más javaslatokat az IMF-nek és akkor majd az IMF megítéli <sűrű pislantások, szemkontaktus>, hogy az is hiteles javaslat-e, az is kivezeti-e Magyarországot a gazdasági válságból, vagy nem. És akkor az IMF eldöntheti majd akkor <szemkontaktus, bólint>, ... hogy fenn akarja tartani a hitelprogramját vagy nem. Ez az új kormány feladata lesz. Mi legjobb tudásunk <jobb kéz mutatoujja az asztalon kopog> szerinti programot raktuk össze, egy olyat, amelyik a magasabb értékű ingatlanok <rakosgató kézmozdulatok> terhelésével lehetővé teszi <szemkontaktus>, hogy sokkal kevesebbet kelljen adózni <folyamatos szemkontaktus> és sokkal több pénz maradjon a munkát legálisan vállalók zsebében <szemöldök felemelése>. Gondoljon bele abba, hogy ez a vagyoadó például azt teszi lehetővé <fejngatás>, hogy aki ma Magyarországon <szemkontaktus> mondjuk, átlagos jövedelmet kap, ...ez 200 ezer Ft bruttó, az ma nettóban <szemkontaktus, bólint> ...egy év alatt a jövő évtől 188 ezer Ft-tal többet fog hazavinni egy évben, mint az idén. 188 ezer Ft. Egy kétkeresős családnál ugye ez majdnem 380 ezer Ft többletet jelent egy évben <kezek kitarva, föl-alá mozdulnak, szemkontaktus>, egy családnak, aki átlagos jövedelemmel rendelkezik Magyarországon. Ehhez képest egy 30 milliós ingatlan <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, ami azért nem sok embernek van Magyarországon <fejngatás>, az 75 ezer Ft-tal fog adózni. Tehát, akinek legális forrásból van átlagos jövedelme <szemkontaktus> és esetleg egy 30 millió fölötti ingatlanban lakik <fej oldalra billentése>, annak sokkal többet hoz a rév <mosoly>, mint amennyit veszít a vámon <szemkontaktus, bólint>. Ezért én azt gondolom, hogy ez egy jó dolog, ráadásul a munkára koncentrál, arra a munkára, ami Magyarországot egyes egyedül kivezetheti ebből a válságból <kéz föl-alá, szemkontaktus>. /16. részleges válasz, információközlés, magyarázat/

MA: - Ami viszont az átlagon felüli jövedelmeket illeti <szemkontaktus>, ... sok vita volt az utóbbi hetekben, hónapokban arról, hogy eltöröljék-e <fej oldalra billentése> a magánszemélyek 4%-os, úgynevezett szolidaritási adóját <szemkontaktus>, a legújabb változat szerint mégsem törlik el <oldalt fordul>. Pedig azt gondolná az ember, ...hogy azoknak, akiknek ilyen kiemelt jövedelme van, igazán módjuk lenne kivenni a részüket,...

mondjuk <szemkontaktus>, változatlan formában a válságkezelésből. /17. információközlés, indirekt információkérés, metainformáció/

BG: - Tehát pontosan erről van szó <apró bólogatások, szemkontaktus>, a szolidaritási adót beépítettük a .. az adókulcsba, a felső adókulcsba. Ugye, azt mondtam, hogy 10-ből 9 ember az alsó sáv szerint fog adózni <előrehajtja a fejét, szemkontaktus> Magyarországon a jövő évtől 17%-os adósáv szerint. És a felső kulcsba viszont beépítettük az eddig meglévő szolidaritási adót <szemkontaktus>. Lényegében ez azt jelenti,... hogy az átlagos jövedelemnél <maga elé néz>, de még 3-4-5-600 ezer Ft-nál, jövedelmekig is még sokkal többet fognak keresni <bólint, szemkontaktus> az emberek az adóváltozás révén nettóban, a hazavitt pénzben, a borítékban. Viszont gyakorlatilag a felső tízezer <előredönti a fejét, szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és ezt szó szerint mondom, ... kb. 10 ezer ember lesz az <szemkontaktus>,... akinek ez az adórendszer csökkenteni fogja egy kicsikét a jövedelmét, mert többet vonunk el tőle. Ezen kívül nyilván a vagyonosabbak körében található azok is, akiknek 30 millió fölötti ingatlanja van <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. Ez..ezzel is ők vesznek részt a szolidaritásban. /18. egyetértés kifejezése, információközlés, magyarázat/

MA: - És adózni fognak ezentúl <szemkontaktus> a borraivaló és a hálapénz is, ...helyesebben megszűnik <bólint> az eddig létező adókedvezmény ezekre a jövedelemformákra. Kérdésként felmerülhet ilyenkor,... hogy érdemes lesz-e ezentúl bevallani ... és hogyan <szemkontaktus> lehet ezt ellenőrizni? <kezek rakosgató mozdulata> Hiszen, eddig legalább a kedvezmény miatt talán inkább bevallották az emberek. /19. információközlés, információkérés/

BG: - Nézze, ... a magyar adórendszer <fejingátás, szemkontaktus> telis tele van kiskapukkal. Már olyan sok a kiskapu <fejingátás>, hogy úgy néz ki az egész, mintha egy szita lenne és nem egy kerítés <bólint, szemkontaktus>, annyi kiskapu van rajta. Csak ez a sok kiskapu azt jelenti,... hogy mindenkinek adunk egy-egy kis kedvezményt, egy-egy kis engedményt <szemkontaktus>,... csak közben az egész rettenetesen drága <fejingátás, szemkontaktus> volt mindenkinek. Kevesebb, mint 2 millió ember fizet legálisan adót Magyarországon úgy, hogy a magánszektorban dolgozik. Az ő adójukból tartjuk fenn ezt az országot <homlokráncolás, szemöldök felemelése>. Mivel ilyen kevesen vannak és ilyen sok a kiskapu a rendszerben <bólint>, ezért nagyon-nagyon magas teher hárul azokra <bólogat, szemkontaktus>, akik tényleg törvényesen dolgoznak és befizetik az adójukat. Ezt kell megváltoztatni <szemkontaktus>. Azt mondjuk most, sokkal alacsonyabb lesz az adókulcs, ... sokkal több marad a legális fizetések után a borítékban, ezért cserébe, tegyük félre ezeket, ... szüntessük meg ezeket a kiskapukat <szemkontaktus>, érje meg legálisan <fej oldalt billentése> dolgozni egy alacsonyabb adófize.. adókulcs mellett. /20. nem ad választ a kérdésre, információközlés/

MA: - Tehát a borraivaló meg a hálapénz, azok nem olyan jövedelmek, amiket az ember átkonvertálhat, úgy legális jövedelemre <szemkontaktus, bólint>, mint amiről papír van. Ezt ő vagy bevallja, vagy nem <kitárt kezek>. Hogy fogják ellenőrizni? <szemkontaktus> /21. a korábbi kérdés módosított ismétlése, kiegészítendő kérdés/

BG: - Én azt gondolom <szemkontaktus>, hogy erre eddig is voltak technikák és nagyon sok étteremben megoldották ezt is. Ez a vendéglátóipari szakmának a ..a sajátossága, én sok olyan étteremtulajdonost ismerek <szemöldök felemelése, szemkontaktus>,... ahol beteszik a borraivalót <bólint> is a közösbe ... és az alapján számolnak el <szemkontaktus>./22. elhárítja a kérdést, saját nézet kinyilvánítása/

MA: - Adózni fognak ezentúl a különböző külön.. különjuttatások is, pl. a cafeteria rendszer, itt pedig, ugye, 25% lesz a kulcs, illetve változó <szemkontaktus>, de azt lehet feltételezni, hogy nagyon sok cég és munkáltató tovább fogja az egész adóterhet hárítani a

munkavállalókra <szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Önök erre számítanak? <kéz a partner felé> /23. információközlés, információkérés a partner elvárásaira vonatkozóan/

BG: - Nem <ajkak összeszorítva>,... azt láttuk <szemkontaktus, kissé hátradől> az előzetes egyeztetések alapján, hogy az, az adókulcs <maga elé néz>, amit az úgynevezett cafetériánál, tehát az üdülési csekk <bólogat> vagy a meleg étkezési utalványnál bevezetünk <szemkontaktus>, ez a 25%, ez olyan mérték,... aminél még mindig meg fogja érni a munkaadónak, hogy fenntartsa ezt a rendszert.

/24.részleges válasz a kérdésre, információközlés/

MA: - De nem fogja azt mondani a munkavállalónak, hogy akkor ezentúl 25%-kal kevesebbet fognak kapni? <szemkontaktus> /25. pontosító kérdés/

BG: - Számolni fognak, mert a másik oldalról meg az látszik <szemkontaktus>, hogy annyival több nettó marad a munkavállalóknál, meg annyival csökken a munkaadóknak a járuléka,... erről még nem beszéltünk <szemkontaktus>, hogy valójában ők is sokkal többet nyernek a réven <mosoly>, mint amennyit a vámon veszítenek. Jövőre 400 milliárd Ft-tal kevesebb teher lesz a vállalkozások nyakában <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a munkát terhelő adók kapcsán <fejngatás>. Ennyivel csökkentjük az ő terheiket. Tehát, <hátradől, jobb kéz mutatóujja felemel, szemkontaktus> nemcsak a munkavállalónak éri meg majd dolgozni és legálisan adózni, hanem a munkaadónak is sokkal inkább megéri megtartani a munkaerőt <szemkontaktus>, most a válság közepén, vagy majd új munkahelyeket teremteni. Ez a célja az egész változtatásnak. /26. kitérő válasz, információközlés/

MA: - Most, hogyha túl lesznek ezen a záró szavazáson, ...számít rá <szemkontaktus>, hogy bármilyen ügyben össze kelljen hívni rendkívüli módon az országgyűlést a nyár folyamán? <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> /27. információkérés, eldöntendő kérdés/

BG: - Nem számítok rá <fejngatás, szemkontaktus>, de lehetséges,... annyi téma van előttünk, és annyi feladat van <szemkontaktus> még a válságkezelésből, hogy ezt sem lehet kizárni <szemöldök fel, bólintás>. /28. információközlés, metainformáció/

MA: - Mi lehet például ilyen?<szemkontaktus> /29. kiegészítendő kérdés/

BG: - Most nem akarnék tippelni <fej oldalra billentése, szemkontaktus>,... jó néhány olyan dolgon <halvány mosoly> dolgozunk a kollégáimmal,... amiről, ha azt látom, hogy nem bírják ki szeptemberig, mert az országnak szüksége van rá, akkor <szemkontaktus> kezdeményezni fogom a parlament összehívását. De még nem akarok előre ilyeneket bekiabálni. /30. kitérő válasz, metainformáció/

MA: - Ősszel pedig esedékessé válik a költségvetés összeállítása <előredől, szemkontaktus>, és majd megszavazása. Ugye, hagyományosan <hátradől, bólint> ilyenkor egy kormányzati ciklus utolsó évében választási költségvetés szokott készülni. Most is erre számíthatunk? <szemkontaktus> /31. információközlés, kiegészítendő kérdés/

BG: - Ez egy rossz hagyomány <bólint, szemkontaktus>. ...Magyarországon ennek véget kell vetni.... Véget kell vetni <fejngatás> annak a politikai...hát, szpáhi gazdálkodásnak, vagy rablógazdálkodásnak, ... amikor minden négy évben elindul <fejngatás, szemkontaktus> egy licitálás, egy üres, hamis illúziókeltés <szemöldök felemelése> és ígéretés, ahol az embereket azzal bolondítják, hogy majd lám-lám - <felemeli a fejét, kihúzza magát, szemkontaktus, mosoly> olyan jól is élhetnénk, mint ahogy az utolsó év költségvetése alapján megmutatjuk nektek, ... aztán mindig jön a keserű rádöbbenés a következő évben. És aztán a visszafogás <szemkontaktus, bólint>. Magyarország így mindig egy picit előreszalad, aztán óriásit fékez és sokkal lassabban halad előre <jobb kéz mutatóujja kopog az asztalon>, hosszú távon, mintha kiegyensúlyozottan <szemkontaktus, bólint>..., a józan ész alapján gazdálkodva mennénk előre, és a parlamenti pártok nem az üres ígéretés<szemkontaktus> mentén próbálnák megszerezni a szavazatok többségét. Ennek véget kell vetni. <maga elé néz, fejngatás> /32. metainformáció, a magyar gazdálkodás minősítése, célkitűzés megfogalmazása/

MA: [Ez]/33. szóátvételi szándék/

BG: [Nem], nem lesz <fejngatás, szemkontaktus> választási költségvetés jövőre. /34. pontos választ ad a kérdésre, információközlés/

MA: - Ez jelentheti akár azt is, hogy a következő költségvetés <bólint> egy újabb csomag alapja lesz? <bólint, szemkontaktus> /35. framing, eldöntendő kérdés/

BG: - Ha választási költségvetés lenne az idén, magyarul, ha megint ígérgetnénk és költekeznénk, és nem tartanánk be <szemkontaktus> a józan ész gazdálkodását <előredől>, akkor jövőre megint és aztán újra <fej oldalra billentése, szemkontaktus> és újra csomagok következnenek, [fájdalmas csomagok.] /36. feltételezések/

MA: - [Most úgy látja],... hogy a gazdasági helyzet olyan <szemkontaktus>, hogy a költségvetés idejére már újabb <bólint> megszorításokra várhatóan nem lesz szükség?

/37. eldöntendő kérdés/

BG: - Én azt látom <maga elé néz>, hogy azokat a legfájdalmasabb lépéseket <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, amelyek közvetlenül érintették a magyar polgárokat személyükben <bólogat>, azoknak a döntő többségét <fejngatás, szemkontaktus> és a legfájdalmasabbjait meghoztuk már <szemöldök felemelése>. Ezt nagyon gyorsan kellett megtennünk <fejngatás>, épp azért, hogy világos üzenetet küldjünk, hogy Magyarország érti a válság üzenetét <bólint, szemkontaktus>, és megfelel ennek. De a költségvetés még mindig nem lesz móka és kacagás <fejngatás, szemkontaktus>. A költségvetés kapcsán még jó néhány olyan takarékosági intézkedést kell tennünk <mérsékelt bólintás, pislantás>, amely pl.a... a helyi és országos közigazgatást, annak a kiadásait, működését, vagy éppen mondjuk, a... a közlekedést, a MÁV-ot, a Volánokat <szemkontaktus> érinthetik. Egyszerűen azért, mert ezek a rendszerek ma nagyon-nagyon bőkezűen, sokszor pazarlóan működnek, és párhuzamosan működtetnek <szemkontaktus, fejngatás> olyan funkciókat, amikből elég lenne egy is. Úgyhogy vannak <bólint> még nehézségek előttünk, de ezek már nem lesznek olyan fájdalmasak, <szemkontaktus> a magyar polgárok számára, ... mint azok, amelyeken már túlestünk. /38. a kérdés részleges megválaszolása, metainformáció/

MA.: - Nem lehet attól tartani mégis <szemkontaktus>, ... hogy pl. ezeknek a nehézségeknek <fej oldalt billentése> és a költségvetésnek köszönhetően a Magyar Szocialista Párt <bólint> vagy előtte vagy utána <szemkontaktus> inkább előrehozott választásokba menekül? ...Hiszen több meghatározó politikus is tett erre utaló kijelentéseket az utóbbi időben. /39. eldöntendő kérdés/

BG: - Nem tudom <fejngatás, szemkontaktus>, ... mire gondol. Előrehozott választásokról <szemkontaktus> én még nem hallottam szocialista <bólint> politikusoktól [mostanában]. /40. metainformáció, elutasítás/

MA: - [Hát,] Szekeres Imre, Lendvai Ildikó és Tóth Károly is megfogalmazta ezt <szemkontaktus>,... utóbbi kettő azt is, illetve Szekeres és Tóth Károly azt is megfogalmazták, hogy akár már a július 4-i kongresszuson be kéne jelentenie <szemkontaktus>a kormánynak, hogy meddig fog tartani a mandátuma <kamera a bólogató BG-n> és mikor lehet választásokat kiírni. És mind a hárman azt megfogalmazták, hogy esetleg a költségvetés <szemkontaktus> elfogadása után úgy tekinthető a kormány <BG bólogat>, hogy megtette a kötelességét és akkor ki lehet írni a választásokat. Ezzel nem biztos, hogy ön megkapná azt az egy évet <halvány mosoly, szemkontaktus>, amire eredetileg vállalkozott. /41. pontosított információközlés, metainformáció/

BG: - Én nem az egy évhez ragaszkodom <fejngatás, szemkontaktus>, ...hanem ahhoz, hogy el tudjam végezni azt, amire [vállalkoztam, a válságkezelésre.] /42. hárító válasz/

MA: - [Tehát, partner lenne] egy ilyen típusú politikai forgatókönyvhöz? <fej oldalt billentése, szemkontaktus> /43. eldöntendő kérdés/

BG: - Én azt gondolom, hogy nekünk az a dolgunk <maga elé néz>, hogy Magyarországon ezt a válságot elhárítsuk <fejngatás>. Ehhez szükség van erre a költségvetésre <bólint>, tehát

értelmét látom annak <szemkontaktus>, hogy végigcsináljuk ezt az idei évet, végigvagyuk a költségvetést <fejngatás, szemkontaktus>. Elfogadtassuk, mert az fogja bebetonozni, kőbe vésni mindazokat a pozitív változásokat <bólint, szemkontaktus>,... amik Magyarországot kihúzzák a válságból <szemkontaktus>. Tehát a költségvetés <fejngatás> ilyen szempontból nagyon fontos <szemöldök felemelése>. Addigra igyekszünk minden mást is elvégezni <szemöldök felemelése, szemkontaktus, fejngatás>, ... ami a költségvetésen kívül van. Azért, hogy a válságkezelés egy kerek, egész legyen. És, hát utána meg belátható időn belül így is, úgy is választások következzenek, hiszen valamikor jövő év első félévében <szemkontaktus>, gondolom,... első negyedévében ki kell írni a választásokat. /44. saját vélemény megfogalmazása, metainformáció, nem ad választ a kérdésre/

MA: - Hogyha ez a forgatókönyv érvényesül, akkor mikor lehetnének leghamarabb <szemkontaktus>, mikor lehetne leghamarabb <bólint, szemkontaktus> elfogadni a költségvetést? /45. kiegészítendő kérdés/

BG: - Hát, ... ha, ha nagyon-nagyon megfeszülünk és csináljuk, és mindenben <szemkontaktus>, mindenki partner, akkor is ez valószínűleg novemberre tudna kész lenni. Normál esetben ugye <szemkontaktus>, december közepén szokta a parlament elfogadni a költségvetést. Mi igyekszünk ezt gyorsítani, mert az országnak egyébként az, az érdeke, hogy minél előbb legyen biztos, elfogadott [költségvetése.] <szemkontaktus, kezek az asztalon> /46. válasz a kérdésre, információközlés/

MA: - [És ebben] az esetben mikor lehetnének leghamarabb választások? <jobb kéz oldalra mutat, szemkontaktus> /47. korábbi téma ismételt felvetése, információkérés/

BG:- Hát ez alkotmányjogi kérdés, én úgy tudom,... hogy a köztársasági elnök 72 napra ő írhatja ki legkorábban a választásokat <bólint>, tehát, amikor van egy ilyen elfogadott költségvetés <szemkontaktus, fejngatás>, utána valamikor, amikor parlament mandátuma lejár <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus>, vagy a kormány úgy gondolja, hogy most már jöhetnek a választások akkor ezt kezdeményezi <szemkontaktus> és onnantól a köztársasági elnökön múlik <bólint> a pontos kiírás időpontja. /48. részleges válasz, metainformáció, információközlés/

MA: - Tehát, mire számít az MSZP július 4-i kongresszusán, ahol ugye, szóba került, hogy akár ezt is pontosan meg kéne határozni <szemkontaktus>? /49. kiegészítendő kérdés/

BG: - Megmondom őszintén, keveset foglalkozom én ezzel <előredől, szemkontaktus, szemöldök felemelése> , minden nap foglalkozom azzal a gondolattal, hogy jobb-e Magyarországnak az előrehozott választás, mint az <szemkontaktus>, hogy folytassuk a kormányzást. És ezt a kérdést lényegében <fejngatás> minden nap [felteszem magamnak] <szemöldök felemelése>. /50. metainformáció, a kérdés elhárítása/

MA: - [Eddig minden] nap úgy válaszolta meg magának, hogy jobb? <szemkontaktus>/51. a partner által felvetett állásponttal kapcsolatos pontosító információkérés/

BG: - Igen. Igen. Egyértelműen <szemkontaktus>. Amikor elvállaltam ezt a munkát, 70 nappal ezelőtt <szemöldök felemel>, akkor azt mondtam, hogy mindaddig és csak addig, <bólint, szemkontaktus, mosoly> ... amíg érdemi, határozott lépéseket tudunk tenni azért, hogy Magyarországot kivezessük a válságból. Addig jobb ez a kormányzás,... mint egy elhúzódó, ígéretős kampányolás, nem cselekvős <fejngatás, szemkontaktus, homlokráncolás>, béna kacsza időszak. Mert most dül a válság a világban, és Magyarország megítélése nem túl jó <bólint, szemöldök felemelése>, most kezdett el javulni az elmúlt két hónapban és ez nagyon könnyen <fejngatás, szemkontaktus> visszafordulhat ez a törékeny bizalom. Ezért nekünk azt kell mutatni kifelé is, hogy mi értjük a válság üzenetét <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, határozottan és gyorsan cselekszünk. Azt hiszem, ... arra nem lehet panasz <szemkontaktus>, hogy az elmúlt 70 napban ne cselekedtünk volna sokat és gyorsan. /52. határozott válasz, információközlés, metainformáció/

MA: - Ehhez képest az ön kezdeti határozottságához képest azért tett <bólint, szemkontaktus> engedményeket az utóbbi időben, pl. az adócsomagon is, pl. az ÁFA- kulcsokban is.

/53. metainformáció, a partner tetteinek minősítése, információközlés/

BG: - Engedményeket is határozottan tettem <szemkontaktus, bólint>.... A határozottságom arra vonatkozott, és vonatkozik most is, hogy Magyarországnak világos fordulatot <fejngatás>kell tenni, egy szakadék szélén volt Magyarország <szemkontaktus>, ezt jó, ha mindenki érti <fejngatás> és belenéz abba a szakadékba ott maga mellett <oldalra néz>...., lenéz abba a mélységbe, amibe belesúszhatott volna az ország <bal kéz mutatóujja lefelé mutat, szemkontaktus>, ... ami egy tartós társadalmi széteséssel, válsággal, sok-sok százezres munkanélküliséggel <fej oldalt billentése>, sok százezer család lakásának <szemöldök felemelése> az elvesztésével járhatott volna. Ehhez képest az elmúlt 70 nap alatt a forint erősödött kb. 30-35 Ft-tal erősebb, <bólint, szemkontaktus> mint amikor kezdtük ezt, ennyivel kell kevesebbet fizetni, ... mondhatnám úgy is, hogy több mint 400 milliárd Ft-tal csökkent <fejngatás> a magyar családok teljes eladósodottsága, ...hitelállománya forintban kifejezve, a 2,5 hónappal ezelőtti időszakhoz képest <szemöldök felemelése>. Magyarországot kockázati alapon megítélő külföldi befektetők ma a kamatok alapján fele <szemöldök felemelése> olyan kockázatosnak látják Magyarországot <szemkontaktus>, mint két hónappal ezelőtt. Ez ugyan törekeny eredmény <szemkontaktus>, de óriási eredmény <bólint>, sokkal nagyobb biztonság.[56] /54. a műsorvezető kijelentésének cáfolata, információközlés/

MA: - [Hány] lépésre vagyunk? <szemkontaktus> /55. kiegészítendő kérdés, információkérés/

BG: - 56 ezer munkahely megtartásához<szemkontaktus> adtunk eddig támogatást Magyarországon <fejngatás>, ennyi munkahelyet sikerült megőrizni <szemkontaktus> a kormány támogatásával. Szóval ezeket csak összeadja, .. akkor láthatja <szemkontaktus>,.... hogy minden olyan lépés, ami ezt a bizalmat erősíti, ...az direkt módon megjelenik a családok zsebében <fej oldalt billentése, szemöldök felemelése>, pénztárcájában, biztonságában <fejngatás, szemkontaktus>, ... és minden olyan lépés, ami ezt veszélyezteti, megkérdőjelezi <fejngatás>, vissza akarja fordítani, ...az a magyar családok biztonságával játszó tűzzel játszó lépés, ezeket kellene elkerülni. /56. saját érdek hangsúlyozása, a kérdés hárítása/

MA: - Ha már ön hozta fel ezt a szakadék hasonlatot <szemkontaktus>, most hány lépésre, ... milyen távol vagyunk tőle? /57. kiegészítendő kérdés/

BG: - Hát most megint távolodtunk <határozott szemkontaktus>, jelentősen távolodtunk ettől a szakadéktól <szemöldök felemelése>. Minden elemző ma abban ért egyet, hogy Magyarországon <szemöldök felemelése, szemkontaktus> stabilizáltuk a helyzetet,... és azok a lépések,... amiket megtettünk,... az adóreform amelyet jövő héten szavaz a parlament, a nyugdíjkorhatár felemelése, a gyes-gyed <bólintás> futamidejének a rövidítése, ami mellé egy bölcsi-ovi programot tettünk <kezek határozott mozdulata>, éppen ma adtam erről tájékoztatást, ezek viszont azt jelentik, hogy Magyarországon megteremtettük a növekedés alapjait is, mert lesz, aki munkát adjon <szemkontaktus>, mert megéri foglalkoztatni az alacsonyabb adók miatt, ...és lesz, aki elmenjen dolgozni <kezek rakosgató mozdulata>, mert megéri dolgozni <halvány mosoly, szemkontaktus> legálisan, mert alacsonyabbak lesznek az adók. Ezzel megteremtettük <kihúzza magát> a növekedés alapjait,... de még nagyon sok mindent kell <fejngatás, szemkontaktus> a következő félévben megcsinálnunk, hogy ez stabilizálódjon <bólint, szemkontaktus>, és végig tudjon menni. /58. nem ad pontos választ a kérdésre, információközlés/

MA: - És a politika azért mégis csak <szemkontaktus, bólint> beleszóllhat ebbe a dologba. Ön mire számít, ... ha az MSZP Kongresszusán, július 4-én <bólint> lesz, a fiatalabb generáció átveszi bizonyos mértékben <kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus> a hatalmat a mostani

pártvezetéstől,.. az önt és a kormányt <szemöldök felemelése> mennyiben fogja érinteni?
/59.kiegészítendő kérdés/

BG: - Nézze <szemkontaktus>,... én mindig azzal fogok dolgozni, akit a Magyar Szocialista Párt, vagy a Szabad Demokraták Szövetsége <szemkontaktus> megválaszt vezetőjének. Mert nekem az a dolgom, hogy a jogilag legitim <szemöldök felemelése>, megválasztott emberekkel és szervezetekkel <szemkontaktus>, fórumokkal működjek együtt. Mindaddig, amíg érzem a bizalmukat <fej oldalt billentése>, amíg azt érzem, hogy kormányozni akarnak, addig én fogom ezt csinálni, és abban a pillanatban, hogy visszatérjek az előző kérdésére <halvány mosoly, szemkontaktus>, ... amikor úgy érzem, hogy elfogyott a bizalom, vagy elfogyott a támogatás <fej oldalt billentése,kissé hátradől>, hogy egy lényeges kérdésben meginog ez a támogatás, ... akkor meg azt fogom mondani, hogyha nem lehet ezeket a határozott lépéseket folytatni <határozott szemkontaktus>, akkor persze jöjjön a következő választás. És, aki ott bizalmat kap,.. az folytassa majd a válságkezelést <rakosgató kézmozdulatok>. /60. metainformáció, információközlés/

MA: - Mit érez például az SZDSZ háza tájáról <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hiszen ott még határozottabban vetődik fel az utóbbi időben ez a gondolat... és ott is tisztújítás előtt állnak, ...hogyan esetleg a pártnak az az öngyilkosság, ha tovább támogatja a kormányt <szemkontaktus> és, hogy lehet, hogy ezen az irányon változtatni kéne <bal kézzel a partner felé mozdul>. Ön ezt mennyiben tartja veszélyesnek? <szemkontaktus> /61. kiegészítendő információkérés, a koalíciós partner lehetőségeinek minősítése, metainformáció/

BG: - Hát, <szemkontaktus> nézze, én azt gondolom <maga elé néz>, ... hogy az, az öngyilkosság <szemkontaktus>, ha valaki politikai értelemben,... ha valaki 2 hónappal ezelőtt azt mondja, hogy támogatja <bólint> ezt a válságkezelő kormányt,... megcsináljuk azt, amit ígérünk <fejingadás>, mert mindenben megtettük azt <bólint>, amit ígértünk,... szállítjuk az eredményeket... és utána kihátrálnak e mögül a válságkezelés mögül. De én ezt nem látom komoly veszélynek, ...én azt látom a most hétfői szavazás <szemkontaktus> alapján is, hogy a Szabad Demokraták Szövetsége és a Magyar Szocialista Párt is biztosítja <bólint> azt a stabil parlamenti többséget, amivel Magyarországot ki lehet húzni a nehéz helyzetből.

/62. metainformáció, saját vélemény megfogalmazása, a műsorvezető állításával ellentétes vélemény megfogalmazása/

MA: - Egy új vezetés esetén akár egy koalícióra <szemkontaktus>, ...egy kormánykoalícióra is kész lenne a szabaddemokratákkal? /63. eldöntendő kérdés/

BG: - Ez nem annyira rajtam múlik <mosoly>,... ez politikai kérdés, hogy a szabaddemokraták akarnának-e koalícióba jönni <bólint, szemkontaktus>,... én ezt a kérdést akkor annak idején feltettem nekik és azt mondták, hogy nem kívülről akarják támogatni a kormányt <fej oldalt billentése>,... ez rajtuk múlik. Én egy dologhoz ragaszkodtam a kormányalakításkor és azóta is <előredől, szemkontaktus>,... hogy a kormány meghatározó válságkezelő posztjain <bólint>, azon szakértő miniszterek üljenek <kimért hangnem>, ezt el is értem, és az ő segítségükkel viszem ezt a válságkezelést. Olyan embereknek kell ezekben a nagyon nehéz és felelősségteljes pozíciókban ülni, akiket nem az foglalkoztat <bólint, szemkontaktus>, hogy vajon őket újraválasztják-e és milyen lesz a népszerűségük, néhány hónap múlva,... hanem ma csak az foglalkoztatja őket, hogy a legjobb szaktudásuk szerint segítsenek az országot rendbe rakni <bólint>. /64. metainformáció, információközlés, nem ad választ a kérdésre/

MA: - Köszönöm a beszélgetést. <szemkontaktus> /65. köszönet kifejezése/

BG: - Köszönöm én is. <fáradt mosoly> /66. köszönet viszonzása/

M1
Az Este
Mészáros Antónia – Bokros Lajos
2009. 08. 28.
15 perc 30 másodperc
főtéma: a 2010-es év költségvetése

Mészáros Antónia (a továbbiakban MA):- Jó estét kívánok! <a kamerába néz> Utolsó fordulójához érkezett a költségvetés tárgyalása <bólint>. A sarokszámok még nem nyilvánosak,... de azt már lehet tudni, hogy Bajnai Gordon kisebb és takarékosabb<fej oldalt billentése> államban gondolkodik <szemkontaktus, bólint>. Talán ez az egyetlen pontja a jövő évi büdzsének, amelyet legalábbis <fej oldalt billentése>... elvi szinten egyetlen párt sem kérdőjelez meg <a kamerába néz>. A gyakorlati megvalósításban azonban meredeken eltérnek az egyes politikai erők nézetei. Vendégünk ma este Bokros Lajos közgazdász, az MDF EP – képviselője. Jó estét kívánok! /1. információközlés, témabevezetés, a vendég bemutatása, köszöntése/

Bokros Lajos (a továbbiakban BL): - Jó estét kívánok! <bólint, szemkontaktus, mosoly> /2. köszönés viszonzása/

MA: - Sokat nem lehet tudni a költségvetésről <hátradől, szemkontaktus>,... de azt lehet tudni <szemkontaktus>, hogy azokra a strukturális [reformokra]<bólint> /3. információközlés/

BL: [Igen] /4. nyugtázás/

MA:, sőt azoknak a kritikus tömegére, amiket ön nagyon régóta [szorgalmaz] <bólint>./5. információközlés/

BL: [Igen] <mosoly>/6. nyugtázás/

MA: azokra valószínűleg ebben a rendelkezésre álló időben és politikai helyzetben már nincsen esély <kezek kitérve, fejjel, szemkontaktus>. Tehát annyit tudunk,... hogy pénzkivonás az lesz,... viszont kimondhatjuk, hogy feltehetően valódi reformok nélkül? <kéz tenyérrel az asztal felé irányuló mozdulata, szemkontaktus>/7. információközlés, eldöntendő kérdés/

BL: - Egészen biztosan kimondhatjuk ezt <bólint, szemkontaktus>, ... hiszen ennek az ideiglenes kormánynak sem ereje,... sem ideje,... sem felhatalmazása nem volt <folyamatos szemkontaktus, bólint> ...nincs arra,... hogy ezeket a nagyon <szemöldök felemelése> fontos súlyos szerkezeti reformokat elindítsa. Márpedig a költségvetés <szemkontaktus> az mindig tükrözi az aktuális gazdaságpolitikának, azoknak az intézményeknek a működésének <szemöldök felemelése> amelyek alátámasztják <bólint> a magyar államháztartásnak a tevékenységét <folyamatos szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Ha ebben érdemi reformokat már 5.6-7 hónappal ezelőtt nem indítottunk el <szemöldök felemelése>, akkor nyilvánvalóan ez nem tükröződhet semmilyen költségvetésben <fejjel>...../8. határozott véleménynyilvánítás, ismétlés, információközlés, a kormány bírálata, részleges válasz/

MA: - Na most akkor mi az,... ami ebben a helyzetben <kezek egymás felé néznek az asztalon> a tűzoltással, a válságkezelő kormány <szemkontaktus> elérhet ahhoz, hogy azt legalább véghez vigye <fejjel>, amit célul kitűzött? /9. kiegészítendő kérdés/

BL: - Én azt hiszem, hogy több célt nem lehet kitűzni <fejjel> ebben a hátra lévő fél évben,... csak azt <szemöldök felemelése>,... hogy a szigorú költségvetési gazdálkodás folytatódjék <folyamatos szemkontaktus>, abban az értelemben, hogy a jövő évi költségvetés hiánya az ne haladja meg <szemöldök felemelése> az idei évit,... hogyha kevesebb lesz az adóbevételek <szemöldök felemelése>, akkor a közkiadásoknak is csökkennie kell <szemöldök felemelése>. Ilyen körülmények között sajnos reformok híján <fej oldalt billentése> a

kormány rá fog kényszerülni, hogy lepkehálóval <szemkontaktus> fogja össze ezeket az összegeket. /10. válasz a kérdésre, információközlés/

MA: - És ez az, amit ugye mindannyian [találgatunk, hogy honnan, mennyi] <szemkontaktus, kezek rakosgató mozdulata>. /11. a partner egyetértését megnyerni szándékozó információközlés/

BL: - [Igen, ez az, amit nem szeretünk] a fűnyíró elvű öö visszavágást, ...de reméljük, hogy azért a kormánynak lesz módja arra <pislant>, hogy bizonyos rangsort tegyen <bólint> a közfeladatok között. /12. megerősítés/

MA.: - Amit már előre megmondtak <bólint, szemkontaktus>, sőtúgymond kőbe vésnek <előredől>, az pl. az, ...hogya 120 milliárd Ft-ot kell elvonni az önkormányzatoktól <bólint>. /13. információközlés, indirekt kérdés/

B.L.: - Nem vésnek kőbe <fejngatás>,... mert ez a szám is mozog <bólint, szemkontaktus>, ha megfigyelte az utóbbi napok eseményeit, [a különböző frakciók] /14. a műsorvezető kijelentésének cáfolata/

MA: - [Akkor ez csak verbálisan]./15. helyesbítés/

B.L.: - [Ez verbális, igen], a kőbe vésve egyetlen szám van, ez az államháztartási deficit <szemkontaktus>, ... de ezt szeretném is üzeni mindenkinek <bólint>, hogy ez maradjon <bólint> közbe kőbe vésve és ez a kő ne porladjon el <fejngatás, szemkontaktus>./16. megerősítés, politikai üzenet/

MA: - Gondolja, hogy ezt e helyről kell [üzenni?] <szemkontaktus>/17. metainformáció, eldöntendő kérdés/

B.L.: - [Muszáj.] /18. megerősítés/

MA.: - Tehát, ...hogya ebben nincsen teljes [egyetértés]? <szemkontaktus, kitért kezek> /19. eldöntendő kérdés/

B.L.: - [Muszáj],... nincs ebben teljes egyetértés,... pontosan tudom, hogy nagyon sokan szeretnének olyan költségvetési túlköltekezést <folyamatos szemkontaktus> beindítani, amelyek,... ha szabad úgy mondani, a jövő évi választást megalapozzák. Ezt mindenképpen el kell kerülni. Ezen a héten itt van megint a Nemzetközi Valutaalap delegációja,.. remélem, hogy ők is éberren fognak vigyázni arra <folyamatos szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy ez a fajta felelőtlen túlköltekezés ne induljon el <szemöldök felemelése>. /20. válasz a kérdésre, információközlés, remény kifejezése/

MA: - Gondolom, ezért vannak itt.<szemkontaktus, fej oldalt billentése, halvány mosoly> /21. metainformáció/

B.L.: - Igen, ...ezért is vannak itt <bólint>, a jövő évi költségvetés sarokszámait vizsgálják <szemkontaktus>, amiket most már szeretnénk mi is tudni <mosoly>. /22. megerősítés, információközlés/

MA: - Viszont <szemkontaktus> az biztos, ...hogya nem 120 milliárd, akkor nem 120 milliárd, meglátjuk <bólint>, de nagyon jelentős forráskivonás lesz az önkormányzatokból <fejngatás> ...és az is látszik, hogy arra szintén nincsen esély <szemkontaktus, bólint>, amit ön <a vendég felé irányuló kézmozdulat> egyébként már nagyon sokszor szorgalmazott <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus, szemöldök felemelése, bólint>,... hogy egyrészt a közfeladatokat nyirbálják [meg]. /23. információközlés, utalás a partner korábbi kijelentéseire/

BL: [Igen] /24. nyugtázás/

MA: kevesebb funkciója legyen az [önkormányzatoknak] <szemkontaktus> /25. információközlés/

B.L.: - [Igen.] /26. nyugtázás/

MA.: - Másrészt azt is sok helyen, sokszor elmondta már <bólint, szemkontaktus>, hogy lényegesen kevesebb [önkormányzat.] /27. utalás a partner korábbi beszédeire, információközlés//

BL: [Pontosan]<bólint> /28. megerősítés/

MA: lényegesen kevesebb <bólint> tisztviselővel [működjön]./29. információközlés folytatása/

BL: [Így van] <bólint>/30. megerősítés/

MA: Ez mind, ...ami nem fog megtörténni <szemkontaktus>, kétharmados törvény lenne és számtalan politikai botrány nélkül az önkormányzatokból <előredől>, hogy összeomláshoz vezessen? Hogyan lehet úgy spórolni? /31. határozott véleménynyilvánítás, kiegészítendő kérdés/

B.L.: - Nem hiszem, hogy ekkora forráskivonásra végül is sor fog kerülni <folyamatos szemkontaktus>, egész egyszerűen arról van szó,... hogy ezt a következő fél évet majd a kormány és az önkormányzatok <folyamatos szemkontaktus, szemöldök felemelése> is túl akarják valahogy élni,... mindenkinek vannak tartalékai, nagymértékű hitelfelvételre is sor kerülhet. Eladósodnak a vállalatok <bólint, szemöldök felemelése>, látjuk, hogyha mondjuk a Budapesti Közlekedési Vállalatot se a Budapesti Közgyűlés, se a központi kormányzat nem tudja megsegíteni, akkor mi történik? Vagy romlik <szemöldök felemelése> a szolgáltatás színvonala <fej oldalt billentése> vagy/és a nagyobb eladósodás <bólint> felé megyünk el <ajkak összeszorítása>./32. metainformáció, saját vélemény kifejezése/

MA: - És ... hát, az eladósodásból <maga elé néz> már eddig se volt ugyebár [hiány]. <kezek kitárva, szemkontaktus> /33. utalás és egyetértés a korábban elhangzottakkal/

B.L.: - [Igen], ez vészes lenne <bólint, szemkontaktus> Magyarország számára. /34. nyugtázás, kiegészítő feltételes módú információ/

MA.: - Ön éppen a napokban jelentetett<szemkontaktus> meg egy elég .. nagy cikket [arról,] /35. utalás a partner frissen megjelent publikációjára/

BL: [Igen] <szemkontaktus> /36. nyugtázás/

MA: amiben sok mindenről szó esik ... <kezek összefűzve, kamera a mosolygó BL-t mutatja>, erről nyilván <fej oldalt billentése> mindjárt beszélünk is,... de talán a legalapvetőbb rákfenének a [populizmust tartotta], /37. információközlés, a partner véleményének hangoztatása/

BL: [Igen] <szemkontaktus> /38. nyugtázás/

MA: ezt nevezte meg, mint rengeteg baj forrását. És az, az igazság,... hogy a magyar társadalom ma már azt nyilván felismerte <előredől>, hogy a baj.. az van <szemkontaktus, a partner felé fordul>, ...de az nem látszik, hogy ettől még, ...hogy ez a felismerés megszületett a populizmusra <előredől, szemkontaktus> kevésbé lenne igény vagy [fogékonyság]. /39. a műsorvezető ténymegállapítása a jelen helyzetről/

BL: [Igen] /40. nyugtázás/

MA: Tehát, ha egyszer mi erre vagyunk szocializálva <szemkontaktus>, akkor hogyan lehetne ennek véget vetni? /41. kiegészítendő kérdés/

B.L.: - Sőt, kiegészítem azzal,... hogy azt mondom, hogy a válság nyomán ez a fajta populizmus még csak erősödött is <folyamatos szemkontaktus, szemöldök felemelése>, olyan körülmények között,... amikor egyre-másra nagyon sok embernek elvész a munkahelye, és a jövője <szemöldök felemelése> is ennek kapcsán,... akkor a csodavárás taktikája <fejngatás, szemöldök felemelése, szemkontaktus> az teret nyer. Én azt gondolom, ...hogy azt kell világosan látni,... ésszerűen, racionálisan,.. hogy éppen ez a fajta populista ...felelőtlen, ...túlköltokező <folyamatos szemkontaktus>, ...az államot minden határon túl felnövo politika volt az, amelyik a magyar gazdaságot ebbe a nagyon súlyos helyzetbe <szemöldök felemelése> hozta, ...ahol a gazdasági válság bennünket sokkal mélyebben <bólint> érint, mint adott esetben más országokat, pl. Csehországot vagy Lengyelországot. Mi nem tudjuk újraindítani <bólint, szemkontaktus> a gazdasági növekedést, költségvetési túlköltokezéssel <fejngatás>,... mi nem engedhetjük meg magunknak, hogy olyan alacsony jegybanki alapkamaton legyünk, mint Csehországban <szemkontaktus, szemöldök felemelése>, ahol az

1,25 százalék <hunyorít>, vagy Lengyelországban, ahol ez 3,5% <szemöldök felemelése>. Gondoljuk el, ... nekünk ünnepelni kell azt a jegybankot, amelyik most már 8%-ra <határozott bólintás> sikeresen lecsökkentette ezt a jegybanki alapkamatot, ... tehát egészen más a helyzet <fejngatás>. Itt az intézmények meggyengültek <bólint> ebben az országban, és azt kell végre belátni, hogy olyan kormánynak kell jönni <szemkontaktus>, amelyik ezeket az intézményeket újjá tudja építeni. /42. metainformáció, a kormány gazdaságpolitikájának erős bírálata, információközlés, a következő kormány képességeinek megemlése/

MA: - Ön egyébként talán még kissé elhamarkodottan is, ... azt írta ebben a cikkében <szemkontaktus, előredől>, hogy idén van a populizmus csúcspontja <kamera a mosolygó BL-n>, amikor jövőre azt hiszem, hogy döngethetünk akár újabb csúcsokat is, ... hiszen egy választási év lesz, és eddig ez a populistá recept, ha úgy tetszik, beválni látszik <partner felé fordul, szemkontaktus>. Tehát értem, amit [mond], /43. metainformáció/

BL: [Igen]. /44. nyugtázás/

MA: hogy ettől el kéne távolodni <szemkontaktus>, ... de mitől sikerülne, ... amikor ugye, a hatalom és a politika logikája nem ez?/45. kiegészítendő kérdés/

B.L.: - Demokráciában csak attól <bólint, szemkontaktus> sikerül, ... ha a társadalom felelős tagjai <bólint> belátják, ... hogy az eddig folytatott irányvonal nem folytatható <szemöldök felemelése> tovább. Hogyha megértjük azt, ... hogy Magyarországot éppen az vitte romlásba, <folyamatos szemkontaktus> hogy már akkor elkezdtük ezt a bizonyos felelőtlen túlköltekezést, a 100 napos programokat, <szemöldök felemelése> amikor erre egyáltalán nem volt szükség a vállalatok ékélénkítéséhez, gazdaság dinamizálásához <folyamatos szemkontaktus>, a kereslet bővítéséhez, ... és most olyan körülmények között, ... amikor jó lenne egy kicsit élénkíteni a gazdaságot, nincs erre mód <váll megemlése>, mert, hogyha a költségvetés újra elkezdene túlköltekezni <váll megemlése, szemkontaktus> és eladósodni, akkor azonnal csődbe mennénk, vagy netán a valutaválság réme <bólint> fenyegetne. Ez <bólint, szemkontaktus> meg kell, hogy erősítse mindenkiben azt a hitet, hogy nem szabad felülni a felelőtlen <bólint, szemkontaktus> ígéreteknek, tehát, ha most ebben az új választási hadjáratban majd tavasszal valamelyik politikai erő vagy párt elkezd hirdetni megint azt, hogy költsünk többet mindenre, miközben nem mondja meg <fejngatás>, hogy honnan vegyünk el <szemöldök felemelése>, sőt adott esetben adócsökkentést <bólint> hirdet, akkor ennek a pártnak a programját <bólint> élesen el kellene utasítani. Ez egy tanulási folyamat <bólint>, ezt hívjuk demokráciának <szemöldök felemelése, fej oldalt billentése, mosoly>./46. válasz a kérdésre, politikai üzenet, metainformáció/

MA: - Ön ebben a cikkében, meg egyébként is a megszólalásaiban <szemkontaktus, kezek kitarva> rendkívül élesen elítéli <előredől> ennek az országnak a gazdasági, ... a mentális <kezek soroló mozdulata, szemkontaktus>, az erkölcsi állapotát. De azt nem találok <finoman hátradől>, ... lehet, hogy csak én, ... a sorok között <maga felé mutat>, hogy merre lenne, van innen a kivezető út? Tehát nem az, ... hogy milyen lenne <kezek rakosgató mozdulata, fejngatás> egy ideális [ország^], /47. metainformáció, a partner jelen és korábbi véleményeinek bírálata, kiegészítendő kérdés/

BL: [Igen.] <szemkontaktus>/48. nyugtázás/

MA: meg egy ideális világ <szemkontaktus>, ... hanem a jelenlegi viszonyokból hogyan tudunk elmozdulni egy jobb, egy boldogabb világ felé. /49. információkérés/

B.L.: - Még egyszer csak azt tudom hangsúlyozni, hogy a társadalmat fel kell világosítani arról <bólint>, ... hogy melyek azok a problémák <bólint, szemkontaktus>, amelyek ide vezettek, [ennek a] /50. ismétlés, részleges információközlés/

MA: - [Ezt értem], ... a célok teljesen világosak, ... de milyen konkrét módszereket <bólint, szemkontaktus> tud erre mondani? /51. ismételt, pontosító információkérés/

BL: - Csakis a politikai propaganda, a felvilágosítás, ... az, hogy a politikai osztály mértékadó elemeit megpróbáljuk meggyőzni arról <szemöldök felemelése, folyamatos szemkontaktus>,

hogy ők maguk is véget vessenek ennek a felelőtlen pusztító magatartásnak,... hogy lássuk be végre, hogy ne az állami gyámkodás, a paternalizmus <szemkontaktus>, a protekcionizmus fogja ezt az országot fellendíteni, ... hanem igenis versenyképességet kell javítani, még jobban be kell ágyazódni az Európai Unió gazdaságába és a jól megérdemelt, piacképes, eredményes minőségi munka <szemkontaktus, szemöldök felemelése> jutalmául fogjuk csak tudni elnyerni a belépést a felzárkózás utáni boldog jövőbe. /52. a korábbi információközlés módosított ismétlése/

MA: - Az egyik legfontosabb probléma, amit ön megfogalmaz, ...ami mindennek akadálya az, az az összefonódás <szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata>, ami ön szerint Magyarországon a politikai [elit] /53. a partner nézeteinek felidézése, információközlés/

BL: [Igen] /54. nyugtázás/

MA: és a gazdasági elit között van. Na de <szemkontaktus>, ...ha ezek a network-ök működnek is eddig a résztvevők számára eredményesen működtek, ...akkor mivel lehet ezt megtörni <fejngatás>, hogy az a logika érvényesüljön <előredől, szemkontaktus>, amiről ön beszél ...és nem az a logika..., amit az érdekek működtetnek? /55. információkérés, kiegészítendő kérdés/

BL: - Megint csak azt tudom hangsúlyozni, <szemkontaktus> hogy a demokrácia azért szerencsére működik <bólint> ebben az országban,és, hogyha a társadalom, a szavazók felismerik, hogy ennek a fajta összefonódásnak nagyon káros korrupt, oligarchikus rendnek a következtében <szemöldök felemelése> jutott ez a gazdaság és társadalom<folyamatos szemkontaktus> olyan szánalmasan silány helyzetbe, ...mint amilyenben most vagyunk gazdaságilag, társadalmilag <fej oldalt billentése> és,... ahogy ön helyesen mondta kulturálisan is, erkölcsileg is <szemkontaktus>,... akkor van szükség egyfajta újrakezdesre, egyfajta [megújulásra és] /56. ismételt információközlés, metainformáció/

MA: - [De ez csak azt jelenti], hogy mindenkit elküldenek a fenébe, [vagy nem]? <szemkontaktus> /57. framing, eldöntendő kérdés/

BL: - [Nem mindenkit küldenek el],.... hanem <szemkontaktus> azt gondolom, hogy meg kell próbálni határozni azokat a politikai erőket, amelyek világosan kimondják, ...hogy a király meztelen.... és, hogyha van olyan korszerű, szakszerű és ésszerű program <szemöldök felemelése>,... aminek alapján <bólint> ezek a politikai erők nagyobb szerepet tudnak játszani a következő választásokon a parlamentben és a kormányban, akkor <bólint> ezt kell megcélozni <mosoly>./58. véleménynyilvánítás, politikai propaganda/

MA.: - Köszönöm szépen a beszélgetést.<szemkontaktus, mosoly> /59. köszönet kifejezése/

B.L.: - Köszönöm szépen. <mosoly> /60. köszönet kifejezése/

M1 Az Este
Mészáros Antónia-Dávid Ibolya
2009. 03. 23.

8 perc 53 másodperc

Főtéma: az MDF válságkezelő javaslatai, együttműködési készsége, politikai szerepe

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): Az Este vendége Dávid Ibolya,... az MDF elnöke. Jó estét kívánok! <határozott szemkontaktus>/1. a vendég köszöntése, bemutatása/

Dávid Ibolya (a későbbiekben DI): - Jó estét kívánok! <mosoly>/2. köszönés viszonzása/

MA: Ön ugyebár tárgyalt ma Gyurcsány Ferencsel,<határozott szemkontaktus, szemöldök megemlése, mosoly> ... tudott volna olyat mondani Gyurcsány Ferenc, amire meggondolja magát,... <szemkontaktus> vagy gyakorlatilag már, amikor odament, tudta, hogy koalíciót azt biztos nem?/3.információkérés, eldöntendő kérdés/

D.I.: - Tegnap este 5 óra körül jelent meg az MTI-ben a hír <fej oldalra billentése, szemkontaktus, mosoly> hogy abban megállapodott az SZDSZ és az MSZP, ... hogy közösen fogják biztosítani a leendő kormánynak a háttérét. Magyarul <szemkontaktus>,... létrejött az a fajta koalíció, amit nevezhetünk barátságnak, öö szerelem-felújításnak <mosoly, szemöldök felemelése, határozott szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, bárminek,... de miután két párt biztosítja a kormánykoalíció, a leendő kormánykoalíciós, kormánypárt által választott kormány működését, így inntől teljesen egyértelmű volt <mosoly, szemkontaktus, szemöldök felemelése, fej oldalra billentése>, hogy ez a megállapodás megszületett. /4. információközlés, részleges válasz/

MA: - Ez most úgy hangzik, <szemkontaktus> ...amit mond, mintha azt akarná mondani, hogy tehát a politikai praktikum az diktálja <mosoly>, ...hogy akkor az MDF megengedheti magának, <szemkontaktus>... hogy hátralépjen, kritikusabb hozzáállást vegyen fel, és mégse legyenek előrehozott választások <kezek kitérve, váll megemlése>. /5. framing/

D.I.: - Hát... a Magyar Demokrata Fórum két héttel ezelőtt tett egy javaslatot <mosoly, fej oldalra billentése, szemkontaktus>... egy konstruktív bizalmatlansági indítványra, itt ültem,... minden politikustársam képtelen javaslatnak tartotta,... elkészítetlennek, hogy ezt hosszú előkészítés után szoktak ilyet előterjeszteni <fejingálás, váll felemelése, szemkontaktus>./6. a témára vonatkozó információközlés/

MA: - Az MSZP nélkül valószínűleg nem is ment volna a dolog <előredől, bólint, határozott szemkontaktus>./7. a műsorvezető saját véleményének közlése/

D.I.: - Nem múlt el két hét,... de igen <bólint, szemkontaktus>, mert az MSZP nélkül is megy egy konstruktív bizalmatlansági indítvány <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hiszen,... hogyha a szabaddemokratákat tekintem, a KDNP-t, a FIDESZ-t, az MDF-et és a független képviselőket, ... akkor a többség az ellenzéki oldalon van. /8. cáfoló véleménynyilvánítás, információközlés/

MA: - De épp a napokban tárgyaltak egymással <bólint, határozott szemkontaktus>,... és önök jelentették ki utána, hogy még a helyzetértékelésben sem tudnak egyetérteni <bólint, szemkontaktus>. Abban,... hogy kit nevezhetnének meg egy ellenzéki összefogással potenciális miniszterelnöknek, abban meg aztán pláne nem <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. /9. a partner kijelentésének cáfolata korábbi nyilatkozataira utalva/

D.I.: - Hát, ...ebben a Magyar Demokrata Fórum példát mutatott <mosoly, bólint>. Mert, hogy határozott elképzelésünk van arról <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy milyen programra volna ma szükség ebben a kialakult válsághelyzetben Magyarországon, amely egyszerre tud megfelelni a válságkezelésnek,... és egyszerre tud választ adni a 8-10 év óta elmaradt igazi, nagy reformok elkezdésére <bólint, szemkontaktus>. Erre javaslatot fogalmaztunk meg,... megfelelő személyt javasoltunk Bokros Lajos személyében <fej oldalra billentése, szemkontaktus>,... aki az egyetlen ma Magyarországon <bólint,határozott

szemkontaktus> aki nem kísérleti terepnek tekinti Magyarországot <fejngatás, szemkontaktus>,... hiszen több országban szerzett tapasztalatot az elmúlt években pontosan válságkezelés tekintetében, ... és, ha messzebb nem megyünk <fejngatás>, mint Szlovákiáig, ahol az ő programja alapján <bólint, szemkontaktus> egy gazdaságélénkítést, egy reformfolyamatot indítottak el, és ott ma euróval fizetnek <előredől, szemkontaktus> ...és egész más feltételek mellett fogadta Szlovákia a gazdasági válság kegyetlen hatásait <szemkontaktus>, mint Magyarország. Szerintünk a legtapasztaltabb és legalkalmasabb személyt javasoltuk<bólint> és ma örömmel láttam, akár az Indexen, akár a Portfólió felmérésében <határozott szemkontaktus, szemöldök felemelése>, hogy a gazdasági élet szereplése, a magyar társadalom meghatározó közgazdászai, gazdaságpolitikusai is úgy vélik <bólint, szemkontaktus>,... hogy erre a feladatra ma Bokros Lajos a legalkalmasabb <bólint>,... hiszen a legnagyobb tapasztalattal rendelkezik ezen a téren és ez vitathatatlan <mosoly, szemkontaktus>. /10. hárító válasz, információközlés a párt miniszterelnöki javaslatáról/

MA: - Az MSZP viszont <bólint, szemkontaktus> ...az ő nevét gyakorlatilag elsőként utasította el,... ma Gyurcsány Ferencsel való találkozásán szóba került <előredől, határozott szemkontaktus>. Megpróbálta meggyőzni Gyurcsány Ferencet, hogy Bokros Lajost vegye számításba? /11. eldöntendő kérdés/

D.I.: - Én Gyurcsány Ferencet eddig sem kívántam meggyőzni <fejngatás, szemkontaktus>, én két héttel ezelőtt a Magyar Parlamentben az ellenzéki pártoknak javasoltam <határozott szemkontaktus, szemöldök fel>,... hogy látva azt, hogy Gyurcsány Ferenc vagy nem tud, vagy nem akar válságkezelő programot kezdeni Magyarországon <érvelő kézmozdulatok, szemkontaktus>, ... agónia pedig olyan szintű volt már Magyarországon, hogy október 15. óta valójában semmiféle válságkezelő vagy a válság mély hatásait megelőző program nem született.... És éppen ezért én az ellenzéki pártoknak javasoltam azt <fej oldalra billentése, mosoly, szemkontaktus>, hogy éljünk azzal a parlamenti többséggel, kicsi többség, de többsége van ma a parlamentben az ellenzéknek <bólint, szemkontaktus>, hogy válságkezelésre és egy konstruktív bizalmatlansági indítványra tegyünk javaslatot. Arra nem gondoltam <szemkontaktus>, ... hogy éppen a kormánypártok fogják elirigyelni ezt a fajta jogi konstrukciót <mosoly, bólint>. És látják be igen nagyon gyorsan azt, hogy Gyurcsány Ferenc nem akar <határozott szemkontaktus>, vagy nem tud válságkezelő programot letenni. /12. hárító válasz, információközlés, a jelenlegi miniszterelnök bírálata/

MA: - Ma viszont van három.. konkrét.. név...., ezek az önök szemében mit fémjeleznek? <szemkontaktus, bólint>/13. információkérés/

D.I.: - Ellenzéki képviselőként én csak egyet tudok megelőlegezni <szemkontaktus>, hogy jobb jelölteknek tűnnek,... mint amilyen miniszterelnök volt Gyurcsány Ferenc <szemöldök felemelése>,... és az előző néhány mondat alapján minden bizonnyal kevésbé tapasztalt jelöltek válságkezelésben <fej oldalt billentése>, mint az általunk javasolt Bokros Lajos <mosoly, határozott szemkontaktus>. /14. válasz a kérdésre, saját nézetek kifejezése/

MA: - Külső támogatást azt nem zárta ki az MDF <bólint, szemkontaktus>, ...de, ha jól értem, akkor ez szavazásról-szavazásra értendő. Milyen feltételek mellett? <szemkontaktus, mosoly> /15. információkérés/

D.I.: - A Magyar Demokrata Fórum kizárta a koalíciós együttműködés lehetőségét <bólint, szemkontaktus>, a Magyar Demokrata Fórum kizárta annak a lehetőségét, hogy a Magyar Demokrata Fórum képviselőiből, megbízásából ott jobboldali vagy konzervatív politikus részt venne ebben a kormányban <határozott szemkontaktus>. Ugyanakkor a Magyar Demokrata Fórumnak az elmúlt 21 évben is az volt a sajátja <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hogy minden olyan javaslatához, amely az ország érdekét szolgálta <bólint, szemkontaktus>,... jött az jobbról vagy balról az a javaslat, ...nem azt néztük, hogy ki volt az előterjesztője, és most sem azt nézzük,... hanem azt <bólint, szemkontaktus>, hogy az

használ-e az országnak,... használ-e annak a gazdasági fellendülésnek, amit mi áhítunk, és megfelel-e annak a programiránynak, amelyről mi az elmúlt években beszéltünk <fej oldalra billentése, szemkontaktus, szemöldök felemelése>. Minden ilyen esetben programelemekről tudunk csak beszélni, tehát ma az a helyzet <szemkontaktus>, hogy a személyek egyeztetése az a két koalíciós pártra tartozó kérdés, a személyek egyeztetése után elfogadják a programot <bólint, kezek érvelő mozdulata>. És, hogy a program néhány elemének a megvalósításában <szemkontaktus> a parlamentben kik lesznek partnerek az ellenzék részéről, ...az egy nyitott kérdés <homlokráncolás, szemkontaktus>, nyilván mindenki,... aki abban a programban felismeri a saját célkitűzését és ebben az MDF nagyon következetes <szemkontaktus> volt az elmúlt időszakban és ezt fogjuk az elkövetkező hónapokban is tenni, minden olyat megszavazunk <bólint, határozott szemkontaktus>,... amit úgy gondoljuk, hogy szolgál az ország érdekében. /16. válasz a kérdésre, propagandaszerű információközlés, ismétlés!/
MA: - Ön szerint az ország érdeke mit diktálna inkább? <előredől, bólint, szemkontaktus> Azt,... hogy a konstruktív bizalmatlansági indítvánnyal gyorsan létrejőjön egy parlamenti támogatást élvező kormány, és kormánytöbbség <szemkontaktus>, ...vagy egy előrehozott választásokkal legyen egy társadalmi többséget élvező kormány? <határozott szemkontaktus, szemöldök felemelése /17. eldöntendő kérdés/

D.I.: - A Magyar Demokrata Fórum maga kezdeményezte <szemkontaktus> tavaly szeptemberben ... látva <szemöldök felemelése>, hogy a kisebbségi kormány nem fog [költségvetést].. /18. a kérdés megválaszolása, információközlés/
MA: - [Most], ebben a helyzetben. <határozott szemkontaktus> /19. pontosító helyzetmegjelölés/
D.I.: - Mi kezdeményeztünk akkor egy parlament feloszlását <szemkontaktus>,... mi negyedszer is támogatni fogjuk <bólint>, hogyha ezt a FIDESZ jövő héten beterjeszti az országgyűlés elé. Ugyanakkor azt látjuk <fejingetés>, hogyha annak nincs esélye <szemkontaktus>, a parlament feloszlásának, ... akkor az egyetlen járható út az, ...hogy minél hamarabb kormányozhatóvá váljon Magyarország,... mert azt láttuk az elmúlt egy évben, hogy ez a kormányozhatóság <szemkontaktus> ez a nullával volt egyenértékű <szemöldök felemelése>. A kormányoldalon kisebbségi kormány volt, az ellenzék nem akart élni a többségével <fejingetés>, nagykoalíció nyilván kizárt, ebből adódik, hogy most mindannyiunknak az, az érdeke <homlokráncolás, szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, hogyha egy kormány megalakul, akkor az egy kényelmes többséggel végezze el azt a feladatot, amelyik segít egyrészt a válságkezelésben <szemkontaktus, kezek soroló mozdulata>, másrészt a nemzeti felemelkedésünk alapját tudja megteremtteni. Nagyon-nagyon nehéz munka lesz <bólint>. /20. nézetek kifejezése, információközlés/

MA: - És elemzők abban is általában egyetértenek <szemkontaktus>, hogy önök joggal félhetnének attól, hogyha most van egy előrehozott választás, akkor nemhogy frakciójuk, de talán képviselőjük sem lenne a következő parlamentben. Ez azért nyilván esik a latba <bólint, szemkontaktus>. /21. metainformáció a párt jelenlegi hozzáállásával kapcsolatban/
D.I.: - Nem sokat esik a latba <határozott szemkontaktus>, ...a Magyar Demokrata Fórumról 2004-ben, 2006-ban sokszor elmondták, hogy nem fog bejutni a parlamentbe, az Európai Parlamentben és a Magyar Parlamentben is képvisellel rendelkezik <szemöldök felemelése>, mert, amikor élesben megy a választás <fejingetés, szemkontaktus>,... akkor a választópolgárok kb. kétszer annyira értékelik a Magyar Demokrata Fórumot <bólint, szemöldök felemel>,... mint néhány héttel ezelőtt a közvélemény-kutatók <szemkontaktus>. Ma Magyar Demokrata Fórum felmérései azt mutatják, hogy bizony parlamenti párt lesz a Magyar Demokrata Fórum ... és, ha az európai képviselőválasztás esélyeit tekintem <szemkontaktus>, ... akkor akár a Medián felmérése,... amely múlt héten látott napvilágot, hogy az összes megkérdezett 14%-a szavazna egy Bokros Lajos vezette MDF-es listára, ezek mind-mind azt bizonyítják számomra <szemkontaktus, bólint>, hogy a Magyar Demokrata

Fórumnak megvan az a támogatottsága, amellyel akár,... ha együtt van június 7-én a két választás,... akkor is parlamenti párt lesz<szemkontaktus> a Magyar Demokrata Fórum. /22. tagadó válasz a felvetésre, információközlés, ismétlés, politikai beszéd!/
MA: - Köszönöm, hogy eljött. <bólint, szemkontaktus> /23. köszönet kifejezése/
D.I.: - Köszönöm. /24. köszönet /

M1
Az Este
Mészáros Antónia- Gráf József
2008.06.23.
7 perc
főtéma: kárenyhítési segítség a gazdáknak

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): Az Este vendége Gráf József, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter. Jó estét kívánok! <mosoly, bólint> /1. a vendég bemutatása, köszöntése/

Gráf József (a későbbiekben GJ): Jó estét kívánok!<kezek összefűzve az asztalon> /2. köszönés viszonzása/

MA: Miniszter úr,<szemkontaktus>... beszéljünk mindjárt majd arról is, hogy miről állapodott meg a gazdákkal, de <bólint> talán az emberek többségét <bólint, szemkontaktus> az érdeklő legjobban, ami az élelmiszerárakkal történik <szemöldök felemelése>. Ha az előrejelzéseknek hihetünk,... akkor elképesztő mértékben <szemöldök felemelése> fognak egész rövid időn <bólint> belül emelkedni az árak. Ön hisz ezeknek az előrejelzéseknek <szemkontaktus>?

/ 3. témabevezetés, a többség érdeklődésére vonatkozó megjegyzés, eldöntendő kérdés/

GJ: Nézze, két évvel ezelőtt, amikor miniszter lettem, egy sokak számára meglepő programot hirdettem <fej kissé oldalt billentése>. Őő akkor, amikor az Európai Unióban <mérsékelt bólintás, szemkontaktus> a termelés visszafogása és csökkentése a cél, aa én egy 30%-os, tíz év alatt 30%-os termelésnövekedési <szemkontaktus> programot hirdettem meg. Ezt akkor nagyon sokan nem értették meg, azt gondolom <bólint, szemkontaktus>, hogy a mai események tükrében <bólint> már egyre többen kezdik érteni <maga elé néz>. Az élelmiszer a...az üzemanyaghoz hasonló stratégiai cikk lesz <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, én úgy gondoltam, hogy öt-tíz év múlva, mai események kapcsán úgy látom <kéz kitért ujjai felfelé néznek>, hogy három-öt éven belül. Tehát, azok az országok <kéz elemel az asztaltól, szemkontaktus>, akiknek az adottságai kiválóak <maga elé néz>, és egy ideig a fagy és aszály ennek ellentmondani látszik <kéz érvelő mozdulatai>, de egyébként Magyarország adottságai <bólint, szemkontaktus>, mind éghajlati, mind talajviszonyokban, mind a szakmai tudásunkban <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus> élenjár Európában. Nekünk ezt a lehetőségünket maximálisan ki kell használni <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. És én azt gondolom, hogy éppen azért<bólint, szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>, mert az élelmiszerárak jelentősen fognak emelkedni, Magyarországnak ez egy nagyon komoly<fejngatás> előnye lehet a későbbiekben <szemkontaktus>, ha azokat a fejlesztéseket, amelyeket megcélzottunk, <szemöldök mérsékelt felemelése> és ehhez az anyagi forrásokat is most előteremtettük a következő időszakra, ezeket végre kell hajtani./4. információközlés, válasz a kérdésre/

MA: Az időjárásnak persze <bólint, szemkontaktus> ...mindenképpen ki vagyunk téve, ahogy ezt az idei nyár is mutatja, tehát ez, erre talán nem lehet fejlesztéssel készülni. /5. visszautalás a partner által elmondottakra, megerősítés, új altéma sugallása/

GJ: Így van, <bólint, szemkontaktus>... de ha megnézzük a statisztikai adatokat,... ilyen a fagy, ami az idén érte a magyar gyümölcsstermelőket,...<kezek érvelő mozdulata> hetven évvel ezelőtt fordult elő. Tehát,... nagyon kicsi a valószínűsége annak <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, hogy mondjuk éves rendszerességgel <bólint, szemkontaktus>,... vagy négy-öt éven belül egy hasonló helyzet állhatna elő. Fagy mindig is volt,... csak ilyen mértékű fejngatás, szemkontaktus>, és ilyen állapotban nem érte a gyümölcsösöket. Az aszály, az egy más kérdés^ <érvelő kézmozdulatok>, itt..a. többen elővetítették <fejngatás> az elsíva...tagosodás, az egyre inkább szárazabb idő lehetőségét

<szemkontaktus>, és ezzel ténylegesen számolnunk kell <bólint>. Magyarországnak megvannak a lehetőségei, <bólint, szemkontaktus> ... amit eddig nem használtunk ki^, ...mind a folyóvizek tekintetében, mind más öö például a termálvíz területén..., <maga elé néz, kéz érvelő mozdulata> a zöldségtermelésnél, ... amilyen adottságainkat sokkal-sokkal jobban kell kihasználni <fejngatás, szemkontaktus> a következő időszakban, és ezért, ezáltal csökkenteni tudjuk a termelési költségeket. /6. nyugtázás, információközlés/

MA: Merthogy klímakutatók <előredől, szemöldök felemelése, szemkontaktus>,... ha jól tudom, azt mondják, ... hogy Magyarország aszályok és áradások váltakozására számíthat. /7. kiegészítő információ, metainformáció/

GJ: Így van <bólint, szemkontaktus>,... erre fel kell készülnünk,és mind a két helyzetre a megoldás a víztárolók építése, illetve valamilyen szinten <fej oldalra billentése> termálvíz sokkal fokozottabb felhasználása. /8. megerősítés, információközlés/

MA: Mindenesetre, ... ami a közeljövőt illeti <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, ezek az élelmiszerárak, amik, ahogy a riportban is elhangzottak^, ...ezek ön szerint reálisak <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, valóban ennyivel fognak emelkedni? /9. visszatér a kezdeti témához, eldöntendő kérdés/

GJ: Nézze, ...<szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok> a mezőgazdasági piac, az mindig rendkívül hektikus. Ha megnézzük azt <szemöldök felemelése, szemkontaktus>,.... hogy két évvel ezelőtt a gabonával nem tudtunk mit kezdeni^, öö az én egyik legfontosabb feladatom az volt, ... hogy tároló helyeket építsünk, mert nem <szemkontaktus> volt hova elhelyezni a gabonát. Az Európai Unió intervenciók felvásárlásával kellett élnünk^, ...<szemkontaktus, szemöldök felemelése> volt olyan időpont Magyarországon, amikor kilenc millió tonna intervenciók gabona állt a raktárakban. Ma már másfél millió alatt vagyunk^, és óriási a kereslet hetente az értékesített árak ...<szemkontaktus, szemöldök felemelése> vagy termékek iránt, óriási a keres[let^], /10. hártó válasz, információközlés/

MA: [Ne] haragudjon, hogy közbevágok, de akkor számíthatunk ilyen mértékű áremelkedésekre, [ahogy] /11. a kérdés ismételt feltevése/

GJ: [öö] /12. beszédátvételi szándék/

MA: [mondják] egy-két hónapon belül^, ...<fej oldalra billentése> vagy azért talán mégsem? /13. eldöntendő kérdés/

GJ: Öö az áremelkedésekre a jelen pillanatban számítani kell,<szemkontaktus, bólint> mert nagyon ritka az az év, hogy a fagy is és az aszály is <fejngatás>, ...gyakorlatilag óriási károkat okoz. Tehát, a zöldség-gyümölcsnél, ha fagy^, az őszi betakarításúaknál <kéz érvelő mozdulata>, elsősorban a búzánál,.. a repcénél és a kukoricánál igen komoly <bólint, szemkontaktus> kiesésekkel^, ... egyes becslések szerint mintegy 50%-os kieséssel kell számolni. /14. válasz a kérdésre, magyarázat, információközlés, metainformáció/

MA: Ön ma a gazdákkal megállapodott abban <bólint, szemkontaktus>,... hogy hosszú távú hiteleket kapnak, tíz évre^, két év türelmi idővel. Azonban...<szemöldök felemelése, szemkontaktus>, a gazdák eddig is azt mondták, hogy a hitel nem megoldás nagyon sokuknak, ... hiszen már eddig is <fej oldalra billentése> annyira el vannak adósodva, hogy az eddigi hiteleket is át kellett volna ütemezni,.... már azt sem <fejngatás> tudják vállalni. /15. információközlés, a partner miniszteri intézkedésének metainformatív minősítése/

GJ: Nézze, öö nagyon <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata> öö.. vegyes a kép. Magyarországon az elmúlt három évben igen jelentősen emelkedtek a gazdák jövedelmei.... Még egyszer hangsúlyozom <bólint, szemkontaktus>, rendkívül vegyes a kép. Nem minden egyes esetben^, ...<fejngatás> hiszen még 2003-ban mínusz hét milliárd volt az ágazatban képződött eredmény, azaz a veszteség^, ...<szemkontaktus> addig az elmúlt években ez megtöbbszöröződött, ... pozitív értelemben, most már hatvan milliárd fölötti eredményről beszélhetünk. Tehát, ... a pozitív elmozdulás az mérhető^, és a gazdák egy jelentős

<szemkontaktus> részénél nem jelentkeznek ezek az anyagi [problémák] /16. magyarázat, információközlés/

MA: [És akinél] mégis jelentkeznek?<szemöldök felemelése, szemkontaktus> /17. a korábban felvetett probléma ismétlése, kiegészítendő kérdés/

GJ: Akinél jelentkeznek, annál pedig már megegyeztünk abban <bólint, szemkontaktus>, hogy az érdekképviselői szervek ne csak a tiltakozásba... valami ellen való protestálásba járjanak élen^, ... hanem segítsenek nekünk, hiszen közös <szemkontaktus> a szándékunk. És egyénileg vizsgálják meg <bólint> a..adott falugazdással, például az almatermelők, akik jól ismerik a termelőket, és egyénre szabott hitelkonstrukciót <szemkontaktus> vagy hitel átütemezést határozzunk meg rájuk. Ezt a minisztérium nem tudja megoldani 2400 gazda esetében, ha helybe' nem segítenek és nem fogunk össze^, ... ez nem fog működni. A mai megállapodás egyik legfontosabb része az, hogy ők is érzik a felelőségüket <bólint, szemkontaktus>, és segíteni kívánnak ebbe' a programba'. /18. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció/

MA: Ez a kedvezményes hitel,...<előredől, szemkontaktus> ez gondolom, mindenkinek jár^, aki nincsen benne a kárenyhítési alapban. /19. információközlés formájában feltett eldöntendő kérdés, metainformáció/

GJ: Ööö... elsősorban <bólint, szemkontaktus> most a kárenyhítéssel indulunk^, hiszen a 100% kárt szenvedetteknek el kell végezniük a tavaszi, illetve nyári [munkákat^] /20. a kérdés elhárítása/

MA: [Azok is] megkapják a hitelt <szemkontaktus>, akik az alapba nem léptek be? /21. közbevágás, a kérdés megismétlése/

GJ: Egyelőre most,...<fej oldalra billentése, szemkontaktus> a hitel jelen pillanatban a kárenyhítési alapba belépőkre vonatkozik. /22. válaszol a kérdésre, információközlés/

MA: Ezek nagyon kevesen vannak,...<fejingetés, szemkontaktus> hiszen a gazdák éppen arról panaszkodtak, ...hogy akinek ennyire nincsen pénze^, rossz volt a termés, <szemkontaktus> az nem tudott belépni. Elenyésző töredéke [lépett be a gazdáknak.] /23. információközlés, a nehézségek feltárása/

GJ: [Ez, azért] hamis ez a megközelítés^, ... <szemkontaktus, fej oldalra billentése> mert október – november - decemberben lehetett belépni ebbe az alapba. Igazán... december végéig <szemkontaktus, bólint>. Miután bekövetkezett a kár^, ismét kinyitottuk az alapba való belépés lehetőségét^,... és a befizetést, azt csak ősszel kell végrehajtani. Ilyenkor mindenki keres kifogást <fejingetés>, hogy mért nem lépett be az alapba. Példátlan az,... hogy a káresemény bekövetkezése után <szemöldök felemelése, szemkontaktus> ..még egyszer kinyitnak egy alapot. Ez olyan,... mint, amikor valaki karambolozik, és utána szólunk , öö, hogy ny..kösse <szemkontaktus> meg a Casco biztosítást. /24. a műsorvezető kijelentésének cáfolása, metainformáció, információközlés/

MA: Tehát, aki eddig sem lépett be, az semmilyen más segítségre <fejingetés, szemkontaktus> sem számít[hat]./25. framing/

GJ: [De igen], öö náluk is megnézzük azt <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, ezek főleg a kistermelők, akik öö nem főállású termelők^ <kezek érvelő mozdulata>, hanem valamilyen szinten részt vesznek a piaci folyamatokban^, rájuk is vonatkozóan megnézzük azt <az összefűzött ujjak nyitnak, majd becsuknak>, hogy milyen segítséget <szemkontaktus> tudunk adni. De, ebben is kell a gazda...a gazdaszervezetek segítsége, hiszen ők ismerik őket <bólint, szemkontaktus>, és ők tudják a körülményeiket <mérlegelő kézmozdulatok>, hogy mi az, ami náluk segítség lehetne. /26. a műsorvezető kijelentésének tagadása, információközlés/

MA: Köszönöm szépen a beszélgetést.<szemkontaktus> /27. köszönet kifejezése/

GJ: Nagyon szívesen, kézcsókolom.<szemkontaktus> /28. köszönet szívélyes elfogadása/

M1 Az Este
Mészáros Antónia –Gyurcsány Ferenc
2008.12.16.
30 perc

Főtéma: a válság hatása Magyarországra, politikai harcok, a kormány és az ellenzék együttműködésének akadályai

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA):- Jó estét kívánok! 2008 kétségkívül a válság éveként vonul be a történelemkönyvekbe <előredől, mosolyog, fej felemelve>. Hogy mennyire mély és mennyire elhúzódó válságként, ... azt egyelőre senki sem tudja biztosan. Az Economist Intelligence Unit felmérése szerint jövőre egész évben 20 országban kell komoly visszaesésre számítani. És köztük van Magyarország is <szemöldök felemelése, fej billentése>. Az egyik fontos lépcsőn,... a jövő költségvetés megszavazásán túljutott a kormány. Az Este vendége Gyurcsány Ferenc miniszterelnök. Jó estét kívánok! /1. köszönés, információközlés, vendég bemutatása/

Gyurcsány Ferenc (MSZP) miniszterelnök (a későbbiekben GYF): - Jó estét kívánok! <mosoly, összefűzött ujjak az asztalon> /2. köszönés viszonzása/

MA: - Elfogadták a költségvetést,... jönnek az ünnepek. Most nyugodtabb időszaknak kellene következnie papírforma szerint a politikában <mosoly, határozott szemkontaktus, fej billentése>.... Ehhez képest azért sztrájkok vannak, folyamatban is,... meg kilátásban is, és úgy tűnik, hogy sem a válság <fej oldalra billentése, szemkontaktus>,... sem az ünnepek nem tudnak ennek véget vetni. Mi lehet a feloldás? <előredől> /3. információközlés, kiegészítendő kérdés/

GyF: - Hát ... a tárgyalás,... mint mindenre <fej billentése jobbra-balra, határozott szemkontaktus>. Múltánosan megérteni egymás szempontjait és megpróbálni megállapodni a végén. Nem nagyon látok általában sem más megoldást <fejingálás, érvelő kézmozdulatok>, vitákra, konfliktusokra,... sem egy családban, sem az országban <fejingálás, szemkontaktus>, mint, hogy megpróbáljuk megérteni egymást és megállapodni./4. válaszol a kérdésre, információközlés, érvelés, metainformáció/

MA: - El tudja például képzelni <határozott szemkontaktus, fej előre billentése>, hogy közlekedési sztrájkok legyenek még az ünnepek alatt is? /5. eldöntendő kérdés/

GyF: - Hát... nem tudom, hogy így jó-e a kérdés <fejingálás, határozott szemkontaktus, homlokráncolás, kéz érvelő mozdulata>, ... elképzelni Magyarországon, a világban manapság annyi mindent el lehet képzelni, ...hogy csak na <fejingálás, szemkontaktus>. De nekem muszáj apellálnom azoknak a felelősségére, akik sztrájkolnak. Azt kell nekik mondjam, ...hogy nem vitatva <szemkontaktus>, hogy nekik van joguk sztrájkolni, ... és nem megkérdőjelezve, hogy a követelésük ilyen vagy olyan, ezt ők tudják,... nekem ezt nem szabad minősítenem <fejingálás>.... De azt hiszem, hogy,...<szemkontaktus> hogy mondjam, vannak jogaik < bólintás > ... az utazni akaróknak, akik szüleikhez mennek, gyermekeikhez mennek, egyszer csak haza <szemkontaktus> akarnak menni. Szerintem rájuk is vigyázni kell <összefűzött ujjak>. Úgy kell mindenkinek intéznie a dolgait,... hogy azt érezhessék mások<szemkontaktus, fej oldalra billentése, kéz érvelő mozdulatai>, ...hogy mindenki benn van olyan felelősséggel, ami nemcsak az övé, hanem a többiekre is vonatkozik, mert így működik jól egy ország <szemkontaktus>.

/6. a kérdés részleges elfogadása, információközlés, a saját vélemény kifejezése/

MA: - Épp itt fogalmazta meg egyébként nem olyan <bólint, szemkontaktus> régen az ombudsman,... és sokan mások is mondják,... szakértők, hogy a sztrájk törvény hibája is részben <határozott szemkontaktus>, hogy ezek a bizonyos jogok, amiket emleget, ezek

sérülhetnek. Lát arra esélyt <szemkontaktus>,.... hogy el tudnak a közeljövőben fogadni egy olyan sztrájk törvényt, ami egyrészt a sztrájk török alkalmazását is valamilyen módon szabályozza,...<szemkontaktus> szankcionálja,.... másrészt arról is gondoskodik <kéz soroló mozdulata>, hogy valami elégséges szolgáltatásban meg kelljen állapodni. /7. eldöntendő kérdés, információközlés//

GyF: - Nézze,.... az nem kétséges <fejngatás, szemkontaktus>,... hogy szükség lenne egy öö ennél jobb sztrájk törvényre. <kéz felemelése, soroló mozdulata> Olyan törvényre, amely mindenkinek a mainál több biztonságot, garanciát, védelmet nyújt. Nem jó látni azokat az utazni akarókat <fejngatás, a fej oldalra billentése>, akiket mutatnak a televíziók <előredől, szemöldök felemelése>. Azt gondolom, hogy ők egyáltalán <fejngatás, szemkontaktus> nem szolidárisak valószínűleg most azokkal,.... akiknek pedig éppen kellene a szolidaritás. De summa summarum, ... a mi sztrájk törvényünk a rendszerváltozáskor született, nem volt tapasztalatunk róla <szemkontaktus, fej oldalra billentése>, nagyon kevés dolgot fogalmaztunk meg. Azóta ... hát ... pedig, nem jött létre abban egyezés, hogy is lehetne ezt megváltoztatni <hátradől>. A hagyományok úgy szólnak, hogy csak az Országos Érdekegyeztető Tanáccsal együtt szabad ilyet tenni. Ott nincs egyetértés. Kitapintható, hogy miért nincs,.... hát a munkavállalók képviselői <szemkontaktus> nyilván nem fognak hozzájárulni, hogy egy mainál szabályozottabb legyen. A pártok megszólalásait hallva az elmúlt napokban, ... akik megszólaltak,.... az is mondjuk úgy, hogy vegyes <szemkontaktus, kéz a partner felé>. Szerintem szükség lenne rá,.... érdemes beszélni. <szemkontaktus>De éppen az elmúlt évek reformpolitikája is arra tanított bennünket meg, hogy nem elég, hogy én mit gondolok <maga felé mutat>, meg a kormány <kéz soroló mozdulata>, meg lehet állapodni az országban, ... hogy milyen változás kell. /8. saját vélemény kifejezése, információközlés/

MA: - A közalkalmazottak sztrájkja az januárban lenne,.... egyelőre csak kilátásba helyezték, ...van még lehetőség addig a közeledésre? <bólint, határozott szemkontaktus, a partner felé irányuló kézmozdulat>/9. információközlés, kérés eldöntendő kérdés formájában/

GyF: - Hát persze, hát persze. <szemkontaktus, fej oldalra billentése> /10. válasz a kérdésre/

MA: - Mennyi mozgásteret van <szemkontaktus> a kormánynak ebben? /11. kiegészítendő kérdés/

GyF: - Ugye, amikor mi a költségvetést készítettük <szemkontaktus>, ... akkor nagyjából 100 milliárd Ft-nyi mozgásterünk volt,.... 100 milliárdnyi. Mi pontosan tudtuk, bérekre, pluszban,....<bólint, szemkontaktus> mi pontosan tudtuk, hogy ebből nem jön ki az, amit várnak tőlünk a közalkalmazottak, a 13. havi is, meg jövőre is öö egy béremelés is <szemkontaktus, kéz soroló mozdulata>. Ezért mondtuk nekik azt, hogy nem tudunk ajánlatot tenni, <fejngatás, szemkontaktus>... de le tudunk ülni arról tárgyalni, hogy ez a nagyjából 100 milliárd Ft... ez mire elegendő. És kiknek elegendő. Most úgy látom, <fej oldalra billentése> hogy a mai napon már a tűzoltókkal, katasztrófavédőkkel megállapodtak, ... a honvédségen belül úgy látom, hogy létrejött a megállapodás, jelentette Szekeres miniszter úr, úgy látom, hogy Draskovics miniszter úr közel van ahhoz, hogy megállapodjon azokon a területeken, ahol ő a felelős. Tehát a fegyveresek környékén <szemkontaktus> szerintem jó esélyünk van <fej oldalra billentése>, hogy ezekben a napokban megállapodunk. Ez borzasztóan fontos <határozott szemkontaktus>. És közben folytatni kell akkor a közalkalmazotti körben, ebben pedig azt mondjuk, ahogy a nyugdíjagnál, védjük elsősorban azokat, akiknek alacsony a jövedelme, egy szociális munkásnak, egy tanárnak, azok, akik az átlag jövedelem <bólint, szemkontaktus> vagy az alatt keresnek,..... nekik próbáljunk meg többet adni, ...nekik próbáljunk meg legalább annyit, amennyit ők korábban reméltek, ...mondjuk a 13. havtól. Osszunk és szorozzunk^ <kezek érvelő mozdulata>. Vannak, akik ebben keményebben fogalmaznak, mások, hogy mondjam, mutatnak partnerséget^. De nekem meg azt kell mondanom <kezek a levegőben, fejngatás, homlokráncolás>, hogy nézzék,

nekem az ország költségvetését meg kell védenem, engem azért fizetnek az adófizetők, hogy a közöset védjem, ne csak a részérdeket és nincsen több pénzünk. Nem tudok <fejngatás, szemkontaktus> több pénzt kérni az adófizetőktől. Nem tudok több adót beszélni,... nem lehet nagyobb hiány,... azaz muszáj megértést kérnem a közalkalmazottaktól is <fej oldalra billentése>,... még akkor is, ha tudom, hogy nagyon sokan nincsenek megfizetve jól. /12. válaszol a kérdésre, információközlés, szubjektív vélemény megfogalmazása/

MA: - Ami egyébként a költségvetést és a válságot illeti <előredől, szemkontaktus>,... mit szól ahhoz az értelmezéshez <kezek kitérve, határozott szemkontaktus>, ... hogy ezt a költségvetést és ezen keresztül önt és a kormányt bizonyos értelemben maga a válság mentette meg? /13. kiegészítendő kérdés/

GyF: - Ööö hát nem tudom,... ennél cifrábbakat is szoktak mondani időnként elemzők. <határozott szemkontaktus, homlokráncolás, szemöldökemelés> Én úgy láttam, szeptember elején,... hogy a magyar parlament többsége <szemkontaktus>, amikor szavazás volt, a parlament feloszlásáról, akkor, és ott még nem beszélhettünk válságról,... ott úgy döntött, hogy ez a kormány tegye a dolgát, jobb az országnak, ha ez a kormány teszi a dolgát <fej oldalra billentése, határozott szemkontaktus>,... mintha feloszlatták a parlamentet és új választás van. /14. bizonytalanság kifejezése, információközlés/

MA: - Persze akkor,... abban a pillanatban <bólint, szemkontaktus> még mind a két kisebb párt azt mondta, hogy nem fogják megszavazni a költségvetést és az adótörvényeket, ... végül nagyrészt a válságra hivatkozva tették ezt meg< bólintás, határozott szemkontaktus, szemöldökemelés>. /15. információközlés/

GyF: - Hát <mosoly, szemkontaktus>,... én ezt nyilván nem kommentálhatom. Ők elmondják, hogy miért tették ezt meg <kitért kezek>. Én azt gondolom, ...hogy eddig sok tapasztalattal <szemkontaktus> a hátam mögött.... kitapintható volt hónapok óta <fejngatás>,... hogy a parlament többsége, nyilván a szocialisták <szemkontaktus> és a két kisebbik ellenzéki pártot ideértve,... inkább abban érdekelt, hogy vigyük végig ezt a nagyon nehéz folyamatot 2006 és 2010 között, rendbe tenni a közpénzügyeket <szemkontaktus, kezek érvelő, rakosgató mozdulata>, elindítani a fejlesztéseket,... megcsinálni egy sor strukturális reformot, amit eddig lehetett és ezek után kell, aztán majd 2010-ben eldöntjük. Én végig azt gondoltam, <szemkontaktus>.... hogy az érdekek, ez a fajta felismert érdek fogja írni a forgatókönyvet <bólintás, érvelő kézmozdulatok>, nem egyik-másik politikusi nyilatkozat, vagy éppenséggel akarat. /16. saját vélemény kifejtése/

MA: - Ez a költségvetés egyébként mennyire van kőbe vésve? <bólintás, határozott szemkontaktus> Hiszen a válságnak az érkezését is nehéz volt kiszámítani, ... a forgatókönyvét is nehéz lehet./17. kiegészítendő kérdés/

GyF: - Szerintem <bólint, szemkontaktus> józan ember ma, ... aki nem egyszerűen nagyot akar mondani, ... hanem érti, hogy ez egy olyan helyzet, amivel nem néztünk szembe soha az elmúlt 50-60 évben, ...ilyet még nem láttunk <fejngatás, szemkontaktus>,... józan ember csak azt mondhatja <kéz érvelő mozdulatai>, hogy készen kell állni arra, hogyha a válság megköveteli,... akkor beavatkozunk. Hadd mondjak egyetlen rövid példát <szemkontaktus, bólintás>. A mai Financial Times második oldalán tudja mit olvastam <határozott szemkontaktus>, ... hogy a szaúdi királyságban leállítják annak a mesterséges városnak az építését, ami a szaúdi királyi család nevét viseli <mosoly>. A szaúdi királyságban ez meg tud történni. Hát,... hogyha nekünk azt mondják fél évvel ezelőtt, azt mondtuk volna, aki ezt mondja, hogy te nem vagy normális.<fej oldalra billentése, kéz érvelő mozdulata> Én csak azt tudom mondani, hogy készen kell állni annak aa arra a kormánynak <szemkontaktus, szemöldök emelése>,... hogy folyamatosan menedzseli a válság következményeit, minden eszközzel, ami rendelkezésre áll, ... elsősorban munkahelyeket védeni és védeni a közpénzügyeket is. Mert nem az unokáink, gyerekeink rovására akarjuk megoldani a mai problémákat. /18. nem ad konkrét választ a kérdésre, információközlés/

MA: - De milyen eszközök állnak rendelkezésre? <határozott szemkontaktus, nyílt tekintet> Hiszen a költségvetési tartalék az már egyre szűkül. Pótköltségvetést pedig lehet csinálni,... de az a hiánycélt veszélyeztetné... <fej oldalra billentése, szemkontaktus> és ezt nehezen engedhetjük meg magunknak./19. kiegészítendő kérdés, saját vélemény kifejezése/

GyF: - Nézze,...<szemkontaktus> a miniszterelnöknek itt óvatosan kell fogalmaznia <bólintás> . Ha nem haragszik,... <mosoly> én itt ma <fejngatás, szemkontaktus> nem mondanék olyan hírt, amit akár a Híradó <határozott szemkontaktus, fejngatás, bal kéz érvelő mozdulata>,... akár az MTI könnyen kiadhat. Én csak azt tudom önnek mondani,... hogy pontosan tudjuk, hogyha a három kockázat valamelyike, amelyikkel a költségvetés szembenéz <szemkontaktus>,... ez bekövetkezik, és együttesen, jelentősen eltérítik a költségvetési folyamatot a tervezettől,... akkor a parlamentnek le kell ülnie és el kell dönteni, hogy vállalja ezt az új költségvetési pályát,... vagy beavatkozik <szemkontaktus, bólintás>. Mi ez a három kockázat? <határozott szemkontaktus, kéz soroló mozdulata> A tervezettnél sokkal kisebb az infláció,... akkor valószínűleg <szemkontaktus> sokkal kisebb a költségvetés bevétele. A tervezettnél sokkal kisebb a növekedés, mert akkor megint kisebb a mi bevételünk. És ez utóbbi miatt <szemkontaktus>, ha jelentősen sokkal jobban nő a munkanélküliség, mint amivel kalkulálunk, mert akkor többet kell fizetni szociális kiadásokra. Ennek a háromnak [együtt] /20. a téma udvarias háritása, részleges válasz, információközlés/

MA: - [Most] mennyi <bólint, szemkontaktus> van belekalkulálva? /21. pontosító kiegészítendő kérdés/

GyF: - Azzal számolunk, ... hogy 50 és 100 ezer közötti munkahely szűnhet meg <szemkontaktus, fejngatás>. Nem akarunk belenyugodni,... közben teremtünk több tízezer közfoglalkoztatott munkahelyet <kéz érvelő mozdulata, szemkontaktus>. De... szerintem, aki ma őszintén beszél,... az azt mondja <bólint, szemkontaktus>, hogy minden bizonnyal meg fog szűnni jó néhány munkahely,... ezzel mi kalkuláltunk, de ez a három kockázat együtt, ha bekövetkezik, akkor végig kell gondolni <határozott szemkontaktus>, hogy beavatkozunk a költségvetésbe,... vagy azt mondjuk, hogy átmeneti időre hagyható is a költségvetés <fej oldalra billentése, szemkontaktus>,... én általában a szigorú költségvetés mellett vagyok, mert szerintem az áll az ország érdekében. /22. válaszol a kérdésre, saját nézetek kifejtése/

MA: - Az ellenzék egyébként <szemöldök felemelése, szemkontaktus>,... vagy pontosan Orbán Viktor, 250 ezer munkanélkülit jósol. Ezt elrugaszkodottnak tartja? /23. információközlés, eldöntendő kérdés/

GyF: - Nem ismerek ilyen számítást,... szerintem ön sem,<szemkontaktus, fejbillentés>... nem szabad a számokkal dobálózni. Tudja,... el kell dönteni <hátradől, szemkontaktus>, hogy egy politikus riogatni akarja az országot, ... az ország, a rosszkedvének telét kívánja meghosszabbítani, ebből akar politikai hasznot, ... vagy felelősen, okosan elemez, vezeti az országot <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>. Mert az országnak egyben meg kell erősíteni azt a kedvét is, <szemkontaktus> hogy ne törődjön bele, ...dolgozni kell, ezzel szembe kell szállni, ...csinálni kell, mindenkinek át kell gondolni <bólintás>, hogy mi az ő dolga. Úgyhogy,... ha nem haragszik <határozott szemkontaktus>, én nem kommentálnám ezeket. De azt nyugodtan mondhatom, ...nem ismerek egyetlenegy megbízható olyan szakértői becslést sem, ami ilyen számot tartalmazna./24. véleménynyilvánítás, az ellenzéki kommunikáció minősítése/

MA: - Ha már a riogatásnál tartunk, ... erről jut eszembe, hogy annak idején, október [elején].<határozott szemkontaktus, mosoly>./25. információközlés/

GyF: - [Vártam] <szemkontaktus>./26. annak jelzése, hogy számított a téma felvetésére /

MA: - sokan azt mondták,... hogy önök,.. há t<határozott szemkontaktus>,... hogy is mondjam, ... rosszul mérték fel <fejngatás>, hogy a válságnak milyen <szemkontaktus> hatása lesz Magyarországra. Most ... ekkor attól tartott,... hogyha riogat, akkor esetleg pánik keletkezik <szemkontaktus>,... vagy őszintén azt gondolták <szemöldök emelése>, hogy

Magyarországot ez tényleg maximum <szemkontaktus> csak szél szintjén fogja érinteni?/27. információközlés, választó kérdés/

GyF: - Csak azt tudom mondani sokadszor <fejngatás, szemkontaktus>,... hogy amikor én szeptember végén leültem mindazokkal, akiknek ebben szerepe van,... a jegybankelnöktől a tőzsde elnökéig,... hogy mondják uraim, ...ez az önök szakterülete <bólogatás>, önök ismerik, ...mi fog történni Európában és Magyarországon<szemkontaktus, fejngatás>? Az volt az uralkodó álláspont <érvelő kézmozdulatok>,... hogy ennek legfeljebb a szele érint meg bennünket. De mondok mást, ...amikor én már október közepén voltam Brüsszelben <szemkontaktus>, ... már akkor Magyarország azt mondta <homlok ráncolása>, hogy itt megérkezett a válság,... nincs mese, azoknak volt igaza,... akik azt mondták, hogy itt ez súlyosabb lesz, azt mondta az Európai Központi Bank elnöke, Triche, azt mondta Barroso, a bizottság elnöke, hogy be kell önöknek valljam - mondta nekünk<szemöldök emelése>, állam- és kormányfőknek -, hogy mi ezt nem láttuk előre. Talán ma vagy valamelyik nap az angol királynő látogatta<szemkontaktus> meg a londoni Gazdasági Főiskolát, mi volt az első kérdése<fejngatás>, ön is tudja./28. válasz a kérdésre, információközlés/

MA: - ["Maguk ezt tényleg nem tudták?"] <mosoly>?/29. a partner információközlésének kiegészítése, megerősítés /

GyF: - ["Maguk ezt tényleg nem tudták?"] Szóval... csak azért akarom mondani <határozott szemkontaktus>, nem mentve a mundér becsületét <fejngatás>, ...itt is józanság kell. Válasszuk el a dolgokat egymástól <fej felemelése>. Nem tudta a világ <szemkontaktus>. Mi sem tudtuk <fejngatás>. Na persze <homlokráncolás>,... aki hat éve azt mondja, hogy jön a farkas, annak egyszer igaza lehet,... mert egyszer valóban jöhet a farkas, ...azaz nem nagy művészet azt mondani, hogy itt a válság <szemkontaktus>,... aki hat éve mindig azt mondja, hogy a jövő héten éppen válság van, és éppen most szakad ránk a plafon. /30. véleménynyilvánítás, az ellenzéki propaganda metanyelvi értékelése/

MA: - Abban, hogy ennyire kiszolgáltatottak voltunk a fars ..farkasnak,... mekkora felelősséget érez <határozott szemkontaktus>? /31. információkérés a miniszterelnök személyes felelősségéről, kiegészítendő kérdés formájában/

GyF: - Van felelősség <bólint, szemkontaktus>,... és ezt érdemes is megbeszélni <határozott szemkontaktus>. Csak azt kérem, hogy miután én erre válaszolok, egy picit beszéljünk <szemkontaktus, bólint> arról,... hogy mi még a felelősség. A kormányé.. az nagyjából elég világos, szerintem. 2000-2001 és 2006 között olyan politikát folytattunk <fej oldalra billentése>, amelyben hát sokkal többet vállalt az állam magára, mint amennyi terhet igazából hosszú távon cipelni tud <szemkontaktus>. Kielégítettünk egy sor szociális igényt,... egy sor bérigényt, ...egy sor építkezés volt <szemkontaktus, fejngatás, a kéz érvelő mozdulata>, ennek egy jelentős részét hitelből, ...azaz azt mondom <szemkontaktus>, hogy nem volt kellően felelős a költségvetési gazdálkodás. Hozzáteszem persze,... ennek az ország rövid távon örül,... mi politikusok is. De ez a mi felelősségünk <határozott szemkontaktus>. Nem az országé. Ennek a legsűrűbb része 2001 és 2003. A 70%-os béremelés 2001-ben és, a mi 50%-os emelésünk is <összefűzött ujjak>,... és folytathatnám./32.felelősség beismerése, információközlés, válasz a kérdésre/

MA: - De... mondjuk, az államháztartási hiány 2006 óta növekszik elég fokozott mértékben <határozott szemkontaktus> . /33. a partner véleményével ellentétes információ közlése/

GyF: - Az államháztartási hiány 2001 óta növekszik elég fokozott mértékben <határozott szemkontaktus, szemöldök megemelése>,.... ebben politikai vita van,... ebben nekem nincsen más lehetőségem, mint őszintén beszélni <szemkontaktus, bólogatás, magára mutat>. 2002 júniusában, a kormányváltáskor nagyon messze volt, már júniusában elköltötték az egész éves hiányt. 2006 óta, amióta én egy új ciklust kezdtem <szemkontaktus>, én mást sem teszek, mint időnként a saját politikai reputációm, hátteremet is áldozva, nagyon kemény felelős politikát viszek <szemkontaktus>. Kiigazítottuk a költségvetést, ... reformokba

kezdünk be, és folyamatosan vitában állok, <szemkontaktus, bólint>hogyan tekintünk felnőttek a polgárokat. Ne ígérjünk nekik olyat, amit nem tudunk megcsinálni <fejrázás>. Elég sok bajt okozott ez korábban <bólint, szemkontaktus>. Kétségtelen,... egyelőre ez nem túl népszerű, én ezt belátom <mosoly>. De én küzdök azért, hogy Magyarország szembenézzen ezzel <szemkontaktus> és... hogy józan, felelős politikát folytassunk <homlokráncolás>. /34. az interjúvezető információjának kiigazítása, információközlés, szándék kifejezése/

MA: - Nagyon sokan szakértők azt mondják, hogy az azonnali válságkezelést azt lehet látni, ... de, hogy mi lesz akkor, amikor majd a reálgazdaságot is eléri a recesszió <határozott szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>,... azt sokkal kevésbé. Ugye ez az, amit Orbán Viktor a beszédében egyenesen úgy fogalmazott meg <bólint, szemkontaktus>, hogy a kormány pénzügypolitikája ... az szerinte egy zsebtolvajével egyenlő. Gazdaságpolitikát viszont nem lát. Mi lehet ebből a helyzetből hosszabb távon a kiút?/35. hivatkozás szakértői vélekedésekre, az ellenzéki vezető kormányminősítésének idézése, információközlés és kérdés kiegészítendő kérdés/

GyF: - Énszerintem nem jó <szemkontaktus>, hogyha a politikából sértegetés lesz <komor arc>. Olyan politikus, aki az országot formálni akarja, az nem használ ilyen nyelvet. Muszáj ezt önnek mondanom. Mondanám az elnök úrnak is,... de hát ön <szemkontaktus> idézi ezeket a mondatokat. Ez nincsen rendben <fejingatás>. Mi ezért az országért felelősek vagyunk <bólint, szemkontaktus>. Miniszterelnökként is,... meg ellenzéki vezetőként is. Így nem beszélünk, ... mert, ha mi így beszélünk,... ha ilyen mintát mutatunk, akkor az országban nem megértés lesz,... hanem békétlenség <szemkontaktus>. Úgyhogy megértésre van [szükség]. /36. részleges válasz, az ellenzéki véleményre vonatkozó saját nézet kifejtése, információközlés/

MA: - [Egy dolog] a FIDESZ retorikája <szemkontaktus> és egy másik az a szakmai kifogás,... amit mások is megfogalmazznak./37. határozott témairányítás, a partner visszatérítése az eredeti kérdéshez, információközlés/

GyF: - Nem ismerek szakmai kifogást a gazdasági válság kezeléssel <szemkontaktus, fej oldalra billentése>, ...mert a gazdasági csúcson a FIDESZ-t is beleértve azt mondta,... hogy ez a jó program, amit Bajnai Gordon előterjesztett.<szemkontaktus, hátradől> Én éppen azt látom <bólint, szemkontaktus>,... hogy miután nincsen alternatív szakmai program, ezért sértegetés van időnként. Mit mond Bajnai Gordon? Azt mondja, hogy ide figyeljenek,... két dolgot kell most csinálni, kettőt <kéz soroló mozdulata>. Egy: ne engedjük, hogy ne legyen elég pénz a vállalatok működéséhez <fejingatás, erőteljes kézmozdulatok, szemkontaktus> mert akkor meg fognak szűnni ...és nem lesznek munkahelyek. Adjunk pénzt a bankokon keresztül a vállalatoknak. 1400 milliárd Ft-ot. Ez nagyon sok pénz. Ez Budapest 3 évi teljes költségvetése <határozott szemkontaktus>. Ez borzasztóan sok pénz.<előredől> Ez az 1400 milliárd Ft. És, adjunk pénzt beruházásokhoz <kéz érvelő mozdulata, előre- hátradől>, mert, ha van beruházás, ...akkor van munkahely <szemkontaktus>, ehhez meg adjunk 2000 milliárd Ft-ot. Nagyjából ezt az utóbbit mondja egyébként Sárközy is,... hogy döntően beruházni kell <szemkontaktus>, ez az, amit ilyenkor csinálni lehet, mert, ha a lakossági fogyasztást élénkítenék <fej felemelése>,... azzal nagyon gyorsan elrohanna a hiány, elrohanna a külső egyensúlyunk, az a bizonyos folyó fizetési mérleg. Ráadásul nem a magunk iparát élénkítenék, ...ahogy egy nyitott gazdaság <szemkontaktus, mosoly>, minden 1 Ft-ból, amit elköltünk abból 70-80 fillért importtermékre költünk el. Azaz szétfolyna a pénz Európában. Ezt csináljuk <határozott szemkontaktus, előredől, érvelő kézmozdulatok>. Azt mondta a gazdasági csúcs <szemkontaktus>...., az összes munkáltató, hogy ezt kell csinálni. Azaz szerintem nincsen gazdaságpolitikai vita, politikai természetű van <szemkontaktus>,... de ahhoz én már hozzászóltam./38. a kérdés részleges elutasítása, saját nézetek kifejtése, információközlés, hivatkozás eu-i politikusokra, érvelés/

MA: - És vannak konkrét szektorok, ...ugye a bankmentő csomagot azt elsöprő többséggel megszavazta az országgyűlés <határozott szemkontaktus>, ...de vannak még veszélyeztetett szektorok <előredől>, ...itt van pl. az építőipar,... ahol már volt egy előrelépés ezzel a 40%-os előleggel <szemkontaktus>, de vannak további javaslatok is, hogy pl., ahhoz, hogy ne legyen nagyon komoly baj <szemkontaktus>, a kormány is <a partner felé irányuló kézmozdulat>, illetve az állam kivásárolhatná a láncartozásokat, vagy hitelgaranciákat nyújthatna <előredől, bólint, szemkontaktus>. Terveznek bármilyen típusú további fellépést? <szemkontaktus> /39. információközlés, előtendő kérdés/

GyF: - Ezernyi dolgot <bólint, szemkontaktus>. De tényleg ezernyi dolgot <hátradől>. Nagyon sok mindent tettünk eddig is. Tudja,... ha az országban a botrány az a hír <előredől>,... akkor az, hogy megállapodunk egymás után bankokkal,... hogy hazai kis- és közepes vállalkozásoknak, most már 100 millió Ft-ig úgy adnak hitelt, hogy mi nyújtjuk hozzá, az állam a garancia <szemkontaktus> túlnyomó többségét,...hát akkor ez a hír,... ez nagyon nehezen talál magának utat. Ha azt mondjuk, hogy ide figyeljenek <határozott szemkontaktus>, átgondoljuk az egész fejlesztéspolitikánkat, több mint 200 milliárd Ft-ot, akkor mégsem járdák kövezésére és másra fordítunk, hanem, hogy legyen elég pénz a hazai kis- és közepeseknek <érvelő kézmozdulatok, szemkontaktus>. Ezt önök egyszer bemondják, nagyon helyesen,... de ebből nem tud hír lenni. Nap mint nap intézkedések sokasága van, annak érdekében, hogy segítsünk a vállalkozásoknak <szemkontaktus>. De egy dolgot muszáj itt őszintén elmondanom <magára mutat>. Nézze, ..ha a német gazdaság jövőre csökkenni fog <szemöldökemelés>, ...most a német Jegybank, a Bundesbank azt mondja <szemkontaktus>, hogy csökkenni fog a német gazdaság jövőre. Nekünk ők a legnagyobb piacunk. Hogyha kevesebb autót adnak el a világon, akkor az autógyártóknak beszállító hazai vállalkozásoknak én hiába adok pénzt <szemkontaktus, szemöldökemelés, kéz soroló mozdulata>, azt mondja, ...miniszterelnök úr, én nem pénzt akarok<fejngatás>, dugattyút akarok gyártani <szemkontaktus>, de nem veszi meg tőlem az az autógyár <kéz érvelő mozdulata>, és én meg nem vehetek tőlük dugattyút. Ez egy igazi probléma <bólintás, szemkontaktus>. /40. információközlés, válasz a kérdésre/

MA: - Pedig most éppen ez történt,... ez is egy friss hír,...<szemkontaktus, bólint> hogy Romániában két multinacionális autógyár fordult nem az anyaország kormányához, hanem a román kormányhoz,... hogy hitelgaranciát adjanak [neki]./41.információközlés/

GyF: - [Hogy garanciát] nyújtson. Így van. Tehát garanciát tudunk nyújtani <szemkontaktus>. Mindig azt mondtam, hogy [nézzék]/42. megerősítés/

MA: - [Akár] multinacionális nagyvállalatoknak is <szemkontaktus>, ha kéri?/43. eldöntendő kérdés/

GyF: - Darabra mindenkit megvizsgálunk. Darabra. Igen sokat.<homlokráncolás, határozott szemkontaktus> /44. válasz a kérdésre, információközlés/

MA: - Volt ilyen?<fej oldalra billentése, szemkontaktus>/45. eldöntendő kérdés/

GyF: - Nem emlékszem rá. Nem emlékszem rá.<kéz rakosgató mozdulata, szemkontaktus> De azt hiszem, ...hogy tudnék róla, ha lenne ilyen./46. a kérdés megkerülése, vélekedés kifejezése/

MA: - Hát... nyilván <szemkontaktus> ./47.nyugtázás/

GyF: - De, erre mondtam, hogy pénzügyi válságot a kormány a Jegybankkal együtt tud kezelni <szemkontaktus, szemöldök megemelése>. A gazdasági válságnak azt a részét,... hogy nincsen piac, nem tudsz eladni eleget, ezért nem tudsz termelni eleget,... ezért megszűnnek a munkahelyek, ez egy-két szektorban lehet döntően, <szemkontaktus> az építőipar környékén, ...az állam elkezd építeni. Vízvezeték, utat, kórházépületet, iskolát <kéz érvelő mozdulatai, szemkontaktus>. Ilyen lesz nagyon sok. Más szektorokban nem ő kevésbé. Tudunk még környezetvédelemhez kötődően. Szennyvízberuházás, égetőművek,<kéz soroló mozdulata, határozott szemkontaktus> tudunk még széles sávú Internet

alaphálózatok felépítésében. Nemcsak mi csináljuk <magára mutat>, ... Sarkozy ugyanezt csinálja, ... az ő 27 milliárdos csomagja <előredől, határozott szemkontaktus>. De bizonyos piaci szegmensben nem tudok, ha egy fodrászhoz nem megy el elegendő páciens levágnatni a haját <szemöldök megemelése>, akkor én ugyan adhatok neki hitelt, de azt mondja, hogy miniszterelnök úr, inkább több pácienset tessék küldeni <szemkontaktus>, mert abból fogok megélni. Itt nekünk vannak gondjaink,... de másoknak is <fejngatás>./48. információközlés/

MA: - És hát talán ezért is van arról szó,... oly régen önök is mondják <határozott szemkontaktus, bólintás>, hogy nem elég az ösztönzés, reformra is szükség van, strukturális reformokra. Ön nemrégén azt monda, hogy rájött <szemkontaktus>, hogy az önreform lendülete önmagában nem elég,... az országra is szükség van. És hát ilyenkor az a kérdés fogalmazódik meg persze azonnal az ember fejében,... hogy miért nem ezzel kezdte?/49. udvarias számonkérő kérdés, kiegészítendő kérdés/

GyF: - Mikor is <mosoly, határozott szemkontaktus>?/50. visszakérdezés/

MA: - Amikor a reformokat először bevállalták <mosoly, szemkontaktus>./51. a kérdés pontosítása/

GyF: - Hát ezzel kezdtük <határozott szemkontaktus>. Nézze, ...azt nem tagadom <fejngatás>, hogy azt hiszem, hogy könnyebbnek hittem ezt az utat <szemkontaktus, bólogat> és ezt mondhatja,... hogy ez az én felelősségem. Én úgy éltem meg <összefűzött ujjak>,... hogy Magyarországon, mint ahogy most is mindenki reformokról beszél, 2006 előtt is mindenki reformokról beszélt <szemkontaktus>. És én azt gondoltam, hogy jobban értjük közösen, hogy ezek mit jelentenek <szemöldök megemelése>. Én meg azt látom, tudja, hogy úgy általában a reformokat szeretjük. Hogy a nagyon konkrétan a reform azt jelenti, hogy nekem más lesz az életem, kinek jobb <bólogat, szemkontaktus>, kinek rosszabb. Akkor ott nagyon gyorsan politikai konfliktusok, társadalmi konfliktusok sokasága volt <fejngatás>, nekünk azt kellett megtanulni 2006-2008-ból, hogy nem a reform szándékkal van a baj, de meg kell fordítani a dolgot, ... először meg kellett szerezni az ország többségének támogatását <határozott szemkontaktus, kéz érvelő mozdulatai>, és dönteni kell, mert az nem jó, ha maga tőlem megkérdezi majd mindjárt, de milyen reformokat akar miniszterelnök úr <szemkontaktus, kéz érvelő mozdulata>? Én erre azt mondom,... hogy ó, hát kolléganő <hátradől>, én sokat. Nem ez a kérdés, az a kérdés, hogy mennyit tudunk először elfogadtatni az országgal és mikor látom <szemkontaktus, fej oldalra billentése>, hogy az ország érti és támogatja, no, akkor én döntök./52. válaszol a kérdésre, információközlés, saját vélemény kifejtése, a felelősség részleges vállalása/

MA: - Meg, hát az is kérdés, ...<szemkontaktus> hogy mennyi idejük van minderre, mert most már a ciklusból sincs olyan sok hátra <előredől, határozott szemkontaktus>, de, ha beleszámítjuk még az EP-választásokat is,... aminek nyilván meglesz a maga politikai logikája, akkor még kevesebb idő maradt arra, hogy ezeket a tényleg nagyon nagy <szemkontaktus> és súlyos strukturális reformokat kezdve a foglalkoztatáson, az oktatáson, a szociális vagy a nyugdíjrendszeren keresztül, nyilván nem tudják mind végigcsinálni./53.kiegészítendő indirekt kérdés/

GyF: - Amit tegnap elfogadtunk szociális törvényt,... az egy szociális reform <szemkontaktus, kezek kitérve>. A rendszerváltozás utáni időszak legfontosabb szociális reformja, ...szembenézése ...szembenezés azzal is, hogy Magyarországon^ ...a szociális rendszer működésének nem kívánt hatásaként^ ...időnként és időnként olyanok is a szociális rendszerbe menekülnek <határozott szemkontaktus, jobb mutatóujj felemelése>, akiknek egyébként, ha mi tudnánk munkát adni,... akkor dolgozhatnának is. Ez egy nagyon fontos reformlépés <bólogat>. Tegnap reformtörvényről döntöttünk <mosoly>. Nagyon-nagyon szeretném <szemkontaktus>, hogyha értenék,... azok a konfliktusok, amik az elmúlt egy évben voltak, sok önkormányzatnál <előredől>, azokat a konfliktusokat reformirányban oldottuk meg <szemkontaktus>. Ahol lehet,.. ott ne segélyt adjunk^,... hanem munkát, a

munkáért pedig ne éhbért, vagy segílyt,... hanem rendes bért adjunk. Ez fontos. Aztán megyünk tovább egy sor más ügyben. De kétségtelenül úgy gondolom <szemkontaktus, fejingatás>,... hogy először meg kell állapodni, meg kell egyezni <szemöldök megemelése>, ...nekem nincs ilyen problémám <fejingatás>, hogy másfél év. Ha hiszi, ha nem,... nagyon nem izgat ma a választás. Tudja mit gondolok, hogy lehet, hogy a választók is megértik <szemkontaktus>, jobb nekik egy olyan miniszterelnök, aki nem minden nap őket akarja kiszolgálni, hanem az országot akarja szolgálni <szemöldök megemelése>. Aki nem mindig a választásra gondol. Úgyhogy én januártól oda fogok visszatérni, amit 2006-ban ígértem, és azért kellett fél évre abbahagyni, mert, hogy egy átmeneti időszak volt..., de az lezárult tegnap <szemkontaktus>. Magyarországnak fontos változásokra van szüksége, és rá akarom beszélni az országot,... lépjen át az árnyékán,... ne ijedjen meg ezektől <fejingatás>. Ne nyomjon minket olyan szerepbe, hogy állandóan körüludvaroljuk őket és azt mondjuk, amit ők hallani akarnak <szemkontaktus>. Abból nem politika lesz, abból gügyögés lesz. /54. információközlés, véleménykifejtés, számvetés-szerű érvelés/

MA: - Hát pedig most mondta, hogy társadalmi konszenzust <szemkontaktus> akar [teremteni]./55. framing/

GyF: - [Többséget], többséget <szemkontaktus, mosoly, előredől>. Nem konszenzust./56. helyesbítés/

MA: - Akár többséget, ...merthogy a magyar társadalomról azt tanultuk meg, ...önök is az elmúlt években <határozott szemkontaktus>, hogy meglehetősen alacsony a fájdalomtűrő képessége ... és most sem az látszik, pl. a karácsony előtti eladási statisztikánkból, ... hogy bármiről le akarnának mondani, <szemkontaktus> még akár itt a válság árnyékában is. De, ha tényleg megérik a válságot,... ha tényleg egyre nehezebb lesz,... ha eddig nem sikerül, ebben a helyzetben <szemkontaktus> hogyan lehet meggyőzni az embereket, hogy további áldozatokat vállaljanak a reformok érdekében?

/57. információközlés, kiegészítendő kérdés/

GyF: - Tudja milyen sok áldozatot hozunk a saját gyerekeinkért <fejingatás, szemkontaktus, szemöldök megemelése>? Nem ismerek olyan szülőt, amelyik nem azt mondaná, hogy a fél kezemet odaadnám, a szemem világát odaadnám a gyerekeimért <szemkontaktus>. Az, amit most csinálunk,... az a gyerekeinkről szól <összefűzött ujjak>. Milyen Magyarországot kívánnak. Olyat-e,... amely panaszkodik, olyat-e,... amely azt gondolja, hogy magától megoldódnak a gondjai és bajai, vagy olyat-e, amelyben nagyon sok millió ember belátja, hogy Magyarországnak <szemkontaktus> változásokra van szüksége, és a változás nem azt jelenti, hogy mindenki más változik, ő meg nem[^]. Igen, azt szeretném mondani a bennünket nézőknek, hogy gondolják végig, hogy jó-e, ahogy ők csinálják? Jó-e, ahogy mi csináljuk <érvelő kézmozdulatok>? Jók-e ezek a rendszerek? Úgy nem lesznek változások, <szemkontaktus> hogyha nekem mindig azt mondják, hogy jó, jó, de én nem akarok változni miniszterelnök úr. Igen, rá akarom őket beszélni <bólintás>. Teljes szívemből <szemkontaktus>.... És azt mondom,... hogy nem tudom nekik azt ígérni <határozott szemkontaktus>, hogy csak egy döntés kérdése, hogy több lesz a jövedelmük, azt tudom ígérni, ha sok mindent megváltoztatunk,<szemkontaktus> akkor sok év után jobb lesz. Belátom, ...ez nem olyan felvillanyozó program, minthogy én tudok holnap adót csökkenteni. De nem akarok. Nem akarok a választóknak olyat mondani, ...ami lehet, hogy rövid távon nekik tetszik <kéz érvelő mozdulatai>, de hosszú távon elveszejtí az országot, mert éppen <szemkontaktus> ez történt 2001-2002-2003 környékén, udvaroltunk a választóknak, és most fizetjük meg a számlát. Én nem fogom ezt csinálni./58. véleménykifejtés, információközlés/

MA: - Persze egy dolog <előredől, határozott szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, hogy mi az,... amit meg tudnak érteni a választók és egy másik, hogy mi az, amire szavazatokat lehet szerezni a parlamentben <szemkontaktus>. Ahol jelenleg azért mégis csak kisebbségben kormányoznak,... és nagyon sok törvény kétharmados. A FIDESZ most azt mondja, hogy

hajlandó összefogásra <szemkontaktus>... és gesztusokat tenni. Ön mennyire látja <szemkontaktus> reálisnak,... hogy erre valóban lehetőség nyílik?/59. saját mérlegelés megfogalmazása, eldöntendő kérdés/

GyF: - Énszerintem az nagyon jó, ha így gondolják <bólint, határozott szemkontaktus>. Nagyon jó. Van erre is jel,... időnként van másra is<fejngatás, homlokráncolás>. De én abban akarok hinni, hogy ők is értik,... az ország nem 4 évekről szól <szemkontaktus, fejngatás>. Amennyire tudom,... ők most egy elnökségi ülésen ülnek. Azt gondolom, hogy arra jutottak <szemkontaktus>, hogy az elmúlt 2,5 évnek az a politikája, hogy megbuktatják ezt a kormányt. Ez a politika minden bizonnyal nem folytatható. Ez a kormány megmutatta, hogy van, működőképes többsége van a parlamentben. Én az országot akarom szolgálni. Nézze,... nem azért mondom <szemkontaktus>, hogy kell önkormányzati reform, vagy önkormányzati igazgatási reform, mert úgy gondolom, hogy ez nekem szavazatot hoz <magára mutat>. El tudja képzelni, hogy valaki emiatt énrám szavaz, mert önkormányzati reformot csináltam? Hanem azért,... mert erre van szükség az országnak <szemkontaktus>. Nem azért kell adóreform, nem adócsökkentésről beszélek, adóreformról, mert ez hoz támogatást nekem<mosoly>. Sőt, azt hiszem, hogy nagyon sok vitát is hoz, meg konfliktust is hoz. Azért, mert erre van szüksége az országnak <határozott szemkontaktus>. Miért akadályozná meg az ellenzék? Csak azt tudom nekik is mondani,... nem értitek? Mindegy, hogy melyikünk kormányoz 2010 után <szemkontaktus>, az ország marad,... engedjétek, segítsétek, hogy az országot olyan irányba vigyük, amely mindegy, hogy ki fog kormányozni - habár én szeretnék tovább -, de erre nincsen garancia, de az országnak jó. Bízom abban,... hogy az ország megérti az elmúlt évek vitája után, hogy lehet, hogy így kell ezt csinálni <érvelő kézmozdulatok>és akkor érdemes volt politikusnak menni, akkor érdemes <szemkontaktus> volt vezetni az országot. Ilyen vagy olyan megbízásban <homlokráncolás>. /60. információközlés, saját nézetek hangsúlyozása, ismétlése/

MA: - H a a FIDESZ-re nem számíthat ebben <szemkontaktus>,... úgy érzi, hogy a két kisebb pártra, azokra, akik most végül is a költségvetés és az adószavazás esetében segítették, órájuk építhet <előredől, határozott szemkontaktus>?/61. eldöntendő kérdés a támogatottságról/

GyF: - Tárgyalni, tárgyalni, tárgyalni <szemkontaktus, mosoly, bólogatás>.... Tavaly, idén május 1-je óta, amikor a koalíció felbomlott a tegnapi napig úgy emlékszem egyetlenegy törvényünk nem ment át a parlamenten <szemöldök megemelése>. Éppen tegnap egy nagyon picike törvény, a szakképzési hozzájárulásról, képzelje <előredől> el,... szakmunkás ösztöndíjat akartunk adni a fiataloknak <szemkontaktus>, hogy menjenek el szakmunkásnak, ezt nem engedték meg tegnap. Szerintem félreértés volt. Visszavisszük majd szerintem még egyszer. Azaz minden fontos dolgot át tudtunk vinni a parlamenten <szemkontaktus, kéz rakosgató mozdulata>, nem kellett lemondanunk törvényhozásban semmiről sem. Képesek voltunk koalíciót építeni <szemkontaktus> a parlamentben... . Nem a kormányban, a parlamentben. Szerintem a Szocialista Pártt ebben kifejezetten, kifejezetten felelősen és, ha nem haragszanak azt mondom, hogy politikai érelemben ügyesen is viselkedett. Ezt tovább kell vinni <szemkontaktus>. Nem azzal kell foglalkozni <fejngatás, homlokráncolás>, hogy ööö milyenek a pártközi viszonyok. Melyek a jó ügyek, a jó ügyekhez pedig lehet támogatót találni a parlamentben./62. információközlés, véleményalkotás/

MA: - Köszönöm a beszélgetést./63. köszönet kifejezése/

GyF: - Köszönöm szépen./64. a köszönet viszonzása/

M1 Az Este
2007.11.07.

Mészáros Antónia- Kósa Lajos

10 perc 42 másodperc

Főtéma: Kósa népszerűségének oka,
Orbán Viktorral való ellentétes érvelésének magyarázata

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): Kósa Lajos a legnépszerűbb magyar politikus, ...legalábbis a Századvég és a Forsense legfrissebb kutatása szerint. Debrecen Fideszes polgármesterét Sólyom László köztársasági elnök és Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke követi. A felmérés szerint a politikusok megítélése összességében erősen negatív <szemkontaktus, kéz felemelve>. A Fidesz-szavazók közt a kormánypárti politikusok egyikének sem éri el a népszerűsége a közepes szintet. Kósa Lajos elfogadottsága viszont meglepően magas az MSZP-sek körében. A Szonda Ipsos hasonló kutatásában felsorolt politikusok között Kósa nem szerepel,... így nem tudni, hogy ott hogyan végezne. A Szonda listáján egyébként az első a köztársasági elnök, a második a házelnök, vagyis a sorrend egyébként ugyanaz, mint a Századvégnél, csak Kósa nélkül. /1. témabevezetés, információközlés/ <filmbejátszás>.

MA: - Az Este vendége Kósa Lajos, Debrecen polgármestere és a FIDESZ alelnöke. Jó estét kívánok! /2. a vendég bemutatása, köszöntése/

Kósa Lajos (a későbbiekben KL): - Jó estét kívánok./3. köszönés/

MA: Mi a titka? <nyílt tekintet, mosoly>/4. információkérés/

KL: Nincsen titok igazából, minimálisan következetesnek kell lenni <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, meg... meg kell próbálni szót érteni az emberekkel,... mindenkivel, akivel lehet... és, ha jól megfogalmazott közös célokat kitűzünk magunk elé <sóhaj, mosoly, kéz soroló mozdulata, szemkontaktus>, akkor... és látszik az, hogy ezeket el tudjuk érni, akkor szerintem, ennek meglesz az eredménye. Tehát itt nincs semmi, semmi.. különös, nincs olyan titok <mosoly, szemkontaktus, fej oldalra billentése>, amit, hogyha valaki most hirtelen elárul,akkor mindenki azonnal tudja <szemkontaktus>, hogy mit kell csinálni. /5. válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció, saját vélemény megfogalmazása/

MA: - Merthogy ön a népszerűségi listák élére csak most került <határozott szemkontaktus>, ...de már 2002-ben olyankor tudott polgármesterként nyerni Debrecenben, amikor a FIDESZ egyébként elég nagy vereségeket szenvedett el, nagyon sok más fontos városban <szemöldök felemel, szemkontaktus, kitárt kezek>. /6. információközlés, magyarázat/

K.L.: - Hogy is mondjam,... én, ...tudja, <szemkontaktus> Debrecen polgármestere vagyok elsősorban. Egy jó polgármesternek a városa érdekében <szemkontaktus> minden polgárával szót kell tudni érteni,akár jobboldali szavazó,... akár nemzeti radikális,... akár baloldali <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus>, ...akár ad abszurdum munkáspárti. Mert nincsenek egy városban jól körülírható, politikailag definiálható célok,... várospolitikai célok vannak <aktív soroló kézmozdulatok, szemkontaktus>, de nincsenek Fideszes utcák,... meg MSZP-s parkok,... és ezért egy gyakorló polgármesternek viszonylag nagy rutinja lesz abban, hogy hogy kell mozgósítani az embereket <szemkontaktus> közös célok elérésének az érdekében. /7. válasz a felvetésre, saját álláspont kinyilvánítása, információközlés/

MA: - Vajon mekkora szerepe lehet ebben <előredől, szemkontaktus, kézmozdulat a partner felé>, vagyis annak, hogy az ellentábor szavazóit is el tudja érni azok is szimpatikusnak tartják <bólint, szemkontaktus>, annak, hogy saját pártján belül gyakran kifejezetten ellent mond pl. a pártvezetőnek, de mindenképpen finomabban fogalmaz, ... mérsékeltebben fogalmaz <határozott szemkontaktus>, mondjuk pl. demokrácia tekintetében legutóbb. /8. kiegészítendő kérdés, információközlés/

K.L.: - Hát, nem ellentmondok,... hanem máshová teszem a hangsúlyokat <szemkontaktus, kezek összefűzve>, ez nagy különbség./9. tagadó válasz, információközlés, magyarázat/

MA: - Hát, ha Orbán Viktor azt mondja, hogy nincs demokrácia,... és ön azt mondja ugyanakkor, hogy van demokrácia <határozott szemkontaktus>, ez egy elég éles ellentmondás. /10. a partner válaszánaak megkérdőjelezése, metainformáció>

K.L.: - De nem fogalmazunk ennyire differenciálatlanul <szemkontaktus, kezek egymás felé néznek, érvelő mozdulatok>, mert csak mondjuk...., a pártelnök csak a magyarországi demokráciának a visszásságára hívja fel a figyelmet <kezek csoportosító mozdulata, határozott szemkontaktus>,.... ezeket én is elismerem, sőt hát egy csomószor bírálom saját rendszerünket is <szemkontaktus>. Sokszor hangoztattam én is azt, hogy a letragikusabb mondjuk egy demokratikus meggyőződésű politikus számára, az pont az, <bólint, szemkontaktus> hogy az a félelem, hogy könnyen meglehet, hogy a késő Kádár-kornak a saját korában nagyobb becsülete volt az akkori Magyarországon,... mint a mai demokráciának most. És azért ez ...elég elkeserítő <fej oldalra billentése, szemkontaktus>. De ezzel együtt azt nem vitatta senki, ...hogy Magyarországon a demokratikus intézményrendszerek működnek, szabadon választott parlament van, parlament által választott kormány <bólint, szemkontaktus>, nincsenek itt idegen katonák,... önállóan választjuk a szövetségi rendszerünket, ezzel együtt nem jelenti azt, hogy ne látnánk kétségbeesve azt, hogy hogyan számolódik fel a demokráciánk jó néhány korábban megmásíthatatlannak számító alapintézménye. /11. érvelés elutasítása, információközlés, metainformáció/

MA: - Értem, amit mond, ...persze, Orbán Viktor, amikor azt mondja,... hogy nincsen demokrácia... nem szokott ennyire körülhatárolt fogalmazni <határozott szemkontaktus, kitárt kezek az asztalon>, de ezek szerint ön azt mondja, hogy nincsen igazi ellentét. /12. framing, indirekt kérdés/

K.L.: - Nem, nem,...<fejingálás, szemkontaktus> másról van szó. Olyan Magyarországon a politikai közélet, hogy nem lehet árnyalt öö megfogalmazásokat tenni <maga elé néz, homlokráncolás>, tehát, ha az ember próbál arról beszélni, hogy az élete nem fekete és nem fehér <összefűzött kezek>, nem mindig az egyik oldálnak és nem,... nem mindig a másik oldálnak van igaza. Az egyik politikus sem az Antikrisztus <szemkontaktus> és a másik sem maga a Megváltó. Ezek egyébként is értelmetlen beállítások,... hanem megpróbál egy kicsit árnyaltabban fogalmazni, példákra utalni, akkor úgyis úgy jár, ahogy én is jártam <szemkontaktus, mosoly>, mindenki azt olvassa ki a beszédéből <határozott szemkontaktus, kezek emelkednek>, vagy a mondandójából,... ami a politikai elfogultságának [kedves]. /13. hátrító válasz, metainformáció, magyarázat, információközlés/

MA.: - [Vagy] így jár <előredől, kéz felemelve>, ne haragudjon, <szemkontaktus> hogy közbevágozok, ...vagy így jár,... vagy ez volt az eredeti szándéka, ...hiszen számos politikai elemző megfogalmazta már azt <bólint, szemkontaktus>, hogy ami önök között van az gyakorlatilag valóban nem ellentét,... inkább szereposztás. Orbán Viktornak az a dolga, hogy a FIDESZ szavazótáborának egy inkább jobbra eső részét fogja meg <fej oldalra billent, szemkontaktus>, öné, öné pedig az, hogy a mérsékelteknek legyen szimpatikus <határozott szemkontaktus, bólint, kéz felemel>, azoknak, akik jobban középre húznak. /14. közbevágás, framing, újra megkísérli a kérdés megválaszoltatását/

K.L.: - De hát, ez nem baj,... nem? <szemkontaktus> /15. kérdés formájában elhangzó megerősítő válasz, látszólag egyetértést céloz meg/

MA.: -[Tehát],/16. következtetés kifejezésének szándéka/

K.L.: [Tehát azt akarom mondani] /17. magyarázat/

MA.: ezek szerint szándékoltság van benne.<összefűzött kezek>/18. framing/

K.L.: -N... nem biztos, hogy szándékoltság van benne,de hát, egy kórus, <fejingálás, szemkontaktus> egy kórus is akkor jó, ...ha van benne szoprán, mezzo meg alt, nem? Ha

mindenki csak egy hangon énekel, az mitől jó?<hunyorítás, homlokráncolás> Az inkább, unalmas. /19. a műsorvezető fogalmazásának elutasítása, egyetértést megcélzó fogalmazás/
MA.: - Mindenesetre, ön is megfogalmazta <szemkontaktus> a 2006-os választások között, hogy olyan tévedésbe esett a FIDESZ például a személyek kérdésénél, hogy olyan arcokat tolt előre <bólintás, szemkontaktus>, akik nem tudtak, pl. a baloldali beállítottságú szavazókhoz szólni a jelenlegi felmérések szerint. Ön lenne az, <bólint> aki képes erre.... Vannak miniszterelnöki ambíciói <szemkontaktus, szemöldök felemelése>? /20. információközlés, utalás a partner régi nyilatkozataira, eldöntendő kérdés/

K.L.: - Nem,... <fejngatás> én Debrecen polgármestere vagyok <maga elé néz>, és nem látok a jövőbe abban az értelemben...., hogy fogalmam sincsen <fejngatás, szemkontaktus>, hogy 2010-ben mit szeretnék csinálni <mosoly>. De inkább azzal foglalkozok ...<szemkontaktus, homlokráncolás, kezek összefűzve>, ... ami mondjuk 2010-ig a közvetlen dolgom. Azt sem tudom egyébként, hogy hogyan alakul az országnak a sorsa, így konkrétan, ööö, inkább azt érzékelem, és ezt többször megfogalmaztam, hogy tényleg olyan helyzetben van most az ország, hogy igazából valami nagyon nagy erejű, <szemkontaktus> vagy széles öö támogatottságon alapuló,... vagy támogatáson alapuló összefogás segíthet rajta <összekulcsolt kezek>. És az elmúlt időszak pont azt mutatta meg, hogy hiába elegendő akár egy 50 %+1-es többség, mondjuk egy egészségügyi rendszer teljes átalakításához, ha nincs meg mögötte egy széles támogatottság <szemkontaktus>, akkor úgy járunk, mint a tót atyafiak jártak, hogy a következő politikai választásnak az lesz a kérdése, hogy ki csinálja az egészet vissza. Például az egészségügyben, ...például az oktatásban <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, pl. a nyugdíjrendszerben, mint amit most mi Magyarországon csinálunk. Ez a reformdüh,... ez a reformdiktatúra, ha nincsen széles támogatás mögötte <szemkontaktus, homlokráncolás, vállak megemelése>, ez rosszabb, ... mintha nem csinálnánk semmit. Tehát ...szerintem nincsen ilyen reformkényszer, hogy csinálni kell valamit, mert, ha csak pusztán csinálási kényszer van, akkor nagyobb az esély, hogy hibázunk vagy rosszat teszünk,<szemkontaktus> sokkal inkább a konszenzust kell mögötte megkeresni. És azért, hogy is mondjam, könnyű ez nekem, ... vagy azért van ebben inkább gyakorlatom, mert egy városvezetőnek kifejezetten ez a dolga <maga elé néz>, hogy megpróbálja a különböző városfejlesztési programok mögé a városlakók széles támogatását megnyerni. Mert teljesen világos,...<fejngatás, szemkontaktus> hogy lehet azon vitatkozni, hogy uszodát kell építeni vagy csatornát vagy éppen aszfaltozni kell <rakosgató kézmozdulatok>,... de mikor aztán a programokban megegyezünk, ...akkor azt<bólint, szemkontaktus> a széles körben lehet támogatni.... Vagy lehet támogatást szerezni rá. /21. a kérdés hátrítása, saját feladatok megemlézése, információközlés/

MA.: - Sajnos az időnk lassan lejár,... de egy gyors kérdés valamiről, ami tudom, hogy az ön szívének kedves <mosoly, szemkontaktus>, Debrecen meg..megpályázta 2010-re az ifjúsági olimpia megrendezését. Elég erősnek tartja a várost ehhez?<szemkontaktus> /22. eldöntendő kérdés/

K.L.: - Igen <bólint>,... sőt olyan mértékben, ...hogy eredetileg 12-en voltunk versenyben, már csak 9-en vagyunk, tehát kiesett Belgrád, Dublin és Algír, <szemkontaktus> magyarul semmiképpen sem vagyunk a vert mezőnyben. És én nagyon reménykedek abban, hogy Debrecen Magyarország képviselőjébenés ez megint akár nemzeti ügy is lehet, hiszen nem találkoztam olyan véleménnyel, politikai színezetből <érvelő kézmozdulatok, szemkontaktus>, aki azt mondta volna, ...hogy ne rendezzettek. Mert mit tudom én a FIDESZ, a Debrecen az egy jobboldali fellegvár, nehogy<fej oldalra billentése, szemkontaktus> már most a jobboldalnak sikerüljön bizonyítani, hogy az, amire a kormány nem volt képes, hogy olimpiára jelentkezni az most nekik megy./23. válasz a kérdésre, információközlés/

MA.: - Ez egy normális országban így helyes <szemkontaktus>./24. a műsorvezető saját véleményének közlése/

K.L: - De... és Magyarországon is így helyes <bólint, szemkontaktus>. Hát, egyszer higgyünk már abban, hogy azért mégis csak normális országban szeretnénk élni. És, ha vannak olyan ügyek <fej oldalra billentése, szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>, pl. Debrecen ezt fel tudja mutatni, hogy egy nagyon széles támogatás van az ifjúsági olimpia mögött,... lehet, hogy ez is mutatja azt, hogy lehet olyan közös, <bólint, szemkontaktus> számunkra fontos ügyeket találni..., amiben van egyetértés <bólint>,... és akkor már ez is valami, legalább egy dolgot tudok mondani, amiben széles körű egyetértés van <szemkontaktus, mosoly>./25. információközlés, felszólító mód használata, propaganda jellegű megnyilatkozás/

MA: - Köszönöm, hogy eljött. <mosoly, szemkontaktus>/26. köszönet kifejezése/

K.L: - Köszönöm szépen. /27. köszönet kifejezése)

M1 Az Este
2009. 01.30.

Mészáros Antónia- Navracsics Tibor
8 perc 21 másodperc
Főtéma: a gazdasági válság megoldása,
a kormányfő értékelése

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): - Jó estét kívánok! 100 milliárdos adóátrendezést jelentett be a miniszterelnök a parlament rendkívüli ülésén. Egyes adónemek csökkennek majd, mások, például az áfa nőni fognak. A részleteket azonban ma nem tudtuk meg, a mikorról és a hogyanról a miniszterelnök még egyeztet. Amit tudni, hogy a tervben a Fidesz és a KDNP egyáltalán nem bízik, az SZDSZ és az MDF számára azonban egyes elemei elfogadhatóak. <filmbejátszás a miniszterelnök beszédéről> /1. a nézők köszöntése, témabevezetés//

MA: - Az Este vendége Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője. Jó estét kívánok! <szemkontaktus> /2. a vendég bemutatása, köszöntése/

Navracsics Tibor (a későbbiekben NT): - Jó estét kívánok! <szemkontaktus, bólint>/3. a köszöntés viszonzása/

MA: - Az, hogy önök azt gondolják, hogy Gyurcsány Ferenc mondjon le, és hogy mindenről a kormány tehet,... azt eddig is tudtuk <határozott szemkontaktus>. Miért nem voltak hajlandóak ma konkrétan arról beszélni, hogy önök <szemkontaktus> szerint most, ebben a helyzetben mit kell tennünk ahhoz, hogy kilábaljunk belőle?/4. információközlés, információkérés/

N.T.: - Egészen konkrétan beszéltünk róla. <bólintás, szemöldök megemlése, szemkontaktus> A legrövidebb út a gazdasági válságból való kilábalásra egy hiteles <bólintás, szemkontaktus>, a többség bizalmát élvező és cselekvőképes kormány <bólintás, szemkontaktus>. Ez pedig akkor jöhet létre, ...hogya az európai parlamenti választásokkal egy időben új választásokat tartunk. Ez a legrövidebb<szemkontaktus> válságkezelési mód,... ennél nincsen rövidebb <fejngatás, szemkontaktus>./5. válasz a kérdésre, információközlés/

MA.: - Tehát ez az, amire ugye azt szokta válaszolni a kormány <előredől, határozott szemkontaktus>, és egyébként számos szakértő is <bólintás, szemkontaktus>, ...hogy egy esetleges hatalomváltás, még ha létrejöhetne is, ...most olyan súlyos hónapokba kerülne, amit ebben a helyzetben <bólintás> az ország nem engedhet meg magának. /6. információközlés/

N.T.: - És jövőre? /7. információkérésbe bújtatott számonkérés/

MA.: - Jövőre, legalábbis 2010-ben valóban választások lesznek, az egy [teljesen más helyzet <meglepett arc, szemkontaktus, fej oldalbillentése> 8. válasz a kérdésre, magyarázat/

N.T.: - [És akkor megengedheti magának?]Miért? <mosoly, szemkontaktus>/9. számonkérés/

MA.: - Mert akkorra vannak előre beidőzítve a [választások.] <határozott szemkontaktus>/10. válasz a kérdésre, információközlés/

N.T.: -[És akkor?] <értetlen tekintet, szemkontaktus, kitért kezek> Válság lesz..... Miniszterelnök úr is azt mondta, hogy válság lesz. ... Ugyanaz. Ugyanaz a helyzet. /11. visszakérdés, saját nézőpont kifejtése, érvelés/

MA.: - Én azt hiszem, hogy a [feladat talán az lenne] <szemkontaktus>, /12. információközlési kísérlet/

N.T.: - [Ehhez az kellene], <bólintás>/13. információközlési kísérlet/

MA: hogy 2010-re már ne legyen válság <határozott szemkontaktus>, és ugye a világban./14.információközlés/

NT: ... szerintem, az kellene, ... <szemkontaktus> hogy a miniszterelnök úr vegye a bátorságot, mondjon le <mosoly>, ...és akkor legyenek új választások, az európai parlamenti választással együtt./15. a párt nézeteinek kifejtése/

MA.: - Az mindenesetre most látszik <határozott szemkontaktus, előredől>, ...hogy nem fogják tudni most feloszlatni a parlamentet, és az önök pártszövetségébe tartozó képviselők is megemlézték ma a parlamentben is, hogy úgy látszik, <bólint, szemkontaktus> hogy a kormány valószínűleg ki fogja tölteni a mandátumát 2010-ig <bólintás>. Ebben az esetben, a világban számos példa azt mutatja,...<szemkontaktus> kormányok és ellenzékek megpróbálják félretenni a vitákat <bólint>, és kialakítani olyan társadalmi, politikai minimumokat, amik rövidtávon segítenek <szemkontaktus> ahhoz, hogy az országaik kilábaljanak a válságból <bólint>. Önök erre,... a realitásokat figyelembe véve <előredől, határozott szemkontaktus>, miért nem hajlandóak? /16. információközlés, kérdés, a párt felelősségre vonása/

N.T.: - Mert nem látunk semmilyen olyan kormányzati tervet, <kezek kitérve>... amiben most éppen tárgyalnunk kellene <határozott szemkontaktus, bólintás>. Ez az 1000 milliárd forintos adóátrendezési csomag, amely nem jelent adócsökkentést <fejngatás, szemkontaktus>, hiszen miniszterelnök úr elmondta, hogy az adóteher ez által nem fog csökkenni,... azaz a terhek nem fognak csökkenni. <kioktató hangnem> Ez egy teljesen homályos valami. <szemkontaktus>Mit jelent a vagyoni típusú adó? Milyen vagyona lesz ez majd érvényes? <kezek összefűzve> Vagy azt már tudjuk, ...hogy az ÁFÁ-t emelni fogják,... azt tudjuk, <szemkontaktus>hogy a családi pótlékot meg fogják adóztatni. De mit jelent a személyi jövedelemadó esetleges adókönyvitése? Semmit nem tudtunk <fejngatás, szemkontaktus> meg ma. Miről egyezzünk meg?/17. válasz a kérdésre, információközlés, kérdésszerű véleménynyilvánítás/

MA: - Miért nem hozták a saját konkrét javaslatukat? <bólintás, szemkontaktus> /18. információkérés, kiegészítendő kérdés/

N.T.: - Miért?... Hát, mi mondtunk már konkrét javaslatokat <bólintás, szemkontaktus>. Mi mondtuk az uniós források átcsoportosítását<fejngatás>. Körülbelül két hétig azt mondták,<szemkontaktus> hogy ez egy teljesen szakmaiatlan és rossz javaslat, aztán rájöttek, hogy végül is nem is olyan rossz, és most mintha efelé mozdulnának el.<szemkontaktus, kezek soroló mozdulata> Mi voltunk az elsők,... akik adó- és járulékcsonkítást mondtunk. Mi próbáltuk arra ösztökélni <bólintás, szemkontaktus> a Nemzeti Bankot is, ...illetve a Monetáris Tanácsot, hogy vizsgálja felül a kamatemelések politikáját, és kezdje meg a kamatcsökkentést. Költségvetési Tanács. Mit mondjak még <szemkontaktus> konkrét javaslatot, amelyek tőlünk származnak. És az utóbbi időben többek között a válságkezelés kapcsán is a kormány már-már magáévá tette.<halvány mosoly> /19. visszakérdés, információközlés, saját érdek hangsúlyozása/

MA: - Az adó- és járulékcsonkítás mindenesetre <szemkontaktus>most egy olyan téma,... amiben, hogy ez üdvös lenne, szinte mindenki egyetért <bólintás>. Ugye... a fontos kérdés az az <szemkontaktus, előredől>, ...hogy milyen mértékben, és hogy hol van ennek meg a fedezete. Most éppen azt lehetett hallani <szemkontaktus>,... hogy önök konkrétan valamivel 1200-1300 milliárdot csökkentenének az adóterhelésen <előredől, bólint>. Na de hol lenne meg ennek a forrása? <szemkontaktus> /20. a társadalom számára előnyös helyzet felvázolása, információközlés, információkérés/

N.T.: - Hát, ... megtalálnánk <szemkontaktus>. Meg kellene nézni.<fejngatás> Először is az kellene, hogy legyen az országnak egy költségvetése <bólintás, szemkontaktus>. Jelen pillanatban nincsen költségvetés, ... mert a költségvetés összeomlott, körülbelül egy héttel ezelőtt <határozott szemkontaktus>. Ma miniszterelnök úr a parlamentben is bejelentette, hogy pótköltségvetésre van szükség, a vita záróbeszédében. Vagyis először is kellene egy költségvetés <szemkontaktus>. Aztán kellene ez alapján megnézni,... hogy hol lehet

takarékoskodni <fejngatás, érvelő kézmozdulatok>. Mi úgy gondoljuk, hogy a kormányzati szféra <bólint, szemkontaktus>, a területi igazgatás, közigazgatás, az államigazgatás háttérintézményei környékén... azért lehetne kutakodni. /21. tennivalók felsorolása, információközlés, a kormány bírálata/

MA.: - Ilyen mértékben? <számon kérő hangnem, szemkontaktus> 1200-1300 milliárd az egy óriási összeg. /22. a partner kijelentésének metanyelvi értékelése, saját vélemény kifejezése/

N.T.: - Bízzon meg bennünk, ...szépen lassan összeszedetnének mi ezt az összeget. <szemkontaktus, bólintás> /23. paternizáló megnyilatkozás, metainformáció/

MA.: - Például honnan <szemkontaktus>? Mert luxusautó és irodabútor az... az..., ami eddig konkrétan önköztől megfogalmazásra került,... de ez nyilván nagyságrendileg sincsen ebben a kategóriában. /24. pontosító információkérés/

N.T.: - Háttérintézmények, területi igazgatás, közigazgatás <bólintás, szemkontaktus>. /25. válasz a kérdésre, felsorolás/

MA.: - Összevonnának például intézményeket,megszüntetnének? <szemöldök felemelése, szemkontaktus> /26. információkérés/

N.T.: - Nézze,...<szemkontaktus> többek között van az asztalon egy budapesti önkormányzati reformjavaslatunk, amelyről nagyvonalúan el szokott mindig feledkezni a kormány <szemkontaktus, bólintás>. Van másrészt egy kisebb parlamentre vonatkozó javaslatunk, amelyről nagyvonalúan el szokott feledkezni általában a kormány <szemkontaktus>. Vagyis van bent azért néhány olyan javaslatunk, vagy a nyilvánosság előtt néhány olyan javaslatunk, amely már így most jelentős megtakarítást eredményezne.<szemkontaktus, kitárt kezek>/27. nem ad választ a kérdésre, információközlés, a kormány tetteire vonatkozó metainformáció/

MA.: - Tehát ez azt jelentené, hogy például megszüntetnének önkormányzatokat? <szemkontaktus, hátradől> /28. pontosító információkérés/

N.T.: - Nem jelenti azt <fejngatás>.... Olvasta a budapesti reformjavaslatunkat <szemkontaktus>? Elég nagy publicitást kapott. Hát /29. tagadó válasz, számonkérő kérdés/

MA.: - [Olvastam róla,... meg van egy országos <szemkontaktus> önkormányzati reformjavaslat]. /30. információközlés, válasz/

N.T.: - [Hát, akkor, szerintem mindenki tudja, hogy miről szól.] Négy variánst tartalmaz. Négy olyan variánst, ...amelyről le lehetne ülni tárgyalni. <bólint, határozott szemkontaktus> A kerületek, ma Budapesten 23 kerületi önkormányzat van és egy van egy Fővárosi Önkormányzat, egy Fővárosi Közgyűlés <szemkontaktus>. Tarlós István és Kósa Lajos négy variánst dolgoztak ki, különböző formában, hogyan lehetne megtakarítani <szemkontaktus> [Budapesten]./31. információközlés/

MA.: - [És van] 3200 önkormányzat az országban. Feltehetően nem lehetne csak Budapesten megspórolni ezt az [összeget] <szemkontaktus>. /32. a partner nézeteivel ellentétes vélemény közlése/

N.T.: - [Próbáljuk ki]. Én azt mondom, haladjunk lépésenként. <bólint, határozott szemkontaktus> Nálunk mindig az szokott lenni a probléma, <fejngatás, szemkontaktus> hogy a szocialisták el szokták nekünk azt mondani,... hogy 50 év múlva hogyan fog kinézni Magyarország, <szemkontaktus> csak éppen azt nem tudjuk, hogy holnap hogyan fog kinézni, <szemkontaktus> mert erre vonatkozóan konkrét javaslatuk nincs,próbáljuk ki Budapesten, <érvelő kézmozdulatok> ha Budapest sikerül, ...ha itt dűlőre tudunk jutni, akkor esetleg haladhatunk tovább <szemkontaktus>, hogyha további megtakarításokra van szükség. /33. javaslattétel a költségmegtakarításra/

MA.: - Ön mindenesetre ma azt fogalmazta meg a parlamentben,<szemkontaktus> hogy ön Gyurcsány Ferencsel és ezzel a kormánnyal egyáltalán nem hajlandó [együttműködni, ha összefogásra van szükség <szemkontaktus>.] /34. információközlés/

N.T.: - [Nem azt fogalmaztam meg <fejngatás, szemkontaktus>.] /35. az idézett vélemény szerzőségének tagadása/

MA: - Azt mondta,... azt hiszem, [az összefogás szót használta..., inkább a választópolgárokkal fogna össze.] /36. jegyzeteiből olvas/

N.T.: - [Ha idézni tetszik, akkor idézzon pontosan], ha lehet. <kioktató hangnem, enyhe mosoly> ...Én azt mondtam, ...hogy jelen pillanatban nekünk ma választanuk kell <bólint, szemkontaktus>, hogy Gyurcsány Ferencel vagy a választópolgárokkal fogunk össze. És az a helyzet, ... hogy mi inkább a választópolgárokkal szeretnénk. <szemkontaktus, bólintás> Mert ők választanak minket, és ők alkotják Magyarországot. Gyurcsány Ferenc és a választópolgárok érdekei ma egymással ellentétben állnak. <szemkontaktus> Szomorú helyzet, ...de ez a helyzet. /37. kiigazító megjegyzés, a párt álláspontjának kifejtése, metainformáció/

MA.: - Na most, amennyiben a parlament nem oszlatja fel önmagát <szemkontaktus>, és most úgy néz ki, nem oszlatja fel magát, a kormány pedig nem dől a kardjába, <határozott szemkontaktus, bólintás> ... akkor 2010 előtt milyen módon tudnak együttműködni a választópolgárokkal a kormány megkerülésénél? /38. információkérés/

N.T.: - Hát, úgy, ...hogy megpróbálunk olyan javaslatokat kidolgozni <szemkontaktus, összefűzött kezek>, amelyek mégis csak könnyítik a választópolgárok terheit. Ezt tettük 2006-tól idáig is <fejngatás, szemkontaktus>. Teszem hozzá,... mérsékelt sikerrel,<bólintás> mert például a Költségvetési Tanácsért három évig kellett küzdeni, hogy most egy gyengébb jogkörű <bólintás, szemkontaktus>, nem igazán jó státuszú, de mégis Költségvetési Tanács azért létrejött, ...de ez háromévi <bólintás, szemkontaktus> küzdelmünkbe került. Mi azért nem szoktuk feladni, ... általában a beadványainkért szoktunk küzdeni <érvelő kézmozdulat>./39. információközlés, saját párt hozzáállásának jelzése/

MA.: - Abban a gazdasági szakértők jóformán mind a két oldalon egyetértenek <szemkontaktus, előredől>, hogy kiadáscsökkentésre szükség van <bólint, szemkontaktus>, és ezt a kiadáscsökkentést fájdalommentesen már nem lehet megtenni <bólint, szemkontaktus>. Önök szerint hol van lehetőség olyan fájdalmas beavatkozásokra <szemkontaktus>,... és most nemcsak az önkormányzatok átszervezésére gondolok,... amik hosszú távon hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a beteg azért mégis csak meggyógyuljon? /40. információközlés, hivatkozás szakértői véleményekre, információkérés/

N.T.: - Látja,... ezért van szükség egy olyan kormányra <szemkontaktus>,... amely a többség bizalmát élvezi <bólint>, mert egy kisebbségi kormány, amelyre ráadásul meglehetősen népszerűtlen is <fejngatás>, hiszen láthatjuk, hogy a kormánytagok egy része <szemkontaktus> azért a népszerűségi listák vége felé helyezkedik el, nem fog tudni végrehajtani <szemkontaktus> ilyen lépéseket <összefűzött kezek>. A magyar [választópolgárok]/41. metainformáció, a műsorvezető meggyőzése az ellenzéki pártból alakult kormány támogatottságáról/

MA.: - [Tehát önök, ha kormányon lennének] <szemkontaktus> /42. információkérési szándék/

N.T.: - [Ha megengedi,... befejezem ezt a mondatot] <szemkontaktus, kioktató hangnem>/43. a műsorvezető közbevágásának metainformációs értékelése/

MA.: a népszerűség birtokában fájdalmat [is okoznának?] /44. információkérés/

N.T.: - [Ha megengedi,] ...befejezem ezt a mondatot <monoton hangon, szemkontaktus>. Szerintem a magyar választópolgárok pontosan tudják, <bólint> hogy ez a helyzet,... amit a szocialisták okoztak, ez az 1990 óta eltelt magyar történelem legsúlyosabb helyzete a gazdaságban is, szociálpolitikában és általában a belpolitikában..... Hosszú évek <szemkontaktus> építkezésére van szükség, hogy ebből a válságból kikerüljünk, de egyszer meg kell kezdeni a válságból kivezető utat <mosoly>, ezt pedig leginkább úgy lehet, hogyha

egy többségi cselekvőképes <szemkontaktus>, a többség bizalmát élvező kormány vezeti ki az országot a válságból./45. saját nézőpont kifejtése, információközlés/

MA.: - Tehát ezzel azt mondta, hogy a fájdalmas intézkedések <szemkontaktus> valóban [elkerülhetetlenek], /46. framing, a partner közlésének interpretálása/

N.T.: - [Nem vagyok benne biztos], /47. hezitálás/

MA.: csak önök egy nagyobb népszerűség birtokában <szemkontaktus> ezt meg tudnák tenni?

/48. eldöntendő kérdés/

N.T.: ...de jelen pillanatban nincsenek olyan információink <fejngatás, szemkontaktus> a birtokunkban, amelyek alapján ezt pontosan meg tudnánk ítélni. <bólint> Egy ellenzéki pártnak általában nem szokott <szemkontaktus> annyi információja lenni,... mint egy kormánypártnak, vagy magának a kormánynak. /49. kitérő válasz/

MA.: - Köszönöm a beszélgetést. /50. köszönet kifejezése/

NT.: - Én is köszönöm szépen. /51. köszönet viszonzása/

M1
Az Este
Mészáros Antónia – Szijjártó Péter
2009.08.24.

8 perc 16 másodperc

Főtéma: Sólyom László, köztársasági elnök szlovákiai látogatásának elutasítása

Mészáros Antónia (a továbbiakban MA): - A legnagyobb ellenzéki párt szerint, ami Sólyom László államfő révkomáromi útjával kapcsolatban történt, az azt mutatja, ahogy erre az előbb is utaltam, hogy szerintük a jelenlegi magyar kormánynak nincsen tekintélye. Úgy fogalmaztak, egészen elképesztő, hogy egy szomszédos állam kormányfője meg merje azt tenni, hogy megígéri Bajnai Gordonnak Sólyom László védelmét, majd néhány perc múlva egy nyilvános sajtótájékoztatóon egészen másról beszél és a köztársasági elnök kitiltását közli. Egy erős országgal szemben ezt nem lehetne megtenni - nyilatkozta stúdióink vendége, Szijjártó Péter, a FIDESZ elnöki stábjának vezetője. Jó estét kívánok! <mosoly>/1. a vendég bemutatása, üdvözlése, információközlés/

Szijjártó Péter (a továbbiakban SZP): - Kezicsókolom, jó estét! <mosoly, hunyorító szem> /2. üdvözlés viszonzása/

MA.: - A Külügyi Bizottságban meg is fogják hallgatni egyébként Balázs Pétert,... a külügyminiszter ebben az ügyben. Mit várnak tőle? <előredől, szemkontaktus, szemöldök felemelése>/3. kiegészítő információközlés, információkérés/

Sz.P.: - Hát nézze, ...én azt gondolom, hogy ööö talán <maga elé néz> meglepő első hallásra, amit mondok <szemkontaktus>, vagy mondunk, mert valóban ugye a köztársasági elnök úr <bólint, szemkontaktus> látszik minden felvételen és az ügy részint róla szól, ugyanakkor azt gondoljuk, <bólint, szemkontaktus> hogy ez legalább akkora részben kormányzati kérdés, mert az mégis csak, ha szabad <bólint> ezt a szót használnom ...durva <bólint, szemkontaktus>, hogy a szlovák <bólint> miniszterelnök valamit megígér a magyar <bólint> miniszterelnöknek, telefonon, ... jelesül <szemkontaktus, bólint>, hogy a Magyar <bólint> Köztársaság elnökének <bólint, szemkontaktus> biztonságát és a..a.. annak a rendezvénynek a biztonságát garantálják, amire ő érkezik, majd néhány perc <fej oldalt billentése> vagy óra múlva kiáll, és azt mondja, hogy be sem engedik <fejngatás> Sólyom Lászlót, a Magyar Köztársaság elnökét <bólint, szemkontaktus> Szlovákia területére. Szóval, hogy ma <bólint>... a Magyar Köztársaság miniszterelnökével <bólint, szemkontaktus> bárki meg mer ilyet tenni <bólint, szemkontaktus>,... én ezt egy rendkívül súlyos problémának gondolom,... és ezért mondom azt, hogy nyilvánvalóan egy erős kormány tekintélyes miniszterelnökével szemben ... a szlovák miniszterelnök <szemkontaktus> nem merne ilyet megengedni magának <bólint, szemkontaktus>. Legalábbis azt gondolom, hogy kétszer-háromszor <bólint, szemkontaktus> azért meggondolná <bólint>, ...hogyan meg merje-e tenni. /4. nem válaszol a kérdésre, saját vélemény kifejezése, információközlés, metainformáció/

MA.: - Nem olyan régen a szlovák nyelvtörvénnyel kapcsolatban itt ült ebben <bólint, szemkontaktus> a stúdióban szinte példátlan módon <fejngatás> egymás mellett a szocialista külügyminiszter és a Külügyi Bizottság Fideszes elnöke <bólint, szemkontaktus>, Németh Zsolt <bólint>, ... és teljesen egy véleményen voltak <fejngatás, szemkontaktus> és egy egységfrontot képviseltek <bólint, szemkontaktus> a szlovák törvénnyel szemben <fejngatás>. Most ebben a kérdésben is azért, <kitárt kezek, szemkontaktus> ha alaposan meghallgatjuk, ...akkor a kormánynak és a FIDESZ-nek a véleménye m...majdnem <fejngatás, szemkontaktus>, hogy alapvetően egyezik. Nem gondolja, hogy az,... ha újra elkezdene most egymásra mutogatni <kitárt kezek, szemkontaktus> és ebből egy ilyen típusú konfliktus is lesz,... az kontraproduktív? <előredől, bólint, szemkontaktus> Ami Magyarország és Szlovákia viszonyát illeti? /5. információközlés, eldöntendő kérdés/

Sz.P.:- Hát nézze, ...mi úgy gondoljuk, és, ha a kormány <maga elé néz> is így gondolja, akkor valóban <bólint> egyetértünk, ... hogy ez a jelenlegi szlovák kormány <szemkontaktus> ez nem érti az Európai Unió lényegét <szemkontaktus, fejingatás>. Fogalma sincs arról, hogy az Európai Unió miről szól <szemkontaktus, fejingatás>. Ez a szlovák kormány <bólint> ez homlok egyenest ellenkező <bólint> módon kormányoz az Európai Unió közös érdekeivel, értékeivel <szemkontaktus>, az Európai Unió közös alappilléreivel <kéz érvelő mozdulata>. Nem értik, hogy miről szól az Európai Unió <maga elé néz>, nincsenek tisztában azzal, hogy a nemzetek <bólint> milyen szerepet töltenek majd be az Európai Unióban <összefűzött kezek>,... elmosva az államhatárok jelentőségét. Ennek az elmúlt hetekben, hónapokban, években <szemkontaktus> ez a jelenlegi szlovák kormány ezt többször tanújelét adta. És lássuk be, ...ennek a szlovák <szemkontaktus> kormánynak van egy olyan <bólint> tagja, a koalíciós <bólint> kormánynak van <bólint> egy olyan tagpártja <bólint>,... amely bizony vállalhatatlan szélsőséges eszméket képvisel <homlokráncolás, szemkontaktus>,... és én egészen elképesztőnek gondolom azt, hogy az a párt <bólint, szemkontaktus>,... amely a vezető kormánypárt Szlovákiában, egyébként <fej oldalt billentése> jegy..jegy..jegyzem meg itt a Szocialista Internacionálé tagja ugyanúgy, mint az MSZP, egészen egyszerűen ezt hagyja <ajkak felhúzza> és ezzel együtt ő így kormányoz És, ha ezt kérdezi <bólint>, hogy ebben van-e egyetértés <maga elé néz>, akkor azt gondolom, ebben természetesen van <bólint, szemkontaktus>. Ugyanakkor én azt gondolom, hogy pont emiatt <kéz érvelő mozdulata>, ezt gondoljuk, hogy emiatt a szlovák-magyar kapcsolatokat teljesen új alapon kell újraszervezni <fejingatás, szemkontaktus>. És ez az új alap ez a kölcsönös tisztelet kell, hogy legyen. Ma Magyarország <bólint>, a magyar emberek <bólint> akár a Szlovákiában <szemkontaktus> élő magyar kisebbség, akár Magyarország, mint ország, mint állam nem kapja meg az elvárható tiszteletet Szlovákiától és a jelenlegi szlovák kormánytól <fejingatás>. Ezen alapvetően és gyorsan változtatni kell <szemkontaktus>. És ezt erősen kell tenni. /6.válasz a kérdésre, információközlés, metainformáció /

MA.: - De, ha maradunk ennél a konkrét ügynél <bólint, szemkontaktus>, egyelőre, akkor miközben teljes mértékben kiállnak <fej oldalra billentése> Sólyom László mellett<bólint, szemkontaktus>, nem gondolják, hogy valóban...hát... ha ne is fogalmazzak másképpen , de lehetett volna <bólint> szerecsésebb időpontot is választani ehhez a látogatáshoz? Hogy mondjuk azt, hogy a szlovák fél ismert érzékenységét <bólint, szemkontaktus> kiprovokálta a köztársasági elnök, ... az nem volt ebből a szempontból annyira meglepő?/ 7. eldöntendő kérdés, metainformáció/

Sz.P.: - Hát nézze, ...én ezt egy rendkívül hajánál fogva előrángatott érvnek tartom <szemkontaktus, mérsékelt hang>, hiszen ahogy külügyminiszter úr is mondta, hát Sólyom László volt az pontosan <bólint>, aki elnézést, bocsánatot <szemkontaktus> kért azért, ami történt 41 esztendővel ezelőtt <homlokráncolás>, és hónapokkal ezelőtt, amikor Szlovákia <bólint, szemkontaktus>, magyarországi nagykövete <bólint>, a köztársasági elnöknel járt, ... akkor a köztársasági elnök <bólint> elmondta neki, hogy ezen a bizonyos napon <bólint, szemkontaktus>, ő el fog fogadni egy meghívást, és el fog menni <bólint> Szlovákiába. Hát... ennél magasabb diplomáciai szint nem létezik <mosoly>, mint, hogy a köztársasági elnök személyesen közli Szlovákia magyarországi nagykövetével <kihúzza magát, mosoly>, hogy ő oda fog utazni. Hát azóta <fejingatás> legalábbis senki nem állítja <szemkontaktus>, hogy egyetlenegy hang <bólint, szemkontaktus>, tiltakozás megjelent volna a szlovákok oldaláról. Én még egyszer azt gondolom, hogy az egy nagyon-nagyon súlyos probléma <kezek összefűzve>, hogy ma Szlovákia <bólint>, a szlovák miniszterelnök <bólint, szemkontaktus>, vette magának a bátorságot, átverte <bólint> a Magyar Köztársaság miniszterelnökét, mert azt gondolta, ennek úgysem lesz következménye <bólint, szemkontaktus>, és utána pedig kitiltották, egész egyszerűen példátlan módon

<homlokráncolás, fejingetés> a Magyar Köztársaság elnökét Szlovákia területéről. Azt pedig megint csak egy meglehetősen aggályos <bólint> dolognak tartom,... amit ma <bólint> az Európai Bizottság szóvivője mondott <bólint, szemkontaktus>, hogy ezt egy kétoldalú kérdésnek tekintik. Én azt gondolom, hogy itt alapvetően az Európai Unió egyik nagyon fontos alapértékéről <bólint, szemkontaktus> van szó. Ilyen nincsen <bólint>, hogy két szövetséges állam <szemkontaktus> így rendezze el egymással a kapcsolatait <homlokráncolás>, márpedig <fej oldalra billentése>, ha az Európai Unió tagjai vagyunk [mind a ketten, akkor szövetséges államnak számítunk.] /8. háritó válasz a műsorvezető érveinek minősítése, metainformáció, információközlés/

MA.: - [És hát nem is marad ez egy teljesen] kétoldalú kérdés <szemkontaktus>, ... hiszen a magyar kormány fordult az Európai Unióhoz <fejingetés>. De, hogy visszatérjek egy pillanatra <szemkontaktus> ehhez az időponthoz, azért is érdekes ez <a partner felé fordul>, mert volt már rá példa, 2002-ben, amikor a román államfő járt itt Magyarországon december 1-jén, amikor éppen a magyarországi jobboldal tiltakozott, meglehetősen vehemensen <bólint, szemkontaktus>, ... az ellen és azt mondták, hogy hiányzik a szenzibilitás a román államfőből, ... hogy pont ezen a napon, ami a román állam megalakulásához köthető <bólint, szemkontaktus>, Magyarországon kíván tartózkodni <kezek érvelő mozdulata>. Ez nem ellentmondás ezzel a mostani álláspontjkkal <kezek kitérve>? /9. információközlés, eldöntendő kérdés/

Sz.P.: - Hát nézze,... ha jól emlékezem <összefűzött kezek, szemkontaktus, halvány mosoly>, akkor pontosan azon a napon a román elnök itt járt Magyarországon ő, tehát senki nem tiltotta őt ki Magyarországról. Akkor [még]/10. részleges válasz/

MA.: - [Kitiltás] nem volt,... de elítélték <szemkontaktus>./11. pontosító információközlés/

Sz.P.: - Hát nézze, ...nyilvánvalóan <maga elé majd a kamerába néz> ezt a két esetet <halvány mosoly> azért összehasonlíthat szertem nem lehet <bólint, szemkontaktus>. Ahogy külügyminiszter úr is mondta, a Varsói Szerződés már régen nincs <fejingetés>, Magyarország részéről ez a kérdés már régen rendezve volt <fejingetés>. Az egy teljesen más rezsim <szemkontaktus, homlokráncolás, fejingetés>, az a szocialista diktatúra volt, amely akkor bevonult Csehszlovákia területére <bólint, szemkontaktus>,. A mostani magyar politikai berendezésnek <bólint, szemkontaktus>, [legalábbis szeretnénk ezt hinni,... semmi köze sincsen ahhoz.] /12. a műsorvezető kijelentésének minősítése, metainformáció, saját nézetek kifejtése/

MA – [Hát,hát...,de..de... ez, de 1918] is nagyon régen volt <szemkontaktus>, ami a román esetben akkor [felháborodásra okot adott]. /13.pontosító válasz/

Sz.P.: - [Jó, jó,csak én,] csak én azt gondolom <szemkontaktus>, hogy ami akkor történt <homlokráncolás>,... és ami azóta sincsen <szemkontaktus, kezek rakosgató mozdulata> úgymond ezen az érzékenységi szinten rendezve, hogyha ön érzékenységi szintet kérdezett, ...ezt azt gondolom <bólint>, hogy nem összehasonlítható azzal, ami történt. De ugyanakkor azt tudom <maga elé néz> mondani önnek, ...hogyha június óta <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, vagy ki tudja hány hónapja,.. amióta a szlovákok tudomására <bólint> jutott, hogy a magyar államfő oda fog látogatni <kezek kitérve>, addig egy hang <bólint> erejéig nem jutott eszükbe <fejingetés>, hogy ez az ő érzékenységüket sérti <szemkontaktus>csak mondjuk utolsó <bólint> három napban döböntek rá <bólint>, hogy hát kéne keresni valami indokot <bólint, szemkontaktus>, hogy miért is lehetne valami <bólint> talán még az elfogadható kategóriába <maga elé néz> besöpörhető indokkal elutasítani <fejingetés, szemkontaktus> a Magyar Köztársaság elnökének látogatását <fejingetés>. És valószínűleg ezt tudták a tanácsadók előbányászni valahonnan a kredenc aljáról, hogy akkor mondják ezt. Én ezt egy, én ezt egy nem létező érvnek <szemkontaktus, fejingetés> gondolom. Még egyszer mondom, hogy az ellen a lehető leghatározottabban fel kell lépni, változtatni kell <maga elé néz>, hogy a szlovák miniszterelnök csak úgy átverhesse

<szemkontaktus> a Magyar Köztársaság miniszterelnökét <fejngatás>. Ez egy tarthatatlan állapot,... lássuk be <kezek érvelő mozdulata>. Újra kell szervezni <bólint> a két ország kapcsolatát a kölcsönös tisztelet alapján <bólint, szemkontaktus>, ... jelenleg mi nem kapjuk meg ezt a szlovákoktól. És úgy tűnik,... hogy ahhoz keményebb eszközökkel <kezek összefűzve>, keményebb diplomáciai eszközökkel <bólint, szemkontaktus>, kell fellépni annak érdekében, hogy ez meglegyen. Mi a magunk <szemkontaktus> részéről ezt meg is tesszük. Nekünk, a FIDESZ-nek <fej oldalra billentése> van egy európai parlamenti alelnöke, mi adjuk az Európai Parlament legnagyobb frakciójának alelnökét. Szájer József személyében <bólint, szemkontaktus>, természetesen mind Schmitt Pál, ...mind Szájer József fel fog lépni az Európai Parlament különböző fórumain <bólint>, különböző intézményeinél, annak érdekében, hogy még egyszer ilyen ne történhessen meg <bólint, szemkontaktus>. /14. vélemény kifejtés, információközlés/

MA - Köszönöm szépen <bólint, szemkontaktus>, hogy eljött. /15. köszönet kifejezése/

Sz.P.: - Én is köszönöm. /16. köszönet viszonzása/

M1

Az Este

Mészáros Antónia- Tarlós István

2009. 10. 14.

5 perc 15 másodperc

Főtéma: a főváros vezetőségének politikai ellentétei

Mészáros Antónia (a továbbiakban MA): - Továbbszakadt a fővárost vezető koalíció. A szocialisták azt kérik főpolgármester-helyetteseiktől, hogy november 20-áig mondjanak le. A Fidesz előrehozott önkormányzati választásokat szorgalmaz. Jönnek a mai fejlemények, röviden. <filmbejátszás> /1. témabevezetés/

MA.: - Az Este vendége Tarlós István, a Fidesz fővárosi frakcióvezetője. Jó estét kívánok! <mosoly, szemkontaktus> /2. a vendég bemutatása, köszöntése/

Tarlós István (a későbbiekben TI): - Csókolom,... jó estét kívánok! <mosoly, szemkontaktus, kezek összefűzve az asztalon> /3. köszöntés viszonzása/

MA.: - Burány Sándor, a fővárosi MSZP frakcióvezetője ma azt kérdezte <előredől, bólint, szemkontaktus>, nagyon szeretné öntől tudni,... hogy a Fidesz tesz-e majd javaslatokat főpolgármester-helyettesekre <bólint, szemkontaktus>? Gondolom arra gondolt,... hogy abban az esetben, ha a közgyűlés nem oszlik fel,... ezt viszont az ő együttműködésük nélkül tényleg nem osztható fel <fejngatás, szemkontaktus>. Tehát, ... tesznek-e ..majd <bólint, szemkontaktus> ebben az esetben javaslatokat? /4. információközlés, eldöntendő kérdés/

T.I.: - Úgy látom <khm>,... Burány úr álmodik <bólint>,.... fogalmam sincs honnan veszi ezt az ötletét. Megpróbálom egy másik oldalról megközelíteni a történeteket,... jó <bólint, kezek rakosgató mozdulata, szemkontaktus>, mert tudom, hogy rövid az időnk. Nézzük meg mik a tények <kezek kitárva, szemkontaktus, bólint>. Volt mindig városüzemeltetésért felelős főpolgármester-helyettes,... volt,... igaz^ <szemöldök felemelése, kezek tenyérélen támaszkodnak, egymás felé néznek, szemkontaktus, bólint>? 15 éve ez minden esetben MSZP-s?... Igen <bólint>. Ezek nem érzelmi kérdések <khm, maga elé néz, kezek érvelő mozdulata>, ezek ténybeli kérdések. A BKV-nek csak a deficitje nem beszélve a gyanús szerződésekről <fejngatás> csak az utóbbi három évben megduplázódott?... Igen <bólint>. Az ellenzék akart <kezek érvelő mozdulata, szemkontaktus> mindig vizsgálatokat?... Akart <bólint>. Ott a jegyzőkönyvek, ott az interpellációk <szemkontaktus>. Az MSZP folymatosan akadályozta?... Igen <bólint>. Ott vannak a jegyzőkönyvek <szemkontaktus, bólint>,... ott vannak az interpellációk <kezek rakosgató mozdulata>. Most tehát nyugodtan mondhatjuk azt <homlokráncolás, kezek összefűzve>, hogy az MSZP a következőképpen viselkedik <szemkontaktus, bólint> ,... egy házban felborogatja <torokköszörülés, szemkontaktus> a bútorokat, ... összetöri az edényeket,... értem ezen, hogy csődbe viszi a városüzemeltetést^ <kezek kitárva>... aztán ki akar osonni a hátsó bejáraton <kezek intenzív áthelyező mozdulata, szemkontaktus>, ...és kint kiabál az embereknek, hogy emberek, ez a disznóól, ami ott bent van <maga elé néz, rakosgat, kihúzza magát>,... ez elviselhetetlen. Ugye belátják <fej oldalra billentése, szemkontaktus>, hogy mi ezt nem tudjuk vállalni. /5. nem ad választ a kérdésre, saját vélemény kifejezése, metainformáció/

MA: - Most ... függetlenül <szemkontaktus, szemöldök megemelése>, hogy önnek mi a véleménye a [helyzetről] /6. irányítási szándék jelzése/

T.I.: - [Ez nem vélemény], bocsánat, ezt felejtse el ezt a szót <fej a partner felé fordul, kezek csippentő mozdulata az asztalon, szemkontaktus>, ezek ellenőrizhető tények <bólint>. Én tényeket mondok <bólint, szemkontaktus>, ... Burány úr álmodik <fej átbillentése a másik oldara>. /7. helyesbítés, a műsorvezető kijelentésének cáfolata, metainformáció/

MA: - És az is tényé válik nagyon hamarosan <szemkontaktus, szemöldök megemelése, bólint>... hogy nem lesznek már MSZP-s főpolgármester-helyettesek <közben TI kezei

kitárva>, ... nem fogja az MSZP a városüzemeltetést működtetni <partner felé mutató kéz, szemkontaktus>. A kérdés viszont ott marad, merthogy a közgyűlés csak kétharmados törvénymódosítással lenne felosztható erre [pedig] <bólint, szemöldök megemelése, szemkontaktus, kezek érvelő mozdulata>/8. információközlés/

T.I.: - [Így van] <bólint>. /9. megerősítés/

MA: - a politikai realitás nem sok esélyt ad <szemkontaktus, bólint>. Tehát mégis csak ott marad önök számára a kérdés <előredől, bólint, szemkontaktus>, ...hogy úgy gondolják-e, ... hogy Demszky Gábor gondolja <fej átfordítása egyik-másik oldalra, szemkontaktus>, ... hogy a Fidesznek is alapvető érdeke, hogy a város működtethető <bólint, szemkontaktus> maradjon?/10. információközlés, eldöntendő kérdés/

T.I. - Nézze, hogy mi a mi alapvető érdekünk, ... azt mi el tudjuk dönteni <maga elé néz, kimért hangon beszél>. Az alapvető érdekünk, hogy a város működjék^ <szemkontaktus, érvelő kézmozdulatok>.... és egyelőre az a helyzet <enyhe bólintás>, ... hogy mi ellenzék vagyunk^. Az MSZP pedig szeretne most ... 15, illetve 3 év után 20 perccel a parlamenti választások előtt ellenzék lenni <szemkontaktus>, ... de nem az. Most ez nem tudom mi ez a legújabb hír <fejngatás, partner felé irányuló kézmozdulat>, néhány órája, hogy most meg már csak november 20-ával mondanak le <kitárt kezek, szemkontaktus>. [Nézze,] /11. saját nézetek kinyilvánítása/

MA: - [Azt mondják], hogy ez az átadás-átvételhez kell <szemkontaktus, erős gesztikuláció>. /12. kiegészítő információközlés/

T.I.: - Jó,... nézze,... én várospolitikus vagyok 20 éve <szemkontaktus, bólint>. A közvéleményt kábíthatják ilyennel,... ez egy ostobaság <maga elé néz, érvelő kézmozdulatok>,.... tegnap még arról volt szó, hogy lemondanak <szemkontaktus>, ... megint megy a tologatás <bólint, rakosgató mozdulatok>. Hogy a város működjön <fej oldalra billentése, szemöldök megemelése, érvelő kézmozdulatok>, az MSZP erre kapott a választóktól <szemkontaktus, pislog, homlokráncolás>felhatalmazást és megbízást. Azt vállalta 2006-ban <bólint, szemkontaktus>,... hogy koalíciós partnerével működteti, irányítja ezt a várost. Nekünk azt mondták 3 évvel ezelőtt, nektek itt semmi szavatok, befolyások nem lesz <szemkontaktus, enyhe bólintás, kezek rakosgató mozdulata>. Ezt többé-kevésbé be is <bólint, szemkontaktus> tartották. Most [tehát] /13. metainformáció, az MSZP politikájának minősítése/

MA.: - [Most viszont lett volna önöknek szavuk, hiszen] <szemkontaktus> /14. érvelési szándék/

T.I.: - [Bocsánatot kérek] <fej határozott meghajtása, mindkét mutatóujj különválasztása, figyelemfelkeltő mozdulata>,... be is tartották ezt az ígéretüket <bólint, szemkontaktus>,... nem volt szavunk <bólint>, hiába kezdeményeztünk vizsgálatokat is <maga elé néz, rakosgató mozdulatok>,.... az MSZP most sem a vállalt feladatát nem teljesíti <szemkontaktus, rakosgató kézmozdulatok>, az általa meglékelte hajót gyáva módon elhagyja, ...sem pedig tabula rasa-t nem akar^ <bólint>. Mert, ha akarna <kéz érvelő mozdulatai, szemkontaktus>, akkor a parlamentbe ezt a törvénymódosítási javaslatunkat <maga elé néz>, ami módosítja az önkormányzati törvényt és a választási eljárásról szóló törvényt <kéz soroló mozdulata, homlokráncolás, fej oldalt billentése, szemkontaktus>, ezt ész nélkül megszavazná <kihúzza magát>, hiszen csak így lehet tabula rasa <szemkontaktus, számolás az ujjakon>. Nem tudni mit akar az MSZP, de sejthető <bólint, maga elé néz>, ...egyet akar, ... megúszeni <szemkontaktus, bólint>. /15. metainformáció, az MSZP politikájának minősítése/

MA.: - Ők arra hivatkoznak, hogy ők szerették volna például 5 évre visszamenőleg <bólint, szemkontaktus> nyilvánosságra hozni az 5 millió F feletti [szerződéseket]^ <fej enyhe billentése, szemkontaktus>,. /16. ellentétes információ közlése/

TI: [ühüm] /17. nyugtázás/

MA:szerettek volna [bérplafont] /18. információközlés/

TI:[Igen]/19. nyugtázás/

MA: szerettek volna vizsgálóbizottságokat, és mindezt a Fidesz<bólint, szemkontaktus> nem [szavazta meg] /20. információközlés/

T.I.: - [Ez nem igaz], <fejngatás> szemen szedett hazugság^. A Fidesz és én magam is <maga elé néz, rakosgató mozdulatok> 2007 tavasz óta ugyanezeket szorgalmazzuk <szemkontaktus>, amiket most az MSZP megpróbálna fővezéresdi módra <váll oldalra billentése, szemkontaktus, kezek egymás felé nézve az asztalon> elsűtni a közvélemény előtt. Most, hogy az ellenzék az ügyészséghez fordult <maga elé néz, rakosgató mozdulat> és valamennyi általuk odaküldött ügyben az ügyészség visszajelzett, hogy indokoltnak látta a nyomozás elrendelését <szemkontaktus, szemöldök megemelése>. /21. a műsorvezető kijelentésének cáfolata, metainformáció/

MA.: - Na, de hétfőn miért nem állapodtak meg ezekben a dolgokban? /22. kiegészítendő kérdés, metainformáció/

T.I.: - Miben állapodjunk meg <erős visszakerdés>? ...Az MSZP hétfőn se szavazta meg, még azt a javaslatot sem, ...hogy egy BKV vizsgálóbizottságot állítsunk fel, paritásos alapon <szemkontaktus>. Magának tartja meg a felügyelőbizottságot vezetését, és eddigi koalíciós partnerének <fej oldalra billentése, kezek rakosgató mozdulata, szemkontaktus>. A világ legtisztességtelenebb <előrehajol, kezek kitárva, maga elé néz> dolga. Ilyen a világon nincs <felháborodott hangnem>, hogy a monitoringot a hatalom gyakorolja önmaga felett! <szemkontaktus, homlokráncolás> Az MSZP ezt se engedte át <sűrű pislogás, szemkontaktus, nyomatékosító hangnem> három éven keresztül. Hiteltelen <fejngatás>, amit az MSZP csinál <szemkontaktus>, ... és nevetséges <enyhe fejngatás>. Azt kell, mondjam, szánalmas <bólint, szemkontaktus>. /23. a partner visszakerdez, az MSZP tetteinek metainformatív értékelése/

MA.: - Köszönöm szépen, hogy eljött <szemkontaktus>. /24. köszönet kifejezése/

T.I.: - Én is köszönöm <bólint, mosoly>. Szép estét önnek! /25. köszönet udvarias viszonzása/

MA.: - Köszönöm szépen./26. köszönet /

M1
Az Este
Mészáros Antónia – Varga Mihály
2009.11.04.
9 perc 11 másodperc
főtéma: a Fidesz módosító indítványai a költségvetéshez

Mészáros Antónia (a későbbiekben MA): - Az Este vendége Varga Mihály, volt pénzügyminiszter, a FIDESZ frakcióvezető-helyettese, jó estét kívánok! <mosoly>/1. a vendég bemutatása, köszöntése/

Varga Mihály (a későbbiekben VM): - Jó estét kívánok! <mosoly, jobbra billentett fej>/2. köszönés viszonzása/

MA: - Sokan említették a sajtóban, hogy milyen mérhetetlen mennyiségű módosító indítvány született ehhez a költségvetéshez. <előredől, szemkontaktus, mosoly> És volt, aki az elemzők közül már azt is megjegyezte, <mosoly, megemelt szemöldök> hogy ez gyakorlatilag egy harci modor.. is lehet,.. egy harci taktika, hogy lefárasztják a képviselőket, <VM komor arccal figyel, bólint> vagy illetve mindent elkövessenek,<fejngatás> hogy ne menjen át a költségvetés <gyorsabb, monotonabb hangnem>. Így volt? <szemkontaktus> /3. hivatkozás információforrásra, információközlés, eldöntendő kérdés/

VM: - Nem, tavaly több módosítót adtunk be^, idén kevesebbet^, <szemkontaktus, enyhe fejngatás> tehát ezzel még öö.<kihúzza magát, szemkontaktus> azt gondolom, hogy igazából nem lehet mit kezdeni^, [ami aztán] /4. tagadó válasz, információközlés/

MA: - [Tavaly a] FIDESZ 1513-nál több módosítót adott be? <kérdő tekintet, határozott szemkontaktus> /5. visszakérdezés/

VM: - Igen, többet adtunk be. Többet adott be az MSZP is ..öö tavaly^ öö /6. információközlés/

MA: - Közösen, valóban <VM halványan mosolyog>. /7. nyugtázás/

VM: - ööö de nem ez a lényeg <gyors beszédtempó>, az a lényeg, hogy mit fogadtak el. Semmit sem fogadtak el, <gyors beszéd, szemkontaktus, fejngatás> tehát, ebből a szempontból nagyon pontosan elmondta, az SZDSZ-t vásárolta meg a kormány egy 4 milliárdos informatikai pluszpénzzel, Kóka János [és]/8. metainformáció, információközlés/

MA: - [Azért] én ezt nem mondtam, <fej finom balra billentése, hunyorító szemkontaktus, erős dallamosság> én csak feltettem <előredől, nyílt tekintet, szemkontaktus> egy kérdést. /9. tagadás, metainformáció/

VM: - De a kérdése pontos volt,.. tehát Kóka János és.. Horn Gábor <szemkontaktus> hagyta magát ezzel a.öö.. júdáspénzzel megvenni^, <vállak felemelése, ajkak lebiggyesztése, fej oldalra fordítása>. Ezzel meglett a többsége a költségvetés elfogadásának <szemkontaktus>, ennyi történt ma.<ajkak összeszorítása, szemkontaktus> /10. érvelés, információközlés/

MA: - Az önök módosító indítványait viszont <előredől, szemkontaktus> azért is nehéz volt elfogadni,..<nyel> mert, ha megnézte az ember alaposabban, akkor gyakorlatilag <hátradól> pl. a kötelező ellentételezés elvének, vagyis, hogy megmondják, hogy honnan vennék el azt a pénzt, amit valakinek adnának, <fej oldalra billentése, szemkontaktus> gyakorlatilag csak a formalitás szintjén feleltek meg,<előredől, szemkontaktus> mert ugyanazt a pénzt osztották volna szét 15-ször, 20-szor, 30-szor... gyakran. /11. metainformáció, véleményformálás/

VM: - Válasszuk ketté a dolgokat^ <határozott szemkontaktus, felfelé ívelő intonáció> Volt a FIDESZ-nek egy központi módosító csomagja, ebben turizmusfejlesztés <szemkontaktus, bólogatás>, kis- és középvállalkozók támogatása <felsoroló hangnem, a szó elején a hangsúly, felfelé ívelő intonáció> otthonteremtési program,ok.. oktatási normatívák emelése, ha jól emlékeszem még valamilyen egészségügyi normatíva emelés is volt, és ettől függetlenül volt <fejngatás, sűrűbb pislantás> egy másik nagy része a módosító indítványainknak

<szemkontaktus>, a képviselők,..<szemkontaktus, fejngatás> mint szuverén egyéni képviselők, egy-egy körzetnek a képviselője <bólint, szemkontaktus> adtak be indítványokat kórházfejlesztésre, útépitésre, iskolák felújítására. Tehát én azt gondolom, hogy a főcsomag<bólint, szemkontaktus>, a FIDESZ-nek a fő üzenete<bólint, bal kéz a levegőben> az volt, hogy lehetne<szemkontaktus, bólint> itt jobb költségvetést csinálni, a képviselők pedig a saját egyéni körzetükben tapasztalt anomáliákat fogalmazták meg módosító indítványokban <szemkontaktus, bólint fejngatás>. Nem volt ezzel semmi gond, mindenki értette, hogy miről van szó<szemöldök felemelése, szemkontaktus, bólint>, az elmúlt években is ezt a gyakorlatot követtük. /12. érvelés, információközlés, metainformáció/

MA: - Egyébként erről a bizonyos főcsomagról a Költségvetési Tanács<előredől, szemkontaktus, bólint> is mondott véleményt, és ők meg gyakorlatilag azt mondták, hogy a csomag is lehetett volna jobb <szemkontaktus, bólint>, ugyanis nem látták az ellentételezését.<jegyzeteit nézi> Azt mondták, hogy negatív kockázatok miatt ők nem lehet ezt elfogadni <jegyzeteit nézi>, hogy önök a tartalékok kockázatára, a tartalékok terhére osztanak el ezt a bizonyos 450 milliárdot<szemkontaktus>. Egyébként pedig a kamatfizetési kötelezettséget<jegyzeteit nézi> látták alacsonyabbnak<szemkontaktus, előredől, bólint> a tervezettnél, ezzel sem értett egyet a Költségvetési Tanács <hátradól, szemöldökét megemeli>. Azt mondták, hogy ez irreális <előredől, szemkontaktus, fej mérsékelt balra fordítása>. Vagyis olyan pénzeket osztottak volna szét, 450 milliárdot, ami nem volt sehol <fejngatás, szemkontaktus>, még az ablakban sem. /13. hivatkozás a Költségvetési Tanács véleményére, információközlés/

VM: - Hát ez túlzás talán<hunyorító tekintet, merev arc, nyugodt hangnem>, én nem így fogalmaznék, 325 milliárd Ft-os tartalékot gyűjtögetett össze magának a kormány<^, mi azt mondtuk, <bólint, fejét erősen leszegi, szemkontaktus> hogy ezt nem helyes kivonni a parlament döntése alól. Hiszen erről a kormány fog dönteni <fejngatás, szemkontaktus>, erről nem a parlament dönt, sajnos. Egy ilyen nagy összegnek <felemeli fejét, szemkontaktus>, soha nem volt még ekkora mértéke a tartalékoknak, csak a kormányra bízni egy választási évben, talán nem szerencsés <szemöldökét mérsékeltlen felhúzza, szemkontaktus, finom bólintás>. Ezért mondtuk azt,.. hogy ennek egy részét el lehet vonni <két kezét összefűzi az asztalon>, másrészt bízunk abban, hogy egy jobb kormányzással azért 2010-ben az országot nagyon sok ők szempontból lehet jobb helyzetbe hozni. Kamatkiadások szempontjából <jobbra dől, határozott szemkontaktus, ujjak soroló mozdulata>, adósságtörlesztés szempontjából és ezeket <bólint, szemkontaktus> a módosító indítványainkba be is építettük <mérsékelt mosoly, szemkontaktus>./14. metainformáció, információközlés, érvelés/

MA: - És, amikor arról beszélnek, hogy milyen.. lenne egy jobb kormányzás <előredől, fejét balra dönti, szemkontaktus>, akkor pl. azt szokták mondani, hogy presztízs beruházások helyett gazdaságélénkítés <bólint szemkontaktus>, kis- és középvállalatok fejlesztése. Most ehhez képest nagyon sok Fideszes módosító indítvány az pont olyasmiről szólt<szemöldök felemelése, szemkontaktus>, amiről egyébként a FIDESZ gazdaságpolitikusai <gyorsabb tempó> azt szokták mondani, hogy nem cél <lassabban, hangsúlyozva, oldalra pillant> és bár Járai Zsigmond azt hiszem <oldalra fordul, mosoly, összehúzza homlokát, mintha nagyon gondolkozna> hogy úgy is fogalmazott egyszer, hogy nem városközpontokra és ravatalozókra kellene költeni a pénzt <VM rezenéstelen arccal figyel>, ön is beadott többek között személyesen Tiszafüred esetében egy ilyen módosító indítványt és még számtalan más ember. Ezt nem szokták összehangolni? <szemkontaktus>/15. hivatkozás Fideszes politikusok kijelentésire, információközlés, eldöntendő kérdés/

VM: – Dehogynem <váll megemelése, bólint, szemkontaktus>, hát nézze én a körzetnek vagyok a képviselője, az emberek elvárják tőlem Tiszafüreden is, vagy Karcagon is, hogy az ő érdekeiket képviseljem.<szemkontaktus> Ezzel nincsen semmi gond, mondom még egyszer

<bólint, szemkontaktus>, a FIDESZ fő módosító csomagjának nagyon világos üzenetei voltak^, mai nap sajnos az derült ki <maga elé néz>, hogy igazából ennek a kormánynak és itt a Költségvetési Tanácsnak a...öo véleményére tudok utalni<szemöldök felemelése> az Európai Bizottság állásfoglalására, ennek csak egy célja van, hogy április, májusig valahogy kihúzza^<szemkontaktus, bólint>, hogy utána mi következik, az már ezt a kormányt kevésbé érdekli <fejngatás, behúzott szemöldök>, a számok nem reálisak,<bólint> nem a valóságot tükrözik. Mi ezt többször elmondtuk, hogy ebben a költségvetésben legalább 1000 milliárd Ft-os lyuk van <fejét megemeli, határozott szemkontaktus>, ami nincs lefedezve, a MÁV adóssága, a BKV adóssága <bal kéz nyújtott ujjjaival érvelő mozdulat>, sterilizációs veszteségnek az elszámolása az MNB-nél. Tehát így ez a költségvetés egy pusztá papír, amit most elfogad a kormány, valószínű majd november 30-án, de ezt nagyon sürgősen<fejngatás> módosítani kell <bólint>, mert igazából vészhelyzet<szemkontaktus, bólint> van. /16. információközlés, metainformáció a kormány költségvetésére vonatkozóan/

MA: - És, ha vészhelyzet van, az az is, az azt is jelentheti,<maga elé néz> hogy egy újabb kormány, esetlegesen a FIDESZ vezetésével<felemeli tekintetét, fejét oldalra fordítja, vendége szemébe néz> vagy részvételével újra tárgyalná pl. az IMF-fel, Valutaalappal való magyar kormány szerződést^ <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, és majd jobb hiányt eszközölné nekünk?<kérdő hangnem> /17. információkérés, eldöntendő kérdés/

VM: - Az IMF-fel most is folyamatos konzultációban vagyunk^<szemkontaktus, bólint>, igaz, hogy nekik nem kötelességük egyik országban sem ellenzéki pártokkal tárgyalni, de hát látják azt, hogy itt jövő tavasszal választások vannak. Kikérik a mi véleményünket is, és mi tájékoztatjuk őket az álláspontunkról <bólint, szemkontaktus>. Hamarosan sor kerül megint egy ilyen egyeztetésre^. A mi célunk az <bólint, szemkontaktus>, hogy az ország érdekében a lehető legjobb <bólogat, behúzott szemöldökkel a műsorvezető szemébe néz> megoldás szülessen. Tehát, akár adósságfinanszírozás, akár a deficit finanszírozásának <szemöldök felemelése, szemkontaktus> a szempontjából olyan megoldást találjunk, ami minél kevésbé <bólogat> terheli meg a gazdaságot. Ugye, itt arról van szó <fejngatás, szemkontaktus>, hogy az adósság terhe..<előreszegi fejét, szemkontaktus> az elmúlt években jelentősen emelkedett <bólint>, ezt a magyar adófizetőknek kell megfizetniük <bólint> és, ha ez a teher tovább növekedik, akkor a gazdaság nem lesz versenyképesebb <két kéz ujjai összefűzve az asztalon, bólint>. /18. információközlés, részben kitérő válasz/

MA: - De hát, az adósságteher tovább növekedik <szemkontaktus>, hogyha több hitelre szorulunk<bólint> és, ha nagyobb az államháztartás hiánya <szemöldök felemelése, szemkontaktus>, akkor több hitelre szorulunk,..és Orbán Viktor azt mondta, nem annyira régen Brüsszelben,<fejngatás, szemkontaktus> hogy szerinte semmi nem indokolja azt, hogy a magyar államháztartás hiánya az alacsonyabb legyen, mint az európai átlag. Az európai átlag 7% Nálunk a jövő évre tervezett cél 3,8. Ez egy hatalmas különbség, sok plusz adósságot jelentene. <fej fordítása balra, szemöldök felemelése, kérdő tekintet> /19. hivatkozás OV kijelentésére, információközlés alakban információkérés/

VM: - Hát reálisan mi már 5-7% közötti adóssággal, <bólogat, szemkontaktus> vagy ..öo deficitel számolunk 2010-re, a mi számainkból sajnos <szemöldök mérsékelt megemelése, szemkontaktus> ez jön ki, 2010-re, ha minden így marad, egy 7% környéki deficit is lehet. De a mi célunk nem ez, hogy növeljük a deficit mértékét, hanem, hogy csökkentsük ezt. Tehát mindent<szemöldök felemelése> meg fogunk tenni annak érdekében <szemkontaktus>, hogy a hiány ne szaladjon <leszegi fejét, mérsékeltlen, tagoltan beszél> el^, az országnak szüksége van nemcsak intézményi finanszírozókra, hanem a piaci <bólint, szemkontaktus> finanszírozásra is. Ennek érdekében pedig nem lehet<fejngatás, szemkontaktus> a deficitet Magyarországon elengedni <előreszegi fejét, szemkontaktus>. Tehát olyan gazdaságpolitikát fogunk követni, amennyiben erre persze majd felhatalmazást kapunk, ami megpróbálja lehetőség szerint összehangolni a munkahelyteremtést <erős gesztikuláció, mindkét kézzel,

szemkontaktus>, a beruházás-ösztönzést, az adósság-finanszírozással./20. információközlés, metainformáció/

MA: - Most mégis csak azt mondják, hogy egyfelől tárgyalnak <bólogat, szemkontaktus> az IMF-fel, hogy egyfelől már 5% -7% között látják a hiányt <szemkontaktus>, másfelől csökkenteni szeretnék az ország adósságállományát <VM bólogat>. Ez a kettő ez nem működik egyszerre./21. a korábbi kijelentések egymás mellé állítása, magyarázat kérése/

VM: - Dehogynem <bólogat, szemkontaktus>, jó gazdaságpolitikát kell csinálni, olyat, amely a bevételi oldalon nem fiktív tételeket ír be./22. információközlés/

MA: - Költhetünk többet, mint amennyi pénzünk egy évben van <fej jobbra-balra ingatása, szemkontaktus, tagolt, dallamos kérdés>és közben csökkentjük az ország adósságait? Ez hogy működik? /23. információkérés, kiegészítendő kérdés/

VM: - Ööö..hát nézze, 98-2002 között azért világos irányba ment a gazdaság <szemkontaktus>, csökkent az államadósság mértéke <mérsékelt bólintás, határozott szemkontaktus>, a deficit mértéke és közben több..<bólint> munkahely teremtődött. Tehát, nem.. beszélék<fejingatas, szemkontaktus> valami spanyol...öö.viaszról, amit most kell feltalálni, ez már egyszer működött<szemkontaktus>, de még egyszer hangsúlyozom, amikor a mostani költségvetésben egy csomó fiktív tétel van.<tagolt beszéd, szemkontaktus> Ön is utalt arra, hogy a gyógyító, megelőző ellátásoknál egy 22 milliárdos tételnek az ellentételezése hiányzik, sok száz ilyen, nagyon sok ilyen van még, ilyen tétel. Akkor nekünk azzal is foglalkoznunk kell <bólint, szemkontaktus>, hogy a most elfogadott költségvetést hogyan kell majd esetleg jövő.. májusban <lebegtető hangnem, szemkontaktus, bólint>, júniusban módosítani ahhoz, hogy az egy reális képet adjon <gesztikuláció, ajkak összeszorítása, maga elé néz> a hazai... lakosságnak<szemkontaktus, jobbra dől>, a nyilvánosságnak és nyilván a külföldi befektetőknek is./24. magyarázat, információközlés/

MA: - Ez, amit most mondott, ez gyakorlatilag azt is jelentheti, <szemkontaktus> aki akar értsen belőle <tanulságos mesék hangneme, fej billentése>, hogy nem lehet itt annyival engedékenyebbnek lenni a jövő évben meg azután sem és akkor majd azt fogják mondani, hogy azért, mert ez a kormány elrontotta <szemkontaktus>. /25. framing, a korábbi információ magyarázata, metainformáció/

VM: - Hát ez a kormány elrontotta, ez tény <szemkontaktus, gyorsabb tempó, kijelentő hangnem, fej jobbra billentése>. Tehát, ezt én nem tudom cáfolni<mosoly, szemkontaktus>. /26. információközlés, metainformáció/

MA: - Igen^, csak önök most azt mondják, hogy nem kellene annyira megszorítani, hogy lehetne az <bólint, szemkontaktus>, hogy több[pénz maradjon az embereknél]. /27.hivatkozás, framing, magyarázat kérése/

VM: - [Nem, nem,... én nem] ezt mondom. /28. szerzőség visszautasítása/

MA: - Mindaz, amit az előbb mondott, arra [vonatkozik,]/29. információközlés/

VM: [Nem, én nem] ezt mondom./30. szerzőség visszautasítása/

MA: hogy nem biztos, hogy így lesz ez.<szemkontaktus, fürkésző tekintet> /31. információközlés/

VM: - Sőt, .. azt mondom, amit ön is mondott,<a műsorvezető felé mutat, bólint, szemkontaktus> hogy 4 milliárd Ft-ban informatikai kiadásokra akkor <bólint, szemkontaktus>, amikor egyébként is már 43 milliárd volt betervezve, az [böven]. /32. információközlés/

MA: - A költségvetés léptékéhez mérten persze ez egy kicsi tétel <bólint, szemkontaktus>. Nagyon kicsi tétel. /33. metainformáció/

VM: - Hát azért 4 milliárdot el tudnék költeni nagyon sok helyre <bólint, szemkontaktus>, ahol nagyon sok és nagyon égető<bólint> problémák vannak. Mentők,.. tűzoltók,..öö <fejingatas, szemkontaktus> egészségügyi ellátás intézményei, vérellátó például, tehát nagyon sok helye lett volna ennek a pénznek^ Mi azt mondjuk, hogy olyan gazdaságpolitikát

kell csinálni, amely célzottan a munkahelyteremtést ösztönzi <bal kéz a levegőben érvel, szemkontaktus>, hiszen ebből lesz majd hosszú távon az államnak is annyi adóbevétele, amiből finanszírozni tudja <bólint, szemkontaktus, fej oldalt billentése> a maihoz képest könnyebben <bólint, tagolt beszéd, szemkontaktus> az adósságterhet. Tehát nem kell itt, még egyszer mondom, a csodaszert feltalálni ^ <fejingálás, szemkontaktus> olyan gazdaságpolitika kell, amely a fókuszokat a megfelelő helyre teszi <kéz érvelő mozdulata, bólint, szemkontaktus>. Ma nincs ilyen^ <szemkontaktus>, ma az Európai Unió támogatások is szinte szétfolytak <fejingálás>, nincs egy világos iránya, célja, ezeknek a pénzeknek a felhasználására^ <szemöldök felemelése>, ezt kell megváltoztatni. <ajkak pillanatnyi összeszorítása, szemkontaktus, mérsékelt dallamos hangléjtés> /34. metainformáció, információközlés/

MA.: - Köszönöm szépen a beszélgetést. <szemkontaktus, mérsékelt mosoly> /35. köszönet kifejezése/

VM: - Én is köszönöm szépen. <szemkontaktus, mosoly, bólintás> /36. köszönet viszonzása/

Interjúvezetési stratégiák

kérdőív

1. Melyik stratégia alkalmazása jellemzi leginkább interjúvezetését? Kérem, húzza alá választát!

- a, szupportív (a beszélgetőpartner közléseit segítő, a közbevágásokat mellőző)
- b, kompetitív (a beszélgetőpartnerrel versengő, gyakori közbevágásokat alkalmazó)
- c, határozott irányító, de neutrális (az információszerzésre fókuszáló, sem versengő, sem segítő)
- d, a+b ötvözete
- e, a+b+c ötvözete
- c, egyik sem

2. Állítsa fontossági sorrendbe a stratégia kiválasztásának meghatározó tényezőit! Kérem, számozza 1-15 a szempontokat úgy, hogy 1 a legfontosabb, 15 a legkevésbé meghatározó szempont legyen. A számokat írja a szempontok mögé!

- a, a meghívott politikus képzettsége
- b, a meghívott politikus kora
- c, a meghívott politikus neme
- d, a meghívott politikus pozíciója
- e, a meghívott politikus politikai hovatartozása
- f, a meghívott politikus kommunikációs készsége
- g, a meghívott politikus udvariassága
- h, a szerkesztő elvárásai
- i, a TV csatorna beállítottsága (konzervatív, liberális, 'középutas')
- j, saját érzelmi állapota
- k, saját neme
- l, saját kora
- m, saját kommunikációs készsége
- n, a téma
- o, a rendelkezésre álló idő

3. Kérem, húzza alá az állítás megfelelő befejezését ! Több válasza is lehet. Sikeresnek véli az interjút, ha

- a, a tematikai irányítás az Ön kezében van, a vendég csak válaszol
- b, a vendég is alakítja a tematikát, de megválaszolja az Ön kérdéseit
- c, ha a meghívott politikus elmondja, amit szeretne
- d, ha konfliktusmentesen beszélgetnek, s Ön nem kényszerül ellenséges, ún. 'homlokzatfenyegető' (a partner énképét romboló) kommunikációra

4. Milyen módon teszi legtöbb témaajánlását? Kérem, húzza alá a megfelelő választ!

- a, kiegészítendő kérdéssel
- b, eldöntendő kérdéssel
- c, információközléssel (indirekt módon)
- d, felszólítással

5. Kérem, húzza alá a mondat megfelelő befejezését ! Több válasza is lehet. Amennyiben a meghívott politikus elhárítja kérdését és másról kezd beszélni, Ön

- a, ismét felteszi a kérdést, amíg választ nem kap rá
- b, átfogalmazza és újból megkísérli megválaszoltatni kérdését

- c, megjegyzi, hogy a partner nem reagált kérdésére
- d, közbevetésével és ismételt kérdésfeltevésével jelzi, hogy a partner nem követi a tematikát
- e, türelmesen végighallgatja a politikus mondandóját, majd néhány beszéd lépés (turn) múlva újra felteszi a kérdést, vagy annak átfogalmazott változatát
- f, tudomásul veszi, hogy a politikus nem kíván az adott témáról beszélni, s a továbbiakban nem ismétli meg a kérdését

6. Hogyan reagál a vendég által felvetett témákra? Kérem, húzza alá a megfelelő választ!

- a, elfogadja azokat, majd később ajánlja saját témáit
- b, elhárítja őket
- c, a+b ötvözet

**7. Kérem, húzza alá a mondat megfelelő befejezését ! Több válasza is lehet
A meghívott politikus témaajánlását úgy hárítja el, hogy**

- a, figyelmen kívül hagyja azt
- b, jelzi, hogy nincs arra idő
- c, nyíltan kijelenti, hogy nem ez a kérdés érdekli a közönséget
- d, finoman áttereli a beszélgetés témáját a tematika következő pontjára

8. Az interjúk gyakori jellemzője a közbevetés, vagyis a partner közlésének félbeszakítása. Önt milyen mértékben befolyásolja a politikus neme a közbevetéseket illetően? Kérem, húzza alá a megfelelő választ!

- a, a férfi és női politikusok beszédét azonos mértékben szakítja félbe
- b, a nők megnyilatkozásait ritkábban szakítja félbe
- c, a férfiak megnyilatkozásait ritkábban szakítja félbe

9. Interjúiban milyen gyakoriak a közbevetések? Kérem, húzza alá a megfelelő választ!

- a, egyáltalán nem szakítja félbe a meghívott politikusok beszédét
- b, nagyon ritkán szakítja félbe a meghívott politikusok beszédét
- c, a legtöbb beszélgetésben 10-nél kevesebb közbevetést kezdeményez
- d, a legtöbb beszélgetésben biztosan több, mint 10 közbevetést kezdeményez

10. A szupportív együttbeszélések (overlaps) szintén a közbevetések csoportjába tartoznak, ezek azonban nem homlokzatfenyegető beszédaktusok. Céljuk a beszélgető partner közléseinek explicit támogatása. Pl. akkor fordulnak elő, amikor a vendég nem tud befejezni egy mondatot, s az interjúvezető a segítségére siet. Ön milyen mértékben él ezzel az eszközzel? Kérem, húzza alá választ!

- a, szinte soha
- b, ritkán
- c, egyszer-kétszer egy beszélgetés során
- d, rendszeresen

11. Melyik információkérési mód bizonyul hatékonyabbnak a mindennapokban? Kérem, húzza alá választ!

- a, eldöntendő kérdés (pl. *Ennyire jutottak csak?*)
- b, kiegészítendő kérdés (pl. *Miért nem kérdezte meg kollégáit?*)
- c, a kettő együttes alkalmazása (pl. *Bevitte a riportert vagy hogy volt?*)

12. Metainformációnak hívjuk az alapinformációra (pl. *a kormány rendkívüli ülést tart*) vonatkozó közléseket (*úgy vélem, azt is mondják, igaza lehet*). Ebbe a csoportba tartoznak a minősítő,

kritizáló megjegyzések (pl. *már előre hallom az ellenzék sírásait*), csakúgy, mint a partner közléseiből kiragadott és átalakított interpretációk (framings) (pl. *ezek szerint, Önök sem lesznek ott*). Interjúvezetési stílusában milyen szerepet játszik a metainformáció? Kérem, húzza alá válaszát! Több válasz is lehetséges.

- a, fontos, hiszen így utalhat mások állásfoglalására
- b, fontos, hiszen egyetértését fejezheti ki partnerével
- c, fontos, hiszen jelezheti, hogy nem ért egyet a politikussal
- d, nem fontos, mert nem hangoztatja álláspontját
- e, nem fontos, mert a beszélgető partnernek nem kell tudnia, mit gondol

13. Hogyan változik a metainformatív kijelentések száma a politikus neme alapján? Kérem, húzza alá a megfelelő választ.

- a, a férfi politikussal több
- b, a női politikussal több

14. A meghívott politikus arrogáns stílusa, s az Ön kérdéseire vonatkozó metainformációi (pl. *Nem értem, miért kérdi ezt, amikor korábban már elmondtam Önnek ebben a stúdióban, mit gondolok. vagy Ha idézni tetszik, idézzen pontosan, ha lehet!*) milyen módon hatnak interjúvezetésére?

- a, védekező stratégiába kezd, jegyzeteiből felolvassa a pontos idézetet
- b, visszavág, s megpróbálja sarokba szorítani a politikust a következő kérdésével
- c, kevesebbet mosolyog, határozottabban irányítja a beszélgetést
- d, nem reagál a megjegyzésre
- e, megpróbálja megszelídíteni a partnert, lehunyja szemét, többet mosolyog, gyakran bólint, de nem verbalizálja érzéseit

15. A nem-verbális kommunikációs eszközök használatára vonatkozóan állítsa fel az Önre leginkább jellemző sorrendet, úgy, hogy 1 a leginkább, 10 a legkevésbé jellemző legyen! Kérem, írja a számokat a szavak mögé!

- a, mosoly
- b, bólintás
- c, szemkontaktus
- d, szemöldök felemelése
- e, fej oldalra billentése
- f, fejingetés
- g, érvelő kézmozdulatok (föl-alá)
- h, előredőlés
- i, szem lehunyása
- j, kitárt kezek

16. Mit fejez ki előredőlésével? Kérem, húzza alá válaszát!

- a, határozott jelenlétet
- b, szóátvételi szándékot
- c, ellentétes véleményt
- d, mindössze pozíciót változtat
- e, nem figyelte meg

**17. Kérem, húzza alá az Önre vonatkozó állítást. Több válasz is lehetséges.
A bólintás az Ön számára**

- a, a hangsúlyozás

- b, az egyetértés
- c, a nézők meggyőzésének eszköze
- d, ösztönös mozdulat

18. Mit fejez ki mosolyával? Állítsa fel az Önre jellemző sorrendet! Kérem, írja a számokat (1-7) a szavak mögé!

- a, barátságosságot
- b, egy csapatba tartozást
- c, egyetértést
- d, alárendelődést (a magas rangú vendégnek, főleg a férfi politikusnak)
- e, konfliktuskezelési szándékát
- f, erősebb tartalmú közlések finomítását
- g, nőiességét

19. Az interjú egy szakaszában az interjúalany szélsőségesen erős mimikával beszél. Mit tesz Ön? Kérem, húzza alá válaszát!

- a, tükörkép-hatásként fokozza saját mimikáját
- b, nem reagál a partner nem-verbális jeleire
- c, finoman (nem-verbálisan) jelzi, hogy érzékeli a változást

20. A meghívott politikus meglepett arca, felemelt szemöldöke arra utal, hogy neki nem tesző kijelentést tett. Mit tesz Ön? Kérem, húzza alá válaszát!

- a, figyelmen kívül hagyja
- b, mosollyal enyhíti az okozott kellemetlenséget
- c, elnézést kér, s folytatja az interjút a következő témával

21. Milyen mértékben határozzák meg nem-verbális kommunikációját a TV-csatorna vagy a műsor szerkesztői elvárásai? Kérem, húzza alá válaszát!

- a, jelentősen
- b, mérsékelten
- c, egyáltalán nem

22. Mit tart a legfontosabb irányelvnek interjúvezetési stílusában? Kérem, válaszolja meg saját szavaival a kérdést!